

**FEHILY
TIMONEY**

COMHAIRLEOIRÍ SAN
INNEALTÓIREACTH, SAN
EOLAÍOCHT CHOMHSHAOIL & SA
PHLEANÁIL

COMHAIRLE CONTAE CHORCAÍ PHLEAN GNÍOMHAITHE AR SON NA HAERÁIDE, 2024-2029

Tuarascáil Tionchar Natura

Arna hullmhú do:

Chomhairle Contae Chorcaí

Comhairle Contae Chorcaí
Cork County Council

Dáta : Éanair 2024

Core House, Pouladuff Road, Cork, T12 D773, Ireland

T: +353 21 496 4133 | E: info@ftco.ie

CORK | DUBLIN | CARLOW

www.fehilytimoney.ie

Tuarascáil Tionchair Natura do Phlean Gníomhaithe ar son na hAeráide, 2024-2029, Comhairle Contae Chorcaí

TÁBLA RIALAITHE ATHBHREITHNITHE, CLIANT, EOCHAIRFHOCAIL AGUS ACHOIMRE

Tá an t-úsáideoir freagrach as Stádas Athbhreithnithe na Cáipéise seo a Sheiceáil

Athbhreithniú. Uimh.	Cur síos ar Athruithe	Ullmhaithe ag:	Seiceáilte ag:	Faofa ag:	Dáta:
1	Deiridh	SOD/EM/NSC/AMW/EW	RD/AT	BG	30/01/2024

Cliant: Chomhairle Contae Chorcaí

Eochairfhocail Measúnacht Chuí, MC, Tuarascáil Tionchair Natura, PGAÚÁ, Plean cur chun feidhme an Phlean Gníomhaithe ar son na hAeráide.

Achoimre: Is díol sásaimh do Fehily Timoney and Company an Tuarascáil Tionchair Natura seo a chur isteach don Phlean Ceantair Áitiúil um Ghníomhú ar son na hAeráide 2024-2029.

CLÁR AN ÁBHAIR

1.	RÉAMHRÁ	3
1.1	Cúlra	3
1.2	Comhthéacs Reachtaíochta	3
1.3	Cur chuige	3
2.	CUR SÍOS AR AN PHLEAN CEANTAIR ÁITIÚIL UM GHNÍOMHÚ AR SON NA HAERÁIDE ERROR! BOOKMARK NOT DEFINED.	
2.1	Forléargas	6
2.2	Ábhar	6
2.3	Ról Chomhairle Contae Chorcaí maidir le Gníonhú ar son na hAeráide agus an PGAÚÁ Error! Bookmark not defined.	
2.4	Ábhar an Phlean	7
2.5	Fís Fhoriomlán agus Torthaí Straitéiseacha	10
2.5.1	Forléargas	10
2.5.2	Modheolaíocht	11
2.5.3	Forbairt an Phlean Gníomhaithe ar son na hAeráide	11
3.	SCAGADH LE HAGHAIDH MEASÚNACHT CHUÍ	13
3.1	Réamheolas ar an Scagadh	13
3.2	Láithreáin Eorpacha ábhartha a shainithint	13
3.3	Critéir Mheasúnaithe agus Scagadh	16
3.3.1	An bhfuil an PGAÚÁ Riachtanach chun na Láithreáin Eorpacha a Bhainistiú?	16
3.3.2	Gnéithe den PGAÚÁ a bhféadfadh iarmhairtí a bheith ann dá mbarr	16
3.3.3	Láithreáin a Scagadh	17
3.4	Iarmhairtí i dteaghlaim le Pleananna agus Cláir Eile	56
3.5	Tátaí as Scagadh MC	56
4.	MEASÚNACHT CHUÍ CHÉIM 2	57
4.1	Réamheolas	57
4.2	Tréithriú Láithreán Eorpach a bhféadfaí tionchar a imirt orthu	57
4.3	Iarmhairtí Suntasachta Féideartha a shainithint agus a thréithriú	57
4.3.1	Cineálacha Iarmhairtí Féideartha	59
5.	BEARTA MAOLAITHEACHA	80
6.	TÁTAL	112

LIOSTA AGUISÍNÍ

Aguisín 1 - Caidreamh an Phlean le Pleananna agus Cláir chuí eile

Aguisín 2 - Aiseolas Comhairliúcháin

Aguisín 3 - Meastóireacht Shonrach ar Éifeachtaí Chomhshaoil ó chur i bhfeidhm an Phlean

LIOSTA FIGIÚIRÍ

Leathanach

Figiúr 3-1:	Láithreáin Eorpacha a bhfuil conairí nascachta acu le teorainn an chontae a pléadh sa phróiseas measúnaithe.....	18
Figiúr 3-2:	Nascacht hidreolaíoch idir an teorainn riaracháin agus láithreáin Eorpacha a pléadh laistigh den phróiseas measúnaithe	19

LIOSTA TÁBLAÍ

Leathanach

Tábla 2-1:	Réimse Téama agus Príomhaidhmeanna an PGAÚÁ	7
Tábla 3-1:	Láithreáin Eorpacha a bhfuil conairí éiceolaíocha acu a scagadh le haghaidh iarmhairtí féideartha.....	20
Tábla 4-1:	Iarmhairtí Féideartha ag eascairt as an limistéar talún ábhartha a thréithriú.....	66
Tábla 5-1:	Moltaí arna gcomhtháthú leis an bPlean	81
Tábla 5-2:	Prionsabail Rialachais Comhshaoil a bhaineann le Bearta Maolaitheacha Comhshaoil arna moladh lena n-áireamh leis an bPlean - an mhír ina bpléitear cur i bhfeidhm an phlean go sonrach.....	111

1. RÉAMHRÁ

1.1 Cúlra

Ullmhaíodh an Tuarascáil Tionchair Natura (NIR) seo mar thaca leis an Measúnacht Chúí (MC) sa Dréachtphlean Ceantair Áitiúil um Ghníomhú ar son na hAeráide, 2024-2028 [an PGAÚÁ], de réir cheanglais Airteagal 6(3) de Threoir 92/43/EEC ón gComhairle maidir le Gnáthóga Nádúrtha agus Flóra agus Fána Fiáine a Chaomhnú (arna leasú) (dá ngairtear an “Treoir um Ghnáthóga” ina dhiaidh seo).

Tá an tuarascáil seo mar chuid den phróiseas leanúnach MC atá á dhéanamh in éineacht le hullmhú an PGAÚÁ. Pléifear í, in éineacht le cáipéisí eile arna n-ullmhú mar chuid den phróiseas seo, nuair a thabharfaidh Comhairle Contae Chorcaí an MC chun críche tar éis di glacadh leis an PGAÚÁ.

1.2 Comhthéacs Reachtaíochta

Sa Treoir um Ghnáthóga tugtar cosaint dhleathach do ghnáthóga agus speicis thábhachtacha san Eoraip. Is é aidhm fhoriomlán na Treorach um Ghnáthóga "stádas caomhantais fabhrach" gnáthóg agus speiceas lena mbaineann leas an Chomhphobail Eorpaigh a choinneáil nó a thabhairt ar ais. Liostaítear na gnáthóga agus na speicis seo sna Treoracha um Ghnáthóga agus Éanlaithe (Treoir 2009/147/EC ón gComhairle maidir le héin fhiáine a chaomhnú) agus ainmnítear Limistéir faoi Chaomhnú Speisialta (nó LCSanna) agus Limistéir faoi Chosaint Speisialta (nó LfCSanna) chun cosaint a chur ar fáil do na cinn is leochailí. Is mar láithreáin Eorpacha as a bhfuil Gréasán Natura 2000 déanta atá aithne ar an dá ainmniú seo le chéile.

Éilítear MC faoin Treoir um Ghnáthóga, arna trasú i reachtaíocht na hÉireann ag Rialacháin 2011 na gComhphobal Eorpach (Éin agus Gnáthóga Nádúrtha) (arna leasú), agus faoin Acht um Pleanáil agus Forbairt (arna leasú). Measúnacht is ea an MC ar an bhféidearthacht go mbeadh drochiarmhairtí ann de bharr plean nó tionscadail, in éineacht le pleananna nó tionscadail eile, do chuspóirí caomhantais láithreáin Eorpaigh. LCSanna agus LfCSanna atá sna láithreáin seo agus foráiltear leo cosaint agus fadmharthain na speiceas agus na ngnáthóg is luachmhaire agus is mó atá faoi bhagairt san Eoraip.

1.3 Cur chuige

Tá an MC bunaithe ar an eolas eolaíochta is fearr agus úsáideadh saineolas éiceolaíochta agus hidreolaíochta ann. Lena chois sin, rinneadh athbhreithniú mionsonraithe ar líne ar an litríocht agus an litríocht liath eolaíochta arna bhfoilsíú¹. Áiríodh leis seo athbhreithniú mionsonraithe ar shuíomh gréasáin na Seirbhíse Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra (SPNF), lena n-áirítear mapáil agus tuarascálacha ar fáil le haghaidh láithreáin ábhartha agus, go háirithe, leasanna íogaire cáilitheacha/leasanna caomhantais speisialta arna dtuairisciú agus na cuspóirí caomhantais a bhaineann leo (lena n-áirítear sonraí speisialta arna mbailiú don timthriall tuairiscithe maidir le stádas caomhantais is deireanaí, 2019, faoi Airteagal 17).

Bhí na tuarascálacha seo mar threoir don NIR, agus b'amlaidh don nua de Phlean Forbartha Contae na Comhairle, do Thuarascáil Chomhshaoil an MST ag gabháil leis, agus do Phlean Forbartha Contae reatha na Comhairle agus an Tuarascáil Chomhshaoil MST agus Tuarascáil Tionchair Natura an MC a bhaineann leis.

¹ Cáipéisí éagsúla, in irisleabhair mar shampla, i gcás nach í an fhoilsitheoireacht príomhghníomhaíocht an chomhlachta a dhéanann iad. Áirítear leis na samplaí: cur i láthair comhdhála; sonraí rialála; sonraí ó thástálacha nár foilsíodh; foilseacháin rialtais; agus tráchttais.

Is dócha go mbeidh na foinsí sonraí seo úsáideach i gcomhair na MCanna is gá a dhéanamh do na pleananna/tionscadail leibhéil íochtair faoin bPlean.

Cuimsíodh na gnéithe seo a leanas leis an staidéar deisce éiceolaíochta don MC ón PGAÚÁ:

- Láithreáin Eorpacha laistigh de 15km de theorainn an PGAÚÁ a shainnithint agus naisc fhéideartha conairí a shainnithint i gcomhair láithreáin ar leith (más ábhartha) níos mó ná 15km ó theorainn an PGAÚÁ;
- Athbhreithniú ar an achoimre ar láithreán agus ar na cuspóirí caomhantais i gcomhair láithreáin Eorpacha ón SPNF agus conairí féideartha ón PGAÚÁ a shainnithint; agus
- Eolas ar fáil ar speicis faoi chosaint a scrúdú.

Tá ceithre príomhchéim sa phróiseas MC, mar seo a leanas:

Céim a hAon: Scagadh

An próiseas ina sainnithnítear na tionchair dhóchúla ar láithreán Eorpach de chuid tionscadail nó plean, ann féin nó in éineacht le tionscadail nó pleananna eile, agus ina bpléitear cé acu an dócha go mbeidh na tionchair seo suntasach nó nach mbeidh.

Céim a Dó: Measúnacht Chuí

Plé ar an tionchar ar shláine an láithreáin Eorpaigh den tionscadal nó den phlean, ann féin nó in éineacht le tionscadail agus pleananna eile, maidir le struchtúr agus feidhm an láithreáin agus lena chuspóirí caomhantais. Lena chois sin, i gcás ina bhfuil drochthionchair ann, measúnú ar mhaolú féideartha na dtionchar sin. Má mholtar maolú leordhóthanach lena chinntiú nach mbeidh drochthionchair shuntasacha ar láithreáin Eorpacha, is féidir deireadh a chur leis an bpróiseas ag an gcéim seo. Más dócha go fóill, áfach, go mbeidh tionchair shuntasacha ann, ní mór leanúint leis an bpróiseas go Céim a Trí.

Céim a Trí: Measúnú ar Réitigh Mhalartacha

An próiseas ina scrúdaítear bealaí malartacha chun cuspóirí an tionscadail nó an phlean a bhaint amach lena seachnaítear tionchair ar shláine an láithreáin Eorpaigh.

Céim a Ceathair: Measúnú i gcás nach bhfuil réitigh mhalartacha ann agus ina bhfuil drochthionchair ann go fóill

Measúnú ar bhearta cúiteacha i gcás, i bhfianaise measúnú ar na cúiseanna dianriachtanacha leasa phoiblí sháraithe (imperative reasons of overriding public interest, nó IROPI), go meastar gur chóir leanúint ar aghaidh leis an tionscadal nó leis an bplean.

Leis an Treoir um Ghnáthóga, cuirtear chun cinn ordlathas de bhearta seachanta, maolaitheacha agus cúiteacha. Is é aidhm an chur chuige seo aon iarmhairtí ar láithreáin Eorpacha a sheachaint trí iarmhairtí féideartha a shainnithint go luath i bpróiseas déanta an phlean agus trí iarmhairtí den chineál sin a sheachaint. Ar an dara dul síos, cuirtear bearta maolaitheacha i bhfeidhm leis an gcur chuige seo, más gá, le linn an phróisis MC go dtí nach mbeidh aon drochiarmhairtí don láithreán/do na láithreáin ann go fóill. Má tá iarmhairtí féideartha ann go fóill do láithreáin Eorpacha, éilítear faoin gcur chuige seo go bpléifear réitigh mhalartacha. Mura sainnithnítear aon réitigh mhalartacha agus má tá an plean/tionscadal ag teastáil ar chúiseanna dianriachtanacha leasa phoiblí sháraithe, ansin éilítear bearta cúiteacha i dtaca le haon drochiarmhairt(i) atá ann go fóill.

Déantar an measúnú ar iarmhairtí féideartha do láithreáin Eorpacha de réir samhail chaighdeánach foinse-conair-gabhdóir², i gcás inar gá do gach gné den mheicníocht a bheith faoi réir chun iarmhairt a dheimhniú. Is leor ceann de na gnéithe den tsamhail seo a bheith ar lár nó a bheith bainte amach chun teacht ar an tátal nach bhfuil iarmhairt fhéideartha ábhartha ná suntasach.

Ar mhaithe leis an tuarascáil seo, is gabhdóirí iad na gnéithe éiceolaíocha arb eol go n-úsáidtear iad ag leasanna cáilitheacha nó leasanna caomhantais speisialta láithreáin Eorpaigh. Foinse is ea aon ghné inaitheanta d'fhoráil ón PGAÚÁ arb eol go n-idirghníomhaíonn sí le próisis éiceolaíocha. Is iad na conairí ná aon naisc nó ceangail idir an foinse agus an gabhdóir. Cuirtear eolas ar fáil sa tuarascáil maidir le cé acu a d'fhéadfadh drochiarmhairtí díreacha, indíreacha agus carnacha teacht chun cinn ón PGAÚÁ nó nach bhféadfadh.

Nuair a ullmhaíodh an cleachtadh NIR, cuireadh reachtaíocht san áireamh, lena n-áirítear an reachtaíocht agus an treoir réamhluaite, lena n-áirítear na nithe seo a leanas:

- Measúnú Cuí ar Phleananna agus ar Thionscadail in Éirinn. Treoir d'Údaráis Phleanála, an Roinn Comhshaoil, Oidhreacht agus Rialtais Áitiúil, 2009;
- "Fógra ón gCoimisiún: Láithreáin Natura 2000 a Bhainistiú: Forálacha Airteagal 6 den Treoir maidir le 'Gnáthóga' 92/43/EEC", an Coimisiún Eorpach, 2018;
- "Measúnú ar Phleananna agus ar Thionscadail ag a bhfuil iarmhairt Shuntasach ar Láithreáin Natura: Treoir Mhodheolaíoch maidir le Forálacha Airteagal 6(3) agus (4) den Treoir maidir le Gnáthóga 92/43/EEC", an Coimisiún Eorpach, Ard-Stiúrthóireacht an Chomhshaoil, 2002; agus
- "Fógra ón gCoimisiún: Láithreáin Natura 2000 a Bhainistiú: Forálacha Airteagal 6 den Treoir maidir le 'Gnáthóga' 92/43/EEC", an Coimisiún Eorpach, 2000; agus
- Scagadh le haghaidh Measúnacht Chuí i gcomhair Bainistíocht Forbartha, Nóta Cleachtais PN01, Oifig an Rialtóra Phoiblí 2021.

Bhí na haighneachtaí a fuarthas ar scóip phróiseas na Measúnachta Straitéisí Timpeallachta³ (MST) tionlacain arna déanamh sa PGAÚÁ mar threoir ag scóip an MC, lena n-áirítear aighneacht ón Roinn Cultúir, Oidhreacht agus Gaeltachta inar cuireadh eolas agus moltaí éagsúla a bhaineann leis an MC ar fáil.

2. CUR SÍOS AR AN PHLEAN CEANTAIR ÁITIÚIL UM GHNÍOMHÚ AR SON NA HAERÁIDE

2.1 Forléargas

Is plean gníomhaithe é GCT an PGAÚÁ a dhéanann cur síos ar oiriúnú aeráide ar leibhéal áitiúil agus bearta maolaithe chun tacú le laghdú ar astaíochtaí GCT laistigh den údarás áitiúil mar eagraíocht agus ar fud an phobail áitiúil ar fad i limistéar feidhme an údaráis áitiúil.

Tá fócas isteach agus amach ag PGAÚÁanna. Rinneadh cur síos ar ghníomhú ar son na haeráide sa phlean ag údaráis áitiúla dá n-eagraíocht féin a bhfuil faoina stiúir (is é sin, an fócas isteach), agus do phobail ina limistéar feidhme, a bhfuil tionchar láidir acu air i gcomhpháirtíocht le páirtithe leasmhara ábhartha (is é sin, an fócas amach).

An tréimhse plean don PGAÚÁ is ea ó 2024 go 2029. Ní mór don Chomhairle an plean a athbhreithniú agus a uasghrádú tar éis tréimhse 5 bliana.

Rinneadh an PGAÚÁ a fhorbairt i gcomhréir le ceanglais Alt 16 den Acht um Aeráid. Tá sé leanúnach leis an bPlean Gníomhaithe ar son na hAeráide 2023 (CAP23) agus an Chreat Náisiúnta Oiriúnaithe. Tá Pleananna Forbartha an údaráis áitiúil le bheith ag teacht lena PGAÚÁ freisin.

2.2 Ábhar

Tagraíonn an t-arthú aeráide do na hathruithe fadtéarmacha i bpatrúin aimsire nó meán-teochtaí an domhain. In Éirinn, léirítear é sin trí ardú ar leibhéal na mara, tarluithe adhaimsire agus athruithe ar an éiceachóras.

Léirítear le taighde fairsing agus fianaise dhoshéanta shuntasach go bhfuil comhchoibhneas ann idir meán-teochtaí domhanda atá ag dul i méid agus an méid GCT atá ag dul i méid a scaoiltear amach san atmaisféar, go háirithe ó fhoinsí antrapaigineacha.

D'fhéadfadh iarmhairtí diúltacha ar an timpeallacht agus daoine a bheith mar thoradh ar athruithe ar phatrúin aimsire agus an aeráid. D'fhoilsigh an Painéal Idir-Rialtasach ar an Athrú Aeráide (IPCC) an t-Athrú Aeráide 2022: Tionchair, Oiriúnú agus Leochaileacht sa bhliain 2022. Sa tuarascáil seo, tá achoimre ar thionchair an athraithe aeráide a chonacthas ar an timpeallacht agus daoine. Áirítear leis sin tionchair ó thuile intíre, damáistí do bhonneagar, tionchair ó ghalar tógálach, díláithriú, sláinte agus táirgiúlacht ainmhithe agus beostoic, meabhairshláinte agus easpa uisce a thagann ón athrú aeráide.

Léirítear tromchúis na dtionchar féideartha agus na rioscaí a bhaineann leis an athrú aeráide le hollmhéid reachtaíochta idirnáisiúnta, na hEorpa agus náisiúnta a tugadh isteach chun na tionchair agus rioscaí sin a mhaolú.

Forálann Acht um Aeráid na hÉireann taca reachtúil faoi ghníomhú ar son na haeráide in Éirinn. Luann sé go sonrach an riachtanas Plean Náisiúnta Gníomhaithe ar son na hAeráide a fhorbairt (agus é a uasdátú gach bliain), Creat Náisiúnta Oiriúnaithe (CNA), Straitéis Náisiúnta Gníomhaithe Fadtéarmach ar son na hAeráide agus Pleananna Oiriúnaithe Earnála (SAPanna). Luann sé go sonrach freisin sraith buiséad carbóin agus na huasteorainneacha astaíochta earnála gaolmhara.

Leagann sé amach gníomhaíochtaí a chaithfear a dhéanamh chun soláthar gealltanais a chinntiú chomh maith le GCT a laghdú faoi 51% faoin mbliain 2030 agus chun astaíochtaí GCT neodrach faoin mbliain 2050 a bhaint amach. Beidh iarracht shuntasach, d'aon ghuth ar fud gach earnáil sa tsochaí ag teastáil chun ghníomhú ar son na haeráide a sholáthar go rathúil agus chun na cuspóirí sin a bhaint amach.

Príomhghné san Acht um Aeráid is ea an riachtanas ar údarais áitiúla faoi Alt 16 PGAÚÁanna aonair a ullmhú dá limistéar feidhme. Is é cuspóir PGAÚÁanna ná gníomhú ar son na haeráide éifeachtach agus maolú a sholáthar ag leibhéal údarais áitiúil agus pobail. Aithnítear san Acht go bhfuil na húdarais áitiúla taobh thiar den bheartas maidir leis an aeráid a chur chun cinn agus a sholáthar.

2.3 Ról Chomhairle Contae Chorcaí maidir le Gníomhú ar son na hAeráide agus an PGAÚÁ

Tá príomhról ag údarais áitiúla maidir le polasaí aeráide a chur chun cinn ar leibhéal áitiúil. Beidh an PGAÚÁ ina chuidiú ag Comhairle Contae Chorcaí chun aghaidh a thabhairt, ar bhealach comhtháite, ar mhaolú astaíochtaí gás ceaptha teasa agus oiriúnú athraithe aeráide agus chun an chomhpháirtíocht idir polasaí náisiúnta aeráide agus gníomhú éifeachtach ar son na haeráide ar leibhéal áitiúil a neartú.

Tá cead ag Comhairle Contae Chorcaí a cur chuige féin a fhorbairt i dtaca le stíl agus struchtúr a plean gníomhaithe ar son na haeráide ach ní mór di ailíniú le príomhphrionsabail an Phlean Náisiúnta Gníomhaithe ar son na hAeráide a léiriú agus ní mór di a bheith faoi réir chomhlíonadh na dtreoirínte ábhartha ar fad lena chinntiú go bhfuil an plean áitiúil uailmhianach, dírithe ar ghníomhartha, fianaisebhunaithe, rannpháirtíocht agus trédhearcach.

2.4 Ábhar an Phlean

Díríonn an PGAÚÁ ar roinnt réimsí téama a mheastar a bheith mar príomhghné maidir le todhchaí atá seasmhach agus neodrach ó thaobh na haeráide de ar leibhéal eagraíochta agus pobail. Forbraíodh roinnt cuspóirí le haghaidh gach réimse téama. Rinneadh cur síos ar roinnt gníomhartha sonracha chun tacú leis na cuspóirí sin a bhaint amach. Cuirtear achoimre ar na réimsí téama agus na cuspóirí faoinn PGAÚÁ i láthair i dTábla 2-1:

Tábla 2-1: Réimse Téama agus Príomhaidhmeanna an PGAÚÁ

Réimse Téama	Cuspóir
Astaíochtaí Díreacha	Laghdú 51% ar GHÁIS CHEAPTHA TEASA ó bhunlíne 2016/2018 mar thoradh ar úsáid leictreachais na comhairle
	Laghdú 51% ar GHÁIS CHEAPTHA TEASA ó bhunlíne 2016/2018 mar thoradh ar úsáid teasa teirmeach na comhairle
	Laghdú 51% ar GHÁIS CHEAPTHA TEASA ó bhunlíne 2016/2018 mar thoradh ar úsáid iompair na comhairle
	Méadú 50% ar éifeachtúlacht fuinnimh ó bhunlíne 2009
Rialachas	Táimid tiomanta d'fhís agus do mhisean soiléir ar fud an chontae maidir le gníomhú ar son na haeráide.
	Táimid tiomanta do struchtúir inmheánacha reatha a úsáid chun gníomhaíocht aeráide a ailíniú agus a chomhtháthú ar fud Chomhairle Contae Chorcaí, agus struchtúir nua a fhorbairt, nuair is gá.
	Táimid tiomanta do mhaoiniú a lorg do ghníomhaíocht aeráide ó fhoinsí seachtracha agus inmheánacha.
	Táimid tiomanta do chumas na foirne a fheabhsú chun gníomh éifeachtach ar son na haeráide a sheachadadh.
	Táimid tiomanta do leanúint ar aghaidh ag forbairt Bheartais an tSoláthair Ghlais.

Réimse Téama	Cuspóir
	<p>Geallaimid go mbeidh aeráid lárnach nuair a bheidh sócmhainní nua á n-áitiú agus á bhfáil agus nuair a dhéanfar sócmhainní reatha a athsholáthar.</p> <p>Táimid tiomanta do Rannpháirtíocht agus Comhoibriú le Geallsealbhóirí.</p> <p>Táimid tiomanta do chreataí monatóireachta agus tuairiscithe a neartú.</p> <p>Tacóimid le comhairleoirí ina ról mar ionadaithe poiblí chun gníomhú ar son na haeráide.</p>
Pobal, Faisnéis agus Feasacht	<p>Táimid tiomanta do thacaíocht a thabhairt do Phobail fíis a chomh-chruthú do Chontae ísealcharbóin, saibhir i mbithéagsúlacht agus atá athléimneach ó thaobh aeráide de.</p> <p>Táimid tiomanta eolas, oideachas a chur ar agus feasacht a chruthú faoi ghníomhaíocht aeráide agus rannpháirtíocht a chur chun cinn.</p> <p>Geallaimid tacaíocht a thabhairt do leithdháileadh cistí Rialtais agus tacaímid le rannpháirtíocht ghníomhach i ngníomh aeráide ar leibhéal áitiúil.</p> <p>Táimid tiomanta sonraí a bhailiú agus léargais a ghabháil.</p> <p>Táimid tiomanta cabhrú leo siúd is mó a mbíonn tionchar ag tionchair aeráide a bhaineann leis an aimsir orthu</p> <p>Táimid tiomanta do chuidiú le hearnálacha den tsochaí a dteastaíonn tacaíocht bhreise uathu san aistriú go geilleagar ísealcharbóin.</p> <p>Táimid tiomanta do bheith ag obair ar son Idirthréimhse Chóir.</p> <p>Táimid tiomanta Taisteal Gníomhach a chur chun cinn.</p> <p>Táimid tiomanta do phobail fhéinchothaithe a chur chun cinn agus a spreagadh.</p>
Bithéagsúlacht, an Timpeallacht Nádúrtha, Oidhreacht agus Úsáid Talún, Athrú ar Úsáid Talún agus Foraoiseacht (ÚTAÚTF).	<p>Plean Gníomhaíochta Bithéagsúlachta a ullmhú agus a chur i bhfeidhm agus aird á tabhairt ar thionchair an athraithe aeráide.</p> <p>Cáilíocht agus nascacht na ngnáthóg i limistéar an chontae a mhéadú, chun tairbhí don éiceolaíocht a mhéadú agus athléimneacht na bithéagsúlachta a mhéadú i leith tionchair an athraithe aeráide.</p> <p>Coinneáil bhithéagsúlachta agus Glanhnóthachan san fhorbairt a dhaingniú agus comhfhorbairt áite le nádúr a bheith mar sprioc dhearfach.</p> <p>Deiseanna a shainaithint agus a shaothrú le haghaidh feabhsú na bithéagsúlachta i sócmhainní na comhairle, agus ceannasaíocht trí eiseamláir.</p> <p>Bagairt agus tionchair Speicis Choimhthíocha Ionracha a laghdú.</p> <p>Cáilíocht an uisce a fheabhsú.</p> <p>Cáilíocht an aeir a fheabhsú.</p> <p>Cosaintí agus bainistiú an imeallbhoird a chur chun cinn.</p> <p>Oidhreacht uathúil na hÉireann a chaomhnú agus a bhainistiú ar mhaithe leis na glúine seo agus na glúnta atá le teacht.</p> <p>Léirtheiscint na hoidhreacht agus a rannchuidiú leis an ngeilleagar agus leis an tsochaí a chur chun cinn agus tacú le cleachtais oidhreacht inbhuanaithe.</p> <p>Breathnaigh ar an tionchar ag an úsáid talún, ag an athrú ar úsáid talún agus ag crainn, toir agus coillearnach i dtaobh leithlisiú gás ceaptha teasa agus astaíochtaí laghdaithe de.</p> <p>Tacú le bearta oiriúnaithe don athrú aeráide maidir leis an úsáid talún, ag an athrú ar úsáid talún agus ag foraoiseacht chun carbón a leithlisiú agus athrú aeráide a mhaolú.</p>

Réimse Téama	Cuspóir
An Geilleagar	Táimid tiomanta do thacaíocht a thabhairt do ghnólachtaí agus d'oibrithe a bheith athléimneach i leith cleachtais tionscail atá ag athrú mar gheall ar athrú aeráide
	Táimid tiomanta gníomhú ar son na haeráide a leabú i ngach plean geilleagrach.
	Táimid tiomanta do Ghníomhú ar Son na hAeráide a chur chun cinn d'fhiontair i gContae Chorcaí.
	Táimid tiomanta do mhoil chianoibre a chur i bhfeidhm sa Chontae agus moil nua a fhorbairt.
	Táimid tiomanta feasacht a chruthú agus faisnéis a sholáthar chun bithéagsúlacht a chosaint.
	Táimid tiomanta leanúint ar aghaidh ag obair le páirtithe leasmhara in imscrúduithe talmhaíochta.
	Táimid tiomanta don chomhoibriú maidir le huisce agus bithéagsúlacht.
	Táimid tiomanta do shláinte an phobail a chosaint maidir le huisce.
Iompar Daoine	Comhoibriú le pobail agus páirtithe leasmhara chun iompar comhtháite a fhorbairt ar fud an chontae chun astaíochta GCT a laghdú.
	Taisteal Gníomhach a Chur Chun Cinn
	Forbairt dearfacha i dtaca le hacmhainn iompair a chur chun cinn.
	Úsáid Feithiclí Leictreacha / breoslaí astaíochtaí ísle a chur chun cinn.
	Cianobair a chur chun cinn.
Dramhail	An geilleagar ciorclach a thacú agus a chur chun cinn.
	Oibriú le pobail agus páirtithe leasmhara chun deireadh a chur le bruscar agus le dumpáil.
	Astaíochtaí ó láithreáin líonadh talún na Comhairle a laghdú.
	Oibriú le páirtithe leasmhara chun a chinntiú go bhfuil roghanna ar fáil do dhiúscairt leithscartha dramhaíola.
Timpeallacht Thógtha (Bonneagar, Foirgnimh, Tithíocht & Oidhreacht)	Tacú le forbairt an bhonneagair fhuinnimh in-athnuaite.
	Tacú le forbairt an bhonneagair théimh cheantair.
	Tacú le forbairt an bhonneagair luchtaithe feithiclí leictreacha poiblí.
	Deiseanna a aithint chun ábhar athchúrsáilte a úsáid i mbonneagar arna fhorbairt ag an gComhairle.
	Cabhrú le haisfheistiú fabraic fhoirgnimh d'fhoirgnimh atá ann cheana féin.
	A chinntiú go gcomhlíonann foirgnimh nua na caighdeáin rialála foirgneamh reatha.
	Giniúint fuinnimh in-athnuaite ar an láthair.
	Tacú le gníomhartha a bhaineann le tithe a iarfheistiú.
	Luchtú FL - Promhadh amach anseo ar eastáit tithíochta sóisialta.
	Feasacht Tionóntaí
An tionchar a bhíonn ag an róthéamh, an reo agus an gaoth ard laistigh den fhearann poiblí a laghdú.	

Réimse Téama	Cuspóir
	Tionchar na dtuille laistigh den fhearann poiblí a laghdú.
	Tionchar an athraithe aeráide ar bhonneagar bóithre a laghdú.

2.5 Fís Fhoriomlán agus Torthaí Straitéiseacha

Is í an mhórfhís atá ag an PGAÚÁ do CCC ná bheith ina eagraíocht aeráide atá seasmhach ó thaobh na haeráide agus ar bheagán carbóin, eagraíocht a spreagann, a threoraíonn agus a thacaíonn le gníomhú ar son na haeráide ar bhealach uailmhianach cóir ar fud an chontae.

Trí ghníomhartha sonracha, intomhaiste atá dírithe ar ghníomh agus faoi cheangal ama a fhorbairt agus a chur i bhfeidhm, bainfidh an PGAÚÁ na torthaí straitéiseacha a leanas amach (mar a shainithnítear ag Treoirlínte na Roinne Comhshaoil, Aeráide agus Cumarsáide maidir le Plean Gníomhaithe ar son na hAeráide de chuid Údaráis Áitiúil):

1. Béim láidir a chur ar chur chuige bunaithe ar áit i leith ghníomhú ar son na haeráide, agus tuiscint níos fearr ar astaíochtaí gás ceaptha teasa agus rioscaí a bhaineann leis an aeráid ar leibhéal áitiúil a chur ar fáil, agus ag dul i ngleic, ag an am céanna, le cúinsí atá sonracha d'ábhar agus tacaíocht do cheapadh polasaí atá saincheaptha go háitiúil.
2. Gníomhú ar son na haeráide atá comhtháite agus bunaithe ar fhianaise a chur ar fáil agus a chur chun cinn trí oiriúnú agus bearta maolaithe, atá dírithe ar thuiscint láidir ar ról agus sainchúram an údaráis áitiúil maidir le gníomhú ar son na haeráide.
3. Treoir straitéiseach a aistriú agus a chur ar fáil ar leibhéal áitiúla agus phobail maidir leis an gcuspóir aeráide náisiúnta a chur ar fáil atá ag iarraidh srian sa bhreis a chur ar an téamh domhanda agus chun athrú isteach ina gheilleagar atá seasmhach ó thaobh na haeráide de, ar mhórán bithéagsúlachta, inbhuanaithe ó thaobh na timpeallachta de agus neodrach ó thaobh na haeráide de faoi dheireadh na bliana 2050.

2.5.1 Forléargas

Faoi Alt 14B faoin Acht um Gníomhú Aeráide agus um Fhorbairt Ísealcharbóin, 2021, tá ceanglas ar gach údarás áitiúil Plean Gníomhaithe ar son na hAeráide a ullmhú maidir le tréimhse cúig bliana a luann go sonracha na bearta maolaithe agus oiriúnaithe a ghlacfar leo ag an údarás áitiúil. Mar a luaitear, ní mór don phlean dul i ngleic le gach réimse téamach a leanas maidir le gníomhú ar son na haeráide:

- **An tAthrú Aeráide a Mhaolú** a bhaineann le hathrú a dhéanamh ar an gcaoi a mairimid, a mbogaimid, a ithimid agus a dtáirgimid, ionas gur féidir táirgeadh gás ceaptha teasa díobhálach a laghdú agus/nó deireadh a chur leo. Áirítear leis chomh maith an caoi is fearr a úsáidimid ár dtalamh; agus
- **Oiriúnú don Athrú Aeráide** a thagraíonn do thionchair an athraithe aeráide a phlé agus is éard atá i gceist leis ná gníomhartha praiticiúla a dhéanamh chun rioscaí a bhainistiú, pobail a chosaint agus seasmhach an gheilleagair a neartú (m.sh. ó thuile, tarluithe adhaimsire srl.)

De réir an riachtanais reachtúil seo, ullmhaíodh Plean Gníomhaithe ar son na hAeráide 2024-2029 (CAP) ag Comhairle Contae Chorcaí chun contae ar bheagán carbóin agus atá seasmhach ó thaobh na haeráide de a chruthú, trí dea-chleachtas sa ghníomhú ar son na haeráide a chur ar fáil agus a chur chun cinn, ar an leibhéal áitiúil. Tá sé sin ailínithe le Cuspóir Aeráide Náisiúnta an Rialtais atá ag iarraidh tabhairt faoi agus a bhaint amach, tráth nach déanaí ná deireadh na bliana 2050, an t-aistriú go geilleagar atá seasmhach ó thaobh na haeráide, ar mhórán bithéagsúlachta, inbhuanaithe ó thaobh na timpeallachta de agus atá neodrach ó thaobh na haeráide de.

Leagtar amach sa CAP conair shoiléir do Chomhairle Contae Chorcaí an méid seo a leanas a dhéanamh:

- Beartas náisiúnta maidir leis an aeráid a aistriú go gníomhach chuig cúinsí áitiúla le tús áite a thabhairt do agus dlús a chur le bearta bunaithe ar fhianaise;
- Cúnamh a thabhairt leis an gcuspóir aeráid neodrach a bhaint amach ar leibhéal áitiúla agus phobail; agus
- Crios Dícharbónaithe (CD) a aimsiú agus a chur ar fáil laistigh den limistéar údaráis áitiúil le feidhmiú mar bhinse tástála le haghaidh réimse maolaithe aeráide, oiriúnaithe agus bearta bithéagsúlachta i réimse atá sainaitheanta go sonrach, trí thionscadail agus torthaí a aithint a cabhróidh leis an gCuspóir Aeráide Náisiúnta a chur ar fáil.

2.5.2 [Modheolaíocht](#)

I mí Márta 2023, d'fhoilsigh an Roinn Comhshaoil, Aeráide agus Cumarsáide Treoirlínte maidir le Plean Gníomhaithe ar son na hAeráide de chuid Údaráis Áitiúil chun tacú leis na húdaráis áitiúla maidir leis na Pleananna Gníomhaithe ar son na hAeráide de chuid Údaráis Áitiúil (PGAÚÁ) a fhorbairt mar fhreagra ar Alt 16 den Acht um Leasú Aeráide 2021. Tá cúig ghné shoiléir a bhaineann leis na treoirlínte seo a thagann le chéile chun treoir láidir a chur ar fáil maidir le forbairt pleananna gníomhaithe ar son na haeráide de chuid údaráis áitiúil:

- Treoirlínte maidir le Plean Gníomhaithe ar son na hAeráide de chuid Údaráis Áitiúil;
- Iarscríbhinn Theicniúil A: Plean Gníomhaithe ar son na hAeráide de chuid Údaráis Áitiúil a Fhorbairt agus a Chur i bhFeidhm;
- Iarscríbhinn Theicniúil B: Measúnú Riosca ar Athrú Aeráide;
- Iarscríbhinn Theicniúil C: Measúnú ar Mhaolú Aeráide; agus
- Iarscríbhinn Theicniúil D: Crios Dícharbónaithe (CDanna).

Cuireadh oiliúint, eolas agus treoir sa bhreis leis na treoirlínte seo ón Oifig Réigiúnach um Ghníomhú ar son na hAeráide (CARO) agus chuir Comhairle Contae Chorcaí isteach san iomlán ar an treoir seo chun eolas a thabhairt don CAP.

2.5.3 [Forbairt an Phlean Gníomhaithe ar son na hAeráide](#)

Maidir leis an CAP a fhorbairt, rinneadh sraith gníomhartha chun tacú le forbairt an chreata beartais mar seo a leanas:

- **Athbhreithniú ar an mBeartas** – rinneadh athbhreithniú mionsonraithe ar an mbeartas chun beartas agus reachtaíocht atá an cheanna agus atá ar feitheamh a mheas a d'fhéadfadh tionchar a imirt ar na hearnálacha agus na gníomhartha atá á meá. Áiríodh leis an athbhreithniú seo beartas an AE agus náisiúnta maidir leis an aeráid, beartas eile timpeallachta, fuinnimh agus iompair, chomh maith le beartas úsáide talún náisiúnta agus áitiúil, ar nós an Plean Forbartha Contae.
- **Athbhreithniú ar Dhea-Chleachtas** – i gceist leis seo tá athbhreithniú ar dhea-chleachtas gníomhaithe ar son na haeráide laistigh d'údaráis áitiúla eile sa Stát agus i mBallstát AE eile chun fadhbanna nua nó atá ag teacht chun cinn atá tábhachtach don chontae a aithint;

- **Rannpháirtíocht Páirtithe Leasmhara** – rannpháirtíocht shuntasach le comhairleoirí áitiúla, údaráis áitiúla in aice láimhe, saoránaigh an chontae, ceannairí gnólachtaí áitiúla agus grúpaí feirmeoireachta. Bhí sé i gceist le gach rannpháirtíocht seo iniúchadh a dhéanamh ar dheiseanna agus srianta maidir le gníomhú ar son na haeráide agus chun an réimse leathan tuairimí ar na príomhcheisteanna maidir leis an CAP a chur ar fáil a spreagadh;
- **Fardal maidir le Bonnínne Astaíochtaí** – a bhí ina mheasúnú ar mhaolú aeráide chun eolas a thabhairt don CAP ar na foinsí bonnlíne 2018 agus scála astaíochtaí laistigh den chontae agus an crios dícharbónaithe a aithníodh chun eolas a thabhairt do na réimsí leis an riachtanas is mó maidir le gníomhú san CAP;
- **Measúnú riosca ar athrú aeráide** - chun na rioscaí reatha agus amach anseo a thuiscint a ghabhann leis an athrú aeráide a chuireann sócmhainní agus gníomhaíochtaí Chomhairle Contae Chorcaí i mbaol agus chun tuiscint a fháil ar dhóchúlacht guaiseacha aeráide reatha agus amach anseo, tionchair fhéideartha na nguaiseacha seo ar leibhéil áitiúla agus phobail agus tacú le forbairt gníomhartha oiriúnaithe chun tionchair rioscaí na haeráide a sheachaint nó a laghdú; agus
- **Crios Dícharbónaithe** – an crios dícharbónaithe laistigh den chontae a aithint agus a mheas Aithníodh Maigh Chromtha mar an CD ag Comhairle Contae Chorcaí mar go bhfuil roinnt buntáistí ag Maigh Chromtha a dhéanann sé idéalach mar CD chun feidhmiú mar bhinse tástála don chontae chun inmharthanacht cur i bhfeidhm leathan na mbeart chuig bailte móra eile sa chontae a mheas.

Mar thoradh ar an mbonn fianaise a fuarthas, forbraíodh creat beartais don CAP (le creat comhchosúil don CD) de réir na treorach cuí agus cuirfear i láthair é sa CAP mar seo a leanas:

- **Fís** uileghabhálach a léiríonn dearcadh comhroinnte de thodhchaí atá seasmhach agus neodrach ó thaobh na haeráide de.
- **Misean** plean a labhraíonn go praiticiúil le cuspóir bunaithe an údaráis áitiúil maidir le gníomhú éifeachtach ar son na haeráide a chur ar fáil.
- **Cuspóirí Straitéiseacha** a leagann amach an comhthéacs maidir leis na gníomhartha ar son na haeráide agus a bhunaíonn socrú struchtúrtha nó téamach gníomhartha agus déantar iad seo a fhorbairt faoin great molta CARO de chúig chuspóir mar seo a leanas:
 - o Rialachas agus Ceannaireacht;
 - o Timpeallacht agus Iompar Forbartha;
 - o Timpeallacht Nádurtha agus Bonneagar Glas;
 - o Pobail; Teacht Aniar agus Aistrithe; agus
 - o Inbhuanaitheacht agus Bainistíocht Acmhainní.
- **Cuspóirí** ar ardleibhéal a thacaíonn leis na cuspóirí straitéiseacha a chur ar fáil agus an bhéim chúil ar na gníomhartha a fhrámú.
- **Gníomhartha** atá sonrath, dírithe ar ghníomhú, faoi cheangal ama agus intomhaiste a léiríonn méadú ar ghníomhú uailmhianach ar leibhéal áitiúil ar son na haeráide.

Trí ghníomhartha a chur ar fáil a bheidh an príomhfhócas ar chur i bhfeidhm an phlean. Beartófar na gníomhartha seo lena chinntiú gur féidir le Comhairle Contae Chorcaí na gníomhartha seo a bhaint amach agus a chur ar fáil go praiticiúil thar an tréimhse ama a shanntar dó agus laistigh den inniúlacht atá ar fáil.

3. SCAGADH LE HAGHAIDH MEASÚNACHT CHUÍ

3.1 Réamheolas ar an Scagadh

Sa chéim seo den phróiseas sainaitnítear aon tionchair shuntasacha fhéideartha ar láithreáin Eorpacha ó thionscadal nó plean, iontu féin nó in éineacht le tionscadail nó pleananna eile.

Tá sé mar ghné thábhachtach den phróiseas MC “cuspóirí caomhantais”, “Leasanna Cáilitheacha” (Qualifying Interests, nó QIanna) agus/nó “Leasanna Caomhantais Speisialta” (Special Conservation Interests, nó SClanna) a shainithint i dtaca le láithreáin Eorpacha a dteastaíonn measúnú ina leith. Is iad na QIanna gnéithe agus speicis ghnáthóige a liostaítear in Iarscríbhinn I agus II den Treoir um Ghnáthóga dar ainmníodh gach láithreán Eorpach agus dar tugadh cosaint dó. Gnáthóga bogaigh is ea SClanna agus liostaítear na speicis éan laistigh d'Iarscríbhinn I agus II den Treoir maidir le hÉin. Tá sé ríthábhachtach go bpléitear na bagairtí ar na tosca éiceolaíochta/comhshaoil a theastaíonn chun tacú le QIanna agus SClanna mar chuid den mheasúnacht.

Pléadh na Cuspóirí Caomhantais Cineálacha seo a leanas den SPNF sa scagadh:

- Maidir le LCSanna, bail fhabhrach chaomhantais na gnáthóige/na ngnáthóg in Iarscríbhinn I agus/nó na speiceas in Iarscríbhinn II dar roghnaíodh an LCS a chaomhnú nó a thabhairt ar ais; agus
- Maidir le LCSanna, bail fhabhrach chaomhantais na speiceas éan a liostaítear mar Leasanna Caomhantais Speisialta don SPA seo a chaomhnú nó a athchóiriú.

I gcás ina raibh siad ar fáil, pléadh Cuspóirí Caomhantais a bhaineann go Sonrach le Láithreán (Site-Specific Conservation Objectives, nó SSCOanna) a dearadh chun bail fhabhrach ghnáthóige ar leith5 nó speicis ar leith6 sa láithreán sin a shainmhíniú.

3.2 Láithreáin Eorpacha ábhartha a shainithint

I dTreoir maidir le Measúnacht Chuí (MC) na Roinne Comhshaoil (2009) moltar crios maolánach 15 km a phlé. Cé go bpléifí láithreáin thar an gcrios maolánach seo dá mbeadh siad ábhartha, bhíothas in ann an tátal a bhaint as athbhreithniú ar gach láithreán laistigh den chrios seo nach mbeidh iarmhairtí ag airíonna an PGAÚÁ thar an maolán 15 km toisc nach bhfuil naisc shuntasacha hidreolaíoch ann. Sa phróiseas measúnaithe, pléitear próisis hidrigeolaíoch agus na hiarmhairtí féideartha ar screamhuisce freisin i dtaca le gnáthóga agus speicis screamhuisce-íogair.

Tugtar sonraí maidir le láithreáin Eorpacha atá laistigh de 15 km de theorainn an PGAÚÁ i dTábla 3-1. Mapáiltear láithreáin Eorpacha agus abhantracha an EPA freisin i bhFigiúr 3-1 thíos. Pléadh eolas ar QIanna, SClanna leochaileachtaí agus íogaireachtaí a bhaineann go Sonrach le Láithreán (féach Aguisín I) agus eolas cúlra (amhail eolas laistigh de Thuarascáil Airteagal 17 na hÉireann don Choimisiún Eorpach, achoimrí láithreán agus foirmeacha caighdeánacha sonraí Natura 2000) i measúnacht scagtha an MC (a thugtar faoi Mhír 4) araon.

Áirítear cuspóirí caomhantais a pléadh sa mheasúnacht sna cáipéisí seo a leanas ón tSeirbhís Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra:

- SPNF (2015) Cuspóirí Caomhantais do LCS Bhaile Mhac Óda (Cluain Pruachais agus an Poll Mór) [IE0000077] Leagan 2.
- SPNF (2015) Cuspóirí Caomhantais do LCS Chuan agus Coillearnach an Ghleanna Ghairbh [IE0000090] Leagan 1.

- SPNF (2014) Cuspóirí Caomhantais do LCS Bhá Chloich na Coillte [IE0000091] Leagan 1.
- SPNF (2016) Cuspóirí Caomhantais do LCS na Ceachan [IE0000093] Leagan 1. NPWS (2014) Conservation Objectives for Lough Hyne Nature Reserve and Environs SAC [IE0000097] Version 1.
- SPNF (2014) Cuspóirí Caomhantais do LCS Anaclann Dúlra agus Phurláin Loch Oighinn [IE0000097] Leagan 1.
- SPNF (2011) Cuspóirí Caomhantais do LCS Loch Trasna agus Oileáin [IE0000101] Leagan 1.
- SPNF (2021) Cuspóirí Caomhantais do LCS Rinn Mhuintir Bháire [IE0000102] Leagan 1.
- SPNF (2021) Cuspóirí Caomhantais do LCS Choill Ghort na Tiobratan [IE0000106] Leagan 1.
- SPNF (2016) Cuspóirí Caomhantais do LCS an Ghaorthaidh [IE0000108] Leagan 1.
- SPNF (2016) Cuspóirí Caomhantais don LCS ó Cheann na dTrí Chaisleán go Carn Uí Néid [IE0000109] Leagan 1.
- SPNF (2014) Cuspóirí Caomhantais do LCS Bhá na Scealg agus Inbhear na hUíne [IE0000335] Leagan 1.
- SPNF (2018) Cuspóirí Caomhantais do LCS an tSeanfhoirgnimh Tís, Coill an Droma Mhóir [IE0000353] Leagan 1.
- SPNF (2018) Cuspóirí Caomhantais do LCS Theach Oighir Chill Gharbháin [IE0000364] Leagan 1.
- SPNF (2017) Cuspóirí Caomhantais do LCS Pháirc Náisiúnta Chill Airne, na gCruach Dubh agus abhantrach Abhainn Chárthaí [IE0000365] Leagan 1.
- SPNF (2016) Cuspóirí Caomhantais do LCS na nGaibhlte [IE0000646] Leagan 1.
- SPNF (2014) Cuspóirí Caomhantais don LCS ó Bhá na hEornan go Rinn Bhaile Riosóid [IE0001040] Leagan 1.
- SPNF (2021) Cuspóirí Caomhantais do Choill Chlaondoire [IE0001043] Leagan 1.
- SPNF (2014) Cuspóirí Caomhantais do LCS Chaol an Oileáin Mhóir [IE0001058] Leagan 1.
- SPNF (2016) Cuspóirí Caomhantais do LCS Loch Chill Chiaráin agus Dumhcha Ráth an Bharraigh [IE0001061] Leagan 1.
- SPNF (2020) Cuspóirí Caomhantais do LCS Choill Mhírois [IE0001070] Leagan 1.
- SPNF (2014) Cuspóirí Caomhantais do LCS Inbhear Chúirt Mhic Shéafraidh [IE0001230] Leagan 1.
- SPNF (2019) Cuspóirí Caomhantais do LCS Locha Chluain Í, Loch Inse Uí Chuinn agus Coill na hIúraí [IE0001342] Leagan 1.
- SPNF (2021) Cuspóirí Caomhantais do LCS Choill Mhucshnáimha [IE0001371] Leagan 1.
- SPNF (2020) Cuspóirí Caomhantais do LCS Bhaile an Chaisleáin [IE0001547] Leagan 1.
- SPNF (2017) Cuspóirí Caomhantais do LCS Phortach Dhoire Chloichir (an Cnoc Buí) [IE0001873] Version 1.
- SPNF (2017) Cuspóirí Caomhantais do LCS Phortach an Ghleanna Mhóir [IE0001879] Leagan 1.
- SPNF (2017) Cuspóirí Caomhantais do LCS Phortach Mheall an Ghamhna [IE0001881] Leagan 1.
- SPNF (2017) Cuspóirí Caomhantais do LCS Phortach Mhullach an Ois [IE0001890] Leagan 1.
- SPNF (2016) Cuspóirí Caomhantais do LCS an tSléibhe Riabhaigh [IE0002036] Leagan 1.
- SPNF (2021) Cuspóirí Caomhantais do LCS Chnoc Charraigín na mBróinte [IE0002037] Leagan 1.
- SPNF (2018) Cuspóirí Caomhantais do LCS an tSeanfhoirgnimh Tís, Coill Chora Ghlas [IE0002041] Leagan 1.
- SPNF (2018) Cuspóirí Caomhantais do LCS an tSeanfhoirgnimh Tís, Coill Eascaibh [IE0002098] Leagan 1.
- SPNF (2016) Cuspóirí Caomhantais do LCS Ceann Airde Móire [IE0002123] Leagan 1.

- SPNF (2017) Cuspóirí Caomhantais do LCS na Siúire Íochtair [IE0002137] Leagan 1.
- SPNF (2013) Cuspóirí Caomhantais do LCS an Ribhéir [IE0002158] Leagan 1.
- SPNF (2012) Cuspóirí Caomhantais do LCS na Sionainne Íochtair [IE0002165] Leagan 1.
- SPNF (2012) Cuspóirí Caomhantais do LCS na hAbhann Móire (Corcaigh/Port Láirge) [IE0002170] Leagan 1.
- SPNF (2019) Cuspóirí Caomhantais do LCS Abhainn na Bandan [IE0002171] Leagan 1.
- SPNF (2019) Cuspóirí Caomhantais do LCS na hAbhann Móire (Ciarraí) [IE0002173] Leagan 1.
- SPNF (2016) Cuspóirí Caomhantais do LCS Loch Drongáin [IE0002187] Leagan 1.
- SPNF (2018) Cuspóirí Caomhantais do LCS Loch an Fhearainn Mheánaigh [IE0002189] Leagan 1.
- SPNF (2019) Cuspóirí Caomhantais do LCS Shliabh na Móna Oidhre [IE0002257] Leagan 1.
- SPNF (2017) Cuspóirí Caomhantais do LCS Mhionduirling Dhún Béacáin [IE0002280] Leagan 1.
- SPNF (2017) Cuspóirí Caomhantais do LCS Mhionduirling na Rinne [IE0002281] Leagan 1.
- SPNF (2018) Cuspóirí Caomhantais do LCS Choill Ghleann Locha [IE0002315] Leagan 1.
- SPNF (2022) Cuspóirí Caomhantais Cineálacha do LfCS an tSeanchinn [IE0004021] Leagan 9.
- SPNF (2014) Cuspóirí Caomhantais do LfCS Bhá Bhaile Choitín [IE0004022] Leagan 1.
- SPNF (2015) Cuspóirí Caomhantais do LfCS Bhá Bhaile Mhac Óda [IE0004023] Leagan 1.
- SPNF (2012) Cuspóirí Caomhantais do LfCS Inbhear na hAbhann Móire [IE0004028] Leagan 1.
- SPNF (2014) Cuspóirí Caomhantais do LfCS Chuan Chorcaí [IE0004030] Leagan 1.
- SPNF (2022) Cuspóirí Caomhantais Cineálacha do LfCS Pháirc Náisiúnta Chill Airne [IE0004038] Leagan 9.
- SPNF (2022) Cuspóirí Caomhantais Cineálacha do LfCS an Tairbh agus na Bó [IE0004066] Leagan 9.
- SPNF (2014) Cuspóirí Caomhantais do LfCS Bhá Chloich na Coillte [IE0004081] Leagan 1.
- SPNF (2022) Cuspóirí Caomhantais Cineálacha do LfCS Chalaí na hAbhann Móire [IE0004094] Leagan 9.
- SPNF (2022) Cuspóirí Caomhantais Cineálacha do LfCS Phortach Chill Cholmáin [IE0004095] Leagan 9.
- SPNF (2022) Cuspóirí Caomhantais Cineálacha do LfCS an Ghaorthaidh [IE0004109] Leagan 9.
- SPNF (2022) Cuspóirí Caomhantais Cineálacha do LfCS Oileáin an tSabhrain [IE0004124] Leagan 9.
- SPNF (2022) Cuspóirí Caomhantais Cineálacha do LfCS Leithinis Uíbh Ráthaigh [IE0004154] Leagan 9.
- SPNF (2022) Cuspóirí Caomhantais Cineálacha do LfCS Leithinis Bhéarra [IE0004155] Leagan 9.
- SPNF (2022) Cuspóirí Caomhantais Cineálacha don LfCS ó Rinn Mhuintir Bháire go Ceann Tuaithe [IE0004156] Leagan 9.
- SPNF (2022) Cuspóirí Caomhantais Cineálacha don LfCS ó Chnoc an Stacaigh go Mullach an Radhairc, Cnoic Luimnigh Thiar agus Sliabh an Iolair [IE0004161] Leagan 9.
- SPNF (2022) Cuspóirí Caomhantais Cineálacha don LfCS ó Mhullach an Ois go Sléibhte Mhúisire Mór [IE0004162] Leagan 9.
- SPNF (2022) Cuspóirí Caomhantais Cineálacha do LfCS Deenish Island agus na Scairbhe [IE0004175] Leagan 9.
- SPNF (2022) Cuspóirí Caomhantais Cineálacha don LfCS ó Cheann Dhún dTéide go Ceann an Dúinín [IE0004190] Leagan 9.
- SPNF (2022) Cuspóirí Caomhantais Cineálacha do LfCS na Seacht gCeanna [IE0004191] Leagan 9.

- SPNF (2022) Cuspóirí Caomhantais Cineálacha do LfCS Cheann Heilbhic go Baile Uí Chuinn [IE0004192] Leagan 9.
- SPNF (2014) Cuspóirí Caomhantais do LfCS Bhá Chúirt Mhic Shéafraidh [IE0004219] Leagan 1.

Pléitear sa Mheasúnacht cuspóirí caomhantais atá ar fáil. Ós rud é go ndírítear sna cuspóirí caomhantais ar choinníollacha fabhracha a chaomhnú i Qlanna/SClanna gach láithreáin, díriodh sa phróiseas scagtha ar iarmhairtí féideartha an PGAÚÁ a mheasúnú le taobh Qlanna/SClanna gach láithreáin. Chuathas i gcomhairle leis na cuspóirí caomhantais le linn phróiseas an mheasúnaithe.

3.3 Critéir Mheasúnaithe agus Scagadh

3.3.1 [An bhfuil an PGAÚÁ Riachtanach chun na Láithreáin Eorpacha a Bhainistiú?](#)

Ní hé cuspóir uileghabhálach an PGAÚÁ caomhantais dúlra a bhainistiú sna láithreáin ach foráil a dhéanamh do chur chuige soiléir comhordaithe i leith ghníomhú ar son na haeráide laistigh den Chontae. Dá bhrí sin, ní mheastar go bhfuil an PGAÚÁ ceangailte go díreach le bainistíocht na láithreán Eorpach ná riachtanach di sin.

3.3.2 [Gnéithe den PGAÚÁ a bhféadfadh iarmhairtí a bheith ann dá mbarr](#)

Tugtar creat sa PGAÚÁ chun limistéar teorann na Comhairle a fhorbairt go hinbhuanaithe. Tá roinnt íogaireachtaí comhshaoil laistigh den limistéar agus léirítear i measúnú ar na hiarmhairtí go mbaineann na hiarmhairtí féideartha leis na nithe seo a leanas:

- *Ag eascairt as tógáil agus oibriú bonneagair forbartha agus bonneagair ghaolmhair:*
 - *Caillteanas bithéagsúlachta/dochar don bhithéagsúlacht i láithreáin ainmnithe (lena n-áirítear láithreáin Eorpacha agus láithreáin fiadhúlra) agus i dtaca le gnáthóga agus speicis larscríbhíne; speicis liostaithe, nascacht éiceolaíoch agus gnáthóga neamhainmnithe; agus suaitheadh sa bhithéagsúlacht agus i bhflóra agus fána;*
 - *Caillteanas gnáthóige, ilroinnt agus meath, lena n-áirítear méid an gheadáin agus iarmhairtí imill; agus*
 - *Suaitheadh (e.g. de bharr torainn agus soilsithe feadh conairí iompair) agus suaitheadh speiceas faoi chosaint.*
- *Idirghníomhuithe féideartha i gcás iarmhairtí ar veicteoirí comhshaoil amhail uisce agus aer.*
- *Drochiarmhairtí ó thurasóireacht, conláistí agus áineas.*
- *Dochar d'fheidhm hidrigeolaíoch agus éiceolaíoch na hacmhainne ithreach.*
- *Drochiarmhairtí do stádas dobharlach ag eascairt as athruithe ar an gcaighdeán, an sreabhadh agus/nó an mhoirfeolaíocht.*
- *Méadú ar an mbaol tuile.*
- *Mainneachtain cóireáil fuíolluisce leordhóthanach agus chúil a chur ar fáil (teastaíonn bonneagar seirbhísí uisce agus toilleadh le maolú coimhlintí féideartha a chinntiú).*
- *Astaíochtaí san aer, lena n-áirítear astaíochtaí gás ceaptha teasa agus astaíochtaí eile.*

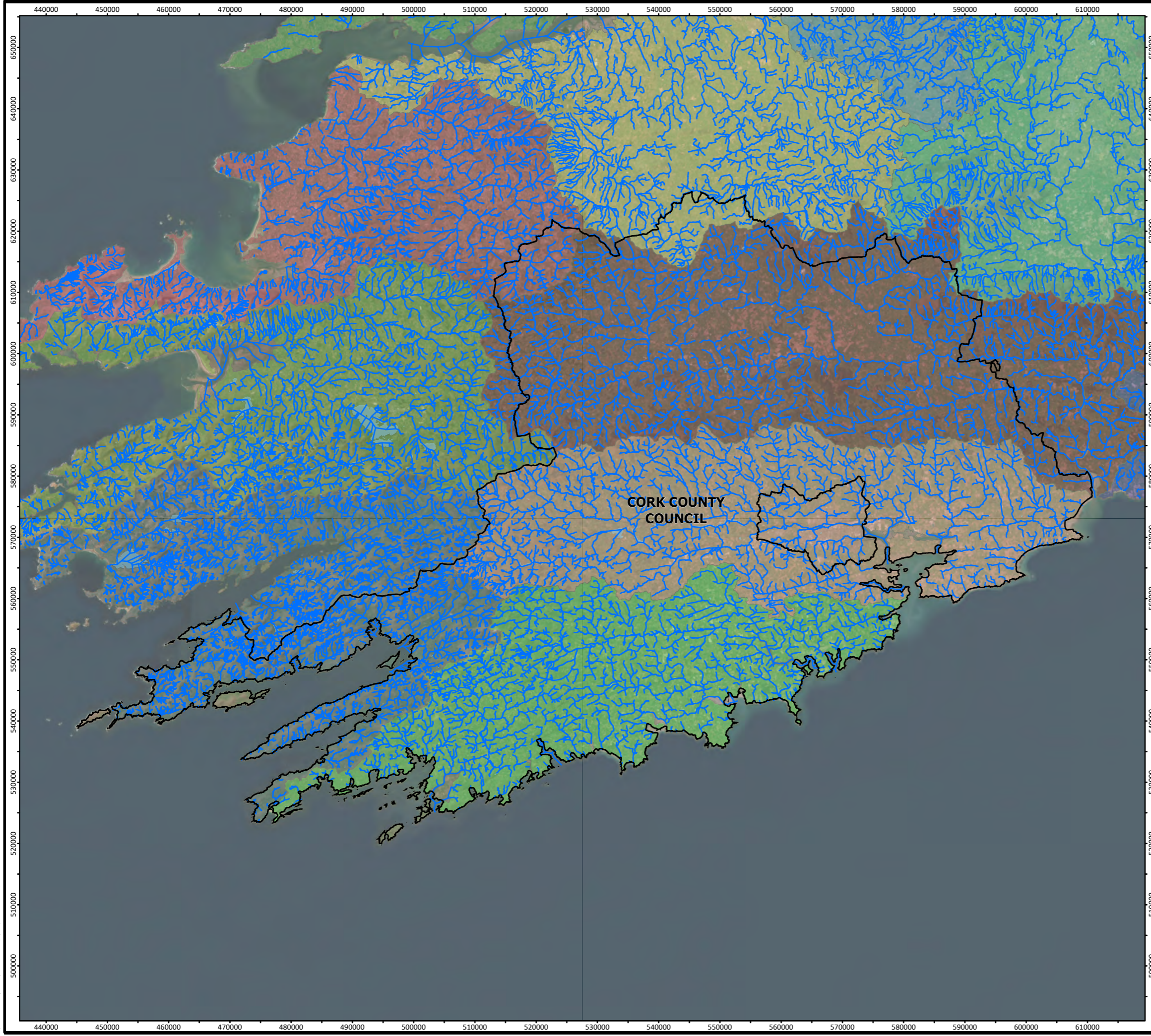
Tá baint ag na gnéithe den Dréacht den PGAÚÁ is mó a bhféadfadh na hiarmhairtí a léirítear thuas eascairt astu le gnéithe den chéim thógála de chur i bhfeidhm an Dréachta den PGAÚÁ. Tá na gnéithe den chéim oibriúcháin den Dréacht den PGAÚÁ i gcomhréir le bail reatha an limistéir. Pléitear gach polasaí agus cuspóir sa mheasúnú seo i dtaca le sláine éiceolaíoch gach cinn de na láithreáin Eorpacha arna sainaitheint.

3.3.3 Láithreáin a Scagadh

I dTábla 3.1 scrúdaítear cé acu a d'fhéadfadh iarmhairtí a bheith ann do láithreáin Eorpacha nó nach bhféadfadh i bhfianaise an eolais a thugtar thuas, lena n-áirítear Aguisín I. Scagtar láithreáin bunaithe ar cheann amháin nó meascán de na critéir seo a leanas:

- An seans go bhféadfadh conairí a bheith ann d'iarmhairtí suntasacha, amhail naisc hidreolaíocha, tograí ón PGAÚÁ agus an láithreán atá le scagadh;
- An fad idir an láithreán ábhartha agus teorainn an PGAÚÁ; agus
- Nasc a bheith ann idir bagairtí nó leochaileachtaí sainaitheanta ar láithreán i leith tionchair fhéideartha a d'fhéadfadh eascairt as an PGAÚÁ.

Mapping Reproduced Under Licence from the Ordnance Survey Ireland Licence No. CHAL5021678 © Government of Ireland. Creative and Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) licence <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>.
No imagery, Earthstar Geographics, OpenStreetMap, © OpenStreetMap (and) contributors, CC-BY-SA

- Legend**
- Local Authority Boundaries
 - Rivers
- WFD Catchments**
- Catchment Name**
- Bandon-Ilen
 - Blackwater (Munster)
 - Colligan-Mahon
 - Dunmanus-Bantry-Kenmare
 - Laune-Maine-Dingle Bay
 - Lee, Cork Harbour and Youghal Bay
 - Lower Shannon
 - Shannon Estuary North
 - Shannon Estuary South
 - Suir
 - Tralee Bay-Feale

Hydrology	
CORK COUNTY COUNCIL Local Authority Climate Action Plans	
FIGURE NO:	3.2
CLIENT:	CORK COUNTY COUNCIL
DATE: 15/08/2023	SCALE: 1:612,500 @ A3

Tábla 3-1: Láithreáin Eorpacha a bhfuil conairí éiceolaíocha acu a scagadh le haghaidh iarmhairtí féideartha

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Fad (km)	Gné Cháilitheach (Leasanna Cáilitheacha agus Leasanna Caomhantais Speisialta)	Iarmhairtí Féideartha	Conair d'Iarmhairtí Suntasacha ann	Seans ann go bhféadfadh iarmhairtí i dteaghlaim a bheith ann
000077	LCS Bhaile Mhac Óda (Cluain Pruachais agus an Poll Mór)	0	Inbhir [1130], móinéir salainn Atlantacha (Gluco- Puccinellietalia maritima) [1330], móinéir salainn Mheánmhara (Juncetalia maritimi) [1410], Réileáin láibe agus réileán ghainimh nach gclúdaíonn an sáile iad le lag trá [1140], Salicornia agus bliantóga eile a choilíníonn láib agus gaineamh [1310]	Tá an Láithreán Eorpach suite laistigh de limistéar PGAÚÁ Chontae Chorcaí. Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhféadfadh athrú talamhúsáide agus forbairt bonneagair, etc. a bheith ann mar thoradh orthu. Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí amhail idirghníomhuithe hidreolaíocha, tógáil talún, suaitheadh, etc. a bheith ann. D'fhéadfadh tionchar a bheith acu siúd ar Láithreáin Eorpacha. Mar sin, d'fhéadfadh iarmhairtí suntasacha a bheith ann don Láithreán Eorpach seo agus dá Leasanna Cáilitheacha mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a mholtar faoinn PGAÚÁ.	Tá	Tá
000090	LCS Chuan agus Choill an Ghleanna Ghairbh	0	Crú-ialtóg bheag (Rhinolophus hipposideros) [1303], foraoisí gláracha le Alnus glutinosa agus Fraxinus excelsior (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae) [91E0], drúchtín ballach (Geomalacus maculosus) [1024], rón cuain (Phoca vitulina) [1365], seanchoill darach gaelaí le Ilex agus Blechnum in Éirinn agus sa Bhreatain Mhór [91A0], madra uisce (Lutra lutra) [1355]	Tá an láithreán Eorpacha ag forluí ar limistéar PGAÚÁ Chontae Chorcaí. Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhféadfadh athrú talamhúsáide agus forbairt bonneagair, etc. a bheith ann mar thoradh orthu. Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí amhail idirghníomhuithe hidreolaíocha, tógáil talún, suaitheadh, etc. a bheith ann. D'fhéadfadh tionchar a bheith acu siúd ar Láithreáin Eorpacha. Mar sin, d'fhéadfadh iarmhairtí suntasacha a bheith ann don Láithreán Eorpach seo agus dá Leasanna Cáilitheacha mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a mholtar faoinn PGAÚÁ.	Tá	Tá

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Fad (km)	Gné Cháilitheach (Leasanna Cáilitheacha agus Leasanna Caomhantais Speisialta)	Iarmhairtí Féideartha	Conair d'Iarmhairtí Suntasacha ann	Seans ann go bhféadfadh iarmhairtí i dteaghlaim a bheith ann
000091	LCS Bhá Chloich na Coillte	0	Réileán láibe agus réileáin ghainimh nach gclúdaítear ag an sáile le lag trá [1140], fásra bliantúil na línte aistreacha [1210], dumhcha aistreacha i dtús fáis [2110], dumhcha aistreacha feadh líne an chladaigh le <i>Ammophila arenaria</i> (dumhcha bána) [2120]. Dumhcha socra cois cósta le fásra luibheach (dumhcha liatha) [2130], dumhcha díchailcithe socra Atlantacha (<i>Calluno-Ulicetea</i>) [2150]	Tá an Láithreán Eorpach suite laistigh de limistéar PGAÚÁ Chontae Chorcaí. Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhféadfadh athrú talamhúsáide agus forbairt bonneagair, etc. a bheith ann mar thoradh orthu. Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí amhail idirghníomhuithe hidreolaíocha, tógáil talún, suaithheadh, etc. a bheith ann D'fhéadfadh tionchar a bheith acu siúd ar Láithreáin Eorpacha. Mar sin, d'fhéadfadh iarmhairtí suntasacha a bheith ann don Láithreán Eorpach seo agus dá Leasanna Cáilitheacha mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a mholtar faoinn PGAÚÁ.	Tá	Tá
000093	LCS na Ceachan	0	Fraochmhánna fliucha an Atlantaigh Thuaidh le <i>Erica tetralix</i> [4010], raithneach Chill Airne (<i>Trichomanes speciosum</i>) [1421], lochanna agus linnte nádúrtha diostrófacha [3160], bratphortaigh * más portach gníomhach é [7130], fánaí carraigeacha cailcreacha le fásra casmaifiteach [8210], Uiscí olagatrófacha ina bhfuil fíorbheagán mianraí ó mhachairí gainmheacha (<i>Littorelletalia uniflorae</i>) [3110], fánaí carraigeacha siliciúla le fásra casmaifiteach ar [8220], scileach siliciúil ó leibhéal an tsléibhe go leibhéal an tsneachta (<i>Androsacetalia alpinae</i> agus <i>Galeopsietalia ladani</i>) [8110], féarthailte <i>nardus</i> ar mhórán speiceas, ar shubstráit siliciúla i limistéir sléibhtiúla - agus limistéir	Tá an láithreán Eorpach ag forlú ar limistéar PGAÚÁ Chontae Chorcaí. Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhféadfadh athrú talamhúsáide agus forbairt bonneagair, etc. a bheith ann mar thoradh orthu. Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí amhail idirghníomhuithe hidreolaíocha, tógáil talún, suaithheadh, etc. a bheith ann. D'fhéadfadh tionchar a bheith acu siúd ar Láithreáin Eorpacha. Mar sin, d'fhéadfadh iarmhairtí suntasacha a bheith ann don Láithreán Eorpach seo agus dá Leasanna Cáilitheacha mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a mholtar faoinn PGAÚÁ.	Tá	Tá

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Fad (km)	Gné Cháilitheach (Leasanna Cáilitheacha agus Leasanna Caomhantais Speisialta)	Iarmhairtí Féideartha	Conair d'Iarmhairtí Suntasacha ann	Seans ann go bhféadfadh iarmhairtí i dteaghlaim a bheith ann
			foshléibhteacha Mhór-roinn na hEorpa [6230], fraochmhánna Alpacha agus bóireacha [4060], drúchtín ballach (<i>Geomalacus maculosus</i>) [1024], fraochmhánna tirime Eorpacha [4030]			
000097	LCS Anaclann Dúlra agus Phurláin Loch Oighinn	0	Pluaiseanna mara báite nó leathbháite [8330], góilíní agus bánna móra éadoimhne [1160], sceireacha [1170], fraochmhánna tirime Eorpacha [4030]. Foraoisí gláracha le <i>Alnus glutinosa</i> agus <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>) [91E0]	Tá an Láithreán Eorpach suite laistigh de limistéar PGAÚÁ Chontae Chorcaí. Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhféadfadh athrú talamhúsáide agus forbairt bonneagair, etc. a bheith ann mar thoradh orthu. Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí amhail idirghníomhuithe hidreolaíocha, tógáil talún, suaitheadh, etc. a bheith ann D'fhéadfadh tionchar a bheith acu siúd ar Láithreáin Eorpacha. Mar sin, d'fhéadfadh iarmhairtí suntasacha a bheith ann don Láithreán Eorpach seo agus dá Leasanna Cáilitheacha mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a mholtar faoinn PGAÚÁ.	Tá	Tá
000101	LCS Loch Trasna agus na nOileán	0	Fraochmhánna tirime [4030], pluaiseanna mara báite nó leathbháite [8330], Madra uisce (<i>Lutra lutra</i>) [1355], rón glas (<i>Halichoerus grypus</i>) [1364], muc mhara (<i>Phocoena phocoena</i>) [1351], aillte cósta fásmhara ar chóstaí an Atlantaigh agus Mhuir Bhailt [1230], góilíní agus bánna móra tirime [1160], sceireacha [1170]	Tá an láithreán Eorpacha ag forluí ar limistéar PGAÚÁ Chontae Chorcaí. Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhféadfadh athrú talamhúsáide agus forbairt bonneagair, etc. a bheith ann mar thoradh orthu. Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí amhail idirghníomhuithe hidreolaíocha, tógáil talún, suaitheadh, etc. a bheith ann. D'fhéadfadh tionchar a bheith acu siúd ar Láithreáin Eorpacha.	Tá	Tá

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Fad (km)	Gné Cháilitheach (Leasanna Cáilitheacha agus Leasanna Caomhantais Speisialta)	Iarmhairtí Féideartha	Conair d'Iarmhairtí Suntasacha ann	Seans ann go bhféadfadh iarmhairtí i dteaghlaim a bheith ann
				Mar sin, d'fhéadfadh iarmhairtí suntasacha a bheith ann don Láithreán Eorpach seo agus dá Leasanna Cáilitheacha mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a mholtar faoin PGAÚÁ.		
000102	LCS Rinn Mhuintir Bháire	0	Fraochmhánna tirime Eorpacha [4030], drúchtín ballach (<i>Geomalacus maculosus</i>) [1024], fraochmhánna fliucha an Atlantaigh Thuaidh le <i>Erica tetralix</i> [4010]	Tá an Láithreán Eorpach suite laistigh de limistéar PGAÚÁ Chontae Chorcaí. Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhféadfadh athrú talamhúsáide agus forbairt bonneagair, etc. a bheith ann mar thoradh orthu. Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí amhail idirghníomhuithe hidreolaíocha, tógáil talún, suaitheadh, etc. a bheith ann. D'fhéadfadh tionchar a bheith acu siúd ar Láithreáin Eorpacha. Mar sin, d'fhéadfadh iarmhairtí suntasacha a bheith ann don Láithreán Eorpach seo agus dá Leasanna Cáilitheacha mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a mholtar faoin PGAÚÁ.	Tá	Tá
000106	LCS Choill Ghort na Tiobhratan	0	Seanchoillte darach gaelaí le <i>Ilex</i> agus <i>Blechnum</i> in Éirinn agus sa Bhreatain Mhór [91A0]	Tá an Láithreán Eorpach suite laistigh de limistéar PGAÚÁ Chontae Chorcaí. Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhféadfadh athrú talamhúsáide agus forbairt bonneagair, etc. a bheith ann mar thoradh orthu. Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí amhail idirghníomhuithe hidreolaíocha, tógáil talún, suaitheadh, etc. a bheith ann. D'fhéadfadh tionchar a bheith acu siúd ar Láithreáin Eorpacha.	Tá	Tá

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Fad (km)	Gné Cháilitheach (Leasanna Cáilitheacha agus Leasanna Caomhantais Speisialta)	Iarmhairtí Féideartha	Conair d'Iarmhairtí Suntasacha ann	Seans ann go bhféadfadh iarmhairtí i dteaghlaim a bheith ann
				Mar sin, d'fhéadfadh iarmhairtí suntasacha a bheith ann don Láithreán Eorpach seo agus dá Leasanna Cáilitheacha mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a mholtar faoin PGAÚÁ.		
000108	LCS an Ghaorth aidh	0	Sruthchúrsaí ar leibhéal an mhachaire go leibhéal an tsléibhe le fásra Ranunculion fluitantis agus Callitricho- Batrachion [3260], Madra uisce (Lutra lutra) [1355], foraoisí gláracha le Alnus glutinosa agus Fraxinus excelsior (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae) [91E0], aibhneacha a bhfuil bruacha lábacha acu le Chenopodium rubri p.p. agus fásra Bidention p.p. [3270], seanchoillte darach gaelaí le Ilex agus Blechnum in Éirinn agus sa Bhreatain Mhór [91A0]	Tá an Láithreán Eorpach suite laistigh de limistéar PGAÚÁ Chontae Chorcaí. Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhféadfadh athrú talamhúsáide agus forbairt bonneagair, etc. a bheith ann mar thoradh orthu. Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí amhail idirghníomhuithe hidreolaíocha, tógáil talún, suaithheadh, etc. a bheith ann. D'fhéadfadh tionchar a bheith acu siúd ar Láithreáin Eorpacha. Mar sin, d'fhéadfadh iarmhairtí suntasacha a bheith ann don Láithreán Eorpach seo agus dá Leasanna Cáilitheacha mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a mholtar faoin PGAÚÁ.	Tá	Tá
000109	LCS ó Cheann na dTrí Chaisleán go Carn Uí Néid	0	Fraochmhánna tirime Eorpacha [4030], aillte cósta fásmhara ar chóstaí an Atlantaigh agus Mhuir Bhailt [1230]	Tá an Láithreán Eorpach suite laistigh de limistéar PGAÚÁ Chontae Chorcaí. Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhféadfadh athrú talamhúsáide agus forbairt bonneagair, etc. a bheith ann mar thoradh orthu. Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí amhail idirghníomhuithe hidreolaíocha, tógáil talún, suaithheadh, etc. a bheith ann. D'fhéadfadh tionchar a bheith acu siúd ar Láithreáin Eorpacha. Mar sin, d'fhéadfadh iarmhairtí suntasacha a bheith ann	Tá	Tá

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Fad (km)	Gné Cháilitheach (Leasanna Cáilitheacha agus Leasanna Caomhantais Speisialta)	Iarmhairtí Féideartha	Conair d'Iarmhairtí Suntasacha ann	Seans ann go bhféadfadh iarmhairtí i dteaghlaim a bheith ann
				don Láithreán Eorpach seo agus dá Leasanna Cáilitheacha mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a mholtar faoin PGAÚÁ.		
000365	LCS Pháirc Náisiúnta Chill Airne, na gCruach Dubh agus Abhantrach Abhainn Chárthaí SAC	0	Síofróg uisce (<i>Najas flexilis</i>) [1833], logáin ar shubstráití móna den <i>Rhynchosporion</i> [7150], uiscí olagatrófacha ina bhfuil fíorbheagán mionraí ó mhachairí gainmheacha (<i>Littorelletalia uniflorae</i>) [3110], fraochmhánna fliucha an Atlantaigh Thuaidh le <i>Erica tetralix</i> [4010], féarthailte calaimíneacha den <i>Violetalia calaminariae</i> [6130], loimpre shrutháin (<i>Lampetra planeri</i>) [1096], móinéir <i>Molinia</i> ar ithreacha cailcreacha, móinteacha nó créúlasiolta (<i>Molinion caeruleae</i>) [6410], bradán Atlantach (<i>Salmo salar</i>) [1106], sead fhallacsach Chill Airne (<i>Alosa fallax killarnensis</i>) [5046], fritileán réisc (<i>Euphydryas aurinia</i>) [1065], drúchtín ballach (<i>Geomalacus maculosus</i>) [1024], foraoisí gláracha le <i>Alnus glutinosa</i> agus <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>) [91E0], loimpre abhann (<i>Lampetra fluviatilis</i>) [1099], fraochmhánna tirime Eorpacha [4030], coillte <i>Taxus baccata</i> na hÉireann agus na Breataine Móire [91J0], sruthchúrsaí ó leibhéal na má go leibhéal an tsléibhe fásra <i>Ranunculion fluitantis</i> agus <i>Callitricho- Batrachion</i> [3260], fraochmhánna Alpacha agus bóireacha [4060], foirmíochtaí <i>Juniperus communis</i> ar	Tá an Láithreán Eorpach suite laistigh de limistéar PGAÚÁ Chontae Chorcaí. Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhféadfadh athrú talamhúsáide agus forbairt bonneagair, etc. a bheith ann mar thoradh orthu. Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí amhail idirghníomhuithe hidreolaíocha, tógáil talún, suaithheadh, etc. a bheith ann. D'fhéadfadh tionchar a bheith acu siúd ar Láithreáin Eorpacha. Mar sin, d'fhéadfadh iarmhairtí suntasacha a bheith ann don Láithreán Eorpach seo agus dá Leasanna Cáilitheacha mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a mholtar faoin PGAÚÁ.	Tá	Tá

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Fad (km)	Gné Cháilitheach (Leasanna Cáilitheacha agus Leasanna Caomhantais Speisialta)	Iarmhairtí Féideartha	Conair d'Iarmhairtí Suntasacha ann	Seans ann go bhféadfadh iarmhairtí i dteaghlaim a bheith ann
			<p>fhraochmhánna nó féarthailte calaimíneacha [5130], madra uisce (<i>Lutra lutra</i>) [1355], raithneach Chill Airne (<i>Trichomanes speciosum</i>) [1421].</p> <p>Uiscí bodhra olagatrófacha go huiscí bodhra méiseatrófacha le fásra <i>Littorelletea uniflorae</i> agus/nó <i>Isoeto-Nanojuncetea</i> [3130], bratphortaigh * más portach gníomhach é [7130], crú-ialtóg bheag (<i>Rhinolophus hipposideros</i>) [1303], loimpre mhara (<i>Petromyzon marinus</i>) [1095], diúilicín péarla fionnuisce (<i>Margaritifera margaritifera</i>) [1029], Seanchoillte darach gaelaí le <i>Ilex</i> agus <i>Blechnum</i> in Éirinn agus sa Bhreatain Mhór [91A0]</p>			
001040	LCS do Bhá na hEornan go Rinn Bhaile Riosóid	0	<p><i>Salicornia</i> agus bliantóga eile a choilíníonn láib agus gaineamh [1310], fraochmhánna tirime Eorpacha [4030], fásra ilbhliantúil ar bhruacha clochacha [1220], réileán láibe agus réileáin ghainimh nach gclúdaíonn ag an sáile le lag trá [1140], dumhcha socra cois cósta le fásra luibheach - dumhcha liatha [2130], móinéir salainn Mheánmhuirí (<i>Juncetalia maritimi</i>) [1410], móinéir salainn Atlantacha (<i>Glaucopuccinellietalia maritimae</i>) [1330], dumhcha aistreacha feadh líne an chladaigh le <i>Ammophila arenaria</i> - dumhcha bána [2120], lus na bpeiteal (<i>Petalophyllum ralfsii</i>) [1395]</p>	<p>Tá an Láithreán Eorpach suite laistigh de limistéar PGAÚÁ Chontae Chorcaí.</p> <p>Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhféadfadh athrú talamhúsáide agus forbairt bonneagair, etc. a bheith ann mar thoradh orthu.</p> <p>Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí amhail idirghníomhuithe hidreolaíocha, tógáil talún, suaithheadh, etc. a bheith ann. D'fhéadfadh tionchar a bheith acu siúd ar Láithreáin Eorpacha.</p> <p>Mar sin, d'fhéadfadh iarmhairtí suntasacha a bheith ann don Láithreán Eorpach seo agus dá Leasanna Cáilitheacha mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a mholtar faoinn PGAÚÁ.</p>	Tá	Tá

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Fad (km)	Gné Cháilitheach (Leasanna Cáilitheacha agus Leasanna Caomhantais Speisialta)	Iarmhairtí Féideartha	Conair d'Iarmhairtí Suntasacha ann	Seans ann go bhféadfadh iarmhairtí i dteaghlaim a bheith ann
001043	LCS Choill Chlaondoí re	0	Raithneach Chill Airne (<i>Trichomanes speciosum</i>) [1421], Seanchoillte darach gaelaí le <i>Ilex</i> agus <i>Blechnum</i> in Éirinn agus sa Bhreatain Mhór [91A0]	Tá an Láithreán Eorpach suite laistigh de limistéar PGAÚÁ Chontae Chorcaí. Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhféadfadh athrú talamhúsáide agus forbairt bonneagair, etc. a bheith ann mar thoradh orthu. Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí amhail idirghníomhuithe hidreolaíocha, tógáil talún, suaitheadh, etc. a bheith ann. D'fhéadfadh tionchar a bheith acu siúd ar Láithreáin Eorpacha. Mar sin, d'fhéadfadh iarmhairtí suntasacha a bheith ann don Láithreán Eorpach seo agus dá Leasanna Cáilitheacha mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a mholtar faoinn PGAÚÁ.	Tá	Tá
001058	LCS Chaol an Oileáin Mhóir	0	Móinéir salainn Atlantacha (<i>Glaucopuccinellietalia maritima</i>) [1330], réileán láibe agus réileán ghainimh nach gclúdaíonn an sáile iad le lag trá [1140]	Tá an Láithreán Eorpach suite laistigh de limistéar PGAÚÁ Chontae Chorcaí. Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhféadfadh athrú talamhúsáide agus forbairt bonneagair, etc. a bheith ann mar thoradh orthu. Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí amhail idirghníomhuithe hidreolaíocha, tógáil talún, suaitheadh, etc. a bheith ann. D'fhéadfadh tionchar a bheith acu siúd ar Láithreáin Eorpacha. Mar sin, d'fhéadfadh iarmhairtí suntasacha a bheith ann don Láithreán Eorpach seo agus dá Leasanna Cáilitheacha mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a mholtar faoinn PGAÚÁ.	Tá	Tá
001061	LCS Loch Chill Chiaráin agus	0	Dumhcha aistreacha i dtús fáis [2110], dumhcha socra cois cósta le fásach luibheach - dumhcha	Tá an Láithreán Eorpach suite laistigh de limistéar PGAÚÁ Chontae Chorcaí.	Tá	Tá

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Fad (km)	Gné Cháilitheach (Leasanna Cáilitheacha agus Leasanna Caomhantais Speisialta)	Iarmhairtí Féideartha	Conair d'Iarmhairtí Suntasacha ann	Seans ann go bhféadfadh iarmhairtí i dteaghlaim a bheith ann
	Dhumhcha Ráth an Bharraigh		liatha [2130], dhumhcha aistreacha feadh líne an chladaigh le <i>Ammophila arenaria</i> - dhumhcha bána [2120], murlaigh cois cósta [1150]	Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhféadfadh athrú talamhúsáide agus forbairt bonneagair, etc. a bheith ann mar thoradh orthu. Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí amhail idirghníomhuithe hidreolaíocha, tógáil talún, suaithheadh, etc. a bheith ann. Mar sin, d'fhéadfadh iarmhairtí suntasacha a bheith ann don Láithreán Eorpach seo agus dá Leasanna Cáilitheacha mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a mholtar faoinn PGAÚÁ.		
001070	LCS Choill Mhírois	0	Raithneach Chill Airne (<i>Trichomanes speciosum</i>) [1421]	Tá an Láithreán Eorpach suite laistigh de limistéar PGAÚÁ Chontae Chorcaí. Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhféadfadh athrú talamhúsáide agus forbairt bonneagair, etc. a bheith ann mar thoradh orthu. Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí amhail idirghníomhuithe hidreolaíocha, tógáil talún, suaithheadh, etc. a bheith ann. D'fhéadfadh tionchar a bheith acu siúd ar Láithreáin Eorpacha. Mar sin, d'fhéadfadh iarmhairtí suntasacha a bheith ann don Láithreán Eorpach seo agus dá Leasanna Cáilitheacha mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a mholtar faoinn PGAÚÁ.	Tá	Tá
001230	LCS Inbhear Chúirt Mhic Shéafraidh	0	Dumhcha aistreacha feadh líne an chladaigh le <i>Ammophila arenaria</i> - dhumhcha bána [2120], dhumhcha aistreacha i dtús fáis [2110], Dumhcha socra cois cósta le fásra luibheach - dhumhcha liatha [2130], fásra bliantúil línte aistreacha [1210], réileáin láibe agus réileáin ghainimh nach gclúdaíonn an sáile iad le lag trá [1140],	Tá an Láithreán Eorpach suite laistigh de limistéar PGAÚÁ Chontae Chorcaí. Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhféadfadh athrú talamhúsáide agus forbairt bonneagair, etc. a bheith ann mar thoradh orthu. Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí amhail idirghníomhuithe	Tá	Tá

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Fad (km)	Gné Cháilitheach (Leasanna Cáilitheacha agus Leasanna Caomhantais Speisialta)	Iarmhairtí Féideartha	Conair d'Iarmhairtí Suntasacha ann	Seans ann go bhféadfadh iarmhairtí i dteaghlaim a bheith ann
			fásra ilbhliantúil bruach clochach [1220], Inbhir [1130], móinéir salainn Mheánmhuirí (<i>Juncetalia maritimi</i>) [1410], móinéir salainn Atlantacha (<i>Glauco-Puccinellietalia maritimae</i>) [1330], <i>Salicornia</i> agus bliantóga eile a choilíníonn láib agus gaineamh [1310]	hidreolaíocha, tógáil talún, suaithheadh, etc. a bheith ann. D'fhéadfadh tionchar a bheith acu siúd ar Láithreáin Eorpacha. Mar sin, d'fhéadfadh iarmhairtí suntasacha a bheith ann don Láithreán Eorpach seo agus dá Leasanna Cáilitheacha mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a mholtar faoin PGAÚÁ.		
001547	LCS Bhaile an Chaisleáin	0	Raithneach Chill Airne (<i>Trichomanes speciosum</i>) [1421]	Tá an Láithreán Eorpach suite laistigh de limistéar PGAÚÁ Chontae Chorcaí. Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhféadfadh athrú talamhúsáide agus forbairt bonneagair, etc. a bheith ann mar thoradh orthu. Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí amhail idirghníomhuithe hidreolaíocha, tógáil talún, suaithheadh, etc. a bheith ann D'fhéadfadh tionchar a bheith acu siúd ar Láithreáin Eorpacha. Mar sin, d'fhéadfadh iarmhairtí suntasacha a bheith ann don Láithreán Eorpach seo agus dá Leasanna Cáilitheacha mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a mholtar faoin PGAÚÁ.	Tá	Tá
001873	LCS Phortach Dhoire Chloichir (an Cnoc Bui)	0	Bratphortaigh * más portach gníomhach é [7130]	Tá an Láithreán Eorpach suite laistigh de limistéar PGAÚÁ Chontae Chorcaí. Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhféadfadh athrú talamhúsáide agus forbairt bonneagair, etc. a bheith ann mar thoradh orthu. Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí amhail idirghníomhuithe hidreolaíocha, tógáil talún, suaithheadh, etc. a bheith ann. D'fhéadfadh tionchar a bheith acu siúd ar Láithreáin	Tá	Tá

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Fad (km)	Gné Cháilitheach (Leasanna Cáilitheacha agus Leasanna Caomhantais Speisialta)	Iarmhairtí Féideartha	Conair d'Iarmhairtí Suntasacha ann	Seans ann go bhféadfadh iarmhairtí i dteaghlaim a bheith ann
				Eorpacha. Mar sin, d'fhéadfadh iarmhairtí suntasacha a bheith ann don Láithreán Eorpach seo agus dá Leasanna Cáilitheacha mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a mholtar faoin PGAÚÁ.		
001879	LCS Phortach an Ghleann a Mhóir	0	Féarthailte <i>Nardus</i> ar mhórán speiceas, ar shubstráití siliciúla i limistéir shléibhtiúla - agus limistéir fhoshléibhteacha i Mór-roinn na hEorpa [6230], fraochmhánna fliucha an Atlantaigh Thuaidh le <i>Erica tetralix</i> [4010], uiscí olagatrófacha ina bhfuil fiorbheagán mianraí ó mhachairí gainmheacha (<i>Littorelletalia uniflorae</i>) [3110], bratphortaigh * más portach gníomhach é [7130]. Raithneach Chill Airne (<i>Trichomanes speciosum</i>) [1421], Sruthchúrsai ar leibhéal an mhachaire go leibhéal an tsléibhe <i>Ranunculion fluitantis</i> agus <i>Callitricho-</i> fásra <i>Batrachion</i> [3260], diúilicín péarla fionnuisce (<i>Margaritifera margaritifera</i>) [1029]	Tá an láithreán Eorpacha ag forlú ar limistéar PGAÚÁ Chontae Chorcaí. Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhféadfadh athrú talamhúsáide agus forbairt bonneagair, etc. a bheith ann mar thoradh orthu. Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí amhail idirghníomhuithe hidreolaíocha, tógáil talún, suaitheadh, etc. a bheith ann. D'fhéadfadh tionchar a bheith acu siúd ar Láithreáin Eorpacha. Mar sin, d'fhéadfadh iarmhairtí suntasacha a bheith ann don Láithreán Eorpach seo agus dá Leasanna Cáilitheacha mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a mholtar faoin PGAÚÁ.	Tá	Tá
001890	LCS Phortach Mhullach an Ois	0	Bratphortaigh * más portach gníomhach é [7130]	Tá an láithreán Eorpacha ag forlú ar limistéar PGAÚÁ Chontae Chorcaí. Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhféadfadh athrú talamhúsáide agus forbairt bonneagair, etc. a bheith ann mar thoradh orthu. Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí amhail idirghníomhuithe hidreolaíocha, tógáil talún, suaitheadh, etc. a bheith ann.	Tá	Tá

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Fad (km)	Gné Cháilitheach (Leasanna Cáilitheacha agus Leasanna Caomhantais Speisialta)	Iarmhairtí Féideartha	Conair d'Iarmhairtí Suntasacha ann	Seans ann go bhféadfadh iarmhairtí i dteaghlaim a bheith ann
				<p>D'fhéadfadh tionchar a bheith acu siúd ar Láithreáin Eorpacha.</p> <p>Mar sin, d'fhéadfadh iarmhairtí suntasacha a bheith ann don Láithreán Eorpach seo agus dá Leasanna Cáilitheacha mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a mholtar faoin PGAÚÁ.</p>		
002036	LCS an tSléibhe Riabhaigh	0	Bratphortaigh * más portach gníomhach é [7130], fraochmhánna tirime Eorpacha [4030], fraochmhánna fliucha an Atlantaigh Thuaidh le Erica tetralix [4010]	<p>Tá an láithreán Eorpacha ag forlú ar limistéar PGAÚÁ Chontae Chorcaí.</p> <p>Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhféadfadh athrú talamhúsáide agus forbairt bonneagair, etc. a bheith ann mar thoradh orthu.</p> <p>Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí amhail idirghníomhuithe hidreolaíocha, tógáil talún, suaitheadh, etc. a bheith ann.</p> <p>D'fhéadfadh tionchar a bheith acu siúd ar Láithreáin Eorpacha.</p> <p>Mar sin, d'fhéadfadh iarmhairtí suntasacha a bheith ann don Láithreán Eorpach seo agus dá Leasanna Cáilitheacha mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a mholtar faoin PGAÚÁ.</p>	Tá	Tá
002037	LCS Chnoc Charraigin na mBróinte	0	Fraochmhánna tirime Eorpacha [4030], raitheach Chill Airne (<i>Trichomanes speciosum</i>) [1421]	<p>Tá an láithreán Eorpacha ag forlú ar limistéar PGAÚÁ Chontae Chorcaí.</p> <p>Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhféadfadh athrú talamhúsáide agus forbairt bonneagair, etc. a bheith ann mar thoradh orthu.</p> <p>Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí amhail idirghníomhuithe hidreolaíocha, tógáil talún, suaitheadh, etc. a bheith ann.</p> <p>D'fhéadfadh tionchar a bheith acu siúd ar Láithreáin Eorpacha.</p>	Tá	Tá

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Fad (km)	Gné Cháilitheach (Leasanna Cáilitheacha agus Leasanna Caomhantais Speisialta)	Iarmhairtí Féideartha	Conair d'Iarmhairtí Suntasacha ann	Seans ann go bhféadfadh iarmhairtí i dteaghlaim a bheith ann
				Mar sin, d'fhéadfadh iarmhairtí suntasacha a bheith ann don Láithreán Eorpach seo agus dá Leasanna Cáilitheacha mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a mholtar faoin PGAÚÁ.		
002158	LCS an Ribhéir	0	Rón cuain (Phoca vitulina) [1365], Móinéir salainn Atlantacha (Glauco-Puccinellietalia maritimae) [1330], Fraochmhánna tirime Eorpacha [4030], féarthailte calaimíneacha den Violetalia calaminariae [6130], sceireacha [1170], dumhcha aistreacha feadh líne an chladaigh le Ammophila arenaria - dumhcha bána [2120], móinéir salainn Mheánmhuirí (Juncetalia maritimi) [1410], aillte cósta fásmhara ar chóstaí an Atlantaigh agus Mhuir Bhailt [1230], Dumhcha socra cois cósta le fásra luibheach - dumhcha liatha [2130], madra uisce (Lutra lutra) [1355], fásra ilbhliantúil bruach clochach [1220], seilide rinseach béalchaol (Vertigo angustior) [1014], crú-ialtóg bheag (Rhinolophus hipposideros) [1303], góilíní agus bána móra agus éadoimhne [1160], foirmíochtaí Juniperus communis ar fhraochmhánna nó ar féarthailte calaimíneacha [5130], Pluaiseanna mara báite nó leathbháite [8330]	Tá an láithreán Eorpacha ag forlú ar limistéar PGAÚÁ Chontae Chorcaí. Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhféadfadh athrú talamhúsáide agus forbairt bonneagair, etc. a bheith ann mar thoradh orthu. Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí amhail idirghníomhuithe hidreolaíocha, tógáil talún, suaitheadh, etc. a bheith ann. D'fhéadfadh tionchar a bheith acu siúd ar Láithreáin Eorpacha. Mar sin, d'fhéadfadh iarmhairtí suntasacha a bheith ann don Láithreán Eorpach seo agus dá Leasanna Cáilitheacha mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a mholtar faoin PGAÚÁ.	Tá	Tá
002165	LCS na Sionainne Íochtair	0	Fásra ilbhliantúil bruach clochach [1220], móinéir salainn Mheánmhuirí (Juncetalia maritimi) [1410], Inbhir [1130], Foraoisí gláracha le Alnus glutinosa agus Fraxinus excelsior (Alno- Padion,	Tá an láithreán Eorpacha ag forlú ar limistéar PGAÚÁ Chontae Chorcaí. Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhféadfadh athrú talamhúsáide agus forbairt bonneagair, etc. a bheith	Tá	Tá

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Fad (km)	Gné Cháilitheach (Leasanna Cáilitheacha agus Leasanna Caomhantais Speisialta)	Iarmhairtí Féideartha	Conair d'Iarmhairtí Suntasacha ann	Seans ann go bhféadfadh iarmhairtí i dteaghlaim a bheith ann
			<p>Alnion incanae, Salicion albae) [91E0], góilíní agus bána móra éadoimhne [1160], deilf bholgshrónach (Tursiops truncatus) [1349], sceireacha [1170], oitreacha gainimh a gclúdaíonn an sáile iad de bheagán an t-am ar fad [1110], sruthchúrsaí ar leibhéal an mhachaire go leibhéal an tsléibhe le fásra Ranunculion fluitantis agus Callitricho-Batrachion[3260], loimpre shrutháin (Lampetra planeri) [1096], diúilicín péarla fionnuisce (Margaritifera margaritifera) [1029], móinéir salainn an Atlantaigh (Glauco-Puccinellietalia maritimae) [1330], Salicornia agus bliantóga eile a choilíníonn láib agus gaineamh [1310], bradán Atlantach (Salmo salar) [1106], murlaigh cois cósta [1150], réileán láibe agus réileáin ghainimh nach gclúdaíonn an sáile iad le lag trá [1140], Madra uisce (Lutra lutra) [1355], aillte cósta fásmhara ar chóstaí an Atlantaigh agus Mhuir Bhailt [1230], loimpre mhara (Petromyzon marinus) [1095], móinéir Molinia ar ithreacha cailcreacha, móinteacha nó créúla-siolta (Molinion caeruleae) [6410], loimpre abhann (Lampetra fluviatilis) [1099]</p>	<p>ann mar thoradh orthu. Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí amhail idirghníomhuithe hidreolaíocha, tógáil talún, suaitheadh, etc. a bheith ann. D'fhéadfadh tionchar a bheith acu siúd ar Láithreáin Eorpacha. Mar sin, d'fhéadfadh iarmhairtí suntasacha a bheith ann don Láithreán Eorpach seo agus dá Leasanna Cáilitheacha mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a mholtar faoin PGAÚÁ.</p>		
002170	LCS na hAbhann Móire (Corcaigh/Po)	0	<p>Loimpre abhann (Lampetra fluviatilis) [1099], móinéir salainn Atlantacha (Glauco-Puccinellietalia maritimae) [1330], fásra ilbhliantúil bruach clochach [1220], loimpre</p>	<p>Tá an láithreán Eorpacha ag forlú ar limistéar PGAÚÁ Chontae Chorcaí. Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhféadfadh athrú talamhúsáide agus forbairt bonneagair, etc. a</p>	Tá	Tá

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Fad (km)	Gné Cháilitheach (Leasanna Cáilitheacha agus Leasanna Caomhantais Speisialta)	Iarmhairtí Féideartha	Conair d'Iarmhairtí Suntasacha ann	Seans ann go bhféadfadh iarmhairtí i dteaghlaim a bheith ann
	rt Láirge d) LCS		shrutháin (<i>Lampetra planeri</i>) [1096], móinéir salainn Mheánmhuirí (<i>Juncetalia maritimi</i>) [1410], foraoisí gláracha le <i>Alnus glutinosa</i> agus <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>) [91E0], Inbhir [1130], diúilicín péarla fionnuisce (<i>Margaritifera margaritifera</i>) [1029], seancoillte darach gaelaí le <i>Ilex</i> agus <i>Blechnum</i> in Éirinn agus sa Bhreatain Mhór [91A0], bradán Atlantach (<i>Salmo salar</i>) [1106], raithneach Chill Airne (<i>Trichomanes speciosum</i>) [1421], piardóg liathbhán (<i>Austropotamobius pallipes</i>) [1092], <i>Salicornia</i> agus bliantóga eile a choilíníonn láib agus gaineamh [1310], réileáin láibe agus réileáin ghainimh nach gclúdaíonn an sáile iad le lag trá [1140], madra uisce (<i>Lutra lutra</i>) [1355], loimpre mhara (<i>Petromyzon marinus</i>) [1095], Twaite shad (<i>Alosa fallax</i>) [1103], sruthchúrsaí ar leibhéal an mhachaire go leibhéal an tsléibhe le fásra <i>Ranunculion fluitantis</i> agus <i>Callitricho-Batrachion</i> [3260]	bheith ann mar thoradh orthu. Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí amhail idirghníomhuithe hidreolaíocha, tógáil talún, suaithheadh, etc. a bheith ann. D'fhéadfadh tionchar a bheith acu siúd ar Láithreáin Eorpacha. Mar sin, d'fhéadfadh iarmhairtí suntasacha a bheith ann don Láithreán Eorpach seo agus dá Leasanna Cáilitheacha mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a mholtar faoin PGAÚÁ.		
002171	LCS Abhainn na Bandan	0	loimpre shrutháin (<i>Lampetra planeri</i>) [1096], sruthchúrsaí ar leibhéal an mhachaire go leibhéal an tsléibhe le fásra <i>Ranunculion fluitantis</i> agus <i>Callitricho-Batrachion</i> [3260], diúilicín péarla fionnuisce (<i>Margaritifera margaritifera</i>) [1029], foraoisí gláracha le <i>Alnus glutinosa</i> agus <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>) [91E0]	Tá an Láithreán Eorpach suite laistigh de limistéar PGAÚÁ Chontae Chorcaí. Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhféadfadh athrú talamhúsáide agus forbairt bonneagair, etc. a bheith ann mar thoradh orthu. Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí amhail idirghníomhuithe hidreolaíocha, tógáil talún, suaithheadh, etc. a bheith ann. D'fhéadfadh tionchar a bheith acu siúd ar Láithreáin	Tá	Tá

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Fad (km)	Gné Cháilitheach (Leasanna Cáilitheacha agus Leasanna Caomhantais Speisialta)	Iarmhairtí Féideartha	Conair d'Iarmhairtí Suntasacha ann	Seans ann go bhféadfadh iarmhairtí i dteaghlaim a bheith ann
				Eorpacha. Mar sin, d'fhéadfadh iarmhairtí suntasacha a bheith ann don Láithreán Eorpach seo agus dá Leasanna Cáilitheacha mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a mholtar faoin PGAÚÁ.		
002189	LCS Loch an Fhearainn Mheánaigh	0	Murlaigh cois cósta [1150], fásra ilbhliantúil bruach clochach [1220]	Tá an Láithreán Eorpach suite laistigh de limistéar PGAÚÁ Chontae Chorcaí. Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhféadfadh athrú talamhúsáide agus forbairt bonneagair, etc. a bheith ann mar thoradh orthu. Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí amhail idirghníomhuithe hidreolaíocha, tógáil talún, suaitheadh, etc. a bheith ann. D'fhéadfadh tionchar a bheith acu siúd ar Láithreáin Eorpacha. Mar sin, d'fhéadfadh iarmhairtí suntasacha a bheith ann don Láithreán Eorpach seo agus dá Leasanna Cáilitheacha mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a mholtar faoin PGAÚÁ.	Tá	Tá
002280	LCS Mhionduirlí ng Dhún Béacáin	0	Fásra ilbhliantúil bruach clochach [1220]	Tá an Láithreán Eorpach suite laistigh de limistéar PGAÚÁ Chontae Chorcaí. Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhféadfadh athrú talamhúsáide agus forbairt bonneagair, etc. a bheith ann mar thoradh orthu. Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí amhail idirghníomhuithe hidreolaíocha, tógáil talún, suaitheadh, etc. a bheith ann. D'fhéadfadh tionchar a bheith acu siúd ar Láithreáin Eorpacha.	Tá	Tá

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Fad (km)	Gné Cháilitheach (Leasanna Cáilitheacha agus Leasanna Caomhantais Speisialta)	Iarmhairtí Féideartha	Conair d'Iarmhairtí Suntasacha ann	Seans ann go bhféadfadh iarmhairtí i dteaghlaim a bheith ann
				Mar sin, d'fhéadfadh iarmhairtí suntasacha a bheith ann don Láithreán Eorpach seo agus dá Leasanna Cáilitheacha mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a mholtar faoin PGAÚÁ.		
002281	LCS Mhionduirlí na Rinne	0	Fásra ilbhliantúil bruach clochach [1220]	<p>Tá an Láithreán Eorpach suite laistigh de limistéar PGAÚÁ Chontae Chorcaí.</p> <p>Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhféadfadh athrú talamhúsáide agus forbairt bonneagair, etc. a bheith ann mar thoradh orthu.</p> <p>Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí amhail idirghníomhuithe hidreolaíocha, tógáil talún, suaithheadh, etc. a bheith ann.</p> <p>D'fhéadfadh tionchar a bheith acu siúd ar Láithreáin Eorpacha.</p> <p>Mar sin, d'fhéadfadh iarmhairtí suntasacha a bheith ann don Láithreán Eorpach seo agus dá Leasanna Cáilitheacha mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a mholtar faoin PGAÚÁ.</p>	Tá	Tá
004021	LfCS an tSeanchinn	0	Foracha (Uria aalge) [A199], Saidhbhéar (Rissa tridactyla) [A188]	<p>Tá an láithreán Eorpacha ag forlú ar limistéar PGAÚÁ Chontae Chorcaí.</p> <p>Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhféadfadh athrú talamhúsáide agus forbairt bonneagair, etc. a bheith ann mar thoradh orthu.</p> <p>Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí amhail idirghníomhuithe hidreolaíocha, tógáil talún, suaithheadh, etc. a bheith ann.</p> <p>D'fhéadfadh tionchar a bheith acu siúd ar Láithreáin Eorpacha.</p> <p>Mar sin, d'fhéadfadh iarmhairtí suntasacha a bheith ann don Láithreán Eorpach seo agus dá Leasanna Caomhantais</p>	Tá	Tá

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Fad (km)	Gné Cháilitheach (Leasanna Cáilitheacha agus Leasanna Caomhantais Speisialta)	Iarmhairtí Féideartha	Conair d'Iarmhairtí Suntasacha ann	Seans ann go bhféadfadh iarmhairtí i dteaghlaim a bheith ann
				Speisialta mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a mholtar faoin PGAÚÁ.		
004022	LfCS Bhá Bhaile Choitín	0	Feadóg ghlas (<i>Pluvialis squatarola</i>) [A141], guilbneach earrdhubh (<i>Limosa limosa</i>) [A156], feadóg chladaigh (<i>Charadrius hiaticula</i>) [A137], droimneach beag (<i>Larus fuscus</i>) [A183]. Piardálaí trá (<i>Arenaria interpres</i>) [A169], feadóg bhuí (<i>Pluvialis apricaria</i>) [A140], Common Gull (<i>Larus canus</i>) [A182], praslacha (<i>Anas crecca</i>) [A052], guilbneach stríocearrach (<i>Limosa lapponica</i>) [A157], bogach agus éin uisce [A999], pilibín (<i>Vanellus vanellus</i>) [A142], crotach (<i>Numenius arquata</i>) [A160]	Tá an Láithreán Eorpach suite laistigh de limistéar PGAÚÁ Chontae Chorcaí. Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhféadfadh athrú talamhúsáide agus forbairt bonneagair, etc. a bheith ann mar thoradh orthu. Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí amhail idirghníomhuithe hidreolaíocha, tógáil talún, suaitheadh, etc. a bheith ann D'fhéadfadh tionchar a bheith acu siúd ar Láithreáin Eorpacha. Mar sin, d'fhéadfadh iarmhairtí suntasacha a bheith ann don Láithreán Eorpach seo agus dá Leasanna Caomhantais Speisialta mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a mholtar faoin PGAÚÁ.	Tá	Tá
004023	LfCS Bhá Bhaile Mhac Óda	0	Feadóg chladaigh (<i>Charadrius hiaticula</i>) [A137], crotach (<i>Numenius arquata</i>) [A160], faoileán bán (<i>Larus canus</i>) [A182], praslacha (<i>Anas crecca</i>) [A052], guilbneach earrdhubh (<i>Limosa limosa</i>) [A156], breacóg (<i>Calidris alpina</i>) [A149], luathrán (<i>Calidris alba</i>) [A144], feadóg ghlas (<i>Pluvialis squatarola</i>) [A141], sléibhín (<i>Chroicocephalus ridibundus</i>) [A179], piardálaí trá (<i>Arenaria interpres</i>) [A169], feadóg bhuí (<i>Pluvialis apricaria</i>) [A140], guilbneach stríocearrach (<i>Limosa lapponica</i>) [A157], pilibín (<i>Vanellus vanellus</i>) [A142], droimneach beag (<i>Larus fuscus</i>) [A183],	Tá an Láithreán Eorpach suite laistigh de limistéar PGAÚÁ Chontae Chorcaí. Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhféadfadh athrú talamhúsáide agus forbairt bonneagair, etc. a bheith ann mar thoradh orthu. Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí amhail idirghníomhuithe hidreolaíocha, tógáil talún, suaitheadh, etc. a bheith ann. D'fhéadfadh tionchar a bheith acu siúd ar Láithreáin Eorpacha. Mar sin, d'fhéadfadh iarmhairtí suntasacha a bheith ann don Láithreán Eorpach seo agus dá Leasanna Caomhantais	Tá	Tá

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Fad (km)	Gné Cháilitheach (Leasanna Cáilitheacha agus Leasanna Caomhantais Speisialta)	Iarmhairtí Féideartha	Conair d'Iarmhairtí Suntasacha ann	Seans ann go bhféadfadh iarmhairtí i dteaghlaim a bheith ann
			bogach agus éin uisce [A999], lacha rua (Anas penelope) [A050], cosdeargán (Tringa totanus) [A162]	Speisialta mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a mholtar faoin PGAÚÁ.		
004028	LfCS Inbhear na hAbhann Móire	0	Guilbneach stríocarrach (Limosa lapponica) [A157], pilibín (Vanellus vanellus) [A142], cosdeargán (Tringa totanus) [A162], lacha rua (Anas penelope) [A050], feadóg bhuí (Pluvialis apricaria) [A140], guilbneach earrdhubh (Limosa limosa) [A156], bogach agus éin uisce [A999]. Dunlin (Calidris alpina) [A149], Curlew (Numenius arquata) [A160]	Tá an láithreán Eorpacha ag forluí ar limistéar PGAÚÁ Chontae Chorcaí. Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhféadfadh athrú talamhúsáide agus forbairt bonneagair, etc. a bheith ann mar thoradh orthu. Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí amhail idirghníomhuithe hidreolaíocha, tógáil talún, suaitheadh, etc. a bheith ann D'fhéadfadh tionchar a bheith acu siúd ar Láithreáin Eorpacha. Mar sin, d'fhéadfadh iarmhairtí suntasacha a bheith ann don Láithreán Eorpach seo agus dá Leasanna Caomhantais Speisialta mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a mholtar faoin PGAÚÁ.	Tá	Tá
004030	LfCS Chuan Chorcaí	0	Shelduck (Tadorna tadorna) [A048], guilbneach stríocarrach (Limosa lapponica) [A157], bogach agus éin uisce [A999], faoileán bán (Larus canus) [A182], broigheall (Phalacrocorax carbo) [A017], síolta rua (Mergus serrator) [A069], crotach (Numenius arquata) [A160], feadóg ghlas (Pluvialis squatarola) [A141], guilbneach earrdhubh (Limosa limosa) [A156], feadóg bhuí (Pluvialis apricaria) [A140], droimneach beag (Larus fuscus) [A183], cosdeargán (Tringa totanus) [A162], biorearrach (Anas acuta) [A054],	Tá an Láithreán Eorpach suite laistigh de limistéar PGAÚÁ Chontae Chorcaí. Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhféadfadh athrú talamhúsáide agus forbairt bonneagair, etc. a bheith ann mar thoradh orthu. Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí amhail idirghníomhuithe hidreolaíocha, tógáil talún, suaitheadh, etc. a bheith ann. D'fhéadfadh tionchar a bheith acu siúd ar Láithreáin Eorpacha. Mar sin, d'fhéadfadh iarmhairtí suntasacha a bheith ann don Láithreán Eorpach seo agus dá Leasanna Caomhantais	Tá	Tá

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Fad (km)	Gné Cháilitheach (Leasanna Cáilitheacha agus Leasanna Caomhantais Speisialta)	Iarmhairtí Féideartha	Conair d'Iarmhairtí Suntasacha ann	Seans ann go bhféadfadh iarmhairtí i dteaghlaim a bheith ann
			foitheach mór (<i>Podiceps cristatus</i>) [A005], spágaire tonn (<i>Tachybaptus ruficollis</i>) [A004], lacha rua (<i>Anas penelope</i>) [A050], corr réisc (<i>Ardea cinerea</i>) [A028], breacóg (<i>Calidris alpina</i>) [A149], geabhróg (<i>Sterna hirundo</i>) [A193], praslacha (<i>Anas crecca</i>) [A052], roilleach (<i>Haematopus ostralegus</i>) [A130], spadalach (<i>Anas clypeata</i>) [A056], pilibín (<i>Vanellus vanellus</i>) [A142], sléibhín (<i>Chroicocephalus ridibundus</i>) [A179]	Speisialta mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a mholtar faoin PGAÚÁ.		
004066	LfCS an Tairbh agus na Bó	0	Guairdeall (<i>Hydrobates pelagicus</i>) [A014], gainéad (<i>Morus bassanus</i>) [A016], puifín (<i>Fratercula arctica</i>) [A204]	Tá an Láithreán Eorpach suite laistigh de limistéar PGAÚÁ Chontae Chorcaí. Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhféadfadh athrú talamhúsáide agus forbairt bonneagair, etc. a bheith ann mar thoradh orthu. Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí amhail idirghníomhuithe hidreolaíocha, tógáil talún, suaitheadh, etc. a bheith ann. D'fhéadfadh tionchar a bheith acu siúd ar Láithreáin Eorpacha. Mar sin, d'fhéadfadh iarmhairtí suntasacha a bheith ann don Láithreán Eorpach seo agus dá Leasanna Caomhantais Speisialta mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a mholtar faoin PGAÚÁ.	Tá	Tá
004081	LfCS Bhá Chloich na Coillte	0	Breacóg (<i>Calidris alpina</i>) [A149], guilbneach earrdhubh (<i>Limosa limosa</i>) [A156], bogach agus éin uisce [A999], seil-lacha (<i>Tadorna tadorna</i>) [A048], crotach (<i>Numenius arquata</i>) [A160]	Tá an Láithreán Eorpach suite laistigh de limistéar PGAÚÁ Chontae Chorcaí. Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhféadfadh athrú talamhúsáide agus forbairt bonneagair, etc. a	Tá	Tá

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Fad (km)	Gné Cháilitheach (Leasanna Cáilitheacha agus Leasanna Caomhantais Speisialta)	Iarmhairtí Féideartha	Conair d'Iarmhairtí Suntasacha ann	Seans ann go bhféadfadh iarmhairtí i dteaghlaim a bheith ann
				<p>bheith ann mar thoradh orthu.</p> <p>Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí amhail idirghníomhuithe hidreolaíocha, tógáil talún, suaitheadh, etc. a bheith ann.</p> <p>D'fhéadfadh tionchar a bheith acu siúd ar Láithreáin Eorpacha.</p> <p>Mar sin, d'fhéadfadh iarmhairtí suntasacha a bheith ann don Láithreán Eorpach seo agus dá Leasanna Caomhantais Speisialta mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a mholtar faoin PGAÚÁ.</p>		
004094	LfCS Chalaí na hAbhann Móire	0	Lacha rua (Anas penelope) [A050], guilbneach earrdhubh (Limosa limosa) [A156], bogach agus éin uisce [A999], eala ghlórach (Cygnus cygnus) [A038], praslacha (Anas crecca) [A052]	<p>Tá an láithreán Eorpacha ag forlú ar limistéar PGAÚÁ Chontae Chorcaí.</p> <p>Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhféadfadh athrú talamhúsáide agus forbairt bonneagair, etc. a bheith ann mar thoradh orthu.</p> <p>Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí amhail idirghníomhuithe hidreolaíocha, tógáil talún, suaitheadh, etc. a bheith ann.</p> <p>D'fhéadfadh tionchar a bheith acu siúd ar Láithreáin Eorpacha.</p> <p>Mar sin, d'fhéadfadh iarmhairtí suntasacha a bheith ann don Láithreán Eorpach seo agus dá Leasanna Caomhantais Speisialta mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a mholtar faoin PGAÚÁ.</p>	Tá	Tá
004095	LfCS Phortach Chill Cholmáin	0	Spadalach (Anas clypeata) [A056], eala ghlórach (Cygnus cygnus) [A038], praslacha (Anas crecca) [A052], bogach agus éin uisce [A999]	<p>Tá an Láithreán Eorpach suite laistigh de limistéar PGAÚÁ Chontae Chorcaí.</p> <p>Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhféadfadh athrú talamhúsáide agus forbairt bonneagair, etc. a</p>	Tá	Tá

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Fad (km)	Gné Cháilitheach (Leasanna Cáilitheacha agus Leasanna Caomhantais Speisialta)	Iarmhairtí Féideartha	Conair d'Iarmhairtí Suntasacha ann	Seans ann go bhféadfadh iarmhairtí i dteaghlaim a bheith ann
				<p>bheith ann mar thoradh orthu.</p> <p>Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí amhail idirghníomhuithe hidreolaíocha, tógáil talún, suaitheadh, etc. a bheith ann.</p> <p>D'fhéadfadh tionchar a bheith acu siúd ar Láithreáin Eorpacha.</p> <p>Mar sin, d'fhéadfadh iarmhairtí suntasacha a bheith ann don Láithreán Eorpach seo agus dá Leasanna Caomhantais Speisialta mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a mholtar faoin PGAÚÁ.</p>		
004109	LfCS an Ghaorth aidh	0	Praslacha (Anas crecca) [A052], lacha rua (Anas penelope) [A050], cearc cheannann (Fulica atra) [A125], bogach agus éin uisce [A999], mallard (Anas platyrhynchos) [A053]	<p>Tá an Láithreán Eorpach suite laistigh de limistéar PGAÚÁ Chontae Chorcaí.</p> <p>Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhféadfadh athrú talamhúsáide agus forbairt bonneagair, etc. a bheith ann mar thoradh orthu.</p> <p>Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí amhail idirghníomhuithe hidreolaíocha, tógáil talún, suaitheadh, etc. a bheith ann.</p> <p>D'fhéadfadh tionchar a bheith acu siúd ar Láithreáin Eorpacha.</p> <p>Mar sin, d'fhéadfadh iarmhairtí suntasacha a bheith ann don Láithreán Eorpach seo agus dá Leasanna Caomhantais Speisialta mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a mholtar faoin PGAÚÁ.</p>	Tá	Tá
004124	LfCS Oileáin an tSabhrain	0	Broigheall (Phalacrocorax carbo) [A017]	<p>Tá an Láithreán Eorpach suite laistigh de limistéar PGAÚÁ Chontae Chorcaí.</p> <p>Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhféadfadh athrú talamhúsáide agus forbairt bonneagair, etc. a bheith ann mar thoradh orthu.</p>	Tá	Tá

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Fad (km)	Gné Cháilitheach (Leasanna Cáilitheacha agus Leasanna Caomhantais Speisialta)	Iarmhairtí Féideartha	Conair d'Iarmhairtí Suntasacha ann	Seans ann go bhféadfadh iarmhairtí i dteaghlaim a bheith ann
				<p>Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí amhail idirghníomhuithe hidreolaíocha, tógáil talún, suaithheadh, etc. a bheith ann. D'fhéadfadh tionchar a bheith acu siúd ar Láithreáin Eorpacha.</p> <p>Mar sin, d'fhéadfadh iarmhairtí suntasacha a bheith ann don Láithreán Eorpach seo agus dá Leasanna Caomhantais Speisialta mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a mholtar faoin PGAÚÁ.</p>		
004155	LfCS Leithinis Bhéarra	0	Fulmaire (Fulmarus glacialis) [A009], cág gobdhearg (Pyrrhocorax pyrrhocorax) [A346]	<p>Tá an Láithreán Eorpach suite laistigh de limistéar PGAÚÁ Chontae Chorcaí.</p> <p>Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhféadfadh athrú talamhúsáide agus forbairt bonneagair, etc. a bheith ann mar thoradh orthu.</p> <p>Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí amhail idirghníomhuithe hidreolaíocha, tógáil talún, suaithheadh, etc. a bheith ann. D'fhéadfadh tionchar a bheith acu siúd ar Láithreáin Eorpacha.</p> <p>Mar sin, d'fhéadfadh iarmhairtí suntasacha a bheith ann don Láithreán Eorpach seo agus dá Leasanna Caomhantais Speisialta mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a mholtar faoin PGAÚÁ.</p>	Tá	Tá
004156	LfCS ó Rinn Mhuintir Bháire go Ceann Tuaithe	0	Fabhcún gorm (Falco peregrinus) [A103], cág cosdearg (Pyrrhocorax pyrrhocorax) [A346]	<p>Tá an Láithreán Eorpach suite laistigh de limistéar PGAÚÁ Chontae Chorcaí.</p> <p>Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhféadfadh athrú talamhúsáide agus forbairt bonneagair, etc. a bheith ann mar thoradh orthu.</p> <p>Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí amhail idirghníomhuithe</p>	Tá	Tá

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Fad (km)	Gné Cháilitheach (Leasanna Cáilitheacha agus Leasanna Caomhantais Speisialta)	Iarmhairtí Féideartha	Conair d'Iarmhairtí Suntasacha ann	Seans ann go bhféadfadh iarmhairtí i dteaghlaim a bheith ann
				<p>hidreolaíocha, tógáil talún, suaithheadh, etc. a bheith ann. D'fhéadfadh tionchar a bheith acu siúd ar Láithreáin Eorpacha.</p> <p>Mar sin, d'fhéadfadh iarmhairtí suntasacha a bheith ann don Láithreán Eorpach seo agus dá Leasanna Caomhantais Speisialta mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a mholtar faoin PGAÚÁ.</p>		
004161	LfCS ó Chnoc an Stacaigh go Mullach an Radhairc, Cnoic Luimnigh Thiar agus Sliabh an Iolair	0	Cromán na gearc (Circus cyaneus) [A082]	<p>Tá an láithreán Eorpacha ag forluí ar limistéar PGAÚÁ Chontae Chorcaí.</p> <p>Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhféadfadh athrú talamhúsáide agus forbairt bonneagair, etc. a bheith ann mar thoradh orthu.</p> <p>Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí amhail idirghníomhuithe hidreolaíocha, tógáil talún, suaithheadh, etc. a bheith ann. D'fhéadfadh tionchar a bheith acu siúd ar Láithreáin Eorpacha.</p> <p>Mar sin, d'fhéadfadh iarmhairtí suntasacha a bheith ann don Láithreán Eorpach seo agus dá Leasanna Caomhantais Speisialta mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a mholtar faoin PGAÚÁ.</p>	Tá	Tá
004162	LfCS do Mhullach an Ois go Sléibhte Mhuisire Mór	0	Cromán na gearc (Circus cyaneus) [A082], meirliún (Falco columbarius) [A098]	<p>Tá an Láithreán Eorpach suite laistigh de limistéar PGAÚÁ Chontae Chorcaí.</p> <p>Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhféadfadh athrú talamhúsáide agus forbairt bonneagair, etc. a bheith ann mar thoradh orthu.</p> <p>Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí amhail idirghníomhuithe hidreolaíocha, tógáil talún, suaithheadh, etc. a bheith ann.</p>	Tá	Tá

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Fad (km)	Gné Cháilitheach (Leasanna Cáilitheacha agus Leasanna Caomhantais Speisialta)	Iarmhairtí Féideartha	Conair d'Iarmhairtí Suntasacha ann	Seans ann go bhféadfadh iarmhairtí i dteaghlaim a bheith ann
				<p>D'fhéadfadh tionchar a bheith acu siúd ar Láithreáin Eorpacha.</p> <p>Mar sin, d'fhéadfadh iarmhairtí suntasacha a bheith ann don Láithreán Eorpach seo agus dá Leasanna Caomhantais Speisialta mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a mholtar faoin PGAÚÁ.</p>		
004190	LfCS ó Cheann Dhún dTéide go Ceann an Dúinín	0	Cág cosdearg (Pyrrhocorax pyrrhocorax) [A346]	<p>Tá an Láithreán Eorpach suite laistigh de limistéar PGAÚÁ Chontae Chorcaí.</p> <p>Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhféadfadh athrú talamhúsáide agus forbairt bonneagair, etc. a bheith ann mar thoradh orthu.</p> <p>Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí amhail idirghníomhuithe hidreolaíocha, tógáil talún, suaithheadh, etc. a bheith ann D'fhéadfadh tionchar a bheith acu siúd ar Láithreáin Eorpacha.</p> <p>Mar sin, d'fhéadfadh iarmhairtí suntasacha a bheith ann don Láithreán Eorpach seo agus dá Leasanna Caomhantais Speisialta mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a mholtar faoin PGAÚÁ.</p>	Tá	Tá
004191	LfCS na Seacht gCeanna	0	Cág cosdearg (Pyrrhocorax pyrrhocorax) [A346]	<p>Tá an Láithreán Eorpach suite laistigh de limistéar PGAÚÁ Chontae Chorcaí.</p> <p>Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhféadfadh athrú talamhúsáide agus forbairt bonneagair, etc. a bheith ann mar thoradh orthu.</p> <p>Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí amhail idirghníomhuithe hidreolaíocha, tógáil talún, suaithheadh, etc. a bheith ann.</p>	Tá	Tá

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Fad (km)	Gné Cháilitheach (Leasanna Cáilitheacha agus Leasanna Caomhantais Speisialta)	Iarmhairtí Féideartha	Conair d'Iarmhairtí Suntasacha ann	Seans ann go bhféadfadh iarmhairtí i dteaghlaim a bheith ann
				<p>D'fhéadfadh tionchar a bheith acu siúd ar Láithreáin Eorpacha.</p> <p>Mar sin, d'fhéadfadh iarmhairtí suntasacha a bheith ann don Láithreán Eorpach seo agus dá Leasanna Caomhantais Speisialta mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a mholtar faoin PGAÚÁ.</p>		
004219	LfCS Bhá Chúirt Mhic Shéafraidh	0	<p>Feadóg bhuí (Pluvialis apricaria) [A140], pilibín (Vanellus vanellus) [A142], crotach (Numenius arquata) [A160], guilbneach earrdhubh (Limosa limosa) [A156], bogach agus éin uisce [A999], lóma mór (Gavia immer) [A003], breacóg (Calidris alpina) [A149], síolta rua (Mergus serrator) [A069], guilbneach stríocearrach (Limosa lapponica) [A157], lacha rua (Anas penelope) [A050], faoileán bán (Larus canus) [A182], seil-lacha (Tadorna tadorna) [A048], Faoileán ceandubh (Chroicocephalus ridibundus) [A179]</p>	<p>Tá an Láithreán Eorpach suite laistigh de limistéar PGAÚÁ Chontae Chorcaí.</p> <p>Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhféadfadh athrú talamhúsáide agus forbairt bonneagair, etc. a bheith ann mar thoradh orthu.</p> <p>Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí amhail idirghníomhuithe hidreolaíocha, tógáil talún, suaitheadh, etc. a bheith ann.</p> <p>D'fhéadfadh tionchar a bheith acu siúd ar Láithreáin Eorpacha.</p> <p>Mar sin, d'fhéadfadh iarmhairtí suntasacha a bheith ann don Láithreán Eorpach seo agus dá Leasanna Caomhantais Speisialta mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a mholtar faoin PGAÚÁ.</p>	Tá	Tá
002137	LCS na Siúire Íochtair	1.28	<p>Sead fhallacsach (Alosa fallax) [1103], pobail imeallacha luibheanna arda hidrifiliúla de mhachairí agus ar leibhéal an tsléibhe to leibhéal Alpach [6430], diúilicín péarla fionnuisce (Margaritifera margaritifera)[1029], bradán Atlantach (Salmo salar) [1106], foraoisí gláracha le Alnus glutinosa agus Fraxinus excelsior (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae) [91E0],</p>	<p>Tá achar scartha timpeall 1.28 km idir an láithreán Eorpach seo agus limistéar PGAÚÁ Chontae Chorcaí, agus tá nasc hidreolaíoch 1.46 km (achar ionsrutha) ann.</p> <p>Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhféadfadh athrú talamhúsáide agus forbairt bonneagair, etc. a bheith ann mar thoradh orthu.</p> <p>Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí amhail idirghníomhuithe hidreolaíocha, tógáil talún, suaitheadh, etc. a bheith ann.</p>	Tá	Tá

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Fad (km)	Gné Cháilitheach (Leasanna Cáilitheacha agus Leasanna Caomhantais Speisialta)	Iarmhairtí Féideartha	Conair d'Iarmhairtí Suntasacha ann	Seans ann go bhféadfadh iarmhairtí i dteaghlaim a bheith ann
			móinéir salainn Mheánmhuirí (<i>Juncetalia maritimi</i>) [1410], Seanchoillte darach gaelaí le <i>Ilex</i> agus <i>Blechnum</i> in Éirinn agus sa Bhreatain Mhór [91A0], coillte <i>Taxus baccata</i> na hÉireann agus na Breataine Móire [91J0], loimpre abhann (<i>Lampetra fluviatilis</i>) [1099], sruthchúrsaí ar leibhéil an mhachaire go leibhéil an tsléibhe le fásra <i>Ranunculion fluitantis</i> agus <i>Callitricho-Batrachion</i> [3260], móinéir salainn Atlantacha (<i>Glauco-Puccinellietalia maritima</i>) [1330], piardóga liathbhána (<i>Austropotamobius pallipes</i>) [1092], loimpre mhara (<i>Petromyzon marinus</i>) [1095], loimpre shrutháin (<i>Lampetra planeri</i>) [1096], madra uisce (<i>Lutra lutra</i>) [1355]	D'fhéadfadh tionchar a bheith acu siúd ar Láithreáin Eorpacha. D'fhéadfadh iarmhairtí suntasacha a bheith ann do Leasanna Cáilitheacha an Láithreáin Eorpaigh seo mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a mholtar faoin PGAÚÁ.		
001342	LCS Locha Chluain Í, Loch Inse Uí Chuinn agus Choill na hIúraí	1.72	Uiscí olagatrófacha ar fhíorbheagán mianrí ó mhachairí gainmheacha (<i>Littorelletalia uniflorae</i>) [3110] Seanchoillte darach gaelaí le <i>Ilex</i> agus <i>Blechnum</i> in Éirinn agus sa Bhreatain Mhór [91A0], raithneach Chill Airne (<i>Trichomanes speciosum</i>) [1421], crú-ialtóg bheag (<i>Rhinolophus hipposideros</i>) [1303], fraochmhánna tirime Eorpacha [4030], síofróg uisce (<i>Najas flexilis</i>) [1833], fánaí carraigeacha siliciúla le fásra casmaifiteach [8220], drúchtín ballach (<i>Geomalacus maculosus</i>) [1024], fraochmhánna fliucha an Atlantaigh Thuaidh le <i>Erica tetralix</i> [4010]	Tá an Láithreán Eorpach suite laistigh de 5 km de limistéar PGAÚÁ Chontae Chorcaí. Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhféadfadh athrú talamhúsáide agus forbairt bonneagair, etc. a bheith ann mar thoradh orthu. Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí amhail idirghníomhuithe hidreolaíocha, tógáil talún, suaithheadh, etc. a bheith ann. D'fhéadfadh tionchar a bheith acu siúd ar Láithreáin Eorpacha. Ón achar seo, d'fhéadfadh iarmhairtí suntasacha a bheith ann don crú-ialtóg bheag sa LCS seo trí mheathlú gnáthóige cuí sealgaireachta laistigh de limistéar an PGAÚÁ mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a mholtar faoin	Tá	Tá

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Fad (km)	Gné Cháilitheach (Leasanna Cáilitheacha agus Leasanna Caomhantais Speisialta)	Iarmhairtí Féideartha	Conair d'Iarmhairtí Suntasacha ann	Seans ann go bhféadfadh iarmhairtí i dteaghlaim a bheith ann
				PGAÚÁ.		
001881	LCS Phortach Mheall an Ghamhna	1.73	Bratphortaigh * más portach gníomhach é [7130]	<p>Tá achar scartha timpeall 1.73 km idir an láithreán Eorpach seo agus limistéar PGAÚÁ Chontae Chorcaí.</p> <p>Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhféadfadh athrú talamhúsáide agus forbairt bonneagair, etc. a bheith ann mar thoradh orthu.</p> <p>Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí amhail idirghníomhuithe hidreolaíocha, tógáil talún, suaitheadh, etc. a bheith ann.</p> <p>D'fhéadfadh tionchar a bheith acu siúd ar Láithreáin Eorpacha.</p> <p>Ón achar seo, níl aon chonairí ann d'iarmhairtí suntasacha don láithreán Eorpach seo ná dá Leasanna Cáilitheacha mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a mholtar faoinn PGAÚÁ.</p>	Níl	Níl
000646	LCS na nGaibhlte	4.16	Féarthailte <i>Nardus</i> ar mhórán speiceas, ar shubstráití siliciúla i limistéir shléibhtiúla - agus limistéir fhoshléibhteacha ar Mhór-roinn na hEorpa [6230], fánaí carraigeacha siliciúla le fásra casmaifíteach [8220], scileach siliciúil ó leibhéal an tsléibhe go leibhéal an tsneachta (<i>Androsacetalia alpinae</i> agus <i>Galeopsietalia ladani</i>) [8110], fánaí carraigeacha cailcreacha le fásra casmaifíteach [8210], fraochmhánna fliucha an Atlantaigh Thuaidh le <i>Erica tetralix</i> [4010], fraochmhánna Alpacha agus bóireacha [4060], Bratphortaigh * más portach gníomhach	<p>Tá achar scartha timpeall 4.16 km idir an láithreán Eorpach seo agus limistéar PGAÚÁ Chontae Chorcaí.</p> <p>Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhféadfadh athrú talamhúsáide agus forbairt bonneagair, etc. a bheith ann mar thoradh orthu.</p> <p>Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí amhail idirghníomhuithe hidreolaíocha, tógáil talún, suaitheadh, etc. a bheith ann.</p> <p>D'fhéadfadh tionchar a bheith acu siúd ar Láithreáin Eorpacha.</p>	Níl	Níl

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Fad (km)	Gné Cháilitheach (Leasanna Cáilitheacha agus Leasanna Caomhantais Speisialta)	Iarmhairtí Féideartha	Conair d'Iarmhairtí Suntasacha ann	Seans ann go bhféadfadh iarmhairtí i dteaghlaim a bheith ann
			é [7130], fraochmhánna tirime Eorpacha [4030]	Ón achar seo, níl aon chonairí ann d'iarmhairtí suntasacha don láithreán Eorpach seo ná dá Leasanna Cáilitheacha mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a mholtar faoin PGAÚÁ.		
002315	LCS Coill Ghleann Locha	4.59	Crú-ialtóg bheag (Rhinolophus hipposideros) [1303]	Tá an Láithreán Eorpach suite laistigh de 5 km de limistéar PGAÚÁ Chontae Chorcaí. Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhféadfadh athrú talamhúsáide agus forbairt bonneagair, etc. a bheith ann mar thoradh orthu. Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí amhail idirghníomhuithe hidreolaíocha, tógáil talún, suaitheadh, etc. a bheith ann. D'fhéadfadh tionchar a bheith acu siúd ar Láithreáin Eorpacha. Ón achar seo, d'fhéadfadh iarmhairtí suntasacha a bheith ann don chrú-ialtóg bheag sa LCS seo trí mheathlú gnáthóige cúí sealgaireachta laistigh de limistéar an PGAÚÁ mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a mholtar faoin PGAÚÁ.	Tá	Tá
002187	LCS Loch Drongáin	5.88	Murlaigh cois cósta[1150]	Tá achar scartha timpeall 5.88 km idir an láithreán Eorpach seo agus limistéar PGAÚÁ Chontae Chorcaí agus níl aon nasc hidreolaíoch ann. Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhféadfadh athrú talamhúsáide agus forbairt bonneagair, etc. a bheith ann mar thoradh orthu. Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí amhail idirghníomhuithe hidreolaíocha, tógáil talún, suaitheadh, etc. a bheith ann. D'fhéadfadh tionchar a bheith acu siúd ar Láithreáin Eorpacha.	Níl	Níl

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Fad (km)	Gné Cháilitheach (Leasanna Cáilitheacha agus Leasanna Caomhantais Speisialta)	Iarmhairtí Féideartha	Conair d'Iarmhairtí Suntasacha ann	Seans ann go bhféadfadh iarmhairtí i dteaghlaim a bheith ann
				Ón achar seo, níl aon chonairí ann d'iarmhairtí suntasacha don láithreán Eorpach seo ná dá Leasanna Cáilitheacha mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a mholtar faoin PGAÚÁ.		
002098	LCS an tSeanfhoirgnimh Tís, Coill Eascaibh	6.12	Crú-ialtóg bheag (Rhinolophus hipposideros) [1303]	<p>Tá achar scartha timpeall 6.12 km idir an láithreán Eorpach seo agus limistéar PGAÚÁ Chontae Chorcaí.</p> <p>Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhféadfadh athrú talamhúsáide agus forbairt bonneagair, etc. a bheith ann mar thoradh orthu.</p> <p>Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí amhail idirghníomhuithe hidreolaíocha, tógáil talún, suaithheadh, etc. a bheith ann. D'fhéadfadh tionchar a bheith acu siúd ar Láithreáin Eorpacha.</p> <p>Ón achar seo, níl aon chonairí ann d'iarmhairtí suntasacha don láithreán Eorpach seo ná dá Leasanna Cáilitheacha mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a mholtar faoin PGAÚÁ.</p>	Níl	Níl
002041	LCS an tSeanfhoirgnimh Tís, Coill Chora Ghlas	6.17	Crú-ialtóg bheag (Rhinolophus hipposideros) [1303]	<p>Tá achar scartha timpeall 6.17 km idir an láithreán Eorpach seo agus limistéar PGAÚÁ Chontae Chorcaí.</p> <p>Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhféadfadh athrú talamhúsáide agus forbairt bonneagair, etc. a bheith ann mar thoradh orthu.</p> <p>Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí amhail idirghníomhuithe hidreolaíocha, tógáil talún, suaithheadh, etc. a bheith ann. D'fhéadfadh tionchar a bheith acu siúd ar Láithreáin Eorpacha.</p> <p>Ón achar seo, níl aon chonairí ann d'iarmhairtí suntasacha</p>	Níl	Níl

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Fad (km)	Gné Cháilitheach (Leasanna Cáilitheacha agus Leasanna Caomhantais Speisialta)	Iarmhairtí Féideartha	Conair d'Iarmhairtí Suntasacha ann	Seans ann go bhféadfadh iarmhairtí i dteaghlaim a bheith ann
				don láithreán Eorpach seo ná dá Leasanna Cáilitheacha mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a mholtar faoin PGAÚÁ.		
004154	LfCS Leithinis Uíbh Ráthaigh	6.45	Cág cosdearg (Pyrrhocorax pyrrhocorax) [A346], fulmaire (Fulmarus glacialis) [A009], foracha (Uria aalge) [A199], saidhbhéar (Rissa tridactyla) [A188], fabhcún gorm (Falco peregrinus) [A103]	Tá an láithreán Eorpach seo suite laistigh de 15km de limistéar PGAÚÁ Chontae Chorcaí agus tá sé sin laistigh de raon aithnid sealgaireachta an speicis SCI. Dá bhrí sin, tá conair ann d'iarmhairtí féideartha. Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhféadfadh athrú talamhúsáide agus forbairt bonneagair, etc. a bheith ann mar thoradh orthu. Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí amhail idirghníomhuithe hidreolaíocha, tógáil talún, suaitheadh, etc. a bheith ann. D'fhéadfadh tionchar a bheith acu siúd ar Láithreáin Eorpacha. D'fhéadfadh iarmhairtí suntasacha a bheith ann do Leasanna Caomhantais Speisialta an Láithreáin Eorpaigh seo mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a mholtar faoin PGAÚÁ.	Tá	Tá
000364	LCS Theach Oighir Chill Gharbháin	7.25	Crú-ialtóg bheag (Rhinolophus hipposideros) [1303]	Tá achar scartha timpeall 7.25 km idir an láithreán Eorpach seo agus limistéar PGAÚÁ Chontae Chorcaí. Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhféadfadh athrú talamhúsáide agus forbairt bonneagair, etc. a bheith ann mar thoradh orthu. Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí amhail idirghníomhuithe hidreolaíocha, tógáil talún, suaitheadh, etc. a bheith ann. D'fhéadfadh tionchar a bheith acu siúd ar Láithreáin Eorpacha.	Níl	Níl

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Fad (km)	Gné Cháilitheach (Leasanna Cáilitheacha agus Leasanna Caomhantais Speisialta)	Iarmhairtí Féideartha	Conair d'Iarmhairtí Suntasacha ann	Seans ann go bhféadfadh iarmhairtí i dteaghlaim a bheith ann
				Ón achar seo, níl aon chonairí ann d'iarmhairtí suntasacha don láithreán Eorpach seo ná dá Leasanna Cáilitheacha mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a mholtar faoin PGAÚÁ.		
002123	LCS Cheann Airde Móire	8.37	Fraochmhánna tirime Eorpacha [4030], aillte cósta fásmhara ar chóstaí an Atlantaigh agus Mhuir Bhailt [1230]	<p>Tá achar scartha timpeall 8.37 km idir an láithreán Eorpach seo agus limistéar PGAÚÁ Chontae Chorcaí.</p> <p>Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhféadfadh athrú talamhúsáide agus forbairt bonneagair, etc. a bheith ann mar thoradh orthu.</p> <p>Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí amhail idirghníomhuithe hidreolaíocha, tógáil talún, suaitheadh, etc. a bheith ann. D'fhéadfadh tionchar a bheith acu siúd ar Láithreáin Eorpacha.</p> <p>Ón achar seo, níl aon chonairí ann d'iarmhairtí suntasacha don láithreán Eorpach seo ná dá Leasanna Cáilitheacha mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a mholtar faoin PGAÚÁ.</p>	Níl	Níl
001371	LCS Choill Mhucshnámha	8.52	Seanchoillte darach gaelaí le Ilex agus Blechnum in Éirinn agus sa Bhreatain Mhór [91A0]	<p>Tá achar scartha timpeall 8.52 km idir an láithreán Eorpach seo agus limistéar PGAÚÁ Chontae Chorcaí.</p> <p>Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhféadfadh athrú talamhúsáide agus forbairt bonneagair, etc. a bheith ann mar thoradh orthu.</p> <p>Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí amhail idirghníomhuithe hidreolaíocha, tógáil talún, suaitheadh, etc. a bheith ann. D'fhéadfadh tionchar a bheith acu siúd ar Láithreáin Eorpacha.</p>	Níl	Níl

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Fad (km)	Gné Cháilitheach (Leasanna Cáilitheacha agus Leasanna Caomhantais Speisialta)	Iarmhairtí Féideartha	Conair d'Iarmhairtí Suntasacha ann	Seans ann go bhféadfadh iarmhairtí i dteaghlaim a bheith ann
				Ón achar seo, níl aon chonairí ann d'iarmhairtí suntasacha don láithreán Eorpach seo ná dá Leasanna Cáilitheacha mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a mholtar faoin PGAÚÁ.		
000353	LCS an tSeanfhoirgnim h Tís, Coill an Droma Mhóir	9.45	Crú-ialtóg bheag (Rhinolophus hipposideros) [1303]	<p>Tá achar scartha timpeall 9.45 km idir an láithreán Eorpach seo agus limistéar PGAÚÁ Chontae Chorcaí.</p> <p>Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhféadfadh athrú talamhúsáide agus forbairt bonneagair, etc. a bheith ann mar thoradh orthu.</p> <p>Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí amhail idirghníomhuithe hidreolaíocha, tógáil talún, suaithheadh, etc. a bheith ann D'fhéadfadh tionchar a bheith acu siúd ar Láithreáin Eorpacha.</p> <p>Ón achar seo, níl aon chonairí ann d'iarmhairtí suntasacha don láithreán Eorpach seo ná dá Leasanna Cáilitheacha mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a mholtar faoin PGAÚÁ.</p>	Níl	Níl
004175	LfCS Deenish Island agus na Scairbhe	10.21	Droimneach beag (Larus fuscus) [A183], fulmaire (Fulmarus glacialis) [A009], cánóg dhubh (Puffinus puffinus) [A013], guairdeall (Hydrobates pelagicus) [A014], geabhróg Artach (Sterna paradisaea) [A194]	<p>Tá an láithreán Eorpach seo suite laistigh de 15km de limistéar PGAÚÁ Chontae Chorcaí agus tá sé sin laistigh de raon aithnid sealgaireachta an speicis SCI. Dá bhrí sin, tá conair ann d'iarmhairtí féideartha.</p> <p>Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhféadfadh athrú talamhúsáide agus forbairt bonneagair, etc. a bheith ann mar thoradh orthu.</p> <p>Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí amhail idirghníomhuithe hidreolaíocha, tógáil talún, suaithheadh, etc. a bheith ann. D'fhéadfadh tionchar a bheith acu siúd ar Láithreáin Eorpacha.</p>	Tá	Tá

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Fad (km)	Gné Cháilitheach (Leasanna Cáilitheacha agus Leasanna Caomhantais Speisialta)	Iarmhairtí Féideartha	Conair d'Iarmhairtí Suntasacha ann	Seans ann go bhféadfadh iarmhairtí i dteaghlaim a bheith ann
				D'fhéadfadh iarmhairtí suntasacha a bheith ann do Leasanna Caomhantais Speisialta an Láithreáin Eorpaigh seo mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a mholtar faoin PGAÚÁ.		
004192	LfCS ó Cheann Heilbhic go Baile Uí Chuinn SPA	10.59	Cág cosdearg (<i>Pyrrhocorax pyrrhocorax</i>) [A346], broigheall (<i>Phalacrocorax carbo</i>) [A017], saidhbhéar (<i>Rissa tridactyla</i>) [A188], fabhcún gorm (<i>Falco peregrinus</i>) [A103], faoileán scadán (<i>Larus argentatus</i>) [A184]	Tá an láithreán Eorpach seo suite laistigh de 15km de limistéar PGAÚÁ Chontae Chorcaí agus tá sé sin laistigh de raon aithnid sealgaireachta an speicis SCI. Dá bhrí sin, tá conair ann d'iarmhairtí féideartha. Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhféadfadh athrú talamhúsáide agus forbairt bonneagair, etc. a bheith ann mar thoradh orthu. Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí amhail idirghníomhuithe hidreolaíocha, tógáil talún, suaitheadh, etc. a bheith ann. D'fhéadfadh tionchar a bheith acu siúd ar Láithreáin Eorpacha. D'fhéadfadh iarmhairtí suntasacha a bheith ann do Leasanna Caomhantais Speisialta an Láithreáin Eorpaigh seo mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a mholtar faoin PGAÚÁ.	Tá	Tá
002173	LCS na hAbhann Móire (Ciarraí)	11.25	Fraochmhánna tirime Eorpacha [4030], bradán Atlantach (<i>Salmo salar</i>) [1106], crú-ialtóg bheag (<i>Rhinolophus hipposideros</i>) [1303], drúchtín ballach (<i>Geomalacus maculosus</i>) [1024], diúilicín péarla fionnuisce (<i>Margaritifera margaritifera</i>) [1029], madra uisce (<i>Lutra lutra</i>) [1355]	Tá achar scartha timpeall 11.25 km idir an láithreán Eorpach seo agus limistéar PGAÚÁ Chontae Chorcaí agus níl aon nasc hidreolaíoch ann. Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhféadfadh athrú talamhúsáide agus forbairt bonneagair, etc. a bheith ann mar thoradh orthu. Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí amhail idirghníomhuithe hidreolaíocha, tógáil talún, suaitheadh, etc. a bheith ann. D'fhéadfadh tionchar a bheith acu siúd ar Láithreáin	Níl	Níl

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Fad (km)	Gné Cháilitheach (Leasanna Cáilitheacha agus Leasanna Caomhantais Speisialta)	Iarmhairtí Féideartha	Conair d'Iarmhairtí Suntasacha ann	Seans ann go bhféadfadh iarmhairtí i dteaghlaim a bheith ann
				Eorpacha. Ón achar seo, níl aon chonairí ann d'iarmhairtí suntasacha don láithreán Eorpach seo ná dá Leasanna Cáilitheacha mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a mholtar faoin PGAÚÁ.		
002257	LCS Shliabh na Móna Oidhre	11.5	Fraochmhánna fliucha an Atlantaigh Thuaidh le Erica tetralix [4010], Fraochmhánna tirime Eorpacha [4030]	Tá achar scartha timpeall 11.5 km idir an láithreán Eorpach seo agus limistéar PGAÚÁ Chontae Chorcaí. Déantar foráil sa Dréacht den PGAÚÁ do ghníomhartha a bhféadfadh athrú talamhúsáide agus forbairt bonneagair, etc. a bheith ann mar thoradh orthu. Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí amhail idirghníomhuithe hidreolaíocha, tógáil talún, suaitheadh, etc. a bheith ann. D'fhéadfadh tionchar a bheith acu siúd ar Láithreáin Eorpacha. Ón achar seo, níl aon chonairí ann d'iarmhairtí suntasacha don láithreán Eorpach seo ná dá Leasanna Cáilitheacha mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a mholtar faoin PGAÚÁ.	Níl	Níl
004038	LfCS Pháirc Náisiúnta Chill Airne	12.62	Gé bhánéadanach Ghraonlannach (Anser albifrons flavirostris) [A395], Merlin (Falco columbarius) [A098]	Tá an láithreán Eorpach seo suite laistigh de 15km de limistéar PGAÚÁ Chontae Chorcaí agus tá sé sin laistigh de raon aithnid sealgaireachta an speicis SCI. Dá bhrí sin, tá conair ann d'iarmhairtí féideartha. Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhféadfadh athrú talamhúsáide agus forbairt bonneagair, etc. a bheith ann mar thoradh orthu. Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí amhail idirghníomhuithe hidreolaíocha, tógáil talún, suaitheadh, etc. a bheith ann. D'fhéadfadh tionchar a bheith acu siúd ar Láithreáin	Tá	Tá

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Fad (km)	Gné Cháilitheach (Leasanna Cáilitheacha agus Leasanna Caomhantais Speisialta)	Iarmhairtí Féideartha	Conair d'Iarmhairtí Suntasacha ann	Seans ann go bhféadfadh iarmhairtí i dteaghlaim a bheith ann
				Eorpacha. D'fhéadfadh iarmhairtí suntasacha a bheith ann do Leasanna Caomhantais Speisialta an Láithreáin Eorpaigh seo mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a mholtar faoin PGAÚÁ.		
000335	LCS Bhá na Scealg agus Inbhear na hUíne	13.39	Móinéir salainn Mheánmhúirí (<i>Juncetalia maritimi</i>) [1410], móinéir salainn Atlantacha (<i>Glauco- Puccinellietalia maritimae</i>) [1330], lus na bpeiteal (<i>Petalophyllum ralfsii</i>) [1395]	Tá achar scartha timpeall 13.39 km idir an láithreán Eorpach seo agus limistéar PGAÚÁ Chontae Chorcaí. Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhféadfadh athrú talamhúsáide agus forbairt bonneagair, etc. a bheith ann mar thoradh orthu. Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí amhail idirghníomhuithe hidreolaíocha, tógáil talún, suaitheadh, etc. a bheith ann. D'fhéadfadh tionchar a bheith acu siúd ar Láithreáin Eorpacha. Ón achar seo, níl aon chonairí ann d'iarmhairtí suntasacha don láithreán Eorpach seo ná dá Leasanna Cáilitheacha mar thoradh ar ghníomhaíochtaí a mholtar faoin PGAÚÁ.	Níl	Níl

3.4 Iarmhairtí i dteaghlaim le Pleananna agus Cláir Eile

Éilítear measúnú ar phlean nó tionscadal in Airteagal 6(3) den Treoir um Ghnáthóga chun pleananna nó cláir eile a phlé a bhféadfadh drochiarmhairtí a bheith acu, in éineacht leis an bplean nó leis an tionscadal, ar láithreáin Eorpacha. Tugtar breac-chuntas in Aguisín II ar rogha pleananna nó tionscadal a d'fhéadfadh idirghníomhú leis an bPlean chun iarmhairtí i dteaghlaim a chruthú do láithreáin Eorpacha. Pléadh na pleananna, cláir agus straitéisí, etc. seo le linn an mheasúnaithe.

Tá an PGAÚÁ suite laistigh d'ordlathas cáipéisí reachtúla ina leagtar amach polasaí poiblí le haghaidh, i measc nithe eile, pleanáil úsáide talún, bonneagar, forbairt inbhuanaithe, áineasa, chosaint an chomhshaoil agus bainistíocht chomhshaoil, a bhí faoi réir a bpróiseas measúnaithe comhshaoil féin, de réir mar ab ábhartha. Ní mór don Phlean cloí le bearta straitéiseacha ardleibhéil ábhartha agus beidh sé mar threoir, dá réir sin, do bhearta straitéiseacha íseal-leibhéil.

Sa Chreat Náisiúnta Pleanála (CNP) leagtar amach treo polasaí pleanála na hÉireann don 20 bliain seo chugainn. Tá an CNP le bheith curtha i bhfeidhm trí Straitéisí Spásúla agus Geilleagracha Réigiúnacha (Regional Spatial and Economic Strategies, nó RSESanna) agus Pleananna Forbartha agus Pleananna Ceantair Áitiúil leibhéil íochtair. Sna RSESanna i gcomhair Réigiún an Deiscirt leagtar amach cuspóirí do phleanáil úsáide talún, turasóireacht, bonneagar, forbairt inbhuanaithe, cosaint an chomhshaoil agus bainistíocht chomhshaoil a ndearna measúnú comhshaoil orthu agus nach mór iad a chur i bhfeidhm tríd an PGAÚÁ. De réir Alt 18, Cuid 3 de na hAchtanna um Aeráid 2015-2021 agus Alt 10 (2) den Acht um Pleanáil agus Forbairt 2000 (arna leasú), tá éileamh ar údarais áitiúla cuntas a thabhairt dá PGAÚÁanna agus Plean Forbartha Contae á ullmhú acu. Ní mór d'údarais áitiúla a bheith ar an eolas faoin bhforáil seo agus nasc láidir a chruthú idir pleanáil spásúil agus gníomhú dearfach ar son na haeráide, ag cinntiú go gcuimsíonn pleanáil agus forbairt úsáide talún ceisteanna oiriúnaithe agus maolaithe.

Lena réadú, ní mór do thionscadail a áirítear sa PGAÚÁ (ar bhealach cosúil le tionscadail eile ó earnáil ar bith eile) cloí, de réir mar is ábhartha, le reachtaíocht, polasaithe, pleananna agus cláir éagsúla (lena n-áirítear riachtanais maidir le Measúnacht Chúil leibhéil íochtair, Measúnacht Tionchair Timpeallachta agus riachtanais eile ceadúnúcháin de réir mar is ábhartha) atá mar an creat reachtúil maidir le cinnteoireacht agus toiliú a dheonú.

Pléifear gach tionscadal laistigh de limistéar an PGAÚÁ agus den chomhshaoil glactha in éineacht le haon tionscadal agus gach tionscadal leibhéil íochtair a d'fhéadfadh eascairt as cur i bhfeidhm an PGAÚÁ. Mar gheall ar na héiginnteachtaí atá ann maidir le scála agus suíomh forbairtí a éascaítear leis an PGAÚÁ, aithnítear go bhfuil sainnithint iarmhairtí i dteaghlaim teoranta agus nach mór tabhairt faoi mheasúnú ar iarmhairtí i dteaghlaim ar bhealach níos cuimsithí ar leibhéal an tionscadail.

Tugtar eolas breise ar ghaolmhaireacht na n- iarmhairtí i dteaghlaim le pleananna agus cláir eile in Aguisín 2.

3.5 Tátal as Scagadh MC

Rinneadh cíoradh ar na hiarmhairtí a d'fhéadfadh eascairt as an PGAÚÁ i gcomhthéacs roinnt tosca a d'fhéadfadh dul i bhfeidhm ar shláine aon láithreáin Eorpaigh. Ar bhonn thorthaí an Scagtha MC seo, is é an tátal a baineadh maidir leis an PGAÚÁ:

- Nach bhfuil ceangal díreach idir é agus bainistíocht aon láithreáin Eorpaigh ná nach bhfuil gá leis chuige sin; agus
- Go bhféadfadh drochiarmhairtí suntasacha a bheith aige, mura maolófaí é, ar 28 (uimh.) láithreán Eorpach .

Dá bhrí sin, tá MC ar Chéim 2 ag teastáil don PGAÚÁ (féach Mír 4 den tuarascáil seo). Tá Cinneadh Scagtha MC a rinneadh an t-údarás pleanála ag gabháil leis an tuarascáil agus leis an PGAÚÁ.

4. MEASÚNACHT CHUÍ CHÉIM 2

4.1 Réamheolas

Déantar measúnú sa MC ar Chéim 2 ar cé acu a d'fhéadfadh drochiarmhairtí a bheith ann do shláine na 28 láithreán Eorpach arna dtabhairt ar aghaidh ón scagadh (iad a phléitear i dTábla 3-1 "a bhfeadfadh Conair a bheith ann d'Iarmhairtí Suntasacha" agus/nó "a bhfeadfadh Iarmhairtí i dTeaghlaim a bheith ann" ina leith) mar thoradh ar an PGAÚÁ ann féin, nó in éineacht le pleananna, cláir agus/nó tionscadail eile nó nach bhfeadfadh, i dtaca le struchtúr, feidhm agus/nó cuspóirí caomhantais láithreáin.

4.2 Tréithriú Láithreán Eorpach a bhfeadfaí tionchar a imirt orthu

Sa Scagadh MC sainaithníodh 28 láithreán Eorpach ina raibh gabhdóirí conaire le haghaidh iarmhairtí féideartha ag eascairt as cur i bhfeidhm an PGAÚÁ. In Aguisín I déantar tréithriú ar gach ceann den na gnéithe cáilitheacha do GACH láithreán Eorpach a tugadh ar aghaidh ó Chéim 1 i gcomhthéacs leochaileachtaí gach láithreáin. Fuarthas gach ceann den na saintréithe láithreáin seo ar shuíomh ghréasáin SPNF¹.

4.3 Iarmhairtí Suntasachta Féideartha a shainaithint agus a thréithriú

Is féidir na paraiméadair seo a leanas a úsáid nuair a dhéantar tréithriú ar thionchair²:

- Tionchair Dhíreacha agus Indíreacha - Féadann tionchar a bheith ann mar thoradh díreach nó indíreach ar Phlean/Tionscadal .
- Méid - le Méid, tomhaistear méid tionchair, agus cuirtear síos air seo mar ard, meánach, íseal, an-íseal nó diomaibhseach.
- Fairsinge - an limistéar a bhfuil an tionchar ann – ba chóir é seo a thuar ar bhealach cainníochtaithe .
- Aga - an t-aga a mheastar a mhairfidh an tionchar roimh théarnamh nó athsholáthar na hacmhainne nó na gné.
 - Sealadach: suas go dtí 1 bhliain;
 - Gearrthréimhseach: Thógfadh sé 1 bhliain-7 mblianta chun na tionchair a mhaolú;
 - Meántréimhseach: Thógfadh sé 7 mbliana-15 bliana chun na tionchair a mhaolú;
 - Fadtréimhseach: Thógfadh sé 15 bliana-60 bliain chun na tionchair a mhaolú; agus
 - Buan: Thógfadh sé 60+ bliain chun na tionchair a mhaolú.
- Dóchúlacht – an dóchúlacht go mbeidh an tionchar ann nuair a chuirtear an t-eolas ar fad atá ar fáil san áireamh .
 - Cinnte/Beagnach Cinnte: dóchúlacht >95% go dtarlóidh sé mar a tuaradh;
 - Dóchúil: dóchúlacht 50-95% go dtarlóidh sé mar a tuaradh;
 - Neamhdhóchúil: dóchúlacht 5-50% go dtarlóidh sé mar a tuaradh; agus
 - Thar a bheith neamhdhóchúil: dóchúlacht <5% go dtarlóidh sé mar a tuaradh.

¹ Cuairt deiridh ar an 17 Iúil 2023; <https://www.npws.ie/protected-sites>

² I measc na bhfoilseachán a bheidh mar threoir ag na tuairiscí seo beidh: Institiúid Chairte na hEoleolaíochta agus na Bainistíochta Comhshaoil (2016) "Treoirlínte do mheasúnú tionchair éiceolaíochta"; An Ghníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil (2002) "Treoirlínte ar an bhFaisnéis a bheidh sna Ráitis Tionchair Timpeallachta"; agus An tÚdarás um Bóithre Náisiúnta (2009) "Treoirlínte do Mheasúnú Tionchair Éiceolaíochta Scéimeanna Bóithre Náisiúnta".

- Tionchar Suntasach Éiceolaíochta - tionchar (diúltach nó dearfach) ar shláine láithreáin nó éiceachóras sainithe agus/nó stádas caomhantais gnáthóg nó speiceas laistigh den limistéar geografach.
- Sláine Láithreáin - comhtháthú a struchtúir éiceolaíoch agus a fheidhme éiceolaíche, ar fud a limistéir iomláin, a fhágann gur féidir leis an ngnáthóg, an coimpléasc gnáthóg agus/nó leibhéal na líonta den speiceas dar rangaíodh é a chothú.

Éilítear sa Treoir um Ghnáthóga go ndírítear sa chéim seo den mheasúnú ar shláine an láithreáin mar a léirítear ina Chuspóirí Caomhantais. Is é aidhm an SPNF pleananna bainistíochta caomhantais a dhréachtú do gach limistéar arna sainiú i gcomhair caomhnú dúlra. Sna pleananna seo leagfar, i measc nithe eile, cuspóirí soiléire chun na gnéithe leasa laistigh den láithreán a chaomhnú.

Ullmhaíodh Cuspóirí Caomhantais a bhaineann go Sonrach le Láithreán (SSCOanna) i gcomhair roinnt láithreáin Eorpacha. Tá sé mar aidhm ag na SSCOanna mionsonraithe seo coinníoll fabhrach caomhantais do na gnáthóga cáilitheacha a shainiú sa láithreán sin trí spriocanna a leagan i gcomhair saintréithe cuí lena sainítear saintréithe na gnáthóige. Cuirfidh caomhnú coinníll fhabhraigh caomhantais na ngnáthóg agus na speiceas seo ar leibhéal an láithreáin le caomhnú foriomlán stádais caomhantais fhabhraigh na ngnáthóg agus na speiceas sin ar leibhéal náisiúnta.

Is féidir a rá gur baineadh stádas caomhantais fabhrach speicis amach nuair: 'a thugtar le fios i sonraí pobail faoin speiceas atá faoi chaibidil go bhfuil sé á chaomhnú féin, agus nach bhfuil raon nádúrtha an speicis á laghdú ná nach dócha go laghdófar é go ceann i bhfad, agus go bhfuil, agus gur dócha go mbeidh, gnáthóg sách mór ann chun líonta an speicis a chaomhnú ar bhonn fadtréimhseach.'

Is féidir a rá gur baineadh amach stádas caomhantais fabhrach gnáthóige nuair: 'atá a raon nádúrtha, agus an limistéar a chlúdaíonn sí laistigh den raon sin, seasmhach nó ag méadú, agus más ann do na tosca éiceolaíoch a theastaíonn lena caomhnú go fadtéarmach agus gur dócha go leanfaidh siad go ceann i bhfad; agus má tá stádas caomhantais a gnáthspeiceas fabhrach.'

Cuspóir Caomhantais Cineálach do LCSanna:

Bail fhabhrach caomhantais na gnáthóige/na ngnáthóg in Iarscríbhinn I agus/nó na speiceas in Iarscríbhinn II dar roghnaíodh an SAC a chaomhnú nó a athchóiriú; agus

Cuspóir Caomhantais Cineálach amháin do LfCSanna:

Coinníoll fabhrach caomhantais an speicis éin a liostaítear mar Leasanna Caomhantais Speisialta an LfCS seo a chaomhnú nó a athchóiriú.

4.3.1 Cineálacha Iarmhairtí Féideartha

Nuair a dhéantar measúnú ar iarmhairtí féideartha do láithreáin Eorpacha úsáidtear samhail chaighdeánach foinsé-conair (féach an cur chuige dá dtagraítear faoi Mhíreanna 1.3 agus 3). I dtreoir MC an Choimisiúin Eorpaigh tugtar breac-chuntas ar athruithe féideartha a d'fhéadfadh tarlú ar láithreán ainmnithe, a bhféadfadh iarmhairtí do shláine agus feidhm an láithreáin sin a bheith ann mar thoradh orthu: cailteanas/laghdú limistéir gnáthóige; ilroinnt gnáthóg nó speiceas; suaitheadh príomhspeiceas; laghdú ar dhlús speicis; athruithe ar eochairtháscairí maidir le luach caomhantais (cáilíocht uisce, etc.); agus athrú aeráide. Pléitear gach ceann de na hathruithe thíos agus i dTábla 4.1 maidir le Qlanna/SCIanna na láithreán Eorpach ar fad a tugadh ar aghaidh ó Chéim 1 den phróiseas MC (féach Mír 3).

4.3.1.1 *Cailteanas/Laghdú Limistéir Gnáthóige*

Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhú a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide agus a bhfuil sé mar chuspóir ginearálta aige astaíochtaí CO₂ a laghdú trí chomhordú, abhcóideacht, feasacht, etc. Baineann a lán de na gníomhartha le hathruithe ar úsáid talún nó soláthar forbairtí bonneagair amhail fuinneamh glas agus tionscadail taistil ghníomhaigh. Ní fhorbraítear suíomh cruinn na dtionscadal seo go hiomlán laistigh den phlean. Tá iarmhairtí bainteach le céim na tógála ann d'fhorbairt bonneagair lena n-áirítear tógáil talún, scrios gnáthóg, iarmhairtí suaite, truailliú solais, deannach, idirghníomhuithe hidreolaíocha, truailliú aeriompartha, róthorann, etc. Dá bhrí sin, teastaíonn bearta maolaitheacha lena chinntiú nach mbeidh aon drochíarmhairtí suntasacha ann de bharr tógála ar shláine aon láithreáin Eorpaigh.

Mar a sainithníodh thuas, tá roinnt láithreáin Eorpacha laistigh de theorainn an PGAÚÁ; dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairtí a bheith ann do láithreáin Eorpacha trí uirbiú agus cailteanas díreach gnáthóige de bhun chur i bhfeidhm an PGAÚÁ; comhtháthaidh roinnt bearta maolaitheacha leis an PGAÚÁ, áfach, lena chinntiú nach mbeidh aon chailteanas gnáthóige ann do shláine éiceolaíoch aon láithreáin Eorpaigh mar thoradh ar a chur i bhfeidhm; eadhon, liosta gníomhartha le cailteanas gnáthóige a sheachaint^{4.5.1.1.3³}, 4.5.1.1.6⁴, 4.5.1.3.3⁵, 4.5.1.5.1⁶, 4.5.1.5.2⁷, 4.5.2.3.1⁸, 4.5.2.3.3⁹, 4.5.3.2.5¹⁰, 4.5.3.2.6¹¹ and 4.5.4.1.2¹² etc.

³ Leanúint ag forbairt soláthar Pleananna um Pailneoirí ar fud bhailte an chontae.

⁴ Tionscnaimh eolaíochta saoránach a chur chun cinn, lena n-áirítear díriú ar phríomhspeicis íogaire agus iad a chumasú chun tacú le gnáthóga áitiúla a athchóiriú agus a chosaint.

⁵ Tabharfar aird ar leith sna hoibreacha agus sna forbairtí ar fad ar an mbithéagsúlacht atá ann cheana féin a choinneáil agus a chosaint..

⁶ Polasaí maidir le Speicis Choimhthíocha Ionracha a fhorbairt don chontae agus cíoradh a dhéanamh ar na buntáistí a bhaineann le pleananna freagartha maidir le speicis ionracha a ullmhú.

⁷ Leanúint de Speicis Choimhthíocha Ionracha de Phlandaí a bhainistiú agus a chóireáil, ar aon dul le Pleananna Bainistíochta IAPS arna bhforbairt, sna limistéir scéime le haghaidh scéimeanna cosanta tuilte agus tionscadail cois cósta.

⁸ In éineacht le comhpháirtithe, tabhairt faoi Mheasúnacht ar Leochaileacht Chósta ar imeallbhord Chorcaí chun measúnú a dhéanamh ar thionchar ardaithé ar leibhéal na mara ar athruithe ar líne chladaigh imeallbhord Chorcaí, chun treoir a thabhairt do bhainistíocht comhtháite criosanna cois cósta agus limistéir a bhfuil riachtanais ar leith acu a shainaithe, agus aghaidh a thabhairt ar chreimeadh cósta agus gníomhartha oiriúnaitheacha bunaithe ar an éiceachóras a chur i bhfeidhm maidir le tús áite a thabhairt do thuilte cois cósta, agus aird chuí á thabhairt ar leochaileachtaí comhshaoil amhail láithreáin Eorpacha agus bithéagsúlacht.

⁹ Staidéar Iompair Dríodair Trá a chur i gcrích chun monatóireacht a dhéanamh ar shuíomhanna roghnaithe, taifead a dhéanamh ar athrú cósta thar am, samhlacha réamh-mheastacha a fhorbairt agus a dhearbhu agus eolas a thabhairt do mhaoiniú agus d'idirghabhálacha amach anseo agus aird más cuí ar íogaireachtaí timpeallachta, ar nós láithreacha na hEorpa agus an bhithéagsúlachta.

¹⁰ Seachtain Náisiúnta na bhFál Sceach a chur chun cinn agus tacaíocht a thabhairt di. .

¹¹ Tacaíocht a thabhairt do pháirtithe leasmhara leis an mbithéagsúlacht a thabhairt isteach san úsáid talún, agus obair a dhéanamh chun tacú le talamh feirme le meas ar an dúlra agus bithéagsúlacht féarthailte ghaolmhar a chosaint trí bhearta inbhuanaithe amhail cleachtais feirmeoireachta lena dtacaítear le ceapadh ithreach.

¹² Straitéis um Chrainn Dhúchasacha a fhorbairt chun creat a sholáthar i gcomhair pleanáil, cosaint, plandú agus bainistíocht crann agus coillearnach laistigh de Chontae Chorcaí; ag cinntiú go ndíreofar ar chrainn dhúchasacha agus aird chuí á thabhairt d'íogaireachtaí comhshaoil amhail láithreáin Eorpacha agus bithéagsúlacht.

Lena chois sin, sa mhír den PGAÚÁ ina bpléitear rialachas comhshaoil, leagtar amach roinnt beart lena gcinnteofar go gcosnófar bithéagsúlacht i rith chur i bhfeidhm an phlean, amhail:

- Tionscadail um gníomhú ar son na haeráide a chur chun cinn lena dtabharfar tacaíocht do chomhbhuntaístí comhshaoil agus lena n-uasmhéadófar iad, amhail an bhithéagsúlacht a chosaint agus a fheabhsú; caighdeán an aeir, an uisce nó na hithreach a fheabhsú; nó luach áineasa, taitneamhachta agus oidhreachta cultúrtha a fheabhsú, lena chinntiú go mbainfear amach buntáistí do gach páirtí.
- Tacaíocht a thabhairt do thionscadail agus tionscnaimh a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide nó iad a éascú chun feabhsuithe ar struchtúr, bainistíocht agus sláinte ithreach a fheabhsú trí charbón orgánach na hithreach a mhéadú - rud a fhágfaidh go mbeidh comhbhuntaístí comhshaoil ann d'fheabhsuithe ar chosaint ar thuilte trí acmhainn coinneála uisce ithreacha a fheabhsú agus tríd an leibhéal ceaptha GCT a bhaineann le feidhmeanna talamhúsáide a mhéadú.
- A chinntiú go bpleanálfaid agus go gcuirfear i bhfeidhm an fhorbairt ar fad a bhfuil gníomhú ar son na haeráide mar bhun agus taca aici ar bhealach ina ndéanfar plé cuí ar an bhféidearthacht go mbeidh comhbhuntaístí comhshaoil ann, ar thionchair chomhshaoil fhéideartha agus ar riachtanais cosanta comhshaoil. Ní thacófar le haon tionscadal forbartha um gníomhú ar son na haeráide ar dócha go mbeadh tionchar diúltach suntasach aige ar an gcomhshaoil glactha.
- Déanfar tionscadail cosanta tuilte nó oibreacha cothabhála gaolmhara a bhfuil bearta an phlean mar thaca leo ar bhealach ina gcuirfear comhbhuntaístí a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide-bithéagsúlacht chun cinn, agus ina dtabharfar aird chúí do chosaint agus feabhsú gnáthóg agus speiceas atá neamhchoitianta, faoi chosaint nó tábhachtach.
- A chinntiú go ndéanfar tionscadail a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide ar bhealach ina gcuirfear comhbhuntaístí um gníomhú ar son na haeráide-oidhreachta cultúrtha chun cinn agus nach ndéanfar dochar neamhúdaraíthe fisiceach do ghnéithe cultúrtha, seandálaíochta ná ailtireachta mar thoradh orthu, ná athrú míchuí ar chomhthéacs gnéithe íogaire den oidhreacht chultúrtha.
- A chinntiú go ndéanfar tionscadail a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide ar bhealach ina gcuirfear comhbhuntaístí cáilíochta uisce um gníomhú ar son na haeráide chun cinn, agus atá ag teacht le forálacha na Creat-treorach Uisce agus an Phlean ábhartha um Bainistíocht Abhantraí.
- Tionscadal um gníomhú ar son na haeráide atá mar thaca ag crainn, fála sreach agus gnáthóga eile atá faoi chosaint, amhail bogaigh agus criosanna tuilte a chuireann leis an mbonneagar glas, a chur chun cinn.
- Tacú le deiseanna chun nascacht éiceolaíoch gnáthóg agus láithreán neamhainmnithe a fheabhsú agus chun teacht aniar agus feidhmiú foriomlán an éiceachórais a fheabhsú, agus tacaíocht á thabhairt do gníomhú ar son na haeráide laistigh den chontae.
- A chinntiú go ndéanfar na réamhchúraimí is gá i ngach tionscadal lena dtacaíonn an chomhairle chun speicis ionracha a shainiú agus a bhainistiú, i dtaca le speicis i Sceideal III go háirithe. Ní thacófar le haon tionscadal forbartha um gníomhú ar son na haeráide ar dócha go leathfaí speicis ionracha a liostaítear i Sceideal III mar thoradh air.
- Tacú le deiseanna chun tacaíocht a thabhairt d'athchóirí, athshlánú agus cothabháil talún portaigh, agus spriocanna aeráide a bhaint amach trí na bearta aeráide laistigh den phlean a chur i bhfeidhm.

Cinntítear sna polasaithe seo nach mbeidh aon chailteanas gnáthóige ná cailteanas gnáthóige tacaíochta ann do speicis a theastaíonn chun sláine láithreán Eorpach a chaomhnú i rith shaolré an phlean.

4.3.1.2 Ilroinnt Gnáthóg nó Speiceas

Mar a luadh roimhe seo, déantar foráil sa PGAÚÁ d'fhorbairtí bonneagair a mbaineann iarmhairtí gaolmhara leo. D'fhéadfadh ilroinnt gnáthóg agus/nó speiceas a bheith ann mar thoradh ar na hiarmhairtí seo trí thruailliú solais, caillteanas gnáthóige, gnáthóga idirchriosacha a bhaint amach, etc. Tá ábharthacht ar leith ag baint leis seo do thionscadail líneacha amhail scéimeanna um thaisteal gníomhach. Dá bhrí sin, teastaíonn bearta maolaitheacha lena chinntiú nach mbeidh drochiarmhairtí suntasacha ar bith ann i dtaca le hilroinnt do shláine éiceolaíoch aon láithreáin Eorpaigh.

Sa PGAÚÁ aithnítear ról na láithreán neamhainmnithe maidir le láithreáin Eorpacha a chaomhnú agus a fheabhsú mar gheall ar nascacht agus inrochtaineacht acmhainní éiceolaíocha. Soláthraítear bearta sa PGAÚÁ chun ilroinnt fhéideartha a íoslághdú agus chun feabhsú conairí éiceolaíocha amhail fála sceach a éascú; bearta maolaitheacha amhail 4.5.1.1.6⁴, 4.5.1.2.6¹³, 4.5.3.2.5¹⁰, 4.5.4.1.2¹², 4.5.4.1.3¹⁴ agus 4.5.4.1.5¹⁵ (féach liosta iomlán na mbearta a athchruthaítear i Mír 5 den tuarascáil seo). Saincheist ar leith is ea an soilsiú don bhithéagsúlacht - go háirithe i dtaca le tionscadail líneacha, agus theastaigh an gníomh seo a leanas lena chinntiú nach mbeadh tionchair shuntasacha ar bith ann ina leith sin: 4.3.1.1.2¹⁶.

Anuas ar na forálacha seo, tá bearta ann a bhaineann le hacmhainní sonracha éiceolaíochta agus/nó gnáthóga amhail uiscebhealaí, bogaigh agus tailte portaigh, etc. Tá feidhm ag na bearta seo le gach plean, clár agus/nó tionscadal a d'fhéadfadh eascairt mar thoradh ar chur i bhfeidhm an PGAÚÁ agus cinnteofar leo nach dtarlóidh ilroinnt gnáthóg ná speiceas i dtaca le nascacht na n-acmhainní éiceolaíocha a theastaíonn chun sláine éiceolaíoch láithreán Eorpach a chaomhnú i rith shaolré an PGAÚÁ.

4.3.1.3 Suaitheadh ar Phríomhspeicis

Bíonn iarmhairtí suaite ann mar gheall ar aon ghníomhaíocht a d'fhéadfadh patrúin ghluaiseachta/dáileacháin speiceas a athrú. Féadann iarmhairtí suaite a bheith bainteach le suaitheadh díreach trí ghníomhaíocht/gluaiseacht dhaonna nó truailliú ó thorann. Tá ábharthacht ar leith leis seo i dtaca le turasóireacht agus áineas i gcoitinne, agus d'fhéadfadh an PGAÚÁ tionchar a imirt orthu seo mar gheall ar scéimeanna um thaisteal gníomhach agus tionscnaimh ghlasa eile laistigh den PGAÚÁ a bheith curtha ar fáil; ós rud é go bhfuil mórán de na cinn scríbe nó taitneamhachtaí turasóireachta sa cheantar laistigh de láithreáin Eorpacha nó in aice leo.

¹³ Deiseanna a shainnithint chun nasc éiceolaíocha a chaomhnú, a fheabhsú agus a fhorbairt idir limistéir a bhfuil luach ard bithéagsúlachta acu, trí líonraí bonneagair ghlais, conairí fiadhúlra, etc.; agus aird chuí á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail an timpeallacht glactha uisce, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha agus caighdeán an aeir áitiúil.

¹⁴ Obair a dhéanamh le páirtithe leasmhara chun bonnlíne a bhunú agus chun spriocanna a fhorbairt níos mó i gcomhair cumhdach crann nua i gContae Chorcaí.

¹⁵ Tacú leis an Straitéis Náisiúnta um Thailte Portaigh a chur i bhfeidhm, agus an gá le plé ar riachtanais cosanta comhshaoil le linn tionscadail den chineál sin a chur chun cinn ag an am céanna.

¹⁶ Soilsiú a uasghrádú go LED i gcás ina bhfuil sé inmharthana ó thaobh airgeadais de, agus a chinntiú ag an am céanna go gcoinneofar nó go laghdófar/srianfar leibhéil na lúman agus an raon speictreach.

Cuirtear iarmhairtí de bharr truailliú ó thorann san áireamh sa PGAÚÁ trí na polasaithe agus na cuspóirí atá ann chun cosaint a thabhairt do láithreáin Eorpacha trína chinntiú go seachnófar nó go n-íoslaghdófar torann i dtionscadail ar bith a eascraíonn as cur i bhfeidhm an PGAÚÁ de réir na Treorach maidir le Torann Comhshaoil agus Rialacháin Náisiúnta ghaolmhara trí Phlean Gníomhaíochta in aghaidh Torainn Chomhairle Contae Fhine Gall 2018 - 2023. Cuireadh leis an PGAÚÁ chun cosaint cáilíochta gnáthóg a chinntiú maidir le hiarmhairtí suaite ó thorann agus foinsí eile; eadhon 4.4.1.8.2¹⁷, 4.6.1.1.10¹⁸, 4.6.1.4.1¹⁹, 4.6.1.4.2²⁰, 4.7.1.2.1²¹, 4.7.1.2.2²², 4.7.1.3.1²³ and 4.7.1.4.4²⁴ etc. (féach 5 le haghaidh tuilleadh sonraí).

Tá na bearta seo láidir lena chinntiú go sainithneofar aon ghnéithe nó speicis íogaire sna gnáthóga agus nach ngéillfear ach d'iarrais chomhlíontacha. Sonraítear na polasaithe ar fad a bhaineann le hiarmhairtí dearfacha do Bhithéagsúlacht i Mír 5.

¹⁷ Leanúint de 'Bealaí Sábháilte chun na Scoile' agus glasbhealaí comharsanachta a chur i bhfeidhm chun bonneagar áitiúil um thaisteal gníomhach a fheabhsú níos mó; agus aird chuí á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail an timpeallacht glactha uisce, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha agus caighdeán an aeir áitiúil.

¹⁸ Samhlacha saor ó charbón/ar bheagán carbóin chun earraí a iompar i gContae Chorcaí a phlé, e.g. scéimeanna a úsáid chun rothair lasta a fháil ar cíos.

¹⁹ Moil chianoibre nua a fhorbairt sa Chóbh, i mBaile Mhistéala agus in Áth Trasna agus cinn eile a fhorbairt nuair is cuí. Mar thoradh air seo tiocfaidh laghdú ar úsáid breosla in astaíochtaí iompair agus beidh daoine in ann a bheith ag obair san áit a bhfuil cónaí orthu.

²⁰ Leanúint de mhoil atá ann cheana féin a chur chun cinn agus a chothabháil agus tacaíocht a thabhairt dóibh, lena n-áirítear Mainistir Fhear Maí, Beantraí agus Maigh Chromtha.

²¹ Tionscadail um thaisteal gníomhach a fhorbairt ar fud an chontae lena féidir athrú iompraíochta a sholáthar, agus aird chuí á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail an timpeallacht glactha uisce, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha agus caighdeán an aeir áitiúil, mar aon le deiseanna chun réitigh bunaithe ar an dúlra a chur chun cinn.

²² Feabhsuithe bóithre forbartha uirbí arna bpleanáil chun gnéithe den taisteal gníomhach a chuimsiú mar is cuí, agus aird chuí á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail an timpeallacht glactha uisce, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha agus caighdeán an aeir áitiúil, mar aon le deiseanna chun réitigh bunaithe ar an dúlra a chur chun cinn.

²³ Leibhéil níos airde dlúis agus fáis a chur chun cinn in áiteanna ina mbaintear tairbhe as acmhainn ardchaighdeán iompair phoiblí atá ann cheana féin.

²⁴ Úsáid feithiclí leictreacha a chur chun cinn trí riachtanais pointí luchtaithe d'fheithiclí leictreacha a sholáthar in iarrais phleanála, agus an gá le plé ar riachtanais cosanta comhshaoil agus rochtain do dhaoine faoi mhíchumas le linn tionscadail den chineál sin a chur chun cinn ag an am céanna.

4.3.1.4 Laghdú ar dhlús speiceas

Braitheann dlúis speiceas ar dháileadh speiceas, bail na ngnáthóg, nascacht acmhainní éiceolaíocha agus fáil ar acmhainní amhail creach/beatha. Sa PGAÚÁ tugtar isteach foinsí féideartha maidir le hiarmhairtí chun tionchar a imirt ar na ceithre thois chinntitheacha seo do dhlúis speiceas i bhfoirm iarmhairtí sa chéim thógála amhail léirscrios gnáthóg, gluaiseachtaí/rochtain cuairteoirí, idirghníomhú hidreolaíoch nó iarmhairtí oibriúcháin amhail iarmhairtí suaite, cúngach ar ghnáthóga, satailt, etc. Tá forálacha sa PGAÚÁ, áfach, chun an bhithéagsúlacht, an tírdhreach agus an timpeallacht a fheabhsú laistigh de theorainn na Comhairle: 4.4.1.2.7²⁵, 4.5.1.1.1²⁶, 4.5.1.1.2²⁷, 4.5.1.1.3³, 4.5.1.2.6¹³, 4.5.1.3.2²⁸, 4.5.1.3.3⁵, 4.5.1.4.2²⁹, 4.5.1.4.3³⁰ agus 4.5.1.4.4³¹ etc. Ar an gcaoi chéanna, sa PGAÚÁ, an ról atá ag láithreáin neamhainmnithe chun láithreáin Eorpacha a chaomhnú mar gheall ar nascacht agus rochtain ar acmhainní éiceolaíocha. Anuas ar na forálacha seo, tá gníomhartha ann a bhaineann le hacmhainní agus/nó gnáthóga sonracha éiceolaíocha amhail 4.5.1.1.2²⁷, 4.5.1.1.6⁴, 4.5.1.2.6¹³, 4.5.1.4.2²⁹, 4.5.1.4.5³², 4.5.1.5.2⁷, 4.5.2.3.1⁸, 4.5.3.2.5¹⁰, 4.5.3.2.6¹¹ and 4.5.4.1.2¹² etc. Baineann na gníomhartha seo le gach plean, clár agus tionscadal a d'fhéadfadh eascairt as cur i bhfeidhm an phlean. Díritear ar bhearta a bhaineann le truailliú solais, truailliú ó thorann, cailteanas agus ilroinnt gnáthóg thuas (tuilleadh sonraí i Mír 5).

Anuas air seo, sainithnítear bearta sa PGAÚÁ chun idirghníomhuithe cáilíochta uisce a chosaint agus a fheabhsú (féach thíos le haghaidh tuilleadh sonraí), rud a fhéadann tionchar a imirt ar dhlúis speiceas. Tá roinnt forálacha ann freisin a bhaineann le criosanna maolánacha cosantacha, riachtanais bhreise mheasúnaithe mar aon le gealltanais chun caighdeán cáilíochta uisce a mhéadú. Sonraítear na bearta seo ar fud an PGAÚÁ.

²⁵ Leanúint de chláir scoile a chur chun cinn, amhail Bratacha Glasa, Garraithe Scoile, Litearthacht Aeráide.

²⁶ Leanúint de Phlean Gníomhaithe Bithéagsúlachta an Chontae a chur i bhfeidhm.

²⁷ Obair a dhéanamh le páirtithe leasmhara agus le pobail chun limistéir oiriúnacha a shainithint i gcomhair Pleananna Comharsanachta do Théarnamh Dúlra.

²⁸ Leanúint de shaineolas éiceolaíochta agus cosaintí bithéagsúlachta a chomhtháthú trí bhearta comhfhobartha áite i bhforbairt agus bainistíocht tionscadal poiblí lena n-áirítear tionscadail tithíochta, bonneagair iompair agus ríochta poiblí, etc; agus aird chúí á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail an timpeallacht glactha uisce, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha agus caighdeán an aeir áitiúil.

²⁹ Tabhairt faoi athbhreithniú ar eastáit tithíochta faoi úinéireacht na comhairle atá ann cheana féin chun tacú le cónaitheoirí le limistéir a bheadh oiriúnach do bhearta cosanta bithéagsúlachta a shainithint de réir dea-chleachtais (e.g. plandú crann dúchasach, móinéir bláthanna fiáine, criosanna pailneoirí, etc.).

³⁰ Réimse treoirscéimeanna féideartha a shainithint chun bearta inbhuanaithe a léiriú, lena n-áirítear córais draenála inbhuanaithe (SuDS) bunaithe ar an dúlra; agus dearadh treorach bunaithe ar bhithéagsúlacht agus ar an aeráid a dhéanamh i gcomhair forbairtí tithíochta sóisialta arna dtreorú ag an gComhairle ina bhfuil bearta amhail díonta glasa, ballaí glasa, córais draenála inbhuanaithe bogach agus linnte, páirceáil ghlas gluaisteán, boscaí neadaireachta in aghaidheanna foirgneamh, féarthailte, agus toir agus crainn dhúchasacha i spás oscailte atá neamhdhíobhálach don fhiadhúlra; agus aird chúí á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail an timpeallacht glactha uisce, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha agus caighdeán an aeir áitiúil.

³¹ Sócmhainní i seilbh na Comhairle a shainithint i gcomhair deiseanna i gcás inar féidir bearta bithéagsúlachta. e.g. móinéir bláthanna fiáine/féir, athbhunú speicis san fhiántas, fála scean, agus modhanna comhtháite gnáthóg (e.g. boscaí ialtóg, boscaí gabhlán gaoithe/bosca neadaireachta) a chur i bhfeidhm de réir treoirínte dea-chleachtais, i gcomhpháirtíocht le comhlachtaí cuí, e.g. Cairde Éanlaith Éireann.

³² Deiseanna a shainithint chun crainn a phlandú agus coillearnach a chruthú laistigh de chúlsoláthar talún an údaráis - agus aidhm a shocrú leas a bhaint as an Scéim um Chruthú Coillearnaí ar Thailte Poiblí agus as scéimeanna deontaschúnta eile chun cumhdach coillearnaí dúchasá sa chontae a leathadh.

4.3.1.5 Athruithe ar Tháscairí Luacha Caomhantais

Í cáilíocht an uisce an príomh-mhacrátháscaire maidir le luach caomhantais. Tá a lán gníomhartha láidre sa PGAÚÁ lena chinntiú go gcosnófar cáilíocht an uisce dromchla agus an screamhuisce araon. Ní cheadófar forbairt i gcóngar láithreáin Eorpacha a bhraitheann ar uisce dromchla nó screamhuisce i gcás ina bhféadfadh iarmhairt dhóchúil shuntasach a bheith ann don soláthar uisce dromchla nó screamhuisce do na láithreáin Eorpacha. I measc na mbearta a bhaineann go sonrach le cáilíocht uisce a chosaint ina n-áirítear tionchair fhéideartha ar láithreáin Eorpacha tá 4.5.1.2.3³³, 4.5.2.1.1³⁴, 4.5.2.1.3³⁵, 4.5.2.1.5³⁶, 4.5.2.1.6³⁷, 4.5.2.1.7³⁸, 4.5.4.1.5¹⁵, 4.5.5.1.3³⁹, 4.6.1.5.1⁴⁰ agus 4.6.1.8.1⁴¹ etc. Ar an gcaoi chéanna, féadann astaíochtaí san aer tionchar dochrach a imirt ar stádas caomhantais láithreán Eorpach; tá bearta sa PGAÚÁ, áfach – amhail 4.4.1.8.2¹⁷, 4.5.2.2.1⁴², 4.5.2.2.2⁴³, 4.5.2.2.3⁴⁴, 4.6.1.1.10¹⁸, 4.6.1.4.1¹⁹, 4.6.1.4.2²⁰, 4.7.1.2.1²¹, 4.7.1.2.2²² agus 4.7.1.3.1²³ – ina gcuirtear é seo san áireamh.

Lena chois sin, cuirtear scóip níos leithne ar fáil leis na bearta seo lena chinntiú go gcosnófar an tírdhreach I gcoitinne a bhaineann le criosanna agus gnáthóga bruachánacha atá íogair maidir le hidirghníomhuithe hidreolaíocha; amhail 4.5.1.2.2⁴⁵, 4.5.1.2.3³³ agus 4.5.2.1.7³⁸.

³³ Obair a dhéanamh le páirtithe leasmhara chun tacú le Limistéir Mhuirí faoi Chosaint a bhunú.

³⁴ Tacú le gníomhaíochtaí Choistí Oibriúcháin Réigiúnacha na Creat-treorach Uisce agus cúnaimh a thabhairt le caighdeán cáilíochta uisce a fheabhsú.

³⁵ Obair a dhéanamh le comhpháirtithe, Clár Uiscí an Údaráis Áitiúil (LAWPRO), Uisce Éireann, etc. chun tionchair gabhdóirí criticiúla agus leochaileacha a shainaithint de réir an Phlean um Bainistíocht Abhantraí agus na Creat-treorach Uisce agus cúnaimh a thabhairt le cáilíocht uisce abhann a fheabhsú agus le tionscadail athchóirithe, agus an gá le plé ar riachtanais cosanta comhshaoil a chur chun cinn ag an am céanna.

³⁶ Cur chun cinn feasachta ar dhea-chleachtas a ardú do gach úsáideoir chun tionchar bithicídí ar dhobharlaigh a laghdú.

³⁷ Tionscnaimh eolaíochta saoránach a chur chun cinn lena n-áirítear iad siúd ina ndírítear ar cháilíocht an uisce.

³⁸ Doirteadh fuíolluisce chuig uiscí a mhonatóiriú agus a riar agus tabhairt faoi iniúchtaí le comhlíonadh riachtanas ceadúnas doirte san uisce a chinntiú.

³⁹ Tacú le cur chuige comhtháite maidir le habhantracha uisce dromchla a bhainistiú agus le tailte atá buailte ar shruthchúrsaí a úsáid agus a fhorbairt.

⁴⁰ Páirt a ghlacadh i bhfeachtas feasachta náisiúnta poiblí chun cur leis an tuiscint atá ag sealbhóirí tí ar conas a oibríonn a ndabhcha séarachais agus ar iarmhairtí dabhcha séarachais agus rith chun srutha talmhaíochta. Eolas agus comhairle a chur ar fáil maidir leis an ngnáthchothabháil ba chóir a dhéanamh.

⁴¹ Cúnaimh a thabhairt chun caighdeán cáilíochta uisce a fheabhsú mar a leagtar amach sa Chreat-treoir Uisce trí na cláir iniúchta talmhaíochta.

⁴² An Straitéis Náisiúnta um Aer Glan a chur i bhfeidhm.

⁴³ Rialacháin um Breoslaí Soladacha agus Limistéir Ísealdeataigh a mhonatóiriú agus a fhorfheidhmiú, agus iniúchtaí a dhéanamh ar sholáthraithe breosla chun aghaidh a thabhairt ar dhíolacháin breoslaí soladacha neamhúdairithe.

⁴⁴ Feasacht ar an tábhacht atá le haer glan agus na tionchair a bhíonn ag caighdeán an aeir a chur chun cinn.

⁴⁵ Obair a dhéanamh le páirtithe leasmhara chun bogaigh a shainaithint, agus tacú le cláir athfhliuchta agus athchóirithe, agus tionchar agus smacht a chur i bhfeidhm, de réir mar is cuí, chun cur i gcrích clár den chineál sin a chur chun cinn de réir riachtanais ábhartha cosanta comhshaoil, lena n-áirítear cáilíocht an uisce, gnáthóga agus riachtanais a bhaineann le speicis faoi chosaint.

4.3.1.6 Athrú Aeráide

Tá an PGAÚÁ dírithe go sonrach ar ghníomhú ar son na haeráide agus tá formhór na ngníomhartha laistigh den phlean dírithe ar astaíochtaí carbóin a laghdú agus gluaiseacht i dtreo foinsí in-athnuaite fuinnimh; 4.3.1.1.1⁴⁶, 4.3.1.1.4⁴⁷, 4.3.1.2.1⁴⁸, 4.3.1.2.5⁴⁹, 4.3.1.4.2⁵⁰, 4.2.12.3⁵¹, 4.2.1.2.7⁵², 4.2.1.5.2⁵³, 4.4.1.1.2⁵⁴ and 4.5.4.1.1⁵⁵ etc.

Dá bhrí sin, níor sainaithníodh aon fhoinsí maidir le hiarmhairtí suntasacha do thosca athraithe aeráide laistigh den PGAÚÁ maidir leis na bearta a shainaithnítear thuas agus i Mír 5 thíos. Dá bhrí sin, ní réamh-mheastar go n-eascróidh athruithe ar bith ón athrú aeráide sa mhéid go mbeadh tionchar aige ar Qlanna nó SClanna na láithreán Eorpach faoi chaibidil.

⁴⁶ Foinsí éilimh ar leictreachas a mheasúnú, e.g foirgnimh, trealamh, etc chun deiseanna chun fáil réidh le héilimh a shainaithint

⁴⁷ Roghanna níos éifeachtúla a chur in ionad an trealaimh atá ann cheana féin i gcás ina mbeidh siad ar fáil agus inmharthana ó thaobh airgeadais de, agus a chinntiú go ndéanfar bainistíocht chuí ar DTLL a chruthófar mar thoradh ar an ngníomh seo ag an am céanna.

⁴⁸ Foinsí éilimh ar théamh a mheasúnú chun deiseanna chun fáil réidh le héilimh a shainaithint

⁴⁹ Leanúint d'fhorbairtí teicneolaíochta agus trealamh lenar féidir ídiú breoslaí iontaise a laghdú/a ionadú a mhonatóiriú agus a úsáid chun tionscail a shainaithint don chlár feidhmithe bliantúil

⁵⁰ Roghanna níos éifeachtúla a chur in ionad an trealaimh atá ann cheana féin i gcás ina mbeidh siad ar fáil agus inmharthana ó thaobh airgeadais de, agus a chinntiú go ndéanfar bainistíocht chuí ar DTLL a chruthófar mar thoradh ar an ngníomh seo ag an am céanna.

⁵¹ A chinntiú go gcuimseofar gníomhartha ón bPlean Gníomhaithe ar son na hAeráide seo i ngach plean, straitéis agus polasaí de chuid na Comhairle, lena n-áirítear pleananna oibre rannóige, pleananna foirne agus cláir ghnó cruinnithe foirne.

⁵² Le tacaíocht ó CARO, déanfaidh an Chomhairle monatóireacht ar fhorbairtí polasaí ar leibhéal náisiúnta agus Eorpach agus glacfaidh sí isteach iad de réir mar is cuí.

⁵³ A chinntiú go gcuirfeadh astaíochtaí gás ceaptha teasa san áireamh i gcinntí airgeadais.

⁵⁴ An tionscadal HYBES 'living lab' ('saotharlann bheo'), arna maoiniú ag an AE, a thriail sa chrios dícharbónaithe; agus aird chuí á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail gabhdóirí íogaire daonna, láithreáin Eorpacha agus bithéagsúlacht, agus an gá le struchtúir atá faoi chosaint a chaomhnú ar bhealach cuí.

⁵⁵ Tacú le spriocanna maidir le foraoisiú earnála agus náisiúnta chun athrú aeráide a mhaolú agus tionscnaimh um bainistíocht foraoise inbhuanaithe a chur chun cinn; agus aird chuí á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail láithreáin Eorpacha, cáilíocht an uisce agus bithéagsúlacht.

Tábla 4-1: Iarmhairtí Féideartha ag eascairt as an limistéar talún ábhartha a thréithriú

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Tréithriú ar Iarmhairtí Féideartha
000077	LCS Bhaile Mhac Óda (Cluain Pruachais agus an Poll Mór)	Baineann na bagairtí agus na brúnna atá ar eolas sa LCS seo le talmhaíocht, áineas, idirghníomhaíocht dhíreach le speicis agus le líonta, speicis ionracha, ilroinnt gnáthóg, agus eotrófú. Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide a bhfuil sé mar aidhm acu laghdú ar astaíochtaí carbóin a chomhordú agus a éascú. Tá cuid de na gníomhartha mar thaca le bonneagar a fhorbairt a bhféadfadh tionchar a bheidh aige ar láithreáin Eorpacha, amhail tógáil talún, idirghníomhuithe hidreolaíocha, athruithe ar úsáid talún, etc. Dá bhrí sinn, teastaíonn bearta maolaitheacha lena chinntiú nach n-imreoidh aon tionchair den chineál sin ar shláine éiceolaíoch an láithreáin Eorpaigh. Sonraítear na bearta seo i Mír 5 thíos.
000090	LCS Chuan agus Choill an Ghleanna Ghairbh	Baineann na bagairtí agus na brúnna atá ar eolas sa LCS seo le hidirghníomhuithe hidreolaíocha, bainistíocht dramhaíola, foraoiseacht, saothrán fuaidreáin, speicis ionracha, áineas, talmhaíocht, dó, turasóireacht, agus ilroinnt gnáthóg. Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide a bhfuil sé mar aidhm acu laghdú ar astaíochtaí carbóin a chomhordú agus a éascú. Tá cuid de na gníomhartha mar thaca le bonneagar a fhorbairt a bhféadfadh tionchar a bheidh aige ar láithreáin Eorpacha, amhail tógáil talún, idirghníomhuithe hidreolaíocha, athruithe ar úsáid talún, etc. Dá bhrí sinn, teastaíonn bearta maolaitheacha lena chinntiú nach n-imreoidh aon tionchair den chineál sin ar shláine éiceolaíoch an láithreáin Eorpaigh. Sonraítear na bearta seo i Mír 5 thíos.
000091	LCS Bhá Chloich na Coillte	Baineann na bagairtí agus na brúnna atá ar eolas sa LCS seo le talmhaíocht, idirghníomhaíocht dhíreach le speicis agus le líonta, áineas, agus bainistíocht dramhaíola. Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide a bhfuil sé mar aidhm acu laghdú ar astaíochtaí carbóin a chomhordú agus a éascú. Tá cuid de na gníomhartha mar thaca le bonneagar a fhorbairt a bhféadfadh tionchar a bheidh aige ar láithreáin Eorpacha, amhail tógáil talún, idirghníomhuithe hidreolaíocha, athruithe ar úsáid talún, etc. Dá bhrí sinn, teastaíonn bearta maolaitheacha lena chinntiú nach n-imreoidh aon tionchair den chineál sin ar shláine éiceolaíoch an láithreáin Eorpaigh. Sonraítear na bearta seo i Mír 5 thíos.
000093	LCS na Ceachan	Baineann na bagairtí agus na brúnna atá ar eolas sa LCS seo le speicis ionracha, mianadóireacht/acmhainní a bhaint, ilroinnt gnáthóg, talmhaíocht, áineas, agus dó. Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide a bhfuil sé mar aidhm acu laghdú ar astaíochtaí carbóin a chomhordú agus a éascú. Tá cuid de na gníomhartha mar thaca le bonneagar a fhorbairt a bhféadfadh tionchar a bheidh aige ar láithreáin Eorpacha, amhail tógáil talún, idirghníomhuithe hidreolaíocha, athruithe ar úsáid talún, etc. Dá bhrí sinn, teastaíonn bearta maolaitheacha lena chinntiú nach n-imreoidh aon tionchair den chineál sin ar shláine éiceolaíoch an

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Tréithriú ar Iarmhairtí Féideartha
		<p>láithreáin Eorpaigh.</p> <p>Sonraítear na bearta seo i Mír 5 thíos.</p>
000097	LCS Anaclann Dúlra agus Phurláin Loch Oighinn	<p>Baineann na bagairtí agus na brúnna atá ar eolas sa LCS seo le háineas, iascaireacht tráchtála, agus speicis ionracha.</p> <p>Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide a bhfuil sé mar aidhm acu laghdú ar astaíochtaí carbóin a chomhordú agus a éascú. Tá cuid de na gníomhartha mar thaca le bonneagar a fhorbairt a bhféadfadh tionchar a bheidh aige ar láithreáin Eorpacha, amhail tógáil talún, idirghníomhuithe hidreolaíocha, athruithe ar úsáid talún, etc.</p> <p>Dá bhrí sinn, teastaíonn bearta maolaitheacha lena chinntiú nach n-imreoidh aon tionchair den chineál sin ar shláine éiceolaíoch an láithreáin Eorpaigh. Sonraítear na bearta seo i Mír 5 thíos.</p>
000101	LCS Loch Trasna agus na nOileán	<p>Baineann na bagairtí agus na brúnna atá ar eolas sa LCS seo le hiascaireacht tráchtála, dobharshaothrú, mianadóireacht/acmhainní a bhaint, idirghníomhaíocht dhíreach le speicis agus le líonta, dó, bainistíocht ar úsáid talún, agus athrú ar úsáid talún.</p> <p>Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide a bhfuil sé mar aidhm acu laghdú ar astaíochtaí carbóin a chomhordú agus a éascú. Tá cuid de na gníomhartha mar thaca le bonneagar a fhorbairt a bhféadfadh tionchar a bheidh aige ar láithreáin Eorpacha, amhail tógáil talún, idirghníomhuithe hidreolaíocha, athruithe ar úsáid talún, etc.</p> <p>Dá bhrí sinn, teastaíonn bearta maolaitheacha lena chinntiú nach n-imreoidh aon tionchair den chineál sin ar shláine éiceolaíoch an láithreáin Eorpaigh. Sonraítear na bearta seo i Mír 5 thíos.</p>
000102	LCS Rinn Mhuintir Bháire	<p>Baineann na bagairtí agus na brúnna atá ar eolas sa LCS seo le bainistíocht ar úsáid talún, athrú ar úsáid talún, talmhaíocht, áineas, agus dó. Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide a bhfuil sé mar aidhm acu laghdú ar astaíochtaí carbóin a chomhordú agus a éascú.</p> <p>Tá cuid de na gníomhartha mar thaca le bonneagar a fhorbairt a bhféadfadh tionchar a bheidh aige ar láithreáin Eorpacha, amhail tógáil talún, idirghníomhuithe hidreolaíocha, athruithe ar úsáid talún, etc.</p> <p>Dá bhrí sinn, teastaíonn bearta maolaitheacha lena chinntiú nach n-imreoidh aon tionchair den chineál sin ar shláine éiceolaíoch an láithreáin Eorpaigh. Sonraítear na bearta seo i Mír 5 thíos.</p>
000106	LCS Choill Ghort na Tiobhratan	<p>Baineann na bagairtí agus na brúnna atá ar eolas sa LCS seo le háineas, foraoiseacht, agus talmhaíocht</p> <p>Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide a bhfuil sé mar aidhm acu laghdú ar astaíochtaí carbóin a chomhordú agus a éascú. Tá cuid de na gníomhartha mar thaca le bonneagar a fhorbairt a bhféadfadh tionchar a bheidh aige ar láithreáin Eorpacha, amhail tógáil talún, idirghníomhuithe hidreolaíocha, athruithe ar úsáid talún, etc.</p>

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Tréithriú ar Iarmhairtí Féideartha
		Dá bhrí sinn, teastaíonn bearta maolaitheacha lena chinntiú nach n-imreoidh aon tionchair den chineál sin ar shláine éiceolaíoch an láithreáin Eorpacha. Sonraítear na bearta seo i Mír 5 thíos.
000108	LCS an Ghaorthaidh	Baineann na bagairtí agus na brúnna atá ar eolas sa LCS seo le hidirghníomhuithe hidreolaíocha, bainistíocht dramhaíola, talmhaíocht, agus foraoiseacht Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide a bhfuil sé mar aidhm acu laghdú ar astaíochtaí carbóin a chomhordú agus a éascú. Tá cuid de na gníomhartha mar thaca le bonneagar a fhorbairt a bhféadfadh tionchar a bheidh aige ar láithreáin Eorpacha, amhail tógáil talún, idirghníomhuithe hidreolaíocha, athruithe ar úsáid talún, etc. Dá bhrí sinn, teastaíonn bearta maolaitheacha lena chinntiú nach n-imreoidh aon tionchair den chineál sin ar shláine éiceolaíoch an láithreáin Eorpacha. Sonraítear na bearta seo i Mír 5 thíos.
000109	LCS ó Cheann na dTrí Chaisleán go Carn Uí Néid	Baineann na bagairtí agus na brúnna atá ar eolas sa LCS seo le talmhaíocht, dó, agus áineas. Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide a bhfuil sé mar aidhm acu laghdú ar astaíochtaí carbóin a chomhordú agus a éascú. Tá cuid de na gníomhartha mar thaca le bonneagar a fhorbairt a bhféadfadh tionchar a bheidh aige ar láithreáin Eorpacha, amhail tógáil talún, idirghníomhuithe hidreolaíocha, athruithe ar úsáid talún, etc. Dá bhrí sinn, teastaíonn bearta maolaitheacha lena chinntiú nach n-imreoidh aon tionchair den chineál sin ar shláine éiceolaíoch an láithreáin Eorpacha. Sonraítear na bearta seo i Mír 5 thíos.
000365	LCS Pháirc Náisiúnta Chill Airne, na gCruach Dubh agus Abhantrach Abhainn Chárthaí SAC	Baineann na bagairtí agus na brúnna atá ar eolas sa LCS seo le hilroinnt gnáthóg, foraoiseacht, speicis ionracha, áineas, talmhaíocht, dó, creimeadh, bonneagar, bainistíocht ar úsáid talún, idirghníomhaíocht dhíreach le speicis agus líonta, agus mianadóireacht/acmhainní a bhaint. Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide a bhfuil sé mar aidhm acu laghdú ar astaíochtaí carbóin a chomhordú agus a éascú. Tá cuid de na gníomhartha mar thaca le bonneagar a fhorbairt a bhféadfadh tionchar a bheidh aige ar láithreáin Eorpacha, amhail tógáil talún, idirghníomhuithe hidreolaíocha, athruithe ar úsáid talún, etc. Dá bhrí sinn, teastaíonn bearta maolaitheacha lena chinntiú nach n-imreoidh aon tionchair den chineál sin ar shláine éiceolaíoch an láithreáin Eorpacha. Sonraítear na bearta seo i Mír 5 thíos.
001040	LCS do Bhá na hEornan go Rinn Bhaile Riosóid	Baineann na bagairtí agus na brúnna atá ar eolas sa LCS seo le talmhaíocht, bainistíocht ar úsáid talún, dó, agus athrú ar úsáid talún. Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide a bhfuil sé mar aidhm acu laghdú ar astaíochtaí carbóin a chomhordú agus a éascú. Tá cuid de na gníomhartha mar thaca le bonneagar a fhorbairt a bhféadfadh tionchar a bheidh aige ar láithreáin Eorpacha, amhail tógáil talún, idirghníomhuithe hidreolaíocha, athruithe ar úsáid talún, etc.

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Tréithriú ar Iarmhairtí Féideartha
		Dá bhrí sinn, teastaíonn bearta maolaitheacha lena chinntiú nach n-imreoidh aon tionchair den chineál sin ar shláine éiceolaíoch an láithreáin Eorpaigh. Sonraítear na bearta seo i Mír 5 thíos.
001043	LCS Choill Chlaondoire	Baineann na bagairtí agus na brúnna atá ar eolas sa LCS seo le talmhaíocht, dó, agus speicis ionracha. Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide a bhfuil sé mar aidhm acu laghdú ar astaíochtaí carbóin a chomhordú agus a éascú. Tá cuid de na gníomhartha mar thaca le bonneagar a fhorbairt a bhféadfadh tionchar a bheidh aige ar láithreáin Eorpacha, amhail tógáil talún, idirghníomhuithe hidreolaíocha, athruithe ar úsáid talún, etc. Dá bhrí sinn, teastaíonn bearta maolaitheacha lena chinntiú nach n-imreoidh aon tionchair den chineál sin ar shláine éiceolaíoch an láithreáin Eorpaigh. Sonraítear na bearta seo i Mír 5 thíos.
001058	LCS Chaol an Oileáin Mhóir	Baineann na bagairtí agus na brúnna atá ar eolas sa LCS seo le talmhaíocht, athrú ar úsáid talún, eotrófú, bonneagar, bainistíocht ar úsáid talún, do bharshaothrú, talmhaíocht, agus speicis ionracha. Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide a bhfuil sé mar aidhm acu laghdú ar astaíochtaí carbóin a chomhordú agus a éascú. Tá cuid de na gníomhartha mar thaca le bonneagar a fhorbairt a bhféadfadh tionchar a bheidh aige ar láithreáin Eorpacha, amhail tógáil talún, idirghníomhuithe hidreolaíocha, athruithe ar úsáid talún, etc. Dá bhrí sinn, teastaíonn bearta maolaitheacha lena chinntiú nach n-imreoidh aon tionchair den chineál sin ar shláine éiceolaíoch an láithreáin Eorpaigh. Sonraítear na bearta seo i Mír 5 thíos.
001061	LCS Loch Chill Chiaráin agus Dhumhcha Ráth an Bharraigh	Baineann na bagairtí agus na brúnna atá ar eolas sa LCS seo le bainistíocht dramháiola, áineas, mianadóireacht/acmhainní a bhaint, idirghníomhuithe hidreolaíocha, foraoiseacht, talmhaíocht, agus comharbas. Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide a bhfuil sé mar aidhm acu laghdú ar astaíochtaí carbóin a chomhordú agus a éascú. Tá cuid de na gníomhartha mar thaca le bonneagar a fhorbairt a bhféadfadh tionchar a bheidh aige ar láithreáin Eorpacha, amhail tógáil talún, idirghníomhuithe hidreolaíocha, athruithe ar úsáid talún, etc. Dá bhrí sinn, teastaíonn bearta maolaitheacha lena chinntiú nach n-imreoidh aon tionchair den chineál sin ar shláine éiceolaíoch an láithreáin Eorpaigh. Sonraítear na bearta seo i Mír 5 thíos.
001070	LCS Choill Mhírois	Baineann na bagairtí agus na brúnna atá ar eolas sa LCS seo le speicis ionracha. Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide a bhfuil sé mar aidhm acu laghdú ar astaíochtaí carbóin a chomhordú agus a éascú. Tá cuid de na gníomhartha mar thaca le bonneagar a fhorbairt a bhféadfadh tionchar a bheidh aige ar láithreáin Eorpacha, amhail tógáil talún, idirghníomhuithe hidreolaíocha, athruithe ar úsáid talún, etc. Dá bhrí sinn, teastaíonn bearta maolaitheacha lena chinntiú nach n-imreoidh aon tionchair den chineál sin ar shláine éiceolaíoch an láithreáin Eorpaigh. Sonraítear na bearta seo i Mír 5 thíos.

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Tréithriú ar Iarmhairtí Féideartha
001230	LCS Inbhear Chúirt Mhic Shéafraidh	Baineann na bagairtí agus na brúnna atá ar eolas sa LCS seo le hidirghníomhaíocht dhíreach le speicis agus le líonta, áineas, bainistíocht ar úsáid talún, idirghníomhuithe hidreolaíocha, talmhaíocht, bainistíocht dramhaíola, agus mianadóireacht/acmhainní a bhaint. Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide a bhfuil sé mar aidhm acu laghdú ar astaíochtaí carbóin a chomhordú agus a éascú. Tá cuid de na gníomhartha mar thaca le bonneagar a fhorbairt a bhféadfadh tionchar a bheidh aige ar láithreáin Eorpacha, amhail tógáil talún, idirghníomhuithe hidreolaíocha, athruithe ar úsáid talún, etc. Dá bhrí sinn, teastaíonn bearta maolaitheacha lena chinntiú nach n-imreoidh aon tionchair den chineál sin ar shláine éiceolaíoch an láithreáin Eorpaigh. Sonraítear na bearta seo i Mír 5 thíos.
001547	LCS Bhaile an Chaisleáin	Baineann na bagairtí agus na brúnna atá ar eolas sa LCS seo le speicis ionracha. Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide a bhfuil sé mar aidhm acu laghdú ar astaíochtaí carbóin a chomhordú agus a éascú. Tá cuid de na gníomhartha mar thaca le bonneagar a fhorbairt a bhféadfadh tionchar a bheidh aige ar láithreáin Eorpacha, amhail tógáil talún, idirghníomhuithe hidreolaíocha, athruithe ar úsáid talún, etc. Dá bhrí sinn, teastaíonn bearta maolaitheacha lena chinntiú nach n-imreoidh aon tionchair den chineál sin ar shláine éiceolaíoch an láithreáin Eorpaigh. Sonraítear na bearta seo i Mír 5 thíos.
001873	LCS Phortach Dhoire Chloichir (an Cnoc Buí)	Baineann na bagairtí agus na brúnna atá ar eolas sa LCS seo le háineas, bonneagar, dó, táirgeadh fuinnimh, bainistíocht ar úsáid talún, agus talmhaíocht. Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide a bhfuil sé mar aidhm acu laghdú ar astaíochtaí carbóin a chomhordú agus a éascú. Tá cuid de na gníomhartha mar thaca le bonneagar a fhorbairt a bhféadfadh tionchar a bheidh aige ar láithreáin Eorpacha, amhail tógáil talún, idirghníomhuithe hidreolaíocha, athruithe ar úsáid talún, etc. Dá bhrí sinn, teastaíonn bearta maolaitheacha lena chinntiú nach n-imreoidh aon tionchair den chineál sin ar shláine éiceolaíoch an láithreáin Eorpaigh. Sonraítear na bearta seo i Mír 5 thíos.
001879	LCS Phortach an Ghleanna Mhóir	Baineann na bagairtí agus na brúnna atá ar eolas sa LCS seo le foraoiseacht, talmhaíocht, speicis ionracha, idirghníomhuithe hidreolaíocha, bainistíocht dramhaíola, mianadóireacht/acmhainní a bhaint, áineas, agus dó. Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide a bhfuil sé mar aidhm acu laghdú ar astaíochtaí carbóin a chomhordú agus a éascú. Tá cuid de na gníomhartha mar thaca le bonneagar a fhorbairt a bhféadfadh tionchar a bheidh aige ar láithreáin Eorpacha, amhail tógáil talún, idirghníomhuithe hidreolaíocha, athruithe ar úsáid talún, etc. Dá bhrí sinn, teastaíonn bearta maolaitheacha lena chinntiú nach n-imreoidh aon tionchair den chineál sin ar shláine éiceolaíoch an láithreáin Eorpaigh. Sonraítear na bearta seo i Mír 5 thíos.

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Tréithriú ar Iarmhairtí Féideartha
001890	LCS Phortach Mhullach an Ois	Baineann na bagairtí agus na brúnna atá ar eolas sa LCS seo le bonneagar, idirghníomhuithe hidreolaíocha, agus bainistíocht ar úsáid talún. Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide a bhfuil sé mar aidhm acu laghdú ar astaíochtaí carbóin a chomhordú agus a éascú. Tá cuid de na gníomhartha mar thaca le bonneagar a fhorbairt a bhféadfadh tionchar a bheidh aige ar láithreáin Eorpacha, amhail tógáil talún, idirghníomhuithe hidreolaíocha, athruithe ar úsáid talún, etc. Dá bhrí sinn, teastaíonn bearta maolaitheacha lena chinntiú nach n-imreoidh aon tionchair den chineál sin ar shláine éiceolaíoch an láithreáin Eorpaigh. Sonraítear na bearta seo i Mír 5 thíos.
002036	LCS an tSléibhe Riabhaigh	Baineann na bagairtí agus na brúnna atá ar eolas sa LCS seo le dó, áineas, táirgeadh fuinnimh, foraoiseacht, mianadóireacht/acmhainní a bhaint, agus bonneagar. Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide a bhfuil sé mar aidhm acu laghdú ar astaíochtaí carbóin a chomhordú agus a éascú. Tá cuid de na gníomhartha mar thaca le bonneagar a fhorbairt a bhféadfadh tionchar a bheidh aige ar láithreáin Eorpacha, amhail tógáil talún, idirghníomhuithe hidreolaíocha, athruithe ar úsáid talún, etc. Dá bhrí sinn, teastaíonn bearta maolaitheacha lena chinntiú nach n-imreoidh aon tionchair den chineál sin ar shláine éiceolaíoch an láithreáin Eorpaigh. Sonraítear na bearta seo i Mír 5 thíos.
002037	LCS Chnoc Charraigín na mBróinte	Baineann na bagairtí agus na brúnna atá ar eolas sa LCS seo foraoiseacht, áineas agus dó. Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide a bhfuil sé mar aidhm acu laghdú ar astaíochtaí carbóin a chomhordú agus a éascú. Tá cuid de na gníomhartha mar thaca le bonneagar a fhorbairt a bhféadfadh tionchar a bheidh aige ar láithreáin Eorpacha, amhail tógáil talún, idirghníomhuithe hidreolaíocha, athruithe ar úsáid talún, etc. Dá bhrí sinn, teastaíonn bearta maolaitheacha lena chinntiú nach n-imreoidh aon tionchair den chineál sin ar shláine éiceolaíoch an láithreáin Eorpaigh. Sonraítear na bearta seo i Mír 5 thíos.
002158	LCS an Ribhéir	Baineann na bagairtí agus na brúnna atá ar eolas sa LCS seo le talmhaíocht, bonneagar, dobharshaothrú, áineas, speicis ionracha, bainistíocht ar úsáid talún, idirghníomhuithe hidreolaíocha, bainistíocht dramhaíola, agus idirghníomhaíocht dhíreach le speicis agus líonta. Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide a bhfuil sé mar aidhm acu laghdú ar astaíochtaí carbóin a chomhordú agus a éascú. Tá cuid de na gníomhartha mar thaca le bonneagar a fhorbairt a bhféadfadh tionchar a bheidh aige ar láithreáin Eorpacha, amhail tógáil talún, idirghníomhuithe hidreolaíocha, athruithe ar úsáid talún, etc. Dá bhrí sinn, teastaíonn bearta maolaitheacha lena chinntiú nach n-imreoidh aon tionchair den chineál sin ar shláine éiceolaíoch an láithreáin Eorpaigh. Sonraítear na bearta seo i Mír 5 thíos.

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Tréithriú ar Iarmhairtí Féideartha
002165	LCS na Sionainne Íochtair	Baineann na bagairtí agus na brúnna atá ar eolas sa LCS seo le bonneagar, talmhaíocht, athrú ar úsáid talún, eotrófú, idirghníomhaíocht dhíreach le speicis agus líonta, áineas do bharshaothrú, mianadóireacht/acmhainní a bhaint, speicis ionracha, foraoiseacht, bainistíocht ar úsáid talún, bainistíocht dramhaíola, agus cosaint an chósta. Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide a bhfuil sé mar aidhm acu laghdú ar astaíochtaí carbóin a chomhordú agus a éascú. Tá cuid de na gníomhartha mar thaca le bonneagar a fhorbairt a bhféadfadh tionchar a bheidh aige ar láithreáin Eorpacha, amhail tógáil talún, idirghníomhuithe hidreolaíocha, athruithe ar úsáid talún, etc. Dá bhrí sinn, teastaíonn bearta maolaitheacha lena chinntiú nach n-imreoidh aon tionchair den chineál sin ar shláine éiceolaíoch an láithreáin Eorpaigh. Sonraítear na bearta seo i Mír 5 thíos.
002170	LCS na hAbhann Móire (Corcaigh/Port Láirge)	Baineann na bagairtí agus na brúnna atá ar eolas sa LCS seo le bonneagar, iompar, athrú ar úsáid talún, foraoiseacht, talmhaíocht, bainistíocht dramhaíola, speicis ionracha, áineas, bainistíocht ar úsáid talún, creimeadh, agus mianadóireacht/acmhainní a bhaint. Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide a bhfuil sé mar aidhm acu laghdú ar astaíochtaí carbóin a chomhordú agus a éascú. Tá cuid de na gníomhartha mar thaca le bonneagar a fhorbairt a bhféadfadh tionchar a bheidh aige ar láithreáin Eorpacha, amhail tógáil talún, idirghníomhuithe hidreolaíocha, athruithe ar úsáid talún, etc. Dá bhrí sinn, teastaíonn bearta maolaitheacha lena chinntiú nach n-imreoidh aon tionchair den chineál sin ar shláine éiceolaíoch an láithreáin Eorpaigh. Sonraítear na bearta seo i Mír 5 thíos.
002171	LCS Abhainn na Bandan	Baineann na bagairtí agus na brúnna atá ar eolas sa LCS seo le háineas, foraoiseacht, tuilte, mianadóireacht/bainistíocht acmhainní, bonneagar, bainistíocht dramhaíola, agus idirghníomhuithe hidreolaíocha. Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide a bhfuil sé mar aidhm acu laghdú ar astaíochtaí carbóin a chomhordú agus a éascú. Tá cuid de na gníomhartha mar thaca le bonneagar a fhorbairt a bhféadfadh tionchar a bheidh aige ar láithreáin Eorpacha, amhail tógáil talún, idirghníomhuithe hidreolaíocha, athruithe ar úsáid talún, etc. Dá bhrí sinn, teastaíonn bearta maolaitheacha lena chinntiú nach n-imreoidh aon tionchair den chineál sin ar shláine éiceolaíoch an láithreáin Eorpaigh. Sonraítear na bearta seo i Mír 5 thíos.
002189	LCS Loch an Fhearainn Mheánaigh	Baineann na bagairtí agus na brúnna atá ar eolas sa LCS seo le hathruithe ar thosca aibitheacha agus mianadóireacht/acmhainní a bhaint. Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide a bhfuil sé mar aidhm acu laghdú ar astaíochtaí carbóin a chomhordú agus a éascú. Tá cuid de na gníomhartha mar thaca le bonneagar a fhorbairt a bhféadfadh tionchar a bheidh aige ar láithreáin Eorpacha, amhail tógáil talún, idirghníomhuithe hidreolaíocha, athruithe ar úsáid talún, etc.

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Tréithriú ar Iarmhairtí Féideartha
		Dá bhrí sinn, teastaíonn bearta maolaitheacha lena chinntiú nach n-imreoidh aon tionchair den chineál sin ar shláine éiceolaíoch an láithreáin Eorpaigh. Sonraítear na bearta seo i Mír 5 thíos.
002280	LCS Mhionduirling Dhún Bécáin	Ní ann do bhagairtí ná brúnna atá ar eolas sa LCS seo Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide a bhfuil sé mar aidhm acu laghdú ar astaíochtaí carbóin a chomhordú agus a éascú. Tá cuid de na gníomhartha mar thaca le bonneagar a fhorbairt a bhféadfadh tionchar a bheidh aige ar láithreáin Eorpacha, amhail tógáil talún, idirghníomhuithe hidreolaíocha, athruithe ar úsáid talún, etc. Dá bhrí sinn, teastaíonn bearta maolaitheacha lena chinntiú nach n-imreoidh aon tionchair den chineál sin ar shláine éiceolaíoch an láithreáin Eorpaigh. Sonraítear na bearta seo i Mír 5 thíos.
002281	LCS Mhionduirling na Rinne	Baineann na bagairtí agus na brúnna atá ar eolas sa LCS seo le hathruithe ar thosca aibitheacha. Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide a bhfuil sé mar aidhm acu laghdú ar astaíochtaí carbóin a chomhordú agus a éascú. Tá cuid de na gníomhartha mar thaca le bonneagar a fhorbairt a bhféadfadh tionchar a bheidh aige ar láithreáin Eorpacha, amhail tógáil talún, idirghníomhuithe hidreolaíocha, athruithe ar úsáid talún, etc. Dá bhrí sinn, teastaíonn bearta maolaitheacha lena chinntiú nach n-imreoidh aon tionchair den chineál sin ar shláine éiceolaíoch an láithreáin Eorpaigh. Sonraítear na bearta seo i Mír 5 thíos.
004021	LfCS an tSeanchinn	Baineann na bagairtí agus na brúnna atá ar eolas sa LCS seo le háineas. Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide a bhfuil sé mar aidhm acu laghdú ar astaíochtaí carbóin a chomhordú agus a éascú. Tá cuid de na gníomhartha mar thaca le bonneagar a fhorbairt a bhféadfadh tionchar a bheidh aige ar láithreáin Eorpacha, amhail tógáil talún, idirghníomhuithe hidreolaíocha, athruithe ar úsáid talún, etc. Dá bhrí sinn, teastaíonn bearta maolaitheacha lena chinntiú nach n-imreoidh aon tionchair den chineál sin ar shláine éiceolaíoch an láithreáin Eorpaigh. Sonraítear na bearta seo i Mír 5 thíos.
004022	LfCS Bhá Bhaile Choitín	Baineann na bagairtí agus na brúnna atá ar eolas sa LfCS seo le hathrú ar úsáid talún, talmhaíocht, creimeadh, agus áineas. Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide a bhfuil sé mar aidhm acu laghdú ar astaíochtaí carbóin a chomhordú agus a éascú. Tá cuid de na gníomhartha mar thaca le bonneagar a fhorbairt a bhféadfadh tionchar a bheidh aige ar láithreáin Eorpacha, amhail tógáil talún, idirghníomhuithe hidreolaíocha, athruithe ar úsáid talún, etc. Dá bhrí sinn, teastaíonn bearta maolaitheacha lena chinntiú nach n-imreoidh aon tionchair den chineál sin ar shláine éiceolaíoch an láithreáin Eorpaigh. Sonraítear na bearta seo i Mír 5 thíos.

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Tréithriú ar Iarmhairtí Féideartha
004023	LfCS Bhá Bhaile Mhac Óda	<p>Baineann na bagairtí agus na brúnna atá ar eolas sa LfCS seo le háineas, talmhaíocht, speicis ionracha, agus idirghníomhaíocht dhíreach le speicis agus le líonta.</p> <p>Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide a bhfuil sé mar aidhm acu laghdú ar astaíochtaí carbóin a chomhordú agus a éascú. Tá cuid de na gníomhartha mar thaca le bonneagar a fhorbairt a bhféadfadh tionchar a bheidh aige ar láithreáin Eorpacha, amhail tógáil talún, idirghníomhuithe hidreolaíocha, athruithe ar úsáid talún, etc. Dá bhrí sinn, teastaíonn bearta maolaitheacha lena chinntiú nach n-imreoidh aon tionchair den chineál sin ar shláine éiceolaíoch an láithreáin Eorpaigh. Sonraítear na bearta seo i Mír 5 thíos.</p>
004028	LfCS Inbhear na hAbhann Móire	<p>Baineann na bagairtí agus na brúnna atá ar eolas sa LfCS seo le bonneagar, bainistíocht ar úsáid talún, áineas, talmhaíocht, agus idirghníomhaíocht dhíreach le speicis agus le líonta.</p> <p>Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide a bhfuil sé mar aidhm acu laghdú ar astaíochtaí carbóin a chomhordú agus a éascú. Tá cuid de na gníomhartha mar thaca le bonneagar a fhorbairt a bhféadfadh tionchar a bheidh aige ar láithreáin Eorpacha, amhail tógáil talún, idirghníomhuithe hidreolaíocha, athruithe ar úsáid talún, etc. Dá bhrí sinn, teastaíonn bearta maolaitheacha lena chinntiú nach n-imreoidh aon tionchair den chineál sin ar shláine éiceolaíoch an láithreáin Eorpaigh. Sonraítear na bearta seo i Mír 5 thíos.</p>
004030	LfCS Chuan Chorcaí	<p>Baineann na bagairtí agus na brúnna atá ar eolas sa LfCS seo le dobharshaothrú, loingseoireacht tráchtála, bonneagar, bainistíocht ar úsáid talún, ilroinnt gnáthóg, agus talmhaíocht.</p> <p>Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide a bhfuil sé mar aidhm acu laghdú ar astaíochtaí carbóin a chomhordú agus a éascú. Tá cuid de na gníomhartha mar thaca le bonneagar a fhorbairt a bhféadfadh tionchar a bheidh aige ar láithreáin Eorpacha, amhail tógáil talún, idirghníomhuithe hidreolaíocha, athruithe ar úsáid talún, etc. Dá bhrí sinn, teastaíonn bearta maolaitheacha lena chinntiú nach n-imreoidh aon tionchair den chineál sin ar shláine éiceolaíoch an láithreáin Eorpaigh. Sonraítear na bearta seo i Mír 5 thíos.</p>
004066	LfCS an Tairbh agus na Bó	<p>Ní ann do bhagairtí ná brúnna atá ar eolas ar an LfCS seo</p> <p>Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide a bhfuil sé mar aidhm acu laghdú ar astaíochtaí carbóin a chomhordú agus a éascú. Tá cuid de na gníomhartha mar thaca le bonneagar a fhorbairt a bhféadfadh tionchar a bheidh aige ar láithreáin Eorpacha, amhail tógáil talún, idirghníomhuithe hidreolaíocha, athruithe ar úsáid talún, etc. Dá bhrí sinn, teastaíonn bearta maolaitheacha lena chinntiú nach n-imreoidh aon tionchair den chineál sin ar shláine éiceolaíoch an láithreáin Eorpaigh. Sonraítear na bearta seo i Mír 5 thíos.</p>

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Tréithriú ar Iarmhairtí Féideartha
004081	LfCS Bhá Chloich na Coillte	<p>Baineann na bagairtí agus na brúnna atá ar eolas sa LfCS seo le talmhaíocht, áineas, bainistíocht ar úsáid talún, athrú ar úsáid talún, idirghníomhaíocht dhíreach le speicis agus le líonta, agus speicis ionracha.</p> <p>Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide a bhfuil sé mar aidhm acu laghdú ar astaíochtaí carbóin a chomhordú agus a éascú. Tá cuid de na gníomhartha mar thaca le bonneagar a fhorbairt a bhféadfadh tionchar a bheidh aige ar láithreáin Eorpacha, amhail tógáil talún, idirghníomhuithe hidreolaíocha, athruithe ar úsáid talún, etc. Dá bhrí sinn, teastaíonn bearta maolaitheacha lena chinntiú nach n-imreoidh aon tionchair den chineál sin ar shláine éiceolaíoch an láithreáin Eorpaigh. Sonraítear na bearta seo i Mír 5 thíos.</p>
004094	LfCS Chalaí na hAbhann Móire	<p>Baineann na bagairtí agus na brúnna atá ar eolas sa LfCS seo le talmhaíocht, áineas, bonneagar, agus bainistíocht ar úsáid talún.</p> <p>Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide a bhfuil sé mar aidhm acu laghdú ar astaíochtaí carbóin a chomhordú agus a éascú. Tá cuid de na gníomhartha mar thaca le bonneagar a fhorbairt a bhféadfadh tionchar a bheidh aige ar láithreáin Eorpacha, amhail tógáil talún, idirghníomhuithe hidreolaíocha, athruithe ar úsáid talún, etc. Dá bhrí sinn, teastaíonn bearta maolaitheacha lena chinntiú nach n-imreoidh aon tionchair den chineál sin ar shláine éiceolaíoch an láithreáin Eorpaigh. Sonraítear na bearta seo i Mír 5 thíos.</p>
004095	LfCS Phortach Chill Cholmáin	<p>Baineann na bagairtí agus na brúnna atá ar eolas sa LfCS seo le háineas, bonneagar, talmhaíocht, agus idirghníomhuithe hidreolaíocha.</p> <p>Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide a bhfuil sé mar aidhm acu laghdú ar astaíochtaí carbóin a chomhordú agus a éascú. Tá cuid de na gníomhartha mar thaca le bonneagar a fhorbairt a bhféadfadh tionchar a bheidh aige ar láithreáin Eorpacha, amhail tógáil talún, idirghníomhuithe hidreolaíocha, athruithe ar úsáid talún, etc. Dá bhrí sinn, teastaíonn bearta maolaitheacha lena chinntiú nach n-imreoidh aon tionchair den chineál sin ar shláine éiceolaíoch an láithreáin Eorpaigh. Sonraítear na bearta seo i Mír 5 thíos.</p>
004109	LfCS an Ghaorthaidh	<p>Baineann na bagairtí agus na brúnna atá ar eolas sa LfCS seo le hidirghníomhaíocht dhíreach le speicis agus le líonta, idirghníomhuithe hidreolaíocha, tuilte, agus talmhaíocht.</p> <p>Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide a bhfuil sé mar aidhm acu laghdú ar astaíochtaí carbóin a chomhordú agus a éascú. Tá cuid de na gníomhartha mar thaca le bonneagar a fhorbairt a bhféadfadh tionchar a bheidh aige ar láithreáin Eorpacha, amhail tógáil talún, idirghníomhuithe hidreolaíocha, athruithe ar úsáid talún, etc. Dá bhrí sinn, teastaíonn bearta maolaitheacha lena chinntiú nach n-imreoidh aon tionchair den chineál sin ar shláine éiceolaíoch an láithreáin Eorpaigh. Sonraítear na bearta seo i Mír 5 thíos.</p>

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Tréithriú ar Iarmhairtí Féideartha
004124	LfCS Oileáin an tSabhrain	<p>Ní ann do bhagairtí ná brúnna atá ar eolas ar an LfCS seo.</p> <p>Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide a bhfuil sé mar aidhm acu laghdú ar astaíochtaí carbóin a chomhordú agus a éascú. Tá cuid de na gníomhartha mar thaca le bonneagar a fhorbairt a bhféadfadh tionchar a bheidh aige ar láithreáin Eorpacha, amhail tógáil talún, idirghníomhuithe hidreolaíocha, athruithe ar úsáid talún, etc. Dá bhrí sinn, teastaíonn bearta maolaitheacha lena chinntiú nach n-imreoidh aon tionchair den chineál sin ar shláine éiceolaíoch an láithreáin Eorpaigh. Sonraítear na bearta seo i Mír 5 thíos.</p>
004155	LfCS Leithinis Bhéarra	<p>Ní ann do bhagairtí ná brúnna atá ar eolas ar an LfCS seo.</p> <p>Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide a bhfuil sé mar aidhm acu laghdú ar astaíochtaí carbóin a chomhordú agus a éascú. Tá cuid de na gníomhartha mar thaca le bonneagar a fhorbairt a bhféadfadh tionchar a bheidh aige ar láithreáin Eorpacha, amhail tógáil talún, idirghníomhuithe hidreolaíocha, athruithe ar úsáid talún, etc. Dá bhrí sinn, teastaíonn bearta maolaitheacha lena chinntiú nach n-imreoidh aon tionchair den chineál sin ar shláine éiceolaíoch an láithreáin Eorpaigh. Sonraítear na bearta seo i Mír 5 thíos.</p>
004156	LfCS ó Rinn Mhuintir Bháire go Ceann Tuaithe	<p>Baineann na bagairtí agus na brúnna atá ar eolas sa LfCS seo le talmhaíocht, iomaíocht, agus creachóireacht.</p> <p>Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide a bhfuil sé mar aidhm acu laghdú ar astaíochtaí carbóin a chomhordú agus a éascú. Tá cuid de na gníomhartha mar thaca le bonneagar a fhorbairt a bhféadfadh tionchar a bheidh aige ar láithreáin Eorpacha, amhail tógáil talún, idirghníomhuithe hidreolaíocha, athruithe ar úsáid talún, etc. Dá bhrí sinn, teastaíonn bearta maolaitheacha lena chinntiú nach n-imreoidh aon tionchair den chineál sin ar shláine éiceolaíoch an láithreáin Eorpaigh. Sonraítear na bearta seo i Mír 5 thíos.</p>
004161	LfCS ó Chnoc an Stacaigh go Mullach an Radhairc, Cnoic Luimnigh Thiar agus Sliabh an Iolair	<p>Baineann na bagairtí agus na brúnna atá ar eolas sa LfCS seo le hacmhainní a bhaint, ilroinnt gnáthóg, bonneagar, uisciú, agus foraoiseacht.</p> <p>Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide a bhfuil sé mar aidhm acu laghdú ar astaíochtaí carbóin a chomhordú agus a éascú. Tá cuid de na gníomhartha mar thaca le bonneagar a fhorbairt a bhféadfadh tionchar a bheidh aige ar láithreáin Eorpacha, amhail tógáil talún, idirghníomhuithe hidreolaíocha, athruithe ar úsáid talún, etc. Dá bhrí sinn, teastaíonn bearta maolaitheacha lena chinntiú nach n-imreoidh aon tionchair den chineál sin ar shláine éiceolaíoch an láithreáin Eorpaigh. Sonraítear na bearta seo i Mír 5 thíos.</p>

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Tréithriú ar Iarmhairtí Féideartha
004162	LfCS do Mhullach an Ois go Sléibhte Mhuisire Mór	<p>Baineann na bagairtí agus na brúnna atá ar eolas sa LfCS seo le hilroinnt gnáthóg, mianadóireacht/bainistíocht acmhainní, bonneagar, agus foraoiseacht.</p> <p>Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide a bhfuil sé mar aidhm acu laghdú ar astaíochtaí carbóin a chomhordú agus a éascú.</p> <p>Tá cuid de na gníomhartha mar thaca le bonneagar a fhorbairt a bhféadfadh tionchar a bheidh aige ar láithreáin Eorpacha, amhail tógáil talún, idirghníomhuithe hidreolaíocha, athruithe ar úsáid talún, etc.</p> <p>Dá bhrí sinn, teastaíonn bearta maolaitheacha lena chinntiú nach n-imreoidh aon tionchair den chineál sin ar shláine éiceolaíoch an láithreáin Eorpaigh. Sonraítear na bearta seo i Mír 5 thíos.</p>
004190	LfCS ó Cheann Dhún dTéide go Ceann an Dúinín	<p>Baineann na bagairtí agus na brúnna atá ar eolas sa LfCS seo le talmhaíocht, áineas, bonneagar, iompar, ilroinnt gnáthóg, agus bainistíocht ar úsáid talún.</p> <p>Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide a bhfuil sé mar aidhm acu laghdú ar astaíochtaí carbóin a chomhordú agus a éascú. Tá cuid de na gníomhartha mar thaca le bonneagar a fhorbairt a bhféadfadh tionchar a bheidh aige ar láithreáin Eorpacha, amhail tógáil talún, idirghníomhuithe hidreolaíocha, athruithe ar úsáid talún, etc.</p> <p>Dá bhrí sinn, teastaíonn bearta maolaitheacha lena chinntiú nach n-imreoidh aon tionchair den chineál sin ar shláine éiceolaíoch an láithreáin Eorpaigh. Sonraítear na bearta seo i Mír 5 thíos.</p>
004191	LfCS na Seacht gCeanna	<p>Baineann na bagairtí agus na brúnna atá ar eolas sa LfCS seo le creachóireacht, bonneagar, talmhaíocht, bainistíocht ar úsáid talún, dó, iomaíocht, agus uisciú.</p> <p>Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide a bhfuil sé mar aidhm acu laghdú ar astaíochtaí carbóin a chomhordú agus a éascú. Tá cuid de na gníomhartha mar thaca le bonneagar a fhorbairt a bhféadfadh tionchar a bheidh aige ar láithreáin Eorpacha, amhail tógáil talún, idirghníomhuithe hidreolaíocha, athruithe ar úsáid talún, etc.</p> <p>Dá bhrí sinn, teastaíonn bearta maolaitheacha lena chinntiú nach n-imreoidh aon tionchair den chineál sin ar shláine éiceolaíoch an láithreáin Eorpaigh. Sonraítear na bearta seo i Mír 5 thíos.</p>
004219	LfCS Bá Chúirt Mhic Sheáfraidh	<p>Baineann na bagairtí agus na brúnna atá ar eolas sa LfCS seo le háineas, bainistíocht dramhaíola, agus talmhaíocht.</p> <p>Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide a bhfuil sé mar aidhm acu laghdú ar astaíochtaí carbóin a chomhordú agus a éascú. Tá cuid de na gníomhartha mar thaca le bonneagar a fhorbairt a bhféadfadh tionchar a bheidh aige ar láithreáin Eorpacha, amhail tógáil talún, idirghníomhuithe hidreolaíocha, athruithe ar úsáid talún, etc.</p> <p>Dá bhrí sinn, teastaíonn bearta maolaitheacha lena chinntiú nach n-imreoidh aon tionchair den chineál sin ar shláine éiceolaíoch an láithreáin Eorpaigh. Sonraítear na bearta seo i Mír 5 thíos.</p>

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Tréithriú ar Iarmhairtí Féideartha
002137	LCS na Siúire Íochtair	<p>Baineann na bagairtí agus na brúnna atá ar eolas sa LfCS seo le talmhaíocht, bainistíocht dramhaíola, bainistíocht ar úsáid talún, tuilte, athrú ar úsáid talún, idirghníomhuithe hidreolaíocha, bonneagar, speicis ionracha, agus foraoiseacht.</p> <p>Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide a bhfuil sé mar aidhm acu laghdú ar astaíochtaí carbóin a chomhordú agus a éascú. Tá cuid de na gníomhartha mar thaca le bonneagar a fhorbairt a bhféadfadh tionchar a bheidh aige ar láithreáin Eorpacha, amhail tógáil talún, idirghníomhuithe hidreolaíocha, athruithe ar úsáid talún, etc.</p> <p>Dá bhrí sinn, teastaíonn bearta maolaitheacha lena chinntiú nach n-imreoidh aon tionchair den chineál sin ar shláine éiceolaíoch an láithreáin Eorpaigh. Sonraítear na bearta seo i Mír 5 thíos.</p>
001342	LCS Locha Chluain Í, Loch Inse Uí Chuinn agus Choill na hlúraí	<p>Baineann na bagairtí agus na brúnna atá ar eolas sa LCS seo le bainistíocht dramhaíola, innilt, foraoiseacht, talmhaíocht, speicis ionracha, áineas, agus dó.</p> <p>Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide a bhfuil sé mar aidhm acu laghdú ar astaíochtaí carbóin a chomhordú agus a éascú. Tá cuid de na gníomhartha mar thaca le bonneagar a fhorbairt a bhféadfadh tionchar a bheidh aige ar láithreáin Eorpacha, amhail tógáil talún, idirghníomhuithe hidreolaíocha, athruithe ar úsáid talún, etc.</p> <p>Dá bhrí sinn, teastaíonn bearta maolaitheacha lena chinntiú nach n-imreoidh aon tionchair den chineál sin ar shláine éiceolaíoch an láithreáin Eorpaigh. Sonraítear na bearta seo i Mír 5 thíos.</p>
002315	LCS Coill Ghleann Locha	<p>Baineann na bagairtí agus na brúnna atá ar eolas sa LCS seo le talmhaíocht</p> <p>Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide a bhfuil sé mar aidhm acu laghdú ar astaíochtaí carbóin a chomhordú agus a éascú. Tá cuid de na gníomhartha mar thaca le bonneagar a fhorbairt a bhféadfadh tionchar a bheidh aige ar láithreáin Eorpacha, amhail tógáil talún, idirghníomhuithe hidreolaíocha, athruithe ar úsáid talún, etc.</p> <p>Dá bhrí sinn, teastaíonn bearta maolaitheacha lena chinntiú nach n-imreoidh aon tionchair den chineál sin ar shláine éiceolaíoch an láithreáin Eorpaigh. Sonraítear na bearta seo i Mír 5 thíos.</p>
004154	LfCS Leithinis Uíbh Ráthaigh	<p>Baineann na bagairtí agus na brúnna atá ar eolas sa LfCS seo le creachóireacht, talmhaíocht, agus iomaíocht.</p> <p>Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide a bhfuil sé mar aidhm acu laghdú ar astaíochtaí carbóin a chomhordú agus a éascú. Tá cuid de na gníomhartha mar thaca le bonneagar a fhorbairt a bhféadfadh tionchar a bheidh aige ar láithreáin Eorpacha, amhail tógáil talún, idirghníomhuithe hidreolaíocha, athruithe ar úsáid talún, etc.</p> <p>Dá bhrí sinn, teastaíonn bearta maolaitheacha lena chinntiú nach n-imreoidh aon tionchair den chineál sin ar shláine éiceolaíoch an láithreáin Eorpaigh. Sonraítear na bearta seo i Mír 5 thíos.</p>

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Tréithriú ar Iarmhairtí Féideartha
004175	LfCS Deenish Island agus na Scairbhe	<p>Ní ann do bhagairtí ná brúnna atá ar eolas ar an LfCS seo</p> <p>Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide a bhfuil sé mar aidhm acu laghdú ar astaíochtaí carbóin a chomhordú agus a éascú. Tá cuid de na gníomhartha mar thaca le bonneagar a fhorbairt a bhféadfadh tionchar a bheidh aige ar láithreáin Eorpacha, amhail tógáil talún, idirghníomhuithe hidreolaíocha, athruithe ar úsáid talún, etc. Dá bhrí sinn, teastaíonn bearta maolaitheacha lena chinntiú nach n-imreoidh aon tionchair den chineál sin ar shláine éiceolaíoch an láithreáin Eorpaigh. Sonraítear na bearta seo i Mír 5 thíos.</p>
004192	LfCS ó Cheann Heilbhic go Baile Uí Chuinn SPA	<p>Baineann na bagairtí agus na brúnna atá ar eolas sa LfCS seo le hiompar, speicis ionracha, agus creimeadh.</p> <p>Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide a bhfuil sé mar aidhm acu laghdú ar astaíochtaí carbóin a chomhordú agus a éascú. Tá cuid de na gníomhartha mar thaca le bonneagar a fhorbairt a bhféadfadh tionchar a bheidh aige ar láithreáin Eorpacha, amhail tógáil talún, idirghníomhuithe hidreolaíocha, athruithe ar úsáid talún, etc. Dá bhrí sinn, teastaíonn bearta maolaitheacha lena chinntiú nach n-imreoidh aon tionchair den chineál sin ar shláine éiceolaíoch an láithreáin Eorpaigh. Sonraítear na bearta seo i Mír 5 thíos.</p>
004038	LfCS Pháirc Náisiúnta Chill Airne	<p>Baineann na bagairtí agus na brúnna atá ar eolas sa LfCS seo le bonneagar, áineas, bainistíocht ar úsáid talún, iomaíocht, foraoiseacht, agus talmhaíocht.</p> <p>Déantar foráil sa PGAÚÁ do ghníomhartha a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide a bhfuil sé mar aidhm acu laghdú ar astaíochtaí carbóin a chomhordú agus a éascú. Tá cuid de na gníomhartha mar thaca le bonneagar a fhorbairt a bhféadfadh tionchar a bheidh aige ar láithreáin Eorpacha, amhail tógáil talún, idirghníomhuithe hidreolaíocha, athruithe ar úsáid talún, etc. Dá bhrí sinn, teastaíonn bearta maolaitheacha lena chinntiú nach n-imreoidh aon tionchair den chineál sin ar shláine éiceolaíoch an láithreáin Eorpaigh. Sonraítear na bearta seo i Mír 5 thíos.</p>

5. BEARTA MAOLAITHEACHA

Tugtar breac-chuntas sa mhír seo ar bhearta a tugadh isteach sa PGAÚÁ chun iarmhairtí féideartha do láithreáin Eorpacha mar a shainaithnítear iad thuas a mhaolú. Ullmhaíodh an PGAÚÁ ar bhealach atriallach ina raibh an Plean agus na cáipéisí MC mar threoir ag leaganacha den cheann eile ina dhiaidh sin. Cinntítear leis na bearta maolaitheacha seo nach mbeidh iarmhairtí suntasacha ar shláine éiceolaíoch aon láithreáin Eorpaigh de bharr chur i bhfeidhm an PGAÚÁ. Sainaithnítear na bearta maolaitheacha is ábhartha maidir le láithreáin Eorpacha a chosaint i dTábla 5-1 thíos.⁵⁶ Coinníodh cuid de na bearta seo, agus comhtháthaíodh agus/nó nuashonraíodh a lán díobh sa Phlean reatha trí na próisis MST agus MC don Phlean sin.

Rinneadh próiseas déanta an phlean i gcomhthráth le próisis an MST agus an MC. Bhíodh teagmháil agus caidreamh rialta idir foireann na measúnachta comhshaoil agus foireann déanta an phlean. Cuireadh cúrsaí comhshaoil a tháinig chun cinn le linn na bpróiseas MST agus MC, lena n-áirítear próisis chomhairliúcháin, in iúl go rialta d'fhoireann déanta an phlean le linn phróiseas déanta an phlean. De réir mar ba ghá, forbraíodh bearta maolaitheacha comhshaoil chun iarmhairtí diúltacha féideartha don chomhshaoil de bharr chur i bhfeidhm an PGAÚÁ a fheabhsú agus ansin comhtháthaíodh iad sa PGAÚÁ. Leabaíodh a lán den mhaolú comhshaoil sa phlean go luath sa phróiseas mar thoradh air seo. Rinneadh an próiseas seo ar bhealach atriallach leis an bpleanáil agus na torthaí comhshaoil is fearr a chinntiú. Comhtháthaíodh cúrsaí comhshaoil sa phlean freisin chun uasmhéadú iarmhairtí dearfacha comhshaoil an PGAÚÁ arna sainaithint a éascú.

Moladh bearta maolaitheacha lena n-uasmhéadaítear comhbhuntaístí an ghníomhaithe ar son na haeráide do ghnéithe eile comhshaoil amhail caighdeán an aeir áitiúil, sláinte daoine, bithéagsúlacht, cáilíocht an uisce agus réimsí idirghaolmhara eile (i.e. réitigh a bheidh ina mbuntaístí ag gach páirtí).

Lena chois sin, ceanglaíodh téacs breise le gníomhartha sainithe éagsúla sa phlean ina soiléirítear dualgais a bhaineann le cosaint an chomhshaoil agus deiseanna chun an comhshaoil a fheabhsú. Cuireadh an téacs seo in oiriúint lena chinntiú go gcuirfeadh cúrsaí comhshaoil san áireamh go cuí le linn chur i bhfeidhm an phlean. Arís, cuireadh an téacs seo in oiriúint lena chinntiú go gcruthófar an t-íosleibhéal iarmhairtí diúltacha don chomhshaoil agus an t-uasleibhéal iarmhairtí dearfacha don chomhshaoil de bharr chur i bhfeidhm an phlean.

SeveBunaíodh roinnt prionsabail rialachais comhshaoil lena chinntiú go gcruthófar an t-íosleibhéal iarmhairtí diúltacha comhshaoil agus an t-uasleibhéal iarmhairtí dearfacha comhshaoil de bharr chur i bhfeidhm an phlean (Tábla 5-2). Beidh na prionsabail rialachais comhshaoil seo mar bhonn agus thaca agus treoir ag cur i bhfeidhm an phlean agus beidh feidhm acu agus comhtháthófar iad le gach gníomh/gníomhaíocht a bheidh ann mar thoradh ar chur i bhfeidhm an phlean.

⁵⁶ Chun teacht ar mheasúnú iomlán ar an bPlean, le taobh gach coda comhshaoil (is éard atá sna codanna seo ná bithéagsúlacht, fána, flóra, líon, sláinte an duine, ithir, uisce, aer, tosca aeráide, sócmhainní ábhartha, oidhreacht chultúrtha lena n-áirítear oidhreacht seandálaíochta agus ailtireachta, tírdhreach agus an t-idirghaol idir na tosca thuas) féach ar an Tuarascáil ar an Measúnacht Straitéiseach Timpeallachta (MST).

Tábla 5-1 Moltaí arna gcomhtháthú leis an bPlean

Tagairt an Ghnímh	Gníomh Bunaidh	Drochiarmhairt Shuntasach Fhéideartha, mura Maolaítear í, lena n-áirítear:	Moltaí arna gcomhtháthú leis an bPlean, arna n-áireamh sna nithe seo:
4.3.1.1.1	Measúnú a dhéanamh ar fhoinsí éileamh, e.g. foirgnimh, trealamh, etc. chun deiseanna chun fáil réidh le héilimh a shainaitint	Leis an ngníomh seo, cuirfear éifeachtúlacht fuinnimh eagraíochtúil chun cinn laistigh den eagraíocht údaráis áitiúil. D'fhéadfadh an gníomh seo a bheith mar thaca ag lagduithe eagraíochtúla ar astaíochtaí GCT. Ní dócha go mbeidh drochiarmhairt éiceolaíoch ann de bharr an ghnímh seo.	Foinsí éilimh ar leictreachas a mheasúnú, e.g. foirgnimh, trealamh, etc chun deiseanna chun fáil réidh le héilimh a shainaitint
4.3.1.1.2	Soilsiú a uasghrádú go LED i gcás ina bhfuil sé inmharthana ó thaobh airgeadais de	Beidh an gníomh seo mar thaca ag an údarás áitiúil lena astaíochtaí GCT eagraíochtúla a laghdú ar aon dul le polasaí agus reachtaíocht aeráide agus spriocanna laghdaithe astaíochtaí. Is dócha go mbeidh iarmhairt bheag dhearfach don chomhshaol ag an ngníomh seo ó thaobh astaíochtaí GCT de, ach d'fhéadfadh an speictream solais ó fhoinsí LED tionchar a imirt ar speicis oíche. Dá bhrí sin, d'fhéadfadh iarmhairt bheag dhiúltach a bheith ann mura maolaítear é seo.	Soilsiú a uasghrádú go LED i gcás ina bhfuil sé inmharthana ó thaobh airgeadais de, agus a chinntiú ag an am céanna go gcoinneofar nó go laghdófar/srianfar leibhéil na lúman agus an raon speictreach.
4.3.1.1.3	Deiseanna a fhiosrú maidir le foinsí in-athnuaite fuinnimh chun tionscadail a shainaitint don chlár feidhmithe bliantúil	Tá an gníomh seo taighdebhunaithe agus ní bheidh aon fhíor-iarmhairt aige don chomhshaol nuair a mheasfar ann féin é. Beidh an gníomh seo mar thaca ag an údarás áitiúil lena astaíochtaí GCT eagraíochtúla a laghdú ar aon dul le polasaí agus reachtaíocht aeráide agus spriocanna laghdaithe astaíochtaí. Is dócha go mbeidh iarmhairt bheag dhearfach don chomhshaol ag an ngníomh seo - ag féachaint don sciar de lagduithe astaíochtaí GCT ar féidir tacú leo tríd an ngníomh seo i gcoibhneas le spriocanna agus ceanglais náisiúnta maidir le hastaíochtaí GCT a laghdú. D'fhéadfadh an gníomh seo a bheith mar thaca chun bonneagar fuinnimh in-athnuaite ar an láthair a fhorbairt ar láithreáin údaráis áitiúil. D'fhéadfadh drithle agus dalladh tionchair dhiúltacha a imirt ar ghabhdóirí íogaire comhshaoil mar gheall ar fhorbairt painéal fótavoltach (PV) ar fhoirgnimh de chuid na Comhairle.	Deiseanna a fhiosrú maidir le foinsí in-athnuaite fuinnimh chun tionscadail a shainaitint don chlár feidhmithe bliantúil, agus aird chúil á tabhairt ar chúrsaí pleanála agus cúrsaí cosanta comhshaoil.

Tagairt an Ghnímh	Gníomh Bunaidh	Drochiarmhairt Shuntasach Fhéideartha, mura Maolaítear í, lena n-áirítear:	Moltaí arna gcomhtháthú leis an bPlean, arna n-áireamh sna nithe seo:
4.3.1.1.4	Roghanna níos éifeachtúla a chur in ionad an trealaimh atá ann cheana féin i gcás ina mbeidh siad ar fáil agus inmharthana ó thaobh airgeadais de.	Is dócha go gcuirfear laghdú ar úsáid leictreachais chun cinn laistigh den údarás áitiúil leis an ngníomh seo - d'fhéadfadh méid áirithe iarmhairtí dearfacha a bheith ann don aeráid mar thoradh air seo. D'fhéadfadh iarmhairtí diúltacha neamhbheartaithe a bheith ann mar thoradh ar bhainistíocht mhíchuí ar DTLL.	Roghanna níos éifeachtúla a chur in ionad an trealaimh atá ann cheana féin i gcás ina mbeidh siad ar fáil agus inmharthana ó thaobh airgeadais de, agus a chinntiú go ndéanfar bainistíocht chuí ar DTLL a chruthófar mar thoradh ar an ngníomh seo ag an am céanna.
4.3.1.2.1	Foinsí éilimh a mheasúnú le deiseanna chun fáil réidh le héilimh a shainaitheint	Leis an ngníomh seo, cuirfear éifeachtúlacht fuinnimh eagraíochtúil chun cinn laistigh den eagraíocht údarais áitiúil. D'fhéadfadh an gníomh seo a bheith mar thaca ag laghdúithe eagraíochtúla ar astaíochtaí GCT. Ní dócha go mbeidh drochiarmhairt éiceolaíoch ann de bharr an ghnímh seo.	Foinsí éilimh ar théamh a mheasúnú le deiseanna chun fáil réidh le héilimh a shainaitheint
4.3.1.2.2	Deiseanna a mheasúnú chun roghanna in-athnuaite a úsáid in ionad dóirí ola/gáis chun tionscadail a shainaitheint don chlár feidhmithe bliantúil	Ní bheidh aon fhíor-iarmhairt ag an ngníomh measúnúbhunaithe seo don chomhshaol nuair a mheasfar ann féin é. Is dócha go gcuirfear laghdú ar úsáid ola/gáis chun cinn laistigh den údarás áitiúil leis an ngníomh seo - d'fhéadfadh méid áirithe iarmhairtí dearfacha a bheith ann don aeráid mar thoradh air seo. D'fhéadfadh an gníomh seo a bheith mar thaca chun córais fuinnimh in-athnuaite ar an láthair a fhorbairt ar láithreáin údarais áitiúil, agus d'fhéadfadh iarmhairtí neamhbheartaithe a bheith ann don chomhshaol mar thoradh air. D'fhéadfadh drithle agus dalladh tionchair dhiúltacha a imirt ar ghabhdóirí íogaire comhshaoil mar gheall ar fhorbairt painéal fótavoltach (PV) ar fhoirgnimh de chuid na Comhairle.	Deiseanna a mheasúnú chun roghanna in-athnuaite a úsáid in ionad dóirí ola/gáis chun tionscadail a shainaitheint don chlár feidhmithe bliantúil; agus aird chuí á tabhairt ar chúrsaí pleanála agus cúrsaí cosanta comhshaoil.
4.3.1.2.3	Deiseanna a mheasúnú chun insliú foirgnimh a uasghrádú chun tionscadail a shainaitheint don chlár feidhmithe bliantúil	Ní bheidh aon fhíor-iarmhairt ag an ngníomh measúnúbhunaithe seo don chomhshaol nuair a mheasfar ann féin é. D'fhéadfadh iarmhairtí logánta, lena n-áirítear tionchair ó dheannach agus torann, a bheith ann don chomhshaol mar thoradh ar oibreacha uasghrádaithe nó iarfheistithe a bhaineann leis an ngníomh seo, nó d'fhéadfadh na hoibreacha sin tionchar a imirt ar stádas caomhantais struchtúr faoi chosaint arna n-uasghrádú.	Deiseanna a mheasúnú chun insliú foirgnimh a uasghrádú chun tionscadail a shainaitheint don chlár feidhmithe bliantúil; agus aird chuí á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail gabhdóirí áitiúla daonna, speicis faoi chosaint, láithreáin Eorpacha agus bithéagsúlacht, agus

Tagairt an Ghnímh	Gníomh Bunaidh	Drochiarmhairt Shuntasach Fhéideartha, mura Maolaítear í, lena n-áirítear:	Moltaí arna gcomhtháthú leis an bPlean, arna n-áireamh sna nithe seo:
			an gá le struchtúir atá faoi chosaint a chaomhnú ar bhealach cuí.
4.3.1.2.4	Deiseanna a mheasúnú chun aerdhíonacht foirgnimh a uasghrádú chun tionscadail a shainathint don chlár feidhmithe bliantúil	Ní bheidh aon fhíor-iarmhairt ag an ngníomh measúnúbhunaithe seo don chomhshaol nuair a mheasfar ann féin é. D'fhéadfadh iarmhairtí logánta, lena n-áirítear tionchair ó dheannach agus torann, a bheith ann don chomhshaol mar thoradh ar oibreacha uasghrádaithe nó iarfheistithe a bhaineann leis an ngníomh seo. D'fhéadfadh uasghráduithe den chineál sin tionchar a imirt ar stádas caomhantais struchtúr nó gnéithe faoi chosaint.	Deiseanna a mheasúnú chun inliú foirgnimh a uasghrádú chun tionscadail a shainathint don chlár feidhmithe bliantúil; agus aird chuí á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail gabhdóirí áitiúla daonna, speicis faoi chosaint, láithreáin Eorpacha agus bithéagsúlacht, agus an gá le struchtúir atá faoi chosaint a chaomhnú ar bhealach cuí.
4.3.1.3.1	Foinsí éilimh a mheasúnú le deiseanna chun fáil réidh le héilimh a shainathint	Leis an ngníomh seo, cuirfear éifeachtúlacht fuinnimh eagraíochtúil chun cinn laistigh den eagraíocht údaráis áitiúil. D'fhéadfadh an gníomh seo a bheith mar thaca ag laghdú eagraíochtúla ar astaíochtaí GCT.	Foinsí éilimh ar iompar a mheasúnú le deiseanna chun fáil réidh le héilimh a shainathint
4.3.1.3.2	Deiseanna a mheasúnú chun feithiclí leictreacha a chur in ionad feithiclí atá ann cheana féin i gcás ina bhfuil roghanna eile ar fáil agus ina bhfuil an t-ídiú inmharthana ó thaobh airgeadais de chun tionscadail a shainathint don chlár feidhmithe bliantúil	Ní bheidh aon fhíor-iarmhairt ag an ngníomh measúnúbhunaithe seo don chomhshaol nuair a mheasfar ann féin é. D'fhéadfadh an gníomh seo a bheith mar thaca ag laghdú ar astaíochtaí ó fheithiclí sa Chontae.	Deiseanna a mheasúnú chun feithiclí leictreacha a chur in ionad feithiclí atá ann cheana féin i gcás ina bhfuil roghanna eile ar fáil agus ina bhfuil an t-ídiú inmharthana ó thaobh airgeadais de chun tionscadail a shainathint don chlár feidhmithe bliantúil agus a chinntiú ag an am céanna go bhfoinseofar fuinneamh/breosla chun cumhacht a sholáthar d'fheithiclí leictreacha ar bhealach inbhuanaithe, agus go mbeidh cleachtais chuí bhainistíochta ré caite i bhfeidhm i gcomhair Feithiclí Leictreacha.
4.3.1.3.3	Deiseanna a mheasúnú chun breoslaí astaíochtaí ísle a úsáid i gcás ina bhfuil siad ar fáil agus inmharthana ó thaobh airgeadais de chun	Ní bheidh aon fhíor-iarmhairt ag an ngníomh measúnúbhunaithe seo don chomhshaol nuair a mheasfar ann féin é. Beidh iarmhairt bheag ann don aeráid mar thoradh ar mhéadú ar an líon feithiclí ag an údarás áitiúil a úsáideann foinsí inbhuanaithe breosla.	Deiseanna a mheasúnú chun breoslaí astaíochtaí ísle a úsáid i gcás ina bhfuil siad ar fáil agus inmharthana ó thaobh airgeadais de chun tionscadail a shainathint don chlár feidhmithe bliantúil agus a chinntiú ag an am céanna go

Tagairt an Ghnímh	Gníomh Bunaídh	Drochiarmhairt Shuntasach Fhéideartha, mura Maolaítear í, lena n-áirítear:	Moltaí arna gcomhtháthú leis an bPlean, arna n-áireamh sna nithe seo:
	tionscadail a shainaitheint don chlár feidhmithe bliantúil thaobh airgeadais de.		bhfoinseofar fuinneamh/breosla chun cumhacht a sholáthar d'fheithiclí astaíochtaí ísle ar bhealach inbhuanaithe.
4.3.1.4.2	Roghanna níos éifeachtúla a chur in ionad an trealaimh atá ann cheana féin i gcás ina bhfuil siad ar fáil agus inmharthana ó	Is dócha go gcuirfear laghdú ar úsáid leictreachais chun cinn laistigh de Chomhairle Contae Chorcaí leis an ngníomh seo - d'fhéadfadh méid áirithe iarmhairtí dearfacha a bheith ann don aeráid mar thoradh air seo. D'fhéadfadh iarmhairtí diúltacha neamhbheartaithe a bheith ann don chomhshaol mar thoradh ar bhainistíocht mhíchuí ar DTLL.	Roghanna níos éifeachtúla a chur in ionad an trealaimh atá ann cheana féin i gcás ina mbeidh siad ar fáil agus inmharthana ó thaobh airgeadais de, agus a chinntiú go ndéanfar bainistíocht chuif ar DTLL a chruthófar mar thoradh ar an ngníomh seo ag an am céanna.
4.2.1.6.2	Ní mór aird a thabhairt ar spriocanna laghdaithe carbóin 2030 agus 2050 nuair a chuirtear leis na sócmhainní atá ann cheana féin nó nuair a chuirtear sócmhainní eile ann ina n-ionad.	Fónfaidh an gníomh seo chun gníomhú eagraíochtúil ar son na haeráide agus forbairt/oiriúnú polasaithe atá dearfach ó thaobh na haeráide de a chur chun cinn. Tá an gníomh seo mar thaca le fíis agus cuspóirí an phlean a fhíoriú ina n-iomláine laistigh den údarás áitiúil.	Ní mór aird a thabhairt ar spriocanna laghdaithe carbóin gás ceaptha teasa 2030 agus 2050 nuair a chuirtear leis na sócmhainní atá ann cheana féin nó nuair a chuirtear sócmhainní eile ann ina n-ionad.
4.4.1.1.2	An tionscadal HYBES 'saotharlann bheo', arna mhaoiniú ag an AE, a thriail sa chrios dícharbónaithe.	D'fhéadfadh an gníomh seo a bheith mar thaca ag laghdú ar astaíochtaí GCT laistigh den Údarás Áitiúil. D'fhéadfadh an gníomh seo tacú le fuinneamh in-athnuaite a fhorbairt nó oibreacha uasghrádaithe foirgnimh, agus d'fhéadfadh iarmhairtí diúltacha tógála nó oibriúcháin a bheith ann mar thoradh air, lena n-áirítear iarmhairtí don bhithéagsúlacht, iarmhairtí do chaighdeán an aeir agus iarmhairtí maidir le torann sa limistéar, agus iarmhairtí do stádas caomhantais struchtúr faoi chosaint.	An tionscadal HYBES 'saotharlann bheo', arna mhaoiniú ag an AE, a thriail sa chrios dícharbónaithe; agus aird chuif á thabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail gabhdóirí íogaire daonna, láithreáin Eorpacha agus bithéagsúlacht, agus an gá le struchtúir atá faoi chosaint a chaomhnú ar bhealach cuif.
4.4.1.8.2	Leanúint de 'Bealaí Sábháilte chun na Scoile' agus glasbhealaí comharsanachta	D'fhéadfaí aistriú córa iompair agus úsáid gréasán i gcomhair taisteal gníomhach a spreagadh mar thoradh ar an ngníomh seo. Tá an gníomh seo mar thaca chun bonneagar breise a fhorbairt i gcomhair taisteal gníomhach.	Leanúint de 'Bealaí Sábháilte chun na Scoile' agus glasbhealaí comharsanachta a chur i bhfeidhm chun bonneagar áitiúil um thaisteal gníomhach a

Tagairt an Ghnímh	Gníomh Bunaidh	Drochiarmhairt Shuntasach Fhéideartha, mura Maolaítear í, lena n-áirítear:	Moltaí arna gcomhtháthú leis an bPlean, arna n-áireamh sna nithe seo:
	a chur i bhfeidhm chun bonneagar áitiúil um thaisteal gníomhach a fheabhsú níos mó.	In éagmais aon mhaolú, d'fhéadfadh raon iarmhairtí idir bheag agus mhór, lena n-áirítear tionchair ó thorann, tionchair ar chaighdeán an aeir áitiúil (trí dheannach tógála a chruthú), tionchair ar cháilíocht an uisce (trí rith chun srutha solta agus táirgí de bhunús stroighne le linn tógála) agus tionchair ar bhithéagsúlacht, a bheith ann don chomhshaol mar thoradh ar oibreacha a bhaineann le bonneagar breise a thógáil i gcomhair taisteal gníomhach. D'fhéadfadh méid áirithe iarmhairtí dearfacha don chomhshaol a bheith ann tríd an ngníomh seo freisin de bharr laghdú ar úsáid feithiclí.	fheabhsú níos mó; agus aird chuí á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail an timpeallacht glactha uisce, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha agus caighdeán an aeir áitiúil.
4.4.1.8.3	Leanúint de na Bratacha Glasa i gcomhair Taisteal Gníomhach a chur chun cinn agus de thacaíocht a thabhairt dóibh.	Ní bheidh aon fhíor-iarmhairt ag an ngníomh bolscaireachta seo ann féin. Tá an gníomh seo mar thaca ag aistriú córa iompair féideartha agus úsáid gréasán i gcomhair taisteal gníomhach. Tá an gníomh seo mar thaca chun bonneagar breise a fhorbairt i gcomhair taisteal gníomhach. In éagmais aon mhaolú, d'fhéadfadh raon iarmhairtí idir bheag agus mhór, lena n-áirítear tionchair ó thorann, tionchair ar chaighdeán an aeir áitiúil (trí dheannach tógála a chruthú), tionchair ar cháilíocht an uisce (trí rith chun srutha solta agus táirgí de bhunús stroighne le linn tógála) agus tionchair ar bhithéagsúlacht, a bheith ann don chomhshaol mar thoradh ar oibreacha a bhaineann le bonneagar breise a thógáil i gcomhair taisteal gníomhach. D'fhéadfadh méid áirithe iarmhairtí dearfacha don chomhshaol a bheith ann tríd an ngníomh seo freisin de bharr laghdú ar úsáid feithiclí.	Leanúint de Bhratacha Glasa i gcomhair Taisteal Gníomhach a chur chun cinn agus de thacaíocht a thabhairt dóibh; agus aird chuí á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail an timpeallacht glactha uisce, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha agus caighdeán an aeir áitiúil.
4.4.1.8.5	Leanúint d'fhorbairt tionscnamh iompair inbhuanaithe ón mbun aníos agus dul i dteagmháil le pobail maidir le tionscnaimh nua nuair is cuí.	Ní bheidh aon fhíor-iarmhairt ag an ngníomh bolscaireachta/rannpháirtíochta seo ann féin. Tá an gníomh seo mar thaca ag aistriú córa iompair féideartha agus úsáid gréasán i gcomhair taisteal gníomhach. Tá an gníomh seo mar thaca chun bonneagar breise a fhorbairt i gcomhair taisteal gníomhach. In éagmais aon mhaolú, d'fhéadfadh raon iarmhairtí idir bheag agus mhór, lena n-áirítear tionchair ó thorann, tionchair ar chaighdeán an aeir áitiúil (trí dheannach tógála a chruthú), tionchair ar cháilíocht an uisce (trí rith chun srutha solta agus táirgí de bhunús stroighne le linn tógála) agus tionchair ar	Leanúint d'fhorbairt tionscnamh iompair inbhuanaithe ón mbun aníos agus dul i dteagmháil le pobail maidir le tionscnaimh nua nuair is cuí; agus aird chuí á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail an timpeallacht glactha uisce, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha, caighdeán an aeir áitiúil, etc.

Tagairt an Ghnímh	Gníomh Bunaidh	Drochiarmaid Shuntasach Fhéideartha, mura Maolaítear í, lena n-áirítear:	Moltaí arna gcomhtháthú leis an bPlean, arna n-áireamh sna nithe seo:
		bhithéagsúlacht, a bheith ann don chomhshaol mar thoradh ar oibreacha a bhaineann le bonneagar breise a thógáil i gcomhair taisteal gníomhach. D'fhéadfadh méid áirithe iarmhairtí dearfacha don chomhshaol a bheith ann tríd an ngníomh seo freisin de bharr laghdú ar úsáid feithiclí.	
4.5.1.2.2	Obair a dhéanamh le páirtithe leasmhara chun bogaigh a shainnaint, agus tacaíocht a thabhairt do chlár athfhluchta agus athchóirithe.	Soláthróidh an gníomh seo sonraí bonnlíne tábhachtacha chun bogaigh atá ann cheana féin laistigh den Chontae a chosaint agus a fheabhsú. Beidh iarmhairtí dearfacha ann do bhithéagsúlacht agus cáilíocht an uisce mar thoradh ar athfhluchadh agus athchóiriú bogach agus féadann ceapadh méadaithe GCT a bheith ann dá mbarr freisin. In éagmais dearadh cuí, d'fhéadfadh oibreacha athfhluchta agus athchóirithe bogach tionchar a imirt nó cur isteach ar ghnáthóga tábhachtacha nó speicis thábhachtach atá ar na bogaigh, agus d'fhéadfadh tionchair idir bheag agus mhór a bheith ann don chomhshaol dá mbarr. D'fhéadfadh tionchar a bheith ag oibreacha den chineál sin ar cháilíocht an uisce agus hidreolaíocht freisin.	Obair a dhéanamh le páirtithe leasmhara chun bogaigh a shainnaint, agus tacú le clár athfhluchta agus athchóirithe, agus tionchar agus smacht a chur i bhfeidhm, de réir mar is cuí, chun cur i gcrích clár den chineál sin a chur chun cinn de réir riachtanais ábhartha cosanta comhshaoil, lena n-áirítear cáilíocht an uisce, gnáthóga agus riachtanais a bhaineann le speicis faoi chosaint.
4.5.1.2.6	Deiseanna a shainnaint chun naisc éiceolaíoch a chaomhnú, a fheabhsú agus a fhorbairt idir limistéir a bhfuil luach ard bithéagsúlachta acu, trí líonraí bonneagair ghlais, conairí fiadhúlra, etc.	Beidh réimse leathan iarmhairtí dearfacha idir bheag agus an-mhór ar bhithéagsúlacht, agus iarmhairtí dearfacha idir bheag agus mór ag an ngníomh seo ar cháilíocht an uisce agus hidreolaíocht. In éagmais aon mhaolú, d'fhéadfadh raon iarmhairtí idir bheag agus mhór, lena n-áirítear tionchair ó thorann, tionchair ar chaighdeán an aeir áitiúil (trí dheannach tógála a chruthú), tionchair ar cháilíocht an uisce (trí rith chun srutha solta agus táirgí de bhunús stroighne le linn tógála) agus tionchair ar bhithéagsúlacht, a bheith ann don chomhshaol mar thoradh ar oibreacha a bhaineann le bonneagar glas, conairí fiadhúlra, etc. a thógáil.	Deiseanna a shainnaint chun naisc éiceolaíoch a chaomhnú, a fheabhsú agus a fhorbairt idir limistéir a bhfuil luach ard bithéagsúlachta acu, trí líonraí bonneagair ghlais, conairí fiadhúlra, etc.; agus aird chuí á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail an timpeallacht glactha uisce, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha agus caighdeán an aeir áitiúil.
4.5.1.3.1	Glanghnóthachan bithéagsúlachta a chur chun cinn i ngach forbairt nua phoiblí agus phríobháideach; a éileamh go gcuirfear	Beidh réimse leathan iarmhairtí dearfacha idir bheag agus mhór ar an mbithéagsúlacht agus ar an aeráid ag an ngníomh seo. In éagmais aon mhaolú, d'fhéadfadh raon iarmhairtí idir bheag agus mhór, lena n-áirítear tionchair ó thorann, tionchair ar chaighdeán an aeir áitiúil (trí dheannach tógála a chruthú), tionchair ar cháilíocht an uisce (trí rith chun	Glanghnóthachan bithéagsúlachta a chur chun cinn i ngach forbairt nua phoiblí agus phríobháideach; a éileamh go gcuirfear ráiteas bonneagair ghlais isteach i gcomhair gach forbartha, agus a chinntiú go gcuirfear ceanglais

Tagairt an Ghnímh	Gníomh Bunaidh	Drochiarmhairt Shuntasach Fhéideartha, mura Maolaítear í, lena n-áirítear:	Moltaí arna gcomhtháthú leis an bPlean, arna n-áireamh sna nithe seo:
	ráiteas bonneagair ghlais isteach i gcomhair gach forbartha. Leanúint de shaineolas éiceolaíochta a chomhtháthú laistigh den phróiseas bainistíochta forbartha, ag céimeanna réamhphleanála agus iarratais pleanála san áireamh.	srutha solta agus táirgí de bhunús stroighne le linn tógála) agus tionchair ar bhithéagsúlacht, a bheith ann don chomhshaol mar thoradh ar oibreacha a bhaineann le bonneagar glas atá ann cheana féin a fheabhsú nó le bonneagar glas nua a thógáil.	cosanta comhshaoil san áireamh ar bhealach cuí le linn do bhonneagar glas a bheith á phleanáil. Leanúint de shaineolas éiceolaíochta a chomhtháthú laistigh den phróiseas bainistíochta forbartha, ag céimeanna réamhphleanála agus iarratais pleanála san áireamh.
4.5.1.3.2	Leanúint de shaineolas éiceolaíochta agus cosaintí bithéagsúlachta a chomhtháthú trí bhearta comhfhobartha áite i bhforbairt agus bainistíocht tionscadal poiblí lena n-áirítear tionscadail tithíochta, bonneagair iompair agus ríochta poiblí, etc;	Beidh an gníomh seo mar thaca ag bithéagsúlacht go coitianta le linn do thionscadail poiblí a bheith á bhforbairt agus á mbainistiú. Is dócha go mbeidh iarmhairt dhearfach aige seo don chomhshaol go coitianta. In éagmais aon mhaolú, d'fhéadfadh raon iarmhairtí idir bheag agus mhór, lena n-áirítear tionchair ó thorann, tionchair ar chaighdeán an aeir áitiúil (trí dheannach tógála a chruthú), tionchair ar cháilíocht an uisce (trí rith chun srutha solta agus táirgí de bhunús stroighne le linn tógála) agus tionchair ar bhithéagsúlacht, a bheith ann don chomhshaol mar thoradh ar oibreacha a bhaineann le bearta cosanta bithéagsúlachta a chomhtháthú i bhforbairt tionscadal poiblí.	Leanúint de shaineolas éiceolaíochta agus cosaintí bithéagsúlachta a chomhtháthú trí bhearta comhfhobartha áite i bhforbairt agus bainistíocht tionscadal poiblí lena n-áirítear tionscadail tithíochta, bonneagair iompair agus ríochta poiblí, etc; agus aird chuí á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail an timpeallacht glactha uisce, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha agus caighdeán an aeir áitiúil.
4.5.1.4.2	Tabhairt faoi athbhreithniú ar eastáit tithíochta faoi úinéireacht na comhairle atá ann cheana féin chun tacú le cónaitheoirí le limistéir a bheadh oiriúnach do bhearta cosanta bithéagsúlachta a shainaithint de réir dea-chleachtais (e.g. plandú	D'fhéadfadh an gníomh seo a bheith mar thaca ag bearta cosanta bithéagsúlachta. Beidh iarmhairt dhearfach ag an ngníomh seo do bhithéagsúlacht, flóra agus fána. D'fhéadfadh tionchar diúltach a bheith ag plandú crann neamhdhúchasach/ionrach ar bhithéagsúlacht.	Tabhairt faoi athbhreithniú ar eastáit tithíochta faoi úinéireacht na comhairle atá ann cheana féin chun tacú le cónaitheoirí le limistéir a bheadh oiriúnach do bhearta cosanta bithéagsúlachta a shainaithint de réir dea-chleachtais (e.g. plandú crann dúchasach, móinéir bláthanna fiáine, criosanna pailneoirí, etc.).

Tagairt an Ghnímh	Gníomh Bunaidh	Drochiarmaid Shuntasach Fhéideartha, mura Maolaítear í, lena n-áirítear:	Moltaí arna gcomhtháthú leis an bPlean, arna n-áireamh sna nithe seo:
	crann dúchasach, móinéir bláthanna fiáine, criosanna pailneoirí, etc.).		
4.5.1.4.3	Réimse treoirscéimeanna féideartha a shainithint chun bearta inbhuanaithe a léiriú, lena n-áirítear córais draenála inbhuanaithe (SuDS) bunaithe ar an dúlra; agus dearadh treorach bunaithe ar bhithéagsúlacht agus ar an aeráid a dhéanamh i gcomhair forbairtí tithíochta sóisialta arna dtreorú ag an gComhairle ina bhfuil bearta amhail díonta glasa, ballaí glasa, córais draenála inbhuanaithe bogach agus linnte, páirceáil ghlas gluaisteán, boscaí neadaireachta in aghaidheanna foirgneamh, féarthailte, agus toir agus crainn dhúchasacha i spás oscailte atá neamhdhíobhálach don fhiadhúlra.	D'fhéadfadh an gníomh seo a bheith mar thaca ag cineálacha éagsúla forbairtí gaolmhara atá bunaithe ar an dúlra, lena n-áirítear córais draenála inbhuanaithe uirbeacha. Beidh iarmhairt dhearfach ag an ngníomh seo do bhithéagsúlacht agus do ghabhdóirí comhshaoil atá i mbaol tionchar diúltach ó eachtraí tuile - tríd an riosca go dtarlóidh eachtraí tuile den chineál sin a laghdú agus trí réitigh inbhuanaithe a chur chun cinn don chéanna. Beidh iarmhairt dhearfach ag an ngníomh seo do bhithéagsúlacht, flóra agus fána. In éagmais aon mhaolú, d'fhéadfadh raon iarmhairtí idir bheag agus mhór, lena n-áirítear tionchair ó thorann, tionchair ar chaighdeán an aeir áitiúil (trí dheannach tógála a chruthú), tionchair ar cháilíocht an uisce (trí rith chun srutha solta agus táirgí de bhunús stroighne le linn tógála) agus tionchair ar bhithéagsúlacht, a bheith ann don chomhshaoil mar thoradh ar oibreacha a bhaineann le forbairt den chineál sin a chur i bhfeidhm/a thógáil.	Réimse treoirscéimeanna féideartha a shainithint chun bearta inbhuanaithe a léiriú, lena n-áirítear córais draenála inbhuanaithe (SuDS) bunaithe ar an dúlra; agus dearadh treorach bunaithe ar bhithéagsúlacht agus ar an aeráid a dhéanamh i gcomhair forbairtí tithíochta sóisialta arna dtreorú ag an gComhairle ina bhfuil bearta amhail díonta glasa, ballaí glasa, córais draenála inbhuanaithe bogach agus linnte, páirceáil ghlas gluaisteán, boscaí neadaireachta in aghaidheanna foirgneamh, féarthailte, agus toir agus crainn dhúchasacha i spás oscailte atá neamhdhíobhálach don fhiadhúlra; agus aird chuig á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail an timpeallacht glactha uisce, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha agus caighdeán an aeir áitiúil.
4.5.2.1.3	Obair a dhéanamh le comhpháirtithe, Clár Uisce an	Beidh iarmhairtí dearfacha ag feabhsú caighdeán cáilíochta uisce abhann do cháilíocht an uisce agus bithéagsúlacht.	Obair a dhéanamh le comhpháirtithe, Clár Uisce an Údarás Áitiúil (LAWPRO), Uisce Éireann, etc.

Tagairt an Ghnímh	Gníomh Bunaidh	Drochiarmaid Shuntasach Fhéideartha, mura Maolaítear í, lena n-áirítear:	Moltaí arna gcomhtháthú leis an bPlean, arna n-áireamh sna nithe seo:
	<p>Údarás Áitiúil (LAWPRO), Uisce Éireann, etc. chun tionchair gabhdóirí criticiúla agus leochaileacha a shainiú de réir an Phlean um Bainistíocht Abhantraí agus na Creat-treorach Uisce agus cúnamh a thabhairt le cáilíocht uisce abhann agus tionscadail athchóirithe a fheabhsú.</p>	<p>D'fhéadfadh an gníomh seo a bheith mar thaca ag oibreacha forbartha nó athchóirithe, lena n-áirítear oibreacha ag dobharlaigh dromchla, a bhféadfadh réimse tionchar diúltach neamhbheartaithe ar an gcomhshaoil a bheith acu dá ndéanfaí iad.</p>	<p>chun tionchair gabhdóirí criticiúla agus leochaileacha a shainiú de réir an Phlean um Bainistíocht Abhantraí agus na Creat-treorach Uisce agus cúnamh a thabhairt le cáilíocht uisce abhann agus tionscadail athchóirithe a fheabhsú, agus an gá le plé ar riachtanais cosanta comhshaoil a chur chun cinn ag an am céanna.</p>
4.5.2.1.4	<p>Bainistíocht nádúrtha tuilte a úsáid i gcás inar féidir agus inmharthana ó thaobh airgeadais de.</p>	<p>D'fhéadfadh oibreacha a bheith ar siúl i gcóngar do bhainistíocht nádúrtha tuilte a úsáid.</p> <p>In éagmais aon mhaolú, d'fhéadfadh iarmhairtí móra diúltacha éagsúla a bheith ann don chomhshaoil mar thoradh ar oibreacha den chineál sin, lena n-áirítear iarmhairtí: do cháilíocht an uisce agus hidreolaíocht do bhithéagsúlacht, lena n-áirítear flóra agus fána a bhraitheann ar éiceachórais uisceacha.</p> <p>D'fhéadfadh iarmhairtí dearfacha a bheith ag gníomh teacht aniar i leith tuilte don chomhshaoil freisin. D'fhéadfadh iarmhairtí dearfacha idir bheag agus mhór a bheith ann do bhithéagsúlacht agus cáilíocht an uisce i ndobharlach ar leith nó i dtreo bhéal na habhann ó dhobharlach ar leith mar thoradh ar fhorbairt fhéideartha réiteach atá bunaithe ar an dúlra.</p> <p>D'fhéadfaí baol tuilte a laghdú agus eachtraí tuilte a chosc freisin mar thoradh ar gníomh teacht aniar i leith tuilte a sholáthar. Tríd an mbaol tuilte a laghdú, féadann iarmhairtí móra dearfacha a bheith ann do ghabhdóirí éagsúla comhshaoil a bhféadfadh eachtraí tuilte tionchar diúltach a imirt orthu; lena n-áirítear gabhdóirí éiceolaíochta.</p>	<p>Bainistíocht nádúrtha tuilte a úsáid i gcás inar féidir agus inmharthana ó thaobh airgeadais de; agus aird chuí á thabhairt ar an ngá le hógairreachtaí comhshaoil sna láithreacha seo a chur chun cinn, lena n-áirítear cáilíocht an uisce, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha, conairí bruachánacha agus éiceolaíocht uisceach.</p>

Tagairt an Ghnímh	Gníomh Bunaidh	Drochiarthairt Shuntasach Fhéideartha, mura Maolaítear í, lena n-áirítear:	Moltaí arna gcomhtháthú leis an bPlean, arna n-áireamh sna nithe seo:
4.5.2.3.1	<p>In éineacht le comhpháirtithe, tabhairt faoi Mheasúnacht ar Leochaileacht Chósta ar imeallbhord Chorcaí chun tionchar ardaithe ar leibhéal na mara ar athrú líne chladaigh Chorcaí a mheasúnú, chun eolas a dhéanamh do bhainistíocht chomhtháite criosanna cósta agus chun limistéir a bhfuil riachtanais ar leith acu a shainiú, agus chun aghaidh a thabhairt ar chreimeadh cósta agus gníomhartha oiriúnaitheacha bunaithe ar an éiceachóras a chur i bhfeidhm maidir le tús áite a thabhairt do thuilte cois cósta.</p>	<p>D'fhéadfadh forbairt shuntasach tarlú cois cósta agus i gcóngar an chósta mar thoradh ar ghníomhartha a bhaineann le dul chun cinn creimthe cósta agus teacht aniar i leith tuilte.</p> <p>In éagmais aon mhaolú, d'fhéadfadh iarmhairtí móra diúltacha éagsúla a bheith ann don chomhshaol mar thoradh ar oibreacha den chineál sin, lena n-áirítear iarmhairtí: do cháilíocht an uisce; do bhithéagsúlacht, lena n-áirítear flóra agus fána a bhraitheann ar éiceachórais uisceacha; don timpeallacht glactha aeir (mar thoradh ar dheannach tógála a bheith cruthaithe) agus don timpeallacht glactha torainn (mar thoradh ar thorann le linn chéim na tógála).</p> <p>D'fhéadfadh iarmhairtí dearfacha a bheith ag gníomhartha a bhaineann le teacht aniar i leith tuilte agus creimeadh cósta don chomhshaol freisin. De bharr forbairt fhéideartha bunaithe ar an dúlra mar thoradh ar réitigh agus córais draenála inbhuanaithe mar chuid de straitéis cosanta cósta, d'fhéadfadh iarmhairtí dearfacha idir bheag agus mhór a bheith ann do bhithéagsúlacht agus do cháilíocht an uisce.</p> <p>D'fhéadfaí baol tuilte agus creimthe cósta a laghdú agus eachtraí tuile agus creimthe cósta sa toadhchá a chosc mar thoradh ar ghníomhartha cosanta cósta. Tríd an mbaol tuilte agus creimthe cósta a laghdú, féadann iarmhairtí móra dearfacha a bheith ann do gabhdóirí éagsúla comhshaoil a bhféadfadh eachtraí tuile agus creimthe tionchar diúltach a imirt orthu; lena n-áirítear gabhdóirí éiceolaíochta.</p> <p>Is dócha go mbeidh iarmhairtí dearfacha idir bheag agus mhór ag cur i bhfeidhm straitéise cosanta cósta ar an timpeallacht glactha ithreacha - trí chreimeadh cósta a chosc. D'fhéadfadh tionchar tairbheach a bheith aige seo ar ghnéithe idirghaolmhara comhshaoil a bhféadfadh creimeadh cósta tionchar a imirt orthu freisin.</p>	<p>In éineacht le comhpháirtithe, tabhairt faoi Mheasúnacht ar Leochaileacht Chósta ar imeallbhord Chorcaí chun measúnú a dhéanamh ar thionchar ardaithe ar leibhéal na mara ar athruithe ar líne chladaigh imeallbhord Chorcaí, chun treoir a thabhairt do bhainistíocht comhtháite criosanna cois cósta agus limistéir a bhfuil riachtanais ar leith acu a shainiú, agus aghaidh a thabhairt ar chreimeadh cósta agus gníomhartha oiriúnaitheacha bunaithe ar an éiceachóras a chur i bhfeidhm maidir le tús áite a thabhairt do thuilte cois cósta, agus aird chúil á thabhairt ar leochaileachtaí comhshaoil amhail láithreáin Eorpacha agus bithéagsúlacht.</p>
4.5.2.3.4	<p>In éineacht le páirtithe leasmhara, bearta oiriúnaithe aeráide a</p>	<p>Ní bheidh aon fhíor-iarmhairt ag an ngníomh seo don chomhshaol nuair a mheasfar ann féin é.</p>	<p>In éineacht le páirtithe leasmhara, bearta oiriúnaithe aeráide a shainiú i gcomhair bonneagar cósta agus cosaintí gaolmhara, agus</p>

Tagairt an Ghnímh	Gníomh Bunaidh	Drochiarmhairt Shuntasach Fhéideartha, mura Maolaítear í, lena n-áirítear:	Moltaí arna gcomhtháthú leis an bPlean, arna n-áireamh sna nithe seo:
	<p>shainaithint i gcomhair bonneagar cósta agus cosaintí gaolmhara, agus bainistíocht nádúrtha cósta a úsáid i gcás inar féidir agus nuair atá sé inmharthana ó thaobh airgeadais de.</p>	<p>D'fhéadfadh forbairt shuntasach tarlú cois cósta agus i gcóngar an chósta mar thoradh ar ghníomhartha a bhaineann le dul chun cinn cosaintí agus bonneagar cósta.</p> <p>In éagmais aon mhaolú, d'fhéadfadh iarmhairtí móra diúltacha éagsúla a bheith ann don chomhshaol mar thoradh ar oibreacha den chineál sin, lena n-áirítear iarmhairtí: do cháilíocht an uisce; do bhithéagsúlacht, lena n-áirítear flóra agus fána a bhraitheann ar éiceachórais uisceacha; don timpeallacht glactha aeir (mar thoradh ar dheannach tógála a bheith cruthaithe) agus don timpeallacht glactha torainn (mar thoradh ar thorann le linn chéim na tógála).</p> <p>D'fhéadfadh iarmhairtí dearfacha a bheith ann don chomhshaol mar thoradh ar ghníomhartha cosanta cósta. D'fhéadfadh iarmhairtí dearfacha idir bheag agus mhór a bheith ann do bhithéagsúlacht agus cáilíocht an uisce mar thoradh ar fhorbairt fhéideartha réiteach atá bunaithe ar an dúlra agus córais draenála inbhuanaithe mar chuid de straitéis cosanta cósta.</p> <p>Féadann iarmhairtí dearfacha suntasacha a bheith ann don chomhshaol mar thoradh ar chosaintí cósta a fheabhsú do ghabhdóirí éagsúla comhshaoil a bhféadfadh eachtraí tuile agus creimthe tionchar diúltach a imirt orthu; lena n-áirítear gabhdóirí éiceolaíochta.</p> <p>Is dócha go mbeidh iarmhairtí dearfacha idir bheag agus mhór ag cur i bhfeidhm straitéise cosanta cósta ar an timpeallacht glactha ithreacha - trí chreimeadh cósta a chosc. D'fhéadfadh tionchar tairbheach a bheith aige seo ar ghnéithe idirghaolmhara comhshaoil a bhféadfadh creimeadh cósta tionchar a imirt orthu freisin.</p>	<p>bainistíocht nádúrtha cósta a úsáid i gcás inar féidir agus nuair atá sé inmharthana ó thaobh airgeadais de; agus aird chuí á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail láithreáin Eorpacha agus bithéagsúlacht.</p>
4.5.3.1.1	<p>Plean Oidhreachta a chur i bhfeidhm i gcomhair gach gné den chaomhantas, feasacht agus taifead ar gach gné den oidhreacht (thógtha, nádúrtha agus</p>	<p>Beidh an gníomh seo mar thaca ag laghdú ar astaíochtaí GCT de bharr úsáid leictreachais agus téimh ag gnéithe oidhreachta, agus beidh buntáistí aeráide ann mar thoradh air seo.</p> <p>D'fhéadfadh an gníomh seo a bheith mar thaca ag oibreacha uasghrádaithe/iarfheistithe idir lámha ag gnéithe oidhreachta. Féadann torann, deannach agus solas a bheith ann mar thoradh ar oibreacha den</p>	<p>Plean Oidhreachta a chur i bhfeidhm i gcomhair gach gné den chaomhantas, feasacht agus taifead ar gach gné den oidhreacht (thógtha, nádúrtha agus chultúrtha) agus a chinntiú go dtugtar aitheantas don athrú aeráide agus do chúrsaí</p>

Tagairt an Ghnímh	Gníomh Bunaidh	Drochiarmhairt Shuntasach Fhéideartha, mura Maolaítear í, lena n-áirítear:	Moltaí arna gcomhtháthú leis an bPlean, arna n-áireamh sna nithe seo:
	chultúrtha) agus a chinntiú go dtugtar aitheantas don athrú aeráide.	chineál sin agus d'fhéadfadh siad tionchar a imirt ar stádas caomhantais struchtúr atá faoi chosaint nó ar an gcomhthéacs ina bhfuil gnéithe oidhreachta suite.	cosanta comhshaoil, lena n-áirítear riachtanais caomhantais oidhreachta.
4.5.3.1.2	Teacht aniar aeráide a chuimsiú trí scéim Infheistíochta Oidhreachta Tógtha, Ciste Struchtúir Staire agus aon chistí eile arna dtabhairt isteach.	Beidh an gníomh seo mar thaca ag laghdú ar astaíochtaí GCT de bharr úsáid leictreachais agus téimh ag gnéithe oidhreachta, agus beidh buntáistí aeráide ann mar thoradh air seo. D'fhéadfadh an gníomh seo a bheith mar thaca ag oibreacha uasghrádaithe/iarfheistithe idir lámha ag gnéithe oidhreachta. Féadann torann, deannach agus solas a bheith ann mar thoradh ar oibreacha den chineál sin agus d'fhéadfadh siad tionchar a imirt ar stádas caomhantais struchtúr atá faoi chosaint nó ar an gcomhthéacs ina bhfuil gnéithe oidhreachta suite.	Teacht aniar aeráide a chuimsiú trí scéim Infheistíochta Oidhreachta Tógtha, Ciste Struchtúir Staire agus aon chistí eile arna dtabhairt isteach; agus aird chuí á tabhairt ar chúrsaí cosanta comhshaoil, lena n-áirítear riachtanais caomhantais oidhreachta.
4.5.4.1.1	Tacú le spriocanna maidir le foraoisiú earnála agus náisiúnta chun athrú aeráide a mhaolú agus tionscnaimh um bainistíocht foraoise inbhuanaithe a chur chun cinn.	D'fhéadfadh méid áirithe ceaptha carbóin a bheith ann mar thoradh ar fhoraoisiú agus bheadh iarmhairtí dearfacha ann don chomhshaoil dá bharr sin. D'fhéadfadh tionscadail foraoisithe tionchar diúltach a imirt ar cháilíocht uisce agus ithreach mura leantar rialacháin foraoiseachta. Tionchair dhiúltacha fhéideartha ó thionscadail foraoisithe is ea caillteanas gnáthóige, ilroinnt gnáthóg agus caillteanas bithéagsúlachta.	Tacú le spriocanna maidir le foraoisiú earnála agus náisiúnta chun athrú aeráide a mhaolú agus tionscnaimh um bainistíocht foraoise inbhuanaithe a chur chun cinn; agus aird chuí á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail láithreáin Eorpacha, cáilíocht an uisce agus bithéagsúlacht.
4.5.4.1.2	Straitéis um Chrainn Dhúchasacha a fhorbairt chun creat a sholáthar i gcomhair pleanáil, cosaint, plandú agus bainistíocht crann agus coillearnach laistigh de Chontae Chorcaí.	Beidh iarmhairtí dearfacha ann don bithéagsúlacht ag an ngníomh seo agus is dócha go gcuirfidh sé le plandú crann, rud a mbeidh iarmhairt bheag dhearfach don chomhshaoil ann dá bharr - ag féachaint don sciar de laghduithe astaíochtaí GCT ar féidir tacú leo tríd an ngníomh seo i gcoibhneas le spriocanna agus ceanglais náisiúnta maidir le hastaíochtaí GCT a laghdú. D'fhéadfadh tionchair dhiúltacha bithéagsúlachta a bheith ann má chuirtear speicis neamhdhúchasacha/ionracha crann.	Straitéis um Chrainn Dhúchasacha a fhorbairt chun creat a sholáthar i gcomhair pleanáil, cosaint, plandú agus bainistíocht crann agus coillearnach laistigh de Chontae Chorcaí; ag cinntiú go ndíreofar ar chrainn dhúchasacha agus aird chuí á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail láithreáin Eorpacha agus bithéagsúlacht.
4.5.4.1.5	Tacaíocht a thabhairt do chur i bhfeidhm na Straitéise	Beidh an gníomh seo mar thaca ag bainistíocht tailte portaigh. D'fhéadfadh an gníomh seo tacú le tionchair dhearfacha ar bithéagsúlacht agus	Tacaíocht a thabhairt do chur i bhfeidhm na Straitéise Náisiúnta um Thailte Portaigh; agus an

Tagairt an Ghnímh	Gníomh Bunaidh	Drochiarmhairt Shuntasach Fhéideartha, mura Maolaítear í, lena n-áirítear:	Moltaí arna gcomhtháthú leis an bPlean, arna n-áireamh sna nithe seo:
	Náisiúnta um Thailte Portaigh.	cháilíocht an uisce, agus gnáthóga a chosaint D'fhéadfadh athchóiriú tailte portaigh cur leis an leibhéal ceaptha GCT a bhaineann leis na tailte seo, agus iarmhairtí dearfacha a bheith ann don aeráid dá bharr. In éagmais dearadh cuí nó maolú cuí comhshaoil, féadann tionchair éagsúla neamhbheartaithe a bheith ann don chomhshaoil, lena n-áirítear tionchair dhiúltacha idir bheag agus mhór ar hidreolaíocht nó hidrigeolaíocht, mar thoradh ar thionscadail athchóirithe tailte portaigh a dtugtar tacaíocht dóibh.	gá le plé ar riachtanais cosanta comhshaoil le linn tionscadail den chineál sin a chur chun cinn ag an am céanna.
4.5.4.1.6	Polasaí Plean Forbartha Contae a chur i bhfeidhm a bhfuil sé mar aidhm aige glanghnóthachan a bhaint amach i mbonneagar glas trí shócmhainní atá ann cheana féin a chosaint agus a fheabhsú agus trí bhonneagar nua glas a sholáthar.	Beidh réimse leathan iarmhairtí dearfacha idir bheag agus an-mhór ar an mbithéagsúlacht agus ar an aeráid ag an ngníomh seo. In éagmais aon mhaolú, d'fhéadfadh raon iarmhairtí idir bheag agus mhór, lena n-áirítear tionchair ó thorann, tionchair ar chaighdeán an aeir áitiúil (trí dheannach tógála a chruthú), tionchair ar cháilíocht an uisce (trí rith chun srutha solta agus táirgí de bhunús stroighne le linn tógála) agus tionchair ar bhithéagsúlacht, a bheith ann don chomhshaoil mar thoradh ar oibreacha a bhaineann le bonneagar glas atá ann cheana féin a fheabhsú nó le bonneagar glas nua a thógáil.	Polasaí Plean Forbartha Contae a chur i bhfeidhm a bhfuil sé mar aidhm aige glanghnóthachan a bhaint amach i mbonneagar glas trí shócmhainní atá ann cheana féin a chosaint agus a fheabhsú agus trí bhonneagar nua glas a sholáthar; agus aird chuí á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail an timpeallacht glactha uisce, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha, agus caighdeán an aeir áitiúil.
4.5.5.1.1	Cur chun cinn a spreagadh i dtaca le cleachtais inbhuanaithe talamhúsáide agus réitigh bunaithe ar an dúlra ar bhainistíocht acmhainní uisce agus tuilte lena féidir teacht aniar pobail a fheabhsú trí chosaintí nádúrtha tuile a sholáthar, agus oiriúnú aeráide a chur chun cinn.	D'fhéadfadh forbairt tarlú, ag docharlaigh agus ina gcóngar san áireamh, mar thoradh ar ghníomhartha a bhaineann le dul chun cinn teacht aniar i leith tuilte. In éagmais aon mhaolú, d'fhéadfadh iarmhairtí diúltacha éagsúla a bheith ann don chomhshaoil mar thoradh ar fhorbairt den chineál sin, lena n-áirítear iarmhairtí: do cháilíocht an Uisce agus hidreolaíocht docharlach; bithéagsúlacht, lena n-áirítear flóra agus fána a bhraitheann ar éiceachórais uisceacha; don timpeallacht glactha aeir (mar thoradh ar dheannach tógála a bheith cruthaithe) agus don timpeallacht glactha torainn (mar thoradh ar thorann le linn chéim na tógála). Féadann iarmhairtí éagsúla dearfacha a bheith ann don chomhshaoil, amhail méadú ar thalamhúsáid i gcomhair ceapadh GCT agus iarmhairtí dearfacha	Cur chun cinn a spreagadh i dtaca le cleachtais inbhuanaithe talamhúsáide agus réitigh bunaithe ar an dúlra ar bhainistíocht acmhainní uisce agus tuilte a fhéadann teacht aniar pobail a fheabhsú trí chosaintí nádúrtha tuile a sholáthar, agus oiriúnú aeráide a chur chun cinn. Oiriúnú, agus aird chuí á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil, lena n-áirítear bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha, cáilíocht an uisce agus gabhdóirí íogaire daonna.

Tagairt an Ghnímh	Gníomh Bunaidh	Drochiarmaid Shuntasach Fhéideartha, mura Maolaítear í, lena n-áirítear:	Moltaí arna gcomhtháthú leis an bPlean, arna n-áireamh sna nithe seo:
		<p>bithéagsúlachta agus cáilíochta uisce, mar thoradh ar thalamhúsáid inbhuanaithe agus réitigh bunaithe ar an dúlra a chur chun cinn.</p> <p>D'fhéadfadh iarmhairtí dearfacha a bheith ag gníomh teacht aniar i leith tuilte don chomhshaol freisin. D'fhéadfadh iarmhairtí dearfacha idir bheag agus mhór a bheith ann do bhithéagsúlacht agus cáilíocht an uisce i ndobharlach ar leith nó i dtreo bhéal na habhann ó dhobharlach ar leith mar thoradh ar fhorbairt fhéideartha réiteach atá bunaithe ar an dúlra agus córais draenála inbhuanaithe.</p> <p>D'fhéadfaí baol tuilte a laghdú agus eachtraí tuile a chosc freisin mar thoradh ar ghníomh teacht aniar i leith tuilte a sholáthar. Tríd an mbaol tuilte a laghdú, féadann iarmhairtí móra dearfacha a bheith ann do ghabhdóirí éagsúla comhshaoil a bhféadfadh eachtraí tuile tionchar diúltach a imirt orthu; lena n-áirítear gabhdóirí daonna, gabhdóirí éiceolaíochta agus sócmhainní oidhreachta cultúrtha.</p>	
4.5.5.1.2	<p>Dearadh agus pleanáil forbartha nua a chur chun cinn ar bhealach a sheasfaidh an aimsir chun plé iomlán a dhéanamh ar thionchair fhéideartha an athraithe aeráide agus ar an ngá le bearta chun cur le teacht aniar forbartha i dtaca le tionchair ar bith den chineál sin.</p>	<p>D'fhéadfadh an gníomh seo dul i bhfeidhm ar phróisis pleanála forbartha agus ar charachtar forbartha tógtha.</p> <p>D'fhéadfaí baol tuilte a laghdú agus eachtraí tuile a chosc mar thoradh ar theacht aniar aeráide a leabú i bpleanáil forbartha. Tríd an mbaol tuilte a laghdú, féadann iarmhairtí móra dearfacha a bheith ann do ghabhdóirí éagsúla comhshaoil a bhféadfadh eachtraí tuile tionchar diúltach a imirt orthu; lena n-áirítear gabhdóirí daonna, gabhdóirí éiceolaíochta agus sócmhainní oidhreachta cultúrtha.</p> <p>In éagmais aon mhaolú, d'fhéadfadh iarmhairtí móra diúltacha éagsúla a bheith ann don chomhshaol mar thoradh ar fhorbairt a bhaineann le hoiriúnú aeráide, lena n-áirítear iarmhairtí: do cháilíocht an uisce agus hidreolaíocht dobharlach; do bhithéagsúlacht, lena n-áirítear flóra agus fána a bhraitheann ar éiceachórais uisceacha; an timpeallacht glactha aeir (mar thoradh ar dheannach tógála a bheith cruthaithe), an timpeallacht glactha torainn (mar thoradh ar thorann le linn chéim na tógála), agus an timpeallacht glactha daonna.</p>	<p>Dearadh agus pleanáil forbartha nua a chur chun cinn ar bhealach a sheasfaidh an aimsir chun plé iomlán a dhéanamh ar thionchair fhéideartha an athraithe aeráide agus ar an ngá le bearta chun cur le teacht aniar forbartha i dtaca le tionchair ar bith den chineál sin; agus aird chuí á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil, lena n-áirítear Bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha, cáilíocht an uisce agus gabhdóirí íogaire daonna.</p>

Tagairt an Ghnímh	Gníomh Bunaidh	Drochiarmhairt Shuntasach Fhéideartha, mura Maolaítear í, lena n-áirítear:	Moltaí arna gcomhtháthú leis an bPlean, arna n-áireamh sna nithe seo:
4.6.1.1.7	Obair a dhéanamh le páirtithe leasmhara eile chun Contae Chorcaí a chur chun cinn mar cheann scríbe turasóireachta inbhuanaithe.	Beidh an gníomh bolscaireachta seo mar thaca ag turasóireacht inbhuanaithe laistigh den Chontae. D'fhéadfadh an gníomh seo glantionchar dearfach a imirt ar ghníomhú agus feasacht ar son na haeráide laistigh den Chontae. Níl gníomhaíocht áineasa i spásanna nádúrtha dochrach inti féin. Tá tionchair atá ar eolas ann, áfach, a bhaineann le gníomhaíochtaí a ndéantar bainistíocht mhíchuí orthu i ngnáthóga íogaire amhail córais dumhcha. Dá bhrí sin, ní mór plé cúramach a dhéanamh ar chur chun cinn rochtana agus rannpháirtíochta i dtaca le spásanna nádúrtha. Má chuirtear an gníomh seo i bhfeidhm i gceart, is dócha go mbeidh iarmhairt mheasartha dhearfach aige don chomhshaoil ó thaobh feabhsuithe ar cháilíocht an uisce, rannpháirtíocht leis an dúlra agus feabhsuithe bithéagsúlachta de. Ba chóir tosca eile comhshaoil a chur san áireamh amhail bithéagsúlacht leis an gníomh seo.	Obair a dhéanamh le páirtithe leasmhara eile chun Contae Chorcaí a chur chun cinn mar cheann scríbe turasóireachta inbhuanaithe; agus aird chuí á tabhairt ar íogaireachtaí lena n-áirítear bithéagsúlacht agus láithreáin Eorpacha.
4.6.1.3.5	Eolas a chur ar fáil agus feasacht a spreagadh d'fhiontair agus grúpaí gnó i gContae Chorcaí le tacaíochtaí a chur chun cinn chun tabhairt faoi iarfheistiú, éifeachtúlacht fuinnimh agus suiteáil fuinnimh in-athnuaite i bhfoirgnimh thráchtála.	D'fhéadfadh an gníomh seo gníomhú ar son na haeráide a spreagadh do ghnólachtaí laistigh de réigiún an Údaráis Áitiúil, rud a bhféadfadh tionchar dearfach a bheith aige ar an timpeallacht aeráide agus ar astaíochtaí GCT a laghdú i gcoitinne. D'fhéadfadh an gníomh seo tacú le forbairt fuinnimh in-athnuaite agus iarfheistithe foirgnimh i limistéar feidhme an Údaráis Áitiúil, agus d'fhéadfadh drochiarmhairtí éagsúla idir bheag agus mhór a bheith ann don chomhshaoil mar thoradh air seo, lena n-áirítear iarmhairtí don bithéagsúlacht, iarmhairtí a bhaineann le drithle agus dalladh, iarmhairtí a bhaineann le tógáil, agus iarmhairtí do stádas caomhantais struchtúr faoi chosaint.	Eolas a chur ar fáil agus feasacht a spreagadh d'fhiontair agus grúpaí gnó i gContae Chorcaí le tacaíochtaí a chur chun cinn chun tabhairt faoi iarfheistiú, éifeachtúlacht fuinnimh agus suiteáil fuinnimh in-athnuaite i bhfoirgnimh thráchtála - agus an gá le plé ar riachtanais cosanta comhshaoil le linn tionscadail fuinnimh den chineál sin a chur chun cinn ag an am céanna.
4.6.1.5.5	Obair a dhéanamh i gcomhpháirtíocht le feirmeoirí chun cleachtais agus bonneagar a fheabhsú.	D'fhéadfadh buntáistí comhshaoil a bheith ann, lena n-áirítear buntáistí don bithéagsúlacht, do cháilíocht an uisce agus do cháilíocht na hithreach, mar thoradh ar an gníomh comhoibríoch seo. D'fhéadfadh drochiarmhairtí neamhbheartaithe a bheith ag an gníomh seo do cháilíocht an uisce agus don bithéagsúlacht dá gcuirfí córais iomrallacha nó mhíchuí chun cinn. D'fhéadfadh iarmhairtí neamhbheartaithe a bheith	Obair a dhéanamh i gcomhpháirtíocht le feirmeoirí chun cleachtais agus bonneagar a fheabhsú, agus an gá le plé ar riachtanais ábhartha pleanála agus cosanta comhshaoil ag fiontair feirmeoireachta a chur chun cinn ag an am céanna.

Tagairt an Ghnímh	Gníomh Bunaidh	Drochiarmhairt Shuntasach Fhéideartha, mura Maolaítear í, lena n-áirítear:	Moltaí arna gcomhtháthú leis an bPlean, arna n-áireamh sna nithe seo:
		ann don chomhshaol, lena n-áirítear iarmhairtí a bhaineann le tógáil, mar thoradh ar bhonneagar feirme a fhorbairt.	
4.7.1.2.1	Tionscadail um thaisteal gníomhach a fhorbairt ar fud an chontae lenar féidir athrú iompraíochta a sholáthar.	D'fhéadfaí aistriú córa iompair agus úsáid gréasán agus iompair phoiblí i gcomhair taisteal gníomhach a spreagadh mar thoradh ar an ngníomh seo. Tá an gníomh seo mar thaca chun bonneagar breise a fhorbairt i gcomhair rothaíochta agus siúlbealaí. In éagmais aon mhaolú, d'fhéadfadh raon iarmhairtí idir bheag agus mhór, lena n-áirítear tionchair ó thorann, tionchair ar chaighdeán an aeir áitiúil (trí dheannach tógála a chruthú), tionchair ar cháilíocht an uisce (trí rith chun srutha solta agus táirgí de bhunús stroighne le linn tógála) agus tionchair ar bhithéagsúlacht, a bheith ann don chomhshaol mar thoradh ar oibreacha a bhaineann le bonneagar breise a thógáil i gcomhair taisteal gníomhach. D'fhéadfadh méid áirithe iarmhairtí dearfacha don chomhshaol a bheith ann tríd an ngníomh seo freisin de bharr laghdú ar úsáid feithiclí.	Tionscadail um thaisteal gníomhach a fhorbairt ar fud an chontae lenar féidir athrú iompraíochta a sholáthar, agus aird chuí á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail an timpeallacht glactha uisce, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha agus caighdeán an aeir áitiúil, mar aon le deiseanna chun réitigh bunaithe ar an dúlra a chur chun cinn.
4.7.1.2.2	Feabhsuithe bóithre forbartha uirbí arna bpleanáil chun gnéithe den taisteal gníomhach a chuimsiú de réir mar is cuí, agus aird chuí á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail an timpeallacht glactha uisce, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha agus caighdeán an aeir áitiúil, agus deiseanna le réitigh bunaithe ar an dúlra a chur chun cinn.	D'fhéadfaí aistriú córa iompair agus úsáid gréasán i gcomhair taisteal gníomhach a spreagadh mar thoradh ar an ngníomh seo. Tá an gníomh seo mar thaca chun bonneagar breise a fhorbairt i gcomhair rothaíochta agus siúlbealaí. In éagmais aon mhaolú, d'fhéadfadh raon iarmhairtí idir bheag agus mhór, lena n-áirítear tionchair ó thorann, tionchair ar chaighdeán an aeir áitiúil (trí dheannach tógála a chruthú), tionchair ar cháilíocht an uisce (trí rith chun srutha solta agus táirgí de bhunús stroighne le linn tógála) agus tionchair ar bhithéagsúlacht, a bheith ann don chomhshaol mar thoradh ar oibreacha a bhaineann le bonneagar breise a thógáil i gcomhair rothaíochta. D'fhéadfadh méid áirithe iarmhairtí dearfacha don chomhshaol a bheith ann tríd an ngníomh seo freisin de bharr laghdú ar úsáid feithiclí.	Feabhsuithe bóithre forbartha uirbí arna bpleanáil chun gnéithe den taisteal gníomhach a chuimsiú de réir mar is cuí, agus aird chuí á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail an timpeallacht glactha uisce, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha agus caighdeán an aeir áitiúil, agus deiseanna le réitigh bunaithe ar an dúlra a chur chun cinn. Agus aird chuí á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail an timpeallacht glactha uisce, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha agus caighdeán an aeir áitiúil, agus deiseanna le réitigh bunaithe ar an dúlra a chur chun cinn.
4.7.1.2.3	Leanúint d'fhorbairt leanúnach Glasbhealaí,	In éagmais aon mhaolú, d'fhéadfadh raon iarmhairtí idir bheag agus mhór, lena n-áirítear tionchair ó thorann, tionchair ar chaighdeán an aeir áitiúil (trí	Leanúint d'fhorbairt leanúnach Glasbhealaí, amhail Glasbhealach Mhainistir na Corann-

Tagairt an Ghnímh	Gníomh Bunaidh	Drochiarmhairt Shuntasach Fhéideartha, mura Maolaítear í, lena n-áirítear:	Moltaí arna gcomhtháthú leis an bPlean, arna n-áireamh sna nithe seo:
	amhail Glasbhealach Mhainistir na Corann-Eochaille.	dheannach tógála a chruthú), tionchair ar cháilíocht an uisce (trí rith chun srutha solta agus táirgí de bhunús stroighne le linn tógála) agus tionchair ar bhithéagsúlacht, a bheith ann don chomhshaol mar thoradh ar oibreacha a bhaineann le glasbhealaí a thógáil.	Eochaille, agus aird chuí á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail an timpeallacht glactha uisce, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha, caighdeán an aeir áitiúil, agus deiseanna le réitigh bunaithe ar an dúlra a chur chun cinn.
4.7.1.2.5	Obair a dhéanamh le húdaráis ábhartha chun "Bealaí Sábháilte chun na Scoile" a fhorbairt.	D'fhéadfaí aistriú córa iompair agus úsáid gréasán agus iompair phoiblí i gcomhair taisteal gníomhach a spreagadh mar thoradh ar an ngníomh seo. Tá an gníomh seo mar thaca chun bonneagar breise a fhorbairt i gcomhair rothaíochta agus siúlbealaí. In éagmais aon mhaolú, d'fhéadfadh raon iarmhairtí idir bheag agus mhór, lena n-áirítear tionchair ó thorann, tionchair ar chaighdeán an aeir áitiúil (trí dheannach tógála a chruthú), tionchair ar cháilíocht an uisce (trí rith chun srutha solta agus táirgí de bhunús stroighne le linn tógála) agus tionchair ar bhithéagsúlacht, a bheith ann don chomhshaol mar thoradh ar oibreacha a bhaineann le bonneagar breise a thógáil i gcomhair taisteal gníomhach. D'fhéadfadh méid áirithe iarmhairtí dearfacha don chomhshaol a bheith ann tríd an ngníomh seo freisin de bharr laghdú ar úsáid feithiclí.	Obair a dhéanamh le húdaráis ábhartha chun "Bealaí Sábháilte chun na Scoile" a fhorbairt; agus aird chuí á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail an timpeallacht glactha uisce, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha agus caighdeán an aeir áitiúil, agus deiseanna le réitigh bunaithe ar an dúlra a chur chun cinn.
4.7.1.3.2	Fás daonra agus fostaíochta a ailíniú trí thalamhúsáid agus pleanáil iompair a chomhtháthú.	D'fhéadfaí iompar poiblí agus taisteal gníomhach a spreagadh in ionad úsáid feithiclí príobháideacha mar thoradh ar an ngníomh seo. Thiocfadh laghdú ar astaíochtaí GCT a bhaineann le hiompar mar thoradh air seo. D'fhéadfadh raon iarmhairtí idir bheag agus mhór, lena n-áirítear tionchair ó thorann, tionchair ar chaighdeán an aeir áitiúil (trí dheannach tógála a chruthú), tionchair ar cháilíocht an uisce (trí rith chun srutha solta agus táirgí de bhunús stroighne le linn tógála) agus tionchair ar bhithéagsúlacht, a bheith ann don chomhshaol mar thoradh ar bhonneagar a fhorbairt i gcomhair taisteal gníomhach.	Fás daonra agus fostaíochta a ailíniú trí thalamhúsáid agus pleanáil iompair a chomhtháthú; agus aird chuí á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail an timpeallacht glactha uisce, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha agus caighdeán an aeir áitiúil.
4.7.1.4.1	Obair a dhéanamh le páirtithe leasmhara	Beidh an gníomh seo mar thaca le hastaíochtaí GCT na hearnála iompair a laghdú laistigh den údarás áitiúil ar aon dul le polasaí agus reachtaíocht	Obair a dhéanamh le páirtithe leasmhara ábhartha chun an Líonra Náisiúnta Luchtaithe

Tagairt an Ghnímh	Gníomh Bunaídh	Drochiarmaid Shuntasach Fhéideartha, mura Maolaítear í, lena n-áirítear:	Moltaí arna gcomhtháthú leis an bPlean, arna n-áireamh sna nithe seo:
	ábhartha chun an Líonra Náisiúnta Luchtaithe d'Fheithiclí Leictreacha arna bheartú a fhorbairt laistigh de Chontae Chorcaí.	aeráide agus spriocanna laghdaithe astaíochtaí. D'fhéadfadh méid áirithe iarmhairtí dearfacha don aeráid agus do chaighdeán an aeir áitiúil a bheith ann tríd an ngníomh seo. D'fhéadfaí iliomad pointí luchtaithe agus bonneagar coimhdeach leictreach, lena n-áirítear bealaí nasctha eangaí ar fud fad réigiún an Údaráis Áitiúil, a sholáthar mar thoradh ar an ngníomh seo. In éagmais aon mhaolú, mar thoradh ar oibreacha a bhaineann le bonneagar breise a thógáil i gcomhair pointí luchtaithe d'fhéadfadh raon iarmhairtí idir bheag agus mhór a bheith ann don chomhshaoil lena n-áirítear tionchair ó thorann, tionchair ar chaighdeán an aeir áitiúil (trí dheannach tógála a chruthú), tionchair ar cháilíocht an uisce (trí rith chun srutha siolta agus táirgí de bhunús stroighne le linn tógála) agus tionchair ar bhithéagsúlacht.	d'Fheithiclí Leictreacha arna bheartú a fhorbairt laistigh de Chontae Chorcaí, agus an gá le plé ar riachtanais cosanta comhshaoil agus rochtain do dhaoine faoi mhíchumas le linn tionscadail den chineál sin a chur chun cinn ag an am céanna.
4.7.1.4.2	Dul i dteagmháil le BSL chun limistéir a shainnithint inar féidir le bonneagar an líonra leictreachais tacú le luchtú feithiclí leictreacha	Beidh an gníomh seo mar thaca le hastaíochtaí GCT na hearnála iompair a laghdú laistigh den údarás áitiúil ar aon dul le polasaí agus reachtaíocht aeráide agus spriocanna laghdaithe astaíochtaí. D'fhéadfadh méid áirithe iarmhairtí dearfacha don aeráid agus do chaighdeán an aeir áitiúil a bheith ann tríd an ngníomh seo. D'fhéadfaí bonneagar coimhdeach leictreach, lena n-áirítear bealaí nasctha eangaí ar fud fad réigiún an Údaráis Áitiúil, a sholáthar mar thoradh ar an ngníomh seo. In éagmais aon mhaolú, d'fhéadfadh raon iarmhairtí idir bheag agus mhór, lena n-áirítear tionchair ó thorann, tionchair ar chaighdeán an aeir áitiúil (trí dheannach tógála a chruthú), tionchair ar cháilíocht an uisce (trí rith chun srutha siolta agus táirgí de bhunús stroighne le linn tógála) agus tionchair ar bhithéagsúlacht, a bheith ann don chomhshaoil mar thoradh ar oibreacha a bhaineann le bonneagar breise a thógáil i gcomhair pointí luchtaithe.	Dul i dteagmháil le BSL chun limistéir a shainnithint inar féidir le bonneagar an líonra leictreachais tacú le luchtú feithiclí leictreacha, agus an gá le plé ar riachtanais cosanta comhshaoil le linn tionscadail bhonneagair dá dtugtar tacaíocht a chur chun cinn ag an am céanna.
4.7.1.4.4	Úsáid feithiclí leictreacha a chur chun cinn trí fhoráil a dhéanamh do riachtanais maidir le pointí luchtaithe	Beidh an gníomh seo mar thaca ag an údarás áitiúil lena astaíochtaí GCT eagraíochtúla a laghdú ar aon dul le polasaí agus reachtaíocht aeráide agus spriocanna laghdaithe astaíochtaí. D'fhéadfadh méid áirithe iarmhairtí	Úsáid feithiclí leictreacha a chur chun cinn trí fhoráil a dhéanamh do riachtanais maidir le pointí luchtaithe feithiclí leictreacha in iarratais phleanála, agus an gá le plé ar riachtanais

Tagairt an Ghnímh	Gníomh Bunaidh	Drochiarmhairt Shuntasach Fhéideartha, mura Maolaítear í, lena n-áirítear:	Moltaí arna gcomhtháthú leis an bPlean, arna n-áireamh sna nithe seo:
	feithiclí leictreacha in iarratais phleanála.	dearfacha don aeráid agus do chaighdeán an aeir áitiúil a bheith ann tríd an ngníomh seo. D'fhéadfaí iliomad pointí luchtaithe agus bonneagar coimhdeach leictreach, lena n-áirítear bealaí nasctha eangaí ar fud fad réigiún an Údaráis Áitiúil, a sholáthar mar thoradh ar an ngníomh seo. In éagmais aon mhaolú, d'fhéadfadh raon iarmhairtí idir bheag agus mhór, lena n-áirítear tionchair ó thorann, tionchair ar chaighdeán an aeir áitiúil (trí dheannach tógála a chruthú), tionchair ar cháilíocht an uisce (trí rith chun srutha siolta agus táirgí de bhunús stroighne le linn tógála) agus tionchair ar bithéagsúlacht, a bheith ann don chomhshaoil mar thoradh ar oibreacha a bhaineann le bonneagar breise a thógáil i gcomhair pointí luchtaithe.	cosanta comhshaoil agus rochtain do dhaoine faoi mhíchumas le linn tionscadail den chineál sin a chur chun cinn ag an am céanna.
4.7.1.4.5	Úsáid breoslaí astaíochtaí ísle a chur chun cinn.	Tá an gníomh seo cuibheasach leathan agus neamhshonrach, ach d'fhéadfadh méadú teacht ar earnálacha táirgthe breoslaí malartacha dá nglacfaí ar bhealach inscálaithe le feithiclí bunaithe ar bhreoslaí malartacha. D'fhéadfadh na hearnálacha seo a bheith mar chúis go hindíreach le hiarmhairtí don chomhshaoil (lena n-áirítear iarmhairtí neamhchinnte a d'fhéadfadh a bheith diúltach) mar thoradh ar phróisis a bhaineann le foinsí, táirgeadh agus soláthar breoslaí.	Úsáid breoslaí astaíochtaí ísle arna bhfoinsí ar bhealach inbhuanaithe a chur chun cinn.
4.9.1.3.1	Láithreáin líonta talún arna ndúnadh a bhainistiú chun astaíochtaí a íoslaghdú.	D'fhéadfadh laghdúithe a bheith ann ar astaíochtaí GCT ar láithreáin líonta talún mar thoradh ar an ngníomh seo. D'fhéadfadh oibreacha feabhsúcháin ar láithreáin líonta talún a bheith ina gcúis le hiarmhairtí diúltacha neamhbheartaithe don chomhshaoil, lena n-áirítear bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha, nádúr an tírdhreacha agus na taitneamhachta amhairc, nó iarmhairtí a bhaineann le hithir, hidreolaíocht nó cáilíocht an uisce.	Láithreáin líonta talún arna ndúnadh a bhainistiú chun astaíochtaí a íoslaghdú, agus comhlíontacht riachtanas cosanta comhshaoil a bhaineann le láithreáin líonta talún arna ndúnadh a chur chun cinn.
4.9.1.3.2	Obair a dhéanamh le páirtithe leasmhara chun láithreáin líonta talún	D'fhéadfadh laghdúithe a bheith ann ar astaíochtaí GCT ar láithreáin líonta talún mar thoradh ar an ngníomh seo. D'fhéadfadh oibreacha feabhsúcháin ar láithreáin líonta talún a bheith ina gcúis le hiarmhairtí diúltacha neamhbheartaithe don chomhshaoil, lena n-	Obair a dhéanamh le páirtithe leasmhara chun láithreáin líonta talún stairiúla a fheabhsú agus a bhainistiú, agus comhlíontacht riachtanas cosanta comhshaoil a bhaineann le láithreáin

Tagairt an Ghnímh	Gníomh Bunaidh	Drochiarmaid Shuntasach Fhéideartha, mura Maolaítear í, lena n-áirítear:	Moltaí arna gcomhtháthú leis an bPlean, arna n-áireamh sna nithe seo:
	stairiúla a fheabhsú agus a bhainistiú	áirítear bithéagsúlacht, láithreacha Eorpacha, nádúr an tírdhreacha agus na taitneamhachta amhairc, nó iarmhairtí a bhaineann le hithir, hidreolaíocht nó cáilíocht an uisce.	líonta talún arna ndúnadh a chur chun cinn ag an am céanna.
4.8.1.1.1	Tacú le tionscadail inbhuanaithe fuinnimh gaoithe amach ón gcósta i láithreacha agus ar scálaí cuí agus bonneagar gaolmhar a fhorbairt ag calafoirt leis na forbairtí seo a éascú de réir an Phlean Forbartha Contae.	Cuirfear forbairt fuinnimh in-athnuaite chun cinn agus tacófar léi laistigh den chontae mar thoradh ar an ngníomh seo agus d'fhéadfadh raon iarmhairtí dearfacha idir bheag agus an-mhór a bheith ann don chomhshaol dá bharr, lena n-áirítear iarmhairtí dearfacha ar an aeráid, ar cháilíocht an uisce, ar thimpeallacht na n-ithreacha agus ar bhithéagsúlacht.. In éagmais aon mhaolú, d'fhéadfadh iarmhairtí diúltacha idir bheag agus mhór, lena n-áirítear tionchair ar bhithéagsúlacht, agus tionchair ar thimpeallacht cáilíochta an uisce (trí rith chun srutha siolta agus táirgí de bhunús stroighne le linn tógála) a bheith ann don chomhshaol mar thoradh ar fhorbairt fuinnimh in-athnuaite. Is féidir iarmhairtí féideartha den chineál sin a mhaolú trí phlé a dhéanamh ar cheisteanna agus srianta a bhaineann le pleanáil agus an comhshaol go luath le linn phróiseas an mheasúnaithe/deartha.	Tacú le tionscadail inbhuanaithe fuinnimh gaoithe amach ón gcósta i láithreacha agus ar scálaí cuí agus bonneagar gaolmhar a fhorbairt ag calafoirt leis na forbairtí seo a éascú de réir an Phlean Forbartha Contae - agus an gá le plé ar riachtanais cosanta comhshaoil a chur chun cinn ag tús tionscadal den chineál sin agus lena linn.
4.8.1.1.4	Bonneagar le haghaidh giniúint, stóráil agus dáileadh fuinnimh in-athnuaite a chur chun cinn de réir an Phlean Forbartha Contae laistigh den chontae.	Cuirfear forbairt fuinnimh in-athnuaite chun cinn agus tacófar léi laistigh den chontae mar thoradh ar an ngníomh seo agus d'fhéadfadh raon iarmhairtí dearfacha idir bheag agus an-mhór a bheith ann don chomhshaol dá bharr, lena n-áirítear iarmhairtí dearfacha ar an aeráid, ar cháilíocht an uisce, ar thimpeallacht na n-ithreacha agus ar bhithéagsúlacht. In éagmais aon mhaolú, d'fhéadfadh iarmhairtí diúltacha idir bheag agus mhór, lena n-áirítear tionchair ar bhithéagsúlacht, agus tionchair ar thimpeallacht an uisce agus na n-ithreacha (trí rith chun srutha siolta agus táirgí de bhunús stroighne le linn chéim na tógála) a bheith ann don chomhshaol mar thoradh ar fhorbairt fuinnimh in-athnuaite, lena n-áirítear forbairt líneach ghaolmhar. Is féidir iarmhairtí féideartha den chineál sin a mhaolú trí phlé a dhéanamh ar cheisteanna agus srianta a bhaineann pleanáil agus an comhshaol go luath le linn phróiseas an mheasúnaithe/deartha.	Bonneagar le haghaidh giniúint, stóráil agus dáileadh fuinnimh in-athnuaite a chur chun cinn de réir an Phlean Forbartha Contae laistigh den chontae - agus an gá le plé ar riachtanais cosanta comhshaoil a chur chun cinn ag tús tionscadal den chineál sin agus lena linn.

Tagairt an Ghnímh	Gníomh Bunaidh	Drochiarmhairt Shuntasach Fhéideartha, mura Maolaítear í, lena n-áirítear:	Moltaí arna gcomhtháthú leis an bPlean, arna n-áireamh sna nithe seo:
4.8.1.2.1	Deiseanna a phlé chun téamh ceantair a bhunú chun freastal ar shócmhainní na comhairle, lena n-áirítear tithíocht shóisialta sa chontae.	<p>Baineann an gníomh seo le staidéar agus ní bheidh aon fhíor-iarmhairt aige nuair a mheasfar ann féin é. Ag brath ar thoradh an staidéir seo, d'fhéadfadh sé a bheith mar thaca chun laghdúithe a bhaint amach ar astaíochtaí GCT san earnáil chónaithe agus chun éifeachtúlacht fuinnimh a sholáthar i réigiún an Údaráis Áitiúil.</p> <p>In éagmais aon mhaolú, d'fhéadfadh iarmhairtí móra diúltacha éagsúla a bheith ann don chomhshaol mar thoradh ar fhorbairt den chineál sin, a bhféadfadh oibreacha fairsinge leagtha píopaí a bheith san áireamh léi, lena n-áirítear iarmhairtí: do cháilíocht an uisce; do bhithéagsúlacht, flóra agus fána; agus don timpeallacht glactha aeir (mar thoradh ar dheannach tógála a bheith cruthaithe).</p>	Deiseanna a phlé chun téamh ceantair a bhunú chun freastal ar shócmhainní na comhairle, lena n-áirítear tithíocht shóisialta sa chontae, agus aird chuí á tabhairt ar chúrsaí pleanála agus cúrsaí cosanta comhshaoil.
4.8.1.2.2	Tacú le páirtithe leasmhara ar mhian leo córais téimh ceantair a fhorbairt.	<p>D'fhéadfadh an gníomh seo a bheith mar thaca chun laghdúithe a bhaint amach ar astaíochtaí GCT san earnáil chónaithe agus chun éifeachtúlacht fuinnimh a sholáthar i réigiún an Údaráis Áitiúil.</p> <p>In éagmais aon mhaolú, d'fhéadfadh iarmhairtí móra diúltacha éagsúla a bheith ann don chomhshaol mar thoradh ar fhorbairt den chineál sin, a bhféadfadh oibreacha fairsinge leagtha píopaí a bheith san áireamh léi, lena n-áirítear iarmhairtí: do cháilíocht an uisce; do bhithéagsúlacht, flóra agus fána; agus don timpeallacht glactha aeir (mar thoradh ar dheannach tógála a bheith cruthaithe).</p>	Tacú le páirtithe leasmhara ar mhian leo córais téimh ceantair a fhorbairt, agus an gá le plé ar riachtanais cosanta comhshaoil ag tús tionscadal den chineál sin agus lena linn a chur chun cinn ag an am céanna.
4.8.1.3.1	Tacú le polasaí náisiúnta maidir le luchtú feithiclí leictreacha agus é a chur i bhfeidhm i láithreacha nach láithreacha teaghlaigh iad.	<p>Beidh leathadh an líonra luchtaithe feithiclí leictreacha ina chúis le forbairt iliomad pointí luchtaithe agus bonneagair choimhdigh leictrigh, lena n-áirítear bealaí nasctha eangaí ar fud fad limistéar feidhme an Údaráis Áitiúil.</p> <p>In éagmais aon mhaolú, d'fhéadfadh raon iarmhairtí idir bheag agus mhór, lena n-áirítear tionchair ar chaighdeán an aeir áitiúil (trí dheannach tógála a chruthú), tionchair ar cháilíocht an uisce (trí rith chun srutha solta agus táirgí de bhunús stroighne le linn tógála) agus tionchair ar bhithéagsúlacht, a bheith ann don chomhshaol mar thoradh ar oibreacha a bhaineann le bonneagar breise a thógáil i gcomhair pointí luchtaithe.</p>	Tacú le polasaí náisiúnta maidir le luchtú feithiclí leictreacha i láithreacha nach láithreacha teaghlaigh iad, agus aird chuí á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail an timpeallacht glactha uisce, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha agus caighdeán an aeir áitiúil.

Tagairt an Ghnímh	Gníomh Bunaidh	Drochiarmaid Shuntasach Fhéideartha, mura Maolaítear í, lena n-áirítear:	Moltaí arna gcomhtháthú leis an bPlean, arna n-áireamh sna nithe seo:
		D'fhéadfaí úsáid modhanna taistil inbhuanaithe sa phobal a chur chun cinn, aistriú córa iompair a spreagadh agus tacú le laghdú ar astaíochtaí a bhaineann le feithiclí mar thoradh ar sholáthar líonra mhaith bonneagair luchtaithe. Is dócha go mbeidh iarmhairtí dearfacha idir bheag agus mheasartha don chomhshaol aige seo - ag féachaint don sciar de laghduithe astaíochtaí GCT ar féidir tacú leo tríd an ngníomh seo i gcoibhneas le spriocanna agus ceanglais náisiúnta maidir le hastaíochtaí GCT a laghdú.	
4.8.1.3.2	Dul i dteagmháil le BSL chun limistéir a shainaithint inar féidir le bonneagar an líonra leictreachais tacú le saoráidí luchtaithe feithiclí leictreacha	Beidh leathadh an líonra luchtaithe feithiclí leictreacha ina chúis le forbairt iliomad pointí luchtaithe agus bonneagair choimhdigh leictirigh, lena n-áirítear bealaí nasctha eangaí ar fud fad limistéar feidhme an Údaráis Áitiúil. In éagmais aon mhaolú, d'fhéadfadh raon iarmhairtí idir bheag agus mhór, lena n-áirítear tionchair ar chaighdeán an aeir áitiúil (trí dheannach tógála a chruthú), tionchair ar cháilíocht an uisce (trí rith chun srutha solta agus táirgí de bhunús stroighne le linn tógála) agus tionchair ar bhithéagsúlacht, a bheith ann don chomhshaol mar thoradh ar oibreacha a bhaineann le bonneagar breise a thógáil i gcomhair pointí luchtaithe. D'fhéadfaí úsáid modhanna taistil inbhuanaithe sa phobal a chur chun cinn, aistriú córa iompair a spreagadh agus tacú le laghdú ar astaíochtaí a bhaineann le feithiclí mar thoradh ar sholáthar líonra mhaith bonneagair luchtaithe. Is dócha go mbeidh iarmhairtí dearfacha idir bheag agus mheasartha don chomhshaol aige seo - ag féachaint don sciar de laghduithe astaíochtaí GCT ar féidir tacú leo tríd an ngníomh seo i gcoibhneas le spriocanna agus ceanglais náisiúnta maidir le hastaíochtaí GCT a laghdú.	Dul i dteagmháil le BSL chun láithreacha a shainaithint inar féidir le bonneagar líonra leictreachais tacú le saoráidí luchtaithe feithiclí leictreacha, agus aird chuí á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail an timpeallacht glactha uisce, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha agus caighdeán an aeir áitiúil.
4.8.1.3.3	Polasaí maidir le Luchtú Feithiclí Leictreacha a fhorbairt agus a chur i bhfeidhm mar chuid de pholasaí Glacadh ar Láimh níos leithne.	Beidh leathadh an líonra luchtaithe feithiclí leictreacha ina chúis le forbairt iliomad pointí luchtaithe agus bonneagair choimhdigh leictirigh, lena n-áirítear bealaí nasctha eangaí ar fud fad limistéar feidhme an Údaráis Áitiúil. In éagmais aon mhaolú, d'fhéadfadh raon iarmhairtí idir bheag agus mhór, lena n-áirítear tionchair ar chaighdeán an aeir áitiúil (trí dheannach tógála a chruthú), tionchair ar cháilíocht an uisce (trí rith chun srutha solta agus táirgí de bhunús stroighne le linn tógála) agus tionchair ar bhithéagsúlacht, a	Polasaí maidir le Luchtú Feithiclí Leictreacha a fhorbairt agus a chur i bhfeidhm mar chuid de pholasaí Glacadh ar Láimh níos leithne, agus aird chuí á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail an timpeallacht glactha uisce, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha agus caighdeán an aeir áitiúil.

Tagairt an Ghnímh	Gníomh Bunaidh	Drochiarmaid Shuntasach Fhéideartha, mura Maolaítear í, lena n-áirítear:	Moltaí arna gcomhtháthú leis an bPlean, arna n-áireamh sna nithe seo:
		<p>bheith ann don chomhshaol mar thoradh ar oibreacha a bhaineann le bonneagar breise a thógáil i gcomhair pointí luchtaithe.</p> <p>D'fhéadfaí úsáid modhanna taistil inbhuanaithe sa phobal a chur chun cinn, aistriú córa iompair a spreagadh agus tacú le laghdú ar astaíochtaí a bhaineann le feithiclí mar thoradh ar sholáthar líonra mhaith bonneagair luchtaithe. Is dócha go mbeidh iarmhairtí dearfacha idir bheag agus mheasartha don chomhshaol aige seo - ag féachaint don sciar de laghduithe astaíochtaí GCT ar féidir tacú leo tríd an ngníomh seo i gcoibhneas le spriocanna agus ceanglais náisiúnta maidir le hastaíochtaí GCT a laghdú.</p>	
4.8.3.1.1	Coinneáil agus athúsáid soláthair foirgneamh atá ann cheana féin a chur chun cinn mar chéad rogha.	<p>Beidh an gníomh seo mar thaca chun an soláthar foirgneamh atá ann cheana féin a athúsáid de rogha ar sholáthar tithíochta nua a fhorbairt. Déanfaidh sé seo cúiteamh ar astaíochtaí GCT corpraithe féideartha a bhaineann le forbairt tithíochta nua.</p> <p>D'fhéadfadh an gníomh seo a bheith mar thaca ag athchóiriú nó iarfheistiú soláthair tithíochta agus foirgneamh, lena n-áirítear foirgnimh in anchaoi. D'fhéadfadh truailliú solais agus aeir a bheith ann le linn oibreacha iarfheistithe. D'fhéadfadh iarmhairt dhiúltach a bheith ag oibreacha iarfheistithe freisin do chaomhnú cuí struchtúr atá faoi chosaint. D'fhéadfadh oibreacha den chineál sin cur isteach ar speicis faoi chosaint i struchtúir in anchaoi, amhail ialtóga, freisin.</p>	Coinneáil agus athúsáid soláthair foirgneamh atá ann cheana féin a chur chun cinn mar chéad rogha - agus aird cuí á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail gabhdóirí daonna áitiúla, láithreáin Eorpacha agus bithéagsúlacht, speicis faoi chosaint, agus an gá le struchtúir atá faoi chosaint a chosaint agus a chaomhnú ar bhealach cuí le linn oibreacha iarfheistithe ar bith.
4.8.3.1.2	Tacú le heolas a chur ar fáil maidir le cúnamh deontais do thithe agus gnólachtaí.	<p>Spreagfaidh an gníomh seo iarfheistiú foirgneamh laistigh de réigiún an Údarás Áitiúil, agus beidh sé mar thaca ag laghdú/cúiteamh ar astaíochtaí GCT. Is dócha go mbeidh iarmhairt bheag dhearfach don chomhshaol ag an ngníomh seo - ag féachaint don sciar de laghduithe astaíochtaí GCT ar féidir tacú leo tríd an ngníomh seo i gcoibhneas le spriocanna agus ceanglais náisiúnta maidir le hastaíochtaí GCT a laghdú.</p> <p>D'fhéadfadh truailliú solais agus aeir a bheith ann le linn oibreacha iarfheistithe. Féadann seantithe ialtóga a choinneáil faoi dhíon, agus d'fhéadfadh oibreacha iarfheistithe cur isteach ar ialtóga a úsáideann na</p>	Tacú le heolas a chur ar fáil maidir le cúnamh deontais do thithe agus gnólachtaí - agus an gá le plé ar riachtanais cosanta comhshaoil le linn tionscadail den chineál sin a chur chun cinn ag an am céanna..

Tagairt an Ghnímh	Gníomh Bunaidh	Drochiarmhairt Shuntasach Fhéideartha, mura Maolaítear í, lena n-áirítear:	Moltaí arna gcomhtháthú leis an bPlean, arna n-áireamh sna nithe seo:
		foirgnimh seo dá bhrí sin.	
4.8.3.1.3	Feabhsuithe éifeachtúlachta fuinnimh a spreagadh i gcomhair foirgneamh. Comhairle agus oideachas a chur ar ghnólachtaí agus chónaitheoirí maidir le héifeachtúlacht fuinnimh.	Spreagfaidh an gníomh seo iarfheistiú foirgneamh laistigh de réigiún an Údaráis Áitiúil, agus beidh sé mar thaca ag laghdú/cúiteamh ar astaíochtaí GCT. Is dócha go mbeidh iarmhairt bheag dhearfach don chomhshaol ag an ngníomh seo - ag féachaint don sciar de laghduithe astaíochtaí GCT ar féidir tacú leo tríd an ngníomh seo i gcoibhneas le spriocanna agus ceanglais náisiúnta maidir le hastaíochtaí GCT a laghdú. D'fhéadfadh truailliú solais agus aeir a bheith ann le linn oibreacha iarfheistithe. Féadann seantithe ialtóga a choinneáil faoi dhíon, agus d'fhéadfadh oibreacha iarfheistithe cur isteach ar ialtóga a úsáideann na foirgnimh seo dá bhrí sin.	Feabhsuithe éifeachtúlachta fuinnimh a spreagadh i gcomhair foirgneamh. Comhairle agus oideachas a chur ar ghnólachtaí agus chónaitheoirí maidir le héifeachtúlacht fuinnimh - agus an gá go gcloifidh tionscadail le critéir cosanta comhshaoil an pholasaí ábhartha pleanála a chur chun cinn ag an am céanna.
4.8.3.3.1	Tacú le heolas a chur ar fáil maidir le cúnaimh deontais do ghiniúint in-athnuaite ar an láthair.	D'fhéadfadh an gníomh seo rochtain ar thionscnaimh gníomhaithe ar son na haeráide a chur ar fáil do chách laistigh den phobal, rud a bhféadfadh tionchar dearfach a bheith aige ar an timpeallacht aeráide agus ar astaíochtaí GCT a laghdú i gcoitinne i réigiún an Údaráis Áitiúil. Beidh an gníomh seo mar thaca ag forbairt fuinnimh in-athnuaite i réigiún an Údaráis Áitiúil a bhféadfadh iarmhairtí diúltacha éagsúla idir bheag agus mhór a bheith aici don chomhshaol mar thoradh uirthi, lena n-áirítear iarmhairtí don bhithéagsúlacht.	Tacú le heolas a chur ar fáil maidir le cúnaimh deontais do ghiniúint in-athnuaite ar an láthair - agus an gá le plé ar riachtanais cosanta comhshaoil le linn tionscadail den chineál sin a chur chun cinn ag an am céanna.
4.8.3.3.2	Suiteáil giniúna in-athnuaite ar an láthair a spreagadh	D'fhéadfadh an gníomh seo rochtain ar thionscnaimh gníomhaithe ar son na haeráide a chur ar fáil do chách laistigh den phobal, rud a bhféadfadh tionchar dearfach a bheith aige ar an timpeallacht aeráide agus ar astaíochtaí GCT a laghdú i gcoitinne i réigiún an Údaráis Áitiúil. Beidh an gníomh seo mar thaca ag forbairt forbartha fuinnimh in-athnuaite. a bhféadfadh iarmhairtí diúltacha éagsúla idir bheag agus mhór a bheith aici don chomhshaol mar thoradh uirthi, lena n-áirítear iarmhairtí don bhithéagsúlacht.	Suiteáil giniúna in-athnuaite ar an láthair a spreagadh - agus an gá le plé ar riachtanais cosanta comhshaoil le linn tionscadail den chineál sin a chur chun cinn ag an am céanna.
4.8.4.1.1	Éiteas deartha a fhorbairt lena gcuirtear gníomhú ar	Tríd is tríd, cuirtear cur i gcrích forbartha arna treorú ag údaráis áitiúla chun cinn ar bhealach níos deimhní ó thaobh na haeráide de. Is dócha go mbeidh	Éiteas deartha a fhorbairt lena gcuirtear gníomhú ar son na haeráide san áireamh i

Tagairt an Ghnímh	Gníomh Bunaidh	Drochiarmhairt Shuntasach Fhéideartha, mura Maolaítear í, lena n-áirítear:	Moltaí arna gcomhtháthú leis an bPlean, arna n-áireamh sna nithe seo:
	son na haeráide san áireamh i dtaca le foirgnimh nua arna bhforbairt ag Comhairle Contae Chorcaí nó thar a ceann. Áireofar réimse roghanna deartha leis an gcur chuige seo, lena n-áirítear, ach gan a bheith teoranta dóibh, ábhair ar bheagán carbóin a úsáid, creatlach thógála a insliú, díonta glasa, fótvoltachais ghréine, agus bailiú báistí, agus polasaí rialtais, caighdeáin deartha agus treoirlínte á gcur san áireamh.	iarmhairtí dearfacha idir bheag agus mheasartha don chomhshaol aeráide ag an ngníomh seo - ag féachaint don sciar de laghduithe astaíochtaí GCT ar féidir cúiteamh a dhéanamh orthu tríd an ngníomh seo i gcoibhneas le spriocanna agus ceanglais náisiúnta maidir le hastaíochtaí GCT a laghdú, chomh maith le cáilíocht an uisce agus bithéagsúlacht. D'fhéadfadh iarmhairtí diúltacha neamhbheartaithe a bheith ann don chomhshaol mar thoradh ar fhorbairt den chineál sin.	dtaca le foirgnimh nua arna bhforbairt ag Comhairle Contae Chorcaí nó thar a ceann. Áireofar réimse roghanna deartha leis an gcur chuige seo, lena n-áirítear, ach gan a bheith teoranta dóibh, ábhair ar bheagán carbóin a úsáid, creatlach tógála a insliú, díonta glasa, fótvoltachais ghréine, agus bailiú báistí, agus polasaí rialtais, caighdeáin deartha agus treoirlínte á gcur san áireamh. Cuirfear comhbhuntaí gníomhaithe ar son na haeráide agus riachtanais cosanta comhshaoil chun cinn ar bhealach cuí agus beidh an t-éiteas deartha mar thaca acu.
4.8.4.1.2	Clár cistiúcháin bliantúil a ullmhú agus a chur i bhfeidhm i gcomhair iarfheistiú domhain fuinnimh sholáthar tithíochta na Comhairle atá ann cheana féin.	Beidh an gníomh seo mar thaca ag laghdú/cúiteamh ar astaíochtaí GCT san earnáil chónaithe. Is dócha go mbeidh iarmhairt bheag dhearfach don chomhshaol ag an ngníomh seo - ag féachaint don sciar de laghduithe astaíochtaí GCT ar féidir tacú leo tríd an ngníomh seo i gcoibhneas le spriocanna agus ceanglais náisiúnta maidir le hastaíochtaí GCT a laghdú. D'fhéadfadh truailliú solais agus aeir a bheith ann le linn oibreacha iarfheistithe. Féadann seantithe ialtóga a choinneáil faoi dhíon, agus d'fhéadfadh oibreacha iarfheistithe cur isteach ar ialtóga a úsáideann na foirgnimh seo dá bhrí sin.	Clár cistiúcháin bliantúil a ullmhú agus a chur i bhfeidhm i gcomhair iarfheistiú domhain fuinnimh sholáthar tithíochta na Comhairle atá ann cheana féin, agus aird chuí á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail gabhdóirí daonna áitiúla, láithreáin Eorpacha agus bithéagsúlacht, speicis faoi chosaint, agus an gá le struchtúir atá faoi chosaint a chosaint agus a chaomhnú ar bhealach cuí le linn oibreacha iarfheistithe ar bith.
4.8.4.1.3	Deireadh a chur de réir a chéile le gach córas téimh	D'fhéadfadh roinnt iarmhairtí dearfacha de mhéideanna éagsúla a bheith ann don chomhshaol mar thoradh ar an ngníomh seo. D'fhéadfadh iarmhairtí dearfacha don earnáil aeráide agus buntáistí ciorclaíochta a	Deireadh a chur de réir a chéile le gach córas téimh bunaithe ar bhreoslaí iontaise faoi 2030, agus aird chuí á tabhairt ar íogaireachtaí

Tagairt an Ghnímh	Gníomh Bunaidh	Drochiarmhairt Shuntasach Fhéideartha, mura Maolaítear í, lena n-áirítear:	Moltaí arna gcomhtháthú leis an bPlean, arna n-áireamh sna nithe seo:
	bunaithe ar bhreoslaí iontaise faoi 2030.	bheith ann dá bharr. D'fhéadfaí cúiteamh a dhéanamh ar astaíochtaí GCT san earnáil chónaithe agus ar astaíochtaí GCT saolré a bhaineann le hábhair agus tionscadail tógála mar thoradh air. D'fhéadfadh truailliú solais agus aeir a bheith ann le linn oibreacha iarfheistithe. Féadann seantithe ialtóga a choinneáil faoi dhíon, agus d'fhéadfadh oibreacha iarfheistithe cur isteach ar ialtóga a úsáideann na foirgnimh seo dá bhrí sin.	comhshaoil amhail gabhdóirí áitiúla daonna, speicis faoi chosaint a bhaineann le foirgnimh den chineál sin, láithreáin Eorpacha agus bithéagsúlacht.
4.8.4.1.4	Gach teach nuafhaighte agus gach teach folamh a athchóiriú go ráta fuinnimh B2 ar a laghad, agus gach foinse fuinnimh a úsáideann breoslaí iontaise a bhaint amach	Beidh an gníomh seo mar thaca ag laghdú/cúiteamh ar astaíochtaí GCT san earnáil chónaithe. Is dócha go mbeidh iarmhairt bheag dhearfach don chomhshaoil ag an gníomh seo - ag féachaint don sciar de laghduithe astaíochtaí GCT ar féidir tacú leo tríd an gníomh seo i gcoibhneas le spriocanna agus ceanglais náisiúnta maidir le hastaíochtaí GCT a laghdú. D'fhéadfadh truailliú solais agus aeir a bheith ann le linn oibreacha iarfheistithe. Féadann seantithe ialtóga a choinneáil faoi dhíon, agus d'fhéadfadh oibreacha iarfheistithe cur isteach ar ialtóga a úsáideann na foirgnimh seo dá bhrí sin.	Gach teach nuafhaighte agus gach teach folamh a athchóiriú go ráta fuinnimh B2 ar a laghad, agus gach foinse fuinnimh a úsáideann breoslaí iontaise a bhaint amach, agus aird chuí á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail speicis faoi chosaint a bhaineann le foirgnimh den chineál sin, láithreáin Eorpacha agus bithéagsúlacht.
4.8.4.1.7	Tionscadal píolótach iarfheistithe bailithe báistí a reáchtáil in eastát tithíochta Comhairle atá ann cheana féin sa Chrios Dícharbónaithe.	D'fhéadfadh iarmhairtí dearfacha idir bheag agus mhór a bheith ann do bithéagsúlacht agus cáilíocht an uisce i ndobharlach ar leith nó i dtreo bhéal na habhann ó dhobharlach ar leith mar thoradh ar fhorbairt fhéideartha réiteach atá bunaithe ar an dúlra. D'fhéadfadh réimse tionchar díúltach neamhbheartaithe ar an gcomhshaoil a bheith ag forbairt bonneagair ghlais den chineál sin, agus ag gníomhaíocht a bhaineann le tógáil go háirithe, dá ndéanfaí í.	Tionscadal píolótach iarfheistithe bailithe báistí a reáchtáil in eastát tithíochta Comhairle atá ann cheana féin sa Chrios Dícharbónaithe, agus a chinntiú go dtabharfar aird chuí ar íogaireachtaí comhshaoil áitiúla amhail an timpeallacht glactha uisce, bithéagsúlacht agus láithreáin Eorpacha.
4.8.4.2.1	Suiteáil bonneagair nua faoi thalamh i gcomhair luchtú feithiclí leictreacha a chur ar aghaidh in eastáit tithíochta sóisialta nua	Beidh leathadh an líonra luchtaithe feithiclí leictreacha ina chúis le forbairt bonneagair choimhdigh leictreacha, lena n-áirítear bealaí nasctha eangaí. In éagmais aon mhaolú, d'fhéadfadh raon iarmhairtí idir bheag agus mhór, lena n-áirítear tionchair ar chaighdeán an aeir áitiúil (trí dheannach tógála a chruthú),	Bonneagar faoi thalamh i gcomhair luchtú Feithiclí Leictreacha in eastáit tithíochta sóisialta nua a shuiteáil roimh ré, agus aird chuí á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail an timpeallacht glactha uisce, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha agus caighdeán an aeir

Tagairt an Ghnímh	Gníomh Bunaidh	Drochiarmaid Shuntasach Fhéideartha, mura Maolaítear í, lena n-áirítear:	Moltaí arna gcomhtháthú leis an bPlean, arna n-áireamh sna nithe seo:
		<p>tionchair ar cháilíocht an uisce (trí rith chun srutha siolta agus táirgí de bhunús stroighne le linn tógála) agus tionchair ar bhithéagsúlacht, a bheith ann don chomhshaol mar thoradh ar oibreacha a bhaineann le bonneagar breise a thógáil i gcomhair pointí luchtaithe.</p> <p>D'fhéadfaí úsáid modhanna taistil inbhuanaithe sa phobal a chur chun cinn, aistriú córa iompair a spreagadh agus tacú le laghdú ar astaíochtaí a bhaineann le feithiclí mar thoradh ar sholáthar líonra mhaith bonneagair luchtaithe. Is dócha go mbeidh iarmhairtí dearfacha idir bheag agus mheasartha don chomhshaol aige seo - ag féachaint don sciar de laghduithe astaíochtaí GCT ar féidir tacú leo tríd an ngníomh seo i gcoibhneas le spriocanna agus ceanglais náisiúnta maidir le hastaíochtaí GCT a laghdú.</p>	<p>áitiúil.</p>
4.8.4.2.4	<p>Tabhairt faoi athbhreithniú ar eastáit atá ann cheana féin chun suíomhanna féideartha a shainaithint le pointí luchtaithe pobail i gcomhair feithiclí leictreacha agus páirceáil rothar a shuiteáil.</p>	<p>D'fhéadfaí úsáid modhanna taistil inbhuanaithe sa phobal a chur chun cinn, aistriú córa iompair a spreagadh agus tacú le laghdú ar astaíochtaí a bhaineann le feithiclí mar thoradh ar sholáthar líonra mhaith bonneagair luchtaithe agus páirceála rothar. Is dócha go mbeidh iarmhairtí dearfacha idir bheag agus mheasartha don chomhshaol aige seo - ag féachaint don sciar de laghduithe astaíochtaí GCT ar féidir tacú leo tríd an ngníomh seo i gcoibhneas le spriocanna agus ceanglais náisiúnta maidir le hastaíochtaí GCT a laghdú.</p> <p>In éagmais aon mhaolú, d'fhéadfadh raon iarmhairtí idir bheag agus mhór, lena n-áirítear tionchair ar chaighdeán an aeir áitiúil (trí dheannach tógála a chruthú), tionchair ar cháilíocht an uisce (trí rith chun srutha siolta agus táirgí de bhunús stroighne le linn tógála) agus tionchair ar bhithéagsúlacht, a bheith ann don chomhshaol mar thoradh ar oibreacha a bhaineann le bonneagar breise a thógáil i gcomhair pointí luchtaithe.</p>	<p>Tabhairt faoi athbhreithniú ar eastáit atá ann cheana féin chun suíomhanna féideartha a shainaithint le pointí luchtaithe pobail i gcomhair feithiclí leictreacha agus páirceáil rothar a shuiteáil, agus aird chuí á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail an timpeallacht glactha uisce, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha agus caighdeán an aeir áitiúil.</p>
4.8.6.1.2	<p>Obair a dhéanamh le pobail chun glacadh le bearta oiriúnaithe áitiúla lena féidir tionchair áitiúla ón aimsir a laghdú tar éis déine,</p>	<p>D'fhéadfadh an gníomh seo a bheith ina chúis le hoibreacha cothabhála ar dhraenáil agus cur i bhfeidhm réiteach bunaithe ar an dúlra/córais draenála inbhuanaithe.</p>	<p>Obair a dhéanamh le pobail chun glacadh le bearta oiriúnaithe áitiúla lena féidir tionchair áitiúla ón aimsir a laghdú tar éis déine, fad agus minicíocht a bhreithniú, agus aird chuí á tabhairt ar an ngá le réitigh bunaithe ar an dúlra agus</p>

Tagairt an Ghnímh	Gníomh Bunaidh	Drochiarmhairt Shuntasach Fhéideartha, mura Maolaítear í, lena n-áirítear:	Moltaí arna gcomhtháthú leis an bPlean, arna n-áireamh sna nithe seo:
	fad agus minicíocht a bhreithniú.	<p>D'fhéadfadh an gníomh tionchar diúltach a imirt ar cháilíocht an uisce trí cleachtais chothabhála mhíchuí i leith draenacha.</p> <p>D'fhéadfadh iarmhairtí dearfacha idir bheag agus mhór a bheith ann do bhithéagsúlacht agus cáilíocht an uisce i ndobharlach ar leith nó i dtreo bhéal na habhann ó dhobharlach ar leith mar thoradh ar fhorbairt réiteach atá bunaithe ar an dúlra.</p> <p>D'fhéadfadh réimse tionchar diúltach neamhbheartaithe ar an gcomhshaol a bheith ag forbairt bonneagair ghlais den chineál sin, agus ag gníomhaíocht a bhaineann le tógáil go háirithe, dá ndéanfaí í.</p>	Córais Draenála Inbhuanaithe, agus íogaireachtaí comhshaoil, lena n-áirítear cáilíocht an uisce, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha, conairí bruachánacha agus éiceolaíocht uisceach a chur chun cinn.
4.8.5.2.1	Córais draenála inbhuanaithe agus cuir chuige bunaithe ar an dúlra a fhorbairt agus a chur i bhfeidhm chun uisce dromchla a bhainistiú agus aibhneacha a chosaint ar thruailleáin i rith chun srutha uisce bóthair agus an méid breise uisce a mhoilliú chun tuilte a mhaolú do thionscadail forbartha.	<p>D'fhéadfadh forbairt shuntasach tarlú, ag dobharlaigh agus ina gcóngar san áireamh, mar thoradh ar an ngníomh seo a bhaineann le teacht aniar i leith tuilte.</p> <p>In éagmais aon mhaolú, d'fhéadfadh iarmhairtí móra diúltacha éagsúla a bheith ann don chomhshaol mar thoradh ar fhorbairt draenála dá dtugtar tacaíocht, lena n-áirítear iarmhairtí: do cháilíocht an uisce agus hidreolaíocht do bhithéagsúlacht; do bhithéagsúlacht, lena n-áirítear flóra agus fána a bhraitheann ar éiceachórais uisceacha; agus ar an timpeallacht glactha aeir (mar thoradh ar dheannach tógála a bheith cruthaithe).</p> <p>D'fhéadfadh iarmhairtí dearfacha a bheith ag gníomh teacht aniar i leith tuilte don chomhshaol freisin. D'fhéadfadh iarmhairtí dearfacha idir bheag agus mhór a bheith ann do bhithéagsúlacht agus cáilíocht an uisce i ndobharlach ar leith nó i dtreo bhéal na habhann ó dhobharlach ar leith mar thoradh ar fhorbairt fhéideartha réiteach atá bunaithe ar an dúlra agus córais draenála inbhuanaithe.</p>	<p>Córais draenála inbhuanaithe agus cuir chuige bunaithe ar an dúlra a fhorbairt agus a chur i bhfeidhm chun uisce dromchla a bhainistiú agus aibhneacha a chosaint ar thruailleáin i rith chun srutha uisce bóthair agus an méid breise uisce a mhoilliú chun tuilte a mhaolú do thionscadail forbartha.</p> <p>A chinntiú go dtabharfar aird chuí ar íogaireachtaí comhshaoil, lena n-áirítear cáilíocht an uisce, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha, conairí bruachánacha agus éiceolaíocht uisceach, le linn aon tionscadail forbartha dá dtugtar tacaíocht.</p>
4.8.5.2.2	Tabhairt faoi phleanáil bainistíochta uisce báistí do gach príomhbhaile. Cúnamh a thabhairt don Aonad Polasaí Pleanála chun plean bainistíochta uisce báistí a	<p>D'fhéadfadh an gníomh tionchar diúltach a imirt ar cháilíocht an uisce trí cleachtais cothabhála mhíchuí i leith draenacha.</p> <p>D'fhéadfadh iarmhairtí dearfacha idir bheag agus mhór a bheith ann do bhithéagsúlacht agus cáilíocht an uisce i ndobharlach ar leith nó i dtreo</p>	Tabhairt faoi phleanáil bainistíochta uisce báistí do gach príomhbhaile. Cúnamh a thabhairt don Aonad Polasaí Pleanála chun plean bainistíochta uisce báistí a fhorbairt i gcomhair lonnaithe uirbeacha, agus aird chuí á tabhairt ar an ngá le réitigh bunaithe ar an dúlra agus córais draenála

Tagairt an Ghnímh	Gníomh Bunaidh	Drochiarmhairt Shuntasach Fhéideartha, mura Maolaítear í, lena n-áirítear:	Moltaí arna gcomhtháthú leis an bPlean, arna n-áireamh sna nithe seo:
	fhorbairt i gcomhair lonnaíochtaí uirbeacha	bhéal na habhann ó dhobharlach ar leith mar thoradh ar fhorbairt réiteach atá bunaithe ar an dúlra. D'fhéadfadh réimse tionchar diúltach neamhbheartaithe ar an gcomhshaoil a bheith ag forbairt bonneagair ghlais den chineál sin, agus ag gníomhaíocht a bhaineann le tógáil go háirithe, dá ndéanfaí í.	inbhuanaithe uirbeacha sna láithreacha seo a chur chun cinn, agus ar íogaireachtaí comhshaoil, lena n-áirítear cáilíocht an uisce, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha, conairí bruachánacha agus éiceolaíocht uisceach.
4.8.5.2.3	Tacú le Scéimeanna Cosanta Tuilte a leathadh amach sa Chontae, lena n-áirítear iad siúd atá i gcomhpháirtíocht le hOifig na nOibreacha Poiblí, mar a shaináithnítear tríd an gClár um Measúnacht agus Bainistíocht ar Bhaol Tuilte Abhantrach (CFRAMS) agus i Measúnacht Straitéiseach ar Bhaol Tuilte an Chontae.	D'fhéadfaí baol tuilte a laghdú agus eachtraí tuile a chosc freisin mar thoradh ar ghníomh teacht aniar i leith tuilte a sholáthar. Tríd an mbaol tuilte a laghdú, féadann iarmhairtí móra dearfacha a bheith ann do ghabhdóirí éagsúla comhshaoil a bhféadfadh eachtraí tuile tionchar diúltach a imirt orthu; lena n-áirítear gabhdóirí éiceolaíochta. D'fhéadfadh forbairt shuntasach tarlú ag dobharlaigh agus ina gcóngar mar thoradh ar ghníomhartha a bhaineann le dul chun cinn teacht aniar i leith tuilte. In éagmais aon mhaolú, d'fhéadfadh iarmhairtí móra diúltacha éagsúla a bheith ann don chomhshaoil mar thoradh ar fhorbairt den chineál sin, lena n-áirítear iarmhairtí: do cháilíocht an uisce agus hidreolaíocht dobharlach; do bithéagsúlacht, lena n-áirítear flóra agus fána a bhraitheann ar éiceachórais uisceacha; agus ar an timpeallacht glactha aeir (mar thoradh ar dheannach tógála a bheith cruthaithe), agus don timpeallacht glactha daonna.	Tacú le Scéimeanna Cosanta Tuilte a leathadh amach sa Chontae, lena n-áirítear iad siúd atá i gcomhpháirtíocht le hOifig na nOibreacha Poiblí, mar a shaináithnítear tríd an gClár um Measúnacht agus Bainistíocht ar Bhaol Tuilte Abhantrach Clár um Measúnacht agus Bainistíocht ar Bhaol Tuilte Abhantrach (CFRAMS) agus Measúnacht Straitéiseach ar Bhaol Tuilte an Chontae - agus aird chuí á tabhairt ar an ngá le réitigh bunaithe ar an dúlra agus córais draenála inbhuanaithe a chur chun cinn, agus ar íogaireachtaí comhshaoil sna láithreacha seo, lena n-áirítear cáilíocht an uisce, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha, conairí bruachánacha agus éiceolaíocht uisceach.
4.8.6.3.1	Bonneagar droichead a mheasúnú ar aon dul le tionchair aeráide arna dtuar.	D'fhéadfadh an gníomh seo cur isteach ar ialtóga le linn suirbhéanna. D'fhéadfadh an gníomh seo a bheith ina chúis le droichid a uasghrádú freisin, agus bheadh suaitheadh agus/nó cailteanas gnáthóige d'ialtóga nó tionchair ar stádas caomhantais droichead faoi chosaint ann mar thoradh air seo.	Bonneagar droichead a mheasúnú ar aon dul le tionchair aeráide arna dtuar, agus aird chuí á tabhairt ar an ngá le gnáthóga, speicis agus láithreáin Eorpacha tábhachtacha a chosaint, a chaomhnú agus a fheabhsú go cuí agus ar stádas caomhantais droichead faoi chosaint.
4.8.6.3.2	Cothabháil agus athshlánú bóithre réigiúnacha agus áitiúla a dhéanamh de réir	D'fhéadfadh iarmhairtí diúltacha beaga, amhail caighdeán an aeir ó dheannach tógála agus cáilíocht an uisce de bharr rith chun srutha dromchla	Cothabháil agus athshlánú bóithre réigiúnacha agus áitiúla a dhéanamh de réir an treoidhoiciméid maidir le hoiriúnú aeráide ar

Tagairt an Ghnímh	Gníomh Bunaidh	Drochiarmhairt Shuntasach Fhéideartha, mura Maolaítear í, lena n-áirítear:	Moltaí arna gcomhtháthú leis an bPlean, arna n-áireamh sna nithe seo:
	an treoidhoiciméid maidir le hoiriúnú aeráide ar bhóithre réigiúnacha agus áitiúla	le linn oibreacha, a bheith ann don chomhshaol mar thoradh ar an ngníomh seo	bhóithre réigiúnacha agus áitiúla, agus aird chuí á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil, lena n-áirítear cáilíocht an uisce, bithéagsúlacht, conairí bruachánacha agus caighdeán an aeir.

Tábla 5-2: Prionsabail Rialachais Comhshaoil a bhaineann le Bearta Maolaitheacha Comhshaoil arna moladh lena n-áireamh leis an bPlean - an mhír ina bpléitear cur i bhfeidhm an phlean go sonrach

<p>Tionscadail um gníomhú ar son na haeráide a chur chun cinn lena dtabharfar tacaíocht do chomhbhuntaístí comhshaoil agus lena n-uasmhéadófar iad, amhail an bhithéagsúlacht a chosaint agus a fheabhsú; caighdeán an aeir, an uisce nó na hithreach a fheabhsú; nó luach áineasa, taitneamhachta agus oidhreachta cultúrtha a fheabhsú, lena chinntiú go mbainfear amach buntáistí do gach páirtí.</p>
<p>Tacaíocht a thabhairt do thionscadail agus tionscnaimh a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide nó iad a éascú chun feabhsuithe ar struchtúr, bainistíocht agus sláinte ithreach a fheabhsú trí charbón orgánach na hithreach a mhéadú - rud a fhágfaidh go mbeidh comhbhuntaístí comhshaoil ann d'fheabhsuithe ar chosaint ar thuilte trí acmhainn coinneála uisce ithreacha a fheabhsú agus tríd an leibhéal ceaptha GCT a bhaineann le feidhmeanna talamhúsáide a mhéadú.</p>
<p>A chinntiú go bpleanálfaid agus go gcuirfear i bhfeidhm an fhorbairt ar fad a bhfuil gníomhú ar son na haeráide mar bhun agus taca aici ar bhealach ina ndéanfar plé cuí ar an bhféidearthacht go mbeidh comhbhuntaístí comhshaoil ann, ar thionchair comhshaoil fhéideartha agus ar riachtanais cosanta comhshaoil.</p>
<p>Déanfar tionscadail cosanta ar thuilte nó oibreacha cothabhála gaolmhara a bhfuil bearta an phlean mar thaca leo ar bhealach ina gcuirfear comhbhuntaístí a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide-bithéagsúlacht chun cinn, agus ina dtabharfar aird chuí ar chosaint agus feabhsú gnáthóg agus speiceas atá neamhchoitianta, faoi chosaint nó tábhachtach.</p>
<p>A chinntiú go ndéanfar tionscadail a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide ar bhealach ina gcuirfear comhbhuntaístí um gníomhú ar son na haeráide-oidhreachta cultúrtha chun cinn agus nach ndéanfar dochar neamhúdaraithe fisiceach do ghnéithe cultúrtha, seandálaíochta nó ailtireachta mar thoradh orthu, ná athrú míchuí ar chomhthéacs gnéithe íogaire den oidhrecht chultúrtha.</p>
<p>A chinntiú go ndéanfar tionscadail a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide ar bhealach ina gcuirfear comhbhuntaístí cáilíochta uisce um gníomhú ar son na haeráide chun cinn, agus atá ag teacht le forálacha na Creat-treorach Uisce agus an Phlean ábhartha um Bainistíocht Abhantraí.</p>
<p>Cur chun cinn tionscadal um gníomhú ar son na haeráide atá mar thaca ag crainn, fála scean agus gnáthoga eile atá faoi chosaint, amhail bogaigh agus criosanna tuilte a chuireann leis an mbonneagar glas.</p>
<p>Tacú le deiseanna chun nascacht éiceolaíoch gnáthóg agus láithreán neamhainmnithe a fheabhsú agus chun teacht aniar agus feidhmiú foriomlán an éiceachórais a fheabhsú, agus tacaíocht á tabhairt do gníomhú ar son na haeráide laistigh den chontae.</p>
<p>A chinntiú go ndéanfar na réamhchúraimí is gá i ngach tionscadal lena dtacaíonn an chomhairle chun speicis ionracha a shainiú agus a bhainistiú, i dtaca le speicis i Sceideal III go háirithe.</p> <p>Ní thacófar le haon tionscadal forbartha um gníomhú ar son na haeráide ar dócha go leathfaí speicis ionracha a liostaítear i Sceideal III mar thoradh air.</p>
<p>Tacú le deiseanna chun tacaíocht a thabhairt d'athchóiriú, athshlánú agus cothabháil talún portaigh, agus spriocanna aeráide a bhaint amach trí na bearta aeráide laistigh den phlean a chur i bhfeidhm.</p>

6. TÁTAL

Rinneadh Scagadh MC Chéim 1 agus MC Chéim 2 de Dhréachtphlean Ceantair Áitiúil Chorcaí um Ghníomhú ar son na hAeráide, 2024-2029. D'fhéadfadh iarmhairtí do shláine láithreáin Eorpacha ar bith a bheith ann mar thoradh ar chur i bhfeidhm an PGAÚÁ, i gcás nach maolófaí é.

Tugadh aghaidh ar na rioscaí do chumhdach agus sláine leasanna cáilitheacha, leasanna caomhantais speisialta agus cuspóirí caomhantais na láithreán Eorpach trí bhearta maolaitheacha a chur san áireamh lena dtabharfar tús áite d'iarmhairtí a sheachaint ar an gcéad dul síos agus d'iarmhairtí a mhaolú i gcás nach féidir iad a sheachaint. Lena chois sin, beidh gach plean agus tionscadal ar leibhéal níos ísle a eascraíonn as cur i bhfeidhm an PGAÚÁ faoi réir MC nuair a bheidh tuilleadh sonraí maidir leis an dearadh agus an suíomh ar eolas.

Cuireadh iarmhairtí i dteaghlaim ó idirghníomhuithe le pleananna agus tionscadail eile san áireamh sa mheasúnacht agus meastar go bhfuil bearta maolaitheacha atá mar chuid den phlean láidir lena chinntiú nach mbeidh drochiarmhairtí suntasacha ann mar thoradh ar chur i bhfeidhm an PGAÚÁ, bíodh sé ann féin nó i dteaghlaim le pleananna/tionscadail eile.

Tar éis do bhearta maolaitheacha a bheith cuimsithe, is é an tátal a baineadh i dtaca le Dréachtphlean Ceantair Áitiúil Chorcaí um Ghníomhú ar son na hAeráide ná nach dtuairtar go n-eascróidh aon drochiarmhairtí suntasacha do láithreáin Eorpacha as, bíodh sé ann féin nó i dteaghlaim le pleananna nó tionscadail eile⁵⁷. Déantar an mheasúnacht seo i bhfianaise chuspóirí caomhantais na ngnáthóg nó na speiceas dar ainmníodh na láithreáin seo.

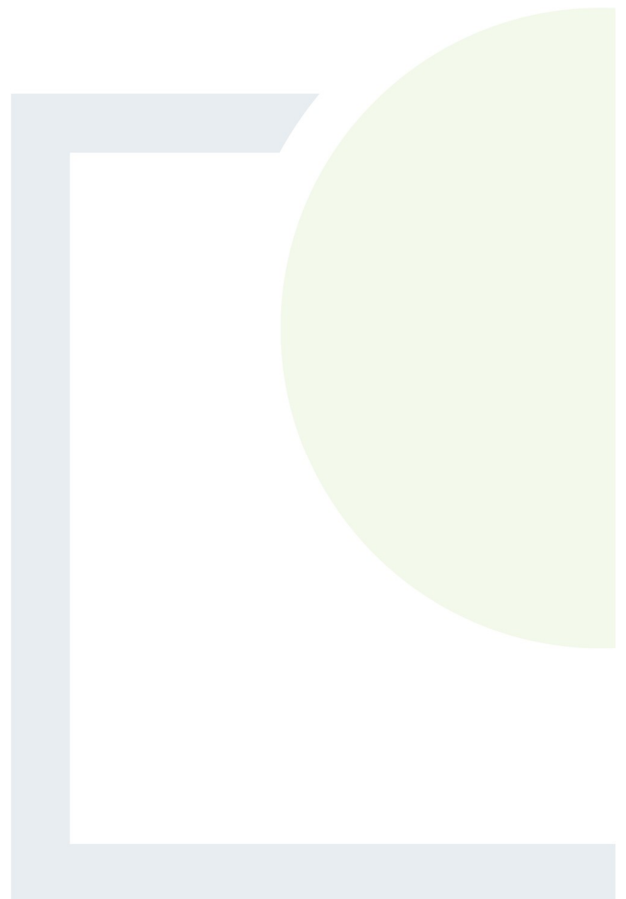
⁵⁷ Ach amháin de réir mar a dhéantar foráil ina leith in Alt 6(4) den Treoir um Ghnáthóga, is é sin go gcaithfidh sé: a) nach bhfuil réiteach malartach ar fáil, b) go bhfuil cúiseanna práinneacha leasa phoiblí sháraithigh le dul chun cinn an phlean; agus c) go bhfuil bearta leordhóthanacha cúiteacha i bhfeidhm.

COMHAIRLEOIRÍ SAN INNEALTÓIREACTH,
SAN EOLAÍOCHT CHOMHSHAOIL
& SA PHLEANÁIL

AGUISÍN 1

Faisnéis chúlra maidir le
láithreáin Eorpacha

Aguisín 1 - Tábla 1 Cáilíocht agus tréithe láithreáin na láithreán Eorpach a phléitear sa mheasúnacht

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Cáilíocht an Láithreáin	Tréithe eile den Láithreán
000077	LCS Bhaile Mhac Óda (Cluain Pruachais agus an Poll Mór)	<p>Sampla breá de chóras inbhearach measartha beag is ea é seo. Tá ionadaíocht mhaith ag réileáin idirthaoideacha agus éagsúlacht mhaith speiceas maicrinveirteabrach agus réimse biotóp idirthaoideach ann. Tá móinéir salainn Atlantacha an dea-fhorbartha go deo agus iad ag leathadh i gcodanna den láithreán faoi láthair.</p> <p>Tá salicornia agus bliantóga eile de na réileáin idirthaoideacha ghainimh agus láibe ann freisin. Tá cáilíocht na ngnáthóg ar an láithreán go maith ach níl aon amhras ann ach go ngabhann truailléin ón abhantrach thalmhaíochta máguaird isteach sa láithreán. Tá an láithreán an-tábhachtach d'éin uisce gheimhrithe agus bíonn os cionn 20,000 éan ann uaireanta. Tá tábhacht náisiúnta ag baint le líonta 11 speiceas, lena n-áirítear <i>Pluvialis apricaria</i> (ar cheann de na líonta is mó sa tír) agus <i>Limosa lapponica</i>. Tá neart staidéir déanta ar éaneolaíocht an láithreáin.</p>	<p>Tá inbhear na hUaimní, abhainn mhór a dhraenálann abhantrach mhór thalmhaíochta, mar chuid den láithreán. Tá cuid de stráice taoimhear na habhann sa láithreán agus síneann sí amach go híochtar láin. Tugann leithinis chobhsaithe ghainmheach (Leithinis Rinn an Chiniféicigh) foscadh maith don chuid inmheánach den inbhear (leithinis Rinn an Chiniféicigh). Tá cineálacha éagsúla dríodair ann ó láib agus gaineamh lábach sa chuid inmheánach go gaineamh mín rocach sa chuid nocha lasmuigh. Tá riasca goirt agus goirt fhliucha ar gach taobh den phríomhchainéal agus cuid mhaith de na goirt á bhfeabhsú i gcomhair thalmhaíochta. Baintear leibhéal íseal úsáide as an láithreán agus innilt sna goirt féir agus áineas ar leibhéal íseal ar na tránna gainmheacha atá ann den chuid is mó.</p>
000090	LCS Chuan agus Choill an Ghleanna Ghairbh	<p>Éagsúlacht eisceachtúil gnáthóg nádúrtha ardchaighdeáin leathnádúrtha agus nádúrtha. Coillte darach hipearaigéanacha le <i>Arbutus unedo</i> agus <i>Taxus baccata</i> ag a bhfuil brífit agus flóra léicin dea-fhorbartha agus atá mar thaca ag fána inveirteabrach tábhachtach ar mhórán speiceas, lena n-áirítear <i>Geomalacus maculosus</i> agus roinnt cineálacha neamhchoitianta. Tá samplaí maithe d'fhoraoisí gláracha feadh aibhneacha an Ghleanna Ghairbh agus Chom Earcáin. Tá oileáiníní carraigeacha sa chuan mar thaca ag ceann de na coilíneachtaí is mó den <i>Phoca vitulina</i> in Éirinn agus tá coilíneacht bheag phórúcháin den <i>Sterna paradisaea</i> ann. Tá an láithreán mar thaca ag líon den <i>Lutra lutra</i>. Tá an láithreán ar cheann de na láithreáin is tábhachtaí san iardheisceart don <i>Rhinolophus hipposideros</i> agus tá trí fhara samhraidh agus trí fhara geimhridh ann.</p>	<p>Tá gleann oighreach faoi chrainn ag oscailt amach ar bhá faoi fhothain ina bhfuil oileáiníní carraigeacha. Sean-Ghaineamhchloch Rua atá sa bhuncharraig agus tá éagsúlacht ithreacha ann ó ithreacha donna aigéadacha go hithreacha donna gláracha agus móin. Aeráid hipearaigéanach. Tá an láithreán mar thaca ag mósáic chasta gnáthóg talún, sean-choillearnach darach den chuid is mó, fáschoillte buaircínéacha agus coimpléisc den fhraochmhá lomáin carraige agus den bhratphortach scrobarnaí, féarthailte <i>Molinia</i>, agus aibhneacha agus sruthanna. Tá an bhá faoi fhothain an-bhearnach agus tá a lán oileáiníní inti agus líne chladaigh charraigeach aici.</p>

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Cáilíocht an Láithreáin	Tréithe eile den Láithreán
		, agus sáraíonn na líonta i gceann díobh na tairseacha samhraidh agus geimhridh i gcomhair tábhacht idirnáisiúnta. Mar gheall ar cháilíocht agus fairsinge na gcoillte darach agus éagsúlacht na ngnáthóg agus na speiceas, lena n-áirítear a lán cineálacha neamhchoitianta tá tábhacht idirnáisiúnta leis an láithreán.	
000091	LCS Bhá Chloich na Coillte	Tá éagsúlacht bhreá gnáthóg dhuimhche ar an láithreán, go háirithe limistéar dhumhcha socra atá measartha mór agus atá cuibheasach slán. Tá dumhach dhíchailcithe shocair an AE-an Atlantaigh sa láithreán seo freisin. Tá an dá ghnáthóg seo tearc ar chósta an deiscirt. Tá na réileáin ghainimh agus láibe idirthaoideacha mar thaca ag líonta tábhachtacha éan céimnithe agus geimhrithe. Sampla ar leith is ea an pobal rialta <i>Limosa limosa</i> a bhfuil tábhacht idirnáisiúnta leis.	Bá thaoidmhear atá sa láithreán atá scartha ó chéile ag Oileán Inse Duine. Gabhann sruthanna roinnt aibhneacha beaga isteach ann, arb é an Fealge an ceann is mó acu. Réileáin ghainimh agus láibe atá sa láithreán den chuid is mó. Tá coimpléasc beag dhumhcha ar Oileán Inse Duine agus tá limistéar dea-fhorbartha de riasc goirt agus fionnuisce sa Chloichín. Sean-Ghaineamhchloch Rua Dheavónach atá sa bhuncharraig den chuid is mó. Tá an ithir ghainmheach beagán de chineál cailcreach ach tá claonadh i dtreo aigéadú le sonrú inti. Tá baile Chloich na Coillte ag barr an láithreáin. Is é áineas an phríomh- thalamhúsáid.
001061	LCS Loch Chill Chiaráin agus Dhumhcha Ráth an Bharraigh	Tá éagsúlacht bhreá gnáthóg cois cósta agus bogaigh ar an láithreán seo atá cuibheasach beag. Is é Loch Chill Chiaráin is mó tábhacht, agus is é sin an sampla is fearr de mhurlach dríodrach (síothlaithe) in iardheisceart na hÉireann. Cuireann eotrófú isteach ar an murlach ach dá ainneoin sin tá sé mar thaca ag flóra agus fána suimiúil agus tá sciar mór speisialtóirí murlaigh agus roinnt speicis neamhchoitianta inveirteabracha ann (<i>Allomelita pellucida</i> <i>Hydrometra gracilenta</i> <i>Notonecta viridis</i> <i>Helophorus fulgidicollis</i>). Tá luach geomoirfeolaíoch leis an mbacainn de ghaineamh/scaineagán. Tá tábhacht leis an gcóras dhumhcha mar tá sé ar cheann den líon beag acu sa réigiún thiar theas. Tá ionadaíocht mhaith ag dhumhcha aistreacha bána agus tá limistéir bheaga de dhumhcha socra agus dhumhcha i dtús fáis ann. Cuirfear le cáilíocht na dhumhcha san fhadtréimhse mar gheall ar bhainistíocht.	Tá córas dhumhcha nádúrtha, murlach nádúrtha agus limistéir fhairsinge de ghnáthóga bogaigh ar an láithreán. Murlach éadomhain (<3 m) is ea Loch Chill Chiaráin agus tá sceithbhealach 400 m chun na farraige aige. Bíonn bacainn de ghaineamh/scaineagán, a bhearnaítear ó am go chéile go nádúrtha agus d'aon turas, ina bhac ar an sceithbhealach an chuid is mó den bhliain. Tá fásra réisc agus seascainn timpeall ar an sruth a shreabhann isteach sa mhurlach. Tá Loch Ráth an Bharraigh ag an taobh thiar den láithreán agus é mothrach ar fad ag fásra seascainn. Tá coimpléasc de chineálacha gnáthóg duimhche sa chuid den láithreán ina bhfuil dhumhcha. Síneann trá ghainmheach ag a bhfuil gné scaineagáin feadh an taoibh i dtreo na farraige den láithreán. Diantalmháíocht atá sa talamhúsáid máguaird den chuid is mó agus tá sí sin tar éis cur le heotrófú an murlaigh.

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Cáilíocht an Láithreáin	Tréithe eile den Láithreán
001371	LCS Choill Mhucshná mha	Cé go bhfuil an choillearnach seo measctha le plandaí andúchasacha a plandaíodh, tá na gnéithe bunúsacha struchtúrtha agus bláthúla de sheanchoill darach aici go fóill. Tá an fódchiseal tais mar thaca ag réimse tíopúil agus éagsúil luibheanna agus brífití agus tá tábhacht áitiúil leis an láithreán d'éin.	Coill bheag darach measctha le buaircínigh arna bplandú a forbraíodh ar dheasca oighreach agus atá suite cois cósta ag béal an Ribhéir.
001547	LCS Bhaile an Chaisleáin	Is dócha go bhfuil an pobal is mó den <i>Trichomanes speciosum</i> in Éirinn ar an láithreán seo agus taifeadadh os cionn 500 fronn anseo i 1993. I dteannta iad a bheith an-iomadúil, tá na froinn seo an-rábach agus is minic a bhíonn siad an-mhór.	Láithreán beag atá suite ar an taobh thiar de ghóilín caol agus a bhfuil sean-ghaineamhchloch rua faoi. Coillearnach <i>Quercus petraea</i> atá sa chuid is mó den láithreán agus tá roinnt speicis de chrainn leathanduilleacha dhúchasacha agus neamhdhúchasacha scaipthe ar a fhud. Déanann sruth dhá leath den láithreán ón oirthear go dtí an t-iarthar trí ailt charraigeach ar an taobh thiar den láithreán, atá níos airde. Tá pobal mór den <i>Trichomanes speciosum</i> san ailt seo atá ag fás ar chraobhacha tite agus crainn leagtha agus fúthu, ar charraigeacha faoi fhothain agus faoi dhuilleoga den <i>Luzula sylvatica</i> .
001873	LCS Phortach Dhoire Chloichir (an Cnoc Búí)	Sampla breá de bhratphortach sléibhe atá ann in éineacht le gnáthóga ardtalún eile. Tá an láithreán slán de réir dealraimh agus gan mhilleadh ó thionchair antrapaigineacha.	Tá an láithreán seo suite ar fhánaí thoir theas Shliabh an Chnoic Bhuí (707m) agus tá uisce uachtair Abhainn an Chomair Dheirg agus Sruth Dhoire Dubh ann, agus iad ag sreabhadh ón oirthear go dtí an deisceart go ceann Bhá Bheantraí. Coimpléasc droimneach de fhraoch bratphortach, féarach ardtalún agus lomáin charraige atá sa láithreán seo. Gné amháin is ea na lochanna beaga agus na sruthanna iomadúla. Tá formhór na bportach beag (1-3 heicteár) ach tá siad le feiceáil go rialta ar shraith scairbheacha a bhfuil fánaí réidhe leo trasna an leicinn sléibhe. Tá <i>Lagopus lagopus</i> ar an láithreán. Bíonn caoirigh ag innilt ann ar dhlús íseal - seachas sin, níl aon ghníomhaíochtaí talamhúsáide ann.
001881	LCS Phortach Mheall an Ghamhna	Bratphortach beag uisce uachtair atá i staid nádúrtha de réir dealraimh. Tá an dromchla cuibheasach aonghnéitheach agus tá roinnt tulóg ann ach níl aon chórais linne ann. Níor taifeadadh aon phlandaí neamhchoitianta ón láithreán. Níl ach beagán samplaí	Tá an láithreán suite sa Cheacha sa chuid is faide siar ó dheas de Chontae Chiarraí. Gaineamhchloch atá sa gheolaíocht atá faoina bhun. Tá an láithreán suite faoi shraith creaga atá timpeall ar chuid de Loch an Chomair.

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Cáilíocht an Láithreáin	Tréithe eile den Láithreáin
		den chineál seo bratphortaigh i gContae Chiarraí.	Tá an bratphortach ann in éineacht le fraoch agus féarach ardtalún. Cruthaíonn sruthanna beaga agus carraig nochta éagsúlacht gnáthóg.
002036	LCS an tSléibhe Riabhaigh	Roghnaíodh an láithreán seo mar gheall ar na gnáthóga in larscríbhinn 1 de fraochmhánna fliucha, fraochmhánna tirime agus bratphortach gníomhach. Is iad na gnáthóga fraochmhá na gnáthóga ceannasacha agus iad ar ardchaighdeán den chuid is mó. Clúdaíonn bratphortach limistéar níos lú ach tá ionadaíocht mhaith aige seo fós féin. Cé go ndearnadh foraoisiú fairsing ar chliatháin an tsiabhraoin le buaircínigh, tá cáilíocht an choda eile den limistéar ardtalún go maith agus tá leibhéal cuibheasach íseal de shuaitheadh ann ó oibríochtaí a d'fhéadfadh a bheith dochrach, amhail innilt agus dó. Soláthraíonn an láithreán gnáthóg ríthábhachtach shealgairreachta agus gnáthóg fhéideartha neadaireachta don phobal tábhachtach den Circus cyaneus a dhéanann neadacha sa Sliabh Riabhach. Tá an láithreán mar thaca ag pórúchán an Falco peregrinus freisin.	Tá an Sliabh Riabhach suite ar an teorainn idir Contae Chorcaí agus Contae Luimnigh. Cuimsíonn an suíomh na dromanna mullaigh nár foraoisíodh laistigh den sliabhraon a shíneann ó Shliabh an Chairn soir i dtreo Long Mountain agus Chnoc Shuí Finn, lena n-áirítear asluitigh ag Sliabh Chúil Fhraoigh. Tá gnáthóga fraochmhá agus bratphortaigh sa chuid is mó de na limistéir seo. Tá dianfhoraoisiú á dhéanamh ar chliatháin an tsiabhraoin seo le 40 bliain anuas. Sean- Ghaineamhchloch Rua atá i ngeolaíocht bhuncharraige an láithreáin den chuid is mó.
002165	LCS na Sionainne Íochtair	Tá a lán gnáthóg ón larscríbhinn sa láithreán seo, lena n-áirítear an limistéar is fairsinge de ghnáthóg inbhearach in Éirinn. Tá réimse maith speiceas ón larscríbhinn ann freisin, lena n-áirítear an t-aon phobal cónaithe amháin den Tursiops truncatus atá ar eolas in Éirinn agus gach ceann de na trí speiceas Éireannacha den loimpre agus pobal maith den Salmo salar. Tá roinnt éan a liostaítear i dTreoir maidir le hÉin an AE a gheimhríonn nó a shíolraíonn sa láithreán. Tá tábhacht idirnáisiúnta leis an láithreán d'éin uisce agus bíonn os cionn 50,000 ceann aonair ann sa gheimhreadh. Tá roinnt speiceas a liostaítear i Leabhar Dearg Sonraí na hÉireann ann agus b'fhéidir gurb iad na haon phobail Éireannacha amháin den Scirpus triquetra atá ar eolas na cinn is suntasaí.	Láithreán an-mhór agus fada atá timpeall 14 km ar leithead agus 120 km ar fad ina bhfuil: an gleann abhann draenáilte atá in inbhear na Sionainne; inbhear níos leithne an Fhorghais mar aon le roinnt inbhear atá níos lú e.g. Poll na nOisrí; réimsí íochtair fionnuisce na Sionainne idir Cill Dalua agus Luimneach chomh maith leis na stráicí fionnuisce de chuid mhaith d'abhantracha na Féile agus na Maoilchearna; limistéar muirí ag béal inbhear na Sionainne a bhfuil aillte arda carraigeacha lastuaidh agus laistean de; fraochmhá eiriceach ar Cheann Chiarraí agus Ceann Léime; agus roinnt murlach. Tá an réimse geolaíochta faoina bhun ó aolchloch charbónmhar (lastoir d'Fhaing) go sceallaí agus leaca Namúracha (laistiar d'Fhaing) go Sean-Ghaineamhchloch Rua (ag Ceann Chiarraí). Athraíonn salandacht an chórais ó lá go lá le tuile agus trá na

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Cáilíocht an Láithreáin	Tréithe eile den Láithreáin
			taoide agus le luaineacht na báistí le linn na bliana de réir an tséasúir.
002171	LCS Abhainn na Bandan	Tá tábhacht leis an láithreán seo mar tá gnáthóg tosaíochta na bhForaoisí Gláracha in Iarscríbhinn I agus gnáthóg an Fhásra Shnámaigh Abhainn in Iarscríbhinn I ann. Bíonn an t-éan in Iarscríbhinn I Alcedo atthis agus na speicis ainmhithe <i>Lampetra planeri</i> agus <i>Margaritifera margaritifera</i> ag síolrú laistigh den láithreán. Tá cáilíocht an uisce an-mhaith agus tá an láithreán mar thaca ag pobal mór den <i>Margaritifera margaritifera</i> . Tá Comhairle Contae Chorcaí ag smaoineamh ar Abhainn na Bandan a ainmniú mar abhainn salmainide.	Ó thaobh na geolaíochta de, is iad Sean-Ghaineamhchloch Rua ó thuaidh agus slinn Charbónmhar sa leath deisceartach den láithreán atá ann den chuid is mó. Tá mósáic de charraig nochta, ardtalamh fraochmhá, bán fliuch agus scrobarnach sa chuid thuaisceartach den láithreán agus tá paistí beaga féaraigh ar a fhud. Tá an limistéar faoi Long Bridge mar thaca ag cineál neamhchoitianta de choillearnacha fliucha ar chiumhaiseanna cainéal srutharlaigh agus oileáin. Tugadh an chuid dheisceartach den láithreán chun míntíreachais mar fhéarach.
002189	LCS Loch an Fhearainn Mheánaigh	Cé go bhfuil an ghnáthóg mhurlaigh beag, tá sí beagnach go hiomlán nádúrtha agus í ionadaíoch do chineál murlaigh (dríodrach ina bhfuil góilín) nach bhfuil ach sé cinn díobh ar eolas sa tír. Tá <i>Ruppia</i> sp. flúirseach. Tá an fána cuibheasach dona ach goirt den chuid is mó (<i>Palaemonetes varians</i> <i>Neomysis integer</i> <i>Jaera nordmanni</i>) agus tá dhá speiceas neamhchoitianta ann (<i>Allomelita pellucida</i> <i>Stenus lustrator</i>). Is sampla maith é seo de mhurlach mionscála atá suite i limistéar de ghnáthóga éagsúla. Tá sampla maith agus measartha mór de bhacainn chuartha doirneog agus bollán ann freisin. Tá an bhruach chlochach an-fhásamhar ar an ardchlár agus ar an taobh i dtreo na talún agus léirítear seasmhacht fhadtréimhseach leis na léicín atá ann.	Murlach beag éadomhain dríodrach (2 m) is ea Loch an Fhearainn Mheánaigh agus tá sé suite ar an taobh deisceartach de leithinis Rinn Mhuintir Bháire in Iarthar Chontae Chorcaí. Tá droim clochach idir é agus an fharraige. Téann an sáile isteach trí sceithbhealach caol trí shíothlú agus thar bharr na bacainne clocháí ag lán mara agus le linn stoirmeacha. Tá éagsúlacht mhór salandachta ann (2- 25 ppt) ag brath ar bháisteach agus ionraí sáile. Sean-Ghaineamhchloch Rua atá sa bhuncharraig agus podsail mhóinteacha agus ithreacha donna aigéadacha atá sna hithreacha den chuid is mó. Tá meascán de fhraochmhá charraigeach, bán fliuch, fásra réisc agus scrobarnach fhliuch sa talamh timpeall an mhurlaigh. Tá riasc goirt ag imeall an mhurlaigh feadh an chladaigh oirthearaigh.
002281	LCS Mhionduirlíng na Rinne	Cé go bhfuil achar an láithreáin beag, tá sampla tábhachtach ann de ghob scaineagáin fásamhar in éineacht le murlach beag. Tá sé mar thaca ag flóra tíopúil lena n-áirítear léicín agus tá sé ar ardchaighdeán.	Tá an láithreán suite i mBá Dhún Mánaís sa chuid is faide thiar theas de Chontae Chorcaí. Tá ceann tíre beag ann agus tá féarach feabhsaithe sa chuid inmheánach de seo nach bhfuil mar chuid den láithreán. Tá barraí scaineagáin ar an dá thaobh den cheann tíre agus meascann

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Cáilíocht an Láithreáin	Tréithe eile den Láithreán
			siad le riasc goirt fraochmhá agus murlach beag. Ar thaobh na farraige tá an scaineagán in éineacht le cladach buncharraige.
002315	LCS Coill Ghleann Locha	Tá an láithreán seo mar thaca ag fara tábhachtach samhraidh de chrú-ialtóga beaga. Tá drochbhail ar an láithreán ach tugtar coinníollacha fáirthe gan suaitheadh do na hialtóga ann. Níor deimhníodh na limistéir chruinne shealgairachta ná na láithreáin gheimhriúcháin go fóill.	Ta seanteach feirme atá as úsáid sa láithreán, atá suite i limistéar measartha iargúlta i ndeisceart Chiarraí. Tá féaraigh fheabhsaithe agus coillearnach leathanduilleach i measc na ngnáthóg in aice láimhe. Soláthraíonn an choillearnach limistéir chúí shealgairachta do na hialtóga.
004021	LfCS an tSeanchinn	Is sa Seancheann atá an choilíneacht is mó d'éin mhara ar chósta an deiscirt idir an Tarbh agus an Sailte Beag/an Sailte Mór. Tá sé mar thaca ag pobail den Rissa tridactyla agus den Uria aalge a bhfuil tábhacht náisiúnta leo (c. 2% den líon iomlán uile-Éireann do gach ceann acu) chomh maith le líonta níos lú den glacilis agus den Alca torda. Tá laghdú tagtha ar phobail den Rissa tridactyla agus den Alca torda ó dheireadh na 1980idí. Feictear Pyrrhocorax pyrrhocorax agus Falco peregrinus, a shíolraíonn in áit eile, sa Seancheann go rialta laistigh den láithreán LfCS. Déantar monatóireacht mhaith ar na pobail éan mara agus ainmníodh an láithreán mar Thearmann d'Fhána.	Ceann tíre 5 km ar fad is ea an Seancheann agus é déanta as buncharraigeacha géarchlaonta. Ábhar spéise ó thaobh na geolaíochta is ea iad seo mar léiríonn siad trasghearradh den aistriú idir an Tréimhse Dheavónach agus an Tréimhse Charbónmhar. Tá cuid de na hailte ar an taobh thiar den cuing chaol a théann go dtí an Seancheann sa láithreán LfCS seo. Aillte carraige ceartingearacha is ea iad seo a sholáthraíonn gnáthóg optamach d'éanlaith mhara aille. Tá féarach muirí agus fraochmhá mhuirí thar na hailte géara ach rinneadh féarach taitneamhachta de chuid díobh seo mar chúrsa gailf. Áirítear an limistéar mara in aice láimhe go fad 200 m ó bhun na n-aillte leis an láithreán.
004038	LfCS Pháirc Náisiúnta Chill Airne	Tá tábhacht leis an láithreán seo mar tá sé mar thaca ag éagsúlacht mhaith éan ardtalún agus coillearnaí chomh maith le héin uisce gheimhrithe. Láithreán traidisiúnta is ea é do phobal den Anser albifrons flavirostris - cé go bhfuil na líonta íseal faoi láthair, tá tábhacht leis an bpobal go fóill mar is é an pobal is faide ó dheas sa tír agus bíonn siad á mbeathú ar na portaigh amháin. I measc na speiceas ardtalún a shíolraíonn laistigh den láithreán tá an Falco peregrinus Falco columbarius Lagopus lagopus agus an Turdus torquatus - tá an dá cheann dheireanacha díobh seo sa Liosta Dearg in Éirinn. Tá na coillearnacha fairsinge mar thaca ag roinnt éin ghoir neamhchoitianta, go háirithe Phoenicurus phoenicurus	Cuimsítear na lochanna agus cuid de na Cruacha Dubha i gcóngar Chill Airne leis an láithreán mór seo. Sean-Ghaineamhchloch Rua atá sa gheolaíocht faoina bhun ach tá aolchloch charbónmhar ar chladaí thoir Loch Léin. Is é Loch Léin an loch is tábhachtaí agus is mó (8.6 km feadh a aise fada) agus rangaítear é mar chóras méiseatrófach. Córais olagatrófacha ardchaighdeán is ea Loch Mhucrois agus an Loch Uachtarach araon. Is fearr aithne ar Pháirc Náisiúnta Chill Airne as a coillearnacha darach. Tá siad ar an limistéar is fairsinge de choillearnach dhúchasach atá fós ann in Éirinn agus áirítear leo Doire Coinche, a gcuirtear síos uirthi mar an choill darach gaelaí is nádúrtha sa tír, b'fhéidir. Quercus petraea atá sa choill den chuid is mó go hiondúil agus tá

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Cáilíocht an Láithreáin	Tréithe eile den Láithreán
		<p>Phylloscopus sibilatrix agus Sylvia borin. Rinneadh roinnt cláir thaighde, lena n-áirítear staidéir ar na pobail éan a bhaineann leis na coillearnacha agus na héin fhiáine a bhaineann leis na lochanna. Baineann réimse speiceas eile ainmhithe agus plandaí leis an láithreán seo, lena n-áirítear Salvelinus alpinus.</p>	<p>sraith mheánach Ilex aquifolium ann. Gné shuntasach den choill is ea Arbutus unedo. Tá an láithreán mar thaca ag an gcoillearnach Taxus baccata is mó in Éirinn.</p> <p>Tá limistéar fairsing de choillearnach fhliuch agus carr laistigh de thuilemhá Loch Léin. Bratphortach agus fraochmhá fhliuch atá sna limistéir is airde den láithreán den chuid is mó. Gnéithe den láithreán seo is ea aillte lomán carraige agus creaga.</p>
004081	LfCS Bhá Chloich na Coillte	<p>Tá LfCS Bhá Chloich na Coillte mar thaca ag pobal Limosa limosa a bhfuil tábhacht idirnáisiúnta leis agus líonta de Tadorna tadorna Charadrius hiaticula agus Tringa nebularia a bhfuil tábhacht náisiúnta leo. Tá réimse speiceas eile ann agus tábhacht réigiúnach lena líonta, lena n-áirítear Anas penelope Pluvialis apricaria Pluvialis squatarola Vanellus vanellus Calidris alpina agus Numenius arquata. Tá pobal beag Limosa lapponica ann. Tugann lapairí eachtrann cuairt ar an láithreán agus bíonn dlús ard Calidris minuta agus Calidris ferruginea ann go rialta. Le blianta beaga anuas bíonn an Egretta garzetta le feiceáil go rialta sa láithreán. Bíonn an Asio flammeus ann go rialta sa gheimhreadh. Soláthraíonn an láithreán idir limistéir bheathaithe agus limistéir fáirthe do na speicis d'éin uisce agus ta caighdeán na ngnáthóg go maith den chuid is mó. Tá monatóireacht á déanamh ar phobail éan geimhrithe ó bhí na 1970idí ann agus rinneadh staidéir shonracha ar an bpobal den Limosa limosa. Tá cuid mhór den láithreán faoi úinéireacht an stáit anois.</p>	<p>Coimpléasc bogaigh is ea Bá Chloich na Coillte agus síneann sí ó bhaile Chloich na Coillte go dtí an fharrage mhór. Tá dhá bhá inbhearacha ann, Cuan Chloich na Coillte agus Trá Mhucrois, agus tá Oileán Inse Duine eatarthu. Sreabhann roinnt aibhneacha beaga isteach sa láithreán agus is é an Fealge River an ceann is suntasaí. Nochtar limistéir mhóra de réileáin ghainimh agus láibe le lag trá. Cruthaíodh coimpléasc fairsing bogaigh, ina bhfuil saintréithe goirte, ar a dtugtar Trá an Chloichín, nuair a tógadh cabhsa trasna na coda inmheánaí de Thrá Mhucrois. Tá córas dumhcha dea-fhorbartha sa láithreán.</p>
004095	LfCS Phortach Chill Cholmáin	<p>Láithreán tábhachtach is ea Portach Chill Cholmáin d'éin uisce gheimhrithe agus tá pobail de Cygnus cygnus Anas crecca agus Anas clypeata ann a bhfuil tábhacht náisiúnta leo. Tá tábhacht ar leith leis an bpobal den Anas clypeata mar is ionann é agus 6% den líon iomlán náisiúnta. I measc na speiceas eile a bhfuil pobail thábhachtacha acu tá Anas penelope Fulica atra agus Vanellus vanellus. Bhí an láithreán mar thaca ag pobal beag den Anser</p>	<p>Tá Portach Chill Cholmáin suite ar bhunchnoic theas an tSléibhe Riabhaigh. Tá log aolchloiche carbónmhaire ann a ndearnadh oighearchreimeadh air. Tá eanach creatha sa láithreán a bheathaítear ag screamhuisce cailcreach agus tá limistéir de chorcach giolcaí, riasc fionnuisce agus bán fliuch ann. Tá loch beag buan ann ach bíonn limistéar mór faoi thuile ann sa gheimhreadh de ghnáth. Tá bainistíocht á déanamh ar an láithreán</p>

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Cáilíocht an Láithreáin	Tréithe eile den Láithreán
		<p>albifrons flavirostris tráth ach tá an ealta tar éis an limistéar a thréigean anois. Anaclann Dúlra is ea an láithreán seo agus déantar bainistíocht air ar mhaithe le héin. Tá dianmhonatóireacht á déanamh ar na pobail éan ó bhí na 1970idí ann. Tá an láithreán mar thaca ag an Rumex maritimus, speiceas ó Leabhar Dearg na Sonraí.</p>	<p>lena chaomhnú ó bhí na 1970idí ann. Diantalmhaíocht atá sa talamhúsáid máguaird den chuid is mó.</p>
004154	LfCS Leithinis Uíbh Ráthaigh	<p>Tá an láithreán mar thaca ag pobal den chág gobdhearg pórúcháin agus is speiceas é seo atá i Leabhar Dearg na Sonraí agus a liostaítear in Iarscríbhinn I de Threoir maidir le héin an AE; taifeadadh 106 péire pórúcháin ón láithreán sa suirbhé i 1992 agus 86 díobh sa suirbhé in 2002/03. Taifeadadh ealtaí de suas le 42 éan sa tréimhse idir 2002 agus 2004. Tá an láithreán mar thaca ag pobal den fhabhcún gorm freisin (5 phéire in 2002); tá an speiceas seo in Iarscríbhinn I de Threoir maidir le héin an AE. Tá pobail den fhoracha (2860 péire i 1999-2000) fulmaire (766 péire i 1999-2000) saidhbhear (1150 péire in 2000) droimneach mór (63 péire i 1999-2000) agus foracha dhubh (118 ceann aonair i 1999) chomh maith le pobail níos lú d'éin mhara eile: crosán (90 péire i 1999-2000) faoileán scadán (30 péire i 1999-2000) broigheall (33 péire i 1999-2000) agus Seaga (11 phéire i 1999-2000) ar an láithreán freisin.</p>	<p>Láithreán mór atá suite ar chósta thiar Chontae Chiarraí is ea LfCS Leithinis Uíbh Ráthaigh. Tá na codanna arda cois cósta agus cois farraige den leithinis sa láithreán seo, ó dhíreach siar ó Ros Beithe sa tuaisceart timpeall go dtí ceann na leithinse ag Dairbhre agus Ceann Bhólais agus chomh fada soir le Ceann an Uain sa deisceart. Áirítear leis an láithreán na haille cósta, an talamh in aice le himeall na n-ailte, agus limistéir de dhumhcha ag Doire Fhionnain agus Beiginis freisin. Is é an t-uachtar lán an teorainn i dtreo na farraige ach amháin ag Ceann Dualaisc/Sliabh Chill Fhaolain, áit a n-áirítear an limistéar mara in aice lámhe go fad 500 m ó bhun na haille. Tá gaineamhclocha Deavónacha, sioltachlocha agus láibchlocha faoi bhun an láithreáin. Tá limistéar beag bruthcharraigeacha (dolairít agus gabró) ag Beiginis agus ar an gcladach in aice lámhe.</p>
004175	LfCS Deenish Island agus na Scairbhe	<p>Tá an láithreán mar thaca ag pobal den Puffinus puffinus a bhfuil tábhacht náisiúnta leo (5.2% den iomlán uile-Éireann). Tá an láithreán aitheanta le tamall fada mar láithreán pórúcháin don Hydrobates pelagicus ach níl aon sonraí ar fáil ó shuirbhéanna le gairid. Speicis eile d'éin mhara a bhfuil líonta tábhachtacha díobh ann i gcomhthéacs uile-Éireann ná Sterna paradisaea Fulmarus glacialis agus Larus fuscus.</p> <p>Tá an láithreán mar thaca ag pórúcháin an Phalacrocorax aristotelis Larus argentatus agus an Cephus grille freisin. Soláthraíonn Deenish Island agus an Scairbh gnáthóg den scoth do na héin</p>	<p>Tá na hoileáin neamháitrithe bheaga agus mheánmhéide seo suite idir 5 agus 7 km siar ó Cheann an Uain amach ó chósta Chiarraí agus tá siad an-rite le fórsaí an Atlantaigh dá bharr sin. Is í an Scairbh an t-oileán is mó den dá oileán. Tá sí an-ghéarchlaonta an bealach ar fad timpeall agus tá a bhinn 252 mar airde. Tá na haille is airde ar an taobh theas. Meascán de raithneach mhór féaraigh mhuirí agus roinnt fásra de chineál fraochmhá atá i bhfásra an oileáin. Tá fothrach lonnaíochta mainistreach agus teachín sa limistéar thoir thuaidh den oileán. Níl Deenish chomh garbh céanna leis an Scairbh agus tá sé 144 m ar airde sa leath</p>

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Cáilíocht an Láithreáin	Tréithe eile den Láithreáin
		mhara. Tá pobal beag pórúcháin den <i>Pyrrhocorax pyrrhocorax</i> ar na hoileáin freisin.	deisceartach ach tá an leath tuaisceartach níos ísle agus níos cothroime. Féarach atá san fhásra den chuid is mó agus tá roinnt fraochmhá ar an talamh is airde. Tá na seangoirt mothrach agus tá raithneach mhór agus driseacha iontu. Tá an limistéar mara go 500 m timpeall na n-oileán áirithe leis an láithreán chun soláthar adhéanamh do limistéir 'raftaithe' do na cánóga.
004191	LfCS na Seacht gCeanna a	Tá an láithreán mar thaca ag pobal den <i>Pyrrhocorax pyrrhocorax</i> pórúcháin a bhfuil tábhacht náisiúnta leis agus ar speiceas i Leabhar Dearg na Sonraí é. Taifeadh 11 phéire pórúcháin ón láithreán sa suirbhé i 1992 agus 15 phéire pórúcháin sa suirbhé in 2002/03. Lena chois sin, tugadh ealtaí de suas le 47 éan faoi deara sa suirbhé i 1992 agus suas le 25 éan sa suirbhé in 2002/03. Úsáideann <i>Falco peregrinus</i> an láithreán freisin agus bíonn speicis éagsúla d'éin mhara ag síolrú ar na haille.	Tá LfCS na Seacht gCeanna suite siar ó dheas ó bhaile Chúirt Mhic Shéafraidh i gContae Chorcaí. Tá an limistéar ó aillte cósta leithinis na Seacht gCeanna Seven Heads soir ó thuaidh go Barry's Point sa láithreán, chomh maith le haille Bhá Dhún Urlainn agus Barry's Cove. Áirítear na haille cósta atá suas le 50 m ar airde leis an láithreán, go háirithe ó dheas ó Barry's Point agus an talamh in aice le himeall na haille. Is é an t-uachtar láin an teorainn i dtreo na farraige. Tá gaineamhchlocha Deavónacha, sioltachlocha agus láibchlocha faoi bhun fhormhór an láithreáin; tá carraigeacha ón tréimhse Charbónmharatá atá cosúil leo sa taobh thoir agus sa taobh thiar den láithreán. Is iad aillte cósta an ghnáthóg is iomadúla sa láithreán; tá siad feadh fhad an láithreáin agus fágann foireann speiceas tíopúil aillte cósta go bhfuil tá fás maith iontu. Thar na haille tá limistéir d'fhéarach feabhsaithe, bán fliuch neamhfheabhsaithe agus bán tirim neamhfheabhsaithe, riasc fionnuisce agus talamh curaíochta. Is d'fhéaránaigh den chuid is mór atá an talamhúsáid ach déantar roinnt feirmeoireacht arúil freisin, go háirithe ar Leithinis na Seacht gCeanna. Tá an córas innilte, a bhfuil bánseach theann fásra ann dá bharr, ina bhuntáiste ag <i>Pyrrhocorax pyrrhocorax</i> . Tá limistéir de ghnáthóga leathnádúrtha in go leor áiteanna in aice leis na haille pórúcháin agus iad scaipthe idir limistéir eile ina bhfásann féar ar bhealach cuibheasach rábach.

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Cáilíocht an Láithreáin	Tréithe eile den Láithreán
000101	LCS Loch Trasna agus na nOileán	<p>Tá éagsúlacht mhór gnáthóg sceire agus dríodair i Loch Trasna a ndéanann réimse neamhchosaintí toinne agus sruthanna taoide i bhfeidhm orthu. Tá a lán pobail inbhearacha sa sceir chladachúil atá dulta in oiriúint do thosca salandachta athraithe. Tá an t-aon phobal amháin den <i>Fucus ceranoides</i> ar charraig inbhearach mheasctha fhíorchladachúil atá ar taifead ann freisin. Tá samplaí maithe sa sceir infrea-chladachúil d'iarmaidí cuán mara ag innilt ar fhoraos ceilpeanna ina bhfuil alga coiréilíneach. Tá a lán speiceas de phlandaí agus ainmhithe neamhchoitianta sna pobail sceire imchladaigh. Tá an t-alga dearg filiméadach neamhchoitianta <i>Pterosiphonia pennata</i> sa phobal pluaise ar Inis Arcáin.</p> <p>Tá na pobail dríodair i Loch Trasna eisceachtúil. Is díol spéise ar leith é leaba fhairsing <i>Lithophyllum dentatum</i>, an ceann is mó sa tír agus go hiondúil tá eiseamail atá an-mhór agus atá leacaithe go haonarach ina bhfoirm. Tá pobail maerl eile ann freisin atá liostaithe in Iarscríbhinn V den A.U. Treoir maidir le speicis agus Gnáthóga. Tá roinnt leapacha féir mhara (<i>Zostera marina</i>) ar Loch Trasna lena n-áirítear leaba iontach i gCuan an Chapaill, coire oighreach ar Inis Arcáin. Sa chuan tá an t-aon sceir a thairfead BiomMar den Peacock Worm <i>Sabella pavoninna</i> agus raon leathan pobal dríodar eile. Tá aillte géara le fásra dea-fhorbartha le fáil feadh thaobh theas Oileáin Chléire agus Inis Arcáin. Tá fraochmhánna Tirim Atlantaigh <i>Erica-Ulex</i> forbartha go maith ar na hinsí éagsúla agus feadh codanna den mhórhí. Tá gné ar leith ó dheas sa fhlóra ghaolmhar. Tá ar a laghad naoi speiceas plandaí ó Leabhar Dearg na Sonraí ann agus tá cúig cinn acu faoi chosaint dhlíthiúil freisin. Tá <i>Dianthus armeria</i> le fáil ag an aon stáisiún in Éirinn a bhfuil eolas faoi. Tá daonra suntasach póraithe <i>Halichoerus grypus</i> ar an láithreán agus tá <i>Lutra lutra</i> scaipthe go maith. Tá tábhacht ag baint leis an suíomh mar gheall ar <i>Phocoena</i></p>	<p>Bá leathan éadomhain is ea Loch Trasna, atá suite in iardheisceart na hÉireann. Tá sé gar don scairbh ilchríochach agus, dá bhrí sin, déanann uisce glana ar bheagán cothaitheach Shruth na Murascaille soláthar dóibh. Tá roinnt oileán agus carraigeacha amach ón gcósta a chosnaíonn limistéir cois cladaigh ar fhórsa iomlán an Atlantaigh agus tá na hoileáin iad féin rite leis an ngnáthmhórtas farraige ar a gcóstaí thiar theas. Seoltar sruthanna taoide ag sunaí agus caolta idir na hoileáin, mar atá ag Súnta an Ghaisceanáin, agus féadann sruthanna taoide a bheith láidir. Tá Bá Loch Trasna éadomhain agus faoi fhothain laistigh agus tá grinneall na farraige déanta as dríodair.</p> <p>Sraith sceireacha de Shean-Ghaineamhchloch Rua atá sa bhuncharraig, agus tá siad comhthreomhar le humair de chlastaigh mhuirí Dheavónacha Charbónmhara ag gabháil soir ó thuaidh/siar ó dheas. Sceir fochlaíochta atá sa taobh thoir theas den chuan, sceir as ar tháinig Oileán Chléire, Inis Arcáin agus Inis Píc. Tagann trí fho-sceir fochlaíochta chun cinn laistigh den chuan ar dtús mar oileánra Oileán an Lao agus Inis Uí Driscoil ar an dara dul síos mar Oileán Carthy agus na Sceacha agus ar an tríú dul síos mar shlabhra Oileán Clutharach/Inis Fada/Oileán an Chaisleáin/Oileán an Chapaill.</p> <p>Baineann castacht agus éagsúlacht shuntasach leis an éifeacht. Chomh maith le fásra aille agus fraochmhá, tacaíonn na hoileáin féarach tirim agus bogthais agus roinnt fásra luascach agus riasc agus limistéir bheaga de riasc goirt scaineagáin agus dumhcha. Tá lochanna beaga ar Oileáin Clear agus Inis Arcáin.</p>

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Cáilíocht an Láithreáin	Tréithe eile den Láithreáin
		<p>phocoena a bheith ann, le flúirse coibhneasta ard ar taifead agus soláthraíonn sé gnáthóg d'ardchaighdeáin don mhamach muirí seo. Tá daonra póraithe tábhachtach ar bhonn náisiúnta de Pyrrhocorax pyrrhocorax agus roinnt péirí Falco peregrinus. Póraíonn éin mhara ar na hinsí le daonraí tábhachtacha ar bhonn náisiúnta Fulmaris glacilis Phalacrocorax carbo Larus fuscus agus Cepphus grylle. Phóraigh geabhróga geimhreacha san am a chuaigh thart agus tá gnáthóg fhéideartha ann fós. Tá an t-aon réadlann éan (a bunaíodh i 1959) a bhfuil foireann aici in Éirinn ag Oileán Chléire agus tá stáisiún taighde mara ar Inis Arcáin.</p>	
000108	LCS An Ghaorthaidh	<p>In ainneoin go bhfuil thart ar leath den bhunlimistéar scriosta is é an An Gaorthadh fós an t-aon fhoraois ghlárach fairsing in Éirinn nó sa Bhreatain nó go deimhin in iarthar na hEorpa siar ón Réine. Tá an fásra abhann uisceach dea-fhorbartha freisin. Comhlánaítear an choillearnach fhliuch le sampla breá ach beag de choillearnach darach slán. Tá na limistéir faoi thuilte tábhachtach le haghaidh éin uisce geimhrithe. Tarlaíonn Lutra lutra ar fud an tsuímh.</p>	<p>Is éard atá sa an láithreán seo cuid 7km den Laoi agus áirítear leis an cumar leis an Tonn. Tá sé suite i ngleann leathan réidh ar ghrinneall aolchloiche agus Sean-Ghaineamhchloch Dhearg ar thaobh an ghleanna in aice leis. Tá an chuid thoir den suíomh tuilte ag damba agus tá sé faoi réir luaineachtaí saorga i leibhéal uisce. Tá na hiarsmaí is nádúrtha den fhoraois ghlárach in aghaidh an tsrutha ó Dhroichead Thuamhan. Bíonn féarach glárach go minic ag na himill agus tá laghortach coillearnaí tirime agus scrobarnach Ulex san áireamh sa suíomh. Tá féarach leathfheabhsaithe san áireamh freisin toisc go n-úsáideann na héin uisce a mhealltar chuig an taiscumar é. Ag leibhéal ísle uisce laistigh den taiscumar bíonn flóra láibe gearrshaolach iontach á fhorbairt.</p>
000353	LCS Sean Fhoirgneamh Tí Choill an Droma Móir	<p>Is é seo an t-aon láithreán geimhridh shaorga in Éirinn agus mar sin tá tábhacht náisiúnta ag baint leis. Agus >200 Crú-ialtóg Beag (Rhinolophus hipposideros) ag codladh geimhridh ar an suíomh seo gach bliain is láithreán a bhfuil tábhacht idirnáisiúnta ag baint leis..</p>	<p>Foirgneamh mór cloiche trí stór atá sa láithreán seo atá suite i gCoill an Droma Móir lasmuigh den Neidín, Co. Chiarraí. Athraíodh cuid de chuid an tsiléir i 1989 chun suíomh geimhridh shaorga a chruthú a raibh líon beag de na Crú-ialtóga Beaga coilínithe ann roimh i bhfad. Tá líon na n-ialtóg a úsáideann an suíomh méadaithe anois go dtí >200 gach geimhreadh. Bíonn daonra cónaitheach beag de <50 ialtóg ann ar feadh na bliana. Tá coillearnach thart ar an láithreán – ina bhfuil gnáthóg</p>

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Cáilíocht an Láithreáin	Tréithe eile den Láithreán
			sealgaireachta oiriúnach agus foscadh d'ialtóga agus iad ag taisteal chuig an láithreán samhraidh - ní fios faoi láthair.
001058	LCS Chainéal an Oileáin Mhóir	Tá tábhacht éiceolaíoch ag baint leis an suíomh toisc na láibe agus réileán gainimh idirthaoideach agus móinéir salainn Atlantaigh den chineál inbhear atá ann. Tá an dá ghnáthóg measartha fairsing ó thaobh achair de agus de chaighdeán measartha go maith. Tá ardtábhacht éaneolaíoch ag baint leis an suíomh a thacaíonn go rialta le thart ar 50% d'éin uisce geimhrithe Chuan Chorcaí. Úsáideann comhréireanna suntasacha de dhaonraí tábhachtacha idirnáisiúnta <i>Limosa limosa</i> agus <i>Tringa totanus</i> a gheimhrítear i gCuan Chorcaí an láithreán agus tacaíonn le daonraí de 12 speiceas eile atá tábhachtach go náisiúnta lena n-áirítear <i>Pluvialis apricaria</i> agus <i>Limosa lapponica</i> atá liostaithe in Iarscríbhinn I de Threoir an AE maidir le hÉin.	Tá an láithreán seo mar chuid thoir thuaidh de Chuan Chorcaí. Áiríonn sé Cainéal an Oileáin Mhóir, na ceantair idirthaoideacha idir Oileán Fóite agus an tOileán Beag agus inbhear Abhainn Dhún Guairne agus Abhainn na Cora chomh fada le Mainistir na Corann. Tá an Cainéal Thuaidh 1 km ar leithead ar an meán ach síneann sé thart ar 9 km ón oirthear go dtí an iarthar. Tá foscadh maith sa limistéar agus is láib mhíne den chuid is mó atá sna dríodar idirthaoideach. Chomh maith leis na gnáthóga inbhearacha tá roinnt féarach fliuch ar an láithreán a úsáideann éin ar fara chomh maith le roinnt coillearnach leathanduilleach ar Oileán Fóite. I gcomparáid leis an gcuid eile de Chuan Chorcaí níl mórán cur isteach ar Chainéal an Oileáin Mhóir agus is é an dobarshaothrú an phríomhghníomhaíocht.
001342	LCS Locha Chluain Í agus Inse Uí Chuinn, Coill na hlúraí	Sampla iontach tábhachtach de choillearnach darach aigéadafileach leathnádúrtha hipearaigéanach. Tá léicean annamh <i>Leptogium juressianum</i> ag na coillte chomh maith le pobail shuntasacha myxomycele bryophyte agus inveirteabrach lena n-áirítear <i>Geomalacus maculosus</i> . Tá córas de lochanna olagatrófacha ar ardchaighdeán ar an láithreán freisin. Tá <i>Najas flexilis</i> agus <i>Salvelinus alpinus</i> sna lochanna. Póraíonn <i>Falco peregrinus</i> laistigh den láithreán. Soláthraíonn teachín nach bhfuil in úsáid coinníollacha fara samhraidh cobhsaí gan cur isteach air do dhaonra de 100+ de <i>Rhinolophus hipposideros</i> a bhfuil tábhacht idirnáisiúnta leo.	Tá an láithreán suite ar fhánaí thiar thuaidh na gCeach agus ag breathnú amach ar ghóilín an Neidín agus tá sraith de lochanna olagatrófacha nasctha ann. Is minic a bhíonn aibhneacha agus sruthanna ag sreabhadh isteach agus ag nascadh go tapa agus tá roinnt easanna i láthair. Tá roinnt eanaigh imeallacha agus fásra luascach sna locha. Tá Coill na hlúraí suite ar an bhfána géar sléibhe ar chladach thiar theas Loch Inse Chuinn. Tá cuid de na hoileáin ar na lochanna faoi choillte. Is coimpléasc de fhraochmhánna féaraigh fliuch agus roinnt bratphortach é an chuid eile den suíomh. Gné den suíomh is ea carraig agus aill nocht. Innilt chaoirigh is mó atá in úsáid talún sa cheantar. Tarlaíonn foraoisiú tráchtála sna ceantair máguaird. Tá roinnt foraoisiú tráchtála san áireamh freisin toisc go n-úsáideann crú-ialtóga beaga é le haghaidh sealgaireachta agus mar chonair comaitéireachta.

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Cáilíocht an Láithreáin	Tréithe eile den Láithreáin
001879	LCS Phortach an Ghleanna Móir	Tá tábhacht ag baint leis an láithreán toisc go bhfuil roinnt gnáthóg agus speiceas plandaí agus ainmhithe i gceangal leis seo. Tá samplaí maithe de lochanna olagatrófacha agus fásra aibhneacha ar snámh agus tá an dá ghnáthóg seo ar chaighdeán maith. Tá ionadaíocht mhaith ag fraoch fliuch cé go bhfuil an cháilíocht éagsúil mar gheall ar ró-innilt. Tá méid an bhratphortaigh beag agus tá ró-innilt ann freisin cé go bhfuil tábhacht áirithe leis mar go bhfuil sampla de phortach gleann crochta ann. Tá planda larscríbhinn 11 <i>Trichomanes speciosum</i> le fáil in éineacht le go leor brífítí agus léicín neamhchoitianta. Tá daonra <i>Margaritifera margaritifera</i> le fáil in Abhainn na gCapall. Tá pórú <i>Pyrrhocorax pyrrhocorax</i> ag an láithreán.	Tá Sean-Ghaineamhchloch Dhearg mar bhonn faoin láithreán mór ardtalún seo atá suite ar Leithinis Bhéarra. Ardaíonn sé in airde ó 0 go 602 m agus is éard atá ann go príomha ná féarach ardtalún fraoigh agus carraig nochtaithe le limistéar beag bratphortach. Tá loch mór Loch an Ghleanna Bhig ina ghné den láithreán agus tá an loch seo timpeallaithe ag scríthe géara agus fánaí creagach. Tá an láithreán draenáilte ag dhá phríomh-aibhneacha. Sníonn Abhainn na gCapall ó Loch an Ghleanna Bhig go dtí an fharraige ag Droichead na Ceapaí agus tá an abhainn seo ar fad san áireamh sa láithreán. Tá sruthanna ceannuisce Abhainn na Gleann Móire le fáil sa chuid thoir den láithreán. Is é féarach caorach an phríomhúsáid talún laistigh den láithreán.
001890	LCS Phortach Mhullach an Ois	Fásra iontach slán do bhratphortach ardleibhéil mar sin gan aon damáiste ó ró-innilt ná ó chreimeadh. Tá gnáthphobal bratphortaigh sléibhe ann agus folaíonn sé fásra sruthlaithe ceannuisce srutha le speicis neamhchoitianta go háitiúil mar <i>Pinguicula grandiflor</i> .	Limistéar beag bratphortach sléibhe slán ar Mhullach an Ois (651m) ar an mbuaic is airde i raon Sean-Ghaineamhchloch Dhearg Shléibhte Dhoire na Sagart. Tá roinnt sruthanna ceannuisce srutha ar an láithreán.
002098	LCS Seanfhoirgneamh Cónaithe Choill Eascaibh	Toisc go bhfuil > 200 Crú-laltóg Beag (<i>Rhinolophus hipposideros</i>) ar an láithreán seo. Is láithreán é a bhfuil tábhacht idirnáisiúnta leis.	Is éard atá sa láithreán seo ná foirgneamh beag cloiche dhá stór in aice leis an tSnaidhm Co. Chiarraí a úsáideann >200 Crú-laltóg Beag mar láithreán póraithe samhraidh. Téann na hialtóga isteach san fhoirgneamh trí spásanna os cionn trí fhuinneog agus fanann siad sa chuid uachtarach den fhoirgneamh atá ar crochadh ó adhmaid dín. Tá an láithreán timpeallaithe ag coillearnach a sholáthraíonn gnáthóg sealgaireachta oiriúnach agus foscadh d'ialtóga agus iad ag taisteal idir an láithreán seo agus an láithreán geimhridh - ní fios faoi láthair an áit a bhfuil sé.
002187	LSC Loch Drongáin	Sampla iontach atá sa ghnáthóg murlaigh laistigh den láithreán seo de mhurlach locha salanda atá go hiomlán nádúrtha agus é i riocht beagnach gan smál agus ar cheann de na trí ionadaí is fearr de murlaigh domhain-silte sa tír. Níl aon speiceas fíor-annamh flóra taifeadta sa murlach ach is iondúil go mbíonn an pobal	Tá Loch Drongáin suite ar an taobh thuaidh de Ghóilín Neidín i gCo. Tá an murlach domhain (18 m) agus tá malartú taoide teoranta ag an ngóilín caol ach tá an tsalandacht fós ard (28-32 ppt). Tá taobhanna an mhurlaigh in aice leis an góilín comhdhéanta de charraig nochtaithe le seilfeanna géara le

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Cáilíocht an Láithreáin	Tréithe eile den Láithreáin
		murlach le <i>Ruppia cirrhosa</i> agus <i>Chaetomorpha linum</i> an. Tá an fána saibhir (69 tacsá) le roinnt speisialtóirí murlaigh (<i>Hydrobia ventrosa</i> <i>Cerastoderma glaucum</i> <i>Palaemonetes varians</i>) agus speicis neamhchoitianta de réir dealraimh (<i>Jaera forsmani</i> <i>Erichthonius diformis</i> <i>Lembos longipes</i>).	grinneall láibeach ar leataobh go réidh ag 6 m. Tá an talamh thart ar an murlach ina meascán den fhraochmhá bratphortaigh agus féarach fliuch. Tá cuid den fhéarach fliuch agus den fhraoch feabhsaithe le haghaidh féaraigh.
004156	LSC Rinn Mhuintir Bháire go Ceann Tuaithe	Tacaíonn an láithreán le daonra tábhachtach de speiceas pórucháin Cág gobdhearg, atá sa Leabhar Sonraí Dearga agus liostaithe in Iarscríbhinn I den E.U. Treoir maidir le hÉin; Taifeadh 82 péire pórucháin ón láithreán i suirbhé 1992 agus 73 i suirbhé 2002/03. I rith gheimhreadh 2003/04 taifeadh ealtaí de suas le 27 éan laistigh den LSC. Tá an dlús is airde de Chág gobdhearg pórucháin ar agus timpeall ar Cheann Mhálanna. Tacaíonn an láithreán le daonra tábhachtach Seabhac (8 bpéire in 2002); tá an speiceas seo liostaithe in Iarscríbhinn I den AE. Treoir maidir le hÉin. Tá daonra náisiúnta tábhachtach d'Fhoracha Dhubh (137 acu) ar an láithreán chomh maith le daonraí níos lú d'éin mhara eile: Cánóg Bhán (57 bpéire) Faoileán Scadán (30 péire) Seaga (17 bpéire), Saidhbhéar (20 péire) agus Droimneach Mór (1 péire) - na sonraí go léir maidir le héin mhara ó 1999 2001 agus 2002.	Is láithreán mór é an LSC ó Rinn Mhuintir Bháire go Ceann Tuaithe atá suite ar chósta thiar theas Cho. Chorcaí. Is éard atá ann ná cósta ard agus na haille farraige ó Cheann Mhuintir Bháire go Carn Uí Néid, Ceann Bró agus An Cruachán san iarthar agus ó Dhún na Séad go Rinn Thrá Omna agus leithinis Cheann Tuaithe san oirthear. Áirítear ar an láithreán na haille farraige an talamh in aice le ciumhais na haille (intíre ar feadh 300 m) limistéar níos faide isteach sa tír soir ó Chuan Dhún Locha agus freisin limistéir dhumhcha ag Bá na hEorna agus an Cruachán. Cruthaíonn an marc arduisce an teorainn i dtreo na farraige. Tá gaineamhchlocha agus láibchlocha Deavónacha faoi bhun an chuid is mó den láithreán cé go bhfuil carraigeacha Carbónmhara le fáil freisin ar leithinis Mhuintir Bháire agus Ceann Tuaithe.
004190	LSC Cheann Dún dTéide go Ceann an Dúinín	Tacaíonn an láithreán le daonra tábhachtach pórucháin <i>Pyrrhocorax pyrrhocorax</i> - taifeadh 11 péire pórucháin ón láithreán i suirbhé 1992 agus 11 i suirbhé 2002/03. Ina theannta sin tá ealtaí de 4-6 éan tugtha faoi deara.	Tá LSC Rinn Dhún Téide agus Ceann an Dúinín suite siar ó dheas ó bhaile Chloich na Coillte, Co. Chorcaí. Cuimsíonn sé na haille farraige ó dheas ó dhumhcha Ráth an Bharraigh go Ceann Dhún dTéide soir ó thuaidh feadh an chósta go Ceann Dhún Eoghain agus Rinn Liath chomh fada leis an taobh thuaidh de Ceann an Dúinín. Áirítear ar an láithreán na haille farraige agus an talamh in aice le imeall na haille. Cruthaíonn an marc arduisce an teorainn i dtreo na farraige. Gaineamhchloch siolta agus láibchloch Deavónach atá faoi bhun an chuid is mó den láithreán ach tá carraigeacha cosúla den aois Charbónmhar ann freisin.

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Cáilíocht an Láithreáin	Tréithe eile den Láithreán
000106	LSC Choill Ghort na Tiobhratan	Cé go bhfuil sé díghrádaithe go páirteach trí chrainn andúchasacha a bheith ann agus limistéar dlúth <i>Rhododendron ponticum</i> agus <i>Prunus laurocerasus</i> tá an choill seo luachmhar mar shampla maith de sheanchoillearnach darach. Díol suntais an flóra talún an-saibhir atá ann lena n-áirítear <i>Saxifraga spathularis</i> <i>Euphorbia hyberna</i> agus raon brífítí. Is gnáthóg é freisin do <i>Geomalacus maculosus</i> agus limistéar sealgaireachta do sheacht speiceas ialtóg.	Forbraíodh coimpléasc measartha mór d'adhmad darach ar ithreacha donn podsolacha & glioracha atá suite ar fhánaí creagach ar gach taobh den Sulán. Críosanna púscadh tá sruthchúrsaí beaga ina n-ábhar caol creagach agus limistéir lomán carraige laistigh de na coillearnacha.
000335	LSC Bhá na Scealg agus Inbhear Thrá na hUíne	Tá an láithreán tábhachtach maidir le móinéir salainn an Atlantaigh agus na Meánmhara araon a bhfuil cáilíocht mhaith acu araon. Tá a fhios ó 1890 go bhfuil <i>Petalophyllum ralfsii</i> ar an láithreán agus athdhearbhaíodh é le déanaí. Tá líon na bplandaí íseal, áfach, agus tá gnáthóg fhéideartha teoranta. Tá daonra geimhrithe de <i>Melanitta nigra</i> atá tábhachtach go náisiúnta sa cheantar agus úsáideann sé go rialta na huiscí éadoimhne laistigh den láithreán. Tá <i>Charadrius hiaticula</i> le fáil i líon atá tábhachtach go náisiúnta chomh maith le líon níos lú lapairí eile.	Tá an láithreán suite in iarthar Chontae Chiarraí agus cuimsíonn sé inbhear Abhainn na hUíne agus uiscí éadoimhne Chuan Bhaile an Sceilg (go doimhneacht c. 16 m). Tá fairsinge an tsuímh ó Oileán an Chapail san iarthar go Pointe na Móna in oirdheisceart an chuain. Tá foscadh maith ag inbhear Abhainn na hUíne le gob gainimh atá ag sileadh amach, cúrsa gailf ar an taobh theas anois. Tá réimse beag de chnoic ghainimh fós le fáil ar an taobh thuaidh den inbhear. Tá an chuid is mó den chuid taoide den abhainn san áireamh sa láithreán. Os cionn na réileán idirthaoideach gainimh agus láibe agus riasca goirt tá limistéir fhéarach fliuch riasc fionnuisce agus fásra luasach.
000364	LSC Theach Oighir Chill Gharbháin	De bhrí go mbíonn níos mó ná 300 crú-ialtóg bheag ag geimhriú sa suíomh seo agus de bhrí gur taifeadadh suas le 366 crú-ialtóg bheag ann i rith an tsamhraidh, is suíomh a bhfuil tábhacht idirnáisiúnta leis é seo. Is dócha go bhfuil Teach Oighir Chill Gharbháin ar cheann de na gnáthoga geimhreachais is mó san Eoraip le haghaidh an speicis seo. Bíonn fara ó cheann ceann na bliana ar fáil sa suíomh agus is gnáthóg foráiste d'ialtoga é chomh maith. Tá sé ar cheann de na suíomhanna is tábhachtaí sa tír don <i>Rhinolophus hipposideros</i> .	Áirítear ar an láithreán seo struchtúr beag cloiche ar a dtugtar teach oighir atá suite i gCoill Ghleann na hUidhre ar an taobh theas den Ruachtach, Cill Gharbháin, Co. Chiarraí. Bhí an struchtúr seo in úsáid roimhe seo le haghaidh stórála bia ach tá sé in úsáid anois ag >300 Crú-ialtóg Beag mar láithreán geimhridh. Tá méadú tagtha ar líon na n-ialtóg a úsáideann an gnáthóg gheimhreachais ó cuireadh gríl ar an mbealach isteach i 1987. Soláthraíonn an choillearnach mórtimpeall atá laistigh den láithreán gnáthóg sealgaireachta oiriúnach agus roinnt fothain d'ialtoga agus iad ag taiseal chuig dhá láithreán fara samhraidh roinnt ciliméadar ar shiúl ar gach taobh den teach oighir. Is teachán as úsáid agus scioból as úsáid atá sna faraí samhraidh agus

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Cáilíocht an Láithreáin	Tréithe eile den Láithreáin
			úsáideann breis is 170 ialtóg gach ceann acu.
001230	LSC Inbhear Chúirt Mhic Sheáfraidh	Limistéar tarraingteach radharcra cósta agus tírghnéithe suimiúla (gleann abhann báite nó ria). Tá an t-aistriú ó riasc goirt go riasc fionnuisce forbartha go maith agus tarlaíonn gob beag gainimh agus riasc goirt gaolmhar freisin. Taifeadadh roinnt plandaí neamhchoitianta san am atá caite. Cothaíonn na réileáin láib agus gainimh inbhearacha pobail geimhridh lachan agus lapairí.	Inbhear ag béal gleann a osclaíonn isteach sa Mhuir Cheilteach. Tá an t-inbhear cosúil le ria le tionchar sáile a shíneann i bhfad intíre. Áirítear ar an láithreán limistéir mhóra réileán gainimh agus láibe chomh maith le córais beaga dumhcha agus dromanna scaineagáin ag béal sruthanna beaga. Tá riasca suimiúla salainn agus fionnuisce taobh le bruach abhann na príomh-abhann.
002123	LSC Cheann Airde Móire	Láithreán beag cé go bhfuil samplaí measartha tipiciúla á thaispeáint ann den chineál aillte agus fraochmhá thirim a bhaineann le cósta theas na hÉireann. Ar chaighdeán maith den chuid is mó cé go ndearnadh dó dochar éigin. Cothaíonn aillte coilíneachtaí éan mara go háirithe Rissa tridactyla le 1.6% den iomlán náisiúnta. Tá Pyrrhocorax pyrrhocorax, speiceas ó larscríbhinn I den Treoir maidir le hÉin freisin.	Tá an láithreán suite ar cheann tíre beag díreach soir ó shráidbhaile na hAirde Móire ar chósta thiar Phort Láirge agus tá raon gnáthóg ann ó uisce mara oscailte go fraochmhána aille agus féarach tirim. Tá airde measartha ar na hailte (suas le 40 m) leanúnach agus claonta go maith. Tá siad mar chuid de Shionlíne na hAirde Móire. Is den chineál torrach é an fraoch tirim agus Calluna vulgaris is mó atá ann ach Ulex gallii agus Erica cinerea. Tá cosán ar bharr na n-aillte. Ina theannta sin tá tobar beannaithe agus séipéal Déaglan ar an láithreán.
002137	LSC na Siúire Íochtarach	Tá raon gnáthóg ó larscríbhinn I ar an láithreán seo lena n-áirítear fásra abhann ar snámh, luibheanna arda eotrófacha foraoise gláracha sean-choillte darach, coillte iúr agus móinéir salainn. Tá an láithreán an-tábhachtach ós rud é go bhfuil roinnt speiceas ainmhithe ó larscríbhinn II atá gann agus speisialaithe ann le daonraí thar a bheith tábhachtach de na speicis éisc Salmo salar agus Alosa fallax fallax. Tá Lutra lutra forleathan ar an gcóras mar atá Austropotamobius pallipes. Tacaíonn an láithreán le dhá ghnáthóg tosaíochta ó larscríbhinn I agus cúig ghnáthóg ó larscríbhinn I nach bhfuil tosaíocht acu. Tá ceithre speiceas éan ó larscríbhinn I ar an láithreán. Tá an léicean tearc Lobaría pulmonaria, táscaire coillearnaí ársa le fáil ag Coill Darach Phort Lách laistigh den láithreán.	Sreabhann córas na Siúire trí chontaetha Thiobraid Árann, Chill Chainnigh agus Phort Láirge. Tá an láithreán comhdhéanta de na stráicí fíoruisce go léir den tSiúir díreach ó dheas de Dhurlas Éile agus síneann an taoide chomh fada leis an gcomar leis an mBearú/An Fheoir díreach soir ó Phointe na Síge i gCo. Phort Láirge agus An Moiltín. Sreabhann go leor den chóras trí aolchloch Charbónmhar ach i dtreo Phort Láirge athraíonn an gheolaíocht go Sean- Ghaineamhchloch Dhearg agus buncharraigí Ordaiviseacha. Tacaíonn an láithreán le raon éagsúil gnáthóg lena n-áirítear giolcach riasc tailte féaraigh fliucha agus tirime coillearnacha leathnádúrtha leathanduilleacha riasca goirt aibhneacha taoide agus bealaí inbhearacha. Áirítear limistéir mhóra féarach feabhsaithe agus tailte curaíochta ar chúiseanna cáilíochta uisce.
004066		Tá an Tarbh agus an Bhó ar cheann de na coilíneachtaí éan mara is tábhachtaí sa tír agus tá daonraí tábhachtacha náisiúnta de	Is éard atá sa láithreán ná dhá oileán carraigeacha an-bheag, an Bhó agus an Tarbh atá suite thart ar 2.5 km agus 4 km faoi seach ó

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Cáilíocht an Láithreáin	Tréithe eile den Láithreáin
	LSC an Tairbh agus na Bó	<p>Hydrobates pelagicus Sula bassana agus Fratercula arctica ann. I gcás Sula bassana is é an tríú coilíneacht is mó in Éirinn é. Tacaíonn sé freisin le líon tábhachtach réigiúnach de Fulmarus glacialis Rissa tridactyla Uria aalge agus Alca torda. Téann tagairtí d'éin mhara ag pórú siar go dtí na 1800í. Is Tearmann Fána an dá oileán agus tá an Bhó faoi úinéireacht an stáit.</p>	<p>Cheann Baoi i bhfíor-iardheisceart na hÉireann. Ardaíonn na hoileáin ina bhfuil Sean-Ghaineamhchloch Rua go dtí os cionn 60 m agus bíonn siad crochta go ginearálta. Tá fásra gann agus cuimsíonn sé gnáthfhlóra muirí. Tá an t-achar muirí go fad 500 m thart ar gach oileán san áireamh laistigh den láithreán ar mhaithe leis na héin mhara atá ag gor. Tá teach solais uathobrithe ag an Tarbh.</p>
004094	LSC Chalaídh na Dubhabhann	<p>Tá an-tábhacht ag baint leis an láithreán le haghaidh éin uisce geimhrithe. Tacaíonn sé le daonra de Cygnus cygnus atá tábhachtach go hidirnáisiúnta agus daonraí tábhachtacha náisiúnta Anas penelope Anas crecca agus Limosa limosa. Tá daonra Limosa limosa tar éis dul thar an tairseach maidir le tábhacht idirnáisiúnta uaireanta. Roimhe seo bhí daonra rialta Cygnus columbarius bewickii ann ach ní tharlaíonn sé seo anois, rud a léiríonn crapadh raoin ag leibhéal náisiúnta. Póraíonn Egretta garzetta go háitiúil agus tugann an speiceas seo cuairteoir rialta ar an láithreán anois. Is iascach salmainide tábhachtach é córas na Dubhabhann agus tá ardluach caomhantais aige do Salmo salar. Tacaíonn sé freisin le daonraí tábhachtacha Lampetra planeri L. fluviatilis Petromyzon marinus agus Alosa fallax fallax. Tá Lutra lutra forleathan ar fud an láithreáin</p>	<p>Cuimsíonn an láithreán stráice 23 km den Dubhabhainn a shíneann soir go Mainistir Fhear Maí agus Lios Mór. Áiríonn sé an cainéal abhann agus stráicí féarach tuilte go séasúrach laistigh den tuilemhá. Cuireann dromanna gaineamhchloiche comhthreomhar leis an abhainn teorainn leis an limistéar tuilte go dorchla cúng. Tá an stráice íochtarach ón mBaile Dubh go dtí an Lios Mór níos mó faoi réir tuilte ná an chuid uachtarach.</p> <p>Tá pobal uisceach dea-fhorbartha ag cainéal na habhann mar aon le fásra luascach atá ag teacht chun cinn in áiteanna. Tá an chuid is mó den talamh os cionn na mbruach feabhsaithe le haghaidh talmhaíochta agus níl ach corr-limistéir de thalamh féaraigh fhliuch imeallach agus coillearnach fhliuch (Salix spp. den chuid is mó) fós i láthair. Bíonn roinnt limistéar curaíochta ann.</p>
004109	LCS An Ghaorthaidh	<p>Tacaíonn an láithreán le daonraí tábhachtacha éan uisce geimhrithe, lena n-áirítear ealaí, lachain srúmála agus roinnt lapairí. Tá cáilíocht na ngnáthóg go maith agus soláthraíonn an láithreán idir láithreáin chothaithe agus fara do na héin. Tá daonraí tábhacht náisiúnta ag sé cinn de na speicis: Cygnus olor Anas penelope Anas crecca Anas clypeata Fulica atra agus Pluvialis apricaria. I measc na speiceas eile a fhaightear go rialta tá Cygnus cygnus Aythya fuligula agus Vanellus vanellus. Is anaclann Dúlra agus Tearmann Bithghiniteach de chuid Ramsar é an láithreán.</p>	<p>Tá an láithreán seo suite c. 2 km siar ó dheas ó Mhaigh Chromtha agus is éard atá ann ná stráice den Laoi a ndearnadh damba air sna 1950idí mar chuid de scéim hidrileictreach. Roimhe seo bhí limistéar fairsing d'fhoraois ghlárach sa ghleann ach níl ach cuid den fhoraois ann anois. Síneann an LCS ó Dhroichead Eanach Áille siar go Droichead na Toinne. Is é an príomhghnáthóg anois ná loch éadomhain a bhfuil scrobarnach coillearnach fhliuch agus féarach atá i mbaol tuilte ar an imeall. Nuair a bhíonn an t-uisce íseal forbraíonn pobal planda ceannródaíoch ilghnéitheach gearrshaolach ar an láib.</p>

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Cáilíocht an Láithreáin	Tréithe eile den Láithreáin
004155	LCS Leathinis Bhéarra	Tacaíonn an láithreán le daonra tábhachtach de speiceas pórúcháin den chág gobdhearg, atá mar chuid den Leabhar Sonraí Dearga atá liostaithe in Iarscríbhinn I den E.U. Treoir maidir le hÉin; Taifeadh 58 péire goir laistigh den láithreán i suirbhé 1992 agus 54 i suirbhé 2002/03. Taifeadh ealtaí suas le 42 éan i mí Mheán Fómhair 2003. Tá tábhacht náisiúnta ag an láithreán freisin d'Fhulmair (575 péire) agus don Fhaoileán Dubh (87 duine i 1999) chomh maith le daonraí níos lú d'éanlaith mhara eile: Seag (12 péire).) Faoileán Scadán (20 péire) Faoileán Lúbach Beag (4 péire) agus Lus an Chúlóg (5 péire) – na sonraí go léir maidir le héin mhara ó 2000. Úsáideann Seabhac Seabhac an láithreán freisin (4 péire in 2002).	Is láithreán cósta é LSC Leathinis Bhéarra atá suite ar chósta thiar Cho. Chorcaí siar ó dheas ó bhaile Neidín. Cuimsíonn sé na codanna de chósta arda agus aillte farraige ar an taobh thiar den leithinis ó Rinn Mhór / Rinn Troisc sa tuaisceart go dtí deireadh Oileán Baoi san iarthar agus chomh fada soir leis an Oileán Mór sa deisceart. Áirítear ar an láithreán na haille farraige, an talamh in aice le ciumhais na haille agus roinnt ardtalún níos faide isteach faoin gcósta thart ar Chnoc an Iolair, Chnoc na nGabhar, na hAilichí agus Fuarchoill. Cruthaíonn an marc arduisce an teorainn i dtreo na farraige. Tá gaineamhchlocha agus sioltachlocha Deavónacha faoi bhun an chuid is mó den láithreán in ainneoin go bhfuil carraigeacha Carbónmhara le fáil thart ar Black Ball Head agus ar an Oileán Mór; tá limistéir bheaga de charraigeacha bruthacha le fáil ar Cheann Troisc, Oileán Baoi, Black Ball Island agus ar an Oileán Mór.
004192	LCS Ceann Heilbhic go Baile Uí Chuinn	Soláthraíonn an fraoch íseal agus an talamh feirme talmhaíochta ar bharr na haille gnáthóg sealgaireachta maith do Pyrrhocorax pyrrhocorax; tá an láithreán tábhachtach freisin do Falco peregrinus. Chomh maith leis sin sin tá daonraí éan mara goir tábhachtach ar an láithreán atá lonnaithe thart ar Cheann Heilbhic.	Is láithreán líneach é LCS Ceann Heilbhic go Baile Uí Choinn atá suite ar chósta thiar theas Cho. Phort Láirge. Áirítear leis na haille farraige agus an talamh in aice leis an imeall aille idir Ceann Heilbhic san oirthear agus baile fearainn Bhaile Uí Choinn san iardheisceart. Cruthaíonn an marc arduisce an teorainn i dtreo na farraige ach amháin timpeall ar Cheann Heilbhic áit a bhfuil an limistéar farraige in aice láimhe atá fad 500 m ó bhun na haille san áireamh..
000093	LSC na Ceachan	Tá ardspéis eolaíoch ag baint leis an láithreán mar gheall ar an limistéar mór bratphortach ardtalún a bhfuil sampla iontach de phortach lionsach ann. Chomh maith leis an bportach tá samplaí maithe de charraig shiliciúla agus de sceallach agus roinnt samplaí réasúnta de fraochmhá alpach agus fraochmhá fliuch. Is gné den láithreán iad lochanna olagalófacha chomh maith le bia-shampla	Tá sean-ghaineamhchloch rua faoi bhun an láithreáin ardtalún seo. Is é 420m an meánairde laistigh den láithreán cé go síneann roinnt beanna go 630m. Ar an láithreán tá gleannta oighreacha agus coirí mar an ceann ina bhfuil Loch Eorna. Tá ardchlár bogach leathan le lochanna beaga thart ar 420m. Tá aillte móra sa chuid thiar thuaidh den suíomh. Déantar foraoisiú lasmuigh den

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Cáilíocht an Láithreáin	Tréithe eile den Láithreán
		<p>de lochanna diostrófacha. Is ag an láithreán seo atá an t-aon stáisiún sna hOileáin Bhriotanacha atá ag Minuartia recurva, speiceas atá faoi chosaint agus i Leabhar Dearg na Sonraí. Tá speicis Falco peregrinus Circus cyaneus agus Pyrrhocorax pyrrhocorax de chuid Iarscríbhinn I Treoir Éan le fáil ar an láithreán. Tarlaíonn Lutra lutra freisin. Tá Geomalacus maculosus forleathan ar fud an láithreáin. Tá cnuasach suntasach brifítí taifeadta.</p>	<p>láithreán.</p>
000097	LSC Anaclann agus Purláin Loch Oighinn	<p>Tá an-tábhacht náisiúnta agus idirnáisiúnta ag baint le Loch Oighinn mar go bhfuil líon an-ard gnáthóg agus pobal laistigh de limistéar an-bheag le héagsúlacht an-ard speiceas agus líon mór speiceas neamhchoitianta. Tá na pobail sceireacha neamhghnách sa mhéid is go bhfuil siad i bhfad níos sainiúla d'uisic níos oscailte agus go dtarlaíonn siad ag doimhneachtaí níos éadoimhne ná mar atá in uiscí oscailte. Tá tábhacht ard ag baint leis an mbá éadomhain agus leis na gnáthóga uaimheanna muirí freisin agus iad ar chaighdeán an-mhaith. Mar gheall ar nádúr an-chosanta Loch Oighinn is féidir staidéir eolaíoch a dhéanamh go sábháilte agus baineadh úsáid as an láithreán seo agus leanfar dá úsáid chun ár n-eolas ar speicis mhuirí agus a n-éiceolaíocht a chur chun cinn go mór. Tá speiceas planda atá i Leabhar na Sonraí Dearga Kickxia elatine le fáil laistigh den láithreán. Cé go bhfuil an choillearnach dhuillsilteach measctha den chuid is mó, baineann tábhacht áitiúil éigin leis. Tacaíonn an láithreán le pórú Falco peregrinus agus Pyrrhocorax pyrrhocorax.</p>	<p>Tá an suíomh suite ar an gcósta theas díreach soir ó Loch Trasna. Ón gcósta oscailte atá nochtaithe do ghnáthghaotha an iardheiscirt tá góilín caol Barlogue Creek a leanann go cuan Loch Oighinn, atá faoi fhoscadh go maith. Ceanglaíonn limistéar de bholláin mhóra le sruthanna láidre taoide ar a dtugtar 'na Rapids an Loch le Góilín Barlogue. Tá struchtúr an Locha ar dhóigh ina mbíonn sreabhadh taoide srianta isteach sa Loch agus eis-sreabhadh níos faide.</p> <p>Tá an raon taoide sa Loch thart ar 1 m ach tá sé 3.5 m i nGleanntán Barlogue. Tá Cuan Thrá Omna lastoir de Loch Oighinn mar chuid den láithreán. Áirítear le comhpháirt talún an láithreáin coillearnach measctha den chuid is mó cé go bhfuil roinnt codanna duillsilteach atá measartha glan chomh maith le riasc scrobarnach fraoigh agus fásra luascach. Tá loch beag ar an láithreán.</p>
000102	LSC Rinn Mhuintir Bháire	<p>Tá an láithreán seo tábhachtach ar chúiseanna éagsúla. Áiríonn leis achar mór fraochmhá atá éagsúil ó fhraoch tirim go fraochmhá fliuch atá measartha slán agus gan cur isteach air agus atá ar chaighdeán maith. Tá dhá speiceas flóra neamhchoitianta le fáil ar an láithreán: Tuberaria guttata agus Viola lactea, an dara ceann faoi chosaint.</p>	<p>lomaire cúng de ghaineamhchloch a imfhálaíonn roinnt báisíní líneacha líonta ag portaigh móna nó lochanna. Is é fásra ceannasach an láithreáin ná mósáic de fhraochmhánna tirim fliuch agus féarach tais a fhaightear go príomha ar na hiomairí carraigeacha. Tá lomáin charraige go coitianta ar an láithreán. Faightear aillte farraige den chuid is mó ar an taobh thiar den</p>

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Cáilíocht an Láithreáin	Tréithe eile den Láithreán
		<p>Níl mórán tábhachta ag baint leis an láithreán do na héin mhara atá le fáil ach tá sé suntasach mar gheall ar dhlús na gcorróga (Pyrrhocorax pyrrhocorax) a fhaightear. Tá drúchtín ballach (Geomalacus maculosus) le fáil i ngnáthóg an fhraoigh oscailte.</p>	<p>láithreán. Tacaíonn siad seo le daonraí beaga éan mara. Tá an láithreán an-nochtaithe agus faoi réir ag gaotha láidre thiar theas.</p>
000109	LSC Cheann na dTrí Chaisleán go Carn Uí Néid	<p>An sampla is faide siar ó dheas in Éirinn d'aillte farraige fásra agus fraochmhánna tirim agus dea-shampla de na gnáthóga seo ar ghaineamhchloch. Tá an dá ghnáthóg sách fairsing ó thaobh achair de agus de cháilíocht mhaith. Tá trí speiceas de phlandaí Sonraí Dearga ann - Tuberaria guttata Viola lactea agus Asplenium billotii. Chomh maith leis sin foirm shínte de Cytisus scoparius. Ar an láithreán tá daonra an-tábhachtach de Pyrrhocorax pyrrhocorax ar cheann de na dlúis is airde sa tír. Chomh maith leis sin tá éagsúlacht mhaith éan mara goir ann cé go bhfuil formhór na ndaonraí measartha íseal.</p>	<p>Tá an láithreán an-nochtaithe seo suite in iardheisceart Chontae Chorcaí agus tá dhá dhrom de Shean-Ghaineamhchloch Rua scartha óna chéile ag limistéar íseal. Ritheann na haille ar feadh c.6 km agus sroicheann siad suas le 130 m ar airde. Is minic a bhíonn cruacha mara agus oileáiníní ann. Is móin éadomhain iad na hithreacha agus fásra go príomha ag fraoch tirim. Is minic a bhíonn carraig noхта ann.</p> <p>Tá limistéir féaraigh thirim ann freisin a bhfuil cuid de feabhsaithe i bpáirt. Nuair a tharlaíonn lagáin faightear locháin nó fásra de chineál luascach. Is é an loch is mó ná Dún Locháin. Is é féarach príomhúsáid talún laistigh den láithreán. Tá cáil ar an gceantar as a áilleacht radhairc.</p>
000365	LSC Pháirc Náisiúnta Chill Áirne, na gCruach Dubh agus Dhobharcheantar Abhainn Chárthaí	<p>Tá an-tábhacht éiceolaíochta ag baint leis an láithreán seo. Áirítear leis na coillte darach is fairsinge sa tír le roinnt de na pobail brífite is fearr san Eoraip; an t-aon chlampa in Éirinn den lúr; samplaí den scoth de choillearnach ghlárach bratphortaigh; lochanna olagatrófacha ar ardchaighdeán a bhfuil iarsmaí oighreacha neamhchoitianta ag cuid acu; aibhneacha neamhthruaillithe le fásra uisceach agus inveirteabraigh neamhchoitianta agus éisc; agus roinnt gnáthóg eile atá i gceangal leis. Tacaíonn an láithreán freisin le 12 speiceas Iarscríbhinn II de fhlóra agus fána sé speiceas éan Iarscríbhinn I agus ar a laghad 33 speiceas de chuid Leabhar Dearg Sonraí na hÉireann. Tá go leor brífite agus inveirteabraigh neamhchoitianta i láthair freisin ag na láithreacha Éireannacha amháin atá ar eolas acu.</p>	<p>Is é seo an láithreán talún is mó in Éirinn agus clúdaíonn sé sléibhte agus lochanna Leithinis Uíbh Ráthaigh agus Dá Chích Anann. Is é an réigiún is sléibhtiúla in Éirinn é agus folaíonn sé an buaic is airde Corrán Tuathail ag 1039 m. Sean-Ghaineamhchloch Dhearg is mó atá sa bhuncharraig cé go bhfuil aolchloch charbónmhar le fáil ar an taobh thoir de Loch Léin. Mhúnláigh próisis oighreacha an ghaineamhchloch ina n-iomairí agus ina gleannta drámatúla lena n-áirítear gleann Chill Áirne le coillte maith. Tá raon leathan de ghnáthóga leathnádúrtha i láthair chomh maith le roinnt talún feabhsaithe agus foraoiseachta i ndobharcheantar Abhainn na Ceathrún Rua. Go ginearálta cinntíonn a ghairne atá an láithreán don Atlantach san iardheisceart tionchar láidir aigéanach.</p>

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Cáilíocht an Láithreáin	Tréithe eile den Láithreáin
000646	LSC na nGaibhlte	Tá sé ar cheann de na sliabhraonta intíre is airde in Éirinn le limistéir fhairsinge de fraoch tirim alpach bratphortach sléibhe agus féarach ardtalún lena n-áirítear féarach nardus saibhir le speiceas. Cothaíonn na haille os cionn na gcoireanna fásra artach alpach lena n-áirítear an speiceas Sonraí Dearga Cardaminopsis petraea i gceann den dá cheantar atá aige in Éirinn agus go leor cineálacha Éireannacha suntasacha eile. Tá dhá cheantar ina mbíonn Falco peregrinus ar an láithreán.	Sléibhte intíre a shroicheann 920m a rinneadh mar gheall ar shean-ghaineamhchloch dhearg a bheith fillte agus carraigeacha siolúracha le sraith de lochanna coire beaga ar an taobh thuaidh agus a chuimsíonn sruthanna cinn iomadúla craobh-aibhneacha na Siúire. Áirítear ar an suíomh bratphortach sléibhe ardleibhéil fraochmhánna alpach fraoch tirim agus aillte sléibhe.
001040	LSC Bhá na hEornan go Rinn Bhaile Riosóid	Tá gnáthóg na ndumhcha seasta ag an láithreán seo de mhéid agus de cháilíocht mheasartha ach tá suntas ar leith ag baint leis mar go bhfuil sé ar cheann de na samplaí den ghnáthóg i gContae Chorcaí. Tarlaíonn sé le samplaí maithe de ghnáthóga cósta eile agus tá aistriú iontach ó réileáin idirthaoideach agus trá ghainmheach trí dhumhcha agus móinéir goirt go murlach goirt. Is sampla an-bhreá é an fraoch tirim de fhraochmhánna muirí le gné theas. Tá sé suntasach go háirithe maidir leis an tiúchan de phlandaí neamhchoitianta a fhaigheann trí cinn acu cosaint dhlíthiúil Asplenium billotii Lotus subbiflorus agus Viola lactea. Tá an láithreán an-tábhachtach do Pyrrhocorax pyrrhocorax ag soláthar láithreáin neadaithe agus gnáthóg beathaithe araon. Tacaíonn an láithreán le comhchruinnithe d'éin uisce geimhrithe agus d'éin mhara atá tábhachtach go háitiúil.	Tá an láithreán ar fad 10km de chósta in aice le Carn Uí Néid in iarthar Chontae Chorcaí. Is í an gheolaíocht bhunúsach ná Sean-Ghaineamhchloch Dhearg a bhfuil fillte ó thuaidh agus ó dheas aici. Cuimsíonn an láithreán raon gnáthóga cósta a chuimsíonn loch goirt (bunús saorga) agus aillte ísle cladach cois cladaigh buncharraige carraigeach abhann taoide agus limistéar muirí. Is é fraoch an ghnáthóg is mó agus tá éagsúlacht ann ó ithreacha tirime éadomhain go hithreacha móna fliucha. Ag Ceann Bró agus soir ón gCruachán tá iarsmaí de mhianaigh chopair a ndearnadh obair iontu roimhe seo. Tá gaineamh na trá ag Bá na hEornán cailcreach go háirithe agus dath bán air. Is iad féarach agus gníomhaíochtaí áineasa a bhaineann le turasóireacht na príomhúsáidí talún laistigh den láithreán agus sna ceantair máguaird
001043	LSC Choill Chlaondao ire	Cé go bhfuil sé sách beag is sampla an-mhaith é seo de choill darach thiar i láithreán fíor-chósta. Tá sé forbartha go maith maidir le struchtúr agus tá sé ag feidhmiú de ghnáth (athghiniúint tugtha faoi deara). Níl aon speiceas coimhthíoch ann. Is díol suntas é an Dryopteris aemula a tharla mar go bhfuil sé liostaithe mar Leochaileach san Eoraip. Thabharfadh an láithreán agus an treo géar le tuiscint nach bhfuil an choill seo faoi bhagairt dhíreach ó fhorbairt. Tá limistéir chosúla de choillearnach shlán den	Tá an láithreán suite ar chladach theas Inbhear Abhainn Neidín i gCo. Chiarraí. Tá sé ar fhána géar díreach os cionn na farraige. Áirítear le den láithreán aillte ísle agus cladach buncharraige. Seachas coillearnach is éard atá sa láithreán go príomha ná mósáic de lomáin charraige fraoigh agus féarach aigéadach. Athraíonn an fraoch ó fhraoch fliuch go fraoch tirim. Tá Derryvegal Lough (Uachtarach) agus sruth beag asraoin san áireamh sa suíomh. Tá achar i riocht nádúrtha a bheag nó a mhór agus gan

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Cáilíocht an Láithreáin	Tréithe eile den Láithreáin
		cháilíocht seo sách gann. Tá tábhacht ag baint leis an láithreán freisin mar go dtugann sé tacaíocht do dhaonra <i>Trichomanes speciosum</i> ar thángthas le déanaí air.	ach roinnt féarach éadrom.
001070	LSC Choill Míros	Is tábhachtach an láithreán seo mar gheall ar dhaonra mór <i>Trichomanes speciosum</i> ar dócha go bhfuil sé ar cheann de na cinn is mó sa tír dá dtugtar tacaíocht.	Tá iarsmaí de choillearnach leathanduilleach dhúchasach le fáil ar aillte agus ar fhánaí géara creagach in aice le ceann caolais farraige Chuan Dor. Tá daonra tábhachtach de <i>Trichomanes speciosum</i> (os cionn 90 fród agus flúirse gametophytes taifeadta i 1992) le fáil in easanna beaga agus ar bhruacha talún cois srutha.
002037	LSC Chnoc Charraigín na mBróinte	Is tábhachtach an láithreán seo mar gheall ar <i>Trichomanes speciosum</i> a bheith ann. Taifeadadh trí phlanda déag ón láithreán i 1976. Bhí siad seo ag fás i scoilteanna sa charraig.	Is cnoc asluiteach atá suite ar an taobh thoir íochtarach den Sliabh Riabhach atá trasna teorainn Chontaetha Chorcaí agus Luimnigh é Cnoc Charraigín mBróinte. Tá sean-ghaineamhchloch dearg agus carraigeacha siolúracha mar bhonn leis agus tá scairp mhór carraige ilchuideachta shiolúrach ar a bharr. Is é fraochmhá an fásra ceannasach ar an láithreán go háirithe sna codanna is airde. Faightear limistéir d'fhéarach <i>Molinia</i> neamhfheabhsaithe agus féarach feabhsaithe ag airde níos ísle. Tarlaíonn foraoiseacht tráchtála go coitianta ar an gcnoc lasmuigh den láithreán agus ar thalamh ard eile siar.
002041	Seanfhoirgea mh Cónaithe LSC Choill Chora Ghlas	Toisc go n-úsáideann >100 Crú-Ialtóg Beag (<i>Rhinolophus hipposideros</i>) an láithreán seo, tá tábhacht idirnáisiúnta ag baint leis. Chuir obair dheisiúcháin a rinneadh ar an suíomh feabhas ar na coinníollacha tríd an teocht inmheánach a ardú agus trí fuinneoga solais a eisiáimh agus cuireadh bac ar dhoras faoin lochta chun an láithreán a dhaingniú.	Tá an láithreán seo comhdhéanta de theach beag cloiche dhá sheomra suite i gCoill Rosa Crú lastuaidh de Chill Gharbháin, Co. Chiarraí. Úsáideann > 100 Crú-Ialtóg Beag é mar láithreán pórúcháin samhraidh. Faigheann na hialtóga rochtain trí oscailt thar dhoras ar chúl an fhoirgnimh agus trí fhuinneog a théann chuig lochta beag. Bíonn na hialtóga ag crochadh as adhmaid an dín sa lochta. Soláthraíonn an choill atá thart ar gnáthóg sealgaireachta oiriúnach agus foscadh d'ialtóga agus iad ag taisteal go dtí an láithreán geimhridh nach bhfuil ar eolas faoi láthair.
002158	LSC An Ribhéir	Tá suim chaomhnaithe an-ard ag baint le hAbhainn Neidín agus samplaí ardchaighdeáin an-mhaith de chuain mhóra éadomhain, sceireacha agus phluais mara. Tá raon an-leathan pobal ann ó	Cuan fada agus cúng siar ó dheas í an Neidín atá suite in iardheisceart na hÉireann. Is gleann oighreach domhain báite é timpeall 12 km ar leithead ag an mbéal agus 55 km ar fad. Is ionann an tOileán Baoi agus

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Cáilíocht an Láithreáin	Tréithe eile den Láithreán
		<p>chósta nochtaithe go ceantair thar fothain agus tá líon an-ard (24) speiceas neamhchoitianta agus suntasach ann. Níl an fean mara <i>Swiftia palida</i> le fáil in Éirinn ach amháin ar Abhainn Neidín áit a bhfuil sé taifeadta i roinnt láithreáin imchladacha.</p> <p>Tá <i>Eunicella verrucosa</i>, fean mara forleathan ach scaipthe go háitiúil, taifeadta ag dhá láithreán sa sceir imchldach íochtair. Ar an dá láithreán is le <i>Swiftia palida</i> an t-aon áit is eol go bhfuil an nasc seo ann. Is iad na speicis thábhachtacha a fhoirmíonn gnáthóg atá i láthair ná an féar mara <i>Zostera marina</i> agus na halgaí coiréilíneacha <i>Lithothamnion corallioides</i> a fhoirmíonn sceireacha bithghineacha. Is í an Neidín an t-aon limistéar ina bhfaightear an brachipod <i>Neocrania anomala</i> go coitianta agus go neamhghnách tarlaíonn sé i limistéir nochta. Tá dhá shampla mhaith de bhruacha scaineagán fásra agus ar a laghad 6 mhóinéir shalainn ar leith a bhfuil cineálacha Atlantacha agus Meánmhara léirithe iontu. Tá ionadaíocht mhaith ag dumhcha muiríní aistrithe, dumhcha seasta agus fraochmhá thirim, an dara ceann leis an bplanda <i>Simethis planifolia</i> atá faoi chosaint an dlí, agus tá sampla beag ach suntasach d'aillte mara fásra i gceantar Dhoire Fhíonáin.</p> <p>Áirítear ar an suíomh go leor limistéar fraochmhá thirim cois cósta. Tá daonra seanbhunaithe den mhoilisc <i>Vertigo angustior</i> sna dumhcha i nDoire Fhíonáin. Áirítear ar an suíomh réimsí féarach <i>Calaminarian</i> faoi na hAilichí. Tá láithreáin fara samhraidh agus geimhridh tábhachtacha ag an láithreán do <i>Rhinolophus hipposideros</i>. Tacaíonn sé freisin le daonraí tábhachtacha de <i>Lutra lutra</i> agus <i>Phoca vitulina</i>. Póraíonn geabhróga <i>Sterna</i> ar na hoileáin go príomha <i>S. paradisaea</i> ach <i>S. hirundo</i> i roinnt blianta agus <i>S. albifrons</i> ar a laghad i 1995.</p>	<p>an pointe thiar theas. Sean-Ghaineamhchloch Dhearg is mó atá sa bhuncharraig agus clastacha muirí Deavónacha - Charbónmhara ar an gcósta thiar theas. Tá sé scoilte go domhain Siar ó Thuaidh agus Siar ó Dheas. Tagann an bhuncharraig chun cinn ar feadh an chuain.</p> <p>Laghdaíonn nochtheadh do ghnáthghaoth agus súinte sa bhéal i dtreo cheann an chuain. Soláthraíonn go leor oileán agus góilíní ar feadh an chuain tuilleadh foscadh breise ina bhfuil gnáthóga éagsúla agus pobail neamhghnácha. Tá mósáic de fhraochmhánna tirim agus fliuch chun tosaigh ar imeall an chósta mar aon le paistí de thalamh féaraigh cósta bratphortaigh agus carraig nochtaithe. Tá an fraoch forbartha go háirithe go maith ag Cuan Dhoire Fhíonáin a chothaíonn córas breá dumhcha. Tá limistéir bheaga de choillearnach dhuillsilteach agus riasc fionnuisce i láthair freisin.</p>
002170	LSC na hAbhann Móire	Tacaíonn an láithreán le samplaí tábhachtacha de raon gnáthóg larscríbhinn I, go háirithe inbhir réileáin láibe agus réileáin ghainimh idirthaoideach, fásra ilbhliantúil bruacha clochach,	Tá an Abhainn Mhór ar cheann de na haibhneacha is mó in Éirinn agus draenálann cuid mhór d'uisce ó Chontae Chorcaí agus codanna de Cho. Chiarraí, Luimneach, Tiobraid Árann agus Port

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Cáilíocht an Láithreáin	Tréithe eile den Láithreáin
	(Corcaigh/Port Láirge)	<p>móinéir salainn, fásra abhann ar snámh, foraoisí gláracha agus coillearnacha darach. Tá an chuid is mó díobh seo ar chaighdeán maith agus fairsing ó thaobh achair de. Is iascach salmainide tábhachtach é córas na hAbhann Móire agus tá ardluach caomhantais aige do <i>Salmo salar</i>. Tacaíonn sé freisin le daonraí tábhachtacha <i>Lampetra planeri</i> L. <i>fluviatilis</i> <i>Petromyzon marinus</i> agus <i>Alosa fallax fallax</i>. Tá daonraí móra <i>Margaritifera margaritifera</i> le fáil agus tá <i>pallipes Austropotamobius</i> le fáil san Abha Bheag. Tá <i>Lutra lutra</i> forleathan ar fud an láithreáin agus rinneadh suirbhéanna mionsonraithe air.</p> <p>Tarlaíonn <i>trichomanes speciosum</i> ag láithreán amháin. I measc na speiceas éan larscríbhinn I atá ar an láithreán tá goir <i>Egretta garzetta</i> <i>Alcedo atthis</i> agus <i>Falco peregrinus</i> agus geimhreadh <i>cygnus cygnus</i> agus <i>Pluvialis apricaria</i>. Tá éagsúlacht mhaith de speicis éan uisce geimhridh eile le fáil freisin.</p>	<p>Láirge isteach inti. Tá an chuid is mó de na stráicí fíoruisce den chóras chomh maith leis an gcuid inbhir ag Eochail ar an láithreán. Tidal influence extends almost to Cappoquin. The Blackwater rises in the east Kerry uplands where Namurian grits and shales build the low heather-covered plateaux. In the lowlands in the Mallow district it passes over limestone and later cuts through ridges of Old Red Sandstone to the south of Cappoquin. Main tributaries include the Rivers Lickey Bride Allow and Awbeg. A wide range of habitats associated with the rivers are included within the site including substantial areas of woodland (deciduous mixed) scrub wet grassland swamp and marsh vegetation bog salt marshes and intertidal sand and mud flats. Areas of improved grassland arable land and coniferous plantations are included in the site for water quality reasons.</p>
002173	LSC na hAbhann Móire (Ciarraí)	<p>Tá gréasán fairsing de shruthchúrsaí ar ardchaighdeán ar an láithreán seo a chothaíonn ceann de na líonta is mó de <i>Margaritifera margaritifera</i> sa tír agus tá daonra <i>Lutra lutra</i> ann. Is iascaigh salmainid tábhachtacha iad na haibhneacha freisin agus tá siad thar a bheith tábhachtach maidir le <i>Salmo salar</i> a chaomhnú. Tá daonra tábhachtach idirnáisiúnta <i>Rhinolophus hipposideros</i> (>150 indibhidiúil) ar an láithreán agus cuimsíonn sé an láithreán goir agus an ghnáthóg sealgaireachta mórthimpeall.</p> <p>Tá <i>Geomalacus maculosus</i> go minic laistigh den láithreán ina bhfuil gnáthóg oiriúnach fraochmhá oscailte. Áirítear ar an suíomh réimsí fraochmhá thirim.</p>	<p>Tá an suíomh seo suite ar fhánaí thiar theas na gCruach Dubh ag breathnú amach ar ghóilín an Ribhéir. Is ionann an bhungeolaíocht agus an tSean-Ghaineamhchloch Rua. Cuimsíonn an suíomh an chuid is mó de dhobharcheantar chóras na hAbhann Duibhe. Nascann dhá phríomh-abhainn eile, An Chaol Dubh agus Doirín Darach leis an Abhainn Mhór agus ar chomharthaí sóirt na n-aibhneacha seo tá go bhfuil go leor craobh-aibhneacha acu. Éiríonn na haibhneacha ag airde suas le 600 m agus ritheann siad tapa go leor thar a dturas timpeall 10 km go dtí an fharraige. Is iad féarach ardtalún agus cineálacha éagsúla fraochmhá na príomhghnáthóga laistigh den láithreán. Feabhsaítear an féarach go méideanna éagsúla. Áit a bhfuil an mhóin níos doimhne tá bratphortach tar éis forbairt cé gur lagphortach go leor de seo anois. Tá coillearnach dhuillsilteach feadh cuid de na haibhneacha. Úsáid shuntasach talún laistigh den láithreán is ea foraoisí buaircíneach.</p>

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Cáilíocht an Láithreáin	Tréithe eile den Láithreáin
002257	LSC Shliabh na Móna Oidhre	Cothaíonn an suíomh seo samplaí maithe de fhásra fraoigh atá tipiciúil don réigiún.	Tá an suíomh seo suite ar fhána thiar thuaidh Shliabh Mhaigh Odhair, iomaire imeallach de chuid na nGaibhlte. Tá cuid mhór den chuid eile den iomaire sléibhtiúil seo foraoisithe. Feictear trasdul breá airde ó thalamh féarach aigéadach ar thalamh ard ar ithir mhianrach ag na hingearchlónna íochtair go fraochmhánna fliucha tirime ar mhóin níos airde suas. Grádaíonn an fraochmhá fliuch go bratphortach tosaigh ag an leibhéal is airde. Is é féarach caorach an t-aon úsáid talún ar an láithreán.
002280	LSC Thrá Scaineagán Dhún Béacáin	Cé gur beag a achar tá sampla maith de dhromanna scaineagáin fásmhar le fáil ar an suíomh seo chomh maith le murlach riasc goirt agus gnáthóga fraoigh. Fásann gnáthfhlóra ann lena n-áirítear léicin agus tá sé ar ardchaighdeán.	Tá an suíomh suite i gCuan Dhún Mánais i bhfíor-iardheisceart Chontae Chorcaí. Cuimsíonn sé mósáic de ghnáthóga cósta le limistéir shubstaintiúla de riasc goirt lena n-áirítear linnte riasc fionnuisce agus fraochmhá. Tá coillearnach scrobarnach agus limistéar beag de choillearnach fhliuch ann freisin. Tá limistéar féarach tais neamhbhainistithe ann chomh maith agus roinnt féarach feabhsaithe.
004022	LSC Bhá Bhaile Choitín	Fásann éagsúlacht iontach speiceas éan uisce geimhrithe ar an suíomh seo agus tá naoi speiceas atá tábhachtach i gcomhthéacs náisiúnta le fáil ann: Anas crecca Charadrius hiaticula Pluvialis apricaria Pluvialis squatarola Vanellus vanellus Limosa limosa Limosa lapponica Numenius arquata agus Arenaria interpres. Roimhe seo bhí sé tábhachtach ag Cygnus columbianus bewickii ach thréig na héin an suíomh ó d'iompaigh an ghnáthóg mhurlach ar ais go dálaí inbhearacha. Tá Cuan Bhaile Choitín tábhachtach freisin maidir le faoileáin gheimhrithe go háirithe Larus fuscus san fhómhar agus go luath sa gheimhreadh. Faightear líonta de Larus fuscus agus Larus canus a bhfuil tábhacht náisiúnta leo. Feictear lapairí pasáiste ar nós Philomachus pugnax agus Calidris minuta go rialta go háirithe san fhómhar. Cuireann an láithreán limistéir chothaithe agus fara araon ar fáil do na speicis éan uisce. Póraíonn Acrocephalus scirpaceus ar an suíomh atá gar d'imeall thiar raon na speiceas in Éirinn. Déantar monatóireacht mhaith ar	Suite ar chósta theas Cuan Bhaile Choitín tá coimpléasc cósta a fhéachann leis an taobh thoir. Coimpléasc a shíneann ó thuaidh ó Bhaile Choitín go Garraí Bhó fad c. 3 chiliméadar. Ar chomharthaí sóirt an tsuimh seo tá go bhfuil dhá ghóilín faoi fhothain a ghlacann leis na sruthanna ó roinnt aibhneacha beaga. Bhí an góilín theas ina mhurlach ó thaobh sainghné de (Loch Bhaile Choitín) ach de bharr sárú an bhacainn scaineagáin le blianta beaga anuas tá an ceantar tar éis filleadh ar choinníollacha inbhearacha. Réileáin ghainimh idirthaoideacha atá sa phríomhghnáthóg atá nochtta go maith don chuid is mó. Tá neart tránna gainimh ann. Tá riasc goirt ar imeall na réileán sna góilíní faoi fhothain agus cuireann siad seo faraí ardaoide ar fáil. Tá imill de Phragmites australis le fáil ann mar a bhfuil tionchair fionnuisce. Tá roinnt páirceanna féaraigh imeallacha ar an láithreán a úsáideann raon de speiceas éan uisce. Tá limistéar beag d'uisce mara éadomhain ann freisin.

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Cáilíocht an Láithreáin	Tréithe eile den Láithreáin
		phobail éan geimhridh. Tá an planda <i>Crambe maritima</i> , a bhfuil cur síos air i Leabhar na Sonraí Dearga le fáil ann.	
004023	LSC Bhá Bhaile Mhac Óda	<p>Seachas Cuan Chorcaí, is é Cuan Bhaile Mhic Óda an dara láthair is tábhachtaí d'éin uisce geimhrithe ar an gcósta theas. Tá líon tábhachtach idirnáisiúnta de <i>Limosa limosa</i> agus <i>Larus fuscus</i> ar an láithreán agus is é an suíomh is tábhachtaí sa tír do <i>Larus fuscus</i> le linn an fhómhair. Faightear líon tábhachtach náisiúnta de 16 speiceas eile ar an suíomh. Is díol suntais go háirithe go bhfuil 9.6% den líon iomlán náisiúnta aige de <i>Pluvialis apricaria</i> 9.2% den líon iomlán de <i>Pluvialis squatarola</i> 4.3% de <i>Limosa lapponica</i> agus 3.2% de <i>Calidris alpina</i>.</p> <p>Is gnáthshuíomh é Cuan Bhaile Mhic Óda do lapairí pasáiste mar <i>Philomachus pugnax</i> <i>Calidris ferruginea</i> agus <i>Numenius phaeopus</i>. Is suíomh tábhachtach é freisin do fhaoileáin gheimhrithe go háirithe <i>Larus canus</i>. Cuireann an láithreán limistéir chothaithe agus fara araon ar fáil do na speicis éan uisce agus tá cáilíocht na gnáthóige an- mhaith don chuid is mó de na gnáthóga inbhir. Tá monatóireacht mhaith á déanamh ar phobail éan geimhrithe ó na 1970idí i leith.</p>	<p>Cuimsíonn an suíomh inbhear Abhainn na hUaimhní, abhainn mhór a dhraenálann do bharcheantar mór talmhaíochta. Tá foscadh maith sa chuid istigh den láithreán ag leithinis chobhsaithe ghainmheach (Leithinis an Chuáin) agus folaíonn sé cuid taoide na habhann chomh fada le Droichead an Chrompáin. Láibí nó gaineamh láibeach is mó atá sna dríodar anseo agus tá na riasca goirt forbartha go maith ann. Tá an chuid amuigh den suíomh nochtaithe go maith agus is gaineamh mín rocach den chuid is mó de na dríodar anseo. Tá limistéar uisce mara éadomhain ann freisin. Ní úsáidtear an suíomh mórán agus is beag úsáid a bhaintear as na tránna gainimh le haghaidh caitheamh aimsire.</p>
004028	LSC Inbhear na Dubhabhann	<p>Tá an-tábhacht ó thaobh na héaneolaíochta de ag baint le hInbhear na Dubhabhann i dtaca le héin uisce geimhrithe agus cuireann sé limistéir chothaithe ar ardchaighdeán ar fáil do réimse speiceas éan uisce. Le linn lán mara bíonn na héin ar fara feadh an chladaigh agus imeall an réisc ghoint. Cónaíonn líon de <i>Limosa limosa</i> ar an suíomh atá tábhachtach go hidirnáisiúnta (os cionn 5% den líon iomlán náisiúnta). Faightear ocht speiceas eile ann i líonta a bhfuil tábhacht náisiúnta leo: <i>Tadorna tadorna</i> <i>Anas penelope</i> <i>Pluvialis apricaria</i> <i>Vanellus vanellus</i> <i>Calidris alpina</i> <i>Numenius arquata</i> <i>Tringa totanus</i> agus <i>Tringa nebularia</i>. Sáraíonn líon de <i>Limosa lapponica</i> an tairseach le haghaidh tábhacht</p>	<p>Inbhear measartha beag fothain a fhéachann ó dheas é LSC Inbhear na Dubhabhann a shíneann ó thíos faoi Dhroichead Eochail go leithinis Rinn an Fhéir in aice leis an áit a dtéann an abhainn isteach san fharrage. Cuimsíonn sé cuid de phríomhchainéal na Dubhabhann. Ag lag trá nochtar réileáin idirthaoideacha. Ar an taobh thoir tá an cainéal idirthaoideach a shíneann chomh fada le Cionn tSáile agus Crosaire an Mhóta san áireamh agus ar an taobh thiar tá cuid mhór d'Inbhear Abhainn an Tuairigh san áireamh sa suíomh. Is láibí nó láibí ghainmheacha iad na dríodair idirthaoideacha den chuid is mó a léiríonn coinníollacha fothaineacha an inbhir. Tá macrafauna sna dríodair</p>

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Cáilíocht an Láithreáin	Tréithe eile den Láithreáin
		<p>náisiúnta i ngeimhridh ar leith. Póraíonn Egretta garzetta go háitiúil agus is príomhlímistéar cothaithe é Inbhear na Dubhabhann. Tá tábhacht ag baint leis an suíomh do na faoileáin agus meallann sé líon suntasach de Larus fuscus san fhómhar agus sa gheimhreadh.</p> <p>Rinneadh neart staidéar ar Inbhear na Dubhabhann le háirimh éan uisce ag dul siar go dtí 1974.</p>	<p>atá tipiciúil de ghaineamh láibeach le péisteanna polacaite agus débhlaoiscaigh a bhfuil líon maith díobh ann. Tá riasca goirt le fáil feadh na ngóilíní foscúla. Áirítear páirc íseal a chuireann fara tábhachtach ar fáil.</p>
004030	LSC LSC Chuan Chorcaí	<p>Láithreán bogaigh le tábhacht idirnáisiúnta is ea Cuan Chorcaí a mbíonn breis agus 20000 éan uisce geimhrith ar cuairt ann go rialta agus tá sé ar cheann de na cúig shuíomh is fearr sa tír.</p> <p>Cothaíonn sé líon de Tringa totanus atá tábhachtach go hidirnáisiúnta. Tá líonta atá tábhachtach go náisiúnta de 15 speiceas eile le líon suntasach de Thadorna tadorna (9.6% den líon iomlán náisiúnta) Anas clypeata (4.5% den líon iomlán) Anas acuta (4.2% den líon iomlán) agus Phalacrocorax carbo (4.1% den líon iomlán) le fáil. Tá líonta tábhachtacha réigiúnacha aige de Pluvialis apricaria agus Limosa lapponica. Feictear lapairí pasáiste ann go rialta lena n-áirítear Philomaachus pugnax agus Tringa erythropus. Is suíomh tábhachtach é d'fhaoileáin sa gheimhreadh agus san fhómhar go háirithe Larus canus agus Larus fuscus. Cuireann an láithreán limistéir chothaithe agus fara araon ar fáil do na speicis éan uisce. Tá cáilíocht fhormhór na ngnáthóg inbhir go maith. Rinneadh monatóireacht mhaith ar na héin gheimhrith ó na 1970idí i leith. Tá coilíneacht pórúcháin de Sterna hirundo ar an suíomh a bhfuil tábhacht náisiúnta ag baint léi. Déantar monatóireacht bhliantúil ar an gcoilíneacht agus fáinneáiltear na sicíní.</p>	<p>Is córas mór cuain fothaineach é Cuan Chorcaí le roinnt inbhear abhann - go príomha iad siúd a bhaineann le haibhneacha sin na Laoi, na Dúghlaise na Baoi agus na Cora. Cuimsíonn an suíomh na príomhlímistéir idirthaoideacha de Chuan Chorcaí lena n-áirítear an Cainéal Thuaidh go léir, Inbhear na Dúglaise, Loch Machain istigh, Baile na Manach Loch Beag, Inbhear Abhann Baoi, Cuan an Gheata Bháin agus góilín Ros Teallach. De bharr na ndálaí fothainiúla is minic a bhíonn na réileáin idirthaoideacha láibeach. Tá riasca goirt scaipthe ar fud an láithreáin agus cuireann siad seo faraí ardtaoide ar fáil do na héin. Seachas sin bíonn éin ar fara ar chladach clochach agus i gceantair áirithe páirceanna in aice leis an gcladach. Tá roinnt uisce éadomhain bá ar an suíomh freisin. Tá Cuan Chorcaí cóngarach do mhórionad uirbeach agus mórionad tionsclaíochta.</p>
004124	LSC Oileáin an tSabhráin	<p>Tá coilíneacht pórúcháin Phalacrocorax carbo atá tábhachtach go náisiúnta ina cónaí. Is ionann é agus an suíomh is mó i gCo. Chorcaí. Tá coilíneacht de Larus marinus ann a bhfuil tábhacht</p>	<p>Is dhá oileán an-bheaga iad na hOileáin Fhlaitheasacha atá suite timpeall 1 km amach ó chósta Chontae Chorcaí. Stoic charraigeacha is ea na hoileáin atá scartha le caolas atá thart ar 20</p>

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Cáilíocht an Láithreáin	Tréithe eile den Láithreán
		<p>náisiúnta ag baint leis chomh maith le líon beag de <i>Larus argentatus</i> agus <i>Ceppus grylle</i> le fáil freisin. Rinneadh monatóireacht rialta ar líon na n-éan mara ó na 1980idí i leith.</p>	<p>m ar leithead. Tá barr cothrom ar an gceann thoir tá an ceann thiar níos buaice.</p> <p>Aolchlocha agus sceallaí Carbónmhara Íochtaracha atá iontu ó thaobh na geolaíochta de. Tá an dá oileán gan ithir den chuid is mó seachas méideanna beaga d'ábhar orgánach atá gafa i scoilteanna. Tá fásra gann ach taifeadadh speicis mar <i>Beta vulgaris</i> <i>Spergularia</i> spp. agus <i>Atriplex</i> spp. ann. Áirítear sa suíomh na farraigí mórthimpeall 200 m amach ó na hoileáin ina mbíonn éanlaith mhara ag folmhú agus ag sóisialú.</p>
004161	LSC Chnoc an Stacaigh go Mullach an Radhairc agus Cnoc Iarthar Luimnigh agus Sliabh an Iolair	<p>Cothaíonn sé c. 21% de líon uile-Éireann <i>Circus cyaneus</i> atá ar dlús is mó sa tír don speiceas. Gnáthóg den scoth atá inti ar mhaithe le neadú agus sealgaireacht araon. Tá <i>Asio flammeus</i>, éan goir atá gann in Éirinn, tar éis neadú san am a chuaigh thart agus taifeadadh é go huaineach le blianta beaga anuas. Feictear <i>Falco columbarius</i> ann cé nach eol cén líon díobh atá ann. Speiceas is ea <i>Lagopus lagopus</i> atá le fáil i Leabhar na Sonraí Dearga.</p>	<p>Suíomh ardtailte an-mhór é seo a bhfuil na teorainneacha idir contaetha Chorcaí, Chiarraí agus Luimnigh ina lár. Níl na beanna ró-ard nó go deimhin is léir go bhfuil siad 451 m ar a mhéid ag Cnoc Shéaftha. Éiríonn go leor aibhneacha laistigh den láithreán go háirithe Abhann na Féile, an Abhainn Mhór, Abhainn na Claoidí, Abhainn na hÚllaí agus Abhainn na Sméarlaigh. Tá éagsúlacht gnáthóg ardtalún ar an láithreán cé go bhfuil beagnach leath de (45%) foraoisithe. San áireamh san fhoraois bhuaircíneach tá plandálacha den chéad agus den dara rothlú agus tá clampaí réamh-mhothair ann chomh maith le limistéir glanleagain. Bratphortach agus fraochmhánna gan phlandáil is ea cuid mhór (28%) den láithreán le fraoch fliuch agus tirim araon. Is féarach garbh den chuid is mó atá sa chuid eile den láithreán a úsáidtear le haghaidh feirmeoireachta sléibhe. Tá roinnt limistéar de scrobarnach agus de choillearnach dhuillsilteach le fáil go háirithe laistigh de na gleannta abhann.</p>
004162	LSC Mhullach an Ois go Sléibhte Mhuisire Mór	<p>Is daingean é an LSC seo do Chromáin na gCearc. Is iad an chéim luath de phlandáil bhuaircíneach nua agus dara rothlú na suíomhanna neadaithe is minice a úsáidtear cé go bhféadfadh roinnt péirí neadú fós i bhfraoch arda de phortaigh agus fraochmhánna gan phlandáil. Cothaíonn an suíomh seo freisin líon de Meirliún pórúcháin.</p>	<p>Tá éagsúlacht gnáthóg ardtalún ar an láithreán cé go bhfuil tuairim is trian díobh foraoisithe. Áirítear ar na foraoisí buaircíneacha plandálacha den chéad agus den dara rothlú agus tá clampaí réamh-mhothair agus iarmhothair araon ann. Is iad na príomhspeicis crann atá le fáil ann ná Sprús Sitceach (<i>Picea sitchensis</i>) agus Péine Cuailleach (<i>Pinus contorta</i>). Bratphortach</p>

Cód an Láithreáin	Ainm an Láithreáin	Cáilíocht an Láithreáin	Tréithe eile den Láithreáin
			<p>agus fraochmhánna gan phlandáil is ea beagnach aon trian den láithreán le fraochmhánna fliucha agus tirime araon ann. Ar chomharthaí sóirt an fhásra tá speicis mar Fraoch Mór (<i>Calluna vulgaris</i>) Fraoch Naoscaí (<i>Erica tetralix</i>) Fraochóg (<i>Vaccinium myrtillus</i>) Ceannbhán (<i>Eriophorum angustifolium</i>) Cíb Cheannghéal (<i>Scirpus cespitosus</i>) agus Fionnán (<i>Molinia caerulea</i>). Is féarach garbh den chuid is mó atá sa chuid eile den láithreán a úsáidtear le haghaidh feirmeoireachta sléibhe. Tá chomhdhéanamh éagsúil ann le roinnt limistéar fliuch le luachair (<i>Juncus</i> spp.) agus roinnt limistéar a scrobarnach ag brú isteach iontú.</p>
004219	LSC Bhá Chúirt Mhic Shéafraidh	<p>Is suíomh tábhachtach é Cuan Chúirt Mhic Shéafraidh d'éin uisce geimhrithe. Cothaíonn sé le líon de <i>Limosa limosa</i> atá tábhachtach go hidirnáisiúnta agus le huimhreacha tábhachtacha náisiúnta d'aon speiceas déag eile: <i>Gavia immer</i> <i>Pluvialis apricaria</i> <i>Tadorna tadorna</i> <i>Anas penelope</i> <i>Mergus serrator</i> <i>Vanellus vanellus</i> <i>Calidris alpina</i> <i>Limosa lapponica</i> <i>Numenius arquata</i> <i>Larus ridibundus</i> agus <i>Larus canus</i>. Tá sé ar cheann de na deich suíomh Éireannacha is fearr le haghaidh <i>Larus canus</i>. Tá daonra <i>Limosa limosa</i> substaintiúil (3.7% den líon iomlán uile-Éireann) agus is díol suntais é toisc go bhfuil an láithreán ar cheann de na deich suíomh Éireannacha is fearr don speiceas seo, ainneoin a mhéid measartha beag. Feictear líon suntasach de <i>Haematopus ostralegus</i> agus <i>Tringa nebularia</i> ann freisin.</p>	<p>Tá Cuan Chúirt Mhic Shéafraidh suite timpeall 12 km ó dheas de Dhroichead na Bandan agus díreach siar ó shráidbhaile Tigh Molaige in iarthar Chontae Chorcaí. Gleann báite Abhainn Airgidín atá sa chuid is mó den suíomh ar inbhear é anois atá líonta le dríodar. Mar thoradh air seo tá réileáin láibe fairsinge agus limistéir riasc goirt ann. Tá an chuid is mó de na réileáin láibe gan fhásra ach tá <i>Corda Féar Spartina anglica</i> le fáil in áiteanna. Tá an limistéar riasc goirt is fearr in inbhear Abhainn Chill Briotáin in oirthuaisceart an láithreáin. Síneann teorainn farraige an tsuímh ó Rinn Chúil Mheáin go Rinn an Bharraigh agus áirítear ann Cuan Chúil Mheáin agus Cuan na Trá Leathan.</p>

Aguisín 1 - Tábla 2 Sonraí cúlra do láithreáin Eorpacha a breithníodh sa mheasúnú; lena n-áirítear na gnéithe Cáilitheacha (Spéiseanna Cáilitheacha nó Suimeanna Caomhantais Speisialta) agus na bagairtí agus na brúnna aitheanta arna dtaifeadadh ag na Seirbhísí Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra

Cód Láithreáin	Ainm Láithreáin	Gné Cháilitheach	Cóid Bhrú	Bagairtí agus Brúnna Aitheanta
000077	LSC Bhaile Mhic Oda (Cluain Pruachais agus An Poll Mór)	Inbhir [1130], Salicornia agus crainn bhliantúla eile ag coilíniú láib agus gaineamh [1310], móinéir salainn na Meánmhara (Juncetalia maritimi) [1410], Réileáin láibe agus réileáin gainimh nach bhfuil clúdaithe ag sáile ag lag trá [1140], móinéir salainn Atlantacha (Glauco-Puccinellietalia maritimaetalia) [1330]	A04, A08, G02.07, F03.02, F02.03, I01, E01.03, F02.03.01, K02.03, G01.02, F03.01	Féarach, Leasachán, Faiche Spóirt, Tógáil agus aistriú ainmhithe (talmhaí), lascaireacht fóillíochta, Speicis ionracha neamhdhúchasacha, Áit chónaithe scaipthe, Tochailt nó bailiú baoite, Eotrófú (nádúrtha), Siúl, marcaíocht capall agus feithiclí neamh-mhótair, Fiach
000090	LSC Chuan an Ghleanna Ghairbh agus Fhearann na Coille	Dobharchú (Lutra lutra) [1355], Sean-choillte darach suiteacha le Ilex agus Blechnum sna hOileáin Bhriotanacha [91A0], Foraoisí gláracha le Alnus glutinosa agus Fraxinus excelsior (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae) [91E0], Sluga Chiarraí (Geomalacus maculosus) [1024], Séala cuain (Phoca vitulina) [1365], Crú-ialtóg bheag (Rhinolophus hipposideros) [1303]	H01, B02.02, F01.02, I01, F02, A04.02, G05.06, B06, B02.03, G01.02, G01.01, J01.01, D03.01.02, E01.03	Truailliú in uisce dromchla (limneach & talún, muirí & goirt), Imríteach foraoiseachta, Saothrú fionraíochta, Speicis ionracha neamhdhúchasacha, lascaireacht agus baint acmhainní uisceacha, Innilt neamhdhian, Oineacht crann, leagan ar mhaithe le sábháilteacht an phobail, baint crann ar thaobh an bhóthair, Féarach i bhforaoisí nó i gcoillearnach, Deireadh a chur le tearcfhás foraoise, Siúl, marcaíocht capall agus feithiclí neamh-mhótair, Spóirt Loingseoireachta, Dóite síos, Céanna nó cuanta turasoireachta nó céanna caitheamh aimsire, Áit chónaithe scaipthe
000091	LSC Bhá Chloich na Coillte	Bogach agus Éin Uisce [A999], An Dún Maol (Calidris alpina) [A149], Sceach gheal (Tadorna tadorna) [A048], Guilbneach eireabail (Limosa limosa) [A156], Crotach (Numenius arquata) [A160]	K02.02, A04.02, F02.03.01, G01.02	Carnadh ábhar orgánach, Innilt neamhdhian, Tochailt nó bailiú baoite, Siúl, marcaíocht capall agus feithiclí neamh- mhótair
000093	LSC na Ceachan	Drúchtín Ballach (Geomalacus maculosus) [1024], Bratphortaigh * más portach gníomhach [7130], fraochmhánna Alpach agus Bórach [4060], tailte féaraigh Nardus saibhir i speiceas, ar fhoshraitheanna silice i limistéir sléibhe - agus limistéir foshléibhte ar Mhór-Roinn na hEorpa [6230], Raithneach Chill Áirne (Trichomanes speciosum) [1421], diostróife nádúrtha lochanna agus locháin [3160] fraochmhánna fliúcha an Atlantaigh Thuaidh le Erica tetralix [4010], Fánaí	I01, C01.03.01, E01.03, A04.02.02, D01.01, J01.01, X	Speicis ionracha neamhdhúchasacha, Baint móna de láimh, Áit chónaithe scaipthe, Innilt neamhdhian caorach, Cosáin, rianta, raonta rothaíochta, Dóite, Gan bagairtí ná brú

Cód Láithreáin	Ainm Láithreáin	Gné Cháilitheach	Cóid Bhrú	Bagairtí agus Brúnna Aitheanta
		creagach cailcreach le fásra casmaifíteach [8210] Uiscí olagatrófacha ina bhfuil fíorbheagán mianraí de machairí gainimh (Littorelletalia uniflorae) [3110], scree shilice na sléibhe go leibhéil sneachta (Androsaetalia alpinae agus Galeopsetalia ladani) [8110], Fánaí creagach shilice le fásra chasmophytic [8220], 4030]		
000097	LSC Anaclann Dúlra agus Purláin Loch Aoighinn	Uaimheanna farraige báite nó go páirteach [8330], sceireacha [1170], Góilíní móra éadomhain agus bánna [1160]	F02.03, F02.01.01, X, I01	Iascaireacht fóillíochta, Potaí, Gan bagairtí ná brú, Speicis neamhdhúchasacha ionracha
000101	LSC Loch Trasna agus Oileáin	Sceireacha [1170], fraochmhánna tirime Eorpacha [4030], Aillte farraige fásra ar chóstaí an Atlantaigh agus Bhailt [1230], an Dobharchú (Lutra lutra) [1355], Góilíní agus bánna móra éadomhain [1160], Uaimheanna farraige faoi uisce nó go páirteach faoi uisce [8330], Rónta glas (Halichoerus grypus) [1364], muiceoil chuain (Phocoena phocoena) [1351]	F02, A04.02, C01.01.02, G, J01, F01, A05.02, A10, A04.03	Iascaireacht agus baint acmhainní uisceacha, Innilt neamhdhian, Ábhair trá a bhaint, Ionsáigh agus suaitheadh daonna, Dóiteán agus cosc dóiteáin, Dobharshaothrú Mara agus Fionnuisce, Cothú stoic, Gabháltas talún talmhaíochta a athstruchtúrú, Tréigean córas tréadach easpa féaraigh
000102	LSC Rinn Mhuintir Bháire	Fraochmhánna fliucha an Atlantaigh Thuaidh le Erica tetralix [4010], Drúchtín Ballach (Geomalacus maculosus) [1024], fraochmhánna tirime Eorpacha [4030]	X, A10, A05.02, A04.03, A04.02, D01.01, J01	Gan bagairtí ná aon bhrú, Gabháltas talún talmhaíochta a athstruchtúrú, Cothú stoic, Tréigean córais tréadacha easpa innilte, Innilt neamhdhian, Cosáin, rianta, raonta rothaíochta, Dóiteáin agus cosc dóiteáin
000106	LSC Choill Ghobhnata n	Seanchoilte darach suiteacha le Ilex agus Blechnum sna hOileáin Bhriotanacha [91A0]	D01.01, B02.03, A04, G05.06, B04	Cosáin, rianta, raonta rothaíochta, Baint tearcfhás foraoise, Féarach, Crannchur, leagan ar mhaithe le sábháilteacht an phobail, baint crann cois bóthair, Úsáid bithicídí, hormóin agus ceimiceáin (foraoiseacht)
000108	LSC An Ghaorthaidh	Foraoisí gláracha le Alnus glutinosa agus Fraxinus excelsior (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae) [91E0], Seanchoilte darach suiteacha le Ilex agus Blechnum sna hOileáin Bhriotanacha [91A0], Aibhneacha le bruacha láibeacha le Chenopodion rubri p.p. agus Tairiscint p.p. fásra [3270], Dobharchú (Lutra	X, J02, H01.05	Gan bagairtí ná brú ar bith, Athruithe spreagtha ag an duine ar dhálaí hidrálacha, Truailliú idirleata ar uiscí dromchla de bharr gníomhaíochtaí talmhaíochta agus foraoiseachta

Cód Láithreáin	Ainm Láithreáin	Gné Cháilitheach	Cóid Bhrú	Bagairtí agus Brúnna Aitheanta
		lutra) [1355], Cúrsaí uisce ó leibhéil mhachaire go sléibhte leis an bhfásra Ranunculion fluitantis agus Callitricho-Batrachion [3260]		
000109	LSC Cheann na dTrí Chaisleán go Carn Uí Néid	Aillte farraige fásra ar Chósta an Atlantaigh agus Bhailt [1230], fraochmhánna tirime Eorpacha [4030]	A04.02, J01, X, D01.01	Innilt neamhdhian, Dóiteán agus cosc dóiteáin, Gan bagairtí ná brú, Cosáin, rianta, raonta rothaíochta
000335	LSC Bhá na Scealg agus Inbhear na hUíne	Móinéir salainn na Meánmhara (Juncetalia maritimi) [1410], Lus na bPiamsach (Petalophyllum ralfsii) [1395], móinéir salainn Atlantacha (Glauco- Puccinellietalia maritimae) [1330]	C01.01, A08, E01.03, G01.02, A04, C01.01.02, E01, X, F02.03, G02.01	Eastóscadh gainimh agus gairbhéil, Leasacháin, Áit chónaithe scaipthe, Siúl, marcaíocht capall agus feithiclí neamh-mhótair, Innilt, Baint ábhair trá, Ceantair uirbeacha, áit chónaithe daonna, Gan bagairtí ná brú, lascaireacht fóillíochta, Cúrsa Gailf
000353	Seanfhoirgneamh Tí, LSC Choill an Droma Móir	Crú-ialtóg bheag (Rhinolophus hipposideros) [1303]	B02, X	Bainistiú agus úsáid Foraoise agus Plandála, Gan bagairtí ná brú
000364	LSC Teach Oighir Chill Gharbháin	Crú-ialtóg bheag (Rhinolophus hipposideros) [1303]	A10.01, B	Fálta agus rósanna nó scrobarnach a bhaint, cultúr na foraoise, foraoiseacht
000365	LSC Pháirc Náisiúnta Chill Airne, na gCruach Dubh agus Abhantrach na Ceathrún Rua	Sead fhallacsach Chill Airne (Alosa fallax killarnensis) [5046], tailte féaraigh Chailimíneacha an Violetalia calaminariae [6130], Cúrsaí uisce ó leibhéil mhachaire go sléibhte leis an bhfásra Ranunculion fluitantis agus Callitricho-Batrachion [3260], Loimpre an tSrutháin (Lampetra planeri) [3260], Loimpre an tSrutháin (Lampetra planeri), Naiad caol (Najas flexilis) [1833] Foirmíochtaí Juniperus communis ar fraochmhá nó tailte féaraigh cailcreach [5130], bradán Atlantach (Salmo salar) [1106], móinéir Molinia ar ithreacha cailcreacha, móinteacha nó ar chré lán siolta (Molinion caeruleae) [6410], Coillte Taxus baccata na Breataine [91J0], Loimpre abhann (Lampetra fluviatilis) [1099], Fritileán Réisc (Euphydryas aurinia) [1065], Naiad caol (Najas flexilis) [1833], Dobharchú (Lutra lutra) [1355], Diúilicín Péarla Fionnuisce (Margaritifera	E01.03, B, I01, G01.02, A08, A04.03, J01, A03, K01.01, E01, F02.03, G02.01, G02.06, F03.01, A04, C01.03	Áit chónaithe scaipthe, cultúr na foraoise, foraoiseacht, Speicis neamhdhúchasacha ionracha, Siúl, marcaíocht capall agus feithiclí neamh-mhótair, Leasacháin, Tréigean córais tréadacha easpa féaraigh, Dóiteán agus cosc dóiteáin, Baint nó baint féarach, Creimeadh, Limistéir uirbeacha, áit chónaithe daonna, lascaireacht fóillíochta, Cúrsa Gailf, Páirc Tarraingt, Fiach, Féarach, Baint móna

Cód Láithreáin	Ainm Láithreáin	Gné Cháilitheach	Cóid Bhrú	Bagairtí agus Brúnna Aitheanta
		margaritifera) [1029], fraochmhánna tirime [4030], Foraoisí gláracha le Alnus glutinosa agus Fraxinus excelsior (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae) [91E0], Spealadh ar fhoshraitheanna móna an Rhynchosporion [7150], Drúchtín Ballach (Geomalacus maculosser] [10E0]) Crú-ialtóg (Rhinolophus hipposideros) [1303], Seanchoillte darach suiteacha le Ilex agus Blechnum sna hOileáin Bhriotanacha [91A0], fraochmhánna Alpacha agus Boreal [4060], Raithneach Chill Áirne (Trichomanes speciosum) [1421], uiscí mianraí olagatrófacha ar bheagán iontu machairí gainimh (Littorelletalia uniflorae) [3110], fraochmhánna fliucha an Atlantaigh Thuaidh le Erica tetralix [4010], Bratphortach * más portach gníomhach [7130], ollatrófacha go dtí huathuisicí méiseatrófacha le fásra ar an Littorelletea uniflorae agus/nó Isoeto-Nanojuncetea [3130], Loimpre Farraige (Petromyzon marinus) [1095]		
000646	LSC na nGaibhille	Fraochmhánna fliucha an Atlantaigh Thuaidh le Erica tetralix [4010], Bratphortaigh * más portach gníomhach [7130], Fánaí creagach sileacacha le fásra casmafaiteach [8220], scréach shilice ó na sléibhte go leibhéil sneachta (Androacetalia alpinae agus Galeopsetalia ladani), [8110], [8110], Tailte féaraigh Nardus saibhir i speiceas, ar fhoshraitheanna silice i limistéir sléibhe - agus ar limistéir foshléibhte ar Mhór-Roinn na hEorpa [6230], Fánaí creagach cailcreacha le fásra chasmophytic [8210], fraochmhánna Alpacha agus Boreal [4060], fraochmhánna tirime Eorpacha [4030]	A04.01.02, G01.04.01, G01.03.02, G01.02, X, J02.11, J01, A10.01	Dian-innilt caorach, Sléibhteoireacht & dreapadóireacht carraige, Tiomáint mhótaraithe easbhóthair, Siúl, marcaíocht capall agus feithiclí neamh-mhótair, Gan bagairtí ná brú, Athruithe ar an ráta siolta, dumpáil, sil- leagan dreidireachta a chur i dtaisce, Tine agus cosc dóiteáin, Baint fála agus roscaí. nó scrobarnach
001040	LSC Bhá na hEornan go Rinn Bhaile Riosóid	Salicornia agus crainn bhliantúla eile ag coilíniú láibe agus gaineamh [1310], Lus na bPeiteal (Petalophyllum ralfsii) [1395], móinéir goirt na Meánmhara (Juncetalia maritimi) [1410], Fásra ilbhliantúil bruacha clochach	A04.03, J01, X, A04.01.05, A10, A05.02	Tréigean córas tréadach easpa féaraigh, Dóiteán agus cosc dóiteáin, Gan bagairtí ná brú, Dian-innilt ainmhithe measctha, Athstruchtúrú gabháltas talmhaíochta, Cothú stoic

Cód Láithreáin	Ainm Láithreáin	Gné Cháilitheach	Cóid Bhrú	Bagairtí agus Brúnna Aitheanta
		[1220], fraochmhánna tirime na hEorpa [403] feadh an chladaigh le <i>Ammophila arenaria</i> - dumhcha bána [2120], réileáin láibe agus réileáin ghaineamh nach bhfuil clúdaithe ag uisce farraige ag lag trá [1140], móinéir salainn Atlantaigh (<i>Glauco-Puccinellietalia maritimae</i>) [1330], Dumhcha cósta seasta le fásra luibheach - dumhcha liath [2130]		
001043	LSC Choill Chlaondoire	Seanchoilte darach suiteacha le <i>Ilex</i> agus <i>Blechnum</i> sna hOileáin Bhriotanacha [91A0], raitheach Chill Áirne (<i>Trichomanes speciosum</i>) [1421]	A04.02.02, J01.01, I01, X	Innilt caorach neamh-dhian, Dóite anuas, Speicis ionracha neamhdhúchasacha, Gan bagairtí ná brú
001058	LSC Chainéal an Oileán Mhóir	Móinéir salainn Atlantacha (<i>Glauco- Puccinellietalia maritimae</i>) [1330], réileáin láibe agus réileáin gainimh nach bhfuil clúdaithe le huisce farraige le linn lag trá [1140]	A04, J02.01.02, K02.03, E01, F01, A08, I01, D01.02	Féarach, Míntíriú talún ón bhfarraige, ón inbhear nó ón riasc, Eotrófú (nádúrtha), Limistéir uirbithe, áit chónaithe dhaonna, Dobharshaothrú Muirí agus Fionnuisce, Leasacháin, Speicis neamhdhúchasacha ionracha, Bóithre, mótarbhealaí
001061	LSC Loch Chill Chiaráin agus Dumhcha Ráth an Bharraigh	Dumhcha aistrithe feadh an chladaigh le <i>Ammophila arenaria</i> - dumhcha bána [2120], murlaigh chósta [1150], dumhcha aistrithe suthanna [2110], Dumhcha cósta seasta le fásra luibheach - dumhcha liatha [2130]	E03.01, G01.03.02, C01.01, A04.02.03, H01.05, D01.01, I02	Diúscairt dramhaíola tí nó saoráidí fóillíochta, Tiomáint mhótaraíthe easbhóthair, Eastóscadh gainimh agus gairbhéil, Innilt neamhdhian capall, Truailliú idirleata ar uiscí dromchla de bharr gníomhaíochtaí talmhaíochta agus foraoiseachta, Cosáin, rianta, raonta rothaíochta, Speicis dhúchasacha fhadhbacha
001070	LSC Choill Mhírois	Raitheach Chill Áirne (<i>Trichomanes speciosum</i>) [1421]	X, I01	Gan bagairtí ná brú, Speicis neamhdhúchasacha ionracha
001230	LSC Inbhear Chúirt Mhic Shéafraidh	Dumhcha aistrithe suthanna [2110], Dumhcha cósta seasta le fásra luibheach - dumhcha liath [2130], réileáin láibe agus réileáin gainimh nach bhfuil clúdaithe le huisce farraige ag lag trá [1140], móinéir salainn na Meánmhara (<i>Juncetalia maritimi</i>) [1410], Fásra bliantúil de línte srutha [1210], móinéir salainn Atlantacha (<i>Glauco- Puccinellietalia maritimae</i>) [1330], Inbhir [1130], Fásra ilbhliantúil bruacha clochach [1220], Dumhcha aistrithe feadh an chladaigh le	F02.03.01, G01.01, A08, J02.02.02, A11, G01.08, E03.01, C01.01.02, E03.04, X	Tochailt nó bailiú baoite, Spóirt loingseoireachta, toirchiú, dreidireacht inbhir agus cósta, Gníomhaíochtaí talmhaíochta nach dtagraítear dóibh thuas, Gníomhaíochtaí spóirt agus fóillíochta eile faoin aer, Diúscairt dramhaíola tí nó saoráidí áineasa, Ábhair trá a bhaint, Doirteadh eile, Gan aon bhagairtí ná brúnna

Cód Láithreáin	Ainm Láithreáin	Gné Cháilitheach	Cóid Bhrú	Bagairtí agus Brúnna Aitheanta
		Ammophila arenaria - dumhcha bána [2120], Salicornia agus eile ag coilíniú láibe agus gaineamh [1310]		
001342	LSC Locha Chluain Í agus Inse Uí Chuinn agus Choill Cloonee agus an Iúraigh	Drúchtín Ballach (Geomalacus maculosus) [1024], Naiad caol (Najas flexilis) [1833], raithneach Chill Airne (Trichomanes speciosum) [1421], Fánaí carraigeacha sileacacha le fásra chasmophytic [8220], uiscí plaincéadracha ina bhfuil fórbheagán mianraí de ghaineamhlach Littorelletalia uniflorae) [3110], fraochmhánna fliucha an Atlantaigh Thuaidh le Erica tetralix [4010], fraochmhánna tirime na hEorpa [4030], Crú-ialtóg bheag (Rhinolophus hipposideros) [1303], Seanchoillte darach neamhdhíobhálach le Ilex agus Blechnum sna hOileáin Bhriotanacha.]	E03.01, K04.05, B02.02, A08, B02.01.01, A04.02.02, I01, F02.03, B06, J01.01	Diúscairt dramhaíola tí nó saoráidí fóillíochta, Damáiste ag luibhiteoirí (lena n-áirítear speicis ghéim), Imréiteach foraoiseachta, Leasacháin, Athphlandú foraoise (crainn dhúchasacha), Innilt neamhdhian caorach, Speicis ionracha neamhdhúchasacha, lascaireacht fóillíochta, Féarach i bhforaoisí nó i gcoillearnach, Dó síos
001371	LSC Choill Mucshnáma	Seanchoillte darach suiteacha le Ilex agus Blechnum sna hOileáin Bhriotanacha [91A0]	I01, B02.02, G05.06, X	Speicis neamhdhúchasacha ionracha, Imréiteach foraoiseachta, Crannchur, leagan ar mhaithe le sábháilteacht an phobail, baint crann cois bóthair, Gan bagairtí ná brú ar bith
001547	LSC Bhaile an Chaiseláin	Raithneach Chill Airne (Trichomanes speciosum) [1421]	X, I01	Gan bagairtí ná brú, Speicis neamhdhúchasacha ionracha
001873	LSC Phortach an Chloichir (an Cnoc Buí)	Bratphortaigh * más portach gníomhach é [7130]	G01.02, D01.01, X, J01.01, J02.05.05, A04.02.02	Feithiclí siúil, marcaíochta agus neamh-mhótair, Cosáin, rianta, raonta rothaíochta, Gan bagairtí ná brú, Dóite anuas, Tionscadail hidreachumhachta beaga, coraí, Innilt caorach neamhdhian
001879	LSC Phortach an Ghleanna Mhóir	Tailte féaraigh Nardus saibhir i speiceas, ar fhoshraitheanna silice i limistéir sléibhe - agus limistéir foshléibhe ar Mhór-Roinn na hEorpa [6230], raithneach Chill Airne (Trichomanes speciosum) [1421], Diúilicín péarla fionnuisce (Margaritifera margaritifera) [1029], fraochmhánna fliucha an Atlantaigh Thuaidh le Erica tetralix [4010], Uiscí olagatrófacha ina bhfuil fórbheagán mianraí de mhachairí gainimh	B01, A04.02.01, I01, H01.08, C01.03.01, H01.05, J02.07, J02.06.02, F02.03, A04.02.02, J01.01, X	Plandú foraoise ar thalamh oscailte, Innilt neamhdhian eallaigh, Speicis ionracha neamhdhúchasacha, Truailliú idirleata ar uiscí dromchla de bharr séarachais tí agus fuíolluisce, baint móna de láimh, Truailliú idirleata in uiscí dromchla de bharr gníomhaíochtaí talmhaíochta agus foraoiseachta, Astarraingtí uisce ó screamhuisce, Astarraingtí uisce dromchla le haghaidh soláthar uisce poiblí, lascaireacht

Cód Láithreáin	Ainm Láithreáin	Gné Cháilitheach	Cóid Bhrú	Bagairtí agus Brúnna Aitheanta
		(Littorelletalia uniflorae) [3110], Bratphortaigh * más portach gníomhach [7130], Cúrsaí uisce ó leibhéal plain go sléibhte leis an bhfásra Ranunculion fluitantis agus Callitricho-Batrachion [3260]		fóillíochta, Innilt caorach neamhdhian, Dóite, Gan bagairtí ná brú
001881	LSC Phortach Mheall an Ghamhna	Bratphortaigh * más portach gníomhach é [7130]	A04.02.02, X, G01.02	Innilt caorach neamhdhian, Gan bagairtí ná brú, Siúl, marcaíocht capall agus feithiclí neamh-mhótair
001890	LSC Phorttach Mhullach an Ois	Bratphortaigh * más portach gníomhach é [7130]	X, D02.03, J02.05, D01.02, E04	Gan bagairtí ná brú, Crainn chumarsáide agus aeróga, Modhnú ar fheidhmiú hidreagrafach, ginearálta, Bóithre, mótarbhealaí, Struchtúir, foirgnimh sa tírdhreach
002036	LSC an tSléibhe Riabhaigh	Bratphortaigh * más portach gníomhach é [7130], fraochmhánna tirime Eorpacha [4030], fraochmhánna fliucha an Atlantaigh Thuaidh le Erica tetralix [4010]	J01, G01, G01.03.02, C03.03, X, B01.02, C01.03, D05	Dóiteáin agus cosc dóiteáin, Gníomhaíochtaí spóirt agus fóillíochta lasmuigh, gníomhaíochtaí áineasa, Tiomáint mhótairithe easbhóthair, Táirgeadh fuinnimh gaoithe, Gan bagairtí ná brú. Plandáil saorga ar thalamh oscailte (crainn neamhdhúchasacha), Baint Móna, Rochtain fheabhsaithe ar an suíomh
002037	LCS Cnoc Charraigín na mBróinte	Fraochmhánna tirime Eorpacha [4030], Raithneach Chill Áirne (Trichomanes speciosum) [1421]	B01.02, G01.02, J01, X	Plandú saorga ar thalamh oscailte (crainn neamhdhúchasacha), Siúl, marcaíocht capall agus feithiclí nach bhfuil inneall acu, Dóiteán agus cosc dóiteáin, Gan bagairtí ná brú ar bith.
002041	LCS Seanfhoirgneamh h Tí, Coill Chora Ghlas	Crú-ialtóg bheag (Rhinolophus hipposideros) [1303]	A10.01	Fálta agus rósanna nó scrobarnach a bhaint
002098	LCS Seanfhoirgneamh h Tí, Coill Eascaibh	Crú-ialtóg bheag (Rhinolophus hipposideros) [1303]	B02, E01.03, G02.01, G01.02	Bainistiú agus úsáid Foraoise agus Plandála, Áiteanna cónaithe scaipthe, Galfchúrsa, Siúl, marcaíocht capall agus feithiclí nach bhfuil inneall acu.

Cód Láithreáin	Ainm Láithreáin	Gné Cháilitheach	Cóid Bhrú	Bagairtí agus Brúnna Aitheanta
002123	LCS Ceann Airde Móire LCS	Fraochmhánna tirime Eorpacha [4030], Aillte farraige fásmhara ar chóstaí an Atlantaigh agus na Bailtice [1230]	G05, A04, E01.03, D01.02, J01, G01.02, F02.01.02	Cur isteach agus suaitheadh eile daonna , Innilt , Áiteanna cónaithe scaipthe, Bóithre , Mótárbhealaí , Dóiteán agus cosc dóiteáin , Siúl , marcaíocht capall agus feithiclí nach bhfuil inneall acu, eangacha.
002137	LCS An tSiúir Íoctarach LCS	Loimpre shrutháin (<i>Lampetra planeri</i>) [1096], Coillte <i>Taxus baccata</i> na Breataine Móire [91J0], móinéir ghoirt na Meánmhara (<i>Juncetalia maritimi</i>) [1410], móinéir salainn Atlantaigh (<i>Glauco-Puccinellietalia maritimae</i>) [1330], Loimpre mhara (<i>Petronomy maritimae</i>).) [1095], Piardóg liathbhán (<i>Austropotamobius pallipes</i>) [1092], Pobail imeallacha de luibheanna arda hidrifiliúla de leibhéil mhá agus sléibhe go halpacha. [6430], Sruthchúrsaí ag leibhéil mhá nó sléibhe ag a bhfuil fásra <i>Ranunculus fluitantis</i> agus fásra <i>Callitriche-Batrachion</i> [3260], Dobharchú (<i>Lutra lutra</i>) [1355], Diúilicín péarla fionnuisce (<i>Margaritifera margaritifera</i>) [1029]. Seanchoillte darach gaelaí le <i>Ilex</i> agus <i>Blechnum</i> in Éirinn agus sa Bhreatain Mhór [91A0], Loimpre abhann (<i>Lampetra fluviatilis</i>) [1099], sead fhallacsach (<i>Alosa fallax</i>) [1103], Foraoisí gláracha le <i>Alnus glutinosa</i> agus <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>) [91E0], Bradán Atlantach (<i>Salmo salar</i>) [1106]	A01, J02.01, J02.12.02, A08, X, J02.01.02, H01, E01, D03.01, I01, E03, B	Saothrú, Líonadh Talún, míntíriú agus triomú talún, ginearálta, Claíocha agus cosaint ar thuilte i gcórais uisce intíre, Toirchiú, Gan bagairtí ná brú, míntíriú talún ón bhfarraige, ón inbhear nó ón riasc, Truailliú in uisce dromchla (limnach & talún, mara & goirt), Limistéir uirbeacha, áiteanna cónaithe do dhaoine, Limistéir chalafoirt, Speicis neamhdhúchasacha ionracha, Sceitheadh, cranneolaíocht, foraoiseacht
002158	LCS An Ribhéar	Rón cuain (<i>Phoca vitulina</i>) [1365], Fraochmhánna tirime Eorpacha [4030], foirmíochtaí <i>Juniperus communis</i> ar fhraochmhánna nó féaraigh cailcreacha [5130], móinéir salainn Atlantacha (<i>Glauco- Puccinellietalia maritimae</i>) [1330], Sceireacha [1170], tailte féaraigh Calaminarian an <i>Violetalia calaminariae</i> [6130], móinéir ghoirt na Meánmhara (<i>Juncetalia maritimi</i>) [1410], Seilide rinseach béalchaol (<i>Vertigo angustior</i>) [1014], Dumhcha buana le cósta a bhfuil fásra lusach (dumhcha liatha) [2130], Lesserinsol ialtóg hippous) [1303], Pluaiseanna mara atá báite nó leathbháite [8330], Dobharchú (<i>Lutra</i>	A04.02, D01.01, A08, A04.02.01, F01, G01.02, I01, E01, J01.01, A04.03, H03, H01, F02, G01.01	Innilt neamhdhian, Cosáin siúil, cosáin, raonta rothaíochta, Leasacháin, Innilt neamhdhian eallaigh, Uisceshaothrú Mara agus Fionnuisce, Siúl, marcaíocht capall agus feithiclí nach bhfuil inneall acu, Speicis ionracha neamhdhúchasacha, Limistéir uirbeacha, áiteanna cónaithe do dhaoine, Dó, Tréigean córas féaraigh, easpa innilte, Truailliú uisce mara, Truailliú in uisce dromchla (limneach & trastíre, mara & goirt), lascaireacht agus baint acmhainní uisceacha, Spóirt farraige.

Cód Láithreáin	Ainm Láithreáin	Gné Cháilitheach	Cóid Bhrú	Bagairtí agus Brúnna Aitheanta
		lutra) [1355], Fásra ilbhliantúil ar bhruacha clochacha [1220], Dumhcha aistreacha leis an gcladach le <i>Ammophila arenaria</i> (dumhcha geala) [2120], Aillte farraige fásracha ar chóstaí an Atlantaigh agus na Bailtice [1230], Góilíní móra éadoimhne agus bána [1160]		
002165	LCS An tSionainn Íoctarach	Móinéir ghoirt na Meánmhara (<i>Juncetalia maritimi</i>) [1410], deilf bholgshronach (<i>Tursiops truncatus</i>) [1349], Fásra ilbhliantúil ar bhruacha clochacha [1220], Baint ghainimh atá clúdaithe beagán le huisce farraige an t-am ar fad [1110], Lus Gloine agus lusanna bliantúla eile a dhéanann coilíniú ar láib agus gaineamh [1310], Góilíní móra éadoimhne agus bána [1160], Loimpre mhara (<i>Petromyzon marinus</i>) [1095], Sruthchúrsaí ag leibhéil mhá nó sléibhe ag a bhfuil fásra <i>Ranunculus fluitantis</i> agus fásra <i>Callitriche-Batrachion</i> Fásra [3260], Inbhir [1130], Réileáin láibe agus réileáin gainimh nach mbíonn faoi uisce sáile aimsir lagtrá [1140], móinéir <i>Molinia</i> ar ithreacha cailcreacha, móinteacha nó cré-síolta (<i>Molinia caerulea</i>) [6410], Sceireacha [1170], Diúilicín péarla fionnuisce (<i>Margaritifera margaritifera</i>) [1029], Móinéir goirt an Atlantaigh (<i>Glaucopuccinellietalia maritimae</i>) [1330], Aillte farraige fásracha ar chóstaí an Atlantaigh agus na Bailtice [1230], Loimpre shrutháin (<i>Lampetra planeri</i>) [1096], Murlaigh cósta [1150], Loimpre abhann (<i>Lampetra fluviatilis</i>) [1099], Dobharchú (<i>Lutra lutra</i>) [1355], Bradán Atlantach (<i>Salmo salar</i>) [1106], Foraoisí gláracha le <i>Alnus glutinosa</i> agus <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>) [91E0]	D01.01, A04, J02.01.01, K02.03, F03.01, G01.01, E03, F01, F02.03, C01.03.01, A08, C01.01.02, I01, B, E01, H04, J02.10, J02.01.02, J02.12.01	Cosáin, raonta, raonta rothaíochta, Innilt, Poldairiú, Eotrófú (nádúrtha), Sealgaireacht, Spóirt Farraige, Sceitheadh, Uisce-shaothrú Muirí agus Fionnuisce, lascaireacht fóillíochta, Baint móna de láimh, Leasacháin, Baint ábhair trá, Speicis ionracha neamhdhúchasacha, Cranneolaíocht, foraoiseacht, Limistéir uirbeacha, áiteanna cónaithe do dhaoine, Truailliú aeir, truailliú aer-iompartha, Bainistiú ar fhásra uisceach agus bruach chun draenáil a dhéanamh, Talamh a mhíntíriú ón bhfarraige, ón inbhear nó ón riasc, oibreacha cosanta mara nó cósta, barráistí taoide.

Cód Láithreáin	Ainm Láithreáin	Gné Cháilitheach	Cóid Bhrú	Bagairtí agus Brúnna Aitheanta
002170	LCS An Abhainn Mhór (Corcaigh/Port Láirge)	Seancoillte darach gaelaí le Ilex agus Blechnum in Éirinn agus sa Bhreatain Mhór [91A0], Bradán Atlantach (<i>Salmo salar</i>) [1106], Loimpre abhann (<i>Lampetra fluviatilis</i>) [1099], móinéir ghoirt na Meánmhara (<i>Juncetalia maritimi</i>) [1410], Loimpre shrutháin (<i>Lampetra planeri</i>) [1096], Dobharchú (<i>Lutra lutra</i>) [1355], Réileáin láibe agus réileáin gainimh nach mbíonn faoi uisce sáile aimsir lagtrá [1140], Fásra ilbhliantúil ar bhruacha clochacha [1220], Diúilicín péarla fionnuisce (<i>Margaritifera margaritifera</i>) [1029], Móinéir goirt an Atlantaigh (<i>Glauco-Puccinellietalia maritimae</i>) [1330], Raithneach Chill Airne (<i>Trichomanes speciosum</i>) [1421], Foraoisí gláracha le <i>Alnus glutinosa</i> agus <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno- Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>) [91E0], <i>Salicion albae</i> [91E0] agus cinn eile bliantúla a dhéanann coilíniú ar láib agus gaineamh [1310], piardóg liathbhán (<i>pallipes Austropotamobius</i>) [1092], Loimpre mhara (<i>Petromyzon marinus</i>) [1095], sead fhallacsach (<i>Alosa fallax</i>) [1103]. Sruthchúrsaí ag leibhéil mhá nó sléibhe ag a bhfuil fásra <i>Ranuncion fluitantis</i> agus fásra <i>Callitricho-Batrachion</i> [3260], Inbhir [1130]	D01.04, J02.01, B, A04, E03.01, I01, D01.02, E02, G01.01, E01, F02.03, K01.01, G02, A03, A08, C01.01	Línte iarnróid, TGV, Líonadh Talún, míntíriú agus triomú talún, ginearálta, Cranneolaíocht, foraoiseacht, Innilt, Diúscairt dramhaíola tí nó saoráidí fóillíochta, Speicis neamhdhúchasacha ionracha, Bóithre, mótarbhealaí, Limistéir thionsclaíochta nó thráchtála, Spóirt Farrai, Limistéir uirbeacha, áiteanna cónaithe do dhaoine, lascaireacht fóillíochta, Creimeadh, Struchtúir spóirt agus fóillíochta, Baint nó baint Innilt, Leasacháin, Baint gainimh agus gairbhéil.
002171	LCS Abhainn na Bandan	Sruthchúrsaí ag leibhéil mhá nó sléibhe ag a bhfuil fásra <i>Ranuncion fluitantis</i> agus fásra <i>Callitricho- Batrachion</i> [3260], Foraoisí gláracha le <i>Alnus glutinosa</i> agus <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno- Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>) [91E0], Diúilicín péarla fionnuisce (<i>Margaritifera</i>) [1029], Loimpre shrutháin (<i>Lampetra planeri</i>) [1096]	F02.03, B02, J02.04, C01.01.01, D02.01, E03, G01.08, X	lascaireacht fóillíochta, Bainistíocht ar úsáid Foraoise agus Plandála, Mionathruithe ar thuilte, Cairéil gainimh agus gairbhéil, Línte leictreachais agus gutháin, Sceitheadh, Gníomhaíochtaí spóirt agus fóillíochta eile faoin aer, Gan bagairtí ná brú ar bith
002173	LCS An Dóinn (Ciarraí)	Crú-ialtóg bheag (<i>Rhinolophus hipposideros</i>) [1303], Drúchtín ballach (<i>Geomalacus maculosus</i>) [1024],	A04, C01.03.02, B,	Innilt, Baint mheicniúil móna, Cranneolaíocht, foraoiseacht, Áiteanna cónaithe scaipthe, Bóithre, mótarbhealaí, Gan

Cód Láithreáin	Ainm Láithreáin	Gné Cháilitheach	Cóid Bhrú	Bagairtí agus Brúnna Aitheanta
		Dobharchú (<i>Lutra lutra</i>) [1355], Bradán Atlantach (<i>Salmo salar</i>) [1106], Diúilicín péarla fionnuisce (<i>Margaritifera margaritifera</i>) [1029] [1024], Fraochmhánna tirime Eorpacha [4030]	E01.03, D01.02, X, A08, A02	bagairtí ná brú, Leasacháin, Modhnú ar chleachtais saothraithe.
002187	LCS Loch Drongáin	Murlaigh chósta [1150]	A04	Innilt
002189	LCS Loch an Fhearainn Mheánaigh LCS	Fásra ilbhliantúil ar bhruacha clochacha [1220], murlaigh cósta [1150]	X, M01.06, C01.01.02	Gan bagairtí ná brú, Athruithe ar nochtadh tonnta, Ábhair trá a bhaint.
002257	LCS Sliabh na Móna Oidhre	Fraochmhánna fliucha an Atlantaigh Thuaidh agus <i>Erica tetralix</i> [4010], fraochmhánna tirime Eorpacha [4030]	A04, G01.02, B	Innilt, Siúl, marcaíocht agus feithiclí nach bhfuil inneall acu, Cranneolaíocht, foraoiseacht
002280	Dunbeacon Shingle SAC Scaineagán Dhún Béacáin LCS	Perennial vegetation of stony banks [1220] Fásra ilbhliantúil ar bhruacha clochacha [1220]	X	No threats or pressures Gan bagairtí ná brú
002281	LCS Scaineagán na Rinne	Fásra ilbhliantúil ar bhruacha clochacha [1220]	X, M01.06	Gan bagairtí nó brú, athruithe nochtadh tonnta
002315	LCS Coillte Ghleann Locha	Crú-ialtóg bheag (<i>Rhinolophus hipposideros</i>) [1303]	A04	Innilt
004021	LCS An Seancheann	Éan Aille (<i>Uria aalge</i>) [A199], Saidhbhéar (<i>Rissa tridactyla</i>) [A188]	G01, G02.01	Gníomhaíochtaí spóirt agus fóillíochta faoin aer, gníomhaíochtaí fóillíochta, Galfchúrsa
004022	LCS Bá Bhaile Choitín	Piardálaí trá (<i>Arenaria interpres</i>) [A169], Feadóg Chladaigh (<i>Charadrius hiaticula</i>) [A137], Feadóg Bhuí (<i>Pluvialis apricaria</i>) [A140], Faoileán Bán (<i>Larus canus</i>) [A182], Éin Uisce agus Bogach [A999], Droimneach Beag (<i>Larus fuscus</i>) [A183], Guilbneach stríocearrach (<i>Limosa lapponica</i>) [A157], Crotach (<i>Numenius arquata</i>) [A160], Pilibín (<i>Vanellus vanellus</i>) [A142], Feadóg Bhuí (<i>Pluvialis squatarola</i>) [A141], [A141], Guilbneach Earrdhubh (<i>Limosa limosa</i>) [A156], Praslacha (<i>Anas crecca</i>) [A052]	J02.01.02, E01, A04, K01.01, A08, G01.02	Míntíriú talún ón bhfarraige, ón inbhear nó ó riasc, Limistéir uirbeacha, áiteanna cónaithe do dhaoine, Innilt, Creimeadh, Leasachán, Siúl, marcaíocht capall agus feithiclí nach bhfuil inneall acu.

Cód Láithreáin	Ainm Láithreáin	Gné Cháilitheach	Cóid Bhrú	Bagairtí agus Brúnna Aitheanta
004023	LCS Bá Bhaile Mhac Óda	Breacóg (<i>Calidris alpina</i>) [A149], Lacha Rua (<i>Anas penelope</i>) [A050], Feadóg Chladaigh (<i>Charadrius hiaticula</i>) [A137], Glúineach Dhearg (<i>Tringa totanus</i>) [A162], Faoileán Ceanndubh (<i>Chroicocephalus ridibundus</i>) [A179], Droimneach Beag (<i>Larus fuscus</i>) [A183], Praslacha (<i>Anas crecca</i>) [A052], Faoileán (<i>Larus canus</i>) [A182], Piardálaí Trá (<i>Arenaria interpres</i>) [A169], Éin Uisce agus Bogach [A999], Crotach (<i>Numenius arquata</i>) [A160], Feadóg Bhuí (<i>Pluvialis apricaria</i>) [A140], Guilbneach Earrdhubh (<i>Limosa limosa</i>) [A156], Luathrán (<i>Calidris alba</i>) [A144], Pilibín (<i>Vanellus vanellus</i>) [A142], Feadóg Bhuí (<i>Pluvialis squatarola</i>) [A141], Guilbneach stríocarrach (<i>Limosa lapponica</i>) [A157]	G01.02, A04, I01, A08ar, F03.01	Feithiclí siúil, marcaíochta agus iad siúd nach bhfuil inneall acu, Innilt, Speicis ionracha neamhdhúchasacha, Leasacháin, Sealgaireacht
004028	LCS Inbhear na Dubhabhann	Guilbneach stríocarrach (<i>Limosa lapponica</i>) [A157], Guilbneach Earrdhubh (<i>Limosa limosa</i>) [A156], Crotach (<i>Numenius arquata</i>) [A160], Pilibín (<i>Vanellus vanellus</i>) [A142], Glúineach Dhearg (<i>Tringa totanus</i>) [A162], Éin Uisce agus Bogach Golden Plover (<i>Pluvialis apricaria</i>) [A140], Dunlin (<i>Calidris alpina</i>) [A149], Wigeon (<i>Anas penelope</i>) [A050] Feadóg Bhuí (<i>Pluvialis apricaria</i>) [A140], Breacóg (<i>Calidris alpina</i>) [A149], Lacha Rua (<i>Anas penelope</i>) [A050]	E01, A04, F02.03, G01.01, D01.02, F03.01, A08	Limistéir uirbeacha, áiteanna cónaithe do dhaoine, Innilt, lascaireacht Fóillíochta, Spóirt Farraise, Bóithre, Mótarbhealaí, Sealgaireacht, Toirchiú
004030	LCS Cuan Chorcaí	Faoileán bán (<i>Larus canus</i>) [A182], Broigheall (<i>Phalacrocorax carbo</i>) [A017], Feadóg Bhuí (<i>Pluvialis apricaria</i>) [A140], Guilbneach stríocarrach (<i>Limosa lapponica</i>) [A157], Éin Uisce agus Bogach [A999], Biorearrach <i>Anas acuta</i> [A054], Crotach (<i>Numenius arquata</i>) [A160], Tumaire Rua (<i>Mergus serrator</i>) [A069], geabhróg (<i>Sterna hirundo</i>) [A193], Corr Réisc (<i>Ardea cinerea</i>) [A028], Praslacha (<i>Anas crecca</i>) [A052], Breacóg (<i>Calidris alpina</i>) [A149], Droimneach Beag	F01, D03.02, G01.01, E02, D01.02, D03.01, F02.03, E01, G01.06, E01.03, G01.02, A08	Uiscshaothrú Mara agus Fionnuisce, Lánaí Loingseoireachta, Spóirt Farraise, Limistéir thionsclaíochta nó thráchtála, Bóithre, mótarbhealaí, Limistéir Chalafóirt, lascaireacht fóillíochta, Limistéir Uirbeacha, áiteanna cónaithe do dhaoine, Sciáil, seach- phiste, Áiteanna cónaithe scaipthe, Siúl, marcaíocht capall agus feithiclí nach bhfuil inneall acu, Toirchiú

Cód Láithreáin	Ainm Láithreáin	Gné Cháilitheach	Cóid Bhrú	Bagairtí agus Brúnna Aitheanta
		(Larus fuscus) [A183], Pilibín (Vanellus vanellus) [A142], Glúineach Dhearg (Tringa totanus) [A162], Guilbneach Earrdhubh (Limosa limosa) [A156], Spadalach (Anas clypeata) [A056], Lúnadán (Podiceps cristatus) [A005], Faoleán Ceandubh (Chroicocephalus ridibundus) [A179], Roilleach (Haematopus ostralegus) [A179], Lacha Bhreac (Tadorna tadorna) [A048], Feadóg Ghlas (Pluvialis squatarola) [A141], Lapairín Locha (Tachybaptus ruficollis) [A004], Lacha Rua (Anas penelope) [A050]		
004038	LCS Páirc Náisiúnta Chill Airne	Gé bhánéadanach Ghraonlannach (Anser albifrons flavirostris) [A395], Meirliún (Falco columbarius) [A098]	G03, E01, F02.03, D01.01, G01.02, K04.01, B, A04, A08	Ionaid léirmhíniúcháin, Limistéir Uirbeacha, áiteanna chónaithe do dhaoine, lascaireacht fóillíochta, Cosáin, raonta, raonta rothaíochta, Siúl, marcaíocht capall agus feithiclí nach bhfuil inneall acu, Comórtas (flóra), Cranneolaíocht, foraoiseacht, Innilt, Leasachán
004066	LCS The Bull and The Cow Rocks SPA	Gainéad (Morus bassanus) [A016], Stoirm Péitse (Hydrobates pelagicus) [A014], Puifín (Fratrula arctica) [A204]	X	Gan bagairtí ná brú
004081	LCS Bá Chloich na Coillte	Lacha Bhreac (Tadorna tadorna) [A048], Breacóg (Calidris alpina) [A149], Éin Uisce agus Bogach [A999], Guilbneach Earrdhubh (Limosa limosa) [A156], Crotach (Numenius arquata) [A160]	A04, G01.01, E01, A08, J02.01.02, F02.03.01, I01, G01.02	Innilt, Spóirt Loingseoireachta, Limistéir uirbeacha, áiteanna cónaithe do dhaoine, Toirchiú, Míntíriú talún ón bhfarraige, ón inbhear nó ón riasc, Tochailt nó bailiú baoite, Speicis neamhdhúchasacha ionracha, Siúl, marcaíocht capall agus feithiclí nach bhfuil inneall acu
004094	LCS Calaidh na Dubhabhann	Lacha Rua (Anas penelope) [A050], an Eala Ghlórach (Cygnus cygnus) [A038], Éin Uisce agus Bogach [A999], Praslacha (Anas crecca) [A052], Guilbneach Earrdhubh (Limosa limosa) [A156]	A04, A08, F02.03, E01	Innilt, Toirchiú, lascaireacht Fóillíochta, Limistéir Uirbeacha, áit chónaithe daonna
004095	LCS Portach Chill Cholmáin	Praslacha (Anas crecca) [A052], Éin Uisce agus Bogach [A999], Spadalach (Anas clypeata) [A056], Eala Ghlórach (Cygnus cygnus) [A038]	G03, A08, K01.03, J02.05	Ionaid léirmhíniúcháin, Leasacháin, Triomú amach, Feidhmiú hidreagrafach a mhodhnú, ginearálta

Cód Láithreáin	Ainm Láithreáin	Gné Cháilitheach	Cóid Bhrú	Bagairtí agus Brúnna Aitheanta
004109	LCS An Gaorthadh	Praslacha (Anas crecca) [A052], Mallard (Anas platyrhynchos) [A053], Cearc Cheannann (Fulica atra) [A125], Éin Uisce agus Bogach [A999], Lacha Rua (Anas penelope) [A050]	F03.01, J02, J02.04, A04	Fiach, Athruithe de bharr daoine i gcoinníollacha hidrálacha, Modhnuithe ar thuilte, Innilt
004124	LCS Sovereign Islands SPA	Broigheall (Carbó Phalacrocorax) [A017]	X	Gan bagairtí ná brú
004154	LCS Leithinis Uíbh Ráthaigh	Kittiwake (Rissa tridactyla) [A188], Chough (Pyrrhocorax pyrrhocorax) [A346], Fulmar (Fulmarus glacialis) [A009], Guillemot (Uria aalge) [A199], Peregrine falcon (Falco peregrinus) [A103] Saidhbhéar (Rissa tridactyla) [A188], Cág Gobdhearg (Pyrrhocorax pyrrhocorax) [A346], Cánóg Bhán (Fulmarus glacialis) [A009], Éan Aille (Uria aalge) [A199], Seabhac Gorm (Falco peregrinus) [A199]	K03.04, A04, K03.01, A08	Creachadóireacht, Innilt, Iomaíocht (fána), Leasachán
004155	LCS Leithinis Bheara	Cág gobdhearg (Pyrrhocorax pyrrhocorax) [A346], Cánóg Bhán (Fulmarus glacialis) [A009]	X	Gan bagairtí ná brú
004156	LCS Rinn Mhuintir Bháire go Ceann Tuaithe	Seabhac Gorm (Falco peregrinus) [A103], Cág Gobdhearg (Pyrrhocorax pyrrhocorax) [A346]	A08, K03.04, K03.01, A04	Leasachán, Creachadóireacht, Iomaíocht (fána), Innilt
004161	LCS Cnoc an Stacaigh go Mullach an Radhairc, Cnoic Luimnigh Thiar agus Sliabh an Iolair	Cromán na gCearc (Circus cyaneus) [A082]	C01.03, E01.03, D01.01, A09, D01.02, B	Baint móna, Áiteanna cónaithe scaipthe, Cosáin, raonta, raonta rothaíochta, Uisciú, Bóithre, mótarbhealaí, Cranneolaíocht, foraoiseacht
004162	LCS Mullach an Ois go Muisire Mór	Meirliún (Falco columbarius) [A098], Cromán na gCearc (Circus cyaneus) [A082]	E01.03, C01.03, D01.02, A04, B, D01.01	Áiteanna cónaithe scaipthe, Baint móna, Bóithre, mótarbhealaí, Innilt, Cranneolaíocht, foraoiseacht, Cosáin, raonta, raonta rothaíochta
004175	LCS Duínis agus An Scairbh	Gearr úisc (Hydrobates pelagicus) [A014], Droimneach Beag (Larus fuscus) [A183], Cánóg Bhán (Fulmarus	X	Gan bagairtí ná brú

Cód Láithreáin	Ainm Láithreáin	Gné Cháilitheach	Cóid Bhrú	Bagairtí agus Brúnna Aitheanta
		glacialis) [A009], Geabhróg Artach (Sterna paradisaea) [A194], Cánóg Dhubh (Puffinus puffinus) [A009]]		
004190	LCS Ceann Dhún dTéide chuig An Dúinín	Cág gobdhearg (Pyrrhocorax pyrrhocorax) [A346]	A01, G01.02, E04.01, D01.02, A05.02, A07, D01.04, E01.03, A04, A04.03, D02.01, A08	Saothrú, Siúl, marcaíocht capall agus feithiclé nach bhfuil inneall acu, Struchtúir talmhaíochta, foirgnimh sa tírdhreach, Bóithre, mótarbhealaí, Cothú stoic, Úsáid bithicídí, hormóin agus ceimiceán, Línte iarnróid, TGV, Áiteanna cónaithe scaipthe, Innilt, Tréigean córas tréadach, easpa innilte, Leictreachas agus línte gutháin, Toirchiú
004191	LCS Na Seacht gCeanna	Cág gobdhearg (Pyrrhocorax pyrrhocorax) [A346]	K03.04, A04, E01, A01, E04.01, A04.03, J01, K03.01, A09	Creachadóireacht, Innilt, Limistéir uirbithe, áiteanna cónaithe do dhaoine, Saothrú, Struchtúir talmhaíochta, foirgnimh sa tírdhreach, Tréigean córais tréadacha easpa féaraigh, Dóiteáin agus cosc dóiteáin, Iomaíocht (fána), Uisciúcháin
004192	Helvick Head to Ballyquin SPA	Kittiwake (Rissa tridactyla) [A188], Chough (Pyrrhocorax pyrrhocorax) [A346], Cormorant (Phalacrocorax carbo) [A017], Herring Gull (Larus argentatus) [A184], Peregrine falcon (Falco peregrinus) [A103]	G01.03, I01, X, K01.01	Motorised vehicles, Invasive non-native species, No threats or pressures, Erosion
004219	Courtmacsherry Bay SPA	Common Gull (Larus canus) [A182], Red-breasted Merganser (Mergus serrator) [A069], Dunlin (Calidris alpina) [A149], Bar-tailed Godwit (Limosa lapponica) [A157], Shelduck (Tadorna tadorna) [A048], Lapwing (Vanellus vanellus) [A142], Great Northern Diver (Gavia immer) [A003], Wigeon (Anas penelope) [A050], Black-tailed Godwit (Limosa limosa) [A156], Wetland and Waterbirds [A999], Golden Plover (Pluvialis apricaria) [A140], Curlew (Numenius arquata) [A160], Black-headed Gull (Chroicocephalus ridibundus) [A179]	G01.01, E03.01, A04	Nautical sports, Disposal of household or recreational facility waste, Grazing

Aguisín 1 - Tábla 3 Bagairtí agus brúnna aitheanta a bhaineann leis na leasanna cáilitheacha ó gach Limistéar Caomhantais Speisialta de réir airteagal 17 tuairiscithe ag na Seirbhísí Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra

Leasanna Cáilitheacha	Cód an AE	Bagairtí reatha ar Leasanna Cáilitheacha	Íogaireacht do Leasanna Cáilitheacha
Seilide rinseach béalchaol (Vertigo angustior)	[1014]	Cailliúint ghnáthóige cois abhann agus cois canálach; saothrú suíomhanna eascrach agus draenáil bogaigh, agus innilt caorach agus róshaothrú suíomhanna dumhcha.	Athruithe ar riocht fásra na talún, ag brath ar screamhuisce agus an-íogair d'athruithe hidreolaíocha.
Drúchtín ballach (Geomalacus maculosus)	[1024]	Fad chuig gníomhaíochtaí daonna, gabháil trí thimpiste i dtrealaimh iascaireachta, iomaíocht le haghaidh acmhainní creiche, marú neamhdhleathach, truailliú agus díghrádú gnáthóige.	Fáil ar chreacha, laghdú ar an ngnáthóg atá ar fáil agus ar cháilíocht an uisce.
Diúilicín péarla fionnuisce (Margaritifera margaritifera)	[1029]	In oibreacha srutha, athruithe hidreolaíocha agus moirfeolaíocha, dríodar agus saibhriú, truailliú mar gheall ar uirbiú srl. Droch-chaighdeán an tsubstráit de bharr fás méadaithe ar fhásra algach agus maicreafíte mar thoradh ar dhianshaibhriú cothaitheach, chomh maith le sioltachán fisiceach.	Ag brath ar uisce dromchla. An-íogair d'athrú hidreolaíoch. An-íogair do thruailliú.
Fritileán Réisc (Euphydryas aurinia)	[1065]	Laghdaítear speiceas mar thoradh ar mheath ar cháilíocht na ngnáthóg.	Bainistíocht gnáthóige; athrú ar úsáid talún agus draenála.
Gliomach crúbach bán (Austropotamobius pallipes)	[1092]	Droch-chaighdeán an tsubstráit mar gheall ar fhás méadaithe ar fhásra algach agus maicreafíte mar thoradh ar dhianshaibhriú cothaitheach, chomh maith le sioltachán fisiceach.	Speicis ionracha, galar, ag brath ar uisce dromchla. An-íogair d'athrú hidreolaíoch. An-íogair do thruailliú.
Loimpre Mhara (Petromyzon marinus)	[1095]	Is príomhbhagairtí don speiceas iad seo, a chuireann baic ar imirce in aghaidh an tsrutha (m.sh. coraí), agus a chuireann srian le rochtain ar chlaiseanna sceathraí agus ar ghnáthóg ógánach.	Ag brath ar uisce mara. Íogaireacht íseal d'athruithe hidreolaíocha. Forbairt cois cósta, satailt ó ghníomhaíocht fóillíochta.
Loimpre Shrutháin (Lampetra planeri)	[1096]	Cothabháil cainéal, bacainní, bac ar phasáiste, olltruailliú agus truailleáin ar leith.	Ag brath ar uisce dromchla. An-íogair d'athrú hidreolaíoch. Is ceist shuntasach don speiceas é fáil a bheith ar thalamh sceathraí atá oiriúnach.
Loimpre Abhann (Lampetra fluviatilis)	[1099]	Cothabháil cainéal, bacainní, bac ar phasáiste, olltruailliú agus truailleáin ar leith.	Ag brath ar uisce dromchla. An-íogair d'athrú hidreolaíoch. Is ceist shuntasach don speiceas é fáil a bheith ar thalamh sceathraí atá oiriúnach.
Sead Fhallacsach (Alosa fallax fallax)	[1103]	Is é cáilíocht gnáthóige, go háirithe ag láithreacha sceathraí an bhagairt is suntasaí don speiceas seo.	Athruithe ar bhainistíocht. Athruithe ar an mbunstádas nó stádas cothaitheach. Measartha íogair d'athrú hidreolaíoch.

Leasanna Cáilitheacha	Cód an AE	Bagairtí reatha ar Leasanna Cáilitheacha	Íogaireacht do Leasanna Cáilitheacha
Bradán (<i>Salmo salar</i>)	[1106]	Is ábhar ímní do na daonraí mara ná na rátaí marthanais.	Galair, paraisítí agus bacainní ar ghluaiseacht.
Bainc gainimh atá clúdaithe beagán le huisce farraige an t-am ar fad	[1110]	Níor shainaithin an SPNF aon cheann i bhfoilseachán 2019 de Stádas gnáthóg agus speiceas faoi chosaint an AE in Éirinn.	Níor aithníodh aon cheann.
Inbhir	[1130]	Truailliú, iascaireacht/uisceshaothrú agus cáilíocht gnáthóige.	Forbairt mhíchuí, athruithe ar mhoirtiúlacht
Réileáin láibe agus réileáin gainimh nach mbíonn faoi uisce sáile aimsir lagtrá	[1140]	Uisceshaothrú, iascaireacht, tochailt baoite, baint fána, míntírú talún, oibreacha cosanta cósta agus speicis ionracha, go háirithe spairtíneach ghallda; struchtúir chrua chosanta cósta; ardú ar leibhéal na farraige.	Ag brath ar uisce dromchla agus mara. Measartha íogair d'athrú hidreolaíoch. Íogaireacht mheasartha i leith truailithe. Athruithe ar an tsalandacht agus ar réimeas taoide. Forbairt cois cósta.
Murlaigh cósta	[1150]	Eotrófú. Modhnú ar bhreo hidreolaíoch agus draenáil.	Ardú ar chreimeadh agus sioltadh. Feamainn a charnadh. Bainistiú talamhúsáide as a dtagann idirghníomhaíochtaí hidreolaíocha.
Góilíní móra éadoimhne agus bána	[1160]	I measc na mbrúnna ar an ngnáthóg tá saibhriú cothaitheach, dreidireacht agus speicis choimhthíocha ionracha. Meastar go bhfuil an Stádas go dona agus ag meathlú, is fíor-laghdú é ó mheasúnú 2013 Uireasach agus ag feabhsú, agus tá sé bunaithe ar fhaisnéis níos mionsonraithe.	Forbairt mhíchuí, athruithe ar mhoirtiúlacht, uisce dromchla a ritheann chun srutha, Sceitheadh srl. Gníomhaíochtaí bainistíochta ar an láthair.
Sceireacha	[1170]	Iascaireacht ghairmiúil; áirítear fána; áirítear flóra; truailliú uisce; athrú aeráide; agus athrú ar chomhdhéanamh speiceas.	Íogair do shuaitheadh agus do thruailliú.
Fásra bliantúil sruthlínte	[1210]	Innilt; eastóscadh gainimh agus gairbhéil; gníomhaíochtaí fóillíochta; oibreacha cosanta cósta.	Ró-innilt agus creimeadh. Athruithe ar bhainistíocht.
Fásra ilbhliantúil ar bhruacha clochacha	[1220]	Cur isteach ar an soláthar dríodair, mar gheall ar chur isteach ar phróisis an chósta, de bharr forbairtí mar charrchlóis agus struchtúir chosanta cósta lena n-áirítear armúr carraige agus ballaí farraige. Baint gairbhéil.	Braitheann uisce mara. Íogaireacht íseal d'athruithe hidreolaíocha. Forbairt cois cósta, satailt ó ghníomhaíocht fóillíochta agus baint gairbhéil.
Aillte farraige fásra ar chóstaí an Atlantaigh agus na Bailtice	[1230]	Aithníodh roinnt brúnna suntasacha, lena n-áirítear satailt ag siúlóirí, speicis neamhdhúchasacha ionracha, eastóscadh gairbhéil, agus athruithe ar leibhéal na farraige agus ar nochtadh na dtionta mar gheall ar athrú aeráide. Ní raibh aon chaillteanas shuntasacha i ngnáthóg aillte farraige ó tháinig an Treoir i bhfeidhm.	Gníomhaíochtaí úsáide talún cosúil le turasóireacht agus/nó cleachtais talmhaíochta. Athrú díreach ar an ngnáthóg nó éifeachtaí mar dhó nó draenáil.

Leasanna Cáilitheacha	Cód an AE	Bagairtí reatha ar Leasanna Cáilitheacha	Íogaireacht do Leasanna Cáilitheacha
Crú-ialtóg bheag (Rhinolophus hipposideros)	[1303]	Infhaighteacht gnáthóige, infhaighteacht raoin agus fara.	Athruithe teochta ina bhfaráí. Fáil ar acmhainní. Nascacht gnáthóige. Éifeachtaí solais agus torainn. Uirbiú.
Lus Gloine agus plandaí bliantúla eile a dhéanann coilíniú ar láib agus gaineamh	[1310]	Speicis Ionracha; creimeadh agus fabhrú.	Ag brath ar uisce mara. Íogaireacht mheánach d'athrú hidreolaíoch. Athruithe ar an tsalandacht agus ar réimeas taoide. Inlónadh, míntíriú, speicis ionracha.
Móinéir salainn Atlantacha (Glauco- Puccinellietalia maritimae)	[1330]	Ró-innilt; creimeadh ; speicis ionracha, go háirithe spairtíneach ghallda (Spartina anglica); inlónadh agus míntíriú.	Ag brath ar mhuirí agus screamhuisce. Íogaireacht mheánach d'athrú hidreolaíoch. Athruithe ar an tsalandacht agus ar réimeas taoide. Ró-innilt, creimeadh agus breisiú.
Deilf Bolgshrónach (Tursiops truncatus)	[1349]	Baineann brúnna a chuireann isteach ar an speiceas in uiscí na hÉireann go príomha le gníomhaíochtaí tráchtála ó shoithí amhail tionchair a eascraíonn as taiscéalaíocht sheismeach gheoifisiceach nó as baint chreiche áitiúil/réigiúnach ó iascaigh.	Gluaiseacht soithí móra a dhéanann dáileacháin. Fáil ar chreacha, laghdú ar an ngnáthóg atá ar fáil agus ar cháilíocht an uisce.
Tóithíní (Phocoena phocoena)	[1351]	Baineann brúnna a chuireann isteach ar an speiceas in uiscí na hÉireann go príomha le gníomhaíochtaí tráchtála ó shoithí amhail tionchair a eascraíonn as taiscéalaíocht sheismeach gheoifisiceach nó as baint chreiche áitiúil/réigiúnach ó iascaigh	Íogair i leith suaithe, infhaighteacht creiche agus truailliú.
Dobharchú (Lutra lutra)	[1355]	Laghdú ar cháilíocht an uisce: Úsáid lotnaidicídí; toirchiú ; baint fásra; iascaireacht ghairmiúil (lena n-áirítear potaí gliomaigh agus líonta cipíní); gan stad ; nimhiú ; eastóscadh gainimh agus gairbhéil; baint meicniúil móna; ceantair uirbithe; áiteanna cónaithe do dhaoine; uirbiú leanúnach; draenáil ; bainistiú ar fhásra uisceach agus bruach l gcomhar draenála; agus struchtúir sruthchúrsaí intíre a chanálú nó a mhodhnú.	Ag brath ar uisce dromchla agus mara. Measartha íogair d'athrú hidreolaíoch. Íogaireacht do thruailliú.
Rón Glas (Halichoerus grypus)	[1364]	Fad chuig gníomhaíochtaí daonna, gabháil trí thimpiste in iomaíocht trealaimh iascaireachta le haghaidh acmhainní creiche, marú neamhdhleathach, truailliú agus díghrádú gnáthóige.	Fáil ar chreacha, laghdú ar an ngnáthóg atá ar fáil agus ar cháilíocht an uisce.
Rón Beag (Phoca vitulina)	[1365]	Fad ó ghníomhaíochtaí daonna, gabháil trí thimpiste l dtrealaimh iascaireachta, iomaíocht le haghaidh acmhainní creiche, marú neamhdhleathach, truailliú agus díghrádú gnáthóige.	Fáil ar chreacha, laghdú ar an ngnáthóg atá ar fáil agus ar cháilíocht an uisce.

Leasanna Cáilitheacha	Cód an AE	Bagairtí reatha ar Leasanna Cáilitheacha	Íogaireacht do Leasanna Cáilitheacha
Lus na bPeiteal (Petalophyllum ralfsii)	[1395]	Níl aon tionchar suntasach ag an speiceas seo.	Níor aithníodh aon cheann.
Móinéir ghoirt na Meánmhara (Juncetalia maritimi)	[1410]	Ró-innilt ag eallach nó caoirigh; inlíonadh agus míntíriú	Ag brath ar mhuirí agus screamhuisce. Íogaireacht mheánach d'athrú hidreolaíoch. Athruithe ar an tsalandacht agus ar réimeas taoide. Forbairt cósta agus míntíriú.
Raithneach Chill Áirne (Trichomanes speciosum)	[1421]	Faoi bhagairt ag cailteanas gnáthóige, bailiú d'aon ghnó, cúngú speiceas ionrach nó bríomhar, nó go hindíreach ag truailiú uisce, baint coillearnaí nó athrú sruthchúrsaí.	Bainistíocht ar úsáid talún agus tionchair dhíreacha.
Naiad chaol (Najas flexilis)	[1833]	Baint ag eotrófú le saibhriú ó bhrúnna spreagtha ag daoine.	Athruithe ar bhainistíocht. Athruithe ar an mbunstádas nó stádas cothaitheach. Measarta íogair d'athrú hidreolaíoch.
Dumhcha i dtús fáis atá ag aistriú	[2110]	Próisis chreimthe nádúrtha níos measa mar gheall ar chaitheamh aimsire agus astarraingt gainimh. Cosaint cósta ag cur isteach ar phróisis nádúrtha.	Ró-innilt, agus creimeadh. Athruithe ar bhainistíocht.
Dumhcha aistreacha leis an gcladach le dumhcha geala (Ammophila arenaria)	[2120]	Cosaintí fóillíochta agus cósta, a d'fhéadfadh cur isteach ar dhinimic áitiúil dríodair.	Ró-innilt, agus creimeadh. Athruithe ar bhainistíocht.
Dumhcha buana le cósta a bhfuil fásra lusach (dumhcha glasa)	[2130]	Caitheamh Aimsire; ró-innilt agus Innilt míchuí: speicis phlandaí neamhdhúchasacha, go háirithe an paide bréan (Hippophae rhamnoides).	Ró-innilt, agus creimeadh. Athruithe ar bhainistíocht.
Uiscí olagatrófacha ar beag mianraí atá iontu de mhachaire gainimh (Littorelletalia uniflorae)	[3110]	Saibhriú cothaitheach; coillteoireacht; fuíolluisce; speicis choimhthíocha ionracha; gníomhaíochtaí spóirt agus fóillíochta.	Ag brath ar uisce dromchla agus screamhuisce. An-íogair d'athruithe hidreolaíocha. An-íogair do thruailiú.
Uiscí oligiatrófacha go Uiscí bodhra, ina bhfuil fásra den chineál Littorelletea uniflorae agus/nó den chineál Isoetoneanojuncetea	[3130]	Saibhriú cothaitheach; coillteoireacht; fuíolluisce; speicis choimhthíocha ionracha; gníomhaíochtaí spóirt agus fóillíochta.	Ag brath ar uisce dromchla agus screamhuisce. An-íogair d'athruithe hidreolaíocha. An-íogair do thruailiú.

Leasanna Cáilitheacha	Cód an AE	Bagairtí reatha ar Leasanna Cáilitheacha	Íogaireacht do Leasanna Cáilitheacha
Lochanna agus locháin diostrófacha nádúrtha	[3160]	Athruithe cothaitheacha; athruithe bainistíochta sa ghnáthóg portaigh ghaolmhar, foraoisiú; fuíolluisce; speicis choimhthíocha ionracha; gníomhaíochtaí spóirt agus fóillíochta.	Ag brath ar uisce dromchla agus screamhuisce. An-íogair d'athruithe hidreolaíocha. An-íogair do thruaillíú
Sruthchúrsaí de leibhéil mhá nó sléibhe le fásra Portiuncula fluitantis agus Callitricho-Batrachion	[3260]	Athruithe hidreolaíocha agus moirfeolaíocha, cáilíocht uisce, saibhriú, agus sceitheadh uisce dromchla ó láithreán tionsclaíochta agus/nó talmhaíocht.	Ag brath ar uisce dromchla. An-íogair d'athrú hidreolaíoch agus idirghníomhartha fisiceacha díreacha.
Aibhneacha le bruacha láibeacha ina bhfuil fásra (Chenopodium rubi p.p. agus Bidention lch.)	[3270]	Uisceshaothrú, iascaireacht, tochailt baoite, baint fána, míntíriú talún, oibreacha cosanta cósta agus speicis ionracha, go háirithe spairtíneach ghallda; struchtúir chrua chosanta cósta; ardú ar leibhéal na farraige.	Ag brath ar uisce dromchla agus mara. Measartha íogair d'athrú hidreolaíoch. Íogaireacht mheasartha i leith truaillithe. Athruithe ar an tsalandacht agus ar réimeas taoide. Forbairt cois cósta.
Fraochmhánna fliucha an Atlantaigh Thuaidh le Erica tetralix	[4010]	Míntíriú, foraoisiú agus dó; róstocáil; ionradh ag speicis nach fraochmhánna iad; móin a chur i mbaol mar gheall ar dhroch-chreimeadh.	Ag brath ar uisce dromchla agus screamhuisce. An-íogair d'athruithe hidreolaíocha. Bainistíocht mhíchuí.
Fraochmhánna tirime na hEorpa	[4030]	Foraoisiú, ródhó, ró-innilt, gann-innilt agus ionradh raitheach.	Measartha íogair d'athrú hidreolaíoch. Athruithe ar bhainistíocht. Athruithe ar stádas cothaitheach.
Fraochmhánna Alpacha agus Bóireacha [4060]	[4060]	Tréigean; ró-innilt; dó; caitheamh aimsire amuigh faoin aer; cairéil; líonraí cumarsáide; agus forbairtí feirmeacha gaoithe.	Athruithe ar bhainistíocht. Athruithe ar an mbunstádas nó stádas cothaitheach. Measartha íogair d'athrú hidreolaíoch.
Sead fhallacsach Chill Airne (Alosa fallax killarnensis)	[5046]	Baint ag eotrófú le saibhriú ó bhrúnna spreagtha ag daoine.	Ag brath ar uisce dromchla. An-íogair d'athrú hidreolaíoch. Is ceist shuntasach don speiceas é fáil a bheith ar thalamh sceathraí atá oiriúnach.
Foirmíochtaí Juniperus communis ar fhraochmhánna nó ar fhéarach cailcreach	[5130]	[5130] Ró-innilt, creimeadh, glanadh scrobarnach, bainistiú míchuí ar úsáid talún, agus próisis chomharbais.	Athruithe ar an mbainistíocht ar nós córas innilte. Athruithe ar an mbunstádas nó stádas cothaitheach. Athruithe ar chomhdhéanamh fásra. Tabhairt isteach speiceas coimhthíoch.
Tailte féaraigh Calaminarianacha an Murawy Galmanowa (Violetalia calaminariae)	[6130]	Míntíriú talún, foraoisiú; draenáil; agus forbairt bonneagair.	Athruithe ar an mbainistíocht ar nós córas innilte. Athruithe ar an mbunstádas nó stádas cothaitheach. Athruithe ar chomhdhéanamh fásra. Tabhairt isteach speiceas coimhthíoch.
Tailte féaraigh Nardus atá ag cur thar maoil le speiceas, ar	[6230]	Cúngú raitheach, comharbas, Innilt míchuí, foraoisiú; draenáil; agus forbairt bonneagair.	Athruithe ar an mbainistíocht ar nós córas innilte. Athruithe ar an mbunstádas nó stádas cothaitheach.

Leasanna Cáilitheacha	Cód an AE	Bagairtí reatha ar Leasanna Cáilitheacha	Íogaireacht do Leasanna Cáilitheacha
fhoshraitheanna silice i limistéir sléibhe (agus limistéir foshléibhte, ar Mhór-Roinn na hEorpa)			Athruithe ar chomhdhéanamh fásra. Tabhairt isteach speiceas coimhthíoch.
Móinéir <i>Molinia</i> ar ithreacha cailcreacha, móinteacha nó ar ithreacha créúla ina bhfuil go leor siolta	[6410]	Dianshaothrú talmhaíochta; draenáil; tréigean na gcóras tréadach.	Athruithe ar an mbainistíocht ar nós córas innilte. Athruithe ar an mbunstádas nó stádas cothaitheach. Athruithe ar chomhdhéanamh fásra. Tabhairt isteach speiceas coimhthíoch.
Comhphobail luibheanna arda hidreafhile ar imeall de mhachairí agus sléibhe go leibhéil alpacha	[6430]	Dianshaothrú talmhaíochta; draenáil; tréigean na gcóras tréadach.	Athruithe ar an mbainistíocht ar nós córas innilte. Athruithe ar an mbunstádas nó stádas cothaitheach. Athruithe ar chomhdhéanamh fásra. Tabhairt isteach speiceas coimhthíoch.
Bratphortaigh (* más portach gníomhach)	[7130]	Míntíriú talún, baint móna; coillteoireacht; creimeadh agus sciorthaí talún spreagtha ag gníomhaíocht dhaoine; draenáil ; dó agus forbairt bonneagair.	Idirghníomhaíochtaí uisce dromchla. Is iad na príomhchúiseanna ná draenáil agus bainistíocht úsáid talún.
Bíonn lagraigh ar fhoshraitheanna móna den <i>Rhynchosporion</i> le fáil	[7150]	Draenáil; dó ; baint móna; ró-innilt; coillteoireacht; creimeadh; agus athrú aeráide.	Idirghníomhaíochtaí uisce dromchla. Is iad na príomhchúiseanna ná draenáil agus bainistíocht úsáid talún.
Siliciúla sciligh na sléibhe go leibhéil sneachta (<i>Androsacetalia alpinae</i> agus <i>Galeopsietalia ladani</i>)	[8110]	Taifeadadh ró-innilt, gann-innilt agus comharbas mar bhrúnna meánleibhéal tábhachta sa tréimhse tuairiscithe seo, agus rinneadh measúnú arís ar struchtúr agus ar fheidhmeanna mar Easnamhach. Táthar ag meas go bhfuil an treocht seasmhach seachas ag feabhsú. Is mar gheall ar eolas feabhsaithe atá an t-athrú seo agus meastar go bhfuil an ghnáthóg seasmhach ó rinneadh an measúnú deiridh.	Creimeadh, ró-innilt agus caitheamh aimsire.
Carraigeacha siliciúla agus cailcreacha le fásra casmaifíteach.	[8210]	Ró-innilt; tionscail eastóscacha; gníomhaíochtaí fóillíochta agus rochtain fheabhsaithe.	Creimeadh, ró-innilt agus caitheamh aimsire.
Carraigeacha siliciúla le fásra casmaifíteach	[8220]	Brúnna a bhaineann leis an speiceas ionrach neamhdhúchasach, Saileachán Sraoilleach. (<i>Epilobium brunnescens</i>).	Creimeadh, ró-innilt agus caitheamh aimsire.

Leasanna Cáilitheacha	Cód an AE	Bagairtí reatha ar Leasanna Cáilitheacha	Íogaireacht do Leasanna Cáilitheacha
Pluaiseanna mara atá báite nó leathbháite	[8330]	Níl aon bhrú ar an acmhainn seo.	Níl aon bhrú ar an acmhainn seo.
Seancoillte darach gaelaí le Ilex agus Blechnum in Éirinn agus sa Bhreatain Mhór.	[91A0]	Tabhairt isteach speiceas coimhthíoch; patrúin innilte fo-optamacha; bainistíocht ghinearálta foraoiseachta; méaduithe ar uirbiú agus ar áiteanna cónaithe daoine in aice le coillearnacha darach; agus líonraí cumarsáide a thógáil tríd an gcoillearnach.	Athruithe ar bhainistíocht. Athruithe ar an mbunstádas nó stádas cothaitheach. Tabhairt isteach speiceas coimhthíoch.
Coillte Taxus baccata na Breataine Móire	[91J0]	Speicis Ionracha; creimeadh agus fabhrú.	Athruithe ar bhainistíocht. Athruithe ar an mbunstádas nó stádas cothaitheach. Tabhairt isteach speiceas coimhthíoch.

Aguisín 1 - Tábla 4 Bagairtí agus brúnna aitheanta a bhaineann leis na leasanna cáilitheacha ó gach Limistéar Caomhantais Speisialta de réir airteagal 17 tuairiscithe ag na Seirbhísí Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra

Cód Speice as	Ainm Coiteann	Ainm Eolaíochta	Bagairtí agus Cóid Brú	Bagairtí agus Brú Aitheanta
A003	Lóma Mór	Gavia immer	C03, F02, G01, H03	Úsáid fuinnimh aibitheach in-athnuaite, lascaireacht agus baint acmhainní uisceacha, Gníomhaíochtaí spóirt agus fóillíochta faoin aer, gníomhaíochtaí fóillíochta, Truailliú uisce mara
A009	Cánóg Bhán Thuaidh	Fulmarus glacialis	C03, F02	Úsáid fuinnimh aibitheach in-athnuaite, lascaireacht agus baint acmhainní uisceacha
A013	Cánóg Dhubh	Puffinus puffinus	C03, H03, I01	Úsáid fuinnimh aibitheach in-athnuaite, Truailliú uisce mara, Speicis neamhdhúchasacha ionracha
A016	Gainéad Thuaidh	Morus bassanus	C03, F02, H03	Úsáid fuinnimh aibitheach in-athnuaite, lascaireacht agus baint acmhainní uisceacha, Truailliú uisce mara.
A048	Lacha Bhreac	Tadorna tadorna	F01, F02, G01, H03, M01	Uisceshaothrú Mara agus Fionnuisce, lascaireacht agus baint acmhainní uisceacha, Gníomhaíochtaí spóirt agus fóillíochta faoin aer, gníomhaíochtaí fóillíochta, Truailliú uisce mara, Athruithe ar dhálaí aibitheacha
A050	Rualacha Eoráiseach	Anas penelope	C03, F01, F03, G01, H01, H03, H07, I01, J02, J03	Úsáid fuinnimh aibitheach in-athnuaite, Uisceshaothrú Mara agus Fionnuisce, Fiach agus bailiú ainmhithe fiáine (trastíre), Gníomhaíochtaí spóirt agus fóillíochta faoin aer, fóillíochta gníomhaíochtaí, Truailliú in uiscí dromchla (limneach & talún, mara & goirt), Truailliú uisce mara, Cineálacha eile truaillithe, Speicis neamhdhúchasacha ionracha, Athruithe de bharr daoine ar dhálaí hidrálacha, Athruithe ar an Éiceachóras
A054	Biorearrach Tuaisceartach	Anas acuta	C03, F01, F03, G01, H01, H03, H07, J02	Úsáid fuinnimh aibitheach in-athnuaite, Uisceshaothrú Mara agus Fionnuisce, Fiach agus bailiú ainmhithe fiáine (trastíre), Gníomhaíochtaí spóirt agus fóillíochta faoin aer, gníomhaíochtaí fóillíochta, Truailliú in uiscí dromchla (limneach & talún, mara & goirt), Truailliú uisce mara, Cineálacha eile truaillithe, Athruithe de bharr daoine ar dhálaí hidrálacha
A056	Spadalach	Anas clypeata	C03, F03, G01, H01, H03, H07	Úsáid fuinnimh aibitheach in-athnuaite, Sealg agus bailiú ainmhithe fiáine (trastíre), Gníomhaíochtaí spóirt agus fóillíochta faoin aer, gníomhaíochtaí fóillíochta, Truailliú in uiscí dromchla (limniceach & trastíre, mara & goirt), Truailliú uisce mara, Cineálacha eile truaillithe.
A069	Tumaire Rua	Sáradóir Mergus	C03, F01, F02, G01, H03	Úsáid fuinnimh aibitheach in-athnuaite, Uisceshaothrú Mara agus Fionnuisce, lascaireacht agus baint acmhainní uisceacha, Gníomhaíochtaí spóirt agus fóillíochta faoin aer, gníomhaíochtaí fóillíochta, Truailliú uisce mara.

Cód Speice as	Ainm Coiteann	Ainm Eolaíochta	Bagairtí agus Cóid Brú	Bagairtí agus Brú Aitheanta
A082	Cromán na gCearc	Circus cyaneus	A02, B01, B02, C01, C03, F03, G01, I01, J01, J03	Modhnú ar chleachtas saothraithe, Plandáil foraoise ar thalamh oscailte, Bainistíocht agus úsáid Foraoise agus Plandála, Mianadóireacht agus cairéalú, Úsáid fuinnimh aibitheach in-athnuaite, Sealg agus bailiú ainmhithe fiáine (trastíre), Gníomhaíochtaí spóirt agus fóillíochta faoin aer, gníomhaíochtaí fóillíochta, Speicis ionracha neamhdhúchasacha, Dóiteáin agus Dóiteáin a chosc, Modhnuithe Éiceachórais eile.
A098	Meirliún	Falco columbarius	A02, B01, B02, C03, M02	Modhnú ar chleachtas saothraithe, Plandú foraoise ar thalamh oscailte, Bainistíocht agus úsáid Foraoise agus Plandála, Úsáid fuinnimh aibitheach in-athnuaite, Athruithe ar choinníollacha bitheacha
A130	Roilleach Eoráiseach	Haematopus ostralegus	C03, F01, F02, G01, H03, J02	Úsáid fuinnimh aibitheach in-athnuaite, Uiscshaothrú Mara agus Fionnuisce, lascaireacht agus baint acmhainní uisceacha, Gníomhaíochtaí spóirt agus fóillíochta faoin aer, gníomhaíochtaí fóillíochta, Truailiú uisce mara, Athruithe de bharr daoine i gcoinníollacha hidrálacha
A137	Feadóg an Fháinne	Charadrius hiaticula	C03, F01, F02, G01, H03, J02, J03, M01	Úsáid fuinnimh aibitheach in-athnuaite, Uiscshaothrú Mara agus Fionnuisce, lascaireacht agus baint acmhainní uisceacha, Gníomhaíochtaí spóirt agus fóillíochta faoin aer, gníomhaíochtaí fóillíochta, Truailiú uisce mara, Athruithe de bharr daoine i gcoinníollacha hidrálacha, Modhnuithe Éiceachórais eile, Athruithe ar choinníollacha aibitheacha.
A140	Feadóg Shléibhe Eorpach	Pluvialis apricaria	A02, A04, B01, C01, C03, F01, G01, H03, J01, K03, M02	Modhnú ar chleachtas saothraithe, Innilt, Plandáil foraoise ar thalamh oscailte, Mianadóireacht agus cairéalú, Úsáid fuinnimh aibitheach in-athnuaite, Uiscshaothrú Mara agus Fionnuisce, Gníomhaíochtaí spóirt agus fóillíochta amuigh faoin aer, gníomhaíochtaí fóillíochta, Truailiú uisce mara, Dóiteán agus Dóiteán a chosc, Caidrimh Idirshonracha fána, Athruithe ar dhálaí bitheacha
A141	Feadóg Ghlas	Pluvialis squatarola	C03, F01, F02, G01, H03, J02, J03, M01	Úsáid fuinnimh aibitheach in-athnuaite, Uiscshaothrú Mara agus Fionnuisce Uiscshaothrú Mara agus Fionnuisce, lascaireacht agus baint acmhainní uisceacha, Gníomhaíochtaí spóirt agus fóillíochta faoin aer, gníomhaíochtaí fóillíochta, Truailiú uisce mara, Athruithe de bharr daoine i gcoinníollacha hidrálacha, Modhnuithe Éiceachórais eile, Athruithe ar choinníollacha aibitheacha
A142	Pilibín	Vanellus vanellus	A02, C03, F01, G01, H03	Modhnú ar chleachtas saothraithe, Úsáid fuinnimh aibitheach in-athnuaite, Uiscshaothrú Mara agus Fionnuisce, Gníomhaíochtaí spóirt agus fóillíochta faoin aer, gníomhaíochtaí fóillíochta, Truailiú uisce mara.

Cód Speice as	Ainm Coiteann	Ainm Eolaíochta	Bagairtí agus Cóid Brú	Bagairtí agus Brú Aitheanta
A144	Luathrán	Calidris alba	C03, F01, G01, H03, M01	Úsáid fuinnimh aibitheach in-athnuaite, Uiscshaothrú Mara agus Fionnuisce, Gníomhaíochtaí spóirt agus fóillíochta faoin aer, gníomhaíochtaí fóillíochta, Truailliú uisce mara, Athruithe ar choinníollacha aibitheacha.
A149	Breacóg	Calidris alpina	C03, F01, F02, G01, H03, J02, J03, M01	Úsáid fuinnimh aibitheach in-athnuaite, Uiscshaothrú Mara agus Fionnuisce, lascaireacht agus baint acmhainní uisceacha, Gníomhaíochtaí spóirt agus fóillíochta faoin aer, gníomhaíochtaí fóillíochta, Truailliú uisce mara, Athruithe de bharr daoine i gcoinníollacha hidrálacha, Modhnuithe Eile Éiceachórais, Athruithe ar choinníollacha aibitheacha
A157	Guilbneac h Stríocearr ach	Limosa lapponica	C03, F01, F02, G01, H03, J02, J03, M01	Úsáid fuinnimh aibitheach in-athnuaite, Uiscshaothrú Mara agus Fionnuisce, lascaireacht agus baint acmhainní uisceacha, Gníomhaíochtaí spóirt agus fóillíochta faoin aer, gníomhaíochtaí fóillíochta, Truailliú uisce mara, Athruithe de bharr daoine i gcoinníollacha hidrálacha, Modhnuithe Eile Éiceachórais, Athruithe ar choinníollacha aibitheacha
A162	Glúineac h Dhearg	Tringa totanus	C03, F01, F02, G01, H03, J02, J03, M01	Úsáid fuinnimh aibitheach in-athnuaite, Uiscshaothrú Mara agus Fionnuisce, lascaireacht agus baint acmhainní uisceacha, Gníomhaíochtaí spóirt agus fóillíochta faoin aer, gníomhaíochtaí fóillíochta, Truailliú uisce mara, Athruithe de bharr daoine i gcoinníollacha hidrálacha, Modhnuithe Eile Éiceachórais, Athruithe ar choinníollacha aibitheacha.
A169	Piárdálaí Trá Rua	Arenaria interpres	C03, F01, G01, H03, J03, M01	Úsáid fuinnimh aibitheach in-athnuaite, Uiscshaothrú Mara agus Fionnuisce, Gníomhaíochtaí spóirt agus fóillíochta faoin aer, gníomhaíochtaí fóillíochta, Truailliú uisce mara, Athruithe Éiceachórais Eile, Athruithe ar choinníollacha aibitheacha
A179	Faileán Ceann Dubh	Larus ridibundus	A04, C03, F02, H03, J03, M01	Innilt, Úsáid fuinnimh aibitheach in-athnuaite, lascaireacht agus baint acmhainní uisceacha, Truailliú uisce mara, Modhnuithe Eile Éiceachórais, Athruithe ar choinníollacha aibitheacha.
A182	Faileán Bán	Larus canus	A04, C03, F02, H03, J03, M01	Innilt, Úsáid fuinnimh aibitheach in-athnuaite, lascaireacht agus baint acmhainní uisceacha, Truailliú uisce mara, Modhnuithe Éiceachórais Eile, Athruithe ar choinníollacha aibitheacha.
A184	Faileán an Airgid Eorpach	Larus argentatus	C03, F02, H03, J03	Úsáid fuinnimh aibitheach in-athnuaite, lascaireacht agus baint acmhainní uisceacha, Truailliú uisce mara, Modhnuithe Éiceachórais Eile, Athruithe ar choinníollacha aibitheacha.
A188	Saidhbhéar	Rissa tridactyla	C03, F02, H03	Úsáid fuinnimh aibitheach in-athnuaite, lascaireacht agus baint acmhainní uisceacha, Truailliú uisce mara

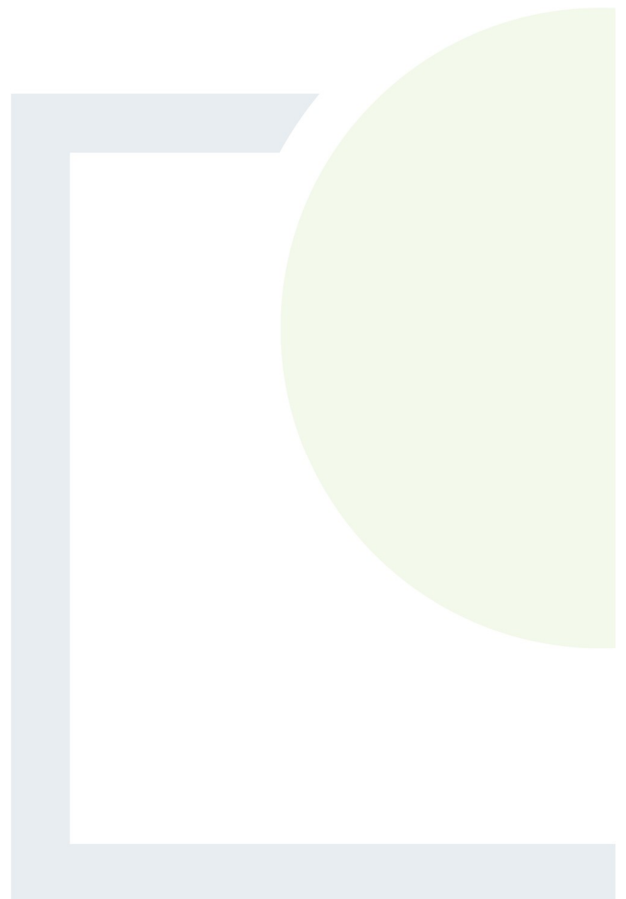
Cód Speice as	Ainm Coiteann	Ainm Eolaíochta	Bagairtí agus Cóid Brú	Bagairtí agus Brú Aitheanta
A193	Geabhróg	Sterna hirundo	C03, D01, D03, G01, I01	Úsáid fuinnimh aibitheach in-athnuaite, Bóithre, cosáin agus iarnróid, lánaí loingseoireachta, calafoirt, tógálacha mara, Gníomhaíochtaí spóirt agus fóillíochta faoin aer, gníomhaíochtaí fóillíochta, Speicis ionracha neamhdhúchasacha
A194	Geabhróg Artach	Sterna paradisaea	C03, D01, G01, I01, M01	Úsáid fuinnimh aibitheach in-athnuaite, Bóithre, cosáin agus iarnróid, Gníomhaíochtaí spóirt agus fóillíochta faoin aer, gníomhaíochtaí fóillíochta, Speicis neamhdhúchasacha ionracha, Athruithe ar dhálaí aibitheacha.
A204	Puifín Atlantach	Fratercula arctica	C03, H03, I01	Úsáid fuinnimh aibitheach in-athnuaite, Truailliú uisce mara, Speicis neamhdhúchasacha ionracha.
A346	Cág cosdearg	Pyrhocorax pyrrhocorax	A02, A04, E06, G01	Modhnú ar chleachtas saothraithe, Innilt, uirbiú eile, gníomhaíochtaí tionsclaíochta agus gníomhaíochtaí comhchosúla, Gníomhaíochtaí spóirt agus fóillíochta faoin aer, gníomhaíochtaí fóillíochta.
A395	Gé Bhánéadanach	Anser albifrons flavirostris	A02, A04, A06, A11, B01, C03, D02, D05, F01, F03, G01, H03, H07, K03, M01, M02	Modhnú ar chleachtas saothraithe, Innilt, Barra bliantúla agus ilbhliantúla neamhadhmaid, Gníomhaíochtaí talmhaíochta nach dtagraítear dóibh thuas, Plandú foraoise ar thalamh oscailte, Úsáid fuinnimh aibitheach in-athnuaite, Línte fónais agus seirbhíse, Rochtain fheabhsaithe ar an láithreán, Uiscshaothrú Mara agus Fionnuisce, Sealgaireacht agus bailiú ainmhithe fiáine (trastíre), Gníomhaíochtaí spóirt agus fóillíochta faoin aer, gníomhaíochtaí fóillíochta, Truailliú uisce mara, Cineálacha eile truaillithe, Caidrimh idirspeiceacha fána, Athruithe ar choinníollacha aibitheacha, Athruithe ar choinníollacha bitheacha.

COMHAIRLEOIRÍ SAN INNEALTÓIREACT,
SAN EOLAÍOCHT CHOMHSHAOIL & SA
PHLEANÁIL

AGUISÍN 2

Baint le pleananna agus cláir
eile

Níl sé beartaithe go mbeidh an aguisín seo ina athbhreithniú iomlán agus cuimsitheach ar Threoracha an AE, ar na rialacháin trasúimh nó ar an gcreat rialála do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil. Níl an fhaisnéis uileghabhálach agus moltar breathnú ar an Treoir, ar an Rialachán, ar an bPlean nó ar an gClár chun eolas a fháil ar shonraí iomlána gach cinn díobh.

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
Leibhéal Eorpach			
Treoir MSC (2001/42/EC)	<ul style="list-style-type: none"> Cabhrú le gnéithe comhshaoil a chomhtháthú le hullmhú agus le glacadh pleananna agus clár le súil go gcuirfear an fhorbairt inbhuanaithe chun cinn. Cosaint ardleibhéil a thabhairt don chomhshaoil trí mheasúnú comhshaoil a dhéanamh ar phleananna agus ar chláir is dócha a mbeidh tionchar suntasach acu ar an gcomhshaoil. 	<ul style="list-style-type: none"> Measúnú comhshaoil a dhéanamh ar phleananna nó ar chláir dá dtagraítear in Airteagail 2 go 4 den Treoir. Tuarascáil chomhshaoil a ullmhú ina mbeidh aithint, cur síos agus measúnú ar na hiarmhairtí suntasacha is dócha a bheidh ar an gcomhshaoil de bharr cur i bhfeidhm an phlean nó an chláir agus roghanna eile réasúnacha a thabhairt a chuireann cuspóirí agus raon feidhme geografach an phlean nó an chláir san áireamh. Dul i gcomhairle leis na húdaráis ábhartha, le páirtithe leasmhara agus leis an bpobal agus go leor ama a thabhairt chun aighneacht a dhéanamh. Dul i gcomhairle le Ballstáit eile nuair is dócha go mbeidh éifeachtaí trasteorann ar an gcomhshaoil de bharr cur i bhfeidhm plean nó cláir. Údaráis agus geallsealbhóirí ábhartha a chur ar an eolas faoin gcinneadh an plean nó an clár a chur i bhfeidhm. Ráiteas a eisiúint ina mbeidh ceanglais a mhionsonraítear in Airteagal 9 den Treoir. Faireachán agus maolú a dhéanamh ar iarmhairtí suntasacha comhshaoil a aithnítear sa mheasúnú. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach cuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
An Treoir maidir le Gnáthóga (92/43/EEC)	<ul style="list-style-type: none"> Caomhnú, cosaint agus feabhsú chaighdeán an chomhshaoil a chur chun cinn, lena n-áirítear caomhnú gnáthóg nádúrtha agus fána agus flóra fhiáin. 	<ul style="list-style-type: none"> Suíomhanna atá tábhachtach do ghnáthóga, speicis plandaí agus ainmhithe a mholadh agus a chosaint. Líonra de shuíomhanna Eorpacha a bhunú ina mbeidh na 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le</p>

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
	<ul style="list-style-type: none"> Cabhrú le cinntiú na bithéagsúlachta trí ghnáthóga nádúrtha agus fána agus flóra fiáin a chaomhnú. Stádas fabhrach caomhantais, gnáthóga nádúrtha agus speicis fána agus flóra fhiáin is díol spéise don phobal a chothabháil nó a athbhunú. Cothabháil na bithéagsúlachta a chur chun cinn, agus riachtanais eacnamaíocha, sóisialta, cultúrtha agus réigiúnacha á gcur san áireamh. 	<ul style="list-style-type: none"> cineálacha gnáthóg nádúrtha atá liostaithe in larscríbhinn I agus gnáthóga na speiceas atá liostaithe in larscríbhinn II, chun go bhféadfar na cineálacha gnáthóg nádúrtha agus gnáthóga na speiceas atá i gceist a chothabháil nó, nuair is iomchuí, a thabhairt siar chuig stádas fabhrach caomhantais ina raon nádúrtha. Measúnú cuimsitheach a dhéanamh ar na cineálacha gnáthóg agus ar na speicis atá ann. Córas dianchosanta a bhunú do na speicis ainmhithe agus plandaí atá liostaithe in larscríbhinn IV. 	<p>agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
An Treoir maidir le hÉin (2009/147/EC)	<ul style="list-style-type: none"> Gach speiceas éin a fhaightear go nádúrtha a chaomhnú ina staid fhiáin lena n-áirítear a gcuid uibheacha, neadacha agus gnáthóg. Na speicis seo a chosaint, a bhainistiú agus smacht a choinneáil orthu agus cloí le rialacháin a bhaineann lena saothrú. Beidh bearta speisialta caomhnaithe ann do na speicis atá in larscríbhinn I maidir lena ngnáthóg chun a chinntiú go mairfidh siad agus go n-atáirgfidh siad ina limistéar dáihte. 	<ul style="list-style-type: none"> Éagsúlacht leordhóthanach agus limistéar gnáthóg a chaomhnú, a chothabháil nó a athbhunú do na speicis éin uile dá dtagraítear in larscríbhinn 1. Biotóip agus gnáthóga a chaomhnú, a chothabháil agus a bhunú lena n-áirítear cruthú limistéar cosanta (Limistéir faoi Chosaint Speisialta). A chinntiú go ndéantar cothabháil agus bainistíocht de réir riachtanais éiceolaíochta na ngnáthóg laistigh agus lasmuigh de na criosanna cosanta, chomh maith le biotóip atá scriosta a athbhunú agus biotóip a chruthú. Tá gá le bearta maidir le speicis imirceacha a fhaightear go rialta nach bhfuil liostaithe in larscríbhinn I maidir lena limistéir phóraithe, folta agus gheimhrithe agus na háiteanna a stopann siad ar a mbealaí imirce. Cosaint a dhéanamh ar bhogaigh, go háirithe ar bhogaigh a bhfuil tábhacht idirnáisiúnta leo. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
An Treoir um Uisce Snámha (leasaithe) 2006 [2006/7/EC]	<ul style="list-style-type: none"> Is é cuspóir na Treorach seo caighdeán an chomhshaoil a chaomhnú, a chosaint agus 	<ul style="list-style-type: none"> Leagtar síos sa Treoir seo forálacha maidir le: faireachán agus rangú a dhéanamh ar chaighdeán an 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus</p>

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
	a fheabhsú agus sláinte an duine a chosaint trína bheith ag comhlánú Threoir 2000/60/CE	uisce snámha; <ul style="list-style-type: none"> caighdeán an uisce snámha a bhainistiú; agus faisnéis a chur ar fáil don phobal maidir le caighdeán an uisce snámha 	ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.
Treoir AE maidir le Níotrátí (91/676/EC)	<ul style="list-style-type: none"> Laghdú a dhéanamh ar thruailliú an uisce arb iad na níotrátí is cúis leis nó arb iad a spreag é agus iad ag eascairt ó fhoinsí talmhaíochta - tuilleadh truaillithe den sórt sin a chosc. 	<ul style="list-style-type: none"> Tá Clár Gníomhaíochta na hÉireann Um Níotrátí (NAP) deartha chun cosc a chur ar thruailliú uisce dromchla agus screamhuisce ag eascairt ó fhoinsí talmhaíochta agus chun caighdeán an uisce a chosaint agus a fheabhsú. Tháinig an tríú NAP de chuid na hÉireann i bhfeidhm in 2014. Ní mór na nithe seo a leanas a bheith in NAP gach Ballstáit: <ul style="list-style-type: none"> teorainn leis an méid aoiligh beostoic a chuirtear ar an talamh gach bliain; tréimhsí socraithe nuair a bhíonn cosc ar leathadh ar thalamh mar gheall ar leibhéal acmhainne atá socraithe de réir riosca i ndáil le haoileach beostoic a stóráil 	Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht chomhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.
An Treoir 2010/75/AE maidir le hAstaíochtaí	Is é cuspóir na Treorach seo ná rialacha a leagan síos nó chun astaíochtaí tionsclaíocha san aer, uisce agus talamh a chosc nó, i gcás	Leis an reachtaíocht, cumhdaítear gníomhaíochtaí tionsclaíocha sna hearnálacha seo a leanas:	Ní mór go gcomhlíonann cur i bhfeidhm an Phlean Gníomhaithe ar son na

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
Tionsclaíocha	nach bhfuil sé sin indéanta, a laghdú agus chun ginidiú dramhaíl a chosc, d'fhonn ardleibhéal a bhaint amach i gcosaint an chomhshaoil.	<ul style="list-style-type: none"> • fuinneamh; • táirgeadh agus próiseáil mhiotail • mianraí; • ceimiceáin; • bainistíocht dramhaíola • agus earnálacha eile amhail táirgeadh laín agus páipéir, seamlais agus diantógáil éanlaithe clóis nó muc. <p>Caithfidh gach suiteáil a chumhdaítear leis an treoir truailliú a chosc agus a laghdú trí na teicnící is fearr atá ar fáil a chur i bhfeidhm agus trí dul i ngleic le húsáid fuinnimh éifeachtúil, cosc ar dhramhaíl agus bainistíocht dramhaíola agus beartas chun tionóiscí a chosc agus teorainn a chur ar a n-iarbhairtí.</p>	hAeráide gach reactaíocht chomhshaoil agus ní mór dó a bheith i gcomhréir le agus cur go carnach le - in éineacht le úsáideoirí eile agus comhlachtaí agus a gcuid pleananna etc. - baint amach na gculpóirí an chreata rialála do chaomhnú agus bainistíocht comhshaoil.
Treoir AE um chosaint plandaí (táirgí) 2009/127/EC	<ul style="list-style-type: none"> • Tá sé mar aidhm ag an Treoir na rioscaí agus na hiarmhairtí a bhaineann le húsáid lotnaidicídí ar shláinte an duine agus ar an gcomhshaoil a laghdú trí spriocanna, uirlisí agus bearta éagsúla a thabhairt isteach amhail • Bainistiú Comhtháite Lotnaidí (IPM) nó Pleananna Gníomhaíochta Náisiúnta (NAP). 	<ul style="list-style-type: none"> • Tá feidhm ag an gCreat-Treoir maidir le lotnaidicídí ar táirgí cosanta plandaí iad. • Maidir le trealamh spréite lotnaidicídí atá in úsáid go gairmiúil cheana féin, tugtar isteach leis an gCreat-Treoir ceanglais maidir le hiniúchadh agus cothabháil a dhéanamh ar threalamh den sórt sin. 	Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach cuspóirí an chreata rialála le haghaidh

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
<p>Treoir an AE maidir le Fuinneamh Inathnuaite (EU/2018/2001)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Leis an Treoir seo, leagtar amach sprioc fuinnimh in-athnuaite foriomlán Eorpach 32% faoi 2030 agus áirítear rialacha chun glacadh na bhfoinsí in-athnuaite san earnáil iompar agus i dtéamh agus i bhfuarú a chinntiú. • Leagtar amach sa treoir na prionsabail agus rialacha coiteanna le haghaidh scéimeanna tacaíochta fuinnimh in-athnuaite, critéir inbhuanaitheachta i gcomhair bithmhaise agus an ceart fuinneamh in-athnuaite a tháirgeadh agus a ídiú agus chun pobail fuinnimh in-athnuaite a bhunú. • Bunaítear rialacha freisin chun baic a bhaint, infheistíochtaí a spreagadh agus laghdaithe costais a chur chun cinn i dteicneolaíochtaí fuinnimh in-athnuaite agus cuireann sé ar chumas shaoránaigh agus gnólachtaí páirt a ghlacadh sa trasfhoirmiú an fhuinnimh ghlan. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sa Treoir, spreagtar comhar i measc tíortha AE (agus le tíortha taobh amuigh den AE) le cuidiú leo a gcuid spriocanna fuinnimh in-athnuaite a bhaint amach. • Sa Treoir, sonraítear spriocanna fuinnimh in-athnuaite do gach tír, lena gcuirtear a pointe tosaithe agus a acmhainneacht foriomlán maidir le fuinnimh in-athnuaite san áireamh. • Leagann na tíortha AE amach conas a bheartaíonn siad na spriocanna seo a bhaint amach agus treoir ghinearálta a mbeartaí fuinnimh in-athnuaite i bpleananna gníomhaíochta fuinnimh in-athnuaite náisiúnta. • Déantar dul chun cinn a i dtreo spriocanna náisiúnta a thomhas gach ré bliain nuair fhoilsíonn tíortha AE tuarascálacha ar dhul chun cinn fuinnimh in-athnuaite. 	<p>cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p> <p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
<p>Treoir `2018/2001 maidir le cur chun cinn úsáid fuinnimh ó fhoinsí inathnuaite (ateilgthe)</p>	<p>Bunaítear leis an Treoir seo comhchreat do chaomhnú fuinnimh ó fhoinsí inathnuaite. Leagtar amach sprioc Aontais Eorpaigh cheangailteach le haghaidh sciar foriomlán an fhuinnimh ó fhoinsí inathnuaite in olltomhaltas deiridh fuinnimh an Aontais faoi 2030. Áiritheoidh na Ballstáit i gcomhar le chéile gur ó fhoinsí fuinnimh inathnuaite olltomhaltas deiridh fuinnimh an Aontais faoi 2030 a</p>	<p>Leagtar síos sa Treoir, rialacha maidir le tacaíocht airgeadais do leictreachas ó fhoinsí in-athnuaite, maidir le féin-ídiú leictreachais dá leithéid, maidir le húsáid fuinnimh ó fhoinsí in-athnuaite san earnáil téamh agus fuarú agus san earnáil iompair, maidir le comhar réigiúnach idir Ballstáit, agus idir Ballstáit agus tríú tíortha, maidir le ráthaíochtaí tionscnaimh agus maidir le nósanna imeachta riaracháin agus ar faisnéis agus oiliúint. Sa treoir, bunaítear inbhuanaitheacht agus critéir i ndáil le hastaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú</p>	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i</p>

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
	<p>thiocfaidh 32 %, ar a laghad. Glacfaidh na Ballstáit scéimeanna tacaíochta d'fhoinsí fuinnimh in-athnuaite.</p> <p>Leagtar síos forálacha ar thionscadail chomhpháirteacha idir Ballstáit agus idir Ballstáit agus tríú tíortha freisin.</p>	<p>maidir le bithbhreoslaí, bithleachtanna agus breoslaí bithmhaise. Áirítear leis an dara ceann breosla a táirgeáir ó dhramhaíl, ó bhithmhaise talmhaíochta agus bithmhaise foraoiseachta.</p> <p>Déanfaidh an Coimisiún faireachán ar thionscnamh bithbhreoslaí, bithleachtanna agus breoslaí bithmhaise arna dtomhailt san Aontas agus ar thionchar a dtáirgthe, lena n-áirítear tionchar de bharr easáitithe, ar thalamhúsáid san Aontas agus sna tríú tíortha sin arb iad na príomh-thríú tíortha soláthair iad.</p>	<p>gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
<p>An Treoir um Bonneagar Breoslaí Malartacha (2014/94/EU)</p>	<p>Bunaítear, leis an Treoir seo, comhchreat maidir le bearta chun bonneagar breoslaí malartacha a chur ar obair san Aontas chun an spleáchas ar ola a íoslaghdú agus chun tionchar an iompair ar an gcomhshaoil a mhaolú.</p>	<p>Leagtar amach, sa Treoir seo, ceanglais íosta maidir le bonneagar breoslaí malartacha a thógáil, lena n-áirítear pointí athluchtaithe le haghaidh feithiclí leictreacha agus pointí athbhreoslaithe don ghás nádúrtha (GNL agus GNC) agus hidrigin, a bheidh le cur i bhfeidhm trí chreataí beartais náisiúnta na mBallstát, chomh maith le sonraíochtaí teicniúla coiteanna maidir le pointí athluchtaithe agus athbhreoslaithe den sórt sin, agus ceanglais i ndáil le faisnéis ar úsáideoirí.</p>	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
<p>An Treoir maidir le Héifeachtúlacht Fuinnimh (AE) 2023/1791</p>	<ul style="list-style-type: none"> Leis an treoir, tugtar isteach sraith beart le cuidiú le dlús a chur le héifeachtúlacht fhuinnimh, lena n-áirítear an prionsabal “tús áite don éifeachtúlacht fhuinnimh” a ghlacadh sna beartais fhuinnimh agus neamhfhuinnimh. 	<ul style="list-style-type: none"> Sprioc Aontais Eorpaigh cheangailteach a bhunú chun olltomhaltas deiridh fuinnimh an AE a laghdú 11.7% faoi 2030 (ábhartha do chás tagartha 2020). Leis seo áirítear do gach Ballstát ceanglas a ranníocaíocht náisiúnta táscach a leagan amach bunaithe ar chritéir oibiachtúla a léireoidh imthosca náisiúnta. Mura mbainfear sprioc an 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin</p>

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
		<p>AE amach maidir leis na ranníocaíochtaí náisiúnta, cuirfidh an Coimisiún sásra bearna uaillmhéine i bhfeidhm.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Coigilteas fuinnimh bhliantúla a ardú ó 0.8% (faoi láthar) go 1.3% (2024-2025), agus ansin go 1.5% (2026-2027) agus 1.9% ó 2028 ar aghaidh. Is meán 1.49% coigilteas bliantúla nua é sin don tréimhse ó 2024 go 2030. • Oibleagáid a chur ar na Ballstáit tús áite a thabhairt do chustaiméirí leochaileacha agus tithíocht sóisialta taobh istigh de scóip a mbearta coigiltis fuinnimh. • Sprioc laghdaithe ídiú fuinnimh bliantúil 1.9% don earnáil phoiblí ina iomláine a thabhairt isteach. • An oibleagáid bliantúil athchóirithe foirgnimh 3% a leathnú ag gach leibhéal riaracháin poiblí. • Cur chuige nua a thabhairt isteach, bunaithe ar ídiú fuinnimh, do ghnólachtaí chun córas bainistíochta fuinnimh a bheith i bhfeidhm nó iniúchadh fuinnimh a chur i gcrích. • Oibleagáid nua a thabhairt isteach chun monatóireacht a dhéanamh ar fheidhmíocht ionad sonraí, agus bunachar sonraí ar leibhéal an AE ag bailiú agus ag foilsiú sonraí. • Pleananna téamh agus fuarú a spreagadh i mbardas níos mó. • Olltomhaltas fuinnimh éifeachtúil a ardú de réir a chéile i soláthar téimh agus fuaraithe, i dtéimh ceantair freisin. 	<p>do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
<p>Treoir Sevesco AE (2012/18/EU)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Leagtar síos, leis an Treoir seo, rialacha chun mórthionóiscí a bhaineann le substaintí contúirteacha a chosc, agus chun srian a chur lena gcuid iarmhairtí ar shláinte an duine agus ar an gcomhshaoil, agus é mar sprioc aici leibhéal ard cosanta 	<ul style="list-style-type: none"> • Tá Treoir Sevesco comhtháite go maith le beartais eile de chuid an AE, rud a sheachnaíonn rialáil dhúbailte nó ualach riaracháin eile. Áirítear leis seo na réimsí beartais gaolmhara seo a leanas: • Aicmiú, lipéadú agus pacáistiú ceimiceán; 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin</p>

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
	<p>a chinntiú ar fud an Aontais ar bhealach atá idir chomhsheasmhach agus éifeachtach.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Sásra an Aontais um Chosaint Shibhialta; Clár Oibre an Aontais Slándála lena n-áirítear CBRN-E agus Cosaint an bhonneagair chriticiúil; Beartas ar dhliteanas comhshaoil agus ar chosaint an chomhshaoil tríd an dlí coiriúil; Sábháilteacht oibríochtaí ola agus gáis amach ón gcósta. 	<p>do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
<p>Treoir AE maidir le Pleanáil Spásúil Mhuirí (2014/89/EU)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Bunaítear, leis an Treoir seo, creat don phleanáil spásúil mhuirí atá dírithe ar fhás inbhuanaithe geilleagar muirí, forbairt inbhuanaithe limistéar muirí agus úsáid inbhuanaithe acmhainní muirí a chur chun cinn. 	<ul style="list-style-type: none"> Déanfaidh gach Ballstát pleanáil spásúil mhuirí a bhunú agus a chur i bhfeidhm. Agus sin á déanamh acu, cuirfidh na Ballstáit idirghníomhaíochtaí idir an talamh agus an fharraige san áireamh. Déanfar an plean nó na pleananna a bheidh mar thoradh air seo a fhorbairt agus a chruthú i gcomhréir leis na leibhéal institiúideacha agus rialachais a chinnfidh na Ballstáit. Ní chuirfidh an Treoir seo isteach ar chumas na mBallstát cinneadh a dhéanamh faoi fhormaid agus ábhar an phlean sin nó na bpleananna sin ná ar a gcumas iad a dhearadh. Beidh sé d'aidhm ag an bpleanáil spásúil mhuirí cur leis na cuspóirí atá liostaithe in Airteagal 5 agus na ceanglais atá leagtha síos in Airteagal 6 agus in Airteagal 8 a chomhlíonadh. Agus an phleanáil spásúil mhuirí á bunú, tabharfaidh na Ballstáit aird chuí ar shaintréithe na réigiún muirí, ar ghníomhaíochtaí agus ar úsáidí ábhartha reatha agus sa todhchaí agus ar a n-iarmhairtí ar an gcomhshaoil, chomh maith le hacmhainní nádúrtha, agus cuirfidh siad san 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
		<p>áireamh, freisin, idirghníomhaíochtaí idir an talamh agus an fharraige.</p> <ul style="list-style-type: none"> Féadfaidh na Ballstáit beartais, rialacháin nó sásraí náisiúnta atá ann cheana féin nó a bheidh á mbunú roimh theacht i bhfeidhm na Treorach seo a chur san áireamh, sin nó féadfaidh siad tógáil orthu a fhad agus go mbeidh siad i gcomhréir le ceanglais na Treorach seo. 	
<p>Ráiteas RA maidir le Beartas Muirí</p>	<ul style="list-style-type: none"> Geilleagar muirí inbhuanaithe a bhaint amach Sochaí láidir, shláintiúil agus chóir a chinntiú Maireachtáil laistigh de theorainneacha comhshaoil Dea-rialachas a chur chun cinn An eolaíocht iontaofa a úsáid go freagrach 	<p>Éascóidh na Teachtaí Parlaiminte bunú Pleananna Muirí agus tacóidh siad leo, ag cinntiú go n-úsáidfear na hacmhainní muirí ar bhealach inbhuanaithe i gcomhréir leis na cuspóirí muirí ardleibhéal, agus chuige sin:</p> <ul style="list-style-type: none"> An fhorbairt eacnamaíoch inbhuanaithe a chur chun cinn; A chur ar chumas na RA bogadh i dtreo geilleagar ísealcharbóin, chun cúiseanna an athraithe aeráide agus an aigéadaithe aigéin a mhaolú agus iad féin a oiriúnú dá n-iarmhairtí; Comhshaoil muirí inbhuanaithe a chinntiú ina gcuirfear éiceachórais mhuirí a bheidh idir shláintiúil agus fheidhmiúil chun cinn agus ina ndéanfar cosaint ar ghnáthóga, speicis agus sócmhainní oidhreachta muirí; agus Cur le tairbhí sochaíocha an limistéir mhuirí, lena n-áirítear úsáid inbhuanaithe acmhainní muirí chun dul i ngleic le saincheisteanna sóisialta agus eacnamaíocha áitiúla. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
<p>An tAcht Muirí agus Rochtana Cósta 2009</p>	<ul style="list-style-type: none"> Tá sé mar aidhm aige an sásra dlíthiúil a thabhairt chun cabhrú lena chinntiú go mbeidh aigéin agus farraigí glan, sláintiúil, sábháilte, táirgiúil agus éagsúil ó thaobh na 	<p>Tá ocht bpríomh-chomhchuid san Acht Muirí:</p> <ul style="list-style-type: none"> Eagraíocht Bainistíochta Muirí (MMO). Córas Pleanála Straitéisí Muirí 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le</p>

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
	<p>bitheolaíochta de trí chóras nua a chur i bhfeidhm chun an comhshaol muirí agus cósta a bhainistiú agus a chosaint níos fearr.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Córas ceadúnúcháin Mhuirí Cuíchóirithe • Caomhnú Dúlra Muirí • Bainistíocht Iascach agus Forfheidhmiú Muirí • Iascaigh Imirceacha agus Fionnuisce • Rochtain ar an gCósta • Bainistíocht Cósta agus Inbhir 	<p>agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
<p>An tAcht Muirí (Tuaisceart Éireann) 2013</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tá sé mar aidhm aige foráil a dhéanamh do phleananna muirí i ndáil le réigiún cladaigh Thuaisceart Éireann; foráil a dhéanamh maidir le criosanna caomhnaithe muirí sa réigiún sin; foráil bhreise a dhéanamh i ndáil le ceadúnú muirí le haghaidh oibreacha áirithe leictreachais sa réigiún sin; agus foráil a dhéanamh maidir le cuspóirí bainteacha. 	<p>Leagtar amach, san Acht Muirí, creat nua le haghaidh fharragí Thuaisceart Éireann bunaithe orthu seo: córas pleanála muirí a bhainfidh cothromaíocht amach idir riachtanais chaomhnaithe, fuinnimh agus acmhainní; bainistiú feabhsaithe maidir le caomhnú an dúlra muirí agus cuíchóirí an cheadúnaithe muirí do roinnt tionscadail leictreachais. Tá príomhfhorálacha an Achta leagtha amach thíos:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pleanáil Mhuirí • Caomhnú an Dúlra • Ceadúnú Muirí 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht chomhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
<p>Straitéis Bhithéagsúlachta an Aontais Eorpaigh go</p>	<p>Is plean cuimsitheach, uaillmhianach agus fadtéarmach í straitéis bhithéagsúlachta AE go 2030 chun an dúlra a chosaint agus chun díghrádú na n-éiceachóras a aisiompú. Tá sé</p>	<p>Tá sainghealltanais agus sainghníomhaíochtaí sa Straitéis a</p> <ul style="list-style-type: none"> • Líonra is mó de limistéir chosanta a bhunú ar fud an AE ar talamh agus ar muir, ag tógáil ar limistéir Natura 2000 	<p>Sa chás go dtarlaíonn forbairtí nó gníomhaíochtaí talamhúsáide nua mar thoradh ar an reachtaíocht, plean, clár,</p>

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
<p>dtí 2030 – an dúlra a thabhairt ar ais inár saol (an Coimisiún Eorpach, 2020)</p>	<p>mar aidhm ag an straitéis bithéagsúlacht na hEorpa a chur ar an mbealach chun téarnaimh faoi 2030, agus cuimsítear sainghníomhaíochtaí agus sainghealltanais inti.</p>	<p>atá ann cheana féin, ina mbeidh cosaint dhian ar limistéir a bhfuil luach an-ard bithéagsúlachta agus aeráide acu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Plean Athchóirithe Dúlra an AE – sraith gealltanais agus gníomhaíochtaí nithiúla chun éiceachórais atá dhíghrádaithe a athbhunú ar fud an AE faoi 2030, agus iad a bhainistiú go hinbhuanaithe, ag dul i ngleic leis na nithe is mó a spreagann cailteanas na bithéagsúlachta. • Sraith beart chun go bhféadtar an bunathrú riachtanach a dhéanamh: nuachreat rialachais neartaithe a chur ar bun chun cur i bhfeidhm níos fearr a chinntiú agus chun an dul chun cinn a rianú, chomh maith le feabhas a dhéanamh ar an fhaisnéis, ar an maoiniú agus ar an infheistíocht agus meas níos fearr a léiriú ar an dúlra agus cinntí poiblí agus gnó á ndéanamh. • Bearta chun dul i ngleic le dúshlán domhanda na bithéagsúlachta, rud a léireoidh go bhfuil an tAE réidh le dea-shampla a thabhairt maidir le dul i dtreo glacadh le creat uailmhianach bithéagsúlachta domhanda faoin gCoinbhinsiún um Éagsúlacht Bhitheolaíoch. 	<p>etc. seo, ina n-aonar nó i gcomhar le cinn eile, d'fhéadfadh iarmhairtí i dteannta a chéile teacht chun cinn. Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
<p>Straitéis AE maidir le bonneagar glas</p>	<p>Tá sé mar aidhm aici creat láidir cumasúcháin a chruthú chun tionscadail Bonneagair Ghlais (GI) a chur chun cinn agus a éascú.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bonneagar glas a chur chun cinn i bpríomhréimsí beartais an AE. • Tacú le tionscadail Bonneagair Ghlais ar leibhéal an AE. • Feabhas a dhéanamh ar rochtain ar mhaoiniú do thionscadail Bonneagair Ghlais. • Feabhas a dhéanamh ar an bhFaisnéis agus an nuálaíocht a chur chun cinn. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a</p>

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
			bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.
an Coinbhinsiún maidir leis an oidhreacht dhomhanda, chultúrtha agus nádúrtha a chosaint UNESCO (1972)	<ul style="list-style-type: none"> nasctar coincheapa chaomhnú an dúlra agus chaomhnú airíonna cultúrtha; agus aithnítear an bealach a n-idirghníomhaíonn daoine leis an dúlra, agus an bunriachtanas atá ann an chothromaíocht a chaomhnú idir an dá rud. 	<ul style="list-style-type: none"> leagtar amach dualgais na Stát is Páirtithe maidir le suíomhanna féideartha a shainaithint agus an ról atá acu chun iad a chosaint agus a chaomhnú; geallann gach tír go ndéanfaidh siad ní hamháin na suíomhanna Oidhreachta Domhanda atá suite ar a gcríoch a chaomhnú, ach a n-oidhreacht náisiúnta a chosaint, freisin; spreagtar comhtháthú chosaint na hoidhreachta cultúrtha agus nádúrtha le cláir phleanála réigiúnacha, foireann agus seirbhísí a chur ar bun ag a suíomhanna, tabhairt faoi thaighde caomhnaithe eolaíoch agus teicniúil agus glacadh le bearta a thabharfaidh feidhm don oidhreacht seo i saol laethúil an phobail. 	Sa chás go dtarlaíonn forbairtí nó gníomhaíochtaí talamhúsáide nua mar thoradh ar an reachtaíocht, plean, clár, etc. seo, ina n-aonar nó i gcomhar le cinn eile, d'fhéadfadh iarmhairtí i dteannta a chéile teacht chun cinn. Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht chomhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.
An Coinbhinsiún ar an Éagsúlacht Bhitheolaíoch NA	<ul style="list-style-type: none"> Is cuspóir foriomlán é straitéisí náisiúnta a fhorbairt chun an éagsúlacht bhitheolaíoch a chaomhnú agus a úsáid go 	Tá trí phríomhspríoc sa Choinbhinsiún: <ul style="list-style-type: none"> caomhnú na héagsúlachta bitheolaíche (nó na bithéagsúlachta); 	Sa chás go dtarlaíonn forbairtí nó gníomhaíochtaí talamhúsáide nua mar thoradh

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
(1992)	hinbhuanaithe.	<ul style="list-style-type: none"> • úsáid inbhuanaithe a comhpháirteanna; agus • comhroinnt chóir agus chothrom na sochar a eascraíonn as acmhainní géiniteacha. 	<p>ar an reachtaíocht, plean, clár, etc. seo, ina n-aonar nó i gcomhar le cinn eile, d'fhéadfadh iarmhairtí i dteannta a chéile teacht chun cinn. Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
Creat- Choinbhinsiún ar an Athrú Aeráide NA (1992)	<ul style="list-style-type: none"> • Tá sé dírithe ar thiúchan gás ceaptha teasa san atmaisféar a chobhsú ar leibhéal a chuirfeadh cosc ar thrasaíocht chontúirteach antrapaigineach ar an gcóras aeráide. 	<p>Aithnítear, leis an gCoinbhinsiún, leochaileacht na dtíortha uile maidir le hiarmhairtí an athraithe aeráide agus éilítear iarrachtaí speisialta chun na hiarmhairtí a mhaolú, go háirithe i dtíortha atá i mbéal forbartha nach bhfuil na hacmhainní acu é sin a dhéanamh ina n-aonar.</p>	<p>Sa chás go dtarlaíonn forbairtí nó gníomhaíochtaí talamhúsáide nua mar thoradh ar an reachtaíocht, plean, clár, etc. seo, ina n-aonar nó i gcomhar le cinn eile, d'fhéadfadh iarmhairtí i dteannta a chéile teacht chun cinn. Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus</p>

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
			<p>ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
<p>Prótacal Kyoto NA (2ú Tréimhse Kyoto), an Dara Clár Eorpach um Athrú Aeráide (ECCP II), Comhdháil Pháras ar son na haeráide (COP21) 2015 (Comhaontú Pháras)</p>	<p>Sraith beart polasaí i bPrótacal Kyoto NA chun astuithe gás ceaptha teasa a laghdú.</p> <p>Tá sé mar aidhm ag an Dara Clár Eorpach um Athrú Aeráide (ECCP II) na comhchodanna riachtanacha go léir de straitéis an AE a shainiú agus a fhorbairt chun Prótacal Kyoto a chur i bhfeidhm.</p> <p>Ag an gcomhdháil ar son aeráide i bPáras (COP21) i mí na Nollag 2015, ghlac 195 thír leis an gcéad chomhaontú uilíoch domhanda um aeráid a bheadh ina cheangal dlí. Leagtar amach, sa chomhaontú, plean gníomhaíochta domhanda chun an domhan a chur ar an mbealach ceart chun athrú contúirteach aeráide a sheachaint tríd an téamh domhanda a theorannú go dtí go maith faoi 2°C.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cuirtear Prótacal Kyoto i bhfeidhm tríd an gClár Eorpach um Athrú Aeráide (ECCP II). • Cuireann Ballstáit de chuid AE bearta i bhfeidhm chun na bearta agus na beartais shonraithe a d'eascair as an ECCP a fheabhsú nó a chomhlánú. • Faoi COP21, d'aontaigh rialtais teacht le chéile gach 5 bliana chun spriocanna níos uailmhianáí, mar a éileoidh an eolaíocht, a leagan síos; tuairisc a thabhairt dá chéile agus don phobal ar cé chomh maith agus atá ag éirí leo a gcuid spriocanna a chur i bhfeidhm; an dul chun cinn i dtreo na sprice fadtarmaí a rianú trí chóras láidir trédhearcachta agus cuntasachta. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
<p>Pacáiste AE 2020 um fhuinneamh</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Reachtaíocht cheangailteach a bhfuil sé mar aidhm aige a chinntiú go mbainfidh an 	<p>Ceithre phíosa reachtaíochta chomhleantacha:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leasú ar Chóras Trádála Astaíochtaí an AE (STA AE) chun 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach</p>

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
agus aeráid	<p>tAontas Eorpach a spriocanna aeráide agus fuinnimh amach do 2020.</p> <ul style="list-style-type: none"> Tá sé mar aidhm aige laghdú 20% ó leibhéil 1990 a bhaint amach ar astuithe gás ceaptha teasa san AE. Tá sé mar aidhm aige an sciar d'úsáid fuinnimh san AE a tháirgtear ó acmhainní in-athnuaite a ardú go 20%. Feabhas 20% a bhaint amach ar éifeachtúlacht fuinnimh AE. 	<p>caidhp ar lamháltais astaíochtaí a chur san áireamh le cois an chórais caidhpeanna náisiúnta atá ann faoi láthair.</p> <ul style="list-style-type: none"> Tá spriocanna náisiúnta comhaontaithe ag na Ballstáit maidir le hastaíochtaí STA neamh-AE ó thíortha lasmuigh den AE. Na spriocanna fuinnimh in-athnuaite náisiúnta de 16% d'Éirinn a bhaint amach faoi 2020. Creat dlíthiúil a ullmhú le haghaidh teicneolaíochtaí maidir le gabháil agus stóráil carbóin. 	<p>reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
Creat aeráide agus fuinnimh AE 2030	<ul style="list-style-type: none"> Creat aeráide agus fuinnimh 2030, lena n-áirítear spriocanna uile-AE agus cuspóirí beartais don tréimhse idir 2020 agus 2030 atá comhaontaithe ag tíortha Eorpacha. I measc na spriocanna, tá laghdú 40% ar astuithe gás ceaptha teasa i gcomparáid le leibhéil 1990, sciar 27%, ar a laghad, den úsáid fuinnimh ag fuinneamh in-athnuaite agus coigilteas fuinnimh 27%, ar a laghad, i gcomparáid leis an gcás gnó mar is gnách. 	<ul style="list-style-type: none"> Chun na spriocanna a bhaint amach, tá na beartais seo a leanas molta ag an gCoimisiún Eorpach do 2030: Scéim leasaithe trádála astaíochtaí don AE (STA). Táscairí nua maidir le hiomaíochas agus slándáil an chórais fuinnimh, amhail difríochtaí praghaís i gcomparáid le mór-chomhpháirtithe trádála, éagsúlú an tsoláthair, agus cumas idirnáisc idir tíortha de chuid an AE. Na chéad smaointe maidir le córas rialachais nua bunaithe ar phleananna náisiúnta le haghaidh fuinneamh iomaíoch, slán agus inbhuanaithe. Leanfaidh na pleananna sin cur chuige coiteann an AE. Deimhneoidh siad cinnteacht níos láidre d'infheisteoirí, níos mó trédhearcachta, feabhas ar an gcomhleanúnachas beartais agus feabhas ar an gcomhordú ar fud an AE. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
An Treoir um Aer Glan don Eoraip	<ul style="list-style-type: none"> Déantar, leis an Treoir um Aer Glan don 	<ul style="list-style-type: none"> Leagtar síos cuspóirí maidir le caighdeán an aeir 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach</p>

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
<p>(2008/50/EC)</p> <p>(Creat-Treoir AE maidir le hAer An Ceathrú Mactheoir (2004/107/EC))</p>	<p>Eoraip, an reachtaíocht atá ann cheana féin a chumasc in aon treoir amháin (seachas an ceathrú mactheoir).</p> <ul style="list-style-type: none"> Leagtar amach inti cuspóirí nua maidir le caighdeán an aeir do PM2.5 (cáithníní míne) lena n-áirítear an teorainnuach agus cuspóirí a bhaineann le nochtadh. Tugtar cuntas inti ar an bhféidearthacht go gcuirfí foinsí nádúrtha truaillithe as an áireamh agus an comhlíonadh á mheas i gcoinne teorainnuachanna. Ceadaítear inti an fhéidearthacht go dtabharfar síneadh ama trí bliana (PM10) nó suas le cúig bliana (NO2, beinséin) chun na teorainnuachanna a chomhlíonadh, bunaithe ar choinníollacha agus ar mheasúnú a dhéanfaidh an Coimisiún Eorpach. Liostaítear, sa Cheathrú Mactheoir, truailléáin, spriocluachanna agus ceanglais faireacháin le haghaidh na nithe seo a leanas: arsanaic, caidmiam, mearcair, nicil agus hidreacarbóin iltimthriallacha aramatacha san aer comhthimpeallach. 	<p>chomhthimpeallaigh atá deartha chun iarmhairtí díobhálacha ar shláinte an duine agus ar an gcomhshaol ina iomláine a sheachaint, a chosc nó a laghdú.</p> <ul style="list-style-type: none"> Tá sé mar aidhm aici caighdeán an aeir chomhthimpeallaigh sna Ballstáit a mheasúnú ar bhonn modhanna agus critéar coiteann. Faighítear inti faisnéis ar chaighdeán an aeir chomhthimpeallaigh chun cabhrú le truailliú an aeir agus núiseanna a throid agus chun faireachán a dhéanamh ar threochtaí fadtéarmacha agus ar fheabhsuithe a eascróidh as bearta náisiúnta agus pobail. Cinntítear léi go gcuirfear an cineál seo faisnéise ar chaighdeán an aeir chomhthimpeallaigh ar fáil don phobal. Tá sé mar aidhm aici caighdeán an aeir a chothabháil áit a bhfuil sé maith nó feabhas a dhéanamh air i gcásanna eile. Tá sé mar aidhm aici comhar méadaithe a chur chun cinn idir na Ballstáit chun truailliú an aeir a laghdú. 	<p>reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
<p>Treoir a bhaineann le Torann (2002/49/EC)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Tá an Treoir a bhaineann le Torann - Treoir 2002/49/CE maidir le measúnú agus bainistiú a dhéanamh ar thorann comhshaoil - mar chuid de straitéis AE a bhfuil sé mar chuspóir aici líon na ndaoine a dtéann an torann a bhfeidhm orthu a laghdú san fhadtéarma agus creat a 	<p>Ceanglaítear, leis an Treoir, údaráis inniúla sna Ballstáit chun:</p> <ul style="list-style-type: none"> Léarscáileanna straitéiseacha torainn a tharraingt le haghaidh bóithre móra, iarnród, aerfort agus ceirtleán, ag baint úsáid as táscairí torainn comhchuibhithe agus na léarscáileanna seo a úsáid chun measúnú a dhéanamh ar líon na ndaoine a d'fhéadfadh a bheith thíos le leibhéal iomarcacha 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú</p>

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
	<p>sholáthar chun forbairt a dhéanamh ar an mbeartas comhphobail atá ann cheana féin maidir le torann ón bhfoinse a laghdú.</p>	<p>torainn;</p> <ul style="list-style-type: none"> Pleananna gníomhaíochta a dhéanamh chun an torann a laghdú nuair is gá agus caighdeán thorann an chomhshaoil a chothabháil nuair a bhíonn sé maith; agus an pobal a chur ar an eolas agus dul i gcomhairle leo maidir le nochtadh don torann, a iarmhairtí, agus na bearta a bhíonn á meas chun dul i ngleic le torann. 	<p>an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
<p>Treoir a bhaineann le Torann (2002/49/EC)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Tá an Treoir a bhaineann le Torann - Treoir 2002/49/CE maidir le measúnú agus bainistiú a dhéanamh ar thorann comhshaoil - mar chuid de straitéis AE a bhfuil sé mar chuspóir aici líon na ndaoine a dtéann an torann a bhfeidhm orthu a laghdú san fhadtéarma agus creat a sholáthar chun forbairt a dhéanamh ar an mbeartas comhphobail atá ann cheana féin maidir le torann ón bhfoinse a laghdú. 	<p>Ceanglaítear, leis an Treoir, údaráis inniúla sna Ballstáit chun:</p> <ul style="list-style-type: none"> Léarscáileanna straitéiseacha torainn a tharraingt le haghaidh bóithre móra, iarnród, aerfort agus ceirtleán, ag baint úsáid as táscairí torainn comhchuibhithe agus na léarscáileanna seo a úsáid chun measúnú a dhéanamh ar líon na ndaoine a d'fhéadfadh a bheith thíos le leibhéal iomarcacha torainn; Pleananna gníomhaíochta a dhéanamh chun an torann a laghdú nuair is gá agus caighdeán thorann an chomhshaoil a chothabháil nuair a bhíonn sé maith; agus an pobal a chur ar an eolas agus dul i gcomhairle leo maidir le nochtadh don torann, a iarmhairtí, agus na bearta a bhíonn á meas chun dul i ngleic le torann. <p>Ní leagtar síos aon teorainnluach sa Treoir, ná ní fhorordaíonn sí na bearta atá le húsáid sna pleananna gníomhaíochta, pleananna a fhanann de rogha na n-údarás inniúil.</p>	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
<p>An Treoir maidir le Tuilte (2007/60/EC)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Bunaítear inti creat chun rioscaí tuilte a mheasúnú agus a bhainistiú Laghdú a dhéanamh ar iarmhairtí díobhálacha ar shláinte an duine, ar an gcomhshaoil, ar an oidhreacht chultúrtha 	<ul style="list-style-type: none"> Measúnú a dhéanamh ar gach cúrsa uisce agus ar chóstaí atá i mbaol ó thuilte trí Mheasúnú ar Bhaol Tuilte Léarscáileanna guaise tuilte agus léarscáileanna riosca tuilte a ullmhú ina leagtar amach méid na dtuilte nó baol ó thuilte agus sócmhainní agus daoine atá i mbaol sna 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach</p>

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
	<p>agus ar an ngníomhaíocht eacnamaíoch a bhaineann le tuilte sa Chomhphobal</p>	<p>limistéir seo ar leibhéal na gCeantar Abhantraí (Airteagal 3(2)(b)) agus na limistéir atá clúdaithe in Airteagal 5(1) agus Airteagal 13(1)(b) i gcomhréir le míreanna 2 agus 3.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pleananna bainistithe riosca ó thuilte a chur i bhfeidhm agus bearta imleora agus comhordaithe a ghlacadh chun riosca tuilte a laghdú sna limistéir atá clúdaithe sna hAirteagail atá liostaithe thuas. • An pobal a chur ar an eolas agus ligean don phobal páirt a ghlacadh sa phróiseas pleanála. 	<p>le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
<p>Creat-Treoir maidir le hUisce (2000/60/EC)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Creat a bhunú chun dobarlaigh a chosaint lena n-áirítear uiscí dromchla intíre, uiscí trasdula, uiscí cósta agus screamhuisce agus an fiadhúlra agus na gnáthóga a bhíonn ag brath orthu. • Stádas an uisce a chaomhnú agus cosc a chur ar mheath ar stádas an uisce agus nuair is gá, “stádas maith” na ndobharlach a fheabhsú agus a chothabháil. • Úsáid inbhuanaithe uisce a chur chun cinn. • Rinneadh, leis an gCreat-Treoir maidir le hUisce, na Treoracha seo a leanas a aisghairm: <ul style="list-style-type: none"> • An Treoir um Asbhaint Uisce Óil • An Treoir maidir le Sampláil Uisce Óil • An Treoir maidir le Malartú Faisnéise ar Chaighdeán Fionnuisce Dromchla • An Treoir maidir le Sliogéisc • An Treoir maidir le hlasc Fionnuisce 	<ul style="list-style-type: none"> • Gach dobarlach a chosaint, a fheabhsú agus a athchóiriú agus na cuspóirí comhshaoil atá leagtha amach in Airteagal 4 den Treoir a chomhlíonadh. • "Stádas maith" a bhaint amach do na huisc go léir. • Dobharlaigh a bhainistiú bunaithe ar cheantair abhantracha a aithint agus a bhunú. • An pobal a bheith páirteach agus an reachtaíocht a chuichóiriú. • Plean Bainistíochta Abhantraí do gach ceantar abhantraí sainaitheanta agus Clár na gCeantar Cosanta a ullmhú agus a chur i bhfeidhm. • Clár faireacháin a bhunú le haghaidh stádas uisce dromchla, stádas screamhuisce agus limistéir chosanta. • Costais do sheirbhísí uisce a aisghabháil. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
An Treoir maidir le screamhuisce (2006/118/EC)	<ul style="list-style-type: none"> An Treoir maidir le Screamhuisce An Treoir maidir le Substaintí Contúirteacha 	<ul style="list-style-type: none"> Íoschaighdeáin screamhuisce atá liostaithe in Iarscríbhinn 1 den Treoir a chomhlíonadh. Na luachanna tairisí a tugadh isteach i reachtaíocht náisiúnta a bhaint amach maidir le truailleáin, grúpaí truailleán agus táscairí truailithe a sainaithníodh mar nithe a chuireann le dobharlaigh nó grúpaí dobharlach screamhuisce a bheith i mbaol, agus Cuid B d'Iarscríbhinn II a chur san áireamh, freisin. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach</p> <ul style="list-style-type: none"> - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.
An Treoir um Uisce Óil (2020/2184)	<ul style="list-style-type: none"> Is é an Treoir um Uisce Óil atailgthe príomhdhlí an AE maidir le hUisce Óil. Baineann sé le rochtain a fháil ar agus caighdeán an uisce tá ceaptha lena ól ag an duine chun sláinte an duine a chosaint. Ghlac an AE leis an Treoir um Uisce Óil Uisce Óil atailgthe i mí na Nollag 2020 agus chuaigh an Treoir i bhfeidhm i mí Eanáir 2021. Ba cheart do na Ballstáit an Treoir seo a thrasú ina ndlí náisiúnta agus cloígh lena forálacha faoi 12 Eanáir 2023. Beidh an Treoir um Uisce Óil atailgthe ina chosaint níos mó ar shláinte an duine a 	<p>Is iad seo a leanas sainghnéithe den Treoir leasaithe:</p> <ul style="list-style-type: none"> caighdeáin cáilíochta uisce neartaithe, i gcomhréir le, nó i gcásanna áirithe, níos déine fós ná moltaí na Eagraíochta Domhanda Sláinte (EDS) dul i ngleic le truailleáin atá ag teacht chun cinn, amhail suaiteoirí inchríneacha agus PFAnna, mar aon le micreaphlaistigh cur chuige coisctheach a thaobhaíonn le gníomhaíochtaí chun truailiú a laghdú ag an bhfoinse tríd an cur chuige rioscabhunaithe a thabhairt isteach bearta le rochtain níos fearr ar uisce a chinntiú, go háirithe do ghrúpaí leochaileacha agus grúpaí imeallaithe 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach</p> <ul style="list-style-type: none"> - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
	<p>bhuí leis an méid seo a leanas; caighdeán cáilíochta uisce uasdátaithe, dul i ngleic le truailléin ar díol imní iad, amhail suaiteoirí inchríneacha agus micreaphlaistigh agus uisce níos glaine ón sconná do gach duine mar thoradh.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • bearta chun uisce sconná a spreagadh, lena n-áirítear i spásanna poiblí agus bialanna, chun tomhaltas buidéil (phlaisteacha) a laghdú • Comhchuíbhiú na gcaidhdeán cáilíochta do ábhair agus táirgí atá i dteagmháil le huisce • bearta chun sceitheadh uisce a laghdú agus chun trédhearcacht san earnáil a mhéadú 	<p>chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
<p>An Treoir maidir le Cóireáil Fuíolluisce Uirbigh (91/271/EEC)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Baineann an Treoir seo le bailiú, cóireáil agus scaoileadh fuíolluisce uirbigh agus cóireáil agus scaoileadh fuíolluisce ó earnálacha tionsclaíocha áirithe. • Is é cuspóir na Treorach ná an comhshaoil a chosaint ar iarmhairtí díobhálacha doirteadh fuíolluisce. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sula scaoilfeadh amach é, déanfar cóireáil thánaisteach ar fhuíolluisce uirbeach a théann isteach i gcórais bhailithe. • Éilítear, le hIarscríbhinn II, go n-ainmneofar limistéir a dtéann sceitheadh uisce isteach iontu agus a bhíonn íogair don eotrófú. • Bunaítear léi ceanglais íosta maidir le córais bhailithe agus chóireála fuíolluisce uirbigh i gceirtleáin shonraithe chun ceanglais speisialta le haghaidh limistéir íogaire agus earnálacha tionsclaíocha áirithe a chur san áireamh. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht chomhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
<p>An Treoir maidir le Dlíteanas Comhshaoil arna leasú ag Treoir 2006/21/EC, Treoir 2009/31/EC agus Treoir 2013/30/EU</p>	<p>Creat dlíteanas comhshaoil a bhunú bunaithe ar an bprionsabal ‘focann an truaillitheoir’, chun dochar don chomhshaoil a chosc agus a leigheas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Baineann sí le dochar don chomhshaoil de bharr aon cheann de na gníomhaíochtaí ceirde atá i liostaithe in Iarscríbhinn III, agus le haon bhagairt láithreach go dtarlódh dochar den sórt sin mar gheall ar aon cheann de na gníomhaíochtaí sin; dochar do speicis chosanta agus do ghnáthóga nádúrtha de bharr aon gníomhaíochtaí ceirde seachas na cinn atá liostaithe in Iarscríbhinn III, agus aon bhagairt láithreach go dtarlódh dochar den sórt sin mar gheall ar aon cheann de na 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht chomhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i</p>

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
		<p>gníomhaíochtaí sin, aon uair a bhíonn an t-oibreoir lochtach nó faillíoch.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sa chás nach bhfuil dochar déanta fós don chomhshaol ach go bhfuil gar-bhagairt ann go dtarlódh dochar den sórt sin, déanfaidh an t-oibreoir, gan mhoill, na bearta coisctheacha is gá. • Áit a mbíonn dochar déanta don chomhshaol, cuirfidh an t-oibreoir an t-údarás inniúil ar an eolas, gan mhoill, faoi gach gné ábhartha den chás agus déanfaidh sé gach beart is indéanta chun na héilleáin ábhartha agus/nó aon nithe is cúis leis an dochar a rialú, a shrianadh, a bhaint nó a bhainistiú ar aon slí eile chun cosc a chur ar thuilleadh dochair don chomhshaol nó ar iarmhairtí díobhálacha ar shláinte an duine nó ar thuilleadh cur isteach ar sheirbhísí; déanfaidh sé na bearta leasúcháin is gá a shainiú i gcomhréir le hAirteagal 7. • Is ar an oibreoir a thitfidh costais na ngníomhaíochtaí coisctheacha agus leasúcháin a dhéanfar de bhun na Treorach seo. • Beidh an t-údarás inniúil i dteideal imeachtaí aisghabhála costas a thionscnamh i gcoinne an oibreora. • Féadfar a cheangal ar an oibreoir ráthaíochtaí sláine airgeadais a sholáthar chun a chinntiú go gcomhlíonfar a fhreagrachtaí faoin treoir. • Tá an Treoir maidir le Dliteanas Comhshaoil athraithe ag roinnt Treoracha nach mbaineann go suntasach leis an MSC ar na Treoirínte. Cuirtear le cur i bhfeidhm na Treorach maidir le Dliteanas Comhshaoil trí Chlár Oibre Ilbhliantúil (MAWP) ‘An Treoir maidir le Dliteanas Comhshaoil a dhéanamh níos oiriúnaí don fheidhm’, agus nuashonraítear seo go bliantúil i bhfianaise forbairtí athraitheacha, méadú ar an eolas agus riachtanais nua. 	<p>gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
<p>An Chreat-Treoir maidir le Straitéis Mhuirí (2008/56/EC), mar atá leasaithe</p>	<p>Is é aidhm Chreat-Treoir uailmhianach an Aontais Eorpaigh maidir le Straitéis Mhuirí ná an comhshaoil muirí ar fud na hEorpa a chosaint ar bhealach níos éifeachtaí.</p>	<p>Soláthraítear, sa Treoir, ceanglais éagsúla, lena n-áirítear:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uiscí muirí na hÉireann a chríochnú; • Spriocanna agus táscairí comhshaoil a bhunú; • Clár faireacháin a bhunú; • Clár beart a bhunú; agus • Clár beart agus clár faireacháin a chur i bhfeidhm. <p>Cuirtear le cur i bhfeidhm na Treorach trí shraith critéir mhionsonraithe agus caighdeáin mhodheolaíochta a athbhreithníodh in 2017 as ar tháinig Cinneadh an Choimisiúin i ndáil le “critéir agus caighdeáin mhodheolaíochta a leagan síos maidir le dea-stádas comhshaoil na n-uiscí muirí agus sonraíochtaí agus modhanna caighdeánacha faireacháin agus measúnaithe, agus aisghairm Chinneadh 2010/477/AE”. Leasaíodh larscríbhinn III den Treoir in 2017, “Liostaí táscacha saintréithe, brúnna agus tionchar”</p>	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
<p>An Coinbhinsiún Eorpach um Chosaint na hOidhreachta Seandálaíochta (Valletta 1992)</p>	<p>Is é is aidhm don Choinbhinsiún (athbhreithnithe) seo ná an oidhrecht seandálaíochta a chosaint mar fhoinse de chomhchuidimhne na hEorpa agus mar ionstraim le haghaidh staidéar staire agus eolaíochta.</p>	<p>De thoradh ar Choinbhinsiún Valletta, tá caomhnú agus feabhsú na hoidhreachta seandálaíochta ar cheann de na spriocanna atá i mbeartais pleanála uirbeacha agus réigiúnacha. Leagann an Coinbhinsiún treoirlínte amach maidir le hobair thochailte agus thaighde a mhaoiniú chomh maith le torthaí taighde a fhoilsiú. Pléann sé, freisin, le rochtain phoiblí, go háirithe ar shuíomhanna seandálaíochta, agus le gníomhartha oideachasúla atá le déanamh chun feacht an phobail a fhorbairt ar luach na hoidhreachta seandálaíochta. Is creat institiúideach é, freisin, don chomhar uile-Eorpach ar an oidhrecht seandálaíochta, rud a chuimsíonn malartú córasach taithí agus saineolaithe idir na Stáit éagsúla.</p>	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht</p>

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
An Coinbhinsiún um Chosaint Oidhreachta Ailtireachta na hEorpa (Granada 1995)	Is é príomhchuspóir an Choinbhinsiúin ná beartais a atreisiú agus a chur chun cinn maidir le caomhnú agus feabhsú oidhreachta na hEorpa. Dearbhaítear ann, freisin, an gá atá le dlúthpháirtíocht Eorpach maidir le caomhnú na hoidhreachta agus tá sé deartha chun comhar praiticiúil a chothú i measc na bPáirtithe. Bunaítear leis na prionsabail a bhaineann le "comhordú Eorpach ar bheartais chaomhnaithe" lena n-áirítear comhairliúcháin maidir le héirim na mbeartas atá le cur i bhfeidhm.	<ul style="list-style-type: none"> • Atreisiú agus cur chun cinn na mbeartas chun an oidhreachta a chosaint agus a fheabhsú laistigh de chríocha na bpáirtithe. • Dearbhú na dlúthpháirtíochta Eorpaí maidir le cosaint na hoidhreachta agus cothú an chomhair phraiticiúil idir stáit agus réigiúin. 	<p>chomhshaoil.</p> <p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
Prionsabail ICOMOS (2011) um Chaomhnú Suíomhanna, Struchtúr, Limistéar agus Tírdhreach Oidhreachta Tionsclaíochta ('Prionsabail Bhaile Átha Cliath')	Tá sé mar aidhm acu cabhrú le doiciméadú, cosaint, caomhnú agus léirithiú na hoidhreachta tionsclaíochta mar chuid d'oidhreachta sochaithe daonna ar fud an Domhain.	<ul style="list-style-type: none"> • Doiciméadú a dhéanamh ar struchtúir, suíomhanna, limistéir agus tírdhreacha oidhreachta tionsclaíochta agus a gcuid luachanna agus tuiscint a fháil orthu; • A chinntiú go ndéanfar cosaint agus caomhnú éifeachtach ar struchtúir, suíomhanna, limistéir agus tírdhreacha oidhreachta tionsclaíochta; • Struchtúir, suíomhanna, limistéir agus tírdhreacha oidhreachta tionsclaíochta a chaomhnú agus a chothabháil; agus • Gnéithe agus luachanna oidhreachta na struchtúr, na suíomhanna, na limistéar agus na tírdhreach tionsclaíochta a chur i láthair agus a chur in iúl chun an fheasacht phoiblí agus chorparáideach a ardú, agus chun tacú leis an oiliúint agus leis an taighde. 	<p>Sa chás go dtarlaíonn forbairtí nó gníomhaíochtaí talamhúsáide nua mar thoradh ar an reachtaíocht, plean, clár, etc. seo, ina n-aonar nó i gcomhar le cinn eile, d'fhéadfadh iarmhairtí i dteannta a chéile teacht chun cinn. Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú</p>

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
			<p>an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
<p>Creat-Choinbhinsiún Chomhairle na hEorpa ar Luach na hOidhreachta Cultúrtha don tSochaí (Faro 2005)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Grúpa acmhainní a fuarthas ón am atá thart is ea an oidhrecht chultúrtha a shainaithníonn daoine, go neamhspleách ar úinéireacht, mar chomhartha agus mar léiriú ar a luachanna, a gcreidimh, a n-eolas agus a dtraidisiúin a bhíonn ag síorathrú. Cuimsíonn sí gach gné den chomhshaoil a eascraíonn as an idirghníomhaíocht idir daoine agus áiteanna le himeacht ama. Is éard atá i bpobal oidhreachta ná daoine a bhfuil meas acu ar ghnéithe sonracha den oidhrecht chultúrtha agus ar mian leo, laistigh de chreat gníomhaíochta poiblí, iad a chothú agus a chur ar aghaidh chuig na glúnta atá le teacht. 	<ul style="list-style-type: none"> A aithint go bhfuil na cearta a bhaineann le hoidhrecht chultúrtha ina gcuid dhílis den cheart chun páirt a ghlacadh sa saol cultúrtha, mar atá sainmhínithe sa Dearbhú Uilechoiteann um Chearta an Duine. Freagracht aonair agus chomhchoiteann i leith na hoidhreachta cultúrtha a aithint. A threisiú go bhfuil an fhorbairt dhaonna agus caighdeán na beatha mar sprioc ag caomhnú na hoidhreachta cultúrtha agus a húsáid inbhuanaithe. Na bearta is gá a ghlacadh chun forálacha an Choinbhinsiúin seo a bhaineann le ról na hoidhreachta cultúrtha i dtógáil sochaí síochánta agus daonlathaí a chur i bhfeidhm. Níos mó sineirge maidir le hinniúlachtaí i measc na ngníomhaithe poiblí, institiúideacha agus príobháideacha go léir lena mbaineann. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
<p>An Coinbhinsiún um Thírdhreach na hEorpa 2000</p>	<p>Is minic a cuireadh dlús le claoclú an chomhshaoil de bharr forbairtí sa talmhaíocht, san fhoraoiseacht, i dteicnící táirgthe tionsclaíochta agus mianraí, mar aon leis na cleachtais a leantar sa phleanáil bhaile agus tuaithe, iompar, líonraí, turasóireacht agus</p>	<ul style="list-style-type: none"> Cosaint, bainistíocht agus planáil tírdhreacha a chur chun cinn. Comhar Eorpach a eagrú ar shaincheisteanna tírdhreacha. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin</p>

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
	<p>áineas, agus ar leibhéal níos ginearálta, de bharr athruithe sa gheilleagar domhanda. Léirítear sa Choinbhinsiún inní maidir le forbairt inbhuanaithe a bhaint amach bunaithe ar chaidreamh cothrom, comhchuí idir riachtanais shóisialta, gníomhaíocht eacnamaíoch agus an comhshaol. Tá sé mar aidhm aige freagairt do mhian an phobail taitneamh a bhaint as tírdhreacha ar ardchaighdeán.</p>		<p>do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
<p>An Seachtú Clár Gníomhaíochta Comhshaoil (CGC) de chuid an Chomhphobail Eorpaigh (2013-2020)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Aithnítear trí phríomhchuspóir ann: • Caipiteal nádúrtha an Aontais a chosaint, a chaomhnú agus a fheabhsú • an tAontas a iompú ina gheilleagar ísealcharbóin atá idir thíosach ar acmhainní, ghlas agus iomaíoch • Saoránaigh an Aontais a chosaint ar bhrúnna a bhaineann leis an gcomhshaol agus ar rioscaí don tsláinte agus don fholláine 	<ul style="list-style-type: none"> • Cabhróidh ceithre “chumasóir”, mar a thugtar orthu, leis an Eoraip na cuspóirí (spriocanna) seo a bhaint amach: • An reachtaíocht a chur i bhfeidhm níos fearr. • Eolas níos fearr tríd an mbonn eolais a fheabhsú. • Infheistíocht níos mó agus níos críonna maidir le beartas comhshaoil agus aeráide. • Comhtháthú iomlán ceanglas agus ceisteanna comhshaoil i mbeartais eile. • Iomlánaítear an clár le dhá chuspóir tosaíochta chothrománacha bhreise: • Cathracha an Aontais a dhéanamh níos inbhuanaithe. • Cabhrú leis an Aontas dul i ngleic le dúshlán idirnáisiúnta comhshaoil agus aeráide ar bhealach níos éifeachtaí. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
<p>An Coinbhinsiún um Tírdhreach na hEorpa 2000</p>	<p>Is minic a cuireadh dlús le claoclú an chomhshaoil de bharr forbairtí sa talmhaíocht, san fhóraoiseacht, i dteicnící táirgthe tionsclaíochta agus mianraí, mar aon leis na cleachtais a leantar sa phleanáil bhaile agus tuaithe, iompar, líonraí, turasóireacht agus</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cosaint, bainistíocht agus planáil tírdhreacha a chur chun cinn. • Comhar Eorpach a eagrú ar shaincheisteanna tírdhreacha. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin</p>

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
	<p>áineas, agus ar leibhéal níos ginearálta, de bharr athruithe sa gheilleagar domhanda. Léirítear sa Choinbhinsiún inní maidir le forbairt inbhuanaithe a bhaint amach bunaithe ar chaidreamh cothrom, comhchuí idir riachtanais shóisialta, gníomhaíocht eacnamaíoch agus an comhshaol. Tá sé mar aidhm aige freagairt do mhian an phobail taitneamh a bhaint as tírdhreacha ar ardchaighdeán.</p>		<p>do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
<p>An Seachtú Clár Gníomhaíochta Comhshaoil (CGC) de chuid an Chomhphobail Eorpaigh (2013-2020)</p>	<p>Aithnítear trí phríomhchuspóir ann:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Caipiteal nádúrtha an Aontais a chosaint, a chaomhnú agus a fheabhsú • an tAontas a iompú ina gheilleagar ísealcharbóin atá idir thíosach ar acmhainní, ghlas agus iomaíoch • Saoránaigh an Aontais a chosaint ar bhrúnna a bhaineann leis an gcomhshaol agus ar rioscaí don tsláinte agus don fholláine 	<p>Cabhróidh ceithre “chumasóir”, mar a thugtar orthu, leis an Eoraip na cuspóirí (spriocanna) seo a bhaint amach:</p> <ul style="list-style-type: none"> • An reachtaíocht a chur i bhfeidhm níos fearr. • Eolas níos fearr tríd an mbonn eolais a fheabhsú. • Infheistíocht níos mó agus níos críonna maidir le beartas comhshaoil agus aeráide. • Comhtháthú iomlán ceanglas agus ceisteanna comhshaoil i mbeartais eile. <p>Iomlánaítear an clár le dhá chuspóir tosaíochta chothrománacha bhreise:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cathracha an Aontais a dhéanamh níos inbhuanaithe. • Cabhrú leis an Aontas dul i ngleic le dúshláin idirnáisiúnta comhshaoil agus aeráide ar bhealach níos éifeachtaí. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
<p>Coinbhinsiún Bheirn (an Coinbhinsiún maidir le Caomhnú Fhiadhúlra agus Ghnáthóga)</p>	<p>Tá trí phríomhaidhm sa Choinbhinsiún:</p> <ul style="list-style-type: none"> • flóra agus fána fiáin agus a ngnáthóga nádúrtha a chaomhnú • comhar idir na stáit a chur chun cinn • aird ar leith a thabhairt ar speicis atá i mbaol agus leochaileach lena n-áirítear 	<p>Faoin gcoinbhinsiún, aithníonn na Páirtithe luach intreach an dúlra, ar gá é a chaomhnú agus a chur ar aghaidh chuig na glúnta atá le teacht agus chomh maith leis sin:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Féachann siad le caomhnú an dúlra a chinntiú ina dtíortha féin, agus aird ar leith á tabhairt ar bheartais phleanála agus forbartha agus ar rialú truaillithe. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin</p>

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
Nádúrtha na hEorpa)	speicis imirceacha atá i mbaol agus leochaileach	<ul style="list-style-type: none"> Tá sé de chuspóir acu Coinbhinsiún Bheirn a chur i bhfeidhm i lár na hEorpa thoir agus sa Chácas. An tionchar a d'fhéadfadh a bheith ag beartais eile ar an oidhreacht nádúrtha a chur san áireamh. Oideachas agus faisnéis don phobal a chur chun cinn, ag cinntiú go dtuigtear an gá atá le speicis a chaomhnú agus go ngníomhaítear air. Líon fairsing de phleananna gníomhaíochta speicis, cóid iompair, agus treoirlínte a fhorbairt, ar a gconlán féin nó i gcomhar le heagraíochtaí eile. Cruthaíodh an Líonra Smaragaide, líonra éiceolaíoch comhdhéanta de Limistéir Leasa Caomhantais Speisialta. 	do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.
Treochlár Bali (2007)	Is iad dhá sprioc fhoriomlána an tionscadail ná: <ul style="list-style-type: none"> An cumas náisiúnta a mhéadú chun tuairimí na n- airí a chomhordú, a bheith rannpháirteach i bpróiseas UNFCCC, agus seasaimh a chaibidil laistigh de thráthchlár Phlean Gníomhaíochta Bali; agus Measúnú a dhéanamh ar shreafaí infheistíochta agus airgeadais chun dul i ngleic leis an athrú aeráide le haghaidh suas le trí phríomhearnáil agus/nó gníomhaíocht eacnamaíocha. 	Tá Plean Gníomhaíochta Bali dírithe ar cheithre phríomhbhloc tógála: <ul style="list-style-type: none"> maolú oiriniú teicneolaíocht maoiniú 	Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.
Comhaontuithe Chancúin (2010)	Réimse cinní a glacadh ag Comhdháil COP 16 i gCancún in 2010 a théann i ngleic le réimse príomhcheisteanna sa troid in aghaidh an athraithe aeráide. Clúdaítear i	I measc na gcomhaontuithe is suntasaí, tá bunú Ciste Aeráide Glaise chun airgead a aistriú ón domhan forbartha go dtí an domhan atá i mbéal forbartha ar mhaithe le dul i ngleic le tionchair an athraithe aeráide.	Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
	bpríomhchuspóirí Chomhaontuithe Chancúin: <ul style="list-style-type: none"> • Maolú • Trédhearcacht sna gníomhartha • Teicneolaíocht • Maoiniú • Oiriúnú • Foraoisí • Forbairt acmhainne 		agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.
Tairseach Aeráide Doha (2012)	Tacar cinntí a glacadh ag cruinniú COP 18 in Doha in 2012 a réitíonn an bealach don chomhaontú nua i bPáras in 2015.	<ul style="list-style-type: none"> • Gheall rialtais na gníomhartha seo a leanas ag an gcomhdháil seo: • Amchlár a leagan amach chun glacadh le comhaontú aeráide uilíoch faoi 2015 (le teacht i bhfeidhm in 2020); • An obair faoi Phlean Gníomhaíochta Bali a thabhairt chun críche agus díriú ar spriocanna nua a thabhairt chun críche; • Nearthú a dhéanamh ar an aidhm chun gás ceaptha teasa a laghdú agus cabhrú le tíortha leochaileacha iad féin a oiriúnú; • Prótacal Kyoto a leasú chun tréimhse nua a ghealladh maidir le hastaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú; agus • An tacaíocht airgeadais agus teicneolaíochta agus institiúidí nua a chur ar fáil chun gur féidir infheistíocht ghlan san fhuinneamh agus fás inbhuanaithe a dhéanamh i dtíortha atá i mbéal forbartha. 	Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.
Comhbheartas Talmhaíochta AE	<ul style="list-style-type: none"> • An táirgiúlacht talmhaíochta a fheabhsú, ionas go mbeidh soláthar cobhsaí bia inacmhainne ag tomhaltóirí; agus • A chinntiú gur féidir le feirmeoirí an AE slí 	<ul style="list-style-type: none"> • táirgeadh inmharthana bia a chinntiú a chabhróidh le cothú dhaonra an domhain, rud a mheastar a ardóidh go mór sa todhchaí; • An t-athrú aeráide agus bainistiú inbhuanaithe 	Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
	bheatha réasúnach a dhéanamh.	acmhainní nádúrtha; <ul style="list-style-type: none"> Aire a thabhairt don tuath ar fud an AE agus geilleagar na tuaithe a choinneáil beo. 	agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.
Rialachán REACH EA (EC 1907/2006)	Tá sé mar aidhm aige feabhas a chur ar chosaint shláinte an duine agus an chomhshaoil trí airíonna intreacha substaintí ceimiceacha a shainaithint níos fearr agus níos luaithe.	Baintear na haidhmeanna amach trí REACH a chur i bhfeidhm, mar atá: <ul style="list-style-type: none"> Clárú, Measúnú Údarú; agus Srian le ceimiceáin. Tá sé mar aidhm ag REACH, freisin, nuálaíocht agus iomaíochas thionscal ceimiceán an AE a fheabhsú.	Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.
Coinbhinsiún Stóicólm	Is é cuspóir Choinbhinsiún Stóicólm ná sláinte an duine agus an comhshaoil a chosaint ar thruailleáin orgánacha mharthanacha.	<ul style="list-style-type: none"> Toirmeasc agus/nó deireadh a chur le táirgeadh agus úsáid, chomh maith le hallmhairiú agus onnmhairiú, na dtuilleáin orgánach mharthanach (POP) a tháirgtear d'aon ghnó agus atá liostaithe in Iarscríbhinn A den 	Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
		<p>Choinbhinsiún</p> <ul style="list-style-type: none"> Toirmeasc agus/nó deireadh a chur le táirgeadh agus úsáid, chomh maith le hallmhairiú agus onnmhairiú, na dtruaileán orgánach marthanach (POP) a tháirgtear d'aon ghnó agus atá liostaithe in Iarscríbhinn B den Choinbhinsiún Scaoileadh amach na dtruaileán orgánach marthanach a tháirgtear go neamhbheartaithe agus atá liostaithe in Iarscríbhinn C den Choinbhinsiún a laghdú nó fáil réidh leo A chinntiú go ndéantar stoic-chairn agus dramhaíl ina bhfuil truaileáin orgánacha mharthanacha, nó atá éillithe leo a bhainistiú go sábháilte agus ar bhealach atá slán ó thaobh an chomhshaoil de. Díriú ar thruaileáin orgánacha mharthanacha eile Baineann forálacha eile de chuid an Choinbhinsiúin le forbairt pleananna cur i bhfeidhm, malartú faisnéise, faisnéis phoiblí, feasacht agus oideachas, taighde, forbairt agus faireachán, cúnamh teicniúil, acmhainní agus sásraí airgeadais, tuairisciú, meastóireacht ar éifeachtacht agus ar neamhchomhlíonadh. 	<p>agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
<p>Coinbhinsiún Ramsar</p>	<p>Is é misean an Choinbhinsiúin “gach bogach a chaomhnú agus a úsáid go ciallmhar trí ghníomhaíochtaí áitiúla agus náisiúnta agus trí chomhar idirnáisiúnta, i dtreo cabhrú le forbairt inbhuanaithe a bhaint amach ar fud an domhain”.</p>	<p>Faoi “trí cholún” an Choinbhinsiúin, geallann na Páirtithe Conarthacha:</p> <ul style="list-style-type: none"> Oibriú i dtreo úsáid chiallmhar a gcuid bogach go léir; Bogaigh oiriúnacha a ainmniú don liosta de na Bogaigh a bhfuil Tábhacht Idirnáisiúnta leo (“Liosta Ramsar”) agus a mbainistíocht éifeachtach a chinntiú; A bheith ag comhoibriú go hidirnáisiúnta ar bhogaigh trasteorann, ar chórais bhogaigh chomhroinnte agus ar speicis chomhroinnte. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a</p>

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
			bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.
Coinbhinsiún OSPAR	Is é misean OSPAR éiceachórais mhuirí a chaomhnú agus sláinte an duine san Atlantach Thoir Thuaidh a chosaint tríd an truailliú a chosc agus fáil réidh leis; tríd an timpeallacht mhuirí a chosaint ar iarmhairtí díobhálacha ghníomhaíochtaí an duine; agus trí chabhrú le húsáid inbhuanaithe na bhfarraigí.	Tá obair OSPAR eagraithe faoi shé straitéis: <ul style="list-style-type: none"> • Straitéis Bhithéagsúlachta agus Éiceachórais • Straitéis Eotrófaithe • Straitéis maidir le Substaintí Guaiseacha • Straitéis maidir le Tionscail Eischósta • Straitéis maidir le Substaintí Radaighníomhacha • Straitéis don Chomhchlár Measúnaithe agus Faireacháin Tagann na sé straitéis seo le chéile chun bonn a chur faoi chur chuige an éiceachórais. Deartar clár oibre a dhearadh agus a chur i bhfeidhm le haghaidh gach straitéise go bliantúil.	Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.
Straitéis Eorpach 2020 i leith Fáis	Leagtar amach in Eoraip 2020 fís le haghaidh gheilleagar sóisialta margaidh na hEorpa don 21ú haois agus cuirtear trí thosaíocht chun cinn inti a threisíonn a chéile: <ul style="list-style-type: none"> • Fás cliste: geilleagar a fhorbairt atá bunaithe ar an eolas agus an nuálaíocht; • Fás inbhuanaithe: geilleagar a chur chun cinn atá níos tíosaí ar acmhainní, níos glaise agus níos iomaíche; • Fás cuimsitheach: geilleagar 	Chun na tosaíochtaí sin a bhaint amach, molann an Coimisiún cúig sprioc chainníochtúla a bheidh le baint amach faoi 2020: <ol style="list-style-type: none"> 1. ba cheart go mbeadh 75 % den daonra idir 20-64 bliana d'aois fostaithe; 2. ba cheart 3% de OTI an AE a infheistiú in T&F; 3. ba cheart na spriocanna aeráide/fuinnimh “20/20/20” a bhaint amach (lena n-áirítear méadú go 30 % ar an laghdú ar astaíochtaí ach na dálaí cearta a bheith ann); 4. ba cheart go mbeadh sciar na luathfhágálaithe scoile faoi 10% agus ba cheart go mbeadh céim tríú leibhéal ag 40% 	Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
	ardfhostaíochta a chothú a dtagann comhtháthú sóisialta agus críochach dá bharr.	ar a laghad den ghlúin óg; 5. Ba cheart go mbeadh 20 milliún níos lú daoine i mbaol bochtaineachta.	bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.
Comhaontú Glas don Eoraip (EGD) 2019	Leagtar amach sa Chomhaontú an chaoi a ndéanfar an chéad ilchríoch aeráidneodrach den Eoraip faoi 2050, rud a spreagfaidh an geilleagar, a chuirfidh feabhas ar chaighdeán beatha daoine, agus a thabharfaidh aire don dúlra gan duine ar bith a fhágáil chun deiridh.	<ul style="list-style-type: none"> Leagtar amach ann treochlár ina bhfuil gníomhaíochtaí chun úsáid éifeachtach acmhainní a threisiú trí aistriú chuig geilleagar atá idir ghlan agus chiorclach, agus tríd an mbithéagsúlacht a athbhunú agus an truailliú a laghdú. Tugtar breac-chuntas ann ar na hinfheistíochtaí atá ag teastáil, na huirlisí maoinithe atá ar fáil agus míníonn sé an chaoi chun an t-aistriú cóir cuimsitheach a chinntiú. Chun an sprioc le bheith aeráidneodrach a bhaint amach faoi 2050, mar chuid den Chomhaontú Glas don Eoraip, mhol Coimisiún an Aontais Eorpaigh (AE) ar an 4 Márta 2020 an chéad Dlí Eorpach um Aeráid a thabhairt isteach agus an sprioc maidir le hastaíochtaí gás ceaptha teasa glan-nialasacha faoi 2050 a cheangal go dlíthiúil 	Sa chás go dtarlaíonn forbairtí nó gníomhaíochtaí talamhúsáide nua mar thoradh ar an reachtaíocht, plean, clár, etc. seo, ina n-aonar nó i gcomhar le cinn eile, d'fhéadfadh iarmhairtí i dteannta a chéile teacht chun cinn. Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.
Pacáiste Beartais Aer Glan AE (2018)	Tá sé mar aidhm aige truailliú aeir a laghdú go suntasach ar fud an AE.	<ul style="list-style-type: none"> Leagtar cuspóirí amach sa straitéis atá beartaithe chun an tionchar a bhíonn ag truailliú aeir ar an tsláinte agus ar an gcomhshaoil a laghdú faoi 2030, agus tá tograí 	Sa chás ina dtarlaíonn forbairtí nó gníomhaíochtaí talamhúsáide nua mar thoradh

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
		<p>reachtacha ann chun caighdeán níos déine a chur i bhfeidhm maidir le hastaíochtaí agus truailliú aeir.</p>	<p>ar an reachtaíocht, plean, clár srl, leo féin nó i gcomhar le cinn eile, d'fhéadfadh acmhainní comhcheangailte teacht chun cinn. Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
<p>Teachtaireacht ón gCoimisiún Eorpach maidir le haistriú fuinnimh na hearnála iascaigh agus do bharshaothraithe ina gcuid dá Phacáiste Beartais Iascaigh</p>	<p>Is iad príomhchuspóirí na mbearta atá sainithe sa teachtaireacht sin chun úsáid foinsí fuinnimh níos glaine a chur chun cinn agus spleáchas ar bhreoslaí iontaise a laghdú san earnáil iascaigh agus talmhaíochta, ar aon dul le ceann amháin d'uaillmhianta an Chomhaontaithe Ghlais don Eoraip chun neodracht ó thaobh na haeráide de san AE a bhaint amach faoi 2050.</p>	<p>Sa teachtaireacht sainítear bearta éagsúla chun tacú leis an earnáil chun a haistriú fuinnimh a luathú, trí éifeachtúlacht breosla a fheabhsú agus trí aistriú go foinsí ísealcharbóin, in-athnuaite cumhachta. Cuirtear achoimre ar na bearta atá molta ar an iomlán leis an teachtaireacht i láthair thíos:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Comhpháirtíocht Aistrithe Fuinnimh maidir le hIascach agus Dobharshaothrú AE chun críocha comhoibriú agus rannpháirteachas páirtithe leasmhara a chur chun cinn • Teicneolaíochtaí nuálacha úrnua agus modhanna oibrithe a chur chun cinn 	<p>Sa teachtaireacht tugadh faoi deara go bhfuil an earnáil spleách faoi láthair ar fhuinneamh bunaithe ar bhreosla iontaise (e.g., díosal muirí). Sainítear fíis sa teachtaireacht le haghaidh iascaigh agus do bharshaothraithe atá neodrach ó thaobh na haeráide de.</p>

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
		<ul style="list-style-type: none"> Éifeachtúlacht fuinnimh a fheabhsú <p>Aistriú go foinsí in-athnuaite agus nialasacha nó ísealcharbóin fuinnimh (e.g., breoslaí eile a úsáid).</p>	
Leibhéal Náisiúnta			
Éire 2040 - Ár bPlean, an Creat Náisiúnta Pleanála, agus an Plean Forbartha Náisiúnta (2021 - 2030)	<ul style="list-style-type: none"> Is é an Creat Pleanála Náisiúnta ná plean straitéiseach ardleibhéil an Rialtais chun fás agus forbairt sa todhchaí a mhúnlú go dtí an bhliain 2040. Is creat é chun infheistíocht phoiblí agus phríobháideach a threorú, chun deiseanna a chruthú agus a chur chun cinn do dhaoine, agus don timpeallacht - ó shráidbhailte go cathracha, agus gach rud timpeall agus idir eatarthu. Leagann an Plean Forbartha Náisiúnta seo na tosaíochtaí infheistíochta amach a bheidh mar bhonn agus mar thaca leis an gCreat Pleanála Náisiúnta nua a chur i bhfeidhm go rathúil. Treoróidh sé seo cinntí pleanála agus infheistíochtaí náisiúnta, réigiúnacha agus áitiúla in Éirinn thar an dá scór bliain atá romhainn, chun freastal ar mhéadú daonra atá measta de bhreis agus 1 milliún duine. 	<p>Tugann an Creat Pleanála Náisiúnta a foilsíodh mar aon leis an bPlean Forbartha Náisiúnta deich dTorthaí Straitéiseacha Náisiúnta mar a leanas:</p> <ol style="list-style-type: none"> Fás Dlúth Inrochtaineacht Réigiúnach Feabhsaithe Geilleagair agus Pobail Tuaithe Neartaithe Soghluaisteacht Inbhuanaithe Geilleagar Láidir, le tacaíocht ó Fhiontraíocht, Nuálaíocht agus Scileanna Nascacht Idirnáisiúnta Ardchaighdeáin Taitneamhacht agus Oidhreacht Feabhsaithe Aistriú chuig Sochaí Ísealcharbóin agus Athléimneach Aeráide, Bainistiú Inbhuanaithe Uisce agus Acmhainní Timpeallachta eile Teacht ar Sheirbhísí Ardchaighdeáin um Chúram Leanáí, Oideachas agus Sláinte 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
Dearcadh Pleanála, Úsáid Talún agus Iompair 2040 [Á n-ullmhú]	<p>Cuirfidh an DPUTI cásanna eacnamaíocha agus déimeagrafacha san áireamh atá tuartha don todhchaí, chomh maith le breithnithe inacmhainneachta agus beartais ábhartha an Rialtais agus déanfaidh sé:</p> <ul style="list-style-type: none"> An scála cuí infheistíochta airgeadais in 	Á n-ullmhú	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin</p>

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
	<p>iompar talún san fhadtéarma a chainníochtú go ginearálta;</p> <ul style="list-style-type: none"> An tionchar a d'fhéadfadh forbairt fíoscacha, comhshaoil agus teicneolaíochta ar an infheistíocht seo a bhreithniú; agus, Tosaíochtaí straitéiseacha a aithint le haghaidh infheistíochta sa todhchaí le cinntiú go n-éascaíonn soláthar bonneagair iompair talún cuspóirí Tionscadal Éireann 2040. 		<p>do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
<p>An tAcht um Pleanáil agus Forbairt 2000 (arna leasú)</p>	<p>Is iad príomhchuspóirí an Achta seo ná leasú a dhéanamh ar Achtanna Pleanála 2000 – 2022 agus aird ar leith á tabhairt ar thacú le hathnuachan eacnamaíoch agus forbairt inbhuanaithe.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Tá forbairt, seachas eisceachtaí áirithe, faoi réir rialú forbartha faoi na hAchtanna Pleanála agus deonaíonn nó diúltaíonn na húdaráis áitiúla cead pleanála d'fhorbairt, lena n-áirítear cinn laistigh de limistéir chosanta. Tá réimse díolúintí ann, ón gcóras pleanála, áfach. Tá úsáid talún le haghaidh talmhaíochta, baint móna agus foraoisiú, faoi réir tairseacha áirithe, díolmhaithe go ginearálta ón gceanglas cead pleanála a fháil. Ar a bharr sin, tá gá le Measúnacht Tionchair Timpeallachta (MTT) do réimse aicmí agus tionscadail mhórsála. Faoin reachtaíocht phleanála, ní mór go n-áireofaí i bPleananna Forbartha cuspóirí éigeantacha do chaomhnú na hoidhreachta nádúrtha agus do chaomhnú láithreáin Eorpacha agus aon láithreán eile a d'fhéadfadh a bheith forordaithe. Tá cumhachtaí lánroghnacha ann freisin chun cuspóirí a leagan síos do chaomhnú ghnéithe éagsúla eile den oidhreacht nádúrtha. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
<p>Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Measúnú Comhshaoil ar</p>	<ul style="list-style-type: none"> Is é cuspóir na Rialachán seo ná Treoir 2001/42/CE an 27 Meitheamh 2001 (O.J. Uimh. L 197, 21 Iúil 2001) a thrasú i ndlí na hÉireann mmeasúnú ar éifeachtaí 	<ul style="list-style-type: none"> Clúdaíonn na Rialacháin pleananna agus cláir i ngach ceann de na hearnálacha atá liostaithe in Airteagal 3(2) den Treoir seachas pleanáil talamhúsáide. Leasaíonn na Rialacháin seo freisin forálacha áirithe den 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le</p>

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
<p>Phleananna agus Clár Áirithe 2004 (I.R. 435 de 2004), arna leasú ag I.R 200 de 2011</p>	<p>pleananna agus clár áirithe ar an gcomhshaol — ar a dtugtar an Treoir um Measúnú Straitéiseach Comhshaoil (MSC) de ghnáth.</p>	<p>Acht um Pleanáil agus Forbairt 2000 chun an bonn reachtúil a sholáthar do thrasúiomh na Treorach maidir le pleanáil úsáide talún.</p> <ul style="list-style-type: none"> Tá trasúiomh maidir leis an earnáil pleanála talamhúsáide le fáil sna Rialacháin um Pleanáil agus Forbairt (Measúnacht Straitéiseach Timpeallachta) 2004 (I.R. Uimh. 436 de 2004). 	<p>agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
<p>Na Comhphobail Eorpacha (Éin agus Gnáthóga Nádúrtha) Rialacháin 2011 (I.R 477 de 2011, arna leasú)</p>	<p>Soláthraíonn na Rialacháin seo treoir nua chun Treoir 92/43/CEE ón gComhairle maidir le gnáthóga agus cosaint fána agus flóra fiáine (arna leasú) a chur chun feidhme in Éirinn agus chun Treoir 2009/147/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle a chur chun feidhme. maidir le héin fhiáine a chosaint.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Soláthraíonn siad le haghaidh, i measc nithe eile: oifigeach údaráithe a cheapadh agus lena gcuid feidhmeanna; sainaitheint, aicmiú agus nósanna imeachta eile a bhaineann le láithreáin Chomhphobail a ainmniú. Ullmhaíodh na Rialacháin chun aghaidh a thabhairt ar roinnt breithiúnas de chuid an CBAE in aghaidh na hÉireann, go háirithe cásanna C-418/04 agus C- 183/05, maidir leis an dteip chun cuid gnéithe den Treoir maidir le hÉin agus den Treoir um Ghnáthóga a thrasú i ndlí na hÉireann. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
<p>An tAcht um Bainistiú Dramhaíola 1996, arna leasú</p>	<p>Réiteach a dhéanamh maidir le dramhaíl a chosc, a bhainistiú agus a rialú; chun éifeacht a thabhairt d'fhorálacha gníomhartha áirithe arna nglacadh ag institiúidí de chuid na gComhphobal Eorpach i leith na n-ábhar sin; do leasú an Achta</p>	<p>Tá roinnt príomhoibleagáidí dlí san Acht um Bainistiú Dramhaíola, lena n-áirítear ceanglais maidir le pleanáil i gcomhair bainistiú dramhaíola, bailiú agus gluaiseacht dramhaíola, údarú áiseanna dramhaíola, bearta chun táirgeadh dramhaíola a laghdú agus/nó aisghabháil na</p>	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le</p>

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
	fán nGníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil, 1992, agus chun achtacháin áirithe a aisghairm agus soláthar a dhéanamh i dtaobh nithe gaolmhara.	dramhaíola a chur chun cinn.	cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.
Rialacháin na gComhphobal Eorpach um Chuspóirí Comhshaoil (Diúilicíní Péarla Fionnuisce) 2009 (I.R 296 de 2009)	Is é cuspóir na Rialachán seo ná tacú le baint amach stádas fabhrach caomhantais do dhiúilicíní péarla fionnuisce	Gníomhartha: <ul style="list-style-type: none"> • Cuspóirí cáilíochta comhshaoil a leagan síos do ghnáthóga na bpobal diúilicíní péarla fionnuisce atá ainmnithe sa Chéad Sceideal a ghabhann leis na Rialacháin seo agus atá laistigh de theorainneacha láithreáin a dtugtar fógra ina leith i liosta is iarrthóirí de láithreáin Eorpacha, nó atá ainmnithe mar Limistéar faoi Chaomhnú Speisialta, faoin Acht Eorpach. Rialacháin na gComhphobal (Gnáthóga Nádúrtha), 1997 (I.R Uimh. 94/1997). • A éileamh go ndéanfaí pleananna bainistíochta fo-abhantraí agus cláir bheart leis na cuspóirí seo a bhaint amach. • Dualgais na n-údarás poiblí a leagan amach maidir leis na pleananna bainistíochta fo-abhantraí agus na cláir bheart 	Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.
Rialacháin na gComhphobal Eorpach um Chuspóirí Comhshaoil (Screamhuisce) 2010 (I.R. Uimh. 9 de 2010) le soláthar breise a dhéanamh chun Treoir 2014/80/AE ón gCoimisiún an 20 Meitheamh 2014 ag leasú larscríbhinn II a ghabhann le	Leasú a dhéanamh ar Rialacháin na gComhphobal Eorpach um Chuspóirí Comhshaoil (Screamhuisce) 2010 (I.R. Uimh. 9 de 2010) le soláthar breise a dhéanamh chun Treoir 2014/80/AE ón gCoimisiún an 20 Meitheamh 2014 ag leasú larscríbhinn II a ghabhann le	Rinneadh athbhreithniú agus leasú ar na substaintí agus na luachanna tairsí atá leagtha amach i Sceideal 5 I.R go hUimh 9 de 2010 nuair ba ghá, bunaithe ar fhaisnéis faireacháin atá ann cheana agus ar threoirlínte idirnáisiúnta maidir le luachanna tairsí cuí. <ul style="list-style-type: none"> • Leasaíodh Cuid A de Sceideal 6 chun athruithe ar na 	Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
2016 (I.R. Uimh. 366 de 2016)	Treoir 2006/118/CE den Pharlaimint Eorpach agus ón gComhairle a chur chun feidhme maidir le screamhuisce a chosaint ar thruailliú agus ar mheathlú.	rialacha a bhaineann le leibhéil chúlra a mheas chun críocha luachanna tairsí a bhunú do thruailléin screamhuisce agus táscairí truaillithe. <ul style="list-style-type: none"> Leasaíodh Cuid B de Sceideal 6 chun nítrítí agus fosfar (iomlán) / fosfáití a áireamh i measc an liosta íosta truailléan agus a dtáscairí nach mór don Ghníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil (GCC) a bhreithniú agus luachanna tairsí á socrú aici. Leasaíonn Cuid C de Sceideal 6 an fhaisnéis atá le soláthar don Aire ag an GCC maidir leis na truailléin agus a dtáscairí ar socraíodh luachanna tairsí ina leith. 	chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.
I.R. Uimh. 113/2022 - Rialachán 2022 (Dea-chleachtas Talmhaíochta le haghaidh Uisce a Chosaint) an Aontais Eorpaigh	Is é cuspóir na Rialachán ná sraith bearta a sholáthar chun cosaint uisce a chinntiú, lena n-áirítear foinsí uisce óil, i gcoinne truailliú mar thoradh ar nítrigin agus fosfar ó fhoinsí talmhaíochta, agus príomhbhéim ar bhainistíocht aoiligh beostoic agus leasacháin eile. Soláthraítear leis an sraith bearta seo, coimircí bunúsacha i gcoinne tionchair díobhálacha ar cháilíocht an uisce a eascraíonn as méadú talmhaíochta Neartaíodh an tsraith bhunúsach de bhearta le dhá athbhreithniú anuas agus soláthraítear sraith de bhearta ní ba láidre leis an gclár nua seo chun cuidiú le cailteanais nítrigine agus fosfair ó talmhaíocht agus rannchuidiú le feabhsuithe i gcaighdeán an uisce.	Áirítear leis na Rialacháin bearta amhail: <ul style="list-style-type: none"> Tréimhsí nuair a bhíonn cosc ar leasachán a chur ar thalamh Teorainneacha ar leasachán a chur ar thalamh Riachtanais stórála maidir le haoileach beostoic; agus Monatóireacht ar éifeachtacht na mbeart ó thaobh cleachtas talmhaíochta agus tionchar ar cháilíocht an uisce de. 	Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.
Aistríonn an Treoir maidir le hAstaíochtaí Tionsclaíochta	Is é cuspóir na Treorach seo ná rialacha a leagan síos nó chun astaíochtaí tionsclaíochta san aer, uisce agus talamh a chosc nó, i gcás nach bhfuil sé sin indéanta, a laghdú agus chun ginidiú	Leis an reachtaíocht, cumhdaítear gníomhaíochtaí tionsclaíochta sna hearnálacha seo a leanas: <ul style="list-style-type: none"> fuinneamh; táirgeadh agus próiseáil mhiotail 	Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
<p>reachtaíocht náisiúnta:</p> <p>Acht fán nGníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil 1992 arna leasú ag an Acht um Chaomhnú an Chomhshaoil 2003; agus</p> <p>Rialachán na nGníomhaireachta um Chaomhnú Comhshaoil (Rialú Truailithe Comhtháite (Ceadúnúchán) 2013.</p> <p>Rialachán an Aontais Eorpaigh 2020 (Measúnacht Tionchair Tímpeallachta) (Acht fán nGníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil 1992) (Leasú) (2020)</p> <p>Rialachán 2020 na nGníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil (Astaíochtaí Tionsclaíocha) (Ceadúnúchán) (Leasú)</p> <p>Rialachán 2013 an Aontais Eorpaigh (Astaíochtaí Tionsclaíocha)</p>	<p>dramhaíl a chosc, d'fhonn ardleibhéal a bhaint amach i gcosaint an chomhshaoil. Trasúinn an reachtaíocht soláthar na Treorach.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • mianraí; • ceimiceáin; • bainistíocht dramhaíola • agus eárnálacha eile amhaíl táirgeadh laín agus páipéir, seamlais agus diantógáil éanlaithe clóis nó muc. <p>Caithfidh gach suiteáil a chumhdaítear leis an treoir truailiú a chosc agus a laghdú trí na na teicnící is fearr atá ar fáil a chur i bhfeidhm agus trí dul i ngleic le húsáid fuinnimh éifeachtúil, cosc ar dhramhaíl agus bainistíocht dramhaíola agus beartas chun tionóiscí a chosc agus teorainn a chur ar a n-iarmhairtí.</p>	<p>bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
<p>Rialacháin 2013 na Gníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil (Astaíochtaí Tionsclaíocha) (Ceadúnúchán) (Leasú)</p> <p>Rialacháin 2013 na Gníomhaireachta um Chaomhnú Comhshaoil (Táillí Ceadúnaithe)</p>			
<p>Na Rialacháin um Chaighdeán Uisce Snámha 2008 (I.R. 79 de 2008)</p>	<p>Soláthraíonn na Rialacháin seo do thrasuíomh Threoir an AE maidir le hUisce Snámha 2006 (Treoir 2006/7/CE an 15 Feabhra 2006) a bhfuil sé mar aidhm aici:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cosaint sláinte a fheabhsú do shnámhóirí • Cur chuige níos réamhghníomhaí a bhunú maidir le bainistiú uiscí snámha, agus • Rannpháirtíocht an phobail a mhéadú agus scaipeadh faisnéise ar an bpobal a chur chun cinn. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bunaíonn na Rialacháin córas aicmithe nua do chaighdeán uisce snámha bunaithe ar cheithre aicmiú “lag”, “dóthanach”, “maith” agus “ar fheabhas” agus den chuid is mó is gá go mbainfear aicmiú “dóthanach” amach ar a laghad faoi 2015 do gach uisce snámha. . • Is gá d’údaráis áitiúla bearta cuí a ghlacadh le huiscí atá aicmithe mar “lag” a fheabhsú agus líon na n-uiscí snámha a aicmítear mar “maith” nó “ar fheabhas” a mhéadú. • Ní mór comhairle bhuan i gcoinne snámha a eisiúint i gcásanna ina rangáitear uiscí snámha “lag” ar feadh cúig bliana as a chéile. • Is gá d’údaráis áitiúla uiscí snámha a shainiú ar bhonn bliaintiúil, féilire monatóireachta a bhunú, an mhonatóireacht shonraithe a dhéanamh, na torthaí a thuairisciú don GCC, bearta bainistíochta cuí a dhéanamh nuair is gá agus faisnéis a sholáthar don phobal. • Caithfidh rannpháirtíocht an phobail a bheith ann chun uiscí a aithint agus i gcur i bhfeidhm ginearálta na Rialachán. • Éilítear ar an GCC uiscí snámha a rangú faoi na Rialacháin, go ginearálta ar bhonn thorthaí 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
		<p>monatóireachta na gceithre shéasúr snámha roimhe sin, agus tuarascáil bhliantúil a fhoilsiú maidir le caighdeán na n-uiscí snámha.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cuirfear tús le monatóireacht ag údarás áitiúla tráth roimh 2011 d'fhonn go gcinnteofar rangú d'uiscí snámha tráth nach déanaí ná 2015. • D'fhéadfadh go n-iarrfar ar rialtóirí príobháideacha tailte rochtana íocaíocht bhreise a dhéanamh i dtreo na gcostas a thabhaíonn údarás áitiúil nó an GCC. 	
<p>Caighdeán Uisce Snámha (Leasú) Rialacháin 2011 (I R 351 de 2011)</p>	<p>Leagtar amach an t-íoslíon samplaí d'uiscí snámha sa Rialachán seo an a theastaíonn chun measúnú ar chaighdeán uisce snámha a dhéanamh.</p>	<p>Leagtar amach tuilleadh faoin líon íosta samplaí uisce snámha a theastaíonn chun measúnú ar chaighdeán uisce snámha a dhéanamh</p>	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
<p>An tAcht um Ghníomhú ar son na hAeráide agus Ísealcharbóin (Leasú), 2021</p>	<p>Acht chun faomhadh a chur ar fáil do phleananna an Rialtais maidir le hathrú aeráide le haistriú go geilleagar ísealcharbóin, athléimneach ó thaobh na haeráide agus atá inbhuanaithe ó thaobh an chomhshaoil de a shaothrú.</p>	<p>Agus an Rialtas ag breithniú plean nó creat lena fhorghas, leis an gcuspóir aistriú náisiúnta a bhaint amach laistigh de thréimhse lena mbaineann an cuspóir. Déanfaidh sé gach iarracht an cuspóir sin a bhaint amach, go mbainfear amach an cuspóir sin trí bhearta atá éifeachtúil ó thaobh costas de a chur chun feidhme agus, chun na críche sin, tabharfar aird ar na nithe seo a leanas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • An cuspóir deiridh a shonraítear in Airteagal 2 de Chreat- 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach -</p>

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
		<p>Choinbhinsiún na Náisiún Aontaithe ar an Athrú Aeráide a rinneadh i Nua-Eabhrac an 9 Bealtaine 1992 agus aon ghealltanas maolaithe a rinne an tAontas Eorpach mar fhreagra nó ar shlí eile i ndáil leis an gcuspóir sin,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beartas an Rialtais ar athrú aeráide, • Ceartas aeráide, • Aon oibleagáid atá ar an Stát faoi láthair faoi dhlí an Aontais Eorpaigh nó faoi aon chomhaontú idirnáisiúnta dá dtagraítear in alt 2; agus • An fardal náisiúnta is déanaí maidir le hastaíochtaí gás ceaptha teasa agus réamh-mheastachán ar ghás ceaptha teasa sa todhchaí astaíochtaí, arna n-ullmhú ag an nGníomhaireacht. 	<p>agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
<p>Plean Gníomhaíochta Aeráide 2023</p>	<p>Soláthraíonn an Plean Gníomhaíochta ar son na hAeráide 2023 plean mionsonraithe chun gníomh cinntitheach a dhéanamh le laghdú 51% a bhaint amach ar astaíochtaí foriomlána gás ceaptha teasa faoi 2030 agus Éire a chur ar chosán chun astaíochtaí neodra a bhaint amach tráth nach déanaí ná 2050, mar a ghealltar sa Chlár. don Rialtas agus atá leagtha amach san Acht Aeráide 2021.</p>	<p>Liostaíonn an Plean na gníomhartha atá ag teastáil lenár spriocanna aeráide a bhaint amach agus leagann sé síos raonta táscaha laghduithe astuithe do gach earnáil den gheilleagar. Déanfar é a nuashonrú go bliantúil, chun ailíniú le buiséid charbóin uile-gheilleagair na hÉireann atá ceangailteach ó thaobh dlí agus le huasteorainneacha earnála a chinntiú.</p>	<p>Sa chás go dtarlaíonn forbairtí nó gníomhaíochtaí talamhúsáide nua mar thoradh ar an reachtaíocht, plean, clár, srl, ina n-aonar nó i gcomhar le cinn eile, d'fhéadfadh éifeachtaí i dteannta a chéile teacht chun cinn. Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an</p>

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
<p>Dara Plean Forfheidhmithe Náisiúnta na hÉireann maidir leis na Spriocanna Forbartha Inbhuanaithe (2022 - 2024)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Is freagairt dhíreach é an Plean Náisiúnta Cur Chun Feidhme 2022 - 2024 ar Chlár Oibre 2030 don Fhorbairt Inbhuanaithe agus soláthraíonn sé cur chuige uile-rialtais chun na 17 Sprioc Forbartha Inbhuanaithe (SFlanna) a chur chun feidhme. Chuir an chéad leagan den Phlean (2018 – 2020) ‘Maitrís SFI’ ar fáil a shaináithníonn na Ranna Rialtais atá freagrach as gach ceann de na 169 sprioc. Áiríodh ‘Mapa Beartais SFI’ ann freisin a léirigh na beartais náisiúnta ábhartha do gach ceann de na spriocanna. 	<p>Aithníonn an Plean cúig chuspóir straitéiseacha chun cur i bhfeidhm a threorú:</p> <ul style="list-style-type: none"> Creat SFI a leabú in obair na Ranna Rialtais chun Comhleanúnachas Beartais níos fearr a bhaint amach don Fhorbairt Inbhuanaithe; Na SFlanna a chomhtháthú le hobair na nÚdarás Áitiúla le tacaíocht níos fearr a thabhairt do logánú na SFlanna; Comhpháirtíochtaí níos fearr do na Spriocanna; Ionchorprú breise a dhéanamh ar phrionsabal ‘Ná Fág Éinne ar Lár’ de Chlár Oibre na hÉireann 2030 agus meicníochtaí tuairiscithe; agus Meicníochtaí láidre tuairiscithe 	<p>chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p> <p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
<p>Straitéis Aer Glan d’Éirinn (2023)</p>	<p>Soláthraíonn an Straitéis um Aer Glan an creat beartais straitéiseach atá riachtanach chun bearta comhtháite ar fud bheartas an rialtais a aithint agus a chur chun cinn a bhíonn ag teastáil chun truailliú aeir a laghdú agus aer níos glaine a chur chun cinn agus cuspóirí náisiúnta níos leithne á seachadadh.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Tríd an doiciméad seo is féidir le hÉirinn na beartais agus na bearta riachtanacha a fhorbairt le cloí le reachtaíocht AE nua agus atá ag teacht chun cinn. Ba cheart go gcabhródh an Straitéis le dul i ngleic le hathrú aeráide freisin. Breithníonn an Straitéis raon níos leithne de bheartais náisiúnta a bhaineann le beartas aeir ghlain mar iompar, fuinneamh, téamh baile agus talmhaíocht. In aon phlé a bhaineann le beartas aeir ghlain, tá ceist sláinte daoine ríthábhachtach, is téama láidir é seo sa Straitéis. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht</p>

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
Straitéis Eangach25 EirGrid agus an Clár Forfheidhmithe Eangach25 gaolmhar 2017 - 2022	<ul style="list-style-type: none"> Is é misean EirGrid ná córas tarchurtha atá sábháilte, slán, iontaofa, eacnamaíoch agus éifeachtach a fhorbairt, a chothabháil agus a oibriú d'Éirinn. "Is í an fhís atá againn ná eangach a fhorbrófar chun freastal ar riachtanais na todhchaí, ionas gur féidir léi cumhacht a iompar go sábháilte agus go hiontaofa ar fud na tíre chuig na bailte móra agus na cathracha agus ar aghaidh chuig gach teach, feirm agus gnó ina n-úsáidtear an leictreachas agus mar sin is féidir leis freastal ar riachtanais tomhaltóirí agus gineadóirí ar bhealach inbhuanaithe." 	Tá Eangach25, treochlár EirGrid chun an eangach tarchurtha leictreachais a uasghrádú faoi 2025, á chur i bhfeidhm i gcónaí chun cumas na heangaí a mhéadú, chun éileamh sa todhchaí a shásamh, agus chun cabhrú le hÉirinn a sprioc de 40 faoin gcéad de leictreachas ó fhuinneamh in-athnuaite a bhaint amach. faoi 2020.	chomhshaoil. Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.
Straitéis um Fhorbairt Glasbhealaí Náisiúnta agus Réigiúnacha sa Todhchaí (2018)	<ul style="list-style-type: none"> Is é cuspóir na Straitéise seo ná cabhrú le forbairt straitéiseach ar Ghlasbhealaí atá suntasach go náisiúnta agus go réigiúnach i láithreacha cuí tógtha ar chaighdeán cuí chun eispéireas ardchaighdeán a sholáthar do gach úsáideoir Glasbhealaí. Tá sé mar aidhm aige freisin cur le líon agus leathadh geografach na nGlasbhealaí ó thaobh scála agus cáilíochta timpeall an thar na 10 mbliana atá romhainn le méadú suntasach dá réir ar líon na ndaoine a úsáideann Glasbhealaí mar eispéireas cuairteoirí agus mar thaitneamhacht áineasa. 	<ul style="list-style-type: none"> Gréasán Glasbhealaí Straitéiseacha de bhealaí náisiúnta agus réigiúnacha, le roinnt bealaí suaitheanta ardchumais ar féidir iad a leathnú agus/nó a nascadh le Glasbhealaí áitiúla agus le bonneagar rothaíochta agus siúil eile; Glasbhealaí ar scála agus ar chaighdeán cuí a bhfuil acmhainneacht shuntasach acu méadú ar thurasóireacht ghníomhaíochta a sheachadadh go hÉirinn agus a úsáideann cuairteoirí ón gcoigríoch iad go rialta, cuairteoirí baile agus muintir na háite ag cur le sochaí níos sláintiúla dá bharr trí ghníomhaíocht fhisiciúil mhéadaithe; Glasbhealaí a sholáthraíonn eispéireas easbhóthair atá deighilte go substaintiúil ag nascadh áiteanna spéise, áineasa agus fóillíochta i gceantair le radharcra áille de 	Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
		<p>chineálacha éagsúla le neart le feiceáil agus le déanamh; agus</p> <ul style="list-style-type: none"> Glasbhealaí a chuireann deiseanna ar fáil chun gnólachtaí agus geilleagair áitiúla a fhorbairt, agus Glasbhealaí a fhorbraítear leis na páirtithe leasmhara ábhartha go léir de réir cód cleachtais comhaontaithe. 	
<p>Plean Náisiúnta Acmhainní Uisce (2021)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Is plean é an PNAU maidir le conas soláthar uisce sábháilte, slán agus iontaofa a sholáthar do chustaiméirí don chéad cheann eile 25 bliain, gan a bheith ina chúis le drochthionchar ar an gcomhshaol. Is é cuspóir an PNAU a leagan amach conas atá sé beartaithe againn an soláthar agus an t-éileamh ar uisce óil a chothabháil sa ghearrthéarma, sa mheántéarma agus san fhadtéarma agus an tionchar ar an gcomhshaol a íoslaghdú. 	<p>Is iad príomhchuspóirí an phlean:</p> <ul style="list-style-type: none"> Limistéir a shainaithint ina bhfuil easnaimh sa soláthar uisce faoi láthair agus amach anseo, ag glacadh gnáthchoinníollacha aimsire agus adhaimsire san áireamh Measúnú a dhéanamh ar an éileamh uisce reatha agus sa todhchaí ó thithe, ó ghnólachtaí, ó fheirmeacha agus ó thionscal Breathnú ar an tionchar a bhíonn ag athrú aeráide ar acmhainní uisce na hÉireann Plean triomach a fhorbairt ag tabhairt comhairle faoi bhearta a bheidh le glacadh roimh agus le linn imeachtaí triomach Plean a fhorbairt a shonraíonn conas a dhéileálann muid leis an ábhar a tháirgtear mar thoradh ar chóireáil uisce óil Roghanna a aithint, a fhorbairt agus a mheasúnú chun cabhrú le heasnaimh ionchasacha i soláthairtí uisce a shásamh Measúnú a dhéanamh ar na hacmhainní uisce atá ar fáil ag leibhéal náisiúnta lena n-áirítear lochanna, aibhneacha agus screamhuisce 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
<p>Dréachtphlean Straitéiseach Náisiúnta um Fhorbairt</p>	<p>“Tá forlúí ar an bPlean Straitéiseach Náisiúnta ilbhliantúil seo um Fhorbairt Dobharshaothraithe Inbhuanaithe (2022 – 2030) (PSNFD) le ‘Treoirínte straitéiseacha nua an AE</p>	<ul style="list-style-type: none"> ‘Pleananna Sainithe Limistéir Mhuirí’ (PSLManna) a fhorbairt don dobharshaothrú lena chinntiú go dtugtar tacaíocht don earnáil i bPlean Spásúlachta Muirí na hÉireann chun infheistíocht i bhfoirmeacha éagsúla 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a</p>

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
Dobharshaothraithe 2030 [Ag feitheamh le foilsíú]	<p>maidir le do Bharshaothrá AE atá níos inbhuanaithe agus níos iomaíche don tréimhse 2021 go 2030', chomh maith leis an gclárthréimhse (2021 go 2027) ón gCiste Eorpach Muirí Iascaigh agus Dobharshaothraithe (CEMID). Mar sin, soláthraíonn an plean seo an fhís straitéiseach agus an creat do mhaoiniú faoi CEMID, chomh maith le tionscnaimh eile de chuid an AE agus náisiúnta."</p>	<p>dobharshaothraithe inbhuanaithe a éascú.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Monatóireacht níos airdeallaí agus níos freagraí má tá galair uisceacha agus sábháilteacht bia i mbaol. • Plean cuimsitheach um chumas daonna a fhorbairt do dhobharshaothrá na hÉireann chun an earnáil a chur chun cinn mar rogha gairme tharraingteach, chun ceannaireacht, bainistíocht agus cumas gnó a fhorbairt san earnáil agus chun na scileanna riachtanacha a sholáthar thar thréimhse ama na straitéise. • Teachtaireachtaí comhordaithe a sholáthar ar nádúr inbhuanaithe, ísealcharbóin tháirgeadh do Bharshaothraithe na hÉireann, le tacaíocht ó dheimhniú neamhspleách agus idirphlé oscailte. 	<p>bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
Foirgníocht 2020, Straitéis le haghaidh Earnáil Tógála Athnuaithe	<ul style="list-style-type: none"> • Leagann Foirgníocht 2020 amach pacáiste beart a chomhaontaigh an Rialtas agus tá sé dírithe ar ghníomhaíocht a spreagadh sa tionscal tógála. • Tá sé mar aidhm ag an Straitéis cumas na hearnála poist a chruthú agus a chothabháil a mhéadú, agus earnáil inbhuanaithe a mhéadú, agus earnáil inbhuanaithe a sheachadadh, ag feidhmiú ag leibhéal cuí. Féachann sé le ceachtanna na an t-am atá thart agus a chinntiú go bhfuil na struchtúir agus na meicníochtaí cearta i bhfeidhm ionas nach n-athdhéanfar iad. 	<p>Mar sin tugann an Straitéis seo aghaidh ar shaincheisteanna lena n-áirítear:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cur chuige straitéiseach maidir le soláthar tithíochta, bunaithe ar fhíor-riachtanais agus riachtanais tomhaiste, le meicníochtaí i bhfeidhm chun a bhrath agus gníomhú nuair a bhíonn rudaí ag dul amú; • Feabhsú leanúnach ar an bpróiseas pleanála, an chothromaíocht cheart a bhaint amach idir riachtanais reatha agus riachtanais amach anseo; • Fáil ar mhaoiniú do thionscadail inmharthana agus fiúntacha; • Rochtain ar airgeadas morgáiste ar théarmaí réasúnta agus inbhuanaithe; • A chinntiú go bhfuil na huirlisí againn a theastaíonn uainn chun monatóireacht agus rialú a dhéanamh ar an earnáil ar bhealach a bhuntacaíonn le muinín an phobail agus le sábháilteacht oibrithe; • Earnáil oiriúnach don fheidhm a chinntiú le tacaíocht ó fhórsa saothair ardoilte a bhaineann ardchaighdeán agus 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
		caighdeáin amach; agus <ul style="list-style-type: none"> A chinntiú go gcuirtear deiseanna ar fáil d'iar-oibrithe tógála dífhostaithe chun cur le téarnamh na hearnála. 	
An Straitéis Náisiúnta Tírdhreacha d'Éirinn 2015-2025 agus Measúnú ar Nádúr an Tírdhreacha Náisiúnta (ar feitheamh ullmhúcháin)	<ul style="list-style-type: none"> Bainfear úsáid as an Straitéis Náisiúnta Tírdhreacha chun comhlíonadh an Choinbhinsiúin um Thírdhreach na hEorpa a chinntiú agus chun prionsabail a bhunú leis an tírdhreach a chosaint agus a fheabhsú agus athruithe á bhainistiú go dearfach. Soláthróidh sé creat beartais ardleibhéil chun cothromaíocht a bhaint amach idir cosaint, bainistíocht agus pleanáil an tírdhreacha trí ghníomhaíochtaí tacaíochta. Fís na Straitéise Tírdhreacha: “Léiríonn agus cuimsíonn ár dtírdhreach ár luachanna cultúrtha agus ár n-oidhreacht nádúrtha chomhroinnte agus cuireann sé le folláine ár sochaí, ár gcomhshaol agus ár ngeilleagair. Tá oibleagáid orainn féin agus do na glúnta atá le teacht a chosaint, a bhainistiú agus a phleanáil inbhuanaithe a chur chun cinn.” 	Is iad cuspóirí na Straitéise Náisiúnta Tírdhreacha: <ul style="list-style-type: none"> Coinbhinsiún Tírdhreacha na hEorpa a chur i bhfeidhm trí thírdhreach a chomhtháthú sa chur chuige maidir le forbairt inbhuanaithe; Próiseas poiblí a bhunú agus a leabú chun faisnéis eolaíoch, theicniúil agus chultúrtha a bhailiú, a roinnt agus a léirmhíniú d'fhonn sainathint agus cur síos atá bunaithe ar fhianaise a dhéanamh ar charachtar, acmhainní agus próisis an tírdhreacha; Creat beartais a sholáthar, a chuirfidh bearta i bhfeidhm ar leibhéal náisiúnta, eanála - lena n-áirítear talmhaíocht, turasóireacht, fuinneamh, iompar agus muirí - agus ar an leibhéal áitiúil, in éineacht leis an tsochaí shibhialta, chun cosaint, bainistiú agus pleanáil chuí a dhéanamh trí dhearadh ardchaighdeáin don inbhuanaithe. maoirseacht ar an tírdhreach; A chinntiú go mbainimid leas as deiseanna chun beartais a bhaineann le húsáid tírdhreacha a chur i bhfeidhm atá comhlántach agus comhthreisithe agus go seachnaítear cuspóirí beartais atá ag teacht salach ar a chéile chomh fada agus is féidir. 	Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.
Plean Náisiúnta Bainistíochta Dramhaíola Guaisí (GCC) 2021 - 2027	Leagann an Plean seo amach na tosaíochtaí atá le leanúint thar na sé bliana amach romhainn agus ina dhiaidh sin chun feabhas a chur ar bhainistiú dramhaíola guaisí, ag cur san áireamh an dul chun cinn atá déanta ón bplean roimhe sin agus an polasaí dramhaíola agus athruithe reachtaíochta a tharla ó foilsíodh an plean roimhe sin.	Déanann an Plean athbhreithnithe 20 moladh faoi na hábhair seo a leanas: <ul style="list-style-type: none"> Beartas agus Rialúchán a Chosc Bailiú agus Cur i bhFeidhm Cóireála 	Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach -

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
	<p>Leagann Alt 26 den Acht um Bainistiú Dramhaíola 1996 arna leasú amach na cuspóirí uileghabhálacha don Phlean Náisiúnta um Bainistiú Dramhaíola Guaisí. Sa chomhthéacs seo, tá na cuspóirí seo a leanas san áireamh mar thosaíochtaí do thréimhse an Phlean athbhreithnithe:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Giniúint dramhaíola guaisí sa tionscal agus sa tsochaí i gcoitinne a chosc agus a laghdú; • Bailiúchán na dramhaíola guaisí a uasmhéadú d'fhonn an tionchar comhshaoil agus sláinte a bhaineann le dramhaíl neamhrialaithe a laghdú; • Iarracht a dhéanamh féindóthain mhéadaithe a bhaint amach i mbainistíocht dramhaíola guaisí agus íoslaghdú a dhéanamh ar onnmhairiú dramhaíola guaisí; • Na hiarmhairtí comhshaoil, sláinte, sóisialta agus eacnamaíocha a bhaineann le giniúint agus bainistiú dramhaíola guaisí a íoslaghdú. 		<p>agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
<p>Beartas Náisiúnta na gCalafort 2013</p>	<p>Is é príomhchuspóir Beartas Náisiúnta na gCalafort ná margadh iomaíoch agus éifeachtach a éascú do sheirbhísí iompair mhuirí.</p>	<p>Tugann Beartas Náisiúnta na gCalafort catagóiriú soiléir d'earnáil na gcalafort isteach i gCalafóirt a bhfuil Tábhacht Náisiúnta leo (Sraith 1), Calafóirt a bhfuil Tábhacht Náisiúnta leo (Sraith 2) agus Calafóirt a bhfuil Tábhacht Réigiúnach ag baint leo.</p>	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar</p>

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
			le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.
Beartas Náisiúnta Eitlíochta 2015	<p>Go sonrach, is iad príomhspríocanna an Bheartais Náisiúnta Eitlíochta seo ná:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nascacht na hÉireann a fheabhsú trí rochtain shábháilte, shlán agus iomaíoch a chinntiú a fhreagraíonn do riachtanais ghnó, turasóireachta agus tomhaltóirí; • Fás na fiontraíochta eitlíochta in Éirinn a chothú chun tacú le poist a chruthú agus Éire a shuíomh mar cheannaire domhanda aitheanta san eitlíocht; agus • An méid a chuireann an earnáil eitlíochta le fás agus forbairt eacnamaíoch na hÉireann. 	<p>Tá an Beartas Eitlíochta Náisiúnta tiomanta do:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sábháilteacht a choinneáil mar phríomhthosaíocht in eitlíocht na hÉireann agus a chinntiú go bhfuil rialáil sábháilteachta láidir, éifeachtach agus éifeachtúil; • Coinníollacha a chruthú chun forbairt bealaí agus seirbhísí nua a spreagadh, go háirithe chuig margaí nua agus margaí atá ag teacht chun cinn; • Ardleibhéal iomaíochta a chinntiú i measc aerlínte a oibríonn i margadh na hÉireann; • Oibriú líonra aerfoirt na hÉireann a bharrfheabhsú chun nascacht uasta leis an gcuid eile den domhan a chinntiú; • A chinntiú go léiríonn an creat rialála don eitlíocht dea-chleachtas idirnáisiúnta agus go n-éascaíonn rialáil eacnamaíoch infheistíocht leanúnach i mbonneagar eitlíochta ag aerfoirt na hÉireann chun tacú le fás tráchta; • Tacú leis na hearnálacha léasaithe aerárthach agus airgeadas eitlíochta chun suíomh domhanda tosaigh na hÉireann sna réimsí seo a choinneáil; agus Earnáil eitlíochta ginearálta sábháilte agus nuálaíoch a chothabháil chun tacú le tionscal eitlíochta níos leithne na hÉireann. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
Treoirínte ón Aire amhail Treoirínte um Thithíocht Inbhuanaithe	Táirgeann an Roinn raon treoirínte atá deartha chun cabhrú le húdaráis phleanála, leis an mBord Pleanála, le forbróirí agus leis an bpobal i gcoitinne agus clúdaíonn sí raon leathan	Eisíonn an tAire treoirínte reachtúla faoi Alt 28 den Acht a bhfuil sé d'oibleagáid ar údaráis phleanála agus ar an mBord Pleanála aird a thabhairt orthu agus iad ag comhlíonadh a bhfeidhmeanna pleanála.	Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
Tuaithe agus Treoirínte um Bainistiú Riosca Tuilte	saincheisteanna, ii measc nithe eile, oidhreacht ailtireachta, áiseanna cúram leanaí, tírdhreach, cairéil agus dlús cónaithe.		bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.
Creat um Éire Shláintiúil FSS um Shláinte agus Fholláine Feabhsaithe 2013-2025	Is í an fhís ná: “Éire Shláintiúil, áit ar féidir le gach duine taitneamh a bhaint as sláinte agus folláine fhisiceach agus mheabhrach go dtí a lánacmhainneacht, áit a bhfuil luach agus tacaíocht á tabhairt don fholláine ag gach leibhéal den tsochaí agus ina bhfuil gach duine freagrach.”	Tá na ceithre sprioc seo idirnasctha, idirspiléach agus comhthacúil: <ul style="list-style-type: none"> • Sprioc 1: Méadú ar líon na ndaoine atá sláintiúil ag gach céim den saol • Sprioc 2: Éagthroime sláinte a laghdú • Sprioc 3: An pobal a chosaint ó bhagairtí ar shláinte agus folláine • Sprioc 4: Timpeallacht a chruthú inar féidir le gach duine aonair agus le gach earnáil den tsochaí a bpáirt a ghlacadh chun Éire shláintiúil a bhaint amach 	Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.
An Creat Náisiúnta um Pleanáil Mhuirí, 2021	Is príomh-bhreithniú é an CNPM do chinnteoirí ar gach údarú mara. Cruthaíonn an CNPM creat uileghabhálach le haghaidh cinnteoireachta atá comhsheasmhach, bunaithe ar fhianaise, agus a chinntíonn todhchaí inbhuanaithe don limistéar muirí.	Is doiciméad gonta straitéiseach é an Creat Náisiúnta um Pleanáil Mhuirí a dhéileálfaidh le, inter alia, leis na nithe seo a leanas: saincheisteanna comhshaoil, sóisialta agus eacnamaíocha: <ul style="list-style-type: none"> • Príomhghníomhaíochtaí muirí amhail iascach, turasoireacht, iompar, giniúint fuinnimh in-athnuaite 	Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
		<p>amach ón gcósta, taiscéalaíocht agus táirgeadh ola agus gáis, do Bharshaothrú, agus an chaoi a n-idirghníomhaíonn siad;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Athrú aeráide agus tionchair ghaolmhara; • Pobail agus sláinte; • Oidhreacht chultúrtha; • Timpeallacht mhuirí agus bithéagsúlacht; • Idirghníomhartha trasteorann le dlínsí eile. 	<p>chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
<p>Ráiteas Beartais Turasóireachta: Daoine, Áit agus Beartas – Turasóireacht a Fhás go dtí 2025</p>	<p>Is é príomhspríoc an ráitis bheartais seo ná earnáil turasóireachta bríomhar, tharraingteach a bheith ann a chuireann go mór le fostaíocht ar fud na tíre; atá inbhuanaithe go heacnamaíoch, go sóisialta agus go comhshaoil; cuidíonn sé le híomhá dhearfach d'Éirinn a chur chun cinn thar lear, agus is earnáil í ina dteastaíonn ó dhaoine oibriú inti.</p>	<p>Leagann an Ráiteas Beartais Turasóireachta amach trí phríomhspríoc atá le baint amach faoi 2025:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ioncam ó thurasóireacht thar lear de €5 billiún in aghaidh na bliana glan ar bhoilsciú gan fáltais iompróra san áireamh; • 250,000 duine fostaithe sa turasóireacht; • agus 10 milliún cuairteoir iasachta go hÉirinn in aghaidh na bliana. 	<p>I gcás ina dtarlaíonn forbairtí nó gníomhaíochtaí nua úsáide talún mar thoradh ar an reachtaíocht seo, plean, clár, srl, ina n-aonar nó i gcomhcheangal le cinn eile, d'fhéadfadh éifeachtaí i dteannta a chéile teacht chun cinn. Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
<p>Straitéis Turasóireachta do Thuaisceart Éireann Plean 10 mBlia</p>	<ul style="list-style-type: none"> Foilseofar an Straitéis seo sa bhliain 2024. Sa phlean seo, leagtar amach plean 10 mbliana d'fhás earnáil na turasóireachta i dTuaisceart Éireann, agus é mar aidhm luach turasóireachta don gheilleagar a mhéadú faoi 50-75% i gcomparáid le 2019. Tá sé mar fhís "Tuaisceart Éireann a bhunú mar cheann scríbe den chéad scoth ó cheann ceann na bliana, áit a bhfuil iomráiteach dá heispéiris barántúla, dá tírdhreach, oidhreacht agus cultúr agus a mbaineann tairbhe as pobail, an geilleagar agus an comhshaol inbhuanaitheacht ina croílár. <p>D'fhéadfadh go bhfuil nó nach bhfuil an plean seo ábhartha go díreach don PGAÚÁ, áirítear go bhfuil tionchar as cuimse aige i gcomhthéacs sholáthar gníomhú náisiúnta ar son na haeráide.</p>	<p>Is iad seo a leanas spriocanna straitéiseacha agus croíthéamaí na Straitéise:</p> <ul style="list-style-type: none"> Nuálach Ionchuimsitheach Inbhuanitheach Tarraingteach Comhoibríoch <p>Sainithnítear sa doiciméad seo na saindúshláin agus spreagthaí fáis.</p>	<p>Ní mór go gcomhlíonann cur i bhfeidhm an Phlean Gníomhaithe ar son na hAeráide gach reachtaíocht chomhshaoil agus ní mór dó a bheith i gcomhréir le agus cur go carnach le - in éineacht le úsáideoirí eile agus comhlachtaí agus a gcuid pleananna etc. - baint amach na gcuspóirí an chreata rialála do chaomhnú agus bainistíocht comhshaoil.</p>
<p>Ár dTodhchaí Inbhuanaithe: Creat don Fhorbairt Inbhuanaithe d'Éirinn 2012</p>	<p>Creat meántéarmach agus fadtéarmach chun forbairt inbhuanaithe agus an geilleagar glas a chur chun cinn in Éirinn. Aithníonn sé pleanáil spásúlachta mar phríomhdhúshlán don fhorbairt inbhuanaithe agus leagann sé síos sraith beart chun dul i ngleic leis na dúshláin sin.</p>	<p>Leagann sé amach na dúshláin atá romhainn agus conas a d'fhéadfaimis aghaidh a thabhairt orthu chun a chinntiú gur féidir caighdeán na beatha agus folláine ghinearálta a fheabhsú agus a chothú sna blianta amach romhainn.</p>	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh</p>

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
<p>An Creat Náisiúnta Infheistíochta don Iompar in Éirinn (CNIIE) 2021</p>	<ul style="list-style-type: none"> Is é CNIIE creat na Roinne Iompair chun tús áite a thabhairt d'infheistíocht sa líonra iompair talún amach anseo chun tacú le seachadadh na dTorthaí Straitéiseacha Náisiúnta. Treoróidh an CNIIE infheistíocht iompair sna blianta amach romhainn chun an Creat Pleanála Náisiúnta a chumasú, chun tacú leis an bPlean Gníomhaíochta Aeráide, agus chun torthaí sóisialta, comhshaoil agus eacnamaíochta a chur chun cinn ar fud na hÉireann. 	<p>Is iad na ceithre thosaíocht infheistíochta atá luaite in CNIIE ná:</p> <ul style="list-style-type: none"> Soghluaisteacht daoine agus earraí i gceantair uirbeacha. Cosaint agus athnuachan. Nascacht réigiúnach agus tuaithe feabhsaithe. Dícharbónú. 	<p>cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p> <p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
<p>An Creat Náisiúnta Oiriúnaithe (NAF) 2018 agus na pleananna oiriúnaithe réigiúnacha, áitiúla agus earnála gaolmhara (lena n-áirítear iompar)</p>	<p>Sonraíonn CNO an straitéis náisiúnta maidir le bearta oiriúnaithe a chur i bhfeidhm in earnálacha éagsúla agus ag údaráis áitiúla ina limistéir riaracháin d'fhonn leochaileacht an Stáit don Stát a laghdú d'éifeachtaí diúltacha an athraithe aeráide agus leas a bhaint as aon éifeachtaí dearfacha a d'fhéadfadh tarlú.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Ba cheart go bhféachfadh oiriúnú faoin gCreat seo le costais a íoslaghdú agus na deiseanna a eascraíonn as athrú aeráide a uasmhéadú. Cuimsíonn gníomhartha oiriúnaithe ó thógáil acmhainn oiriúnaitheach (m.sh. feasacht a mhéadú, faisnéis a roinnt agus oiliúint spriocdhírthe) go dtí gníomhaíochtaí bunaithe ar bheartas agus airgeadas. Ní mór do ghníomhartha oiriúnaithe a bheith bunaithe ar riosca, bunaithe ar leochaileachtaí reatha ár sochaí agus ár gcóras agus tuiscint ar athrú aeráide réamh-mheasta. Ní mór do ghníomhaíochtaí oiriúnaithe a dhéantar chun athléimneacht aeráide a mhéadú na tionchair ar earnálacha agus leibhéal rialachais eile a mheas freisin 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
Páipéar Bán an Rialtais 'Aistriú na hÉireann chuig Todhchaí Fuinnimh Ísealcharbóin' (2015 – 2030)	Leagtar amach sa Pháipéar Bán fíis agus creat chun beartas fuinnimh na hÉireann a threorú idir seo agus 2030. Nuashonrú iomlán ar bheartas fuinnimh bunaithe ar an bhfíis chun Éire a chlaohlú ina sochaí agus ina geilleagar ísealcharbóin faoi 2050.	Cloch mhíle shuntasach a bheidh in 2030, rud a chiallaíonn: <ul style="list-style-type: none"> • Astuithe GCT ón earnáil fuinnimh a laghdú idir 80% agus 95% • A chinntiú go mbíonn soláthairtí slána d'fhuinneamh iomaíoch agus inacmhainne fós ar fáil do shaoránaigh agus gnólachtaí. 	Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.
An tAcht um Fhiadhúlra 1976 An tAcht um Fhiadhúlra (Leasú), 2000	Soláthraíonn an tAcht cosaint agus caomhnú ar fhlóra agus fána fiáin.	<ul style="list-style-type: none"> • Soláthraíonn cosaint do speicis áirithe, a ngnáthóga agus éiceachórais thábhachtacha • Cosaint reachtúil a thabhairt do LONanna • Feabhsaítear speicis fiadhúlra agus a ngnáthóga • Áirítear níos mó speiceas le haghaidh cosanta 	Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.
Gníomhartha don Bhithéagsúlacht	Leagann sé amach cuspóirí straitéiseacha, spriocanna agus gníomhartha chun	<ul style="list-style-type: none"> • Bithéagsúlacht a phríomhshruthú sa phróiseas cinnteoireachta trasna gach earnála. 	Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
(2017-2021) Plean Náisiúnta Bithéagsúlachta na hÉireann	bithéagsúlacht na hÉireann a chaomhnú agus a athbhunú agus chun cailteanas na bithéagsúlachta in Éirinn agus go domhanda a chosc agus a laghdú.	<ul style="list-style-type: none"> An bonn eolais maidir le caomhnú, bainistiú agus úsáid inbhuanaithe na bithéagsúlachta a neartú go suntasach. Feasacht agus léirthuisint ar sheirbhísí bithéagsúlachta agus éiceachórais a mhéadú. Bithéagsúlacht agus seirbhísí éiceachórais faoin tuath i gcoitinne a chaomhnú agus a athchóiriú. Bithéagsúlacht agus seirbhísí éiceachórais sa chomhshaol muirí a chaomhnú agus a athchóiriú. Bainistiú na limistéar cosanta agus na speiceas faoi chosaint an dlí a leathnú agus a fheabhsú. Éifeachtúlacht an rialachais idirnáisiúnta maidir le bithéagsúlacht agus seirbhísí éiceachórais a neartú go suntasach. 	reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.
Plean Náisiúnta Leathanbhanda (2012)	Leagtar amach an straitéis chun leathanbhanda ardluais a sholáthar ar fud na hÉireann.	Leagtar amach sa Phlean: <ul style="list-style-type: none"> Ráiteas soiléir ar bheartas an Rialtais maidir le Leathanbhanda Ardluais a sheachadadh. Spriocanna sonracha maidir le seachadadh agus rolladh amach leathanbhanda ardluais agus na luasanna atá le seachadadh. An straitéis agus na hidirghabhálacha a bheidh mar bhonn agus mar thaca ag cur i bhfeidhm rathúil na spriocanna seo. Sraith de bhearta comhlántacha sonracha chun cur i bhfeidhm bheartas an Rialtais sa réimse seo a chur chun cinn. 	Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.
An Córas Pleanála agus Bainistíocht Riosca Tuilte – Treoirlínte	<ul style="list-style-type: none"> Leagann sé amach meicníochtaí cuimsitheacha chun sainaithint, measúnú agus bainistiú riosca tuilte a ionchorprú sa phróiseas pleanála. 	<ul style="list-style-type: none"> Forbairt mhíchuí i gceantair atá i mbaol tuilte a sheachaint. Forbairt nua a mhéadaíonn riosca tuilte in áiteanna eile a sheachaint, lena n-áirítear iad sin a d'fhéadfadh teacht 	Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
d'Údaráis Phleanála (2009)	<ul style="list-style-type: none"> Cinntíonn sé go bhfuil riosca tuilte ina phríomh-bhreithniú agus pleananna úsáide talún á n-ullmhú agus i measúnú na n-iarratas pleanála. Déantar na Treoirlínte a chur i bhfeidhm trí ghníomhaíochtaí ar leibhéal náisiúnta, réigiúnacha, údaráis áitiúla agus suímh shonracha. Ceanglaítear ar údaráis phleanála agus ar an mBord Pleanála aird a thabhairt ar na Treoirlínte agus iad i mbun a gcuid feidhmeanna faoi na hAchtanna Pleanála. 	<p>chun cinn ó rith chun srutha uisce dromchla.</p> <ul style="list-style-type: none"> Cinntiú go ndéanfar bainistíocht éifeachtach ar rioscaí iarmharacha d'fhorbairt a cheadaítear ar thuilemhánna. Srian neamhriachtanach ar fhás eacnamaíoch agus sóisialta náisiúnta, réigiúnach nó áitiúil a sheachaint. Tuiscint ar bhaol tuilte i measc páirtithe leasmhara ábhartha a fheabhsú. A chinntiú go bhfuil ceanglais dhlí an AE agus an dlí náisiúnta maidir leis an gcomhshaoil nádúrtha agus caomhnú an dúlra go gcloítear leo ag gach céim de bhainistiú riosca tuilte. <p>Leasaíodh na Treoirlínte 2009 um Bainistiú Riosca Tuile le Ciorclán PL 2/2014 (An Roinn Comhshaoil, Pobail agus Rialtais Áitiúil) a sholáthraíonn comhairle maidir le húsáid Oifig na nOibreacha Poiblí mapáil tuilte le linn iarratais phleanála a mheasúnú agus soiléirítear roinnt comhairle ó Threoirlínte 2009.</p>	<p>bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
Rialacháin na gComhphobal Eorpach um Chuspóirí Comhshaoil (Uiscí Dromchla) 2009 (IR 272 de 2009) Rialacháin 2003 (Beartas Uisce) na gComhphobal Eorpach (I.R. 350 de 2014) Rialacháin um	<ul style="list-style-type: none"> An Creat-treoir Uisce a thrasú sa reachtaíocht. Tugtar achoimre ar an dualgas ginearálta atá ar údaráis phoiblí maidir le huisce. Sainnítear na húdaráis inniúla atá i gceannas ar bheartas uisce (arna leasú go hUisce Éireann in 2013) agus tugtar an t-údarás don GCC agus don CER a gcuid gníomhaíochtaí a rialáil agus a mhaoirsiú. 	<ul style="list-style-type: none"> Cuirtear ceantair Abhantrach agus tréithriú RBDanna agus Pleananna Bainistíochta Abhantrach i bhfeidhm. Teastaíonn uaithi go gcuirtear an pobal ar an eolas agus go dtéitear i gcomhairle leis maidir leis an bPlean agus go bhfoilsítear tuarascálacha um dhul chun cinn maidir le RBDanna. Cuirtear clár de limistéir faoi chosaint, córais aicmithe agus cláir Monatóireachta do dhobharlaigh i bhfeidhm léi. Tugtar cead don údarás inniúil léi costas damáiste/scriosta maidir le stádas do Bharlaigh a aisghabháil. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p> <p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht</p>

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
Chuspóirí Timpeallachta na gComhphobal Eorpach (Uiscí Dromchla) 2009 (I.R. 272 de 2009) (arna leasú)		<ul style="list-style-type: none"> Tugtar achoimre léi ar chuspóirí timpeallachta agus ar chlár beart agus caighdeán um cháilíocht na timpeallachta le haghaidh substaintí tosaíochta. Tugtar achoimre léi ar chritéir le haghaidh screamhuisce a mheasúnú. Tugtar achoimre léi ar chuspóirí timpeallachta le baint amach maidir le dobharlaigh uisce dromchla. Tugtar achoimre léi ar chaighdeán cháilíocht uisce dromchla. Bunaítear luachanna tairsí léi le haghaidh uiscí dromchla a aicmiú agus a chosaint i gcoinne truaillithe agus meathlúcháin maidir le cáilíocht. 	chomhshaoil.
Na hAchtanna Rialtais Áitiúil (Truailliú Uisce) 1977 go 1990	<p>Cuireann na hAchtanna um Thruailliú Uisce ar chumas na nÚdarás Áitiúil gníomhartha a bhaineann le huisce ina rannán féin a rialú agus a mhaoirsiú.</p>	<p>Cuireann na hAchtanna um Thruailliú Uisce ar chumas údaráis áitiúla:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ionchúiseamh a dhéanamh i leith cionta truaillithe uisce. Coinníollacha rialaithe truaillithe cuí a cheangal le ceadúnú doirteadh eisiltigh ó thionscal, etc., a théann isteach in uiscí. Fógraí a eisiúint (“fógraí alt 12”) chuig feirmeoirí, etc., ag sonrú bearta atá le déanamh laistigh de thréimhse fhorordaithe chun truailliú uisce a chosc. Fógraí a eisiúint á cheangal ar dhuine scor d’uiscí a thruailliú agus á cheangal go ndéanfar aon iarmhairtí ón truailliú a mhaolú nó a leigheas ar an modh agus laistigh den tréimhse a shonrófar sna fógraí sin; Orduithe cúirte a lorg, lena n-áirítear urghairí Ard-Chúirte, chun truailliú/a iarmhairtí a chosc, a fhoirceannadh, a mhaolú nó a leigheas. Pleananna bainistíochta cáilíochta uisce a ullmhú le haghaidh aon uiscí ina limistéir feidhme féin nó in aice leo. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
<p>An tAcht um Sheirbhísí Uisce 2007</p> <p>An tAcht um Sheirbhísí Uisce (Leasú), 2012</p> <p>An tAcht um Sheirbhísí Uisce (Uimh. 2) 2013</p>	<ul style="list-style-type: none"> Cuireann sé an bonneagar seirbhísí uisce ar fáil. Leagann sé amach na freagrachtaí a bhaineann le seirbhísí uisce a sheachadadh agus a bhainistiú. Aithníonn sé an t-údarás atá i bhfeighil soláthar uisce agus fuíolluisce. Tugadh an fhreagracht as soláthar seirbhísí uisce agus fuíolluisce san Acht leasaithe d'Uisce Éireann le linn 2013, mar sin níl na seirbhísí seo faoi chúram na 34 Údarás Áitiúil in Éirinn a thuilleadh. 	<p>I measc na bpríomhchuspóirí straitéiseacha tá:</p> <ul style="list-style-type: none"> A chinntiú go gcuireann Uisce Éireann tionscadail bhonneagair i gcrích a chomhlíonann príomhchuspóirí sláinte poiblí, comhshaoil agus eacnamaíochta in earnáil na seirbhísí uisce. A chinntiú go soláthrófar dóthain seirbhísí uisce agus séarachais sna geataí agus sna moil a liostáladh sa Straitéis Spáis Náisiúnta, agus in áiteanna eile ina bhfuil gá le seirbhísí a fheabhsú. A chinntiú go bhfuil uisce óil ar ardchaighdeán ar fáil do thomhaltóirí uile an tsoláthair uisce poiblí agus grúpa, de réir chaighdeáin náisiúnta agus an AE maidir le huisce óil. Soláthar an bhonneagair atá fágtha a chinntiú i.e. an bonneagar a theastaíonn chun cóireáil thánaisteach fuíolluisce a sholáthar, chun ceanglais Threoir an AE um Chóireáil Fuíolluisce Uirbigh a chomhlíonadh. Caomhnú uisce a chur chun cinn trí Phlean Infheistíochta Caipitil Uisce Éireann, an Clár Uisce Tuaithe agus bearta eile. Monatóireacht ar chur i bhfeidhm leanúnach réimeas iniúchta na n-umar múnlaigh agus an Plean Cigireachta Náisiúnta do Chórais Chóireála Fuíolluisce Tí. Múnla maoinithe cothrom a chinntiú chun seirbhísí uisce a chur ar fáil. Maoirseacht a dhéanamh ar bhunú feidhm rialála eacnamaíoch faoin CER. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
<p>Plean Straitéiseach Irish Water (nó Uisce Éireann mar a thugtar air anois) um Sheirbhísí Uisce 2015 agus an Plean</p>	<p>Leagann an Plean Straitéiseach um Sheirbhísí Uisce seo cuspóirí straitéiseacha amach le haghaidh seachadadh seirbhísí uisce thar na 25 bliana amach romhainn suas go dtí 2040. Tugann sé eolas faoi na dúshláin atá ann faoi láthair agus a bheidh ann amach anseo a théann i bhfeidhm</p>	<p>Sé chuspóir straitéiseacha mar seo a leanas:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ionchais na gCustaiméirí a Chomhlíonadh. Soláthar Uisce Sábháilte agus Iontaofa a chinntiú. Fuíolluisce a Bhainistiú go hÉifeachtach. An Timpeallacht a Chosaint agus a Fheabhsú. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do</p>

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
Infheistiú Caipitil Molta (2020 - 2024) a bhaineann leis.	ar sholáthar seirbhísí uisce agus aithníonn sé na tosaíochtaí a gcaithfear dul i ngleic leo sa ghearrthéarma agus sa mheántéarma.	<ul style="list-style-type: none"> Tacú le Fás Sóisialta agus Eacnamaíoch. Infheistiú sa Todhchaí. 	chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.
Plean Bainistíochta LSC na bPortach Ardaithe agus Athbhreithniú ar Limistéir Oidhreacht Nádurtha na bPortach Ardaithe 2017 - 2022	Tá sé mar aidhm aige oibleagáidí caomhnaithe an dúlra a chomhlíonadh agus aird á tabhairt ar riachtanais eacnamaíocha, sóisialta agus cultúrtha náisiúnta agus áitiúla.	<ul style="list-style-type: none"> A chinntiú go ndéantar iniúchadh iomlán ar impleachtaí na roghanna bainistíochta do leibhéal, cainníocht agus cáilíocht uisce, go dtuigtear iad agus go gcuirtear san áireamh iad i ndéanamh beartais agus i bpleanáil úsáid talún. Athbhreithniú a dhéanamh ar ghréasán LON na bportach ardaithe reatha i dtaca leis an méid a chuireann sé leis an gcuspóir caomhantais náisiúnta do ghnáthóga portaigh ardaithe agus cinneadh a dhéanamh faoi na suíomhanna is oiriúnaí le aisiompú a dhéanamh ar chaillteanais na ngnáthóg portaigh ardaithe gníomhacha agus na limistéir arda portaigh laistigh de ghréasán LCS, agus líonra náisiúnta na LONanna a fheabhsú. 	Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.
Fómhar Bia 2020	Treochlár le haghaidh thionscal bia na hÉireann is ea Fómhar Bia 2000, féachann sé le nuálaíocht agus leathnú a dhéanamh mar fhreagra ar éileamh domhanda méadaithe ar cháilíocht. <ul style="list-style-type: none"> Leagann sé amach fíis don fhás ionchasach in aschur talmhaíochta tar éis deireadh a bheith curtha le cuótaí bainne. 	Féachann sé le feabhas a chur ar gach earnáil talmhaíochta ag gach leibhéal i dtaca le hinbhuanaitheachta, breithniú comhshaoil agus forbairt margáíochta.	Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach -

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
			agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.
Plean Gníomhaíocht a Agra-fís 2015	Leagann sé fís amach do thionscal na talmhaíochta chun iomaíochas agus an fhreagairt ar éileamh an mhargaidh a fheabhsú fad atá meas á léiriú ar an gcomhshaoil agus é á fheabhsú.	Ní bhaineann le hábhar	Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil..
Scéim um Chaomhnú an Chomhshaoil faoin Tuath (REPS) Scéim Roghanna Agra- Chomhshaoil (AEOS) Scéim Ghlas,	<ul style="list-style-type: none"> • Scéimeanna maoinithe agra-chomhshaoil atá dírithe ar fhorbairt tuaithe chun an comhshaoil a fheabhsú agus a chosaint. • Tagann GLAS in áit REPS agus AEOS atá ag teacht chun deiridh araon. • Is scéim agra-chomhshaoil-aeráide nua na hÉireann é ACRES faoi Plean Straitéiseach faoi CBT na hÉireann. Is scéim agra-aeráide shuaitheanta nua €1.5 billiún í seo atá oiriúnach d'fheirmeoirí chun cuidiú le dul i 	<ul style="list-style-type: none"> • Modhanna feirmeoireachta dea- chleachtais agus modhanna táirgthe a bhunú chun tírdhreacha a chosaint agus caomhnú a dhéanamh oiread agus is féidir. • Bithéagsúlacht, speicis flóra agus fána i mbaol agus gnáthóga fiadhúlra a chosaint. • A chinntiú go dtáirgtear bia ar shlí a léiríonn oiread airde agus is féidir ar an gcomhshaoil. • Pleananna bainistíochta le haghaidh cothaitheach agus pleananna bainistíochta féaraigh a chur i bhfeidhm. 	Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
Ísealcharbóin, Agra-chomhshaoil (GLAS) Scéim Chomhshaoil Tuaithe Agra-Aeráide (ACRES)	<p>ngleic le meath na bithéagsúlachta agus tacaíocht ioncaim á soláthar ag an am céanna do suas le 50,000 theaghlaigh feirme in Éirinn.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Dobharlaigh, bogaigh agus oidhreacht chultúrtha a chosaint agus a chothabháil. 	<p>eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
Clár Forbartha Tuaithe Náisiúnta	<p>Leagann an Clár Forbartha Tuaithe Náisiúnta, arna ullmhú ag an Roinn Talmhaíochta, Iascaigh agus Bia, clár náisiúnta amach atá bunaithe ar chreat an AE um fhorbairt tuaithe agus déantar tosaíocht d'fheabhsú iomaíochais na talmhaíochta, feabhsú an chomhshaoil agus fheabhsú cháilíocht na beatha i gceantair thuaithe.</p>	<p>Ar leibhéal níos mionsonraithe, déanann an clár an méid seo a leanas chomh maith:</p> <ul style="list-style-type: none"> Tacaíonn sé le hathrú struchtúrach ar leibhéal na feirme lena n-áirítear oiliúint a chur ar fheirmeoirí óga agus luathscor a spreagadh, tacaíocht d'athstruchtúru, d'fhorbairt agus don nuálaíocht; Tá sé mar aidhm aige an comhshaoil, bithéagsúlacht agus luach taitneamhachta na tuaithe a fheabhsú trí thacaíocht do bhainistiú talún trí chistí ar nós íocaíochtaí Natura 2000 etc.; agus Tá sé mar aidhm aige cáilíocht na beatha a fheabhsú i gceantair thuaithe agus éagsúlú na gníomhaíochta eacnamaíche a spreagadh trí straitéisí forbartha áitiúla a chur i bhfeidhm amhail gníomhaíochtaí nach mbaineann le talmhaíocht. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
Clár Foraoiseachta 2023 - 2027	<p>Tháinig an Clár Foraoiseachta 2023-2027 i bhfeidhm sa bhliain 2023, a luaithe agus a gheofar faomhadh Státchabhrach ón gCoimisiún Eorpach. Leagtar amach tacaíocht mhéadaithe do go leor scéimeanna sa Chlár nua seo.</p>	<p>Tá sraith ocht n- idirghabháil éagsúla mar chuid den Chlár Foraoiseachta molta 2023-2023-2027:</p> <ul style="list-style-type: none"> Cruthú foraoise Agrafhoraoiseacht; Bonneagar agus infheistíochtaí teicneolaíochta; Bainistíocht foraoise inbhuanitheach Scileanna a fhorbairt agus an earnáil foraoise a chumasú le haghaidh bainistíocht foraoise inbhuanithe Foraoisí oscailte - foraoisí sóisialta, cultúrtha agus oidhreachta 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.</p>

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
		<ul style="list-style-type: none"> Athchoilltiú aeráid-díonach Athchruthú 	- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.
Plean Bainistíochta Abhantrach	Leagann Pleananna Bainistíochta Abhantraí amach na bearta atá ann chun stádas uiscí a chothabháil agus a fheabhsú.	<ul style="list-style-type: none"> Tá sé mar aidhm aige gach dobharlach sa RBD a chosaint agus a fheabhsú agus na cuspóirí comhshaoil atá leagtha amach in Airteagal 4 den Chreat-Treoir Uisce a chomhlíonadh. Dobharlaigh a aithint agus a bhainistiú sa RBD. Clár bearta a bhunú chun monatóireacht a dhéanamh ar cháilíocht an uisce sa RBD agus feabhas a chur uirthi. Ligean don phobal bheith rannpháirteach trí chomhairliúcháin. 	Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.
Straitéis Náisiúnta Tailte Móna (2015-2025)	Tá sé mar aidhm ag an Straitéis seo creat fadtéarmach a sholáthar inar féidir na tailte móna ar fad laistigh den Stát a bhainistiú ar bhealach freagrach chun oiread leasa agus is féidir a bhaint as a luach sóisialta, comhshaoil agus eacnamaíoch ar mhaithe le folláine na nglúnta reatha agus na nglúnta atá le teacht.	Cuspóirí na Straitéise: <ul style="list-style-type: none"> Treoir a chur ar fáil do chur chuige na hÉireann maidir le bainistiú tailte móna. Cuirfear seo i bhfeidhm ar na tailte móna go léir, lena n-áirítear ithreacha móna. A chinntiú go gcuidíonn na húdaráis Stáit ábhartha agus cuideachtaí faoi úinéireacht an stáit a mbíonn tionchar acu ar chinntí den sórt seo le cuspóirí agus oibleagáidí leathana a bhaint amach ina mbeartais agus ina ngníomhartha. A chinntiú go ndéantar tailte móna na hÉireann a bhainistiú ar bhealach inbhuanaitheach ionas gur féidir leas freagrach a bhaint as a gcuid buntáistí. 	Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
		<ul style="list-style-type: none"> Bheith mar bonn eolais ag córais rialála cuí chun cinnteoireacht mhaith a éascú chun tacú le húsáid fhreagrach. Bheith mar bonn eolais le haghaidh soláthar dreasachtaí, tacaíochtaí airgeadais agus dídhreasachtaí cuí nuair is gá. Creat a sholáthar chun an úsáid is oiriúnaí a bhaintear as portaigh réitithe agus lagphortaigh amach anseo a chinneadh agus a chinntiú. <p>A chinntiú go ndéanfar na gníomhaíochtaí sonracha atá riachtanach chun a chuspóirí a bhaint amach a shainiú go soiléir agus go gcuirfidh na daoine atá bainteach le nó freagrach as tailte móna a bhainistiú nó cinntiú a bhaineann lena mbainistiú a dhéanamh iad i gcrích.</p>	chomhshaoil.
<p>Pleananna Bainistíocht a Riosca i gcás Tuilte ag eascairt as an gClár Náisiúnta Measúnaith e agus Bainistíocht a Riosca i gcás Tuilte Dobharcheantair</p>	<p>Cuireadh tús leis an gclár náisiúnta um Measúnú agus Bainistiú Riosca i gcás Tuilte Dobharcheantair (CFRAM) in Éirinn in 2011 agus tá sé á mhaoirsiú ag Oifig na nOibreacha Poiblí. Tá sé beartaithe go gcomhlíonfaidh Clár CFRAM compháirteanna lárnacha den Bheartas Náisiúnta Tuilte, ar glacadh leis in 2004, chomh maith le riachtanais Threoir an AE maidir le Tuilte.</p>	<p>Rinneadh Staidéir CFRAM ar gach Ceantar Abhantraí. Tá na staidéir ag díriú ar cheantair arbh eol go raibh tuilte orthu san am a chuaigh thart agus ceantair a d'fhéadfadh a bheith i mbaol tuilte amach anseo de bharr brú ó fhorbairt nó athrú aeráide. Críochnaíodh léarscáiliú Riosca Tuile agus Guaise, lena n-áirítear Léarscáiliú ar Mhéid na dTuilte, in 2017. Is iad Pleananna CFRAM, a críochnaíodh in 2018, na haschuir deiridh ó na staidéir. Sainíonn na Pleananna an baol tuilte san am i láthair agus sa todhchaí sna Ceantair Abhantraí agus míníonn siad conas is féidir an riosca seo a bhainistiú.</p>	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
<p>Dréachtphlean Náisiúnta Bithfhuinnimh</p>	<p>Leagtar amach fíis mar seo a leanas sa Dréachtphlean Bithfhuinnimh:</p>	<p>Sainiúnaítear trí sprioc ardleibhéal, a bhfuil an tábhacht chéanna leo, bunaithe ar choincheap na forbartha inbhuanaithe:</p>	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní</p>

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
2014 - 2020	<ul style="list-style-type: none"> Acmhainní bithfhuinnimh a chuireann le forbairt eacnamaíoch agus le fás inbhuanaithe, ag cruthú poist do shaoránaigh, le tacaíocht ó bheartas, pleanáil agus rialáil chomhleanúnach, agus á mbainistiú ar bhealach comhtháite. 	<ul style="list-style-type: none"> Leas a bhaint as na deiseanna margaidh a chuireann bithfhuinneamh ar fáil chun forbairt eacnamaíoch, fás agus poist a bhaint amach. Feasacht a mhéadú ar an luach, ar na deiseanna agus ar na tairbhí sochaíocha a bhaineann le bithfhuinneamh a fhorbairt. A chinntiú nach mbíonn drochthionchar ag forbairtí bithfhuinnimh ar an gcomhshaol agus ar a acmhainní beo agus neamhbheo. 	mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.
Dréachtbheartas Leictreachais Inathnuaithe agus Creat Forbartha (DCCA) 2016	<p>Sprioc: Na deiseanna atá in Éirinn le haghaidh leictreachas in- athnuaithe a fhorbairt ar thalamh ar scála suntasach a bharrfheabhsú, chun freastal ar an Margadh Leictreachais Aonair Uile-Oileáin agus ar aon mhargadh réigiúnach amach anseo laistigh den Aontas Eorpach, i gcomhréir le dlí na hEorpa agus na hÉireann, lena n- áirítear Treoir 2009/28. /CE: Úsáid fuinnimh ó acmhainní in- athnuaithe a chur chun cinn.</p>	<p>Cuspóir: Creat Beartais agus Forbartha a fhorbairt le haghaidh leictreachais in- athnuaithe ar thalamh a fhorbairt chun freastal ar an Margadh Leictreachais Aonair Uile-Oileáin agus ar aon mhargadh réigiúnach amach anseo laistigh den Aontas Eorpach, le fócas ar leith ar thionscadail mhórsála le haghaidh leictreachas in- athnuaithe dúchasach a ghiniúint. Soláthróidh sé seo, inter alia, treoir d'údaráis phleanála agus don Bhord Pleanála.</p>	Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.
Bonneagar Náisiúnta Breoslaí Malartacha don Earnáil Iompair (DTTAS) 2017-2030	<p>Leagann an Creat seo síos spriocanna chun leibhéal cuí de bhonneagar breoslaí malartacha a bhaint amach le haghaidh iompair, atá i gcoibhneas le beartas náisiúnta agus riachtanais mhargadh na hÉireann. Áirítear freisin</p>	<p>Áirítear iad seo a leanas ar na spriocanna do bhonneagar breosla malartach:</p> <ul style="list-style-type: none"> Réamhaisnéisí AFV Spriocanna leictreachais Díríonn gás nádúrtha (CNG, GNL) 	Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
	dreasachtaí nach bhfuil bunaithe ar bhonneagar chun tacú le húsáid an bhonneagair agus le glacadh breoslaí malartacha faoi raon feidhme an Chreata.	<ul style="list-style-type: none"> • Ar Spriocanna hidrigine • Spriocanna bithbhreoslaí Spriocanna GPL • Spriocanna breoslaí sintéiseacha agus paraifíneacha 	cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.
Food Wise 2025 (DAFM)	Leagann Food Wise 2025 amach plean deich mbliana don earráil agraibhia. Leagann sé béim ar ionad uathúil agus speisialta na hearnála i ngeilleagar na hÉireann, agus léiríonn sé acmhainn na hearnála fás fós.	Sainíonn Food Wise 2025 réamh- mheastacháin fáis uailmhianacha agus dúshlánacha don tionscal thar na deich mbliana atá romhainn lena n-áirítear: <ul style="list-style-type: none"> • Méadú 85% ar onnmhairí go €19 billiún. • Méadú 70% ar bhreisluach go €13 billiún. • Méadú 60% ar tháirgeadh príomhúil go €10 billiún. • Cruthaíodh 23,000 post breise feadh an tslabhra soláthair ó leibhéal an táirgeora go dtí forbairt táirgí ard-bhreisleuacha deiridh. 	Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht chomhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.
Ráiteas um Phleanáil Beartas Straitéiseach (SPPS) TÉ	Tugann an SPPS timpeall fiche foilseachán beartais ar leith le chéile in aon doiciméad amháin agus leagann sé amach beartas pleanála ábhar straitéiseach do raon leathan ábhar pleanála. Soláthraíonn sé freisin na bunphrionsabail pleanála chun tacú le seachadadh an chórais phleanála dhá shraith	Is é cuspóir foriomlán an chórais phleanála ná forbairt inbhuanaithe a chur chun cinn agus folláine mhuintir an Tuaiscirt a fheabhsú.	Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht chomhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
	agus é mar aidhm aige forbairt inbhuanaithe a chur chun cinn.		chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.
Creat Beartais Náisiúnta Le haghaidh Bonneagar Breoslaí Malartacha don Iompar in Éirinn 2017 go 2030	<ul style="list-style-type: none"> Léiríonn an Creat Beartais Náisiúnta seo maidir le Bonneagar Breoslaí Malartacha d'Iompar an chéad chéim chun ár bhfís náisiúnta fadtéarmach a chur in iúl maidir le hiompar a dhícharbónú faoi 2050. Is é bunchloch an chreata ár bhfís go mbeidh astaíochtaí nialasacha ag gach carr agus veain nua a dhíoltar in Éirinn faoi 2030. Faoi 2030 tá sé beartaithe go mbeidh an t-aistriú i dtreo gluaisteáin leictreacha agus iarnróid comaitéireachta leictreacha faoi lánseol, le gás nádúrtha agus bithbhreoslaí á bhforbairt mar roghanna malartacha móra eile sna hearnálacha lasta agus bus. 	<p>Bhí sé mar aidhm ag an mbeartas seo cúig phríomhspríoc a bhaint amach san iompar:</p> <ul style="list-style-type: none"> An t-éileamh taistil iomlán a laghdú Éifeachtúlacht an ghréasáin iompair a mhéadú oiread agus is féidir Spleáchas ar bhreoslaí iontaise a laghdú Astuithe iompair a laghdú Inrochtaineacht ar iompar a fheabhsú <p>Tá na spriocanna seo fós mar bhunchloch an bheartais iompair agus tágann siad go hiomlán le cuspóirí an Chreata Beartais Náisiúnta seo.</p>	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht chomhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
Straitéis Náisiúnta um Bainistíocht Athraithe Cósta	<p>Ghlac an Rialtas beartas chun riosca cósta i gcás tuilte a mheas agus a bhainistiú maidir leis an riosca atá ann faoi láthair agus tionchar féideartha athraithe aeráide.</p> <p>Déanfaidh an straitéis an méid seo a leanas:</p> <ul style="list-style-type: none"> Creat a sholáthar chun sainchinntí atá le tógáil a chinneadh maidir leis an tslí is fearr a d'fhéadfadh Éire an cósta a bhainistiú, a 	<p>Moltaí:</p> <ul style="list-style-type: none"> Rialachas agus cumas tógála a chur chun cinn (cur chuige déach maidir le bearta maolaithe agus oiriúnaithe araon) An riosca a thuiscint agus roghanna bainistíochta riosca féideartha a shainithint <p>Bainistíocht a chur chun cinn (cur chuige déach maidir le bearta maolaithe (dul i ngleic leis an gcúis) agus bearta</p>	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht chomhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar</p>

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
	<p>bheith feasach faoi na rioscaí amach anseo agus na ceanglais pleanála gaolmhara.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Creat a sholáthar chun eolas a dhéanamh do cén áit agus cén chaoi a nglacfaí cinntí maidir leis an bhforbairt cuí/ tionscnaimh feadh an chósta amach anseo, i gcomhordú leis an infheistíocht i mbainistíocht riosca i gcás tuilte. 	<p>oiriúnaithe d'athruithe cósta</p>	<p>le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
<p>Plean Oiriúnaithe Earnála um Athrú Aeráide d'Oidhreacht Thógtha agus Seandálaíochta (2019)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Maidir le hOidhreacht in Éirinn, tá raon ó tithe príobháideacha, foirgnimh thráchtála agus phoiblí, seandálaíocht faoi uisce agus adhlactha agus suíomhanna cultúrtha iad seo ar fad. • Áiríonn an plean seo ní hamhain na struchtúir sin ach suíomhanna atá tar éis a bheith liostaithe de réir na reachtaíochta, ach sócmhainní de dhéantús an duine a bhfuil luach stairiúil, aeistéitice agus cultúrtha acu, ach ní áirítear oidhreacht nádúrtha <p>Tá na nithe seo a leanas mar aidhm:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Acmhainneacht oiriúnaitheachta a thógáil taobh istigh den earnáil • Leochaileacht a laghdú maidir le hOidhreacht Thógtha agus Seandálaíochta d'athrú aeráide • Na deiseanna éagsúla féideartha don earnáil a shainiú agus leas a bhaint astu 	<p>Is iad seo a leanas na cúig sprioc oiriúnaithe d'Oidhreacht Thógtha agus Seandálaíochta in Éirinn:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Tuiscint a fheabhsú maidir le gach acmhainn oidhreachta agus a leochaileacht maidir le hathrú aeráide 2. Beartais inbhuanaitheacha a fhorbairt agus iad a a phríomhshruthú d'athrú aeráide oidhreachta tógtha agus seandálaíochta 3. Oidhreacht Éireann a chaomhnú do na glúnta amach romhainn 4. Faisnéis a chur in iúl agus a aistriú 5. Leas a bhaint as na deiseanna a d'Oidhreacht Thógtha agus Seandálaíochta chun luach a léiriú agus acmhainní a dhaingniú 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
<p>Reachtaíocht a bhaineann le hOidhreacht:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rialacháin Oidhreachta Éireannacha atá ábhartha do na PGAÚÁ. Go forleathan, dearadh an reachtaíocht seo chun 	<p>Rialacháin Oidhreachta Éireannacha atá ábhartha do na PGAÚÁ. Go forleathan, dearadh an reachtaíocht seo chun oidhreacht a chaomhnú agus a chur chun cinn.</p>	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní</p>

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
<ul style="list-style-type: none"> Acht na Séadchomharth aí Náisiúnta, 1930 arna leasú; Acht na hOidhreachta Ailtreachta (Fardal Náisiúnta) agus na Séadchomharth aí stairiúla (forálacha ilghnéitheacha), 1999 An tAcht Oidhreachta 2018 	<p>oidhreacht a chaomhnú agus a chur chun cinn.</p>		<p>mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
<p>Athbhreithniú Straitéiseachlarnróid Uile-Oileáin</p>	<p>Tá sé mar aidhm ag an Athbhreithniú a bheith mar bhonn eolais do bheartas agus straitéis amach anseo maidir leis na hiarnróid sa dá dhlínse ar Oileán na hÉireann.</p>	<p>Leagtar amach sé sprioc ard-leibhéal san Athbhreithniú a bhfuil sé mar aidhm acu iarnód a úsáid chomh éifeachtach agus is féidir chun an méid seo a leanas a dhéanamh:</p> <ul style="list-style-type: none"> rannchuidiú leis an dícharbónú; Nascacht Uile Oileáin a fheabhsú idir príomhchathracha; rochtain réigiúnach a chur chun cinn gníomhaíocht geilleagrach a spreagadh soghluaisteacht inbhuanaithe a spreagadh agus indéantacht geilleagrach agus airgeadais a bhaint amach. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh</p>

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
			cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.
Plean Gníomhaíochta Náisiúnta na hÉireann um Bithéagsúlacht 2023–2030	Socraítear i bPlean Gníomhaíochta Náisiúnta na hÉireann um Bithéagsúlacht, an clár don tréimhse 2023–2030 agus tá sé mar aidhm athruithe claochlaitheacha a sholáthar atá ag teastáil maidir leis na slite a bhfuil luach againn ar an nádúr agus conas é a chaomhnú.	Leanfaidh sé le gníomhaíochtaí a chur i bhfeidhm taobh istigh de chreat na gcúig sprioc straitéiseacha, agus ag dul i ngleic le saincheisteanna nua atá ag teacht chun cinn: <ul style="list-style-type: none"> • Cuspóir 1 - Cur chuige uile-rialtais agus uile-phobail a ghlacadh i leith na bithéagsúlachta • Cuspóir 2 - Freastal ar Riachtanais Chaomhnaithe agus Athchóirithe Práinneacha • Cuspóir 3 - Rannchuidiú Nádúir do Dhaoine a Dhaingniú • Cuspóir 4 - Bonn Fianaise do Ghníomhú maidir le Bithéagsúlacht a chur chun cinn • Cuspóir 5 - Rannchuidiú Éireann do Thionscnaimh Bhithéagsúlachta a Neartú 	Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.
Leibhéal Réigiúnach/Contae /Áitiúil			
Straitéisí Réigiúnacha Eacnamaíochta agus Spáis	Cuireann na Straitéisí Réigiúnacha Spásúlachta agus Eacnamaíochta creat pleanála straitéiseach fadtéarmach agus eacnamaíoch ar leibhéal réigiúnach ar fáil chun tacú le cur i bhfeidhm an Chreata Pleanála Náisiúnta.	Áirítear i Straitéis Eacnamaíoch agus Spáis Réigiúnach an Oirthir agus Lár na Tíre forálacha dá 12 údarás áitiúil comhpháirte: Comhairle Contae Fhine Gall; Comhairle Cathrach Bhaile Átha Cliath; Comhairle Contae Átha Cliath Theas; Comhairle Contae Dhún Laoghaire-Ráth an Dúin; Comhairle Contae Lú; Comhairle Contae Chill Dara; Comhairle Contae na Mí; Comhairle Contae Chill Mhantáin; Comhairle Contae an Longfoirt; Comhairle Contae Laoise; Comhairle Contae Uíbh Fhailí; agus Comhairle Contae na hIarmhí. Áirítear le Straitéis Réigiúnach Eacnamaíoch agus Spáis an Deiscirt forálacha dá naoi n-údarás áitiúla comhpháirte:	Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl.

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
		<p>Comhairle Cathrach agus Contae Phort Láirge, Comhairle Cathrach Chorcaí, Comhairle Contae Chorcaí, Comhairle Contae Thiobraid Árann, Comhairle Contae Loch Garman, Comhairle Contae Chiarraí, Comhairle Contae an Chláir, Comhairle Catharach agus Contae Luimnigh, Comhairle Contae Chill Chainnigh agus Comhairle Contae Cheatharlach. Áirítear i Straitéis Réigiúnach Spáis agus Eacnamaíochta an Tuaiscirt agus an Iarthair forálacha dá n-ocht n-údarás áitiúil comhpháirte: Comhairle Contae Dhún na nGall, Comhairle Contae Liatroma, Comhairle Contae Shligigh, Comhairle Contae an Chabháin, Comhairle Contae Mhuineacháin, Comhairle Contae Mhaigh Eo, Comhairle Contae Ros Comáin; agus Comhairle Chontae na Gaillimhe.</p>	<p>- baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
<p>Straitéis Forbartha Réigiúnaí 2035 (Tuaisceart Éireann)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Straitéis spáis maidir le forbairt Thuaisceart Éireann amach anseo. • Creat pleanála straitéisí chun éascú agus treoir a thabhairt do na hearnálacha poiblí agus príobháideacha. <p>D'fhéadfadh an Straitéis seo a bheith bainteach go díreach leis an PGAÚÁ nó d'fhéadfaí nach bhfuil sí, ach meastar go mbaineann tionchar léi i gcomhthéacs gníomhú náisiúnta ar son na haeráide.</p>	<p>Tá sé mar aidhm aige treoir bheartais fhadtéarmach a sholáthar le peirspictíocht straitéiseach spásúlachta.</p>	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
<p>Straitéis Iompair Mhórchean tar Bhaile Átha Cliath (MBÁC) (2022-2042)</p>	<p>Leagtar amach ann conas a fhorbrófar iompar ar fud an réigiúin, clúdófar Baile Átha Cliath, an Mhí, Cill Mhantáin agus Cill Dara, thar thréimhse na straitéise agus tá sé faofa ag an Aire Iompair,</p>	<p>Leagann siad amach roinnt bunphrionsabal a thagann ón bhfís straitéiseach, is iad sin:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fásfaidh agus rachaidh Baile Átha Cliath ar aghaidh mar 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a</p>

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
	<p>Turasóireachta agus Spóirt de réir na reachtaíochta ábhartha.</p> <p>D'fhéadfadh nó nach mbeadh an Straitéis seo díreach a bhaineann leis an PGAÚÁ, áfach tionchar i gcomhthéacs na haeráide náisiúnta seachadadh gnímh.</p>	<p>phríomhchathair na hÉireann agus mar phríomhionad Eorpach, in iomaíocht le cathracha eile san AE, agus ag freastal ar raon leathan de riachtanais idirnáisiúnta, náisiúnta, réigiúnacha agus áitiúla.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beidh Réigiúin Bhaile Átha Cliath agus an Lár-Oirthir ina láithreacha tarraingteacha, bríomhara do thionscal, tráchtáil, áineas agus turasóireacht agus beidh siad ina bpríomhfhócas d'fhás eacnamaíoch sa Tír. • Trína chalafoirt agus a naisc aerfoirt beidh Mórcheantar Bhaile Átha Cliath, ar bpointe iontrála/amach is tábhachtaí don tír ar fad i gcónaí, agus mar Thairseach idir an tAontas Eorpach agus an chuid eile den Domhan. Beidh rochtain ar Mhórcheantar Bhaile Átha Cliath agus tríd an Mórcheantar ina ceist náisiúnta i gcónaí. • Beidh baint dhíreach ag forbairt i Mórcheantar Bhaile Átha Cliath le hinfheistíocht i seirbhísí iompair phoiblí comhtháite ar ardchaighdeán agus díreofar ar dhlúthfhoirm uirbeach. • Déanfar forbairt laistigh de lorg uirbeach reatha an Cheantair Uirbigh a chomhdhlúthú chun foirm uirbeach níos dlúithe a bhaint amach. • Beidh forbairt sa Cheantar Cúlchríche dírithe ar fhás comhtháite ardchaighdeán agus ar chomhdhlúthú na forbartha i bpríomhbhailte aitheanta, scartha óna chéile ag limistéir fhairsing de thalamh creasa glas straitéiseach atá dírithe ar thalmhaíocht agus feidhmeanna dá leithéid. 	<p>bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
Straitéis Iompair do Cheantar Cathrach Chorcaí 2040	Tugann an Straitéis aghaidh ar gach modh iompair agus beidh sé mar chuspóir aici creat pleanála straitéiseach fadtéarmach a sholáthar	Úsáidfeair é mar bhonn eolais i dtaca le leibhéal infheistíochta iompair agus beartú tosaíochta i dtaobh infheistíochta san fhadtréimhse agus sa ghearrthréimhse agus beidh sé mar	Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
	<p>d'fhorbairt chomhtháite bonneagair agus seirbhísí iompair i gCeantar Cathrach Chorcaí, thar an dá scór bliain atá romhainn.</p>	<p>bhonn eolais d'úsáid talún comhtháite inbhuanaithe agus déanamh beartais iompair ag leibhéal straitéiseach (Ceantar Cathrach) agus ag leibhéal áitiúil.</p>	<p>mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
<p>Plean Líonra Rothaíocht a Mhórcheantar Bhaile Átha Cliath</p>	<ul style="list-style-type: none"> Leagtar amach straitéis rothaíochta deich mbliana do Chontaetha Bhaile Átha Cliath, Chill Dara, na Mí agus Chill Mhantáin. Plean chun gréasán rothaíochta na réigiún a mhéadú go mór. Tagraíonn an Plean do Líonra Rotharbhealaigh Idirnáisiúnta EuroVelo de chuid Cónaidhm Rothaithe na hEorpa agus líonra de 15 rotharbhealach fad-achair a nascann agus a cheanglaíonn mór-roinn na hEorpa ar fad. Tá dhá cheann de na bealaí seo in Éirinn lena n-áirítear EV2 ó Ghailimh trí Bhaile Átha Cliath go Londain, Beirlín, Vársá agus Moscó. <p>D'fhéadfadh nó nach mbeadh an Straitéis seo díreach a bhaineann leis an PGAÚÁ, áfach tionchar i gcomhthéacs na haeráide náisiúnta seachadadh gnímh.</p>	<p>Tá sé mar aidhm aige:</p> <ul style="list-style-type: none"> An Gréasán Rothaíochta Uirbeach ag an bhunleibhéal, an dara leibhéal agus leibhéal friothálach. An Líonra Rothaíochta Idir- Uirbeach a nascann na codanna ábhartha den Ghréasán Uirbeach lena n-áirítear giotaí den Ghréasán Rothaíochta Náisiúnta i Mórcheantar Bhaile Átha Cliath lena n-áirítear naisc le príomhshuímh iompair lasmuigh de limistéir uirbeacha mar aerfoirt agus calafoirt Is bealaí rothaíochta iad Líonra na mBealach Glas chun críocha turasóireachta, áineasa agus fóillíochta a fhorbairt. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
<p>Plean Glasbhe alaigh ó Bhaile Átha Cliath go Gaillimh</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Conair rothaíochta agus siúlóide leithscartha a fhorbairt de réir caighdeán idirnáisiúnta, a shíneann ó Chathair Bhaile Átha Cliath go Gaillimh ar scála a ligfidh d’Éirinn leas a bhaint as deiseanna i dtaobh margadh turasóireachta rothaíochta atá ag dul i méid. • Tá an bealach seo mar chuid de Ghréasán Rothaíochta Náisiúnta idirnasctha de bhealaí ardchaighdeán atá saor ó thrácht agus idiruirbeach. D’fhéadfadh na bealaí seo cur le clú na hÉireann mar cheann scríbe turasóireachta idirnáisiúnta ar ardchaighdeán do raon leathan gníomhaíochtaí agus caitheamh aimsire gaolmhara. <p>D’fhéadfadh nó nach mbeadh an Straitéis seo díreach a bhaineann leis an PGAÚÁ, áfach tionchar i gcomhthéacs na haeráide náisiúnta seachadadh gnímh.</p>	<p>Rotharbhealach leithscartha agus easbhóthair go príomha, a sholáthar ó Chathair Bhaile Átha Cliath go dtí an Clochán trí Chathair na Gaillimhe, ag baint an úsáid is fearr is féidir – nuair atá sé indéanta – as bealaí atá ann cheana féin agus as bealaí faofa agus conairí iarnróid atá as feidhm, chomh maith le húsáid a bhaint as pleananna atá ann cheana féin agus/nó tionscadail cheadaithe nuair a bhí siad faoi réir próiseas toilithe roimhe seo a raibh scagadh le haghaidh SEA, EIA agus AA mar chuid de.</p>	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
<p>Pleananna agus Straitéiseacha Iompair Áitiúil</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Soláthraíonn Pleananna agus Straitéiseacha Iompair Áitiúil do limistéar feidhme ábhartha áirithe creat níos gráinní maidir le soláthar córais iompair inbhuanaitheacha i gcomhréir le pleananna ar leibhéal níos airde. 	<ul style="list-style-type: none"> • Iompar inbhuanaitheach a chur chun cinn. • Pleanáil iompair comhtháite agus cuí a chur chun cinn. • Taisteal sábháilte a chur chun cinn. • Forbairt bhonneagair thaisteal gníomhach a chur chun cinn. • Aistriú módach a chur chun cinn. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí</p>

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
			eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.
Pleananna Bainistíochta le haghaidh Cáilíocht Uisce	<ul style="list-style-type: none"> A chinntiú go gcoimeádtar cáilíocht na n-uiscí atá clúdaithe sa phlean. Cainníocht agus cáilíocht an uisce a chuimsítear i scóip an Phlean a chothabháil agus a fheabhsú. 	<ul style="list-style-type: none"> Monatóireacht ar dhobharlaigh de réir caighdeáin cháilíochta. Leagtar amach cláir bhainistíochta do dhobharcheantair uisce. Is é an cuspóir cainníocht agus cáilíocht an screamhuisce a chothabháil agus a fheabhsú. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
Máistirphlean anna Calafort (amhail Máistirphlean Chalafort Bhaile Átha Cliath 2040 agus Athbhreithniú 2017, Ros Láir Europort Máistirphlean)	<ul style="list-style-type: none"> Leagann an Máistirphlean amach fíis d'oiríochtaí an chalafoirt agus úsáid talún. Plean neamhreachtuil is ea an Máistirphlean a cuireadh le chéile mar sin féin i gcomhthéacs beartais um phleananna forbartha san AE, go náisiúnta, go réigiúnach agus go háitiúil. 	<p>Ní bhaineann le hábhar</p>	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an</p>

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
			chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.
Pleananna Caomhnaithe NPWS agus/ nó Cuspóirí Caomhnaithe le haghaidh SACanna	<p>Tá roinnt aidhmeanna ag baint le pleanáil bhainistíochta do shuímh chaomhnaithe dúlra. Ina measc seo tá:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Na gnéithe is díol spéise do shuíomh a aithint agus a mheas • Cuspóirí soiléire a leagan síos maidir le caomhnú na ngnéithe inspéise. • Cur síos a dhéanamh ar an suíomh agus ar a bhainistíocht • Saincheisteanna (idir dhearfach agus dhiúltach) a d'fhéadfadh tionchar a imirt ar an suíomh a aithint • Straitéisí cuí/gníomhartha bainistíochta a leagan amach chun na cuspóirí a bhaint amach 	<ul style="list-style-type: none"> • Ní mór cuspóirí caomhantais do Limistéir Chaomhantais Speisialta agus Limistéir faoi Chosaint Speisialta (i.e. láithreáin laistigh de líonra Natura 2000) a leagan síos do na gnáthóga agus na speicis a roghnaítear na láithreáin dóibh. • Úsáidtear na cuspóirí seo agus measúnuithe cuí á ndéanamh ar phleananna agus ar thionscadail a d'fhéadfadh tionchar a bheith acu ar na láithreáin seo. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
Scéimeann a Cosanta Screamhuisce	<p>Soláthraíonn Scéim um Chosaint Screamhuisce treoirlínte d'údaráis phleanála agus cheadúnaithe agus iad i mbun a gcuid feidhmeanna, agus creat chun cabhrú le cinnteoireacht ar shuíomh, nádúr agus rialú forbairtí agus gníomhaíochtaí chun screamhuisce a chosaint.</p>	<p>Tá sé mar aidhm ag Scéim um Chosaint Screamhuisce líon agus cáilíocht an screamhuisce a chothabháil, agus i gcásanna áirithe é a fheabhsú, trí chur chuige bunaithe ar mheasúnú riosca a chur i bhfeidhm maidir le cosaint screamhuisce agus forbairt inbhuanaithe.</p>	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht</p>

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
<p>Pleananna Áitiúla Eacnamaíochta agus Pobail (PÁEP)</p>	<p>Is í an fhís uileghabhálach do gach PÁEP ná: “folláine agus cáilíocht beatha na saoránach agus na bpobal a chur chun cinn”</p>	<p>Is é cuspóir an PÁEP, dá bhforáiltear san Acht um Athchóiriú an Rialtais Áitiúil, 2014, na cuspóirí agus na gníomhartha a leagan amach, ar feadh tréimhse sé bliana, is gá chun forbairt eacnamaíoch agus forbairt áitiúil agus pobail na limistéar údaráis áitiúil, ann féin go díreach agus i gcomhpháirtíocht le geallsealbhóirí forbartha eacnamaíochta agus pobail eile.</p>	<p>chomhshaoil.</p> <p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
<p>Pleananna Forbartha, Pleananna Ceantair Áitiúil, Scéimeanna Pleanála</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Leagann sé amach cuspóirí pleanála d'fhorbairt úsáid talún (lena n-áirítear cuspóirí iompair). • Creat straitéiseach le haghaidh pleanáil agus forbairt inbhuanaithe lena n-áirítear iad siúd atá leagtha amach sa Chreat Pleanála Náisiúnta agus sna Straitéisí Réigiúnacha Eacnamaíochta agus Spáis. • Leagann sé amach na beartais agus na moltaí chun forbairt a threorú i gceantar Údaráis Áitiúil ar leith. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sainiúnn sé an bonneagar, an fhorbairt agus an criosú a theastaíonn amach anseo. • Cosnaíonn agus feabhsaíonn sé áiseanna agus an comhshaoil. • Treoraíonn sé údarás pleanála agus moltaí á meas. • Féachann sé le forbairt sa cheantar agus méid an nádúir san fhorbairt phleanáilte a threorú. • Féachann sé le forbairt inbhuanaithe a chur chun cinn. • Foráil d'fhorbairt eacnamaíoch agus oidhreacht nádúrtha an chomhshaoil a chosaint. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
Pleananna/St raitéisí Bonneagar Glas	<ul style="list-style-type: none"> • Cuireann sé cothabháil agus feabhsú an bhonneagair ghlais i gceantar chun cinn. • Féachann sé le bithéagsúlacht agus gnáthóga a chosaint agus a fheabhsú. 	Ní bhaineann le hábhar	Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.
Pleananna Gníomhaíoch ta Bithéagsúlach ta	Féachann sé le bithéagsúlacht agus seirbhísí éiceachórais a chosaint, a chaomhnú, a fheabhsú agus a athchóiriú thar gach speictream.	<ul style="list-style-type: none"> • Cuireann sé síos ar stádas na bithéagsúlachta agus aithníonn sé speicis a bhfuil tábhacht leo. • Leagtar amach cuspóirí agus spriocanna atá le baint amach chun bithéagsúlacht a chothabháil agus a fheabhsú. • Tá sé mar aidhm aige feasacht a mhéadú. 	Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.
Pleananna Oidhreachta	Féachann sé le béim a chur ar thábhacht na hoidhreachta ar leibhéal straitéiseach.	<ul style="list-style-type: none"> • Oidhreachta a bhainistiú agus a chur chun cinn chomh maith le feasacht a mhéadú. 	Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéal	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
		<ul style="list-style-type: none"> Féachaint le hoidhreacht a chaomhnú agus a chosaint. 	<p>reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
Measúnuithe ar Nádúr Tírdhreach Contae	Althníonn sé gné gheografach an tírdhreacha.	<ul style="list-style-type: none"> Sainiathníonn sé cáilíocht, luach, íogaireacht agus cumas an cheantair tírdhreacha. Treoraíonn sé straitéisí agus treoirlínte d'fhorbairt an tírdhreacha sa todhchaí. 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.</p>
Pleananna Bainistíochta Fo-Abhantraí le haghaidh Diúilicíní	<ul style="list-style-type: none"> Sainiathníonn sé stádas reatha an speicis agus an chúis atá le cailleanas nó meath. Sainiathníonn sé an beart is gá chun an 	<ul style="list-style-type: none"> Sainiathnítear brúnna ar Dhiúilicíní Péarla Fionnuisce i gcás gach ceann de na pobail ainmnithe in Éirinn. Leagann sé bearta athchóirithe amach atá riachtanach 	<p>Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a</p>

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
Péarla Fionnuisce	stádas reatha a fheabhsú nó a athbhunú.	chun stádas caomhnaithe fabhrach a chinntiú.	bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.
Pleananna Bainistíochta Riosca le haghaidh Tuilte Dobharcheant air	<ul style="list-style-type: none"> • Arna ullmhú ag Údarás Áitiúla. • Tugann sé achoimre ar cheantair atá i mbaol tuilte go háitiúil. • Leagann sé amach bearta chun baol tuilte a bhainistiú agus a chosc ar leibhéal áitiúil. 	Ní bhaineann le hábhar	Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.
Cláir um Laghdú Truailit he Sliogéisc	Féachann sé le cáilíocht an uisce a fheabhsú agus cosaint nó feabhsú uiscí sliogéisc ainmnithe a chinntiú chun tacú le beatha agus fás sliogéisc agus cur le hardcháilíocht na dtáirgí sliogéisc atá inite go díreach ag daoine.	<ul style="list-style-type: none"> • Sainiúnn sé príomhbhrúnna agus brúnna tánaisteacha ar cháilíocht an uisce i limistéir shliogéisc ainmnithe. • Leagann sé bearta sonracha amach chun aghaidh a thabhairt ar phríomhbhrúnna agus brúnna tánaisteacha ar cháilíocht an uisce. 	Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
		<ul style="list-style-type: none"> Tugann sé aghaidh ar na brúnna sonracha a théann i bhfeidhm ar cháilíocht an uisce i ngach ceantar. 	chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.
Pleananna Réigiúnac ha le haghaidh Bainistíocht Dramhaíola	Tugann na pleananna seo (do réigiúin Chonnacht-Uladh, an Deiscirt agus an Oirthir-Lár Tíre) éifeacht do bheartas dramhaíola náisiúnta agus AE, agus tugann siad aghaidh ar chosc agus ar bhainistiú dramhaíola (lena n-áirítear giniúint, bailiú agus cóireáil) thar an tréimhse 2015- 2021.	Chun dramhaíl a bhainistiú ar bhealach sábháilte agus comhlíontach, teastaíonn straitéis, beartais agus gníomhartha soiléire.	Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach - agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.
Pleananna Gníomhaíoch ta Torainn	Ullmhaítear na Pleananna Gníomhaíochta Torainn de réir cheanglais na Rialachán um Thorann Comhshaoil 2006. Ionstraim Reachtuil 140 de 2006. Tugann na Rialacháin seo éifeacht do Threoir 2002/49/CE de chuid an AE maidir le measúnú agus bainistiú a dhéanamh ar thorann comhshaoil. Leagann an Treoir seo amach próiseas chun torann comhshaoil a bhainistiú ar	Is é príomhchuspóir an Phlean Gníomhaíochta Torainn: <ul style="list-style-type: none"> An pobal a chur ar an eolas agus dul i gcomhairle leo maidir le nochtadh torainn, a éifeachtaí agus na bearta a d'fhéadfaí a bhreithniú chun aghaidh a thabhairt ar fhadhbanna torainn Aghaidh a thabhairt ar shaincheisteanna straitéiseacha torainn trí cheangal a chur ar údarais inniúla pleananna 	Agus an Plean seo á chur i bhfeidhm ní mór cloí le gach reachtaíocht comhshaoil agus ní mór a bheith ag teacht le agus a bheith ag cur go carnach le cuspóirí an chreata rialúcháin do chosaint agus do bhainistiú an chomhshaoil a bhaint amach -

Reachtaíocht, Plean etc.	Achoimre ar an aidhm/ cuspóir/ sprioc ardleibhéil	Achoimre ar chuspóirí, gníomhartha etc. ar leibhéal is ísle	Baint leis an bPlean
	bhealach comhsheasmhach ar fud an AE agus leagann na Rialacháin Torainn amach an cur chuige chun ceanglais na Treorach a chomhlíonadh in Éirinn.	gníomhaíochta a dhréachtú chun saincheisteanna torainn agus a n- iarmhairtí a bhainistiú <ul style="list-style-type: none"> • Torann a laghdú, nuair is féidir, agus cáilíocht fhuaimiúil an chomhshaoil a choinneáil nuair a bhíonn sé maith 	agus seo a dhéanamh i gcomhar le húsáideoirí agus comhlachtaí eile agus a bpleananna srl. - baint amach chuspóirí an chreata rialála le haghaidh cosaint agus bainistíocht chomhshaoil.

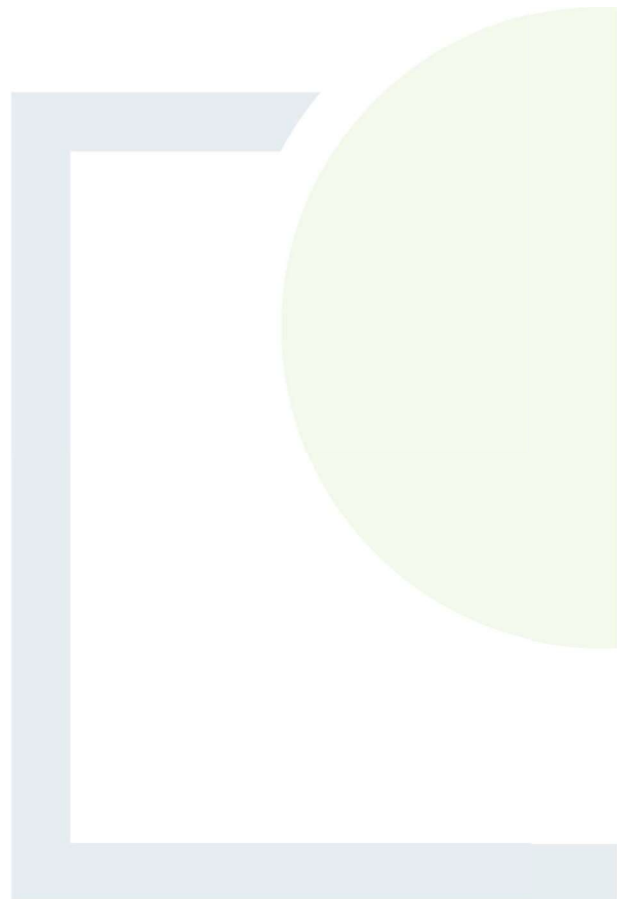

**FEHILY
TIMONEY**

**COMHAIRLEOIRÍ SAN INNEALTÓIREACTH,
SAN EOLAÍOCHT CHOMHSHAOIL & SA
PHLEANÁIL**

AGUISÍN 3

**Tuarascáil Scagthástála MC
de Mhodhnuithe Plean Iar-
Chomhairliúcháin**

TUARASCÁIL MAIDIR LE SCAGHÁSTÁIL LE hAGHAIDH MEASÚNACHT CHUÍ

Tuarascáil Scagthástála MC le haghaidh
Modhnuithe ar Phlean Gníomhaithe
ar son na hAeráide de chuid an Údaráis Áitiúil 2024 – 2029

Ullmhaithe do:

Comhairle Contae Chorcaí

Comhairle Contae Chorcaí
Cork County Council

Dáta: Feabhra 2024

Core House, Pouladuff Road, Cork, T12 D773, Ireland
T: +353 21 496 4133 | E: info@ftco.ie

CORK | DUBLIN | CARLOW

www.fehilytimoney.ie

Tuarascáil Scagthástála Mheasúnacht Chuí le haghaidh Modhnuithe ar Phlean Gníomhaithe ar son na hAeráide de chuid an Údaráis Áitiúil 2024 - 2029

REVISION CONTROL TABLE, CLIENT, KEYWORDS AND ABSTRACT

User is responsible for Checking the Revision Status of This Document

Rev. No.	Description of Changes	Prepared by:	Checked by:	Approved by:	Date:
1	Final	BF/NSC	AT	AT	02/02/2024

Client: Cork County Council

Keywords: Appropriate Assessment Screening Report, Appropriate Assessment, AA, Natura Impact Report, PGAÚÁ, Climate Action Plan Implementation Plan.

Abstract Is díol sásaimh do Fehily Timoney and Company an Tuarascáil Scagthástála MC le haghaidh Modhnuithe ar Ghníomhú ar son na hAeráide de chuid an Údaráis Áitiúil 2024 - 2029 a chur faoi bhráid Chomhairle Contae Chorcaí.

CLÁR NA nÁBHAR

1.	RÉAMHRÁ.....	1
1.2	Próiseas Déanta Plean go dtí Seo	1
1.3	Cuspóir na Measúnachta seo	1
2.	MODHEOLAÍOCHT I dTAOBH SCAGTHÁSTÁIL LE hAGHAIDH MEASÚNACHT CHUÍ.....	3
2.1	Ceanglais Reachtaíochta	3
2.2	Treoir.....	3
2.3	Cur Chuige agus Próiseas na Measúnachta	4
3.	MODHNUITHE AR PHLEAN GNÍOMHAITHE AR SON NA hAERÁIDE DE CHUID AN ÚDARÁIS ÁITIÚIL.....	7
4.	SCAGTHÁSTÁIL LE hAGHAIDH MEASÚNACHT CHUÍ.....	12
4.1	Réamhfhocal maidir le Scagthástáil	12
4.2	Critéir Measúnachta	12
4.3	Gnéithe de na Modhuithe Plean a d’Fhéadfadh a bheith ina gCúis le hÉifeachtaí Áirithe	14
4.1	Achoimre ar an Meastóireacht.....	24
4.2	Pleananna agus Cláir Eile.....	24
5.	CONCLÚID.....	25
6.	TAGAIRTÍ.....	26

LIOSTA NA nAGUISÍNÍ

Aguisín 1: Sonraí an Údair

LIOSTA na Táblaí

Lch

Tábla 3-1:	Achoimre ar Mhodhnuithe Ghníomh an Phlean	7
Tábla 4-1:	Meastóireacht Impleachtaí Féideartha Comhshaoil de gach Athrú ar Ghníomh an Phlean	15

1. RÉAMHRÁ

1.1 Cúlra

Is é seo an Tuarascáil Scagthástála maidir le Measúnacht Straitéiseach Comhshaoil (MSC) le haghaidh Modhnuithe ar Phlean Gníomhaithe ar son na hAeráide de chuid Údaráis Áitiúil Chomhairle Contae Chorcaí (CCC) (dá ngairtear an 'PGAÚÁ' nó an 'Plean') 2024 - 2029.

Leagtar amach in alt 16 den Acht um Ghníomhú Aeráide agus um Fhorbairt Ísealcharbóin (Leasú), 2021, na forálacha lena rialaítear bunú agus feidhmiú PGAÚÁ. Mar chuspóir leathan ag PGAÚÁ, déanfar beartais oiriúnaithe agus mhaolaithe a shainaithint ag leibhéal áitiúil chun tacú le laghdú Astaíochtaí Gás Ceaptha Teasa (GCT) laistigh d'údarás áitiúil mar eagraíocht agus tríd an bpobal áitiúil. Déanfar na PGAÚÁanna a chur chun feidhme thar thréimhse cúig bliana.

1.2 Próiseas an MSC go dtí seo

Ullmhaíodh dréacht-leagan den PGAÚÁ. Bhí Dréacht-Tuarascáil Comhshaoil MSC ag gabháil leis an cáipéis seo a rinne breithniú, measúnú agus cur i láthair ar éifeachtaí comhshaoil an Dréacht PGAÚÁ ar an mbonnlíne comhshaoil agus inar cuireadh i láthair bearta maolaithe chun éifeachtaí comhshaoil aitheanta a sheachaint nó a íoslaghdú. Rinneadh an próiseas i gcomhréir le ceanglais na Treorach MSC1 agus reachtaíocht trasuímh náisiúnta.

Rinneadh Measúnacht Chúil (MC) ar an Dréacht-PGAÚÁ freisin i gcomhréir leis na Treoir maidir le Gnáthóga² agus reachtaíocht trasuímh náisiúnta. Mar sin, ullmhaíodh Dréacht-Tuarascáil Tionchair Natura (NIR) freisin, inar breithníodh éifeachtaí an Dréacht-PGAÚÁ ar shuíomhanna Eorpacha. Leis an tuarascáil sin, rinneadh eolas ar an bpróiseas MSC go cúil.

Chuathas i mbun tréimhse comhairliúcháin maidir leis an Dréacht-PGAÚÁ, an Dréacht-Tuarascáil Comhshaoil MSC agus an Dréacht-NIR. Tugadh cuireadh d'údaráis reachtúla comhshaoil, páirtithe leasmhara agus baill den phobal aighneachtaí a dhéanamh maidir leis an Dréacht-PGAÚÁ agus an Dréacht-MSC Tuarascáil Comhshaoil agus Dréacht-NIR a ghabhann leis.

Rinne CCC athbhreithniú ar na haighneachtaí uile a rinneadh maidir leis an doiciméadacht seo. Cuireadh na haighneachtaí sin san áireamh sular tugadh an PGAÚÁ chun críche. D'ullmhaigh CCC Tuarascáil an Phríomhfheidhmeannaigh maidir leis na haighneachtaí a fuarthas. Leis an gcáipéis seo, tugtar eolas maidir leis na haighneachtaí a fuarthas, freagraí CCC ar na haighneachtaí, agus Modhnuithe ar Ghníomh na bPleananna a thagann chun cinn i ndiaidh breithniú a dhéanamh ar na haighneachtaí.

1.3 Cuspóir na Measúnachta seo

Ní mór Measúnacht Scagthástála MSC a dhéanamh ar gach modhnú a dhéantar ar na Dréachtghníomhartha PGAÚÁ a thagann chun cinn i ndiaidh breithniú a dhéanamh ar na haighneachtaí. Is é cuspóir na measúnachta seo a aithint cibé an mbeidh éifeachtaí breise ar shuíomhanna Eorpacha mar thoradh ar mhodhnuithe Gníomhaíochta an Phlean nár breithníodh cheana sa phróiseas MC go dtí seo, agus a chur in iúl an bhfuil nó nach bhfuil gá le MC iomlán ar mhodhnuithe an Phlean Gníomhaíochta. Ní bhreithníonn an Mheasúnacht Scagthástála MSC seo ach athruithe ar na 'Gníomhartha' ceangailteacha a shainítear sa Phlean.

¹ Treoir 92/43/CEE na Comhairle an 21 Bealtaine 1992 maidir le caomhnú gnáthóg nádúrtha agus fána agus flóra fiáine.

²Treoir 2001/42/CE ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 27 Meitheamh 2001 maidir le measúnú ar éifeachtaí áirithe pleananna agus clár ar an gcomhshaol.

Sa tuarascáil seo, déantar Scagthástáil an MSC an rinneadh a thairfead chun an gá le MSC a dhéanamh sa chás seo a thairfead. Beidh an tuarascáil seo ag teacht leis na modhnuithe a thairfeadh sa Ghníomh Plean.

Ba cheart an tuarascáil seo a léamh in éineacht leis na cáipéisí seo a leanas:

1. PGAÚÁ Chomhairle Contae Chorcaí 2024 - 2029.
2. An Dréacht-Tuarascáil Comhshaoil MSC le haghaidh PGAÚÁ Chomhairle Contae Chorcaí 2024 - 2029.
3. An Dréacht-NIR le haghaidh PGAÚÁ Chomhairle Contae Chorcaí 2024 - 2029.
4. Tuarascáil Phríomhfheidhmeannach PGAÚÁ Chomhairle Contae Chorcaí
5. An Tuarascáil Scagthástála MC le haghaidh modhnuithe ar PGAÚÁ Chomhairle Contae Chorcaí 2024 - 2029.

2. MODHEOLAÍOCHT I dTAOBH SCAGHÁSTÁIL LE HAGHAIDH MEASÚNACHT CHUÍ

2.1 Ceanglais Reachtaíochta Legislative

Le Treoir 92/43/CEE ón gComhairle maidir le Caomhnú Gnáthóg Nádúrtha agus Fána agus Flóra Fiáine (an Treoir maidir le Gnáthóga), soláthraítear cosaint dhlíthiúil le haghaidh cosaint na ngnáthóg agus na speiceas a bhfuil tábhacht ag baint leo san Eoraip. Leis an Treoir maidir le Gnáthóga, cuirtear cosaint dhlíthiúil ar fáil do ghnáthóga agus speiceas a bhfuil tábhacht ag baint leo san Eoraip. Is í aidhm fhoriomlán na Treorach maidir le Gnáthóga ná “stádas fabhrach caomhantais” na ngnáthóg agus na speiceas is díol spéise don Chomhphobal Eorpach a chothabháil nó a athbhunú. Tá na gnáthóga agus na speicis seo liostaithe sna Treoracha maidir le Gnáthóga agus Éin (Treoir maidir le Gnáthóga mar atá thuas agus Treoir 2009/147/CE maidir le héin fhiáine a chaomhnú) agus tá Limistéir faoi Chaomhnú Speisialta (LCSanna - Caomhnú) agus Limistéir faoi Chosaint Speisialta (LCSanna - Cosaint) sainithe chun cosaint a thabhairt do na daoine is leochailf ina measc. Tugtar láithreáin Eorpacha ar an dá ainmniúchán seo le chéile agus tugtar láithreáin Eorpacha orthu.

Le hAirteagal 6(3) agus Airteagal 6 (4) den Treoir maidir le Gnáthóga, leagtar amach trialacha cinnteoireachta le haghaidh pleananna agus tionscadail ar dóigh dóibh dul i gcion ar láithreáin den sórt sin. Le hAirteagal 6(3), bunaítear an ceanglas maidir le MC. Cuirtear na ceanglais seo chun feidhme i bPoblacht na hÉireann le Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Éin agus Gnáthóga Nádúrtha) 2011 (arna leasú) agus an tAcht um Pleanáil agus Forbairt 2000 (arna leasú). Go sonrach, deirtear an méid seo a leanas in Airteagal 6(3) den Treoir maidir le Gnáthóga:

“Beidh aon phlean nó tionscadal nach bhfuil baint dhíreach nó riachtanach le bainistiú an láithreáin (láithreáin Natura 2000) ach ar dóigh go mbeidh éifeacht shuntasach aige air, ina aonar nó i gcomhcheangal le pleananna nó tionscadail eile, faoi réir Measúnacht Chuí ar a impleachtaí don láithreán i bhfianaise chuspóirí caomhnaithe an láithreáin. I bhfianaise chonclúidí an mheasúnaithe ar na himpleachtaí don láithreán agus faoi réir fhorálacha mhír 4, ní aontóidh na húdaráis náisiúnta inniúla leis an bplean nó leis an tionscadal ach amháin tar éis dóibh a bheith cinnte nach ndéanfaidh sé dochar do shláine an láithreáin lena mbaineann agus, más iomchuí, tar éis tuairim an phobail i gcoitinne a fháil”.

Mar sin, is ionann an próiseas MC agus measúnú ar na príomh-choincheapa seo a leanas:

- Cibé an féidir plean nó tionscadal a eisiáimh ó cheanglais an MC toisc go bhfuil baint dhíreach aige nó aici le bainistiú láithreán Eorpach.
- Cibé an mbeidh nó nach mbeidh tionchar féideartha suntasach ag an tionscadal ar láithreán Eorpach, ina aonar nó i gcomhcheangal le tionscadail nó pleananna eile, i bhfianaise chuspóirí caomhnaithe an láithreáin nó má tá éiginnteacht iarmharach ann maidir le tionchar féideartha.

Níl feidhm ag forálacha Airteagal 6(3) nuair atá an plean nó tionscadal beartaithe ‘ceangailte le nó riachtanach maidir le bainistiú an láithreáin’. Sa chás go bhfuil feidhm ag próiseas foirmiúil toilithe, is é an t-údarás inniúil ábhartha a dhéanann cinneadh de réir Airteagal 6(3) den Treoir maidir le Gnáthóga a chríochnaíonn an próiseas MC.

2.2 Treoir

Rinneadh an mheasúnacht de réir na treorach seo a leanas:

- Measúnacht ar Phleananna agus Tionscadail a Dhéanann Dífear Suntasach do Láithreáin Natura 2000: Treoir mhodheolaíoch maidir le forálacha Airteagal 6(3) agus Airteagal 6(4) den Treoir maidir le Gnáthóga 92/43/CEE, Foilseachán Oifigiúil na gComhphobal Eorpach Lucsamburg (An Coimisiún Eorpach, 2002).

- Rinneadh nuashonrú ar an gcáipéis seo ag Measúnacht ar phleananna agus tionscadail i ndáil le láithreáin Natura 2000 - Treoir mhodheolaíoch maidir le forálacha Airteagal 6(3) agus Airteagal 6(4) den Treoir maidir le Gnáthóga 92/43/CEE. Fógra ón gCoimisiún (2021) An Bhruiséil, 28.9.2021 C(2021) 6913 deiridh;
- Measúnacht Chuí ar Phleananna agus Tionscadail in Éirinn: Treoirlínte le haghaidh Údaráis Pleanála. An tSeirbhís Páirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra, an Roinn Comhshaoil, Oidhreacht agus Rialtais Áitiúil, Baile Átha Cliath (2009, nuashonraithe in 2010).
- Fógra an Coimisiúin: Láithreáin Natura 2000 a bhainistiú. Forálacha Airteagal 6 den Treoir maidir le Gnáthóga 92/43/CEE. An Coimisiún Eorpach (2018). An Bhruiséil, (2019/C 33/01). OJ C 33, 25.1.2019;
- Lámhleabhar Léirithe Ghnáthóga an Aontais Eorpaigh. Leagan EUR 28. An Coimisiún Eorpach 2013;
- Nóta Cleachtais ón ORP PN01 Scagthástáil maidir le Measúnacht Chuí le haghaidh Bainistiú Forbartha, Oifig an Rialálaí Pleanála (2021).

Tá an scagthástáil MC bunaithe ar an eolas eolaíoch is fearr agus baineadh úsáid as saineolas éiceolaíochta agus hidreolaíoch. Ina theannta sin, rinneadh athbhreithniú mionsonraithe ar líne ar litríocht eolaíoch foilsithe agus ar litríocht 'liath'. Áiríodh leis sin athbhreithniú mionsonraithe ar Shuíomh Gréasáin na bPáirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra lena n-áirítear mapáil agus tuarascálacha a bhí ar fáil do láithreáin ábhartha agus go háirithe leasanna cáilitheacha íogaire/leasanna caomhantais speisialta a gcuirtear síos orthu agus a gcuipóirí caomhnaithe. Rinneadh athbhreithniú freisin ar Amharcóir Léarscáile Samhlaithe an GCC (www.epa.ie) agus ar thuarascálacha a bhí ar fáil:

- Déantar sainmhínte ar stádas caomhantais, ardchaighdeán agus tábhacht arna n-úsáid sa mheasúnacht seo a shainiú i gcomhréir le 'Láithreáin Natura 2000 a Bhainistiú: Forálacha Airteagal 6 den Treoir maidir le Gnáthóga 92/43/CEE (CE, 2000).
- Sainmhíntear stádas caomhantais gnáthóige nádúrtha mar shuim na dtionchar a bhíonn ag gníomhú ar ghnáthóg nádúrtha agus a speicis tipiciúla a d'fhéadfadh tionchar a bheith acu ar a dáileadh nádúrtha fadtéarmach, a struchtúr agus a feidhmeanna chomh maith le maireachtáil fadtéarmach a speiceas tipiciúla;
- Sainmhíntear stádas caomhnaithe speicis mar shuim na dtionchar a ghníomhaíonn ar an speiceas lena mbaineann a d'fhéadfadh tionchar a bheith aige ar dháileadh fadtéarmach agus ar fhlúirse a dhaonra;
- Sainmhíntear sláine Láithreáin Eorpaigh mar chomhleanúnachas struchtúr agus feidhm éiceolaíoch an láithreáin, ar fud a limistéar ar fad, nó na gnáthóga, coimpléasc gnáthóg agus/nó daonraí speiceas a bhfuil nó a mbeidh an láithreán rangaithe ina leith; agus
- Ba cheart éifeacht shuntasach a chinneadh i ndáil le gnéithe sonracha agus coinníollacha comhshaoil an láithreáin chosanta lena mbaineann an plean nó an tionscadal, agus cuspoirí caomhnaithe an láithreáin á gcur san áireamh go háirithe.

2.3 Cur Chuige agus Próiseas na Measúnachta

Táirgeadh an Dréacht-NIR do Dhréacht-PGAÚÁ CCC Sa tuarascáil seo, tá an fhaisnéis maidir leis an timpeallacht is faighteoir, láithreáin Eorpacha, agus éifeachtaí féideartha an Dréacht-PGAÚÁ ar láithreáin Eorpacha. Sainítear sa tuarascáil freisin na bearta maolaithe arna ndearadh chun na héifeachtaí ar láithreáin Eorpacha a chosaint agus a íoslaghdú. Rinneadh tagairt don fhaisnéis atá sa Dréacht-NIR seo le linn na Measúnachta Scagthástála MC atá doiciméadaithe sa tuarascáil seo a dhéanamh.

Tosaíonn an mheasúnacht sin amach le cur síos ar na modhuithe ar Gníomh an Phlean atá á mbreithniú. Aithnítear ansin na cineálacha tionchair is dóichí de bharr modhuithe Gníomh an Phlean agus déantar iad a mheas ag féachaint do nádúr agus do shaintréithe mhodhuithe Gníomh an Phlean.

Cuirfear an próiseas foriomlán MC i gcrích in NIR iomlán athbhreithnithe ag deireadh phróiseas forbartha an phlean, lena gcuimseofar gach céim, modhnú agus tuarascáil/measúnacht idirlinne.

Rinneadh staidéar éiceolaíochta deisce i gcás na Measúnachta Scagthástála MC de mhodhnuithe Ghníomh an Phlean, lenar áiríodh an méid seo a leanas:

- Láithreáin Eorpacha a bhféadfadh modhnuithe Plean Gníomhaíochta dul i bhfeidhm orthu a shainiú.
- Sainiú chonairí shuíomhanna na hEorpa.
- Athbhreithniú ar achoimrí ar láithreáin NPWS agus ar chuspóirí caomhnaithe le haghaidh láithreáin Eorpacha ábhartha.
- Imscrúdú ar an bhfaisnéis atá ann maidir le speiceas cosanta.

Is éard a bhí i gceist leis an measúnacht deisce sin go príomha ná athbhreithniú ar an Dréacht-NIR a táirgeadh don Dréacht-PGAÚA.

Is próiseas atriallach é an próiseas chun an dóchúlacht go mbeidh tionchar suntasach ag plean nó tionscadal ar láithreáin Eorpacha a chinneadh atá dírithe ar shamhail Foinse-Conair-Gabhdóir (F-C-G). Chun go mbunófar éifeacht, ní mór do na trí ghné den mheicníocht seo a bheith i bhfeidhm. Is leor gné amháin den mheicníocht a bheith as láthair nó a bhaint de chun a chinneadh nach bhfuil aon ábharthacht nó suntas ag baint le héifeacht ionchasach.

- Foinse/Foinsí – m.sh. rith chun srutha truailléan, torann, baint fásra srl.;
- Conair(i) – nascáil nascachta éiceolaíochta m.sh., screamhuisce le ceangal le gnáthóga bogaigh cáilitheacha in aice láimhe; agus,
- Gabhdóir(i) – acmhainní éiceolaíochta lena dtacaítear leis na gnáthóga agus speiceas incháilithe de láithreáin Eorpacha.

I gcomhthéacs na tuarascála sin, is ionann gabhdóir agus gné éiceolaíoch arna húsáid ag Leasanna Cáilitheacha (QI) nó ag Leasanna Caomhantais Speisialta (SCI) de chuid láithreán Eorpach. Is ionann foinse agus aon ghné de mhodhnuithe ar Ghníomh an Phlean arb eol go n-idirghníomhaíonn siad le próisis éiceolaíochta. Is ionann conair agus ceangal nó nasc ar bith idir an foinse agus an gabhdóir³.

Gné thábhachtach den phróiseas MC is ea Cuspóirí Caomhnaithe, Qlanna agus/nó SCInna na láithreáin Eorpacha a bhfuil measúnacht de dhíth orthu a shainiú. Is iad QI na gnéithe gnáthóige agus na speicis atá liostaithe in Iarscríbhinn I agus Iarscríbhinn II den Treoir maidir le Gnáthóga a bhfuil gach láithreán Eorpach ainmnithe agus ar tugadh cosaint dó. Is gnáthóga bogaigh agus speicis éan iad SCInna atá liostaithe in Iarscríbhinn I agus II den Treoir maidir le hÉin. Tá sé ríthábhachtach freisin go mbreithneofar mar chuid den mheasúnú na bagairtí ar na dálaí éiceolaíochta / comhshaoil a theastaíonn chun tacú le Qlanna agus SCInna.

Ceistítear ansin an dóchúlacht go mbeidh tionchar suntasach, lena n-áirítear éifeachtaí i dteannta a chéile, ar Láithreáin Eorpacha ag féachaint do chineál agus do shaintréithe modhnuithe ar Ghníomh an Phlean, bealaí comhshaoil, agus íogaireacht na láithreán Eorpach ábhartha.

Sa chás go gcinntear gur dóchúil go mbeidh éifeachtaí suntasacha, nó nuair a bhíonn éiginnteacht ann maidir leis an dóchúlacht go mbeidh tionchar suntasach, ní mór modhnú Gníomhaíochta an Phlean a bheith faoi réir MC Chéim 2 agus ullmhú Thuarascáil Tionchair Natura (NIR).

³ Leas cáilitheach nó leasanna caomhantais speisialta an láithreáin Eorpaigh atá i gceist agus íogaireachtaí aitheanta na ngabhdóirí éiceolaíochta seo

Ag féachaint do Theachtaireacht ón gCoimisiún Eorpach maidir le Prionsabal an Réamhchúrait (An Coimisiún Eorpach, 2000):

“ní féidir easpa fianaise eolaíoch ar éifeacht dhiúltach shuntasach gnímh a úsáid mar chosaint ar an ngníomh seo a fhorghnas. Nuair a chuirtear i bhfeidhm é ar nós imeachta Airteagal 6(3), tugtar le tuiscint le prionsabal an réamhchúrait nach mór a léiriú nach bhfuil éifeacht dhiúltach ar láithreáin Natura 2000 sular féidir plean nó tionscadal a údarú. I bhfocail eile, má tá easpa cinnteachta i dtaobh an mbeidh aon éifeachtaí diúltacha ann, ní féidir an plean nó an tionscadal a cheadú.”

Tá an scagthástáil MC sin bunaithe ar an eolas eolaíoch is fearr agus baineadh úsáid as saineolas éiceolaíochta. Ina theannta sin, rinneadh athbhreithniú mionsonraithe ar líne ar litríocht eolaíoch foilsithe agus ar litríocht 'liath'. Áiríodh leis sin athbhreithniú mionsonraithe ar Shuíomh Gréasáin na bPáirceanna Náisiúnta agus Fiadhúlra lena n-áirítear mapáil agus tuarascálacha a bhí ar fáil do láithreáin ábhartha agus go háirithe leasanna cáilitheacha íogaire/leasanna caomhantais speisialta a gcuirtear síos orthu agus a gcuipóirí caomhnaithe.

3. MODHNUITHE AR PHLEAN GNÍOMHAITHE AR SON NA hAERÁIDE DE CHUID AN ÚDARÁIS ÁITIÚIL

Tá choimre ar na modhnuithe ar Gníomh an Phlean a tháinig chun cinn tar éis breithniú a dhéanamh ar aighneachtaí comhairliúcháin ar fáil i dTábla 3-1.

6.1 Tábla 3-1: Achoimre ar Mhodhnuithe Gníomh an Phlean Action

Gníomh	Achoimre ar an Modhnú
4.2.1.2.1	<p>Rinneadh an beart thíos a leasú:</p> <p>Fanfaidh an struchtúr inmheánach atá ann cheana féin d’fhorbairt an phlean seo i bhfeidhm ar dtús agus déanfar é a oiriúnú ar feadh shaolré an phlean chun freagairt do dhúshlán nua de réir mar a thagann siad aníos. Cothóidh an struchtúr seo comhoibriú idir-rannach chun a chinntiú go ndéantar tuairisciú ar an dul chun cinn atá á dhéanamh maidir le ‘monatóireacht ar chur chun feidhme’ gníomhartha an phlean chun an phlean seo a chur i gcrích. Seo a leanas an struchtúr:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Grúpa Stiúrtha déanta de bhainistíocht shinsearach ardleibhéal, faoi chathaoirleacht an Phríomhfheidhmeannaigh, arb é is cuspóir dó na spriocanna foriomlána a leagan síos maidir leis an bPlean Gníomhaithe ar son na hAeráide a sheachadadh, lena n-áirítear buiséid agus acmhainní. Tagann an grúpa seo le chéile 1-2 uair sa bhliain. 2. Grúpa Oibriúcháin atá faoi chathaoirleacht an Bhainisteora Rannáin atá freagrach as an Stiúrtóireacht Comhshaoil. Is grúpa bainistíochta sinsearaí é seo freisin agus tuairiscíonn sé don Ghrúpa Stiúrtha. Is é cuspóir an ghrúpa seo a chinntiú go dtugann na stiúrtóireachtaí faoi na gníomhartha aonair agus sonracha a áirítear sa Phlean Gníomhaithe ar son na hAeráide, coinbhleachtaí a laghdú agus tógáil ar shineirgí. Tagann an grúpa seo le chéile 2-4 huair sa bhliain. 3. 3. Grúpa Forfheidhmithe, a chuireadh ionadaí ó gach stiúrtóireacht agus feidhm, atá comhdhéanta de mheánbhainistíocht a dhéanann athbhreithniú ar lóistíocht agus ar chur i bhfeidhm gníomhaíochtaí aonair ó lá go lá. Beidh an Comhordaitheoir Gníomhaithe ar son na hAeráide ina chathaoirleach ar an ngrúpa seo agus tiocfaidh sé le chéile de réir mar is gá agus uair sa ráithe ar a laghad.
4.2.1.2.3	<p>Rinneadh an beart thíos a leasú:</p> <p>A chinntiú go ndéantar gníomhartha ábhartha ón bPlean Gníomhaithe ábhartha ar son na hAeráide seo a ionchorprú i bpleananna, straitéisí agus beartais uile na Comhairle, lena n-áirítear pleananna oibre rannóige, pleananna foirne agus cláir oibre cruinnithe foirne.</p>
4.2.1.2.7	<p>Rinneadh an beart thíos a leasú:</p> <p>Le tacaíocht ón Oifig Réigiúnach um Gníomhú ar son na hAeráide, déanfaidh an Chomhairle faireachán ar fhorbairtí beartais Eorpacha agus náisiúnta agus ionchorpróidh sí de réir mar is cuí a bhaineann le cur chuige na Comhairle maidir le Gníomhú ar son na hAeráide.</p>

Gníomh	Achoimre ar an Modhnú
4.2.1.3.2	<p>Rinneadh an beart thíos a leasú:</p> <p>'Tacú leis an gClár um Ghníomhú Pobail ar son na hAeráide agus é a riaradh, arna mhaoiniú ag an Roinn Comhshaoil, Aeráide agus Cumarsáide. A ligfidh do phobail iarratas a dhéanamh ar dheontais chun tionscadail aeráide a chumasú ar leibhéal áitiúil.'</p>
4.4.1.1.1	<p>Rinneadh an beart thíos a leasú:</p> <p>'Tacú le pobail léargas ar ghníomhú ar son na haeráide a chomhchruthú trí oibriú le samhlacha/meicníochtaí pobail atá ann cheana (m.sh., Pobail Fuinnimh Inmharthana, SEAI, PPN srl) agus tacú le samhlacha nua freisin, nuair is cuí. '</p>
4.4.1.2.9	<p>Rinneadh an beart thíos a leasú:</p> <p>'Tacú agus oibriú le Clár Uisce na nÚdarás Áitiúil chun freagairt phobail a spreagadh chun caomhnú uisce a spreagadh agus éifeachtúlacht úsáide uisce níos fearr sa phobal, i gcomhar le grúpaí pobail áitiúla. '</p>
4.4.1.3.1	<p>Rinneadh an beart thíos a leasú chun an focal 'pobal' a chur san áireamh agus chun na sonraí airgeadais a fhágáil ar lár:</p> <p>'Tacú le seachadadh tionscadal Gníomhaithe ar son na hAeráide Áitiúla a mhaoinitear tríd an gClár nua um Ghníomhú ar son na hAeráide Pobail (CCAP). Feidhmeoidh an Clár um Ghníomhú ar son na hAeráide Pobail faoi na téamaí seo a leanas.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Baile / Pobal / Fuinneamh • Taisteal • Bia agus Dramhaíl • Siopadóireacht agus Athchúrsáil • An Aeráid Áitiúil agus an Comhshaoil. '
4.5.1.1	<p>Rinneadh an cuspóir thíos a leasú chun an focal 'ullmhaigh' a fhágáil ar lár:</p> <p>'Cuspóir: An Plean Gníomhaithe Bithéagsúlachta a chur i bhfeidhm agus aird á tabhairt ar thionchair an athraithe aeráide.'</p>
4.5.1.1.2	<p>Rinneadh an beart thíos a leasú chun an focal 'deiseanna' a chur san áireamh agus chun na focail 'pleananna comharsanachta' a fhágáil ar lár:</p> <p>'Oibriú le páirtithe leasmhara agus le pobail chun réimsí oiriúnacha a aithint le haghaidh deiseanna Téarnamh Dúlra. '</p>
4.5.1.1.5	<p>Rinneadh an beart thíos a leasú:</p> <p>'Oibriú le páirtithe leasmhara chun rannpháirteachas agus feasacht ar dheachleachtais thionscadail agus thionscnaimh an Ionaid Náisiúnta le Sonraí Bithéagsúlachta a chur chun cinn..'</p>
4.5.1.2.2	<p>Rinneadh an beart thíos a leasú:</p> <p>'Oibriú le páirtithe leasmhara chun suirbhé a dhéanamh ar fud an chontae chun bogaigh a aithint agus a mhapáil; chun cosaint a thabhairt do bhogaigh atá i seilbh an Údaráis Áitiúil agus chun iad a chur ar ais mar a bhí; agus chun tacú le húinéirí talún agus le daoine eile maidir le bogaigh a chosaint agus a chur ar ais mar a bhí i gcomhréir le ceanglais ábhartha maidir le cosaint an chomhshaoil, lena n-áirítear</p>

Gníomh	Achoimre ar an Modhnú
	ceanglais a bhaineann le cáilíocht uisce, gnáthóg agus speicis faoi chosaint.'
4.5.1.2.6	Rinneadh an beart thíos a leasú: 'Deiseanna a aithint chun naisc éiceolaíocha a chaomhnú, a fheabhsú agus a fhorbairt idir limistéir a bhfuil ardluach bithéagsúlachta ag baint leo agus aird chuí á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail an timpeallacht uisce glactha, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha agus cáilíocht aeir áitiúil. '
4.5.1.3	Rinneadh an beart thíos a leasú: 'Cuspóir: Coinneáil Bithéagsúlachta agus glanhnóthachan i bhforbairt agus i gcomhforbairt áite a leabú ag a bhfuil cuspóir dearfach ó thaobh an nádúir de.'
4.5.1.4.5	Rinneadh an beart thíos a leasú: ' Aitheantas a thabhairt d'athghiniúint nádúrtha coillte agus deiseanna a aithint le haghaidh plandú crann dúchasach agus cruthú coillearnaí dúchasach laistigh de chúlsoláthar talún an údaráis - agus féachaint le leas a bhaint as an Scéim um Chruthú Coillearnach ar Thailte Poiblí agus scéimeanna deontaschúnta eile chun clúdach coillearnaí dúchasacha sa chontae a leathnú, go háirithe sa chás gur féidir buntáistí sineirgiteacha a bhaint amach..'
4.5.2.1.1	Rinneadh an beart thíos a leasú: 'Tacú le gníomhaíochtaí Coistí Oibriúcháin Réigiúnacha na Creat-Treorach Uisce agus cabhrú le feabhas a chur ar chaighdeán cáilíochta uisce agus socruithe monatóireachta, ionas go mbeidh siad oiriúnach don fheidhm i gcónaí, agus ionas gur féidir na sonraí a ghintear a roinnt le cinnteoirí eile. '
4.5.2.1.4	Rinneadh an beart thíos a leasú: 'Bainistiú tuilte nádúrtha a úsáid nuair is indéanta agus inmharthana ó thaobh airgeadais de, agus aird chuí á tabhairt ar an ngá atá le híogaireachtaí comhshaoil a chosaint ag na suíomhanna sin, lena n-áirítear cáilíocht an uisce, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha, conairí bruachánacha agus éiceolaíocht uisceach. '
4.5.2.2.1	Rinneadh an beart thíos a leasú: 'An Straitéis Náisiúnta um Aer Glan a chur i bhfeidhm agus le tacaíocht ón rialtas láir agus ón GCC, a chinntiú go mbíonn socruithe monatóireachta oiriúnach don fheidhm i gcónaí, ionas gur féidir na sonraí a ghintear a roinnt le cinnteoirí eile. '
4.5.2.3.3	Rinneadh an beart thíos a leasú: 'Staidéar Iompair ar Dhríodar Trá a dhéanamh, chun monatóireacht a dhéanamh ar láithreáin roghnaithe, athrú cósta a dhoiciméadú le himeacht ama, samhlacha tuarthacha a fhorbairt agus a bhailíochtú agus maoiniú agus a bheith mar threoir d'idirghabhálacha amach anseo, ag tabhairt aird mar is cuí d'íogaireachtaí comhshaoil amhail láithreáin Eorpacha agus an bhithéagsúlacht. '

Gníomh	Achoimre ar an Modhnú
4.5.4.1.2	Rinneadh an beart thíos a leasú: 'Straitéis um Chrainn a fhorbairt chun tacú le cuspóirí an Phlean Forbartha Contae agus creat a chur ar fáil chun crainn agus coillearnacha a phleanáil, a chosaint, a phlandáil agus a bhainistiú ar réadmhaoín de chuid na Comhairle; ag cinntiú go ndíreofar ar chrainn dhúchasacha agus go dtabharfar aird chuí ar íogaireachtaí comhshaoil amhail láithreáin Eorpacha agus bithéagsúlacht. '
4.7.1.1.1	Rinneadh an beart thíos a leasú: ' Comhoibriú le pobail agus le páirtithe leasmhara maidir le Straitéis Iompair Limistéar Cathrach Chorcaí (CMATS). '
4.7.1.1.2	Rinneadh an beart thíos a leasú: 'A bheith ag comhoibriú le pobail agus le páirtithe leasmhara maidir leis na Pleananna Iompair Áitiúla do bhailte de réir mar a fhorbraíonn an Chomhairle na pleananna. '
4.7.1.3.1	Rinneadh an beart thíos a leasú: 'Fás a chur chun cinn in áiteanna a bhaineann tairbhe as acmhainn reatha d'iompar poiblí ardchaighdeán. '
4.8.5.2.7	Rinneadh an beart thíos a leasú: 'I rith shaolré oibríochtúil scéimeanna cosanta tuile, cinntigh go n-úsáideann aon nuashonrú agus/nó athsholáthar an teicneolaíocht agus/nó an dea-chleachtas is fearr atá ar fáil ó thaobh fuinnimh de, lena n-áirítear réitigh nuálacha nuair is inmharthana ó thaobh airgeadais de. '
4.4.1.3.1	Rinneadh an Roinn Cheannais don bheart a leasú: ' Comhshaol, An tAthrú Aeráide & Seirbhísí Éigeandála'
4.5.1.1.2	Rinneadh an PTF don bheart a leasú: 'Líon na dTionscadal Téarnaimh Dúlra a sainaithníodh. '
4.5.1.2.3	Rinneadh an PTF don bheart a leasú: 'Líon na gCruinnithe a tionóladh. '
4.5.1.2.6	Rinneadh an PTF don bheart a leasú: 'Líon na ndeiseanna a sainaithníodh. '
4.5.1.3.1	Rinneadh an t-achar ama don bheart a leasú: 'Athbhreithniú Bliantúil'
4.5.1.3.2	Rinneadh an PTF don bheart a leasú: 'Bearta éiceolaíochta agus bithéagsúlachta a chuimsiú i dtionscadail phoiblí. ' Rinneadh an t-achar ama don bheart a leasú: 'Athbhreithniú Bliantúil'
4.5.1.5.1	Rinneadh an t-achar ama don bheart a leasú: 'Laistigh de 3 bliana '
4.5.2.1.4	Rinneadh an t-achar ama don bheart a leasú: 'Athbhreithniú Bliantúil'

Gníomh	Achoimre ar an Modhnú
4.5.3.1.2	Rinneadh an PTF don bheart a leasú: 'Líon na scéimeanna a cuireadh i bhfeidhm.'
4.5.4.1.6	Rinneadh an PTF don bheart a leasú: 'Measúnú ar ghlanghnóthachan bonneagair ghlais.'
4.5.5.1.1	Rinneadh an PTF don bheart a leasú: 'Treoirnótaí a chur i dtoll a chéile agus a eisiúint chomh maith le súil a choinneáil ar rannpháirtíocht réamhphleanála maidir leis na saincheisteanna seo.'
4.5.5.1.2	Rinneadh an PTF don bheart a leasú: Sraitheanna Straitéisí Oideachais a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide a fhorbairt, agus féachaint chuige go seasfaidh forbairtí nua an aimsir.
4.7.1.2.2	Rinneadh an Roinn Cheannais don bheart a leasú: 'Bóithre & Iompar'
4.7.1.2.4	Rinneadh an Roinn Cheannais don bheart a leasú: 'Bóithre & Iompar'
4.7.1.2.5	Rinneadh an Roinn Cheannais don bheart a leasú: 'Bóithre & Iompar' Rinneadh an PTF don bheart a leasú: 'Líon na Scoileanna a Tógadh.'
4.7.1.2.6	Rinneadh an Roinn Cheannais don bheart a leasú: 'Bóithre & Iompar'
4.7.1.3.1	Rinneadh an PTF don bheart a leasú: 'Athbhreithniú a dhéanamh ar líon na n-aonad ceadaithe atá gar do chonairí iompair phoiblí.'
4.7.1.3.2	Rinneadh an PTF don bheart a leasú: 'Líon na bPleananna a cuireadh i gCrích.'
4.8.1.1.1	Rinneadh an PTF don bheart a leasú: 'Cileavatuaireanta ceadaithe de ghiniúint fuinnimh gaoithe amach ón gcósta '
4.8.5.2.4	Rinneadh an Roinn Cheannais don bheart a leasú: 'Bóithre & Iompar'

4. SCAGTHÁSTÁIL LE HAGHAIDH MEASÚNACHT CHUÍ

4.1 Réamhfocal maidir le Scagthástáil

Sainítear leis an gcéim seo den phróiseas aon éifeachtaí suntasacha féideartha ar Láithreáin Eorpacha mar thoradh ar mhodhnuithe Ghníomh an Phlean, ina n-aonar nó i gcomhcheangal le tionscadail nó pleananna eile.

Rinneadh na nithe seo a leanas a mheas agus Measúnacht Scagthástála MC á déanamh ar mhodhnuithe Ghníomh an Phlean ar an Dréacht-PGAÚÁ.

- An tionchar suntasach dóchúil ar an gcomhshaol agus ar láithreáin Eorpacha a bheidh ag modhnuithe Dréacht-PGAÚÁ a chur chun feidhme.
- An tionchar suntasach dóchúil ar an gcomhshaol agus ar láithreáin Eorpacha a bheidh ag modhnuithe Ghníomh an Phlean a chur chun feidhme.
- Na bearta maolaithe arna sainiú in Alt 5 den Dréacht-NIR.

Mar sin, ní mór na modhnuithe ar Ghníomh an Phlean a bhreithniú maidir leis an Dréacht-PGAÚÁ atá ann cheana atá cheana féin faoi réir breithnithe MSC agus MC. Mar sin, déantar gach athrú ar Ghníomh an Phlean a bhreithniú i gcomhthéacs foinsí féideartha breise le haghaidh tionchair/éifeachtaí nár breithníodh roimhe sin.

Is éard a bhí i gceist leis an gcéad chéim den phróiseas Scagthástála sa chás seo modhnuithe Ghníomh an Phlean a cheistiú chun ábharthacht na modhnuithe a fháil amach agus cibé an mbeidh iarmhairtí breise ar láithreáin Eorpacha nár breithníodh cheana sa phróiseas MC go dtí seo mar thoradh ar na modhnuithe.

4.2 Critéir Measúnachta

Déantar cur síos ar na paraiméadair seo a leanas agus tionchar á shainiú (tar éis CIEEM (2016), GCC (2002) agus NRA (2009)):

- **Tionchair Dhíreacha agus Indíreacha** - Is féidir tionchar a bheith mar iarmhairt dhíreach nó indíreach ar fhorbairt bheartaithe.
- **Méid** - Tomhaistear méid an tionchair, a thuiriscítear mar ard, meán, íseal, an-íseal nó suarach.
- **Fairsinge** - An limistéar ina dtarlaíonn an tionchar – ba cheart é seo a thuar ar bhealach cainníochtaithe.
- **Fad** - An t-am a bhfuiltear ag súil go mairfidh an éifeacht sula ndéanfar an acmhainn nó an ghné a aisghabháil nó a athsholáthar.
 - Sealadach: Suas go 1 Bhliain Amháin
 - Gearrthéarma Thógadh sé 1-7 bliain chun na héifeachtaí a mhaolú;
 - Meántéarma Thógadh sé 7-15 bliain chun na héifeachtaí a mhaolú;
 - Fadtéarma Thógadh sé 15-60 bliain chun na héifeachtaí a mhaolú; agus
 - Buan: Thógadh sé 60+ bliain chun na héifeachtaí a mhaolú;
- **Dóchúlacht** - An seans go dtarlóidh an éifeacht agus an fhaisnéis go léir atá ar fáil á cur san áireamh.
 - Cinnte/Gar do Chinnte: >95% de sheans go dtarlódh sé mar atá tuartha;
 - Dóchúil: 50-95% de sheans go dtarlódh sé mar atá tuartha;
 - Beag Seans: 5-50% de sheans go dtarlódh sé mar atá tuartha; agus
 - Caolseans: <5% de sheans go dtarlódh sé mar atá tuartha.

Seo a leanas an méid a shainítear sna treoirínte ón Chartered Institute of Ecology and Environmental Management (CIEEM) maidir le measúnú tionchair éiceolaíoch (2016): tionchar atá suntasach ó thaobh na héiceolaíochta de mar thionchar (diúltach nó dearfach) ar shláine láithreáin nó éiceachórais shainithe agus/nó ar stádas caomhantais gnáthóg nó speiceas laistigh de limistéar geografach ar leith; agus sláine an láithreáin mar chomhleanúnachas a struchtúir agus a fheidhme éiceolaíochta, trasna a limistéar ar fad, a chuireann ar a chumas gnáthóg, coimpléasc gnáthóg agus/nó leibhéil daonraí na speiceas dá rangáidh é a chothú.

Ceanglaítear leis an Treoir maidir le Gnáthóga go ndíreofar an mheasúnacht ag an gcéim seo ar ardchaighdeán an láithreáin mar a shonraítear ina gcuid Cuspóirí Caomhantais. Tá sé mar aidhm ag an NPWS pleananna bainistíochta caomhantais a dhréachtú do gach limistéar atá sainithe do chaomhnú an dúlra. Leis na pleananna sin, i measc pleananna eile, leagfar amach cuspóirí soiléire le haghaidh caomhnú gnéithe ar díol suime iad laistigh de láithreán.

Tá SSCOanna ullmhaithe do roinnt Láithreáin Eorpacha. Tá sé mar aidhm ag na SSCOanna mionsonraithe seo riocht fabhrach caomhantais a shainiú do na gnáthóga agus na speicis cháilitheacha ag an láithreán sin trí spriocanna a leagan síos do thréithe cuí a shainíonn an ghnáthóg shaintréithe. Cabhróidh cothabháil riocht fabhrach na ngnáthóg agus na speiceas seo ag leibhéal an láithreáin le caomhnú foriomlán stádas caomhantais fabhrach na ngnáthóg agus na speiceas sin ag leibhéal náisiúnta.

'Is féidir a rá go bhfuil stádas fabhrach caomhantais speicis á bhaint amach nuair: 'Léiríonn sonraí daonra na speiceas lena mbaineann go bhfuil sé á chothabháil féin, agus nach bhfuil raon nádúrtha an speicis á laghdú nó gur dócha go laghdófar é go ceann i bhfad, agus go bhfuil, agus is dócha go mbeidh i gcónaí, gnáthóg sách mór chun a daonraí a chothabháil ar bhonn fadtéarmach.'

'Is féidir cur síos a dhéanamh ar stádas fabhrach caomhantais gnáthóige nuair a bhíonn: 'a raon nádúrtha, agus an limistéar a chlúdaíonn sé laistigh den raon sin, cobhsaí nó ag méadú, agus go bhfuil na fachtóirí éiceolaíochta atá riachtanach dá chothabháil fadtéarmach ann agus ar dócha go mbeidh siad fós ann go ceann i bhfad, agus tá stádas caomhantais a speiceas tipiciúil fabhrach'.

Cuireadh Cuspóirí Cineálacha Caomhnaithe ar fáil le haghaidh SACanna mar seo a leanas:

- Chun riocht fabhrach caomhantais ghnáthóg/gnáthóga larscríbhinn I agus/nó speiceas larscríbhinn II ar roghnaíodh an SAC dóibh a chothabháil nó a athbhunú.

Cuireadh Cuspóir Caomhnaithe amháin ar fáil le haghaidh LCSanna (Cosaint) mar seo a leanas:

- Chun riocht fabhrach caomhantais na speiceas éin arna liostáil mar Leas Caomhantais Speisialta i gcás an limistéir faoi chosaint speisialta sin a chothabháil nó a athbhunú.

I dtreoir CE4, leagtar amach cineálacha na n-éifeachtaí a d'fhéadfadh cur isteach ar láithreáin Eorpacha. Áirítear leo sin éifeachtaí ó na gníomhaíochtaí seo a leanas:

- Tógáil talún;
- Ceanglais maidir le hAcmhainní (Asbhaint Uisce Óil Srl.);
- Astaíochtaí (Diúscairt le Talamh, Uisce, nó Aer);

⁴ Measúnacht ar Phleananna agus Tionscadail a Dhéanann Dífear Suntasach do Láithreáin Natura 2000: Treoir mhodheolaíoch maidir le forálacha Airteagal 6(3) agus Airteagal 6(4) den Treoir maidir le Gnáthóga 92/43/CEE, Ard-Stiúrtóireacht an Chomhshaoil de chuid an Choimisiúin Eorpaigh, 2001

- Ceanglais Tochailte;
- Ceanglais Iompair;
- Fad na Tógála, Oibríochta, Díchoimisiúnaithe.

Ina theannta sin, leagtar amach sa treoir na modhnuithe dóchúla seo a leanas a d'fhéadfadh tarlú ag láithreán ainmnithe, a bhféadfadh tionchar a bheith acu ar shláine agus ar fheidhm an láithreáin sin:

- Laghdú ar Limistéar na Gnáthóige.
- Cur Isteach ar Phríomh-Speiceas.
- Ilroinnt Gnáthóige nó Speicis.
- Laghdú ar Dhlús na Speiceas.
- Athruithe i bPríomh-Tháscairí Luach an Chaomhnaithe (Cáilíocht an Uisce Srl.).
- Athrú Aeráide.

4.3 Elements Gnéithe de na Modhnuithe Plean a d'Fhéadfadh a bheith ina gCúis le hÉifeachtaí Áirithe

Rinneadh meastóireacht ar na himpleachtaí féideartha comhshaoil de gach modhnú ar Ghníomh an Phlean Léirítear an mheastóireacht sin i dTábla 4-1.

Tábla 4-1: Meastóireacht Impleachtaí Féideartha Comhshaoil de gach Athrú ar Ghníomh an Phlean

Gníomh	Achoimre ar an Modhnú	Meastóireacht Impleachtaí Féideartha Comhshaoil de gach Athrú ar Ghníomh an Phlean
4.2.1.2.1	<p>Rinneadh an beart thíos a leasú:</p> <p>Fanfaidh an struchtúr inmheánach atá ann cheana féin d'fhorbairt an phlean seo i bhfeidhm ar dtús agus déanfar é a oiriúnú ar feadh shaolré an phlean chun freagairt do dhúshláin nua de réir mar a thagann siad aníos. Cothóidh an struchtúr seo comhoibriú idir-rannach chun a chinntiú go ndéantar tuairisciú ar an dul chun cinn atá á dhéanamh maidir le 'monatóireacht ar chur chun feidhme' ghníomhartha an phlean chun an phlean seo a chur i gcrích. Seo a leanas an struchtúr:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Grúpa Stiúrtha déanta de bhainistíocht shinsearach ardleibhéal, faoi chathaoirleacht an Phríomhfheidhmeannaigh, arb é is cuspóir dó na spriocanna foriomlána a leagan síos maidir leis an bPlean Gníomhaithe ar son na hAeráide a sheachadadh, lena n-áirítear buiséid agus acmhainní. Tagann an grúpa seo le chéile 1-2 uair sa bhliain. 2. Grúpa Oibriúcháin atá faoi chathaoirleacht an Bhainisteora Rannáin atá freagrach as an Stiúrthóireacht Comhshaoil. Is grúpa bainistíochta sinsearaí é seo freisin agus tuairiscíonn sé don Ghrúpa Stiúrtha. Is é cuspóir an ghrúpa seo a chinntiú go dtugann na stiúrthóireachtaí faoi na gníomhartha aonair agus sonracha a áirítear sa Phlean Gníomhaithe ar son na hAeráide, coinbhleachtaí a laghdú agus tógáil ar shineirgí. Tagann an grúpa seo le chéile 2-4 huair sa bhliain. 3. Grúpa Forfheidhmithe, a chuimseoidh ionadaí ó gach stiúrthóireacht agus feidhm, atá comhdhéanta de mheánbhainistíocht a dhéanann athbhreithniú ar lóistíocht agus ar chur i bhfeidhm gníomhaíochtaí aonair ó lá go lá. Beidh an Comhordaitheoir Gníomhaithe ar son na hAeráide ina chathaoirleach ar an ngrúpa seo agus tiocfaidh sé le chéile de réir mar is gá agus uair sa ráithe ar a laghad. 	<p>Tá an leasú seo beartaithe lena chinntiú go ndéantar tuairisciú ar mhonatóireacht phróiseas seachadta an phlean. Ní thugann an leasú isteach éifeachtaí comhshaoil breise nár breithníodh cheana faoin bpróiseas MSC/ MC go dtí seo.</p>
4.2.1.2.3	<p>Rinneadh an beart thíos a leasú:</p> <p>' A chinntiú go ndéantar gníomhartha ábhartha ón bPlean Gníomhaithe ar son na hAeráide seo a ionchorprú i bpleananna, straitéisí agus beartais uile na Comhairle, lena n-áirítear pleananna oibre rannóige, pleananna foirne agus clár oibre cruinnithe foirne.'</p>	<p>Tá an leasú seo beartaithe lena áirithiú go n-ionchorpraítear gníomhaíochtaí ábhartha i ngach phlean. Ní thugann an leasú isteach éifeachtaí comhshaoil breise nár breithníodh cheana faoin bpróiseas MSC/MC go dtí seo.</p>

Gníomh	Achoimre ar an Modhnú	Meastóireacht Impleachtaí Féideartha Comhshaoil de gach Athrú ar Gníomh an Phlean
4.2.1.2.7	<p>Rinneadh an beart thíos a leasú:</p> <p>Le tacaíocht ón Oifig Réigiúnach um Ghníomhú ar son na hAeráide, déanfaidh an Chomhairle faireachán ar fhorbairtí beartais Eorpacha agus náisiúnta agus ionchorpróidh sí de réir mar is cuí a bhaineann le cur chuige na Comhairle maidir le Gníomhú ar son na hAeráide.</p>	<p>Leis an leasú sin, soiléirítear go ndéanfar forbairtí beartais a ionchorprú le cur chuige na Comhairle. Ní thugann an leasú isteach éifeachtaí comhshaoil breise nár breithníodh cheana faoin bpróiseas MSC/MC go dtí seo.</p>
4.2.1.3.2	<p>Rinneadh an beart thíos a leasú:</p> <p>Tacú leis an gClár um Ghníomhú Pobail ar son na hAeráide agus é a riaradh, arna mhaoiniú ag an Rialtas Roinn Comhshaoil, Aeráide agus Cumarsáide. A ligfidh do phobail iarratas a dhéanamh ar dheontais chun tionscadail aeráide a chumasú ar leibhéal áitiúil.</p>	<p>Leis an leasú sin, sainítear bunaitheoir an CCAP. Ní thugann an leasú isteach éifeachtaí comhshaoil breise nár breithníodh cheana faoin bpróiseas MSC/ MC go dtí seo.</p>
4.4.1.2.9	<p>Rinneadh an beart thíos a leasú:</p> <p>Tacú agus oibriú le Clár Uisce na nÚdarás Áitiúil chun freagairt phobail a spreagadh chun caomhnú uisce a spreagadh agus éifeachtúlacht úsáide uisce níos fearr sa phobal, i gcomhar le grúpaí pobail áitiúla.</p>	<p>Áirítear leis an leasú seo éifeachtúlacht úsáide uisce sa bhreithniú freagartha pobail. Ní thugann an leasú isteach éifeachtaí comhshaoil breise nár breithníodh cheana faoin bpróiseas MSC/ MC go dtí seo.</p>
4.4.1.3.1	<p>Rinneadh an beart thíos a leasú chun an focal ‘pobal’ a chur san áireamh agus chun na sonraí airgeadais a fhágáil ar lár:</p> <p>Tacú le seachadadh tionscadal Gníomhaithe ar son na hAeráide Áitiúla a mhaoinítear tríd an gClár nua um Ghníomhú ar son na hAeráide Pobail (CCAP). Feidhmeoidh an Clár um Ghníomhú ar son na hAeráide Pobail faoi na téamaí seo a leanas.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Baile / Pobal / Fuinneamh • Taisteal • Bia agus Dramhaíl • Siopadóireacht agus Athchúrsáil • An Aeráid Áitiúil agus an Comhshaoil 	<p>Soiléirítear leis an leasú seo ceann de na téamaí a fheidhmíonn an CCAP agus ní áirítear ann freisin na sonraí maidir leis na tionscadail CCAPanna airgeadais. Ní thugann an leasú isteach éifeachtaí comhshaoil breise nár breithníodh cheana faoin bpróiseas MSC/MC go dtí seo.</p>
4.5.1.1	<p>Rinneadh an cuspóir thíos a leasú chun an focal ‘ullmhaigh’ a fhágáil ar lár:</p> <p>Leanúint ar aghaidh ag cur Plean Gníomhaíochta Bithéagsúlachta an Chontae i bhfeidhm.</p>	<p>Ní thugann an leasú isteach éifeachtaí comhshaoil breise nár breithníodh cheana faoin bpróiseas MSC/MC go dtí seo.</p>

Gníomh	Achoimre ar an Modhnú	Meastóireacht Impleachtaí Féideartha Comhshaoil de gach Athrú ar Gníomh an Phlean
4.5.1.1.2	<p>Rinneadh an beart thíos a leasú chun an focal ‘deiseanna’ a chur san áireamh agus chun na focail ‘pleananna comharsanachta’ a fhágáil ar lár:</p> <p>Oibriú le páirtithe leasmhara agus le pobail chun réimsí oiriúnacha a aithint le deiseanna Téarnamh Dúlra.</p>	<p>Leis an leasú sin, soiléirítear scóip agus príomhchúram an ghnímh. Ní thugann an leasú isteach éifeachtaí comhshaoil breise nár breithníodh cheana faoin bpróiseas MSC/MC go dtí seo.</p>
4.5.1.1.5	<p>Rinneadh an beart thíos a leasú:</p> <p>Oibriú le páirtithe leasmhara chun rannpháirteachas agus feasacht ar dhea-chleachtais thionscadail agus thionscnaimh an Ionaid Náisiúnta le Sonraí Bithéagsúlachta a chur chun cinn.</p>	<p>Leis an leasú sin, soiléiríodh scóip an ghnímh. Ní thugann an leasú isteach éifeachtaí comhshaoil breise nár breithníodh cheana faoin bpróiseas MSC/MC go dtí seo.</p>
4.5.1.2.2	<p>Rinneadh an beart thíos a leasú:</p> <p>Oibriú le páirtithe leasmhara chun suirbhé a dhéanamh ar fud an chontae chun bogaigh a aithint agus a mhapáil; chun cosaint a thabhairt do bhogaigh atá i seilbh an Údaráis Áitiúil agus chun iad a chur ar ais mar a bhí; agus chun tacú le húinéirí talún agus le daoine eile maidir le bogaigh a chosaint agus a chur ar ais mar a bhí i gcomhréir le ceanglais ábhartha maidir le cosaint an chomhshaoil, lena n-áirítear ceanglais a bhaineann le cáilíocht uisce, gnáthóg agus speicis faoi chosaint.</p>	<p>Soiléiríonn an leasú seo scóip an ghnímh, leanfaidh sé ar aghaidh ag cur sonraí bonnlíne tábhachtacha ar fáil chun bogaigh laistigh den Chontae a chosaint agus a fheabhsú chomh maith le hathchóiriú bogaigh a chur chun cinn. Ní thugann an leasú isteach éifeachtaí comhshaoil breise nár breithníodh cheana faoin bpróiseas MSC/MC go dtí seo.</p>
4.5.1.2.6	<p>Rinneadh an beart thíos a leasú:</p> <p>Deiseanna a aithint chun naisc éiceolaíocha a chaomhnú, a fheabhsú agus a fhorbairt idir limistéir a bhfuil ardluach bithéagsúlachta ag baint leo, agus aird chuí á tabhairt ar íogaireachtaí comhshaoil amhail an timpeallacht uisce glactha, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha agus cáilíocht aeir áitiúil.</p>	<p>Soiléirítear leis an leasú seo raon feidhme an ghnímh, leanfaidh sé d’éifeachtaí dearfacha idir raon leathan agus an-suntasach a bheith aige ar an mbithéagsúlacht, agus éifeachtaí dearfacha beaga go suntasach ar cháilíocht an uisce agus ar an hidreolaíocht. Ní thugann an leasú isteach éifeachtaí comhshaoil breise nár breithníodh cheana faoin bpróiseas MSC/MC go dtí seo.</p>
4.5.1.3	<p>Leasaíodh an cuspóir thíos::</p> <p>Cuspóir: Coinneáil Bithéagsúlachta agus glanghnóthachan i bhforbairt agus i gcomhforbairt áite a leabú ag a bhfuil cuspóir dearfach ó thaobh an nádúir de</p>	<p>Leis an leasú sin, soiléiríodh scóip agus sprioc an chuspóra. Ní thugann an leasú isteach éifeachtaí comhshaoil breise nár breithníodh cheana faoin bpróiseas MSC/MC go dtí seo.</p>

Gníomh	Achoimre ar an Modhnú	Meastóireacht Impleachtaí Féideartha Comhshaoil de gach Athrú ar Gníomh an Phlean
4.5.1.4.5	<p>Rinneadh an beart thíos a leasú:</p> <p>Aitheantas a thabhairt d'athghiniúint nádúrtha coillte agus deiseanna a aithint le haghaidh plandú crann dúchasach agus cruthú coillearnaí dúchasach laistigh de chúlsoláthar talún an údaráis - agus féachaint le leas a bhaint as an Scéim um Chruthú Coillearnach ar Thailte Poiblí agus scéimeanna deontaschúnta eile chun clúdach coillearnaí dúchasacha sa chontae a leathnú, go háirithe sa chás gur féidir buntáistí sineirgísteacha a bhaint amach..'</p>	<p>Soiléirítear leis an leasú seo na bearta tacaíochta do phlandáil dhúchasach agus athghiniúint nádúrtha coillearnaí. Tá sé ag teacht leis na gníomhaíochtaí reatha a chuireann an bhithéagsúlacht chun cinn atá sa dréachtphlean a ndearnadh measúnú orthu agus a feabhsaíodh faoi phróisis MSC agus MC go dtí seo. Ní thugann an leasú isteach éifeachtaí comhshaoil breise nár breithníodh agus nár maolaíodh cheana faoin bpróiseas MSC/MC.</p>
4.5.2.1.1	<p>Rinneadh an beart thíos a leasú:</p> <p>Tacú le gníomhaíochtaí Coistí Oibriúcháin Réigiúnacha na Creat- Treorach Uisce agus cabhrú le feabhas a chur ar chaighdeáin cháilíochta uisce agus socruithe monatóireachta, ionas go mbeidh siad oiriúnach don fheidhm i gcónaí, agus ionas gur féidir na sonraí a ghintear a roinnt le cinnteoirí eile.</p>	<p>Áirítear leis an leasú monatóireacht agus úsáid torthaí sonraí cáilíochta uisce chun na gcríoch is gá. Ní thugann an leasú isteach éifeachtaí comhshaoil breise nár breithníodh agus nár maolaíodh cheana faoin bpróiseas MSC/MC.</p>
4.5.2.1.4	<p>Rinneadh an beart thíos a leasú:</p> <p>Bainistiú tuilte nádúrtha a úsáid nuair is indéanta agus inmharthana ó thaobh airgeadais de, agus aird chuí á tabhairt ar an ngá atá le híogaireachtaí comhshaoil a chosaint ag na suíomhanna sin, lena n-áirítear cáilíocht an uisce, bithéagsúlacht, láithreáin Eorpacha, conairí bruachánacha agus éiceolaíocht uisceach.</p>	<p>Leis an leasú sin, soiléiríodh scóip an ghnímh. Ní thugann an leasú isteach éifeachtaí comhshaoil breise nár breithníodh agus nár maolaíodh cheana faoin bpróiseas MSC/ MC.</p>
4.5.2.2.1	<p>Rinneadh an beart thíos a leasú:</p> <p>An Straitéis Náisiúnta um Aer Glan a chur i bhfeidhm agus le tacaíocht ón rialtas láir agus ón GCC, a chinntiú go mbíonn socruithe monatóireachta oiriúnach don fheidhm i gcónaí, ionas gur féidir na sonraí a ghintear a roinnt le cinnteoirí eile.</p>	<p>Áirítear leis an leasú monatóireacht agus úsáid torthaí sonraí cáilíochta aeir chun na gcríoch is gá. Ní thugann an leasú isteach éifeachtaí comhshaoil breise nár breithníodh agus nár maolaíodh cheana faoin bpróiseas MSC/MC.</p>
4.5.2.3.3	<p>Rinneadh an beart thíos a leasú:</p> <p>Staidéar Iompair ar Dhríodar Trá a dhéanamh, chun monatóireacht a dhéanamh ar láithreáin roghnaithe, athrú cósta a dhoiciméadú le himeacht ama, samhlacha tuarthacha a fhorbhairt agus a bhailíochtú agus maoiniú agus a bheith mar threoir d'idirghabhálacha amach anseo, ag tabhairt aird mar is cuí d'íogaireachtaí comhshaoil amhail láithreáin Eorpacha agus an bhithéagsúlacht.</p>	<p>Leis an leasú sin, soiléirítear scóip an ghnímh monatóireachta. Ní thugann an leasú isteach éifeachtaí comhshaoil breise nár breithníodh agus nár maolaíodh cheana faoin bpróiseas MSC/MC.</p>

Gníomh	Achoimre ar an Modhnú	Meastóireacht Impleachtaí Féideartha Comhshaoil de gach Athrú ar Gníomh an Phlean
4.5.4.1.2	<p>Rinneadh an beart thíos a leasú:</p> <p>Straitéis um Chrainn a fhorbairt chun tacú le cuspóirí an Phlean Forbartha Contae agus creat a chur ar fáil chun crainn agus coillearnacha a phleanáil, a chosaint, a phlandáil agus a bhainistiú ar réadmhaoín de chuid na Comhairle; ag cinntiú go ndíreofar ar chrainn dhúchasacha agus go dtabharfar aird chuí ar íogaire-achtaí comhshaoil amhail láithreáin Eorpacha agus bithéagsúlacht.</p>	<p>Leis an leasú sin, soiléirítear scóip an ghnímh agus sainchúram na Comhairle maidir leis an ngníomh. Ní thugann an leasú isteach éifeachtaí comhshaoil breise nár breithníodh agus nár maolaíodh cheana faoin bpróiseas MSC/MC.</p>
4.7.1.1.1	<p>Rinneadh an beart thíos a leasú:</p> <p>Comhoibriú le pobail agus le páirtithe leasmhara maidir le Straitéis Iompair Limistéar Cathrach Chorcaí (SILCC).</p>	<p>Is leasú cléireachais é sin. Ní thugann an leasú isteach éifeachtaí comhshaoil breise nár breithníodh agus nár maolaíodh cheana faoin bpróiseas MSC/ MC.</p>
4.7.1.1.2	<p>Rinneadh an beart thíos a leasú:</p> <p>A bheith ag comhoibriú le pobail agus le páirtithe leasmhara maidir leis na Pleananna Iompair Áitiúla do bhailte de réir mar a fhorbraíonn an Chomhairle na pleananna.</p>	<p>Is leasú cléireachais é sin. Ní thugann an leasú isteach éifeachtaí comhshaoil breise nár breithníodh agus nár maolaíodh cheana faoin bpróiseas MSC/ MC.</p>
4.7.1.3.1	<p>Rinneadh an beart thíos a leasú:</p> <p>'Promote growth in locations benefitting from existing high quality public transport capacity.'</p>	<p>Leis an leasú sin, soiléiríodh scóip an ghnímh. Ní thugann an leasú isteach éifeachtaí comhshaoil breise nár breithníodh agus nár maolaíodh cheana faoin bpróiseas MSC/ MC.</p>
4.8.5.2.7	<p>Rinneadh an beart thíos a leasú:</p> <p>'During the operational lifetime of flood relief schemes, ensure that any upgrades and/or replacements use best available energy efficient technology and/or best practice, including innovative solutions where financially viable.'</p>	<p>Leis an leasú sin, soiléiríodh scóip an ghnímh. Ní thugann an leasú isteach éifeachtaí comhshaoil breise nár breithníodh agus nár maolaíodh cheana faoin bpróiseas MSC/ MC.</p>
4.4.1.3.1	<p>Rinneadh an Roinn Cheannais don bheart a leasú</p> <p>Comhshaoil, An tAthrú Aeráide & Seirbhísí Éigeandála '</p>	<p>Leis an leasú sin, soiléirítear príomh-roinn an ghnímh. Ní thugann an leasú isteach éifeachtaí comhshaoil breise nár breithníodh agus nár maolaíodh cheana faoin bpróiseas MSC/MC.</p>

Gníomh	Achoimre ar an Modhnú	Meastóireacht Impleachtaí Féideartha Comhshaoil de gach Athrú ar Gníomh an Phlean
4.5.1.1.2	Rinneadh an PTF don bheart a leasú: ' Líon na dTionscadal Téarnaimh Dúlra a sainaitníodh.'	Leis an leasú seo, tugadh isteach PTF sonracha, intomhaiste, agus am-sháinnithe don Gníomh Plean seo agus tugann sé tacaíocht níos fearr do sheachadadh an ghnímh. Ní thugann an leasú isteach éifeachtaí comhshaoil breise nár breithníodh agus nár maolaíodh cheana faoin bpróiseas MSC/MC.
4.5.1.2.3	Rinneadh an PTF don bheart a leasú: ' Líon na gCruinnithe a tionóladh.'	Leis an leasú seo, tugadh isteach PTF sonracha, intomhaiste, agus am-sháinnithe don Gníomh Plean seo agus tugann sé tacaíocht níos fearr do sheachadadh an ghnímh. Ní thugann an leasú isteach éifeachtaí comhshaoil breise nár breithníodh agus nár maolaíodh cheana faoin bpróiseas MSC/MC.
4.5.1.2.6	Rinneadh an PTF don bheart a leasú: 'Líon na ndeiseanna a sainaitníodh.'	Leis an leasú seo, tugadh isteach PTF sonracha, intomhaiste, agus am-sháinnithe don Gníomh Plean seo agus tugann sé tacaíocht níos fearr do sheachadadh an ghnímh. Ní thugann an leasú isteach éifeachtaí comhshaoil breise nár breithníodh agus nár maolaíodh cheana faoin bpróiseas MSC/MC.
4.5.1.3.1	Rinneadh an t-achar ama don bheart a leasú 'Athbhreithniú Bliantúil'	Le leasú an achair ama don Gníomh Plean seo, tugtar tacaíocht níos fearr do sheachadadh an ghnímh. Ní thugann an leasú isteach éifeachtaí comhshaoil breise nár breithníodh agus nár maolaíodh cheana faoin bpróiseas MSC/MC.
4.5.1.3.2	Rinneadh an PTF don bheart a leasú: ' Bearta éiceolaíochta agus bithéagsúlachta a chuimsiú i dtionscadail phoiblí .' Rinneadh an t-achar ama don bheart a leasú 'Athbhreithniú Bliantúil'	Leis an leasú seo, tugadh isteach PTF sonracha, intomhaiste, agus am-sháinnithe don Gníomh Plean seo agus tugann sé tacaíocht níos fearr do sheachadadh an ghnímh. Ní thugann an leasú isteach éifeachtaí comhshaoil breise nár breithníodh agus nár maolaíodh cheana faoin bpróiseas MSC/MC.

Gníomh	Achoimre ar an Modhnú	Meastóireacht Impleachtaí Féideartha Comhshaoil de gach Athrú ar Gníomh an Phlean
4.5.1.5.1	Rinneadh an t-achar ama don bheart a leasú 'Laistigh de 3 bliana'	Le leasú an achair ama don Gníomh Plean seo, tugtar tacaíocht níos fearr do sheachadadh an ghnímh. Ní thugann an leasú isteach éifeachtaí comhshaoil breise nár breithníodh agus nár maolaíodh cheana faoin bpróiseas MSC/MC.
4.5.2.1.4	Rinneadh an t-achar ama don bheart a leasú : 'Athbhreithni ú Bliantúil'	Le leasú an achair ama don Gníomh Plean seo, tugtar tacaíocht níos fearr do sheachadadh an ghnímh. Ní thugann an leasú isteach éifeachtaí comhshaoil breise nár breithníodh agus nár maolaíodh cheana faoin bpróiseas MSC/MC.
4.5.3.1.2	Rinneadh an PTF don bheart a leasú: 'Líon na scéimeanna a cuireadh i bhfeidhm.'	Leis an leasú seo, tugadh isteach PTF sonracha, intomhaiste, agus am-sháinnithe don Gníomh Plean seo agus tugann sé tacaíocht níos fearr do sheachadadh an ghnímh. Ní thugann an leasú isteach éifeachtaí comhshaoil breise nár breithníodh agus nár maolaíodh cheana faoin bpróiseas MSC/MC.
4.5.4.1.6	Rinneadh an PTF don bheart a leasú: 'Measúnú ar ghlanghnóthachan bonneagair ghlais.'	Leis an leasú seo, tugadh isteach PTF sonracha, intomhaiste, agus am-sháinnithe don Gníomh Plean seo agus tugann sé tacaíocht níos fearr do sheachadadh an ghnímh. Ní thugann an leasú isteach éifeachtaí comhshaoil breise nár breithníodh agus nár maolaíodh cheana faoin bpróiseas MSC/MC.
4.5.5.1.1	Rinneadh an PTF don bheart a leasú: 'Treoirnótaí a chur i dtoll a chéile agus a eisiúint chomh maith le súil a choinneáil ar rannpháirtíocht réamhphleanála maidir leis na saincheisteanna seo'	Leis an leasú seo, tugadh isteach PTF sonracha, intomhaiste, agus am-sháinnithe don Gníomh Plean seo agus tugann sé tacaíocht níos fearr do sheachadadh an ghnímh. Ní thugann an leasú isteach éifeachtaí comhshaoil breise nár breithníodh agus nár maolaíodh cheana faoin bpróiseas MSC/MC.
4.5.5.1.2	Rinneadh an PTF don bheart a leasú: 'Sraitheanna Straitéisí Oideachais a bhaineann le gníomhú ar son na haeráide a fhorbairt, agus féachaint chuige go seasfaidh forbairtí nua an aimsir.'	Leis an leasú seo, tugadh isteach PTF sonracha, intomhaiste, agus am-sháinnithe don Gníomh Plean seo agus tugann sé tacaíocht níos fearr do sheachadadh an ghnímh. Ní thugann an leasú isteach éifeachtaí comhshaoil breise nár breithníodh agus nár maolaíodh cheana faoin bpróiseas MSC/MC.

Gníomh	Achoimre ar an Modhnú	Meastóireacht Impleachtaí Féideartha Comhshaoil de gach Athrú ar Gníomh an Plean
4.7.1.2.2	Rinneadh an Roinn Cheannais don bheart a leasú 'Bóithre & Iompar'	Leis an leasú sin, soiléirítear príomh-roinn an ghnímh. Ní thugann an leasú isteach éifeachtaí comhshaoil breise nár breithníodh agus nár maolaíodh cheana faoin bpróiseas MSC/MC.
4.7.1.2.4	Rinneadh an Roinn Cheannais don bheart a leasú 'Bóithre & Iompar'	Leis an leasú sin, soiléirítear príomh-roinn an ghnímh. Ní thugann an leasú isteach éifeachtaí comhshaoil breise nár breithníodh agus nár maolaíodh cheana faoin bpróiseas MSC/MC.
4.7.1.2.5	Rinneadh an Roinn Cheannais don bheart a leasú 'Bóithre & Iompar' Rinneadh an PTF don bheart a leasú: 'Líon na Scoileanna a Tógadh.'	Leis an leasú sin, soiléirítear príomh-roinn an ghnímh. Leis an leasú seo, tugadh isteach PTF sonrath, intomhaiste, agus am-sháinnithe don Gníomh Plean seo agus tugann sé tacaíocht níos fearr do sheachadadh an ghnímh. Ní thugann an leasú isteach éifeachtaí comhshaoil breise nár breithníodh agus nár maolaíodh cheana faoin bpróiseas MSC/MC.
4.7.1.2.6	Rinneadh an Roinn Cheannais don bheart a leasú 'Bóithre & Iompar'	Leis an leasú sin, soiléirítear príomh-roinn an ghnímh. Ní thugann an leasú isteach éifeachtaí comhshaoil breise nár breithníodh agus nár maolaíodh cheana faoin bpróiseas MSC/MC.
4.7.1.3.1	Rinneadh an PTF don bheart a leasú: 'Athbheithniú a dhéanamh ar líon na n-aonad ceadaithe atá gar do chonairí iompair phoiblí.'	Leis an leasú seo, tugadh isteach PTF sonrath, intomhaiste, agus am-sháinnithe don Gníomh Plean seo agus tugann sé tacaíocht níos fearr do sheachadadh an ghnímh. Ní thugann an leasú isteach éifeachtaí comhshaoil breise nár breithníodh agus nár maolaíodh cheana faoin bpróiseas MSC/MC.
4.7.1.3.2	Rinneadh an PTF don bheart a leasú: 'Líon na bPleananna a cuireadh i gCrích.'	Leis an leasú seo, tugadh isteach PTF sonrath, intomhaiste, agus am-sháinnithe don Gníomh Plean seo agus tugann sé tacaíocht níos fearr do sheachadadh an ghnímh. Ní thugann an leasú isteach éifeachtaí comhshaoil breise nár breithníodh agus nár maolaíodh cheana faoin bpróiseas MSC/MC.

Gníomh	Achoimre ar an Modhnú	Meastóireacht Impleachtaí Féideartha Comhshaoil de gach Athrú ar Gníomh an Phlean
4.8.1.1.1	Rinneadh an PTF don bheart a leasú: 'Cileavatuairanta ceadaithe de ghiniúint fuinnimh gaoithe amach ón gcósta'	Leis an leasú seo, tugadh isteach PTF sonrach, intomhaiste, agus am-sháinnithe don Gníomh Plean seo agus tugann sé tacaíocht níos fearr do sheachadadh an ghnímh. Ní thugann an leasú isteach éifeachtaí comhshaoil breise nár breithníodh agus nár maolaíodh cheana faoin bpróiseas MSC/MC.
4.8.5.2.4	Rinneadh an Roinn Cheannais don bheart a leasú 'Bóithre & Iompar'	Leis an leasú sin, soiléirítear príomh-roinn an ghnímh. Ní thugann an leasú isteach éifeachtaí comhshaoil breise nár breithníodh agus nár maolaíodh cheana faoin bpróiseas MSC/MC.

4.4 Achoimre ar an Meastóireacht

Tá sé beartaithe go ginearálta le modhnuithe Ghníomh an Phlean soiléiriú a thabhairt ar an bhfaisnéis atá ann cheana agus éifeacht níos fearr a thabhairt don PGAÚÁ, ag féachaint don phróiseas comhairliúcháin. Ní bheidh aon fhoinsí ag baint leo a mbeidh iarmhairtí suntasacha breise dóchúla ar an gcomhshaol ann mar thoradh orthu, lena n-áirítear éifeachtaí ar phróisis éiceolaíocha nó ar láithreáin Eorpacha, nár breithníodh cheana san NIR don Dréacht-PGAÚÁ atá ann cheana.

Leis na modhnuithe ar Ghníomh an Phlean, ní thabharfar isteach aon cheann de na cineálacha éifeachtaí breise comhshaoil seo a leanas a bhfuil sé de chumas acu difear a dhéanamh do láithreáin Eorpacha.

- Tógáil talún;
- Ceanglais maidir le hAcmhainní (Asbhaint Uisce Óil Srl.);
- Astaíochtaí (Diúscairt le Talamh, Uisce, nó Aer);
- Tochailt;
- Iompar;
- Gníomhaíochtaí Tógála, Oibríochta, Díchoimisiúnaithe.

Ní bheidh mar thoradh ar modhnuithe Ghníomh an Phlean aon cheann de na cineálacha athraithe seo a leanas a d'fhéadfadh tarlú ar shuíomh Eorpach, a bhféadfadh tionchar a bheith acu ar shláine agus ar fheidhm an láithreáin sin:

- Laghdú ar Limistéar na Gnáthóige.
- Cur Isteach ar Phríomh-Speiceas.
- Ilroinnt Gnáthóige nó Speicis.
- Laghdú ar Dhlús na Speiceas.
- Athruithe i bPríomh-Tháscairí Luach an Chaomhnaithe (Cáilíocht an Uisce Srl.).
- Tionchar an Athraithe Aeráide

Mar sin, ní gá tuilleadh measúnachta a dhéanamh.

4.5 Pleananna agus Cláir Eile

Ceanglaítear le hAirteagal 6(3) den Treoir maidir le Gnáthóga plean nó tionscadal a mheasúnú agus pleananna nó cláir eile a bhreithniú a d'fhéadfadh, in éineacht leis an bplean nó an tionscadal, an cumas a bheith acu drochthionchar a bheith acu ar Láithreáin Eorpacha. Níl aon fhoinsí breise le haghaidh éifeachtaí sainaitheanta sna Leasuithe Molta; mar sin, níl aon éifeachtaí comhcheangailte ann.

5. CONCLÚID

Céim 1 Scagthástáil le haghaidh MC ar mhodhnuithe ar an bPlean chun a fháil amach an gá MC iomlán de mhodhnuithe an Phlean ar an Dréacht-PGAÚÁ sa chás seo. Tá sé léirithe nach bhfuiltear ag súil go mbeidh aon tionchar suntasach ag cur i bhfeidhm modhnuithe an Phlean ar aon Láithreán Eorpach.

Is iad seo a leanas na príomh-fáthanna nach mbeidh aon éifeachtaí suntasacha dóchúla ar Mhodhnuithe ar an Dréacht-PGAÚÁ ar shuímh Eorpacha ainmnithe, ina n-aonar nó i gcomhcheangal le pleananna nó tionscadail eile.

Níl i gceist leis na modhnuithe ach soiléiriú a thabhairt ar Ghníomhartha Aeráide atá sainithe sa Dréacht-PGAÚÁ agus an PGAÚÁ a dhéanamh níos feidhmiúla agus níos fócasaithe.

Níl na modhnuithe ábhartha agus ní bheidh aon iarmhairtí suntasacha breise dóchúla ar an gcomhshaol mar thoradh orthu, lena n-áirítear éifeachtaí ar phróisis éiceolaíocha nó ar láithreáin Eorpacha, nár breithníodh cheana san NIR don Dréacht-PGAÚÁ.

Is é an conclúid ná, i bhfianaise an eolais eolaíoch is fearr agus i bhfianaise na gcuspóirí caomhnaithe, nach mbeidh aon tionchar suntasach dóchúil ag na Modhnuithe ar an Dréacht-PGAÚÁ ar shuímh Eorpacha ainmnithe, ina n-aonar nó i gcomhcheangal le pleananna nó tionscadail eile. Mar thoradh air sin, níl MC Céim 2 riachtanach i gcás modhnuithe an Phlean.

6. REFERENCES

Environment Heritage and Local Government (2010) Appropriate Assessment of Plans and Projects in Ireland Guidance for Planning Authorities. Dublin.

European Commission (2000) Communication from the Commission on the Precautionary Principle. Luxembourg.

European Commission (2002) Assessment of Plans and Projects Significantly Affecting Natura 2000 Sites: Methodological guidance on the provisions of Article 6(3) and (4) of the Habitats Directive 92/43/EEC. European Communities.

European Commission (2013) Interpretation Manual of European Union Habitats. EUR 28.

European Commission (2019). Managing Natura 2000 sites. The provisions of Article 6 of the Habitats Directive 92/43/EEC. (2019/C 33/01). Brussels.

European Commission (2021) "Commission notice- Assessment of plans and projects in relation to Natura 2000 sites - Methodological guidance on the provisions of Article 6(3) and (4) of the Habitats Directive 92/43/EEC."

Fossitt, J.A. (2000) A guide to habitats in Ireland. Heritage Council/Chomhairle Oidhreachta.

Office of the Planning Regulator (2021) OPR Practice Note PN01. Appropriate Assessment Screening for Development Management.

Scottish Natural Heritage (2016) Assessing Connectivity with Special Protection Areas (SPAs) Guidance.

COMHAIRLEIRÍ SAN INNEALTÓIREACTH, SAN
EOLAÍOCHT CHOMHSHAOIL & SA PHLEANÁIL

www.fehilytimoney.ie

 Cork

 Dublin

 Carlow

